

H.P. LOVECRAFT

Toplu Eserleri 3

DOST

TOPLU ESERLERİ 3

H. P. Lovecraft
(1890-1937)

Korku Edebiyatı'nın unutulmaz yazarı H. P. Lovecraft, 1890 yılında doğdu. Yaşamının büyük bir kısmı Rhode Island'daki Providence'de geçti. Romanlarında doğaüstü bir kurgu yaratarak bu biçemin 20. yüzyıldaki en etkileyici örneklerini verdi. Eserlerinin önemli bir bölümü 1937'deki ölümünden sonra yayımlandı. H. P. Lovecraft'ın toplu eserlerinin 1. ve 2. cildi de Dost Kitabevi Yayınları arasında çıktı.

D

Hasan Fehmi Nemli

1950 Zara doğumlu. ODTÜ Kimya Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. 15 yıl üretim mühendisliği yaptı. Şimdiye dek Rousseau, Voltaire, E. A. Poe, E. Abbott Abbott, C. H. Hinton, A. Machen, Lord Dunsany, Richard Burton'dan yaptığı çeviriler yayımlandı. Galland'dan yaptığı *Bin Bir Gece Masalları* çevirisi Babil Kitaplığı dizisi içinde yayımlanacak. Halen Dost Kitabevi Yayınları için Hugo Pratt'ın *Corto Maltese* albümlerinin bir bölümünü çeviriyor.

ISBN 975-298-111-9

Omnibus 3
H. P. LOVECRAFT

© August Derleth, 1963, 1964, 1965

Bu kitabın Türkçe yayın hakları
Dost Kitabevi Yayınları'na aittir.
Birinci Baskı, Mart 2004, Ankara

İngilizceden çeviren, Hasan Fehmi Nemli

Teknik hazırlık, Ferhat Babacan - Dost İTB
Baskı ve cilt, Pelin Ofset

Dost Kitabevi Yayınları
Karanfil Sokak, 29/4, Kızılay 06650, Ankara
Tel: (0312) 418 87 72 Fax: (0312) 419 93 97
www.dostyayinevi.com
bilgi@dostyayinevi.com

Dost Dağıtım
Tel: (0312) 432 48 68 Fax: (0312) 435 75 96

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Türkçede telif sahibinin önceden yazılı izni olmadan kısmen ya da tamamen yeniden basılamaz, herhangi bir kayıt sisteminde saklanamaz, hiçbir şekilde elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka türlü bir araçla çoğaltılıp iletilemez.

H. P. Lovecraft

TOPLU ESERLERİ 3

DOST
kitabevi

İÇİNDEKİLER

YABANCI	9
DUVARLARIN İÇİNDEKİ SIÇANLAR	17
PICKMAN'İN MODELİ	42
CTHULHU'NUN ÇAĞRISI	58
DUNWICH DEHŞETİ	94
KARANLIKTA FISILTIYLA KONUŞAN ADAM	147
UZAYDAN DÜŞEN RENK	222
KARANLIĞIN HAYALETİ	257
EŞİKTEKİ ŞEY	285
ERICH ZANN'IN MÜZİĞİ	316
PUSUDAKİ DEHŞET	326
EVDEKİ RESİM	351
INNSMOUTH ÜZERİNDEKİ GÖLGE	362
ZAMANDAN DÜŞEN GÖLGE	437

YABANCI

O gece Baron birçok felaket gördü düşünde
Ve tüm savaşçı-konukları, hayalet ve beden,
Cadılar, şeytanlar ve kocaman tabut-kurtları
Karabasanlarından eksilmedi uzun süre.
– KEATS

Ne bahtsızdır o kişi ki çocukluk anılarında sadece korku ve hüzün bulur! Ne perişan haldedir o kişi ki çıldırtıcı antik kitap raflarıyla dolu, koyu renk perdeli büyük ve kasvetli odasında yapayalnız geçirdiği saatler boyunca omzunun üzerinden geriye bakar ya da saatler saati huşu içinde, yukarılardaki çarpık çurpuk dallarını sessizce sallayan, sarmaşık bürümüş, tuhaf, dev ağaçlardan alacakaranlık bir koruyu gözetler. Benim –şaşkın, sersem, umudu ve kalbi kırık olan benim– bahtıma düşen bu oldu işte. Ama yine de tuhaf bir şekilde halimden memnunum ve zihnim bir an için *öte* tarafa atlama tehdidinde bulunduğunda, bu sararıp solmuş anılara tutunuyorum umutsuzca.

Nerede doğduğumu bilmiyorum; bütün bildiğim, şatonun son derece eski, son derece korkunç olduğu, sadece örümcek ağlarının ve gölgelerin görülebildiği yüksek tavanları ve karanlık geçitleri bulunduğu. Eskilikten dökülen koridorların taşları her zaman iğrenç bir şekilde rutubetli görünüyordu ve her yerde pis bir koku vardı, sanki kuşaklar boyu cesetler birbiri üstüne birikmişti. Hiçbir zaman aydınlık olmazdı; bu yüzden bazen mumları yakar, sırf rahatlamak için gözlerimi diker seyrederdim; dışarıda gün ışığı yoktu; çünkü, korkunç ağaçlar çıkabildiğim en yüksek kulelerin bile boyunu aşıyordu. Ağaçlardan daha yükseğe, bilinmeyen gökyüzüne ulaşan kara bir kule vardı; ama bu kulenin bir bölümü yıkılmıştı ve tırmanıl-

ması neredeyse olanaksız dimdik bir taş duvardan başka, tepesine ulaşabilmenin yolu yoktu.

Bu yerde yıllarca yaşamış olmalıydım, ama ben zamanı ölçemem. Birileri ihtiyaçlarımı karşılamış olmalıydı, bununla birlikte kendimden başka birini ya da sessizce koşturan sıçanlardan, yarasalardan ve örümceklerden başka canlı anımsamıyorum. Sanırım, beni besleyen her kim idiyse, korkunç yaşlı biri olmalıydı; çünkü, yaşayan biri hakkındaki ilk izlenimlerim şaşılacak kadar bana benzeyen, ama bumburuşuk suratlı, eciş bücüş birisine, şatonun kendisi gibi çürüyüp dökülmekte olan birisine ilişkindi. Benim için, şatonun temelleri arasındaki yeraltı mezarlığında oraya buraya serpilmiş kemik ve iskeletlerde bir tuhaflık yoktu. Bu şeylerle günlük olaylar arasında garip bir şekilde bağlantı kuruyor ve onların, canlı varlıkların birçok küflü kitaptaki renkli resimlerinden daha doğal olduğunu düşünüyordum. Böylesi kitaplardan öğrendim bütün bildiklerimi. Hiçbir öğretmen beni yüreklendirmedi ya da yol göstermedi bana ve bütün bu yıllar boyunca –kendi sesim dahil– herhangi bir insan sesi duyduğumu anımsamıyorum; çünkü konuşmalar okumuş olsam da, yüksek sesle konuşmaya hiç kalkışmamıştım. Neye benzediğimi de, aynı şekilde hiç düşünmemiştim; çünkü şatoda ayna yoktu ve doğal olarak, kendimi renkli, resimli kitaplarda gördüğüm genç insanlara benzetiyordum. Kendimi genç hissediyordum, çünkü o kadar az şey anımsıyordum ki.

Sık sık, kokuşmuş kale hendeğinin öte tarafında, karanlık, dilsiz ağaçların altına uzanır, saatler boyu, kitaplarda okuduğum şeylerin hayalini kurar ve sonsuz ormanların ötesindeki güneşli dünyaların şen kalabalıkları arasında olduğumu düşlerdim özlemle. Bir defasında orman yoluyla kaçmayı denedim; ama şatodan uzaklaştıkça gölgeler koyulaştı ve hava daha bir korkuyla doldu; bunun üzerine karanlık sessizlik labirentinde yolumu kaybetmek korkusuyla deli gibi koşarak geri döndüm.

Böylece sonsuz alacakanlıklarda düş kurdum ve neyi beklediğimi bilmeden bekleyip durdum. Sonra, karanlıklar içindeki yalnızlığımda, ışığa duyduğum hasret öylesine çılgın bir

hal aldı ki daha fazla dayanamadım, yakararak ellerimi ormanın üzerine, dışarıdaki bilinmeyen gökyüzüne uzanan tek kuleye, o kararmış, yıkık kuleye doğru uzattım. Ve sonunda, gökyüzünü bir an görüp ölmek, hiç görmeden yaşamaktan daha iyi olduğuna göre, düşecek bile olsam, bu kuleye tırmanmaya karar verdim.

Küf kokulu alacakaranlıkta, aşınmış, eski taş basamakları, basamakların sona erdiği yere kadar tırmandım; bundan sonra, yukarı doğru uzanan ayak basılabilecek nitelikteki küçük deliklere tehlikeli bir tarzda tutundum. Bu soğuk, merdivensiz taş silindir dehşet vericiydi; karanlıktı, yıkıktı, terk edilmişti; kanatlarını sessizce çırpan ürkmüş yarasalarıyla tekinsizdi. Ama bundan daha ürkütücü, daha dehşet verici bir şey varsa, o da tırmanışımın yavaşlığıydı; çünkü ne kadar tırmanırsam tırmanayım başımın üzerindeki karanlık yeğnilmiyordu; perili ve kutsal topraklardan geliyora benzeyen yeni bir esinti içimi ürpertiyle doldurdu. Işığa ulaşamamaktan duyduğum endişe yüzünden korkuyla titredim; göze alabilseydim aşağı bakardım. Gecenin ansızın üzerime çöktüğünü hayal ettim; dışarıyı ve yukarıyı gözetleyerek ulaştığım yüksekliği kestirmeye çalışacağım bir pencere pervazı bulmak için, serbest kalan tek elimle, hiçbir sonuç alamadan duvarı yokladım.

Dimdik yükselen bu içbükey uçurumun yüzeyinde, sonsuzluk kadar uzun bir süre körlemesine, korkunç bir tırmanış yaptıktan sonra, ansızın başımı sert bir şeye çarptım; çatıya ya da en azından bir tür zemine ulaşmış olduğumu anladım. Karanlıkta, serbest elimi uzatıp, karşılaştığım engeli yokladım ve bunun kımıldatılması olanaksız taştan bir engel olduğunu gördüm. Bundan sonra, kaygan duvara elimden geldiğince tutunmaya çalışarak duvar boyunca ölümcül bir tur atmaya başladım ve sonunda engeli yoklayıp duran elim engelden öteye bir yolla karşılaştı ve her iki elimle duvara tutunup kapak ya da kapıyı başımla iterek yukarıya yöneldim. Yukarıdan hiç ışık vurmuyordu ve ellerimi daha yukarılara uzatırken, tırmanışımın şimdilik sona ermiş olduğunu biliyordum; çünkü, bu kapak-geçit aşağıdaki kuleden daha geniş bir odanın, muhtemelen yüksek ve büyük bir gözlem odasının zeminindeydi. Delikten dikkatle

kendimi yukarı çekerken kapağın tekrar kapanmamasına özen gösterdimse de, son anda bu çabam boşa çıktı. Bitkin bir halde taş zemine serilirken, kapağın yerine düşmesinin sonucunda oluşan ürkütücü yankıları dinledim ve gerektiğinde onu yeniden açabilmeyi diledim.

Artık lanet olası ormanın çok yukarısında olduğum inancıyla, zoraki ayağa kalktım ve hakkında o kadar çok şey okuduğum gökyüzüne, aya ve yıldızlara ilk defa bakmak üzere, el yordamıyla bir pencere aramaya koyuldum. Ama tam bir hayal kırıklığına uğradım; çünkü bula bula sadece, üzerlerinde insanı rahatsız edecek boyutlarda, iğrenç, dikdörtgen sandıklar olan kocaman mermer raflar bulabildim. Düşündükçe, asırlardır aşağıdaki şatodan kopuk olan bu yüksek odanın nasıl eski sırlar barındırdığını daha çok merak ettim. Sonra, beklenmedik bir anda, elim garip bir şekilde keskiyle işlenmiş taş bir kapıya rastladı. Yokladığımda, kapının kilitli olduğunu gördüm; ama olağanüstü bir güç patlamasıyla bunun üstesinden geldim ve çekip içeri doğru açtım. Bunu yaptığımda o güne kadar hiç tatmadığım bir hazla kendimden geçtim; çünkü, yeni bulduğum kapıdan birkaç basamakla çıkılan kısa bir taş geçidin sonundaki süslü, parmaklıklı demir bir kapının ötesinde, rüyalarım ve anımsamaya cesaret edemediğim belirsiz görüntüler dışında daha önce hiç görmediğim pırıl pırıl bir ay sükûnetle parıldıyordu.

Artık şatonun zirvesine ulaştığımı düşünerek, kapının ilerisindeki birkaç basamağa atıldım; ama ansızın ayın bulutların arkasına girmesi tökezlememe neden oldu; karanlıkta, ellerimle yoklayarak yavaş yavaş ilerledim. Parmaklıklı kapıya ulaştığımda etraf hâlâ karanlıktı – çekine çekine yokladığımda kapının kilitli olmadığını gördüm, ama tırmandığım bu muazzam yükseklikten düşme korkusuyla açmadım. Sonra, ay çıktı.

Şokların en müthişi, en umulmadık, en inanılmaz şeylerin neden olduğu şoklardır. Daha önce yaşadığım hiçbir dehşet, şu anda görmekte olduğum şeyin yol açtığı dehşetle; bu tuhaf görüntülerin akla getirdiği dehşetle boy ölçüşemezdi. Gözlerimin önüne serilen manzara şaşırtıcı olduğu kadar da sıradandı: Çok büyük bir yükseklikten seyredilen baş döndürücü ağaç

tepeleri yerine, ay ışığında yıkık kulesi bir hayalet gibi parlayan eski bir taş kilisenin gölgesinin düştüğü, mermer kapaklar ve sütunlarla dolu *kara toprak* parmaklıklı kapı seviyesinde uzanıyordu.

Yarı bilinçsiz bir halde, parmaklıklı kapıyı açtım ve her iki yönde uzanan çakıl döşeli patikada sendeleyerek ilerlemeye başladım. Sersemlemiş ve altüst olmuş zihnimin ışığa duyduğu hasret o denli büyüktü ki, karşı karşıya olduğum bu olağanüstü durum bile beni yolumdan alıkoymaya yetmedi. Bu yaşadıklarımın delilik mi, düş mü, yoksa büyü mü olduğunu bilmediğim gibi, bunları umursadığım da yoktu; ama ne pahasına olursa olsun aydınlığı ve sevinci görmeye kararlıydım. Kim veya ne olduğumu da bilmiyordum, nasıl bir çevrede olduğumu da; bununla birlikte, düşe kalka yoluma devam ederken, ilerleyişimi tamamen rastlantısal olmaktan çıkaran birtakım korkunç, gizli anıların var olduğunun bilincine vardım. Mermer kapaklar ve sütunlarla dolu bu bölgeden, bir kemerin altından geçerek çıkıp kırlara doğru yürüdüm; bazen görünür yolu izliyor, bazen de garip bir şekilde yoldan ayrılıp çayırların ötesine geçiyor, sadece ara sıra karşılaşılan yıkıntıların varlığına işaret ettiği eski ve unutulmuş bir yolu izliyordum. Bir defasında, çoktan yitip gitmiş bir köprünün kalıntısı ufalanan, küf bağlamış taşların bulunduğu bir yerde hızla akan bir nehri yüzerek geçtim.

Hedefim olması gereken, sık ağaçlıklı bir parkın içerisindeki, insanı deli edecek kadar tanıdık, ama yine de benim için şaşılacak denli yabancı görüntülerle dolu, sarmaşık bürümüş, eski şatoya varmak iki saatten fazla zamanımı almış olmalıydı. Şatonun etrafındaki hendeğin dolmuş ve çok iyi bildiğim bazı kulelerin yıkılmış olduğunu gördüm; ancak bu arada, görenleri şaşkınlığa uğratacak yeni kanatlar eklenmişti. Ama gördüklerim arasında en çok ilgimi çeken ve beni sevince boğan şey, açık pencerelerdi – çılgın bir eğlencenin seslerinin dışarı taştığı görkemli bir aydınlık içindeki pencereler. Bu pencerelerden birine yaklaşarak içeri baktım ve çok tuhaf giysiler içinde bir kalabalık gördüm; gülüp konuşuyor, eğleniyorlardı. Anlaşıldığı kadarıyla, daha önce hiç insan sesi duymamıştım; konuş-

maları belli belirsiz kestirebiliyordum. Yüzlerden bazılarında, inanılmaz derecede uzak anıları canlandıran ifadeler varken, bazıları tam anlamıyla bana yabancıydı.

O zaman, alçak pencereden, ışıl ışıl aydınlık odaya adımımı attım; böyle yapmakla da, biricik ışıltılı umut anımdan umutsuzluk ve algının en karanlık kuyusuna yuvarlanmış oldum. Karabasanla yüz yüze gelmekte gecikmedim; çünkü, içeri girerken düşünebileceğim en dehşet verici gösterilerden biriyle karşılaştım. Adımımı içeri atmıştım ki, kalabalığın üzerine ansızın işitilmedik, müthiş bir korku çöktü; bütün suratlar çarpıldı, gırtlaklardan yürek paralayıcı, tiz çığlıklar koptu. Herkes kaçışmaya başladı; bu şamata, bu panik sırasında birçok insan bayıldı ve delicesine kaçan arakadaşları tarafından sürüklenerek uzaklaştırıldı. Pek çok insan, gözlerini elleriyle kapatarak, çok sayıdaki kapıdan birine ulaşmayı başaramadan önce eşyaları devirip, duvarlara çarparak kaçmak için körlemesine, becerıksizce ileri atıldı.

Çığlıklar kulak paralıyordu, aydınlık odanın ortasında, kaybolmakta olan yankıları dinleyerek sersemlemiş bir halde, tek başıma kaldım; yanı başımda pusuya yatmış olan göremediğim şeyin, ne olabileceğini düşünerek korkuyla titriyordum. Üstünkörü bir bakışla, odada kimse kalmamış gibi görünüyordu, ama odadaki girintilerden birine doğru ilerlediğimde orada bir varlık görür gibi oldum – benzeri bir odaya açılan altın kemerli bir kapı girişinin ötesinde hareket eden bir şey var gibi geldi bana. Kemere doğru yaklaştıkça, varlığı daha net görmeye başladım ve işte o zaman, sadece ortaya çıkmasıyla, gülüp eğlenen bir topluluğun aklını başından alan, onları çil yavrusu gibi dağıtan o akıl almaz, o tarifsiz, o dile gelmez canavarı olanca korkunçluğu ve canlılığıyla gördüm ve hayatımda ilk ve son defa ağzımdan bir ses çıktı – çığlık atmama yol açan iğrenç sebep kadar beni isyan ettiren korkunç bir uluma.

Canavarın neye benzediğini anlatmamın olanağı yok, çünkü iğrenç, tekinsiz, nahoş, anormal, ürkünç ne varsa, hepsinin bir bileşimiydi. Bozunmanın, köhneliğin, çözülüp dağılmanın şeytani gölgesi; tekinsiz bir zuhurun çürümüş, damla damla akan hayaleti, merhametli toprağın her zaman gizlemesi

gereken şeyin korkunç bir şekide açığa çıkışıydı. Tanrı bilir ya, bu dünyadan değildi –ya da artık değildi– yine de onun yenip bitmiş, kemikleri ortaya çıkmış hatlarında insan biçiminin gülünç ve korkunç bir karikatürünü, dehşet içinde gördüm; küflü, paramparça olmuş kıyafetinde beni daha da dehşete düşüren bir şeyler vardı.

Dönüp kaçmak için küçük bir çaba harcayamayacak kadar olmasa da, neredeyse felç olmuştum; geriye doğru sendeleyerek attığım birkaç adım, bu isimsiz, sessiz canavarın üzerimdeki büyüsünü bozmaya yetmedi. İğrenç bir şekilde üzerlerine çevrilmiş camsı küreler tarafından büyülenmiş gözlerim kapanmayı reddediyordu, ama neyse ki bulanmışlardı da, o korkunç şeyi ilk şoktan sonra pek net göstermiyorlardı. Görüntüyü yok etmek için elimi kaldırmaya çalıştım, ama sinirlerim öylesine yıpranmıştı ki kolum istemime boyun eğmedi. Ama bu çabam dengemi bozmaya yetti; düşmemek için sendeleyerek ileriye doğru birkaç adım atmak zorunda kaldım. Böyle yapınca da, boşluktan gelir gibi iğrenç soluk alıp verişini işittiğimi sandığım, leşi andırır varlığın ansızın ne kadar *yakınımda* olduğunun farkına vardım acı içinde. Deliye dönmüştüm; yine de, bu kadar yakınımdaki kokuşmuş hayaletten sakınmak için kolumu savuracak gücü kendimde buldum; kozmik karabasanın ve cehennemi kazanın o kısacık felaket anında *parmaklarım altın kemerin altındaki canavarın ileri uzanmış çürüyen pençelerine dokundu.*

Ben çığlık atmadım, ama gece rüzgârına binmiş bütün iblisler benim yerime çığlık attı ve aynı saniye içerisinde ruhu yok eden anıların çığı olanca hızıyla zihnime indi. Olup biten her şeyi o an anladım; korkunç şatonun ve ağaçların ötesini anımsadım; o sırada içinde bulunduğum, değişiklikler yapılmış binayı ve en korkuncu, pis parmaklarımı onunkilerden ayırırken önümde durup yan gözlerle bana bakmakta olan o iğrenç canavarı tanıdım.

Ama evrende her derdin bir dermanı vardır; bu derdin dermanı da unutuştur. O anın olağanüstü dehşeti içinde, beni dehşete düşüren şeyin ne olduğunu unuttum ve gözlerimin önüne serilen karanlık anılar, yankı yapan imgeler karmaşası

içinde yok olup gitti. Hortlakların gezindiği, lanetli koca binadan bir düş içinde kaçtım ve ay ışığında sessizce, hızla koştum. Mermer dolu avludan geçip basamakları indiğimde, taş kapağı yerinden oynatmanın yolu olmadığını gördüm; ama eski şatoyla ağaçlardan nefret ettiğim için buna üzülmedim. Şimdi, gece rüzgârında muzip ve dost cinlerle birlikte seğirtiyor ve gündüzleri Nil kıyısındaki bilinmeyen, girilmesi olanaksız Hadoth vadisinde Nephren-Ka yeraltı mezarlarında eğleniyorum. Neb'in kaya mezarları üzerindeki ayın ışığından başka ışığın, Büyük Piramit'in altındaki isimsiz Nitokris ziyafetleri dışında bir eğlencenin bana göre olmadığını biliyorum; yine de yabanıl ve özgür yeni yaşamımda yabancılığın acısını bağrıma basıyorum.

Unutuş merhemi beni sakinleştirmiş olsa da, bu yüzyılda ve hâlâ insan olan yaratıklar arasında bir el, bir yabancı olduğumu her zaman biliyorum. Bunu, yaldızlı büyük çerçeve içindeki iğrenç yaratığa doğru parmaklarımı uzattığım, parmaklarımı uzatıp *ötesine yol vermeyen, parlak, soğuk cam yüzeye* dokunduğum o andan beri biliyorum.

DUVARLARIN İÇİNDEKİ SIÇANLAR

16 Temmuz 1923'te, sonuncu işçi de çalışmasını bitirdikten sonra Exham Manastırı'na taşındım. Restorasyon çok büyük bir iş olmuştu; çünkü terk edilmiş koskocaman binadan geriye iskeletinden başka pek bir şey kalmamıştı; ama atalarımın yaşadığı yer olduğu için hiçbir masraftan kaçınmadım. Burada Birinci James[1] zamanından beri kimse oturmamıştı; o zamanlar meydana gelen son derece müthiş ve bir o kadar da anlaşılmaz nitelikte bir trajedi, ev sahibinin beş çocuğuyla birçok hizmetkârının ölmesine ve bu iğrenç soydan tek sağ kalan, doğrudan soyundan geldiğim üçüncü oğlunun bir kuşku ve dehşet bulutuyla sarılı olarak uzaklara gitmesine yol açmıştı.

Bu biricik mirasçı katil olmakla suçlandığından, mülk krallığa kalmış, suçlanan adamsa ne kendini temize çıkarmaya ne de mülkünü geri almaya kalkışmıştı. Vicdan ya da hukukun sebep olabileceğinden çok daha büyük bir dehşetle sarsılan ve eski binayı görmeye ya da anımsamaya dayanamayan on birinci Exham baronu Walter de la Poer[2], Virginia'ya kaçmış ve orada bir sonraki yüzyıla kadar Delapore ailesi adıyla tanınan aileyi kurmuştu.

Exham Manastırı uzun süre boş kalmış, daha sonra Norrys ailesine verilmiş ve birçok mimarinin bileşimi olan olağanüstü mimarisi yüzünden çok sayıda incelemeye konu olmuştu: Gotik kuleleri Sakson ya da Romanesk[3] bir altyapı üzerinde

1) Birinci James: İngiltere ve İskoçya kralı (1603-1625 ve 1576-1625). Birçok eseri arasında büyücülükle ilgili bir inceleme de vardır: *Daemonology* (1597). (ç.n.)

2) de la Poer adının, Lovecraft'ın 'Yazının Tanrısı' olarak gördüğü Edgar Allan Poe'dan geldiği açıkça belli oluyor. (ç.n.)

3) Romanesk: Avrupa'nın on birinci ve on ikinci yüzyıllardaki mimarisi. (ç.n.)

yükselmekteydi, efsaneler gerçeği dile getiriyorsa, Roma, hatta Druid[4] ya da Kelt[5] tarzı veya bu tarzların bir karışımı olan temelleri ise daha da eskiydi. Bu temeller son derece benzersizdi; bir bölümü, manastırın, kıyısından Anchester köyünün üç mil batısındaki ıssız bir vadiyi seyrettiği uçurumun kireçtaşlarıyla kaynaşmıştı. Mimarlar ve eski eser uzmanları, unutulmuş yüzyılların bu acayip kalıntısını incelemeye bayılıyor, yöre halkı ise ondan nefret ediyordu. Yüzyıllarca önce, atalarım içinde yaşarken de nefret etmişlerdi, terk edilmişliğin yosun ve küfüyle kaplı olduğu şimdi de nefret ediyorlardı. Anchester'a gelişimin üzerinden daha bir gün geçmeden lanetli bir aileden[6] geldiğimi öğrenmiş bulunuyordum. O hafta işçiler Exham Manastırı'nı havaya uçurdular ve hafta boyunca temellerinin izlerini yok etmekle meşgul oldular. İlk Amerikalı atamın kolonilere alınında tuhaf bir lekeyle gelmiş olduğu gerçeğiyle birlikte atalarımla ilgili salt istatistik bilgilerden her zaman haberdar olmuşumdur. Ama, Delapore'ların sıkı sıkıya sadık kaldıkları ağız sıkılığı politikası yüzünden ayrıntıları hiçbir zaman öğrenemedim. Komşularımız olan diğer çiftlik sahiplerinin tersine, biz haçlı seferlerine katılan ya da diğer ortaçağ ve Rönesans kahramanlarıyla nadiren övünürdük; İç Savaş'tan önce her aile büyüğünün, kendi ölümünden sonra açılmak kaydıyla en büyük oğluna bıraktığı mühürlü zarf içinde yazılı olanlar dışında kuşaktan kuşağa aktarılan bir bilgi de yoktu. Değer verip, saygı gösterdiğimiz tüm şan şeref, göçten sonra edindiğimiz şan şeref idi; biraz çekingen ve toplumdan uzak olsa da, gururlu ve onurlu bir Virginia ailesinin şan ve şerefi.

4) Druidler, Galya, Britanya ve İrlanda'nın Keltleri arasında dinsel bir rütbe idi. Druidlerin İngiltere üzerindeki etkileri Romalı general C. Suetonius Paulinus'un İ.S. 61 yılında Mona Adası'ndaki kalelerine saldırmasından sonra sona ermiştir. (ç.n.)

5) Metinde 'Cymric'. Cymru, Galler ülkesi insanları için kullanılan yerel terim. Cymric terimi, Keltlerin güneyde yaşayan kolunu, kuzeyde yaşayan Gallilerden ayırt etmek için kullanılmaktaydı. (ç.n.)

6) House: Ev, aile. Lovecraft, burada 'house' sözcüğüyle Poe'nun *'The Fall of the House of Ushers'* (*Usher'ların Çöküşü*) öyküsüne gönderme yapmaktadır. (ç.n.)

Savaş sırasında servetimiz tükendi ve James Nehri kıyısındaki evimiz Carfax'ın[7] yanmasıyla tüm hayatımız değişti. Yaşı hayli ilerlemiş olan dedem, kundakçıların bu saldırısında öldü ve onunla birlikte hepimizi geçmişe bağlayan zarf da yanıp kül oldu. Federal askerlerin bağırıp çağırdığı, kadınların çığlıklar attığı, zencilerin ulur gibi sesler çıkararak dualar ettiği o yangını bugün, yedi yaşımdayken gördüğüm gibi anımsıyorum. Babam askerdi ve o sırada Richmond'ı savunmaktaydı; birçok formaliteden sonra annemle ben hatları aşıp yanına gidebildik.

Savaş sonaerdikten sonra, annemin memleketi olan kuzeye taşındık ve orada ergenliğe, orta yaşa ve vurdumduymaz bir Yanki olarak aşırı servete ulaştım. Babam da, ben de kuşaktan kuşağa aktarılan zarfın içindekileri hiçbir zaman öğrenemedik ve Massachusetts'in tekdüze ve sıkıcı iş hayatına daldıkça, aile ağacımın uzak geçmişinde yattığı aşikâr olan esrara duyduğum ilgiyi yitirdim. Bu esrarın niteliğiyle ilgili kuşkular besleseydim, Exham Manastırı'nı büyük bir memnuniyetle yosunlarına, yarasalarına ve örümcek ağlarına terk ederdim.

Babam 1904 yılında öldü; ama ne bana ne de on yaşındaki annesiz oğluma herhangi bir mesaj bıraktı. Ailemizle ilgili bilgilerin akış düzenini tersyüz eden bu çocuktu; çünkü, benim geçmişle ilgili ona sadece şaka yollu tahminler yapmış olmama karşın, o, hava subayı olarak katıldığı şu son savaşta gittiği İngiltere'den 1917'de bana atalarımızla ilgili çok ilginç söylentiler içeren mektuplar yazdı. Belli ki Delapore'ların çok renkli ve belki de meşum bir geçmişleri vardı; çünkü, oğlumun arkadaşlarından biri, Kraliyet Havacılık Filosu'ndan Yüzbaşı Edward Norrys, Anchester'daki aile konağına yakın bir yerde oturuyordu ve köylülerin, vahşet ve inanılmazlık bakımından çok az yazarın boy ölçüşebileceği bazı batıl inanışlarından söz ediyordu. Elbette ki Norrys'in kendisi de bunlardan pek ciddi şeyler olarak söz açmıyordu, ama bunlar oğlumu eğlendirmiş ve bana

7) Barton L. St. Armand, '*The Roots of Horror in the Fiction of H.P. Lovecraft*, Dragon Press, 1977' adlı eserinde, Bram Stoker'ın '*Dracula*'sındaki Abbey Carfax ile paralelliğine dikkati çeker. (ç.n.)

yazdığı mektuplar için iyi birer malzeme olmuştu. Bu efsanelerdir ki dikkatimi kesin olarak Atlantik ötesi geçmişimize çekti ve Norrys'in oğluma pitoresk terk edilmişliği içinde gösterip, şimdiki sahibinin amcası olması nedeniyle şaşılacak kadar ucuz bir fiyata önerdiği aile ocağımızı satın alıp restore etme kararını vermeme neden oldu.

Exham Manastırı'nı 1918'de satın aldım, ama hemen sonra, oğlumun yatalak bir sakat olarak geri dönmesiyle restorasyon planlarımı bir yana bırakmak zorunda kaldım. Oğlumun yaşadığı iki yıl boyunca, onun bakımından başka bir şey düşünmedim; işlerimin yönetimini bile ortaklarıma bıraktım.

1921'de dünyada yapayalnız kalmıştım, hiçbir amacım yoktu; artık genç olmayan, emekli bir sanayici olarak, ömrümün kalan günlerini yeni mülkümle ilgilenerek geçirmeye karar verdim. Kasım ayında Anchester'ı ziyaret ettiğimde, oğlumu çok seven, tombul, hoş bir genç adam olan Yüzbaşı Norrys tarafından ağırlandım ve yakında başlayacak restorasyon çalışmalarına yol göstermesi için fikir ve anekdot toplama konusunda yardımını sağladım. Exham Manastırı'nın kendisini de gördüm, ancak hiç heyecanlanmadım: Bir uçurumun tepesine tehlikeli bir şekilde tünemiş, kuleleri arasındaki taş duvarlar dışında zemin ve iç bölmelerden yoksun, likenlerle kaplanmış, karga yuvalarıyla delik deşik, ortaçağdan kalma yıkıldı yıkılacak bir harabe.

Binanın üç yüz yıl önce atalarım tarafından terk edildikleri zamanki görüntüsünü yavaş yavaş gözümde canlandırdıkça, binayı yeniden inşa etmek için işçi tutmaya başladım. Anchester'lı köylülerin bu yerden duydukları neredeyse inanılmaz korku ve nefret yüzünden, işçi bulmak için her seferinde uzaklara gitmek zorunda kalıyordum. Bu duygu o kadar güçlüydü ki, bazen dışarıdan gelen işçilere de bulaşarak, çoğunun kaçıp gitmesine neden oluyordu; öte yandan, bu duygular manastırla olduğu kadar onun eski sahipleriyle de ilgiliydi.

Oğlum buraya yaptığı ziyaret sırasında, bir *de la Poer* olduğu için kendisinden biraz uzak durulduğunu anlatmıştı; şimdi ben de, mirasımla ilgili ne kadar az şey bildiğime köylüleri ikna edinceye dek, aynı nedenle ustaca dışlandığımı gördüm.

Onları ikna ettikten sonra bile bana surat asmaya ve benden nefret etmeye devam ettiler, bu yüzden, köyde kuşaktan kuşağa aktarılan bilgilerin çoğunluğunu Norrys'in aracılığıyla toparlayabildim. Halkın affedemediği şey belki de, onlar için o kadar iğrenç olan bir sembolü yeniden ayağa dikmeye gelmiş olmamdı, çünkü akla uygun olsun ya da olmasın, onlar Exham Manastırı'nı iblislerin ve kurt adamların uğrak yeri olarak görüyorlardı.

Norrys'in benim için topladığı hikâyeleri bir araya getirip, harabeleri incelemiş bilginlerin anlattıklarını da bunlara ekleyince, manastırın, tarihöncesi bir tapınağın, druidler zamanında veya daha önce inşa edilmiş, Stonehenge ile çağdaş olması gereken bir tapınağın yerinde durduğu sonucuna ulaştım. Burada, dile gelmez ayinlerin yapılmış olduğundan pek kimsenin kuşkusu yoktu ve bu ayinlerin Romalılarla Kybele tapmcına dönüştüğü yolunda tatsız söylentiler vardı. Mahzen duvarlarında, bir zamanlar Roma vatandaşlarının tapınması boş yere yasaklanan Magna Mater'in işareti olan "DIV OPS ... MAGNA. MAT..."[8] yazıları kuşkuya yer bırakmayacak denli açıkça okunabiliyordu. Anchester, çok sayıda kalıntının kanıtladığı gibi, üçüncü August lejyonunun kamp kurduğu yerdi ve Kybele tapınağının, Frigya'lı bir rahibin yönetiminde yapılan ağza alınmaz törenlerle muhteşem ve tıklım tıklım dolu olduğu söyleniyordu. Hikâyeler, ayrıca, eski dinin çöküşünden sonra da tapınakta âlem yapılmaya devam edilmiş olduğunu ve rahiplerin aslında değişmeden yeni inanca göre yaşamaya başladıklarını anlatıyordu. Aynı şekilde, Roma egemenliğinin sona ermesiyle[9] birlikte eski ayinlerin yok olmadığı, tapmaktan geriye kalanlara bazı Saksonların ilaveler yaptığı, ona daha sonraki çağlarda muhafaza edeceği ana özellikleri kazandırarak

8) Lovecraft'ın bu Latince tümce kırıntısıyla demek istediği şey kestirilebilir: "*Div*", "divinum" ("kutsal") ya da "dives" ("görkemli") anlamına geliyor olmalı; *ops*, bereket ve zenginlik tanrçası Ops olabilir, çünkü Magna Mater "Büyük Ana" anlamına gelir, ki bu, Kybele'nin sıfatlarından biridir. (ç.n.)

9) 410 yılında İmparator Honorius Britanya'daki Roma lejyonlarını geri çekti. (ç.n.)

heptarki'nin[10] hüküm sürdüğü dönemin yarısı boyunca korkulan bir mezhebin merkezi haline getirdiği de söyleniyordu. Bir vakayinamede bu yerin İS 1000 yılları civarında, tuhaf ve güçlü bir tarikatı barındıran ve korkutulmuş halkı uzak tutmak için duvarlara ihtiyacı olmayan geniş bir bahçenin ortasındaki sağlam taş bir bina olduğu kaydı yer almaktadır. Danimarkalılar tarafından yok edilmemiş olsa da, Normandiyalıların İngiltere'yi istilasından sonra bu tarikat gücünü büyük ölçüde yitirmiş olmalıydı, çünkü 1261 yılında Üçüncü Henry bu yeri atam Gilbert de la Poer'e, Birinci Baron Exham'a verdiğinde bir engelle karşılaşmadı.

Bu tarihten önce ailem hakkında herhangi bir kötü bilgi bulunmamaktadır, ama bundan sonra tuhaf bir şey olmuş olmalı. Bir vakayinamede bir de la Poer'in 1307'de "Tanrının Laneti"ne uğradığı kaydı yer alırken, köy efsanelerinde eski tapınak ve manastırın temelleri üzerinde yükselen şatodan sadece çılgınca bir korkuyla söz edilmekteydi. Ocak başlarında anlatılan hikâyelerde bu şato, korkunç suskunluğu ve kuşku verici kapalılığı nedeniyle, en tüyler ürpertici şekilde betimleniyordu. Bu hikâyelerde, atalarım, Gilles de Retz'le[11] Marquis de Sade'ın yanlarında acemi çaylak kalacağı bir şeytan soyu olarak tanımlanıyor ve nesiller boyunca zaman zaman ortadan kaybolan köylülerden onların sorumlu olduğu ima ediliyordu.

Görünüşe bakılırsa, en berbat karakterler baronlarla onların doğrudan mirasçılarıydı; en azından, en çok bunlarla ilgili hikâyeler anlatılıyordu. Sağlıklı sayılabilecek eğilimlere sahip bir mirasçının, daha tipik başka bir evlada yol vermek üzere genç yaşta ve esrarlı bir şekilde öldüğü söyleniyordu. Aile içinde, aile reisinin başkanlık ettiği ve bazen birkaç kişi dışında ailenin geri kalan üyelerine kapalı gizli bir mezhep var gibiydi. Bu mezhebin temelini kan bağının değil mizacın oluşturduğu

10) Heptarki: Yunanca "Yediler Yönetimi", yani Anglo-Sakson İngiltere'nin yedi krallığı: Kuzey Umbria, Mercia, Doğu Anglia, Wessex, Kent, Essex ve Sussex. (ç.n.)

11) Gilles de Retz (1396-1440): Bazen Gilles de Rais olarak da anılır. Ölülerle haberleşmekle, çocuk kaçırmakla ve cinayetle suçlanmıştır ve ona atfedilen suçlar Mavisakal efsanesinin doğmasına yol açmıştır. (ç.n.)

açıktı, çünkü evlilik yoluyla aileye katılan birçok kişi bu mezhebe dahil olmuştu. Beşinci baronun ikinci oğlu Godfrey'in karısı Cornwall'lu Lady Margaret Trevor, tüm o yöre çocuklarının başının belası ve bugün bile Galler sınırında söylenegelen son derece korkunç bir baladın şeytani kahramanı oldu. Shrewsfield Kontu'yla evlendikten kısa bir süre sonra, kimselere anlatamadıkları suçları itirafta bulundukları rahip tarafından bağışlanıp, kutsanan kontla annesinin öldürdüğü Lady Mary de la Poer'in korkunç öyküsü de, aynı tarzda olmasa bile, baladlarda yaşamaktaydı.

Tipik birer batıl inanç örneği olan bu efsane ve baladlar bende hayli nefret uyandırdı. Israrla, kuşaklar boyu soyumla uğraşılmış olması çok rahatsızlık vericiydi; öte yandan, iğrenç alışkanlıklarla ilgili suçlamalar, nahoş bir tarzda, yakın atalarımdan biriyle –Meksika Savaşı'ndan[12] döndükten sonra zencilerin arasına karışan ve bir voodoo rahibi olan kuzenim Carfax'lı genç Randolph Delapore'la– ilgili bir skandalı akla getiriyordu.

Kireçtaşı uçurumun dibindeki, rüzgârlara açık, kıraç vadiden duyulan inleme ve ulumalarla, bahar yağmurlarından sonra mezarlıklardan yükselen kokularla, Sir John Clave'ın atının bir gece ıssız bir tarlada çiğnediği çamurların içinde debelenen, ciyaklayan beyaz şeyle ve manastırda güpegündüz gördüğü bir şey yüzünden aklını kaçıran hizmetkârla ilgili anlamı daha da bulanık öykülerden ise daha az rahatsızlık duydum. Bunlar harcıalem hayalet hikâyeleriydi ve ben o sıralar kelimenin tam anlamıyla bir kuşkucuydum. Ortadan kaybolan köylüler konusunda anlatılanlar, ortaçağların âdetleri göz önünde bulundurulduğunda çok önemli görülmese de, pek yabana atılacak türden değildi. Gözetleme meraklı ölüm demekti ve birçok defa kesik başlar Exham Manastırı'nın bugün yerinde yeller esen burçlarından halka gösterilmişti.

12) Meksika savaşı: ABD ile Meksika arasında batı sınırı konusundaki anlaşmazlık yüzünden çıkan ve California, Utah, Nevada, Arizona, New Mexico ve Colorado'nun ABD toprağı olmasıyla sonuçlanan 1845-48 savaşı. (ç.n.)

Hikâyelerden birkaçı, gençliğimde keşke daha fazla karşılaştırmalı mitoloji öğrenmiş olsaydım dedirtecek kadar garipti. Örneğin, yarasa kanatlı bir şeytanlar ordusunun her gece manastırda Cadılar Sabbatı düzenledikleri inancı vardı – böyle bir ordunun beslenmesi, engin bahçelerden kaldırılan aşırı sebze miktarını açıklayabilir. Ve hepsinden ilginci sıçanlarla –şatonun mahvına yol açan felaketin yaşanmasından üç ay sonra şatodan dışarı uğrayan, sağa sola koşuşturan iğrenç kemirgenler sürüsüyle; öfkesi dininceye kadar önüne çıkan kümes hayvanı, kedi, köpek, domuz, koyun, hatta iki çaresiz insan dahil her şeyi yutan, silip süpüren zayıf, pis, yırtıcı orduyla– ilgili etkileyici hikâyeydi. Bu unutulmaz kemirgenler ordusunun etrafında apayrı bir efsane çemberi oluşmuştu, çünkü bu ordu köy evlerine dağılarak birçok lanetin ve dehşetin doğmasına yol açmıştı.

Atalarımın yaşadığı evin restorasyonunu, yaşlı insanlara has bir inatçılıkla, tamamlamaya çalışırken üzerimde psikolojik bir baskı oluşturan bilgiler işte böyleydi. İçinde bulunduğum psikolojik ortamı esas olarak bu hikâyelerin oluşturduğu bir an için bile düşünülmemelidir. Öte yandan da, etrafımı saran ve bana yardım eden eski zamanlar uzmanlarıyla Yüzbaşı Norrys sürekli beni övüyor ve yüreklendiriyordu. Restorasyon iki yıl sonra tamamlandığında, yapılan onca masrafı bağışlatan bir gururla geniş odaları, lambri kaplanmış duvarları, tonozlu tavanları, tirizlerle bölünmüş pencereleri ve geniş merdivenleri seyrediyordum. Ortaçağın tüm nitelikleri ustalıkla yeniden üretilmiş ve yeni bölümler orijinal duvar ve temellerle mükemmelen birleştirilmişti. Atalarımın evi tamamlanmıştı; sonuncu temsilcisi olduğum soyumun yeniden saygınlığına kavuştuğunu görmeye can atıyordum. Artık hep burada oturacak ve bir de la Poer'in (çünkü, eski adımızı yeniden benimsemiştim) mutlaka bir şeytan olması gerekmediğini kanıtlayacaktım. Exham Manastırı'nın ortaçağa yaraşır bir yapı olmasına karşın, iç mekânların tamamen yeni olması, eski haşarelerle eski hayaletlerden temizlenmiş olması duyduğum huzuru artırıyordu.

Manastır'a, dediğim gibi, 16 Haziran 1923'te taşındım. Hane halkı yedi hizmetkârla dokuz kediden ibaretti, ki bu so-

nuncu cinse karşı özel bir düşkünlüğüm vardır. En yaşlı kedim "Nigger-Man" yedi yaşındaydı; onu, Bolton, Massachusetts'daki evimden yanımda getirmiş; diğerlerini ise, restorasyon çalışmaları sırasında Yüzbaşı Norrys'in ailesiyle birlikte otururken toplamıştım.

Eski aile bilgilerini toparlayıp sıraya koymakla meşgul olduğum beş gün boyunca son derece sakin bir hayat sürdük. Şimdi, yaşanan son trajediyle ve Walter de la Poer'in kaçışıyla ilgili son derece önemli bilgilere ulaşmıştım; ki bunların Carfax'taki yangında kaybolan nesilden nesile aktarılan belgelerdeki bilgiler olduğunu sanıyordum. Öyle anlaşılıyor ki, Walter de la Poer, kendisine yardım eden, sonra da kaçıp kayıplara karışan hizmetkârlar dışında kimseye açıklamadığı (onlara da muhtemelen ima yoluyla açıklamış olmalı), tüm davranışını değiştiren o sarsıcı keşiften iki hafta kadar sonra, işbirlikçisi dört hizmetkâr dışında bütün ev halkını uykularında öldürmüş olmakla suçlanıyordu haklı sebeplerle.

Bir babanın, üç erkek, iki kız kardeşin öldürüldüğü bu taammüden cinayet köylülerce mazur görüldü, polis de pek üzerine düşmedi; böylece bu cinayetleri işleyen kişi, şerefiyle, başına bir hal gelmeden ve kılık değiştirme gereğini duymadan Virginia'ya kaçabildi. Fısıltılarla dile getirilen genel kanı, Walter'ın toprağı çok eski bir lanetten temizlemiş olduğuydu. Nasıl bir keşfin onu böyle davranmaya itmiş olabileceğini, doğrusu pek kestiremiyorum. Walter de la Poer, ailesi hakkında anlatılan meşum hikâyeleri yıllardır biliyor olmalıydı; dolayısıyla bu malzeme onun için yeni bir dürtünün kaynağı olamazdı. Öyleyse, dehşet verici eski bir ayine mi tanık olmuş, ya da manastırda veya civarında çok önemli sırları açığa vuran korkunç bir sembole mi rast gelmişti? İngiltere'de çok utangaç, kibar bir genç olarak tanınmıştı. Virginia'da ise, bezgin ve endişeli olmaktan çok sert ve içi acı dolu biri olarak görülüyordu. Bir başka serüvencinin, Bellview'lu Francis Harley'nin güncesinde de kendisinden eşi benzeri olmayan hakbilir, onurlu ve nazik biri olarak söz edilmekteydi.

O zaman pek önemsenmese de, daha sonraki olaylarla ilişkisi bakımından olağanüstü önem kazanan ilk olay 22 haziran-

da meydana geldi. Öylesine basit, öylesine önemsenmeye değmeyecek bir olaydı ki, o şartlar altında muhtemelen fark edilemezdi, çünkü anımsanmalıdır ki, duvarlarından başka neredeyse yepyeni bir binanın içindeydim ve hizmetimi görenler hep aklı başında insanlardı; içinde yaşadığım mahale karşın endişeye kapılmam saçma olurdu.

Dahasonra anımsadıklarımsa şundan ibaret: Huyunu suyunu çok iyi bildiğim yaşlı kara kedimin karakterine hiç uymayacak şekilde tetikte ve endişe içinde olduğuna kuşku yoktu. Odadan odaya huzursuz, tedirgin koşturuyor, Gotik yapıyı oluşturan duvarları sürekli olarak koklayıp duruyordu. Bu söylediklerimin kulağa ne kadar basmakalıp –hayalet öykülerindeki, efendisi çarşaflara bürünmüş figürü görmeden önce havlayan köpek gibi– geldiğinin farkındayım, ama bunu sürekli gizleyemem ya!

Ertesi gün, hizmetkârlardan biri evdeki bütün kedilerin huzursuzluğundan şikâyetçi oldu. Hizmetkâr, kemerleri tavanın ortasında birleşen, duvarları kara meşeyle kaplı, kireçtaşı uçurumla ıssız vadiye bakan üç Gotik penceresi olan ikinci katta batı yönündeki kocaman bir oda olan çalışma odama geldi ve daha o konuşurken bile, batı duvarı boyunca sürünen, eski duvarların üzerindeki yeni panoları tırmalayan Nigger-Man'in kapkara şeklini gördüm.

Adama, eski duvarlardan insanın algılayamadığı, ama üzerindeki yeni kaplamalara karşın kedilerin hassas duyu organlarını etkileyen tuhaf bir koku yayılıyor olması gerektiğini söyledim. Buna gerçekten inanıyordum; adam, fare veya sıçanların olabileceğini söylediğindeyse, orada üç yüz yıldır hiç sıçan bulunmadığını, asla yollarını şaşırmayan tarla farelerinin bile bu kadar yüksek duvarlarda bulunamayacağını söyledim. O ikindi Yüzbaşı Norrys'e uğradım, o da, tarla farelerinin böyle ansızın ve görülmemiş bir şekilde manastırı istila etmesinin kesinlikle inanılmaz bir şey olduğunu ifade etti.

O gece, her zamanki gibi oda uşağını savdıktan sonra, çalışma odasından taş bir merdivenle çıkılıp, kısa bir dehlizden –merdiven kısmen eski, dehliz bütünüyle restore edilmişti– geçilerek ulaşılan batı kulesindeki odama çekildim. Bu lambrisiz

oda çok yüksekti ve daire şeklindeydi, duvarlarında Londra'dan kendi ellerimle seçtiğim nakışlı halılar[13] asılıydı.

Nigger-Man'in yanımda olduğunu görerek, mum taklidi elektrik ampullerinin ışığında odama girip ağır Gotik kapıyı kapattım, sonra ışığı söndürerek, saygın kedim her zamanki yerine, ayak ucuma kıvrılırken, oymalı, sayvanlı, dört direkli karyolaya attım kendimi. Perdeleri çekmemiştim; karşıma düşen dar kuzey penceresinden dışarıyı seyre daldım. Gökyüzünde kuşku uyandıran bir aydınlık vardı ve pencerenin yaprak biçimindeki taş süslemelerinin çok hoş siluetleri düşüyordu.

Bir süre sonra uykuya dalmış olmalıyım, çünkü kedi rahatça kıvrılıp yattığı yerden ansızın fırlayıp kalktığında, rüya görmüş olduğumu hayal meyal anımsadım. Baktım, kedi başını ileri uzatmış, ön ayakları topuklarımda, arka ayaklarını gepgergin geriye uzatmış bekliyor. Kedi bütün dikkatiyle gözlerini duvarda bir noktaya, pencerenin batısında bir yere dikmiş bakıyordu; baktığı yerde ben bir şey göremedim, ama bütün dikkatim o nokta üzerinde odaklandı.

Oraya bakarken, Nigger-Man'ın boş yere heyecanlanmamış olduğunu anladım. Duvardaki halının kıpırdayıp kıpırdamadığını söyleyemeyeceğim. Sanırım hafifçe kıpırdadı. Ama yeminle söyleyebileceğim bir şey varsa, o da, halının arkasında koşuşturan fare ya da sıçanların hafif gürültüsünü açık seçik duymuş olduğumdur. Kedi göz açıp kapayıncaya kadar, cesaretle halının üzerine atlayıp, ağırlığıyla o bölümün aşağı inmesine, restorasyon sırasında orası burası onarılmış nemli, eski duvarın ortaya çıkmasına yol açtı; sinsi sinsi gezinen kemirgenlerden en ufak bir iz yoktu.

Nigger-Man duvarın o kısmı boyunca bir o tarafa bir bu tarafa koşuşturup durdu; yere düşmüş halıyı pençeliyor, zaman zaman duvarla meşe döşeme arasına pençesini sokmaya çalışıyordu. Bir şey bulamayarak, bir süre sonra ayak ucumdaki yerine döndü yorgun argın. Ben yerimden kıpırdamamıştım, ama o gece bir daha gözümü uyku tutmadı.

13) Burada açıkça Edgar Allan Poe'nun "Metzengerstein", "Ligeia" ve "Usher'ların Çöküşü" adlı öykülerine gönderme yapılmaktadır. (ç.n.)

Sabahleyin, tüm hizmetkârları sorguya çektim ve pencere pervazı üzerinde uyuyan bir kedinin hareketlerini anımsayan aşçı kadın dışında hiçbirinin acayip bir şey fark etmemiş olduğunu gördüm. Bu kedi, gecenin bilinmeyen bir saatinde miyavlayarak aşçı kadını uyandırmış ve kadın kedinin belirli bir şeyin peşinde açık pencereden merdivenlere doğru ok gibi atıldığını görmüştü. Öğle vaktini uyuklayarak geçirdim; öğleden sonra yeniden Yüzbaşı Norrys'e uğradım; anlattığım şeyler Norrys'in fazlasıyla ilgisini çekti. Önemsiz de olsa son derece ilginç olan bu olaylar, onda garip duygular uyandırıyor, yörede anlatılagelen hayalet hikâyelerinden birçoğunu anımsamasına yol açıyordu. Sıçanların varlığı bizi gerçekten çok şaşırtmıştı; Norrys bana bazı kapanlar ve biraz Paris yeşili[14] verdi; döndüğümde bunları hizmetkârlara uygun yerlere koydurttum.

Çok uykum olduğundan erkenden odama çekildim, ama düşümde korkunç karabasanlarla uğraşıp durdum. Domuz çobanı beyaz sakallı bir demonun, görüntüsü tarifsiz bir tiksinti duymama yol açan bir sürü mantarsı, sarkık etli yaratığı güttüğü, diz boyu pislik dolu alacakaranlık bir mağaraya muazzam bir yükseklikten bakıyor gibiydim. Sonra, domuz çobanı durup başıyla bir işaret yapınca kalabalık bir sıçan sürüsü pis kokulu uçuruma yağmur gibi yağarak hem canavarları hem de adamı yemeye başladılar.

Bu korkunç düşten, her zamanki gibi ayak ucumda yatmış olan Nigger-Man'in aniden harekete geçmesiyle uyandım. Bu sefer, hırlayıp, tıslamasına, ne yaptığının farkına varmadan, pençelerini ayak bileklerime geçirmesine yol açan korkunun kaynağını sorgulamama gerek yoktu, çünkü odanın bütün duvarları her yandan gelen iğrenç seslerle –kayar gibi küçük adımlarla koşuşturan yırtıcı, dev sıçanların iğrenç gürültüleriyle– canlanmış gibiydi. Düşen parçası yerine konmuş olan duvar halılarının ne durumda olduğunu gösterecek bir aydınlık yoktu, ancak ışığı yakamayacak kadar korkmuş değildim.

14) Arsenik trioksit ve bakır asetattan hazırlanan böcek öldürücü bir toz. (ç.n.)

Ampuller ışık yaymaya başladığında, halıların iğrenç bir salınımla hareket ettiğini, bazı acayip desenlerinin garip bir ölüm dansı yaptığını gördüm. Bu hareketler ansızın sona erdi, sesler de aynı anda kesildi. Fırlayıp yataktan çıkarak yakınlarda duran, yatağı ısıtmada kullanılan metal kabın sapıyla duvar halısını dürttüm; sonra arkasında ne bulunduğunu görmek için halının bir ucunu kaldırdım. Yamalı duvardan başka bir şey yoktu; kedide anormal yaratıkları hissetmenin yol açtığı gerginlikten eser kalmamıştı. Odaya çepeçevre yerleştirilmiş kapanları incelediğimde, hepsinin yaylarının boşanmış olduğunu gördüm, ama yakalanıp kurtulmuş olan şeylerden en ufak bir iz yoktu.

Yeniden uykuya dalmam söz konusu olamazdı, bu yüzden bir mum yakarak kapıyı açtım ve Nigger-Man arkamda, dehlizden geçip çalışma odama inen merdivenlere doğru yürüdüm. Ama, taş merdivenlere gelmeden kedi ileri atıldı, eski basamaklardan aşağı inerek gözden yitti. Merdivenleri tek başıma inerken, birden aşağıdaki büyük odadan gelen seslerin farkına vardım; bu seslerin niteliği konusunda yanılmanın olanağı yoktu.

Meşe kaplı duvarlar koşuşturan, öğüten sıçanlarla canlanmış gibiydi; bu arada Nigger-Man şaşkın bir avcının öfkesiyle öteye beriye koşuşturuyordu. Merdivenlerin dibine varınca ışığı yaktım, ama bu defa gürültünün dinmesini sağlamadı. Sıçanlar şamataya devam ettiler, öylesine güçlü bir koşuşturma tutturmuşlardı, öylesine net duyuluyordu ki ayak sesleri, sonunda koşuşturdukları yönü kestirdim. Görünüşe göre ardı arkası kesilmeyen bu yaratıklar kavranamaz yüksekliklerden kavranamaz ya da kavranabilir derinliklere doğru muazzam bir göç halindeydiler.

O sırada koridordan sesler duydum; bir an sonra iki hizmetkâr masif kapıyı iterek açtılar. Kedilerin huzursuzlukla paniğe kapılmalarına, yıldırım gibi atılıp, bir atlayışta beş on basamak aşarak merdivenlerden aşağı inip mahzenin kapalı olan kapısı önünde inler gibi mırıltılarla oturmalarına yol açan karışıklığın bilinmeyen kaynağını bulmak için evi araştırmaktaydılar. Sıçanların sesini işitip işitmediklerini sordum; yanıtları olumsuz-

du. Tahta kaplamaların arkasından gelen seslere dikkatlerini çekmeye çalıştığımda, gürültünün kesilmiş olduğunu fark ettim.

İki adamla birlikte mahzenin kapısına gittim; ama kediler dağılmıştı. Daha sonra yeraltı kemerlerini araştırmaya karar vererek, o an için kapanları dolaşmakla yetindim. Tüm kapanların yayları atmıştı, ancak içlerinde bir şey yoktu. Sıçanları kedilerle benden başka duyan olmadığı kanaatine vararak, derin düşünceler içerisinde sabaha kadar çalışma odamda kaldım ve içinde yaşadığım ev hakkında gün ışığına çıkardığım her efsaneyi bir bir düşündüm. Öğleye doğru, evi ortağçağ usulü döşeme planıma uygun rahat kütüphane koltuğumda biraz kestirdim. Daha sonra Yüzbaşı Norrys'e telefon ettim; yüzbaşı derhal gelerek mahzende yaptığım araştırmada bana yardımcı oldu.

Bu kemerleri Romalıların yapmışolduğunu bilmenin verdiği heyecanı bastırmadan yaptığımız araştırmada kesinlikle uygunsuz hiçbir şey bulamadık. Her alçak kemer ve masif sütun, her şeyi ellerine yüzlerine bulaştıran Saksonların yozlaşmış romanesk üslubuyla değil, Sezar'lar çağının ciddi ve uyumlu üslubuyla inşa edilmiş Roma eseriydi; bütün duvarlarda, burada defalarca keşif yapmış eski zaman uzmanlarının yakından tanıdığı "P. GETAE. PROP TEMP DONA..." ve "L. PRAEC ... VS ... PONTIFI ... ATYS..."[15] gibi yazılar göze çarpıyordu bol bol.

Atys'e yapılan gönderme korkuyla titrememe sebep oldu, çünkü Catullus'u[16] okumuştum ve tapıncı Kybele tapıncıylakarışan bu Doğu tanrısı hakkında bir şeyler biliyordum. Norrys'le birlikte, fenerlerin ışığında, genellikle sunak olduğu kabul edi-

15) Lovecraft'ın verdiği bu bölük pörçük sözcüklerin bazıları yine tahmin edilebilir: "P. Gatea ve L. Praec... vs" özel isim parçaları olmalıdır. "*Temp*", muhtemelen *templum* (tapınak); "*dona*", *dona* (armağan); "*pontifi*" *pontifex* (rahip) anlamına geliyor olmalı. Atys için aşağıdaki dipnota bakınız. (ç.n.)

16) Catullus'un genellikle "Attis" şiiri olarak adlandırılan 63. şiirine gönderme yapılmaktadır. Bu şiir birinci tekil şahıs anlatımıyla, anası ve âşığı olan Kybele'ye tapınma ayinlerinin delirttiği Attis/Atys'in öyküsünü anlatmaktadır. (ç.n.)

len düzensiz dikdörtgen taş bloklar üzerindeki neredeyse silinmiş, garip desenleri yorumlamaya çalıştık ama bir anlam veremedik. Desenlerden birinin, ışınlar yayan bir güneş kursu şeklinde olanının, araştırmacılarca Roma kökenli kabul edilmediğini, bu sunakların Romalı rahiplerce çok eski, muhtemelen aynı yerdeki tarihöncesi bir tapınağa ait sunaklar örnek alınarak yapılmış olduğunu ileri sürdüklerini anımsadık. Bu bloklardan birinin üzerinde ne olduğunu merak ettiğim bazı kahverengi lekeler vardı. Odanın ortasında bulunan en büyük sunağın üst yüzeyinde ateşle –muhtemelen yakılan adaklarla– bağlantısını gösteren bazı özellikler göze çarpıyordu.

Kapısının önünde kedilerin acı acı inlediği, Norrys'le birlikte geceyi geçirmeye niyetlendiğimiz mahzenin görünüşü böyleydi. Kedilerin geceleyin yapacakları şeylere aldırış etmemeleri tembihlenmiş hizmetkârlarca divanlar getirildi ve Nigger-Man'i de arkadaş olarak yanımızda alıkoyduk. Havalandırma yarıklarıyla modern bir taklit olan büyük meşe kapıyı sıkıca kapatmaya karar verdik ve olacakları beklemek üzere, hâlâ yanan fenerlerimizle köşemize çekildik.

Mahzen, manastırın temelleri içinde çok derinlerdeydi; ıssız ovaya bakan kireçtaşı uçurumun dışarı sarkık duvarının yüzeyindeki çok aşağılarda bir yerle aynı hizada bulunduğuna kuşku yoktu. Varlıklarını açıklayamadığım itişip kakışan sıçanların hedefinin burası olduğundan kuşku duymuyor, ama sebebini de anlayamıyordum. Olacakları bekleyerek orada yatarken zaman zaman dalıyor olmalıydım, ki henüz tam olarak biçimlenmemiş düşlerden ayak ucumdaki kedinin huzursuz kıpırdanışlarıyla uyanıyordum.

Bunlar sağlıklı düşler değildi; önceki gece gördüğüm düşlere müthiş benziyordu. Alacakaranlık mağarayı, pislik içinde yuvarlanan sarkık etli, iğrenç yaratıklarıyla domuz çobanını yeniden gördüm ve onlara bakarken, bu kez bu yaratıklar bana daha yakın ve belirgin göründü – öyle ki, neredeyse yüzlerini bile seçebiliyordum. Bu yaratıklardan birinin gevşek, sarkık yüzüne dikkatle baktım – ve öyle bir çığlık atarak uyandım ki, Nigger-Man yerinden sıçradı, henüz uyumamış olan Yüzbaşı Norrys ise hayli güldü. Bana çığlık attıran şeyin ne olduğunu

bilseydi, Norrys daha fazla –belki de daha az– gülerdi. Ama bunun ne olduğunu ben kendim bile, ancak daha sonra anımsadım. Aşırı dehşet çoğu kez merhamet göstererek belleği felç eder.

Olay başladığında beni Norrys uyandırdı. Aynı korkunç düşten onun yavaş yavaş beni sarsmasıyla sıyrıldım; kedileri dinlememi istiyordu ısrarla. Gerçekten de dinleyecek çok şey vardı, çünkü taş basamakların başındaki kapalı kapının ötesindeki kediler kıyamet koparıyor, acı haykırışlarla kapıyı tırmalıyorlardı; Nigger-Man ise dışarıdaki hemcinslerini umursamadan, önceki gece beni rahatsız etmiş olan aynı paldır küldür sıçan koşuşturmalarının duyulduğu çıplak taş duvarlar boyunca heyecanla koşturup duruyordu.

O zaman büyük bir dehşet duydum, çünkü, normal olan hiçbir şeyin açıklayamayacağı anormallikler söz konusuydu burada. Eğer sadece kedilerle paylaştığım bir deliliğin ürünü değillerse, bu sıçanlar som kireçtaşı bloklardan yapılmış olduğunu düşündüğüm bu Roma duvarları içinde tüneller kazıyor olmalıydılar ...belki de bin yedi yüz yıl boyunca suların etkisiyle kireçtaşları içinde, kemirgenlerin gövdelerinin rahat rahat sığacağı dolambaçlı tüneller oluşmuştu... ama bu durumda bile, duyduğum dehşet azalmıyordu, çünkü bunlar canlı yaratıklarsa, niçin Norrys iğrenç patırtılarını duymamıştı? Niçin beni Nigger-Man'ın hareketlerini izlemeye, dışarıdaki kedileri dinlemeye zorlamış, onları harekete geçiren sebepler üzerine ipe sapa gelmez tahminler yürütmeye kalkışmıştı?

Duyduğumu sandığım şeyi, elimden geldiğince mantıklı bir şekilde Norrys'e anlatmayı becerdiğim sırada; sıçanların koşuşturmasının sona erdiğini fark ettim; sıçanlar mahzenlerin bu en derininin *daha da derinlerine* doğru çekilmişlerdi; öyle görünüyordu ki, altımızdaki bütün uçurum av peşinde koşuşturan sıçanlar tarafından delik deşik edilmişti. Norrys beklediğim kadar kuşkuya kapılmadıysa da hayli etkilendi. Kapıdaki kedilerin sanki sıçanları yakalamaktan vazgeçmişçesine şamatayı kestiklerine işaret etti; bu arada Nigger-Man yeniden ani bir huzursuzluğa kapıldı ve odanın ortasındaki, Norrys'in divanına benimkinden daha yakın olan büyük taş sunağın dibini deliler gibi tırmalamaya başladı.

O anda, bilinmeyenden duyduğum korku en üst düzeydeydi. Çok şaşırtıcı bir şey oldu; benden daha genç, daha güçlü kuvvetli ve büyük bir olasılıkla daha maddeci biri olan Norrys'in –belki de yörede anlatılan efsanelerle hayatı boyunca içli dışlı olması yüzünden– en az benim kadar etkilendiğini gördüm. O an için, yaşlı kara kedinin, kendisine bir iyilik yapmamı istediği zamanlarda kullandığı ikna edici miyavlamalarla ara sıra başını kaldırıp bana doğru miyavlayarak sunağın dibini gitgide azalan bir şevkle tırmalamasını seyretmekten başka elimizden bir şey gelmiyordu.

Norrys o zaman sunağa yakın bir feneri alıp sessizce yere diz çöktü ve Roma öncesi döneme ait masif bloku farklı renklerden taşlarla yapılmış zemine bağlayan asırlık likenleri temizleyerek Nigger-Man'in eşelemeye çalıştığı yeri dikkatle inceledi. Hiçbir şey bulamadı, araştırma çabalarına son vermek üzereyken, daha önce hayal ettiğim şeylerden daha fazla anlam ifade etmese de, korkuyla titrememe yol açan önemsiz bir şey fark ettim.

Bundan ona söz ettim ve neredeyse fark edilemez bu olguya, böyle bir şeyin gerçek olduğunu algılamanın verdiği şaşkınlıkla, ikimiz birden sabit bakışlarla baktık. Olay şundan ibaretti: sunağın yanına konmuş olan fenerin alevi, daha önce var olmayan, ve kuşkusuz Norrys'in likenlerini temizlediği zeminle sunak arasındaki yarıktan geliyor olması gereken bir hava akımıyla haffif hafif ama kesin bir şekilde titriyordu.

Gecenin geri kalan kısmını, bundan sonra ne yapmamız gerektiği konusunda ateşli tartışmalar yaparak, iyi aydınlatılmış çalışma odasında geçirdik. Bu lanetli devasa binanın altındaki bilinen en derin Roma mahzenlerinin de çok altında –meraklı eski zaman araştırmacılarının gözünden üç yüz yıldır kaçan– bir mahzen bulunduğunu keşfetmek, arka planında netameli şeylerolmaksızın da, bizi heyecanlandırmaya yeterliydi. Bu durum şaşkınlığımızı iki misli artırıyordu; batıl inanışlarımıza uyarak araştırmalarınıza son verip manastırı ebediyen terk etmek mi, yoksa bilinmeyen derinliklerde bizi nasıl bir dehşet bekliyor olursa olsun, yiğitliğimizi kanıtlamak ve serüven duygumuzu tatmin etmek mi gerektiğini bilemeyerek ikircikli kaldık.

Sabah olduğunda artık bir uzlaşmaya varmıştık; Londra'ya gidip bu esrarla başa çıkabilecek bir grup arkeolog ve bilim adamı toplamaya karar verdik. Mahzenden çıkmadan önce, bilinmez korkulara açılan bir kapı olduğunu artık anladığımız merkezi sunağı yerinden oynatmaya çalıştığımızı, ama bir sonuç alamadığımızı söylemeliyiz. Kapının esrarını çözmek bizden daha akıllı insanların harcıydı.

Yüzbaşı Norrys'le birlikte Londra'da günlerce, beş seçkin bilim adamına ulaştığımız gerçekleri, tahminlerimizi ve efsaneleri anlattık; bütün bu insanlar araştırmaların ortaya çıkarabileceği aile sırlarımıza saygı gösterecek, güvenilir insanlardı. Bu insanların çoğunlukla alaycı bir tutum benimsemeyip içtenlikle ilgilendiklerini gördük. Burada hepsinin adlarını vermenin pek gereği yok, ancak, aralarında Troya'da yaptığı kazılar, zamanında bütün dünyayı heyecana boğan Sir William Brinton'un da bulunduğunu söyleyebilirim. Anchester'a giden trene binerken, korkunç bir keşfin kıyısında olduğumu hissediyordum; duygularım dünyanın öte tarafındaki Başkan'ın[17] beklenmedik ölümü üzerine çoğu Amerikalının büründüğü yas havasıyla karşılaştırılabilirdi ancak.

7 ağustos akşamı Exham Manastırı'na vardık; hizmetkârlar herhangi olağanüstü bir olay cereyan etmediğini söylediler. Yaşlı Nigger-Man dahil bütün kediler, büyük bir sükûnet içinde yaşamışlardı ve evdeki kapanlardan hiçbirinin yayı boşanmamıştı. Araştırmaya ertesi günü başlayacaktık; bu arada tüm ihtiyaçlarını gözeterek konuklarıma odalarını hazırlattım.

Ben, kuledeki kendi odama çekildim; Nigger-Man ayak ucuma kıvrıldı. Çabucak uykuya daldım, ancak korkunç düşlerin saldırısına uğramakta gecikmedim. Düşümde, Trimalchio'nunki[18] gibi bir Roma şölenindeydim; kapaklı kocaman bir taba-

17) Birleşik Devletler'in 29. Başkanı olan Warren Gamaliel Harding (1921-23) 2 Ağustos 1923'te öldü. (ç.n.)

18) Trimalchio: Petronius'un eksantrik romanı *Satyricon*'daki [*Satyricon*: Petronius, Türkçesi: Gül Özaktürk, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003] (İS 60 civarı) bir karakter. Romanın çok küçük bir bölümü günümüze kalmıştır. Bu bölümün merkez tablosunu, çok ünlü ve zengin bir iş adamı olmuş Anadolu'lu eski bir kölenin verdiği mükellef ziyafet oluşturur. (ç.n.)

ğın içinde korkunç bir şey vardı. Sonra, boyuna düşlerime giren, alacakaranlık mağaradaki domuz çobanıyla iğrenç sürüsü çıkageldi. Bununla birlikte, uyandığımda gün ışımıştı; evin aşağı kısımlarından normal sesler geliyordu. Yaşayan ya da hayali sıçanlar beni rahatsız etmemişti ve Nigger-Man sakin sakin uyumaktaydı. Aşağı indiğimde, aynı sükûnetin her yerde sürdüğünü gördüm; bir araya gelmiş bilginlerden biri –Thornton adında, ispiritizmayla uğraşan biri– bu durumu saçma bir şekilde, bazı güçlerin bana göstermek istedikleri şeyi artık görmüş olduğuma verdi.

Artık her şey hazırdı; saat 11'de yanımıza güçlü elektrik fenerleriyle kazı araç gereçleri alarak, yedi kişilik bir grup halinde mahzene inip, kapıyı arkadan sürgüledik. Nigger-Man de bizimleydi, çünkü araştırmacılar onun kolayca heyecanlanmasında hor görülecek bir yan görmemiş ve ne idüğü belirsiz kemirgenlerin baş göstermesi halinde yanımızda olmasını arzulamışlardı. Roma yazılarıyla bilinmeyen sunak desenlerine şöyle bir bakıp geçtik, çünkü bilginlerden üçü onları daha önce görmüşlerdi ve hepsi de özelliklerini biliyorlardı. Daha çok odanın ortasındaki sunakla ilgilenildi ve bir saat içerisinde Sir William Brinton, bilinmeyen türde bir karşı ağırlıkla dengelenen sunağı arkaya doğru yatırmayı başardı.

O zaman, hazırlıklı olmasaydık, dehşet içinde kalacağımız bir manzarayla karşılaştık. Yassı tuğla döşeli zeminden aşağı inen ve taş basamaklarının olağanüstü aşınmışlığı sebebiyle eğik bir düzleme dönüşmüş olan neredeyse kare şeklindeki delikte sıra sıra dizilmiş korkunç görünüşlü insan ya da yarı-insan kemikleri vardı. Bir iskelet olarak bütünlüğünü korumuş olanlarda korku ve panik işaretleri görülüyordu ve her taraflarında kemirgenlerin diş izleri vardı. Kafatasları aptallık, geri zekâlılık ya da yarı maymunluk emareleri göstermekten uzak değildi.

Bol miktarda döküntünün örttüğü basamakların üzerinde, yerli kayalardan oyulmuşa benzeyen ve bir hava akımını ileten kemerli bir geçit uzanıyordu. Bu hava akımı, kapalı bir mahzenin kapısı açıldığında ansızın insanın yüzüne vuran pis kokulu havaya benzemeyen serin ve taze bir esintiydi. Uzun süre duraksamadık; korkudan titreyerek basamaklardan aşağı

kendimize bir yol açmaya giriştik. İşte o zaman, geçidi yontmak için vurulan darbelerin yönünü inceleyen Sir William, geçidin *aşağıdan* yukarıya doğru açılmış olduğu yolundaki tuhaf gözlemde bulundu.

Şimdi çok sakınımlı olmalı ve sözlerimi seçerek kullanmalıyım.

Kemirilmiş kemikler arasından kendimize yol açarak birkaç basamak aşağı indiğimizde, ileride ışık olduğunu gördük; bu, gizemli bir ışıldama olmayıp, ancak ıssız vadiye bakan uçurum yüzeyindeki bilinmeyen yarıklardan içeri süzülmüş olabilecek gün ışığıydı. Bu yarıkların, dışarıdan dikkati çekmemiş olmasında garipsenecek bir yan yoktu, çünkü vadinin neredeyse ıpıssız olmasından başka, uçurum o kadar yüksek ve o kadar sarptı ki uçurumun yüzeyini ancak balon kullanan bir pilot ayrıntılı bir şekilde inceleyebilirdi. Birkaç basamak daha inince, gördüğümüz şeyle, kelimenin tam anlamıyla soluğumuz kesildi, öyle ki ispritizmacı araştırmacı Thornton, gerisindeki şaşakalmış adamın kollarına gerçekten yığıldı. Tombul yüzü bembeyaz olmuş ve sarkmış Norrys anlaşılmaz bir şeyler haykırırken ben, sanırım, soluğumu tuttum ya da ıslık çalar gibi ses çıkardım ve gözlerimi yumdum.

Arkamdaki adam –gruptaki benden yaşlı tek kişi– ömrümde duyduğum en çatlak sesle, o harcıâlem "Aman Tanrım!" sözünü haykırdı. Bilgili, aydın yedi kişiden sadece Sir William Brinton soğukkanlılığını yitirmedi; bu, lehine yorulması gereken bir şey, çünkü grubun önünde yürüdüğünden, görüntü ilk onun gözüne çarpmış olmalıydı.

Muazzam yükseklikte alacakaranlık bir mağara, sonsuz gizemler ve dehşetleri akla getiren bir yeraltı dünyası göz alabildiğine uzanıyordu. Binalar ve daha başka mimari kalıntılar vardı –dehşet içinde baktığım o kısacık anda, gözüme, acayip höyükler, halka şeklinde dizilmiş korkunç görünüşlü yekpare taş anıtlar, alçak kubbeli bir Roma harabesi, geniş bir alanı kaplayan bir Sakson konağı, erken dönem bir ahşap İngiliz binası çarptı– ama bütün bunlar gözlerimizin önüne serilen manzaranın yanında hiç kalırdı. Çünkü, basamakların çevresi metrelerce ötelere kadar çılgınca bir karmaşa halinde insan

kemikleriyle –ya da en azından basamaklardakiler kadar insan sayılabilecek yaratıkların kemikleriye– kaplıydı. Kimisi dağılıp saçılmış, kimisi kısmen ya da tamamen iskelet bütünlüğünü korumuş kemikler, köpüklü bir deniz gibi uzanıyordu; bütünlüğünü korumuş olan iskeletlerin hemen hepsi ya çılgınca bir tehdide karşı koymaya çalışmış ya da yamyamca niyetlerle başkalarına sarılmışa benziyordu.

Dr. Trask, antropolog, sınıflandırmak için kafataslarının üzerine eğildiğinde, kendini son derece şaşırtan yoz bir karışımla karşılaştı. Çoğunluğu, evrim basamağının Piltdown insanından[19] daha aşağısında olmakla birlikte kesinlikle insandı. Birçoğu daha ileri derecede evrimleşmişti ve sadece çok azı iyice gelişmiş tiplerdi. Bütün kemikler, çoğunluğu sıçanlarca, bazıları da yarı-insan sürü tarafından kemirilmişti. Aralarında minnacık sıçan kemikleri de vardı – eski destana son veren ölüm ordusunun düşmüş üyeleri.

O iğrenç keşif günü boyunca yaşamayı ve ruh sağlığımızı korumayı başarmış olmamıza şaşıyorum. Sendeleyerek, her adımda yeni yeni keşiflerde bulunarak, üç yüz yıl, bin yıl, iki bin yıl, hatta on bin yıl önce orada cereyan eden olayları düşünerek sendeleye sendeleye yol aldığımız o alacakaranlık mağaradan daha inanılmaz, daha iğrenç, daha acayip bir yeri ne Hoffmann[20] ne de Huysmans[21] tasarlayabilirdi. Burası cehennemin bekleme odasıydı ve Trask bazı iskeletlerin son yirmi ya da daha fazla nesilden beri dört ayaklı yaratıklara ait iskeletler olduğunu söylediğinde, zavallı Thornton düşüp bayıldı.

Mimari kalıntıları anlamlandırmaya başladığımızda dehşet üzerine dehşet yaşadık. Dört ayaklı yaratıklar–iki ayaklı sınıftan zaman zaman yapılan ilavelerle–taş ağıllarda tutulmuşlardı; içinde hapsedildikleri bu yerleri açlık ya da sıçan korkusunun

19) Piltdown insanı: 1912'de keşfedilen bu fosille Britanya'nın modern insanlığın beşiği olduğu ileri sürüldü. Bunun önceden hazırlanmış bir düzmece olduğu 40 yıl sonra kanıtlandı.

20) Ernst Theodor Amadeus Hoffmann (1776-1822): Grotesk öyküler yazan ve Poe'yu derinden etkilemiş olan Alman yazar. (ç.n.)

21) Joris-Karl Huysmans (1848-1907): Lovecraft'ın *Là-Bas* ve *A Rebour* adlı iki öyküsünü okuyarak çok etkilendiği Fransız yazar. (ç.n.)

yol açtığı son taşkınlık sırasında yıkmış olmalıydılar. Orada çok büyük sürüler halinde tutulmuş ve kalıntıları, Roma'dan daha eski kocaman taş siloların dibinde bir tür zehirli yeme dönüşmüş olan işlenmemiş bitkilerle semirtilmişlerdi. Atalarımın niçin o kadar geniş bahçeleri olduğunu artık biliyordum – Yarabbi, bir unutabilsem! Sürülerin ne işe yaradığınıysa sormaya gerek var mı?

Sir William elinde elektrik feneriyle Roma harabelerinin önünde durarak ömrümde duyduğum en sarsıcı ayini yüksek sesle çevirdi ve Kybele rahiplerinin bulup kendi mezheplerine kattıkları bu Tufan öncesi mezhebin beslenme alışkanlıklarını anlattı. Siper ve hendeklere alışkın olan Norrys, İngiliz binasından çıktığında düz bir hat üzerinde yürümeyi beceremiyordu. Tahmin ettiği gibi bu bina bir kasap dükkânı ve mutfaktı, ama böyle bir yerde tanıdık İngiliz araç gereçleri görmek ve duvarlarda, bazıları 1610 gibi daha dün sayılacak bir tarihte yazılmış tanıdık yazılar okumak ona fazla gelmişti. Şeytani faaliyetlerine ancak atam Walter de la Poer'in hançerinin son verdiği bu binaya ben giremedim.

Girme cesaretini gösterdiğim tek bina, meşe kapısı neredeyse düşmüş olan ve içerisinde yan yana dizili, kol demirleri paslanmış on korkunç taş hücre bulunan alçak Sakson binası oldu. Hücrelerden üçünde ileri düzeyde evrimleşmiş iskeletler vardı; iskeletlerden birinin kemik işaret parmağında hanedan armamız olan bir mühür yüzüğü vardı. Sir William, Roma tapınağının altında, çok daha eski hücreleri olan bir mahzen buldu, ancak bu hücreler boştu. Bunların altında, bazılarının üzerinde Latince, Yunanca ve Frigya dilinde korkunç yazılar kazılmış kemik sandıklarının sıra sıra istiflenmiş olduğu alçak kemerler vardı.

Bu arada, Dr. Trask tarihöncesi höyüklerden birini açarak gorilden azıcık daha insan yaratıklara ait ve üzerlerinde tarif edilemez ideogramlar kazılı kafataslarını açığa çıkardı. Bütün bu dehşet verici şeyler arasında kedim hiç rahatsızlık duymadan azametle dolaşıyordu. Bir ara, bir kemik yığının tepesine korkunç bir şekilde tünediğini gördüm ve sarı gözlerinin gerisinde ne gibi sırlar yattığını merak ettim.

Tekrar tekrar gördüğüm düşlerin beni korkunç bir tarzda önceden haberdar ettiği bu alacakaranlık bölgenin korkunç sırlarını biraz olsun kavradıktan sonra, uçurumdan hiçbir ışık huzmesinin sızmadığı, sınırsız derinliğinden kuşku duyulamayacak geceyarısı mağarasına yöneldik. Kat ettiğimiz kısacık mesafenin ardında hangi görünmez Styx[22] dünyalarının ağzını açmış beklediğini hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz, çünkü bu gizemlerin insanlık için iyi olmadığına karar verilmişti. Ancak, hemen yanı başımızda bizi meşgul edecek çok fazla şey vardı, çünkü henüz pek fazla yol almamıştık ki, elektrik fenerlerimizin ışığı, içerisinde sıçanların kendilerine ziyafet çektiği ve besin kaynaklarının ansızın kuruması üzerine yırtıcı kemirgenlerin önce açlıktan ölmekte olan canlı sürülere yöneldiği, sonra köylülerin asla unutmayacağı tarihsel bir yıkımı gerçekleştirmek üzere manastırdan dışarı uğradığı sonsuz sayıda iğrenç kuyuyu aydınlattı.

Tanrım! O kesilip biçilmiş, delinmiş kemiklerle, açılmış kafataslarıyla dolu, leş kokulu, zifiri karanlık kuyular! Sayısız, günahkâr yüzyılın pitekantropoid, Kelt, Romalı ve İngiliz kemikleriyle tıka basa dolu o kâbus uçurumlar! Bu kuyuların bazıları doluydu, ama bir zamanlar ne kadar derin olduklarını kimse söyleyemezdi. Bazılarınınsa dibini elektrik fenerlerinin ışığı aydınlatamıyordu ve kimbilir ne tür garip yaratıklar barındırıyordu. Peki, bu kasvetli Tartaros[23] ülkesinde av peşinde koşuştururken bu tuzaklara düşen bahtsız sıçanlara ne olmuştu?

Bir ara ayağım korkunç bir kuyunun kıyısından kayar gibi oldu, yüreğim, neredeyse kendimi yitirmeme yol açan bir korkuyla doldu. Çok uzun süre orada düşüncelere dalmış olmalıydım, çünkü kendimi toparladığımda tombul Yüzbaşı Norrys dışında gruptan kimseyi göremedim. Sonra, o hudutsuz uzaklıklardan, o kopkoyu karanlıklardan bildiğimi sandı-

22) Styx: Yunan mitolojisinde yeraltı dünyasında akan nehirlerden biri. (ç.n.)

23) Tartaros: Yunan mitolojisinde "Hades"ten aşağıda bulunan derin uçurum, ölüler diyarı. (ç.n.)

ğım bir ses geldi ve yaşlı kara kedimin kanatlı bir Mısır tanrısı[24] gibi hızla atılıp yanımdan geçerek bilinmezliklerle dolu, sınırsız uçurumun karanlıklarında gözden yittiğini gördüm. Ben de çok geride değildim; bir an sonra bundan hiç kuşkum kalmadı. Bu, sürekli yeni dehşetler peşinde koşturan ve iki şekilsiz, aptal flütçünün çaldığı flütlere karşı yüzsüz, deli tanrı Nyarlathotep'in[25] körlemesine uluduğu, dünyanın merkezindeki sırıtan mağaralara doğru beni yönlendirme azmindeki doğuştan iblis sıçanların korku uyandıran seğirtişlerinin sesleriydi.

Fenerim sönmüştü, ama ben hâlâ koşuyordum. Sesler, ulumalar ve bunların yankılarını duydum, ama hepsinin üstünde o meşum, sinsi koşuşturma sesleri yavaşça yükseliyordu; kaskatı kesilmiş, şişmiş bir cesedin, sonsuz sayıda damarlı akik köprü altından geçerek kapkara, kokuşmuş bir denize doğru akan yağlı bir nehirde yükselmesi gibi yavaş yavaş yükseliyordu.

Bir şey –yumuşak ve tombul bir şey– çarptı bana. Sıçanlar olmalıydı; canlı ve yaşayan varlıklardan kendine ziyafet çeken cıvık, jelatinimsi yırtıcı ordu... Bir de la Poer yasaklanmış şeyler yerken, sıçanlar neden bir de la Poer yemesin?... Savaş benim oğlumu yedi, hepsinin allah belasını versin... ve Yankiler alevlerle Carfax'ı yediler, Grandshire Delapore'la sırlarını yaktılar... Yo, yo, dediğim gibi, ben o alacakaranlık mağaradaki şeytan domuz çobanı *değilim*! O etleri sarkan, mantarımsı şeyde Edward Norrys'in semiz suratı *yoktu*! Benim bir de la Poer olduğumu kim söylüyor? O yaşadı, ama benim çocuğum öldü!... Bir Norrys, bir de la Poer'in topraklarını mı sahiplenecek? Söylediğim gibi bu voodoo... bu benekli yılan... Lanet olasıca Thornton, gösterirm sana, ailemin yaptıklarını görünce bayılmayı... 'Sblood, thou stinkard, görürsün zevklen-

24) Lovecraft, kedi başlı Mısır tanrıçası *Bass*'ı düşünmüş olmalı, ancak *Bass*'ın kanatları yoktur. Mısır tanrılarından sadece birkaçı kanatlıdır. Bunlar arasındagüneştanrısı *Re* (veya *Ra*) (atmaca), gök tanrısı *Horus* (atmaca), savaş tanrısı *Mentu* (atmaca) ve Yukarı Mısır'da tapınılan *Nekhbet* (akbaba) sayılabilir. (ç.n.)

25) Nyarlathotep için bkz. "*Bilinmeyen Kadath'a Bir Düş Yolculuğu*", H. P. Lovecraft, *Toplu Eserleri I*. (ç.n.)

meyi... Wolde ye swynke me thilke wys? *Magna Mater! Magna Mater! ... Atys... Dia ad aghaidh's ad aodann agus bas dunach ort! Dhonas 's dholas ort, agus leat-sa! Ungl ...rrrlh chchch...*[26]

Üç saat sonra, karanlıklar içinde, kendi kedim boğazıma saldırır ve parçalamaya çalışırken, beni Yüzbaşı Norrys'in şişman, yarı yarıya yenmiş gövdesi üzerine çömelmiş durumda bulduklarında, dediklerine göre bunları söylüyormuşum. Şimdi Exham Manastırı'nı yerle bir ettiler, Nigger-Man'i benden aldılar ve mirasımla tecrübelerim hakkında fısır fısır korkunç şeyler anlatarak beni Hanwell'deki[27] bu parmaklıklı hücreye kapattılar. Thornton, yan odada kalıyor, ama onunla konuşmama izin vermiyorlar. Ayrıca manastırla ilgili gerçeklerin çoğunu örtbas etmeye çalışıyorlar. Ne zaman zavallı Norrys'ten söz etmeye kalkışsam, beni çok kötü bir şey yapmış olmakla suçluyorlar; ama benim öyle bir şey yapmadığımı bilmeleri gerekir. Bunu delicesine seğirten sıçanların, koşuşturmaları beni asla uyutmayan sıçanların, bu duvarların yumuşak kaplamalarının gerisinde bir yarış tutturan ve beni bildiğim tüm dehşetli şeylerden daha büyük dehşetlere çağıran sıçanların, onların hiçbir zaman duyamayacakları sıçanların, sıçanların, şu duvarların içindeki sıçanların yapmış olduğunu bilmeleri gerekir.

26) Dil, arkaik İngilizce'den ("Sblood thou stinkard..."), Orta İngilizce'ye ("wolde ye swynke..."), Latince'ye ("Magna Mater..."), Gal diline ("Dia ad aghaidh...") ve ilkel homurtulara doğru değişmektedir. Amaçlanan şey, anlatıcının aniden evrim basamağının yönünü tersine döndürdüğünü göstermek olmalıdır. (ç.n.)

27) Hanwell: O sıralarda İngiltere'de gerçekten var olan ve Lovecraft'ın varlığını muhtemelen Lord Dunsany'nin "The Coronation of Mr. Thomas Shap"ından öğrendiği bir akıl hastanesi. (ç.n.)

PICKMAN'İN MODELİ

Deli olduğumu düşünmemelisin, Eliot – birçok kişinin bundan da garip önyargıları var. Oliver'ın otomobile binmeyen dedesine niçin gülmüyorsun? O lanet olası metroyu sevmiyorsam, bu benim bileceğim bir iş; hem buraya taksiyle daha çabuk geldik. Metroyla gelseydik, Park caddesinden tepeye kadar tırmanmak zorunda kalacaktık.

Beni geçen yıl son defa gördüğün zamankinden daha sinirli olduğumu biliyorum, ama bunun için sürekli olarak beni klinikle tehdit etmen gerekmez. Allah biliyor ya sinirli olmam için bir dünya sebep var ve ben aklım başımda olduğu için kendimi şanslı sayıyorum. Bu işkence gibi sorgu da neyin nesi oluyor? Eskiden bu kadar çok sorgulayıcı değildin.

Pekâlâ, duymak istiyorsan, bana göre hava hoş. Belki de bilmen gerekiyordur, ne de olsa, Sanat Kulübü'nü asmaya ve Pickman'den uzakdurmaya başladığımı duyduğundan beri sürekli olarak bana acılı bir anne-baba gibi yazıp durdun. Bugün, o ortalarda olmadığından, zaman zaman kulübe uğruyorum, ama sinirlerim artık eskisi gibi değil.

Hayır, Pickman'in ne olduğunu bilmiyorum ve bir tahminde de bulunmak istemiyorum. Onu terk ettiğimde iç yüzünü öğrenmiş olduğumu tahmin etmişsindir – işte bu yüzden, nereye gitmiş olabileceğini düşünmek istemiyorum. Bırakalım da polis ne yapacaksa yapsın – Peters adıyla North End'de kiraladığı evi bile bilmediklerine bakarsak, bulacakları da yok ya. Orayı, benim bile yeniden bulabileceğimden emin değilim –gün ışığında bile, hayatta böyle bir şeye kalkışmam! Evet, niçin orada kalmaya devam ettiğini biliyorum ya da korkarım ki biliyorum. Şimdi bu noktaya geliyorum. Ve sözlerimi bitirdiğimde, sanırım bunları polise neden anlatmadığımı anlayacaksın. Polis, kendisine yol göstermemi isteyecekti, ama yolu bilsem bile

tekrar oraya dönemezdim. Orada bir şeyler vardı – ve şimdi metroyu kullanamıyor, (buna da gülebilirsin) mahzenlere inemiyorum artık.

Pickman'le arayı Dr. Reid, Joe Minot ya da Rosworth gibi huysuz kocakarılarla aynı aptalca nedenlerle açmamış olduğumu sanırım biliyorsundur. Marazi sanat beni iğrendirmez; bir insan Pickman'inki gibi bir dehaya sahipse, ne yönde sanat yaptığına aldırış etmeden onu tanımaktan şeref duyarım. Richard Upton Pickman'den daha büyük bir ressam çıkmamıştır Boston'dan. Bunu ta başında söyledim, hâlâ söylüyorum ve 'Gulyabaninin Beslenmesi' adlı tablosunu gösterdiğinde de bu yargım şuncacık değişmedi. Bu iş, anımsayacağın gibi, Minot'nun onunla selamı sabahı kestiği zaman oldu.

Bildiğin gibi, Picman'inki gibi eserler verebilmek derin bir sanat anlayışını ve Doğa'nın derinlemesine kavranmış olmasını gerektirir. Ucuz dergilere kapak çiziktiren yeteneksiz bir ressam boyaları çılgınca sağa sola sıçratıp buna karabasan resmi, Cadıların Sabbatı veya şeytanın portresi diyebilir, ama sadece gerçek bir ressam insanı korkutacak ya da etkileyecek bir şey yaratabilir. Bunun nedeni, dehşetin gerçek anatomisini ya da korkunun fizyolojisini –korkunun gizil güdülerini veya kalıtsal anılarını, uyur durumdaki acayiplik duygusunu uyandıracak uygun renk kontrastlarıyla ışık efektlerini yaratacak çizgileri ve orantıları– sadece gerçek bir ressamın bilmesidir. Ucuz bir hayalet öyküsü dergisinin kapağı bizi sadece güldürürken, niçin bir Fuseli[28] resminin bizi sahiden korkuyla titrettiğini sana anlatmamın herhalde gereği yok. Bu adamların –hayatın ötesinden– kavradığı ve sanatlarına yansıttıkları bir şey var; bizim bunu sadece bir anlığına görmemizi sağlayabiliyorlar. Doré[29] bunu kavramıştı. Sime[30] kavramış durumda. Chicago'lu Anga-

28) Henry Fuseli (Heinrich Füssli, 1741-1825): İsveç'te doğmuş, hayatının büyük bir bölümünü İngiltere'de yaşamış ressam. "*The Nightmare*, Karabasan" adlı tablosu (1782) 'tekinsiz sanatın' ikonlarından biri olmuştur. (ç.n.)

29) Gustave Doré (1832-1883): Tekinsiz ve fantastik sahneler çizmesiyle ünlü Fransız ressam. (ç.n.)

30) Sidney Herbert Sime (1867-1941): Lord Dunsany'nin *The Book of Wonder*'ına (1912) resimler çizen sanatçı. (ç.n.)

rola[31] kavramış durumda. Ve Pickman de daha önce hiç kimsenin kavramadığı ve –inşallah– bir daha da kavrayamayacağı kadar bunu kavramıştı.

Onların ne gördüklerini bana sorma. Biliyorsun ki, alışılageldik sanatta, Doğa'ya bakılarak çizilen, gerçekten soluk alıp veren canlı yapıtlarla ya da modellerle para karşılığında çizen önemsiz kişilerin stüdyoda çiziktirdiği suni şeyler arasında dünyalar kadar fark vardır. Ha, şunu da söylemeliyim ki, gerçekten tekinsiz bir sanatçı modeller oluşturan veya içinde yaşadığı hayal dünyasından gerçek manzaraları ortaya çıkaran bir tür imgeleme sahiptir. Neyse, o, tıpkı hayatını resme adamış bir ressamın eserlerinin mektupla öğrenim görmüş bir karikatüristin uyduruklarından farklı olması gibi sözde sanatçının entipüften düşlerinden farklı bir şeyler yaratmayı başarır. Pickman'in gördüğü şeyleri görmüş olsaydım – ama, hayır! Şimdi, daha derinlere dalmadan önce birer içki içelim. Tanrım, bu adamın –bir adamsa, tabii– gördüğü şeyi ben görseydim, yaşayamazdım.

Pickman'in asıl ustalığını yüzlerde gösterdiğini anımsıyorsundur. Goya'dan[32] bu yana hiç kimsenin yüzlere cehennemi böylesine ustalıkla kondurabildiğine inanmıyorum. Ve Goya'dan önce, Notre Dame ile Mont Saint-Michel'in çirkin birer canavara benzeyen oluk ağızlarıyla ağzından ateş püskürten mitolojik canavarlar şeklindeki süslemelerini yapan ortaçağlı sanatçılara kadar gitmek gerekiyor. Onlar her şeye inanıyorlardı – ve belki de her şeyi görmüşlerdi, çünkü ortaçağların çok garip evreleri vardı. Uzaklara gitmenden bir yıl önce, Pickman'e böyle garip fikirleri ve imgeleri nereden bulduğunu sorduğunu anımsıyorum. Yüzüne karşı nasıl da pis pis gülmüştü? Reid'in onunla selamı sabahı kesmesi biraz da bu yüzdendi. Reid, bildiğin gibi, karşılaştırmalı patolojiye yeni başlamıştı ve şu ya da bu zihinsel veya fiziksel semptomun biyo-

31) Anthony Angarola (1893-1929): Kitaplara resim çizen Amerikalı sanatçı. (ç.n.)

32) Francisco Goya y Lucientes (1746-1828): Ünlü İspanyol ressamın ayrıca "Çocuklarını Yiyen Satürn", "Cadılar Sabbatı", "Üç Yazgı" ve "Av Köpeği" gibi fantastik resimleri de vardır. (ç.n.)

lojik ya da evrimsel önemi hakkında gösterişli bilgilerle doluydu. Pickman'in her geçen gün kendisini daha fazla iğrendirdiğini, sonunda basbayağı korkutur olduğunu – adamın yüz ifadesinin hiç beğenmediği bir şekilde, insani olmayan bir tarzda değiştiğini söyledi. Beslenme alışkanlığı üzerine bir yığın laf etti ve Pickman'in son derece anormal ve tuhaf biri olması gerektiğini söyledi. Eğer Reid ile yazıştıysanız, ona, Pickman'in resimlerinin sinirlerine dokunmasına ve imgelemini altüst etmesine izin vermesini sanırım söylemişsindir. Ona bunu kendim söylediğimi biliyorum – o zaman.

Ama benim Pickman'le ipleri buna benzer bir sebepten koparmadığımı aklından çıkarma. Tam tersine, ona karşı duyduğum hayranlık giderek artıyordu, çünkü 'Gulyabaninin Beslenmesi' muazzam bir başarıydı. Bildiğin gibi, kulüp onu sergilemedi, Güzel Sanatlar Müzesi de hediye olarak kabul etmedi; bir de onu kimsenin satın almadığını ilave etmeliyim; bu yüzden Pickman gidinceye kadar onu evinde tuttu. Şimdi babası o resmi Salem'de muhafaza ediyor – Pickman'in Salemli eski aileden geldiğini ve atalarından birinin 1692'de cadılık suçlamasıyla asılmış olduğunu biliyorsun.

Pickman'e sık sık uğrama alışkanlığı edindim, özellikle de tekinsiz sanat üzerine bir monografiyle ilgili notlar tutmaya başladıktan sonra. Muhtemelen böyle bir şeyi kafama sokan onun çalışmalarıydı; her neyse, bu konuda ilerledikçe onun bir veri ve fikir madeni olduğunu keşfettim. Eminim görselerdi kulüp üyelerinin çoğunluğunun onu tekme tokat kulüpten atmakta tereddüt etmeyeceği kalem ve mürekkeple yapılmış çizimler dahil elinin altında bulunan tüm resimlerini bana gösterdi. Çok geçmeden Pickman'e neredeyse düşkünlük derecesinde bağlandım ve Danvers'teki tımarhaneye kapatılmasına yetecek kadar çılgınca sanat kuramlarıyla felsefi akıl yürütmelerini bir okul çocuğu gibi oturup saatlerce dinler oldum. Tapındığım kahramanım, insanların onunla giderek daha az görüşür olmalarının da etkisiyle, bana daha fazla açılır oldu ve bir akşam, yeterince ağzım sıkıysa ve midem de kaldırırsa, bana epeyce sıradışı–evde bulunan şeylerden azıcık daha kuvvetli– bir şey gösterebileceğini ima etti.

"Bilirsin," dedi, "Newbury Caddesi'ne göre olmayan şeyler vardır – burada yersiz kaçacak ve burada düşünülemeyecek şeyler. Ruhun rengini yakalamak benim işim; bunları denizden kazanılmış topraklardaki sonradan görme yapay sokaklarda bulamazsın. Back Körfezi, Boston değil – o, henüz hiçbir şey değil, çünkü anılar biriktirecek ve yöredeki ruhları kendine çekecek zamanı bulamadı. Eğer burada hayalet diye bir şey varsa, bunlar tuzlu bataklıkların ve sığ körfezin evcil hayaletleridir; bense, insan hayaletler –cehennnemi görmüş ve gördüklerinin ne anlama geldiğini bilen ileri düzeyde varlıkların hayaletlerini– istiyorum.

"Bir sanatçının yaşayacağı yer North End'dir. Bir estet içtense, kitleselleşmiş geleneklerin hatırına gecekondulara katlanır. Tanrı aşkına, böylesi yerlerin sadece *oluşturulmadığını*, hakikatte *geliştiğini* kavramıyor musun? Buralarda üst üste nesiller yaşadı, hissetti ve öldü; o zamanlar insanlar yaşamaktan, hissetmekten ve ölmekten korkmazlardı. 1632'de Copp's Hill'de[33] bir imalathane bulunduğunu ve bugün var olan sokakların yarısının 1650'den önce açıldığını bilmiyor musun? Sana iki yüz elli yıldır ayakta duran evler, çağdaş bir evi toza dönüştürecek şeylere tanık olmuş evler gösterebilirim. Çağdaş insan, hayat ve arkasında yatan güçler hakkında ne bilir ki? Salem cadılığına aldatmaca diyebilirsin, ama bahse girerim ki ninemin ninesinin ninesinin ninesi bu hususta sana epey şey anlatabilirdi. Onu, dindarlık taslayarak bakan Cotton Mather'ın[34] gözleri önünde Gallows Hill'de[35] astılar. O, allahın belası Mather, birinin bu lanet olası tekdüzelik kafesine tekmeyi basmanın bir yolunu bulacağından korkuyordu –birinin ona büyü yapmış olmasını ya da geceleyin kanını emmiş olmasını ne kadar isterdim!

"Sana, onun içinde yaşadığı bir evi ve bütün o üst perdeden konuşmalarına karşın adımını atmaya cesaret edemediği

33) Copp's Hill: Bugün de var olan mezarlık. (ç.n.)

34) Cotton Mather (1663-1728): Mather bugün daha ziyade New England'ın dinsel öyküsünü anlattığı *Magnalia Christi Americana* (1702) ve New England'ın şeytanın eline geçişini anlattığı *Wonders of the Invisible World* (1693) ile tanınmaktadır. (ç.n.)

35) Gallows Hill: Halka açık idamların yapıldığı alan. (ç.n.)

bir başka evi gösterebilirim. O aptal *Magnalia*'da ya da o çocuksu *Görünmez Dünyanın Harikaları*'nda yazmaya cesaret edemediği şeyler biliyordu. Buraya bak, bir zamanlar bütün North End'de bazı insanların evlerini, birbirine mezarlığa ve denize bağlayan bir dizi tünel bulunduğunu biliyor musun? Onlar yerin üstünde soruşturma ve zulmededursunlar – her gün onların ulaşamayacakları yerlerde bir şeyler cereyan ediyor, saptayamadıkları yerlerden kahkahalar kopuyordu!

"1700'den önce inşa edilmiş evlerden ayakta kalabilenlerin her on tanesinden sekizinin mahzeninde sana tuhaf bir şey gösterebileceğime bahse girerim. Bir tek ay geçmiyor ki, şu ya da bu eski yapı yıkılırken işçilerin tuğlayla örülmüş kemerler ve hiçbir yere gitmeyen kuyular bulduklarını okumayalım – Henchman caddesi yakınlarındaki böylesi bir yeri geçen yıl demiryolu köprüsünden görebilirdin. Cadılarla onların büyüyle çağırdığı şeyler vardı; korsanlarla onların denizden getirdikleri vardı; kaçakçılar; hükümetin izniyle korsanlık yapanlar– dediğim gibi, eskinin insanları yaşamayı da, yaşamın sınırlarını genişletmeyi de biliyorlardı! Yiğit ve bilge insanın bildiği tek dünya değildi burası – öf be! Bir de, soluk pembe beyinli insanlarıyla bugünü düşünsene, öyle ki sözde sanatçılar kulübü, Beacon Caddesi çay masası duyarlılığının ötesine geçen bir resim karşısında kasılmalar içinde tir tir titriyor!

"Bugünü kurtaran tek erdem varsa, o da geçmişi çok yakından sorgulayamayacak kadar aptal olmasıdır. Haritalar, arşivler ve rehber kitaplar hakikatte North End hakkında ne söyler ki? Pöh! Seni, Prince Caddesi'nin kuzeyinde, içinde kaynaşan yabancılar dışında on kişinin bile varlığından haberdar olmadığı tahminen otuz kırk sokağa götürebilirim kesinlikle. Peki bu ecnebiler onların anlamını biliyor mu? Ne gezer, Thurber, bu eski yerler harikulade düşler kuruyor, mucizeler, dehşetler ve olağanüstülüklerle dolup taşıyor, ama yine de hiçbir allahın kulu ne bunları anlıyor ne de bunlardan yararlanıyor. Aslını sorarsan böyle biri var – geçmişin küllerini boş yere eşelemedim ya!

"Buraya bak, sen bu tür şeylere karşı ilgi duyarsın. Antik dehşetin gece-ruhunu yakaladığım ve Newbery Caddesi'nde

aklımdan bile geçiremeyeceğim şeylerin resmini yaptığım başka bir stüdyom olduğunu söylesem ne dersin? Pek Tabii ki –o allahın belası Reid, benim ters evrim yolunda hızla kaymakta olan bir tür canavar olduğum dedikodularını yayarken– bunları kulüpteki o lanet olası yaşlı kız kurularına anlatmıyorum. Evet, Thurber, çok uzun zaman önce birinin, hayatın güzelliklerini olduğu kadar dehşetin resmini de yapması gerektiğine karar verdim, bu yüzden, bazı sebeplerle dehşetin yaşadığına inandığım yerlerde araştırmalara giriştim.

"Benden başka yaşayan üç Iskandinav'ın bile görmüş olduğuna inanmadığım bir yerim var. Burası demiryolu köprüsünden çok uzakta olmasa da, özünde asırlarca uzaklıkta. Burayı mahzenindeki –sana daha önce sözünü ettiğim türden– tuğladan örülmüş garip kuyusu nedeniyle tuttum. Derme çatma kulübe yıkıldı yıkılacak durumda olduğundan içinde benden başka oturan yok; ne kadar az kira ödediğimi söylemekten nefret ediyorum. Pencereleri tahtayla kapatılmıştı, ama bu benim daha da hoşuma gidiyor, çünkü yaptığım şey için gün ışığı istemiyorum. En fazla esin bulduğum mahzende resim yapıyorum, ama zemin katta döşeli başka odalarım da var. Bir Sicilyalıya ait olan kulübeyi Peters adıyla kiraladım.

"Şimdi, varsa yüreğin, bu gece seni oraya götürürüm. Resimlerin hoşuna gideceğini sanıyorum, çünkü dediğim gibi, orada duygularıma serbestçe yol verdim. Buradan pek fazla çekmez – ben bazen yaya gidiyorum; çünkü böyle bir yerde taksiyle dikkati çekmek istemiyorum. Battery Caddesi'ne gitmek üzere Güney İstasyonu'ndan metroya bineriz; ondan sonra pek fazla yürümemiz gerekmiyor."

Bu uzun söylevden sonra, Eliot, bana kaçıp gitme isteğimi bastırarak ilk gördüğümüz boş taksiye yürümekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Demiryolu köprüsünde taksiden inip Güney İstasyonu'na yürüdük ve saat on iki sıralarında Battery Caddesi'nin basamaklarından inerek Constitution Rıhtımının ötesindeki eski liman bölgesine vurduk. Hangi sokaklara girip çıktık, pek takip edemedim, hangi sokağa saptığımızı söyleyemeyeceğim, ancak bu sokağın Greenough Sokağı olmadığını biliyorum.

Sonra, harap üçgen çatıları, küçük camlı kırık pencereleri ve mehtabın aydınlattığı bir gökyüzüne doğru yükselen paramparça olmuş arkaik bacalarıyla ömrümde gördüğüm en eski, en pis sokağa saparak bu dar ve ıssız sokakta uzun süre tırmandık. Sokakta, Cotton Mather zamanından kalma olmayan üç ev bile olduğuna inanmıyorum –sokağa doğru çıkıntı yapan en az iki evin gözüme çarptığı kesin; bir seferinde de, eski zaman uzmanlarının Boston'da artık kalmadığını söyledikleri, balıksırtı damlardan önceki tarzda sivri üçgen bir çatı gördüğümü sandım.

Loş bir ışıkla aydınlanan bu dar sokaktan sola saparak hiç ışık olmayan, aynı derecede sessiz, daha dar bir sokağa girdik ve bir dakika kadar sonra karanlıkta geniş açılı bir dönemeçten sağa döndük. Aradan çok geçmeden Pickman cebinden bir elektrik feneri çıkararak fena halde kurt yeniği, Nuh nebiden kalma on-göbekli bir kapıyı aydınlattı. Kapının kilidini açarak beni, bir zamanlar gösterişli siyah meşe kaplanmış olması gereken bir hole buyur etti – basit bir şekilde döşenmişti ama, akla fena halde Andros[36] ve Phipps zamanını, Cadılık dönemini getiriyordu. Sonra beni soldaki bir kapıdan geçirdi; bir gaz lambası yaktı ve kendimi evimde saymamı söyledi.

Bak, Eliot, ben sokaktaki adamın 'sıkı' diye nitelediği adamlardanım, ama itiraf ederim ki, odanın duvarlarında gördüğüm şeyler beni kötü etti. Bunlar resimlerdi, hani şu Newbury Caddesi'nde yapamadığı, hatta kimselere gösteremediği resimler; 'duygularına serbestçe yol verdiği'ni söylerken çok haklıymış. Bir içki daha alsana; benim buna kesin ihtiyacım var.

Neye benzediklerini sana anlatmaya çalışmamın yararı yok, çünkü küfür niteliğindeki korkunç dehşet, inanılmaz iğrençlik, ahlaki iflas sözcüklerin ifade etmede son derece yetersiz kalacağı basit ayrıntılarda, üslupta gizliydi. Bu üslupta, Sidney Sime'da gördüğün egzotik teknikten, Clark Ashton Smith'in[37] insanın

36) Sir Edmund Andros (1637-1714): Amerika'daki İngiliz sömürge valisi. (ç.n.)

37) Clark Ashton Smith (1893-1961): Fantezi yazarı ve Lovecraft'ın mektup arkadaşı. Daha fazla bilgi için "*Delilik Dağlarında*" adlı uzun öyküye bakılabilir. (ç.n.)

kanını dondurmak için kullandığı Satürn-ötesi manzaralardan ay mantarlarından eser yoktu. Arka plan çoğunlukla eski kilise avluları, koyu gölgeli korular, deniz kıyısındaki uçurumlar, tuğla tüneller, eski tahta kaplı odalar veya basit taş kemerlerdi. Evden çok uzak olmaması gereken Copp's Hill mezarlığı en gözde manzaralardandı.

Delilik ve canavarlık, ön planda yer alan figürlerdeydi – çünkü Pickman'in marazi sanatı esas olarak şeytani portrelerin çizimine dayanan bir sanattı. Bu figürler insana nadiren tam olarak benziyor; genellikle çeşitli derecelerde yaklaşıyordu. Kabaca iki ayaklı olarak tanımlanabilecek gövdeler ileri doğru kendilerini bırakmıştı ve az çok köpeği andırıyorlardı. Çoğunun bünyesi nahoş bir lastikmiş izlenimi veriyordu. Ööö! Şimdi bile gözlerimin önüne geliyor! Ne yaptıklarına gelince – bu kadar ayrıntıya girmemi benden isteme. Genellikle beslenmekle meşguldüler – neyle beslendiklerini söylemeyeceğim. Bu yaratıklar bazen mezarlıklarda veya yeraltı geçitlerinde gruplar halinde gösterilmişlerdi ve sık sık avları –daha doğrusu, defineleri– üzerinde kavgaya tutuşmuş oldukları görülüyordu. Ve Pickman leş üleşmekte olan bu bakışsız suratlara bazen öylesine lanetli bir ifade konduruyordu ki, sorma! Bazı resimlerde, yaratıklar geceleyin açık pencerelerden içeri atlarken ya da uyumakta olan insanların göğsüne çökmüş gırtlaklarını parçalarken görülüyordu. Tuvallerden birinde yaratıklar, Gallows Hill'de asılmış, cansız suratı kendilerine benzeyen bir cadının etrafında halka olmuş ulurken resmedilmişti.

Bu yaratıkların uğraştıkları iğrençşeyler ve resimlerin temaları yüzünden düşüp bayıldığımı sanma. Dünkü çocuk değilim ben, benzerlerini çok görmüştüm. Bayılmama yol açan şey, *suratlardı*, Eliot, soluk alıp verdikleri tuvalden, ters ters bakan, salyaları akan *suratlardı*! Onların canlı olduğuna gerçekten inanıyorum. Bu mide bulandırıcı büyücü renklerdeki alevi uyandırmıştı, fırçası karabasanlar yaratan bir sihirli sopa olmuştu. Şu sürahiyi bana uzatsana, Eliot!

'Ders' adlı bir tablo vardı – onu gördüğüm için Tanrının merhameti üzerime olsun! Dinle – bir kilise avlusunda halka halinde çömelmiş, köpeğe benzer adsız yaratıkların küçük bir

çocuğa kendileri gibi beslenmeyi öğretişini gözünün önüne getirsene bir! Cinlerce kaçırılan küçük bir çocuk, zannımca – çaldıkları insan bebeklerinin beşiğine kendi yavrularını bırakan acayip insanlarla ilgili eski söylenceyi bilirsin. Pickman, bu çalınan bebeklere ne olduğunu –nasıl büyüdüklerini– gösteriyordu, sonra insan figürlerle insan olmayan figürlerin yüzleri arasındaki iğrenç ilişkiyi görmeye başladım. Pickman, gerçekten insan-olmayandan insanlığın en yoz aşamasına kadar bütün marazi dereceler arasında alaycı bir bağ kuruyor, evrimini gözler önüne seriyordu. Köpek-şeyler insandan evrimleşmişti.

Bu yaratıkların insanoğlunun yanına bıraktıkları kendi yavrularına ne olduğunu merak etmeye başlamıştım ki, bu düşünceyi somutlaştıran bir resim gözüme ilişti. Bu tabloda püriten bir ailenin oturduğu bir oda resmedilmişti –kafesli pencereli, hantal on yedinci yüzyıl peyke ve mobilyalarıyla döşenmiş, kalın kirişlerle desteklenmiş bir oda– ailenin diğer üyeleri orada burada otururken, babaları Kutsal Kitap okuyordu. Biri dışında bütün yüzlerde asalet okunuyor; o yüz ise cehennemin alaycılığını yansıtıyordu. Bu genç yüzün, o dindar adamın sözde oğluna ait olduğu kuşkusuzdu, ama aslında o murdar şeylere akrabaydı. İnsanlara bıraktıkları yavruydu – ve üstün bir ironi duygusuyla Pickman, yüz hatlarını belirgin bir şekilde kendine benzetmişti.

Bu arada Pickman bitişik odada bir lamba yaktı, geçmem için kapıyı kibar bir tavırla açık tutarak, 'çağdaş çalışmalarını' görmek isteyip istemediğimi sordu. Ona fikrimi belirtecek durumda değildim –korkudan ve tiksintiden dilim tutulmuştu– ama sanırım o beni tamamen anladı ve bunu kendisine yapılmış bir iltifat kabul etti. Ve şimdi seni yeniden temin etmek isterim ki, Eliot, ben alışılmışın azıcık dışına çıkıldığını görünce yaygarayı basacak ana kuzusu değilim. Orta yaşlı ve yeterince görmüş geçirmiş biriyim ve sanırım benim kolayca yere serilecek biri olmadığımı anlayacak kadar beni Fransa'dayken tanımışsındır. Nitekim, kısa sürede kendimi toparladım ve kolonyal New England'ı cehennemin bir tür uzantısına dönüştüren korkunç resimlere alıştım. Neyse, bütün bunlara rağmen, bitişik oda avazım çıktığı kadar haykırmama yol açtı; kapının

kasasına sıkıca yapışmasaydım tepetaklak yuvarlanacaktım. Diğer oda atalarımızın dünyasında cirit atan bir sürü gulyabaniyi göstermişti, ama bu oda dehşeti doğrudan günlük hayatımızın içine sokuyordu.

Tanrım, nasıl resimler yapmıştı bu adam! 'Metroda Kaza' adlı bir çalışmada, bir sürü aşağılık yaratık bilinmeyen bir yeraltı mezarlığından Boylston Caddesi metrosunun zemininindeki bir çatlak yoluyla yukarı tırmanarak perondaki kalabalığa saldırıyordu. Bir başka resim, geri planında bugüne ait görüntüler bulunan mezarlar arasında Copp's Hill'de bir dansı gösteriyordu. Sonra, duvarlardaki delikler ve yarıklardan sürünerek içeri süzülen canavarlarla çok sayıda mahzen görüntüsü vardı; canavarlar fıçıların ve fırınların arkasına çömelip, sırıtarak, merdivenden inecek ilk kurbanlarını bekliyorlardı.

İnsanda iğrenme duyguları uyandıran bir tuval, Beacon Hill'den geniş bir kesiti betimler gibiydi; karınca gibi kalabalık, pis kokulu bir canavar ordusu, toprağı delik deşik eden sayısız deliğe zorla girmeye çalışıyordu. Çağdaş mezarlıklarda yapılan danslar bol bol resmedilmişti ve resimlerden birinin teması beni hepsinden fazla şoke etti: Çok sayıda canavarın, Boston kentine ait tanınmış bir gezi rehberini yüksek sesle okumakta olan birinin etrafında toplandığı bilinmeyen bir mahzeni betimleyen sahne. Canavarların hepsi belli bir geçidi işaret ediyordu; yüzleri sara hastalığıyla ve çın çın öten kahkahalarla öyle çarpılmıştı ki, şeytani yankılarını duyar gibi oldum. Resmin adı 'Holmes, Lowell ve Longfellow, Auburn Dağı'nda Gömülüler!' idi.[38]

Biraz kendime gelir gibi olup, bu ikinci odanın hastalıklı, şeytani resimlerine alışınca, beni bunca iğrendiren bazı noktaları çözümlemeye giriştim. Birincisi, dedim kendi kendime, bu şeyler Pickman'in son derece ileri düzeydeki insanlık dışılığını ve nasır bağlamış zalimliğini gösterdiği için bana itici geli-

38) Yazar ve hekim Oliver Wendel Holmes'a (1809,1891), şair James Russel Lowell'e (1819-1891) ve o günlerin belki de en popüler Amerikan şairi olan Henry Wadsworth Longfellow'a (1807-1882) gönderme. Mount Auburn, Cambridge, Massachusetts'da mezarlık. (ç.n.)

yor. Bu adam, beynin ve bedenin çektiği işkencelerden, fani meskenlerin aşağılanmasından bu kadar haz aldığına göre, bütün insanlığın amansız bir düşmanı olmalı. İkinci olarak, büyüklükleri yüzünden yüreğime dehşet salıyorlardı. Sanatsal bakımdan son derece inandırıcıydılar – resme bakınca şeytanları görüyor ve onlardan korkuyorduk. En tuhafı da, Pickman gücünü seçiciliğinden ve tuhaf şeyleri resmetmekten almıyordu. Hiçbir şey bulandırılmamış, çarpıtılmamış ya da basmakalıplaştırılmamıştı; konturlar belirgin ve canlıydı; ayrıntılar inceden inceye betimlenmişti. Hele yüzler, hele yüzler!

Gördüğümüz şey, bir sanatçının yorumu olmayıp; tüm nesnelliğiyle cehennemdi. Tanrı şahidimdir ki cehennemin ta kendisiydi! Bu adam bir hayalperest ya da romantik değildi – o bize çalkantılı, saydam ve kısa ömürlü düşler sunmaya kalkışmamıştı bile; tam olarak, açıkça, kesinkes ve hiç kuşkuya yer vermeyecek tarzda görmüş olduğu kararlı, mekanik ve iyi kurgulanmış bir dehşet dünyasını alaycılıkla ve soğukkanlılıkla yansıtmıştı. Bu dünyanın bir zamanlar ne olmuş olabileceğini ya da orada uzun adımlarla koşturan, tırısa giden ya da sürünen küfür niteliğindeki şekillerin nerede gözüne çarpmış olduğunu Tanrı bilir; ancak imgelerinin şaşırtıcı kaynağı ne olursa olsun, bir şey çok açıktı. Pickman tasarımda olsun, uygulamada olsun her bakımdan kelimenin tam anlamıyla, bilimsel olarak bir *gerçekçiydi*.

Ev sahibim şimdi önüme düşmüş, beni mahzene, gerçek stüdyosuna indiriyordu; tamamlanmamış tuvallerdeki cehennem için kendimi yüreklendirmeye çalıştım. Rutubetli basamakların dibine vardığımızda, Pickman fenerinin ışığını yakındaki genişçe bir alanın köşesine doğrultarak toprak zemine açılmış büyük bir kuyunun yuvarlak tuğla duvarını aydınlattı. Kuyuya yaklaştığımızda, çapının bir buçuk metre, duvar kalınlığının rahat rahat otuz santim, yer seviyesinden yüksekliğininse on beş santim olduğunu gördüm – yanılmıyorsam, on yedinci yüzyıldan kalma olmalıydı. Pickman, bunun, sözünü ettiği şey –bir zamanlar tepenin altında bulunan tüneller ağına açılan bir geçit– olduğunu söyledi. Boş boş bakarken kuyunun doldurulmamış olduğunu, ağır bir ahşap tekerin kapak görevi

yaptığını fark ettim. Pickman'in çılgın imaları, güzel söz söyleme uğruna edilmemişse, bu kuyunun kimbilir ne korkunç şeylerle bağlantılı olacağını düşünerek korkuyla ürperdim; sonra Pickman'in peşi sıra bir basamak çıkıp, dar bir kapıdan geçerek bir stüdyo olarak döşenmiş, tahta döşemeli büyükçe bir odaya girdim. Asetilen gazlı bir gereç çalışma için gerekli ışığı sağlıyordu.

Şövalelerdeki ya da duvarlara dayanmış tamamlanmamış resimler, yukarı katttaki tamamlanmış resimler kadar korkunçtu ve sanatçının özenini gözler önüne seriyordu. Manzara taslakları aşırı bir dikkatle yapılmıştı; kurşunkalemle çizilmiş kılavuz çizgiler Pickman'in doğru perspektif ve orantıları kullanmadaki titizliğini ortaya koyuyordu. Adam müthişti – bu kadar çok şey bildiğim bugün bile bunu söylüyorum. Bir masanın üzerindeki kocaman bir fotoğraf makinesi dikkatimi çekti; Pickman onu, resimlerinin arka planlarındaki manzaralar için fotoğraf çekmede kullandığını söyledi; böylece şu ya da bu manzara peşinde resim araç gereçlerini taşımak yerine, manzarayı çektiği fotoğraflardan stüdyosunda çiziyordu. Fotoğrafın devamlı çalışma için gerçek bir manzara ya da model kadar iyi olduğunu düşünüyordu; fotoğraftan düzenli olarak yararlandığını belirtti.

Odanın her yanından ters ters bakan mide bulandırıcı çizimlerde ve yarı tamamlanmış anormal resimlerde insanı rahatsız eden birşeyler vardı; Pickman odanın ışık almayan bir yerindeki kocaman bir tuvalin örtüsünü ansızın kaldırınca yüksek sesle haykırmaktan kendimi alamadım – o gece attığım ikinci çığlıktı bu. Haykırışım, duvarlarını güherçile bağlamış bu eski mahzenin loş kemerleri arasında dakikalarca yankılandı ve boğazıma düğümlenen histerik bir kahkaha selini bastırmak zorunda kaldım. Merhameti bol Rabbim! Bunun ne kadarının gerçek, ne kadarının ateşli bir imgelemin ürünü olduğunu biliyorsam n'olayım, Eliot. Dünyada böyle bir düş olmazmış gibi geliyor bana.

Resimdeki şey, parıldayan kıpkızıl gözleriyle devasa ve adsız bir küfürdü; kemikli pençeleri arasında tuttuğu, bir zamanlar insan olan bir şeyin kafasını, tıpkı bir çocuğun bir şekerlemeyi

dişlediği gibi kemiriyordu. Çömelmeyi andırır bir konumdaydı ve insana öyle geliyordu ki her an elindeki avı bir kenara atıp daha ağız sulandırıcı bir parçanın peşine düşecekti. Ama hepsinin canı cehenneme, bu resmi dehşetin ölümsüz kaynağı yapan şey şeytani konusu değildi – hayır ne oydu ne de sivri kulaklı köpek yüzü, kan bürümüş gözleri, basık burnu ya da salyalar akan ağzıydı. Ne pullarla kaplı pençeleri, ne küf bağlamış gövdesi, ne de yarı-toynaklı ayaklarıydı – bunlardan herhangi biri kolay heyecana kapılan birini delirtmeye yetecek olsa da, bunların hiçbiri değildi.

Tekniğiydi, Eliot – lanet olası, dinsiz, doğa dışı tekniği! Yaşam soluğunun bir tuvalle böylesine kaynaştığına ömrümde tanık olmadım. Canavar oradaydı – gözünü belertiyor ve kemiriyor, kemiriyor ve gözünü belertiyordu – ve biliyordum ki sadece ve sadece Doğa yasalarının askıya alınması, bir insanın model kullanmaksızın –Şeytana satılmamış hiçbir ölümlünün görmediği aşağı dünyaya bir göz atmaksızın– böyle bir şey çizmesini sağlayabilirdi.

Resmin boş bir köşesine fena halde kıvrılmış bir kâğıt parçası –muhtemelen, Pickman'in karabasan etkisi yaratmak amacıyla resmin arka planını çizmede kullandığı bir fotoğraf olmalıydı– tutturulmuştu. Uzanıp kâğıdı düzelterek bakmak istediğim sırada Pickman'in ansızın irkildiğini gördüm. Çığlığımın karanlık mahzende alışılmadık yankılar yarattığı andan beri Pickman müthiş bir dikkatle etrafa kulak kabartmaktaydı ve şimdi de benimkiyle karşılaştırılamayacak, ruhsal olmaktan ziyade fiziksel bir korkuya kapılmışa benziyordu. Bir tabanca çıkardı ve bana sessiz olmamı işaret etti, sonra ana mahzene gidip kapıyı ardından kapattı.

Galiba bir an için felç oldum. Pickman'i taklit ederek kulak kabarttım ve bir yerlerden gelen koşuşturma sesleriyle, kestiremediğim bir yönden gelen ciyaklama veya ritmik vuruşlar duyar gibi oldum. Kocaman sıçanları düşünerek korkuyla titredim. Sonra, tüylerimi diken diken eden boğuk patırtılar –ne anlama geldiğini söze dökemediğim türden sinsi, sakınımlı patırtılar– duydum. Sanki ağır bir tahta parçası taş ya da tuğlanın üzerine düşmüştü – neydi böyle düşünmeme yol açan?

Ses, bu defa daha güçlü olarak, yeniden duyuldu. Tahta bir öncekinden daha öteye düşmüş gibi bir titreşim yarattı. Bunu sürtünmeden doğan tiz bir gıcırtı sesi izledi; Pickman anlaşılmaz bir şeyler haykırdı ve bir aslan terbiyecisinin etki yaratmak için gösterişle havayaateş etmesine benzer bir şekilde art arda patlayan, sağır edici altı el silah sesi duyuldu. Boğuk bir inilti ya da viyaklama, ardından pat diye bir ses. Sonra yeniden tahtanın tuğlaya sürtünmesi sonucu çıkan ses duyuldu ve bir anlık sessizlikten sonra kapı açıldı – itiraf ederim ki şiddetle irkildim. Pickman eski kuyuyu istila eden semiz sıçanlara lanet okuyarak, dumanı tüten tabancası elinde ortaya çıktı.

"Ne yediklerini şeytan bilir, Thurber," dedi sırıtarak, "çünkü bu arkaik tüneller mezarlığa, cadı-inine ve sahile açılıyordu. Fakat her neyle besleniyorlarsa, bu şey azalmış olmalı ki, dışarı çıkmaya can atıyorlar. Senin haykırman, sanırım onları harekete geçirdi. Böyle eski yerlerde daha sakınımlı davranmak iyi olur – atmosfer ve renk bakımından bazen olumlu bir nitelik olarak değerlendirsem de, kemirgen dostlarımız bir engel."

Bu, Eliot, o geceki serüvenimizin sonuydu. Pickman bana o yerleri göstereceğine söz vermişti ve Tanrı biliyor ya, sözünü de tutmuştu. Önüme düşüp, anladığım kadarıyla başka bir yöndeki dolambaçlı, dar sokaklardan beni geçirdi, çünkü bir sokak lambası gördüğümüzde, ucuz apartmanlarla eski evlerin karmakarışık sıralandığı oldukça tanıdık bir sokakta olduğumuzu gördüm. Burası Charter Caddesi'ydi, ama neresine çıktığımızı fark edemeyecek kadar telaş ve şaşkınlık içindeydim. Demiryolu köprüsüne çıkmak için çok geç kalmıştık, bu yüzden kente, Hanover Caddesi'nden yürüyerek döndük. Bu yürüyüşü çok iyi anımsıyorum. Tremont'tan sapıp Beacon'a vurduk ve Pickman beni, dönüp uzaklaştığım Joy'un köşesinde bıraktı. Bir daha onunla konuşmadım.

Onunla ilişkimi neden mi kopardım? Sabırsızlanma. Dur da bir kahve isteyeyim. Öbür naneden usandık, ama benim bir şeyler içmeye ihtiyacım var. Hayır – bunun sebebi orada gördüğüm resimler değildi; gerçi bu resimler, Pickman'in Boston'daki ev ve kulüplerin onda dokuzundan kovulmasına ye-

ter de artardı ya! Sanırım niçin metrodan ve mahzenlerden uzak durmak zorunda kaldığımı artık anlamışsındır. Sebep, ertesi sabah ceketimin cebinde bulduğum bir şeydi. Korkunç tuvale tutuşturulmuş şu kıvrık kâğıt parçası; canavarın arka planını çizmek için kullanmayı düşündüğü bir manzara fotoğrafı olduğunu sandığım şey. Düzeltip bakmak üzere elimi uzattığım anda kapıldığım panikle, düşünmeden cebime sokuşturmuş olmalıydım. İşte kahveler de geldi – aklın varsa, kremasız ve sütsüz iç derim, Eliot.

Evet, Pickman'le, hayatımda tanıdığım en büyük sanatçı Richard Upton Pickman'le –hayatın sınırlarını aşıp efsanenin ve deliliğin cehennemine atlayan en pis yaratıkla– ipleri koparma nedenim bu kâğıttı. Eliot – yaşlı Reid haklıydı. O, tam anlamıyla insan değildi. Ya tuhaf gölgeler içinde doğmuştu ya da yasak kapıyı açmanın bir yolunu bulmuştu. Şimdi, madem ki gitti, madem ki sık sık uğramayı alışkanlık haline getirdiği karanlıklara döndü, artık ikisi de aynı kapıya çıkar. Dur, avizeyi yaktıralım.

Ne yaktığımı açıklamamı, hatta tahmin etmemi bile isteme benden. Pickman'in sıçanlar diye yutturmaya kalkıştığı o köstebek tırmalayışına benzer seslerin aslında ne olduğunu da sorma. Bilirsin, ta Salem zamanından kalma sırlar vardır; Cotton Mather daha da tuhaf şeyler anlatır. Pickman'in âdeta canlı gibi duran o resimlerinin ne lanet şeyler olduğunu bilirsin –bu yüzleri nereden bulduğunu hepimiz merak ederdik.

O kâğıt parçasına gelince, o bir manzara fotoğrafı değildi. Bu fotoğraf, Pickman'in o korkunç tuvale aktardığı canavarı gösteriyordu sadece. Pikman'in kullandığı modeldi bu – ve resmin arka planı, en ince ayrıntılarıyla mahzenin duvarıydı. Tanrı hakkı için, Eliot, o *yaşamdan çekilmiş bir fotoğraftı.*

CTHULHU'NUN ÇAĞRISI

> Böylesi büyük güçlerden ve varlıklardan belki de hayatta kalmış olanlar vardır... çok çok uzak dönemlerden... bilinç, gelişen insanlık dalgaları karşısında geri çekilmeden çok önce, belki, suret ve beden olarak kendini göstermişti... bunların yokolupgiden anısını sadece şiir ve efsaneler korumuş ve onları tanrılar, canavarlar ve her türden efsanevi yaratıklar olarak adlandırmıştır...
>
> – ALGERNON BLACKWOOD[39]

I. Kildeki Dehşet

Dünyadaki en merhametli şey, zannımca, insan zihninin, içerdiği bilgiler arasında karşılıklı bağıntılar kurmaktaki yetersizliğidir. Kapkara sonsuzluk denizinin ortasındaki dingin cehalet adasında yaşıyoruz ve uzaklara seyahat etmek bize göre değil. Her biri kendi yönünde çaba sarfeden bilimler bugüne kadar bize çok az zarar verdi, ama bir gün dağınık bilgilerin bir araya getirilmesi gözlerimizin önüne öyle korkunç bir gerçeklik serecek ki, bu manzara içindeki kendi konumumuzu görünce ya ortaya çıkan bu gerçek nedeniyle delireceğiz ya da ölümcül ışıktan yeni bir karanlık çağın huzur ve güvenliğine kaçacağız.

Teosofistler, dünyamızın ve insan ırkının geçici birer halkasını oluşturduğu kozmik çevrimin korku veren büyüklüğü hakkında tahminlerde bulundular. Yatıştırıcı bir iyimserlikle

39) Algernon Blackwood (1869-1951): Çok sayıda doğaüstü öykünün yazarı. "The Willows" adlı öyküsü Lovecraft'a göre Arthur Machen'in "The White People" adlı öyküsünden sonra yazılmış en müthiş fantastik öyküdür. (ç.n.)

maskelenmeyecek olsa insanın kanını donduracak terimlerle, hayatta kalmayı başarmış tuhaf varlıkları ima ettiler. Düşündüğümde içimi ürpertiyle dolduran, düşlerime girdiğinde çıldırtan yasak çağlardan o bir tek görüntü onlardan gelmedi. Gerçeğin bu bir anlığına görünüşü, tüm diğer korkutucu görünüşler gibi, ayrı ayrı şeylerin –bu vakada eski bir gazete nüshası ile ölü bir profesörün notları– kazara bir araya gelmesi sonucu ortaya çıktı. Umarım ki, başka hiç kimse bu birleştirmeyi başaramaz; yaşayacak olursam böylesine iğrenç bir zincire bilerek bir halka eklemeyeceğim kesin. Sanırım, profesör de bildiği kısmı gizli tutmak niyetindeydi, ansızın ölüme yenik düşmeseydi notlarını yok edecekti.

Bu şey konusundaki bilgim, Providence, Rhode Island'daki Brown Üniversitesinde Sami dilleri emekli profesörü olan büyük amcam George Gammel Angell'in 1926-27 kışında ölümüyle başladı. Profesör Angell, eski yazılar konusunda geniş kesimlerce bir yetke olarak tanınıyordu ve önde gelen müzelerin müdürleri sık sık onun bilgisine başvuruyorlardı; bu yüzden doksan iki yaşında ölümü çoğu insanca anımsanabilir. Ölüm sebebinin karanlıkta kalması yörede yoğun bir ilgiyle karşılandı. Profesör, Newport adlı gemiden dönerken, tanıkların dediğine göre, rahmetlinin Williams Caddesi'ndeki eviyle liman bölgesi arasında kestirme bir yol oluşturan kayalık yamaçtaki garip, karanlık avlulardan birinden çıkan gemici kılıklı bir zencinin indirdiği darbeyle aniden düşüp ölmüştü. Hekimler görünür bir ölüm sebebi bulamadılar, ama şaşkınlık içinde yürüttükleri tartışmalardan sonra, bu kadar yaşlı bir adamın böylesine dik bir yokuşu tırmanmış olmasının kalpte neden olduğu bilinmeyen bir berelenmenin adamcağızın sonundan sorumlu olduğuna karar verdiler. O zamanlar bu hükme karşı çıkmak için bir sebep görmemiştim, ama son zamanlarda içime bir kurt düştü – içimi kemiren bir kurt.

Büyükamcam çocuksuz bir dul olarak öldüğünden, onun mirasçısı ve vasiyetini yerine getirecek kişi olarak, belgelerini dikkatle incelemem gerekiyordu; bu gayeyle tüm belgelerini ve kutularını Boston'daki evime taşıdım. Aralarındaki bağıntıları kurduğum malzemenin çoğu daha sonra Amerikan Arkeo-

loji Derneği'nce yayımlanacak, ancak son derece şaşırtıcı bulduğum ve başkalarının görmesinden çekindiğim bir kutu vardı. Bu kutu kilitliydi; profesörün her zaman cebinde taşıdığı yüzüğünü incelemeyi akledene kadar da anahtarını bulamadım. Sonra, kutuyu açmayı başardım elbette; ancak kutuyu açtığımda daha zor aşılacak bir engelle karşılaştım. Bulduğum garip kil yarım-kabartmaların, bölük pörçük notların, konudan konuya atlayan yazıların ve gazete kesiklerinin anlamı ne olabilirdi ki? Amcam ömrünün son yıllarında derinlikten yoksun sahtekârlıklara inanır mı olmuştu? İhtiyar bir adamın ruh sağlığını altüst etmekten sorumlu eksantrik heykeltıraşı araştırmaya karar verdim.

Yarım-kabartma, yakın zamanlarda yapılmış olduğu açıkça belli olan, iki santimetre kalınlığında on iki buçuk santimetreye on beş santimetre boyutlarında bir dikdörtgendi. Bununla birlikte desenlerinde çağdaş bir hava olmadığı gibi böyle bir şeyi akla da getirmiyordu, çünkü uçarılıkları çok çılgınca ve çok çeşitli olsa da, kübizm ve fütürizm tarihöncesi yazılarda gizlenen o gizemli düzen etkisini genellikle yaratmaz. Ve bu desenlerin büyük bir bölümü bu tür bir yazıya benziyordu, ancak amcamın belge ve koleksiyonlarına epeyce aşina olmama karşın, hiçbir şekilde türünü ya da en uzaktan benzerini çıkaramadım.

Hiyeroglife benzeyen bu yazıların üzerinde resme benzeyen bir şekil vardı, ama empresyonist tarzı nedeniyle niteliği tam olarak anlaşılamıyordu. Bir tür canavara, bir canavar simgesine ya da hastalıklı bir düşgücünün tasarlayabileceği türden bir şekle benziyordu. Taşkın hayal gücümün bu şekli bir ahtapota, bir ejderhaya ve bir insan karikatürüne benzettiğini söylersem, o şeyin ruhuna sadakatsizlik etmiş sayılmam. Dokunma uzuvlu, yumuşak bir kafa, gelişmemiş kanatları olan, pullarla kaplı acayip bir gövdenin üzerine oturtulmuştu; fakat bu şeyi insanın kanını donduracak denli korkunç yapan şey, *genel hatlarıydı*. Şeklin arka planı dev bir mimari yapıyı akla getiriyordu belli belirsiz.

Bu garip şeyle bir yığın gazete kesiğine Profesör Angell'in çok yakın zamanlarda yazdığı hiçbir edebi üslup gözetmeyen yazılar eşlik ediyordu. İçlerinde en önemlileri olduğu anlaşılan

belgenin başlığı 'CTHULHU MEZHEBİ' idi ve böylesine duyulmamış bir sözcüğün yanlış okunmasının önüne geçmek için harfler özenle yazılmıştı. Bu el yazması belge iki bölüme ayrılıyordu; birinci bölümün başlığı "1925 - H. A. Wilcox'un Düşü ve Düş Çalışması, Thomas Cad. No: 7, Providence, R. I.", ikincisinin başlığı ise "Müfettiş John R. Legrasse'nin Öyküsü, Bienville Cad. No:121 New Orleans La., 1908'de Uygulamalı Bilimler Derneğinde Toplantı – Aynı Konuda Notlar & Prof. Webb'in Açıklaması" idi. Diğer el yazması kâğıtların tümü, kimisi farklı farklı insanların acayip düşlerinin açıklaması, kimisi teosofi kitaplarından ve dergilerden (en başta W. Scott-Elliot'un *Atlantis ve Kayıp Lemuria*'sından) alıntılar, geriye kalanlar da Frazer'ın *Altın Dal*, Miss Murray'in *Batı Avrupa'da Cadı-Tapıncı* gibi mitolojik ve antropolojik kaynak kitaplarından parçalara göndermelerle uzun ömürlü esrarlı cemiyetler ve gizli mezhepler hakkında yorumlar olmak üzere kısa notlardı. Gazete kesikleri çoğunlukla 1925 baharında görülen garip akıl hastalıklarıyla toplu çılgınlıklar ve cinnetler hakkındaydı.

En önemli el yazması belgenin ilk yarısı çok tuhaf bir öykü anlatıyordu. Anlaşıldığı kadarıyla, 1 Mart 1925'te nevrozlu ve heyecanlı görünüşlü, zayıf, karayağız bir delikanlı, o sırada son derece rutubetli ve taze olan, kilden, çok tuhaf bir yarım-kabartmayla Profesör Angell'e uğramıştı. Kartvizitinin üzerinde Henry Anthony Wilcox adı yazılıydı; amcam onu uzaktan tanıdığı mükemmel bir ailenin, Rhode Island Güzel Sanatlar Okulunda heykeltıraşlık eğitimi gören ve okulun yakınlarındaki Fleur-de-Lys Binası'nda yalnız başına yaşayan en genç oğlu olarak tanıyordu. Wilcox çok tuhaf yaradılışlı, erken gelişmiş bir dahi olarak tanınıyordu ve çocukluğundan bu yana anlatma alışkanlığında olduğu tuhaf öyküler ve acayip düşlerle dikkati çekmişti. O, kendisini 'ruhen aşırı duyarlı' olarak niteliyordu, ama eski ticaret şehrinin temkinli halkı sadece 'acayip' biri olduğu fikrindeydi. Hemcinsleri arasına pek fazla karışmadığından yavaş yavaş toplumsal ilişkileri tümden kopmuştu ve şimdi sadece başka kentlerdeki bir avuç estet tarafından tanınmaktaydı. Muhafazakârlığı üzerine titreyen Providence Sanat Kulübü bile onu umutsuz bir vaka olarak görüyordu.

Bu ziyarette, diye devam ediyordu profesörün el yazması, heykeltıraş damdan düşer gibi, yarım-kabartma üzerindeki hiyeroglifleri çözmek için ev sahibinin arkeolojik bilgisinden yararlanmak istemişti. Sempati yaratmayan, yapmacıklı, açık olmaktan uzak, resmi bir tavırla konuşuyordu; tabletin kuşku duyulamayacak kadar yeni olması nedeniyle arkeolojiyle hiçbir bağlantısı olamayacağından, amcam delikanlıya çok sert yanıtlar verdi. Genç Wilcox'un verdiği, amcamın anımsayıp kelimesi kelimesine kaydetmesine yetecek kadar kendisini etkileyen yanıtı, tüm konuşmasını simgeleyen ve o zamandan beri onun ayırt edici bir özelliği olarak gördüğüm yanıtı inanılmaz derecede şaraneydi. "Elbette yeni," dedi, "çünkü, onu dün gece, tuhaf kentleri gördüğüm bir düşte yaptım ve düşler derin düşüncelere dalmış Sur kentinden, dalgın Sfenksten ya da bahçelerle çevrili Babil'den daha eskidir."

İşte o zaman, Wilcox, amcamın uyuklayan belleğini uyandıran ve hararetli bir ilgi göstermesine yol açan uçuk kaçık bir öykü anlatmaya koyuldu. Önceki gece, yıllardan beri New England'da duyulanların en şiddetlisi olan hafif bir yer sarsıntısı, meydana gelmişti ve Wilcox'un hayal gücü bundan şiddetle etkilenmişti. Odasına çekildiğinde düşünde koca koca taş bloklardan ve göğü delen yekpare taşlardan, eşi menendi görülmedik dev bir kent görmüştü; bütün taşlardan yeşil sulu bir çamur damlıyordu, her yana gizli bir dehşet sinmişti. Duvarlarlar ve sütunlar hiyeroglif benzeri anlaşılmaz yazılarla kaplıydı; yerin derinliklerinden, tam olarak tespit edilemeyen bir noktadan ancak hayal gücünün sese dönüştürebileceği kaotik bir duyumsamadan ibaret, ses olmayan bir ses geliyordu; tüm dikkatini topladığında ancak telaffuz edilemez *'cthulhu fhtagn'* sözcüğünü seçebilmişti.

Bu anlaşılmaz sözcük, Profesör Angell'i heyecanlandırıp rahatsız eden bir anının anahtarıydı. Profesör, heykeltıraşı bilimsel bir titizlikle sorguladı; delikanlı ertesi sabah uyku tutturamamış profesörü yatak kıyafeti içinde, yarı donmuş durumda neredeyse kendinden geçercesine yarım-kabartma üzerinde çalışırken buldu. Wilcox'un sonradan söylediğine göre, amcam hiyerogliflerin ve resimlerin anlamını çözmekte gecikmesinden yaşlılığını so-

rumlu tuttu. Sorularının çoğu, özellikle de acayip mezhepler ve cemiyetlerle ilgili olanları, konuğa çok yersiz göründü ve Wilcox bazı çok yaygın mistik ya da pagan cemaatlerin üyeliğine kabul başvurularının sessizlikle karşılanmış olmasını anlayamıyordu. Profesör Angell, heykelturaşın gizemli mezhepler veya sistemler konusunda hiçbir şey bilmediğine ikna olduktan sonra, konuğundan ısrarla bundan sonra göreceği düşleri kendisine anlatmasını istedi. Bu istek meyvesini verdi; çünkü el yazması, bu ilk görüşmeden sonra genç adamın her gün uğradığını gösteren kayıtlarla doluydu. Bu görüşmelerde genç adam geceleyin gördüğü çok şaşırtıcı nitelikteki düşleri anlatıyordu; düşlerin hiç değişmeyen konusu karanlık ve çamur damlayan taşlardan ürkütücü, dev bir manzaraydı; yeraltından bir ses ya da bir bilinç hep aynı ses tonuyla hep aynı anlaşılmaz, yazıya dökülemez sesleri bağırıyordu. En fazla tekrarlanan iki ses öbeği, harflerle '*Cthulhu*' ve '*R'lyeh*' şeklinde ifade edilebilirdi.

El yazmasından anlaşıldığına göre 23 Mart günü Wilcox görünmemişti; oturduğu evde yapılan soruşturma acayip bir ateşli hastalığa yakalandığını ve ailesinin Waterman Caddesi'ndeki evine götürüldüğünü ortaya çıkarmıştı. Geceleyin çığlıklar atarak, aynı binada oturan diğer sanatçıları da uyandırmıştı ve o zamandan beri bilinçsizlik ve sayıklama nöbetleri arasında gidip geliyordu. Amcam derhal Wilcox'un ailesine telefon etti ve o andan itibaren durumla yakından ilgilendi; delikanlının doktoru olduğunu öğrendiği Dr. Tobey'in Thayer Caddesi'ndeki muayenehanesine sık sık uğradı. Delikanlının ateşli zihninin tuhaf şeylere saplanıp kaldığı belliydi ve doktor onlardan söz ederken zaman zaman korkuyla titremekten kendini alamıyordu. Bunlar sadece daha önceki düşlerinde gördüklerinin tekrarı olmayıp, ağır adımlarla dolaşan 'kilometrelerce uzunluktaki' dev bir yaratığı da içeriyordu. Wilcox bu şeyi hiçbir zaman tam olarak betimlemedi, ama Dr. Tobey'nin ara sıra ettiği çılgınca laflar profesörü, bunun, düşlerindeki heykelde betimlemeye çalıştığı adsız canavarın eşi olduğuna ikna etti. Bu nesneye yapılan gönderme, diye Dr. Tobey ilave etti, her seferinde genç adamın hareketsizliğe dalmasının başlangıcını oluşturuyordu. Vücut ısısı, tuhaf bir şekilde, normalin pek

fazla üzerinde değildi, ama bunun dışında durumu genel olarak ruhsal bir rahatsızlıktan çok gerçek bir ateşi akla getiriyordu.

2 Nisan günü öğleden sonra saat 3 sularında, Wicox'un hastalığıyla ilgili bütün belirtiler yok oldu. Wilcox, kendini babasının evinde bulmaktan şaşkın bir vaziyette ve 22 Marttan beri düşünde veya gerçekte olanlardan tamamen habersiz olarak yatağında doğruldu. Doktorunun, iyileşmiş olduğunu belirtmesi üzerine üç gün sonra kendi dairesine döndü, ama bundan sonra Profesör Angell'e hiçbir yardımda bulunmadı. İyileşmesiyle birlikte bütün o acayip düşler de yok olmuştu ve amcam bir hafta boyunca tamamen normal düşlere ait manasız ve konuyla bağı olmayan anlatıları dinledikten sonra onun gece-düşüncelerini kaydetmez oldu.

El yazmasının birinci bölümü burada bitiyordu, ama bazı dağınık notlara yapılan göndermeler düşünmem için bana epeyce malzeme verdi – öyle ki, gerçekte, sadece o zamanki felsefemi oluşturan köklü kuşkuculuk sanatçıya karşı duyduğum sürekli güvensizliği açıklayabilir. Sözkonusu notlar, Wilcox'un tuhaf ziyaretlerini yaptığı döneme denk gelen dönemde çeşitli kişilerce görülen düşleri tanımlayan notlardı. Amcam, öyle anlaşılıyor ki, davranışını münasebetsiz kabul etmeyecek yakın dostları arasında alelacele çok yaygın bir soruşturmaya girişti; onlardan geceleri gördükleri düşleri ve geçmişteki dikkat çekici düşlerinin tarihlerini bildirmelerini istedi. Anlaşıldığı kadarıyla bu sorulara çok çeşitli yanıtlar alınmıştı; sıradan birinin sekretersiz başa çıkamayacağı kadar çok sayıda yanıt almış olmalıydı. Yazışmaların asılları muhafaza edilmemişti, ama profesörün notları mükemmel ve gerçekten önemli bir özet oluşturuyordu. Toplum ve iş hayatındaki sıradan insanlar –New England'ın geleneksel 'iyi kalpli insanları'– tamamen olumsuz yanıtlar vermişti; gerçi hepsi de 23 Mart ile 2 Nisan tarihleri –genç Wilcox'un sayıklamalar içinde geçirdiği dönem– arasında görülmüş tek tük rahatsızlık verici ancak şekilsiz düşlere de rastlanmıyor değildi. Bilim adamları pek az etkilenmişti, ancak yanıtlardan dördü, bir an için görünüp kaybolan tuhaf bir manzaranın belli belirsiz tanımını yaparken, bir yanıtta da anormal bir şeyden duyulan korkudan söz ediliyordu.

Uygun yanıtlar sanatçılardan ve şairlerden geldi; onlar eğer yanıtları karşılaştırabilmiş olsalardı, eminim ki panik çıkardı. Mektupların asılları olmadığından, bilgileri derleyen kişinin yönlendirici sorular sormuş olduğundan ya da yazışmaları gizlice görmeye karar vermiş olduğu şeyi doğrulayacak şekilde kaleme almış olduğundan biraz kuşkulanmadım dersem doğru olmaz. Amcamın sahip olduğu eski bilgilerden bir şekilde haberdar olan Wilcox'un emektar bilim adamını aldatmakta olduğu hissinden kendimi kurtaramayışımın nedeni buydu. Estetlerden gelen bu yanıtlar insanı altüst eden bir öykü anlatıyordu. 28 Şubattan 2 Nisana kadar, büyük bir bölümü düşlerinde çok garip şeyler görmüşlerdi; düşlerin yoğunluğu, heykeltıraşın hezeyan geçirdiği dönemde gayet artmıştı. Bir şeyler gördüğünü söyleyenlerin dörtte birinden fazlası, Wilcox'un tanımladığından pek de farklı olmayan sahneler ve yarı-seslerden söz ederken, düş görenlerden bazıları düşün sonuna doğru görünen adsız dev yaratıklardan duydukları büyük korkuyu itiraf etmişti. İlgili notun vurgulayarak belirttiği bir vaka çok hüzün vericiydi. Teosofiye ve okültizme eğilim duyan, çok tanınmış bir mimar, Wilcox'un nöbet geçirdiği tarihte çıldırmış ve bir cehennem kaçkınından kurtarılmak isteğini haykıra haykıra aylar sonra ölmüştü. Amcam bu vakaları sadece numaralandırmak yerine adlarını vermiş olsaydı, bunları doğrulamaya ve kişisel bir araştırmaya kalkışabilirdim; ama vaziyet böyle olunca, çok az iz sürebildim. Bu kişiler de notları bütünüyle doğruladılar. Profesörün sorular yönelttiği bütün deneklerin, konuştuğum bu insanlar kadar şaşkınlık hissedip hissetmediklerini sık sık merak etmişimdir. Bu insanlara hiçbir açıklama yapılmayacak olması onların hayrınadır.

Gazete kesikleri, daha önce belirttiğim gibi, söz konusu dönemde meydana gelmiş panik yaratan olaylarla, cinnet vakalarıyla ve yabansı, tuhaf olaylarla ilgiliydi. Profesör Angell bu kesikler için bir büro kurmuş olmalıydı, çünkü kesik sayısı gayet çoktu ve kaynaklar dünyanın dört bir yanına dağılmış vaziyetteydi. Gazete kesiklerine göre, Londra'da tek başına yaşayan biri geceleyin korkunç bir çığlıkla kendini pencereden atarak intihar etmişti. Güney Amerika'daki bir gazetenin edi-

törüne gönderilen, daldan dala atlayan bir mektupta, fanatiğin biri gördüğü düşlerden, kendisini korkunç bir geleceğin beklediği sonucunu çıkarmıştı. California'dan gönderilen bir telgraf, bir türlü gerçekleşmeyen 'mübarek bir olay' için bir araya toplanmış beyaz giysiler içindeki bir teosofist kolonisini tanımlarken, Hindistan'dan gönderilmiş kesikler, Mart sonuna doğru meydana gelecek bir ayaklanmadan söz ediyordu sakınımla. Haiti'de Voodoo ayinleri kat be kat artmıştı, Afrika ileri karakolları uğursuz söylentileri haber veriyordu. Filipinler'deki Amerikalı görevliler bu sıralar bazı kabilelerden huylanıyor; New York polisi 22-23 Mart gecesi isterik Levantenlerin[40] saldırısına uğruyordu. İrlanda'nın batısı da çılgın söylenti ve söylencelerle çalkalanıyor; Ardois-Boonot adında fantastik bir ressam Paris 1926 ilkbahar sergisine *Düş Manzarası* adlı menfur bir tabloyla katılıyordu. Akıl hastanelerinde o kadar çok sayıda olay meydana gelmişti ki, tıp âleminin tuhaf koşutluğu fark etmesini ve gizemli sonuçlara varmasını ancak bir mucize önleyebilirdi. Tuhaf bir gazete kesiği demeti tüm bunları anlatıyordu; onları bir kenara koymama yol açan nasırlaşmış akılcılığımı bugün gözümde canlandırmakta zorlanıyorum. Ama o zaman Wilcox'un, profesörün sözünü ettiği eski meseleleri bildiği kanaatindeydim.

II. Müfettiş Legrasse'nin Öyküsü

Heykeltıraşın düşünü ve yarım-kabartmaları amcam açısından bu kadar önemli kılan eski meseleler, bu uzun el yazmasının ikinci yarısını oluşturuyordu. Anlaşıldığı kadarıyla, Profesör Angell bu adsız canavarın korkunç hatlarını daha önce görmüş, bilinmeyen hiyeroglifler üzerinde düşünmüş ve ancak '*cthulhu*' şeklinde ifade edilebilecek meşum heceleri duymuştu; bütün

40) Levanten: Fransızca Levantine (Doğulu). Osmanlılarda, özellikle Tanzimat döneminde İstanbul'da ve büyük liman kentlerinde yoğunlaşan, ticaretle uğraşan, Müslüman olmayan azınlıklar. Lovecraft, Akdeniz'in doğu kıyılarındaki Mısır'dan Türkiye'ye kadar ülkelerin halklarını ve özellikle de New York'lu Yahudileri kastediyor. (ç.n.)

bunlar arasında öylesine heyecanlandırıcı ve müthiş bir bağlantı vardı ki, profesörün genç Wilcox'u sorguya çekmesinde ve yeni bilgiler için sıkıştırmasında şaşılacak bir şey olmasa gerek.

Bu ilk deney, on yedi yıl önce Amerikan Arkeoloji Cemiyeti yıllık toplantısını St Louis'de yaptığı zaman, 1908'de yaşanmıştı. Profesör Angell, uzmanlık alanına girdiğinden ve daha önce bu konularda birçok başarıya imza atmış olduğundan, bütün görüşmelerde öne çıkmıştı ve doğru yanıt bekleyen sorularla uzman çözümlere ihtiyaç gösteren problemleri olan meslekten olmayan kişilerin bu toplantıdan yararlanarak yaklaşacakları ilk insandı.

Meslekten olmayan kişiler içinde en dikkat çekici olan ve kısa sürede bütün toplantının ilgi odağı haline gelen kişi, yerel kaynaklardan elde edemediği bazı özel bilgiler için ta New Orleans'tan kalkıp gelmiş olan, sıradan görünüşlü, orta yaşlı bir adamcağızdı. Adı, John Raymond Legrasse, mesleği ise polis müfettişliğiydi. Ziyaret sebebini yanında taşıyordu: Kökenini belirleyemediği acayip görünüşlü, çok itici ve çok eski olduğu anlaşılan bir taş heykelcik.

Müfettiş Legrasse'nin arkeolojiye şuncacık ilgi duyduğu sanılmasın. Tam tersine aydınlanma isteği salt mesleki gereklerden kaynaklanıyordu. Heykelcik, idol, fetiş ya da her neyse, bu şey aylar önce New Orleans'ın güneyindeki bataklık ormanda, voodoo ayini olduğu sanılan bir toplantıya yapılan baskında ele geçirilmişti ve bu nesneyle ilgili ayinler öylesine benzersiz ve iğrençti ki, polis tamamen habersiz olduğu, Afrika voodoo gruplarının en karanlıklarından bile daha şeytani bir mezheple karşı karşıya olduğunu anlamıştı ister istemez. Bu şeyin kökeni konusunda, ele geçirilen mezhep üyelerinin ağzından zorla alınan tutarsız ve inanılmaz öyküler dışında kesinlikle bir şey öğrenilemedi; böylece polis bu korkunç sembolü bir yere yerleştirmesine ve bu yolla mezhebin kaynağına kadar iz sürmesine yardımı dokunacak antik dönem bilgilerini kendine dert edindi.

Müfettiş Legrasse, toplantıya sunduğu şeyin yarattığı sansasyona hazır değildi. Bu şeye bir göz atmak, toplantıya katılmış bilim adamlarının yoğun bir heyecan duymasına yetmişti; bilim adamları hiç vakit yitirmeden, inanılmaz derecede tuhaf

havası ve hudutsuz eskiliği hiçbir faninin gözünün görmediği çok eski dönemleri akla getiren bu küçük figürü daha yakından görmek için Lagrasse'nin başına toplandılar. Tanınmış hiçbir heykeltıraşlık okulu bu korkunç nesneye can vermiş değildi; bununla birlikte sınıflandırılması olanaksız bir taştan yapılmış bu nesnenin kasvetli ve yeşilimtırak yüzeyinde yüzlerce, hatta binlerce yılın kaydı var gibiydi.

Sonunda daha yakından ve dikkatle incelenmesi için elden ele geçirilen figür on sekiz yirmi santimetre boyunda, nefis bir işçiliğe sahip bir sanat eseriydi. Dış hatları bakımından uzaktan uzağa insanı andıran bir canavarı temsil ediyordu, ancak yüzü dokunaçlarla kaplı, ahtapot kafası gibi bir kafası, pullarla kaplı, lastik görünüşlü bir gövdesi, ön ve arka ayaklarında kocaman pençeleri, sırtında uzun, dar kanatları vardı. Korku verici ve doğadışı bir kötülükle dolu gibi görünen bu şey, biraz tombulcaydı ve üzeri bilinmeyen karakterlerle kaplı kare yüzeyli bir blok ya da kaidenin üzerinde kötülük düşünürcesine çömelmişti. Kanatlarının uçları, tam ortasına oturmuş olduğu blokun üst arka kenarına değiyordu ve çömelmek için ikiye katladığı arka bacaklarının uzun, kıvrık pençeleri ön üst kenarı kavramış olup, kaidenin tabanına kadar olan mesafenin dörtte birine kadar uzanıyordu. Bacaklarla dolu kafasını, yüzündeki dokunaçlar, dizlerini kavrayan kocaman ön pençelerinin arka yüzüne değecek şekilde öne eğmişti. Görünüşü bir bütün olarak anormal derecede canlıya benziyordu ve kaynağının tamamen meçhul olması nedeniyle daha da korkutucuydu. Korkunç eski çağlardan olduğu su götürmezdi; bununla birlikte uygarlığın ilk çağlarına ya da herhangi bir döneme ait bilinen bir sanatla arasında bir bağ olduğunu gösterir herhangi bir halka yoktu.

Apayrı bir şeydi; malzemesi bile bir sırdı, çünkü altın rengi, yanardöner benekleri ve yol yol çizgileriyle sabunsu, yeşilsiyah taş, jeoloji ya da minerolojinin aşina olduğu hiçbir şeye benzemiyordu. Kaidesi üzerindeki karakterler de bir o kadar şaşırtıcıydı; bu alanın dünyadaki tüm uzmanlarının yarısının toplantıda bulunmasına karşın, kimsenin bu yazıya en uzaktan benzeyen bir yazı konusunda bile en ufak bir fikri yoktu.

Figürün konusu ve malzemesi gibi bu yazılar da bildiğimiz insanlıktan müthiş uzak ve ayrı bir şeye, dünyamızda ve düşüncelerimizde yer almayan çok eski, murdar yaşam tarzlarını akla getiren bir şeye aitti.

Toplantıya katılan bilim adamlarının başlarını şiddetle sallayarak, müfettişin problemi karşısında yenilgiyi kabul etmelerine karşın, bu acayip şekli ve yazıları garip bir şekilde tanıdık bulan ve bildiği garip şeyleri biraz çekingenlikle anlatan biri vardı. Bu şahıs, Princeton Üniversitesi'nde antropoloji profesörü ve hatırı sayılır bir kaşif olan merhum William Channing Webb idi.

Profesör Webb, kırk sekiz yıl önce, eski Germen harfleriyle yazılmış bazı yazıları araştırmak amacıyla Grönland ve İzlanda'ya yapılan bir geziye katılmış, ancak aradığını bulamamıştı; Batı Grönland sahillerine yakın dağlarda dolaşırken, dinleri tuhaf bir şeytana tapınma biçimi olan, kan dökmeye düşkünlükleri ve iğrençlikleriyle kanını donduran yozlaşmış tuhaf bir Eskimo kabilesi ya da mezhebine rastgelmişti. Bu inanç hakkında diğer Eskimoların pek bilgisi yoktu; ondan söz ederken korkuyla titriyorlar ve bu dinin köklerinin dünyanın henüz yaratılmadığı dönemlere kadar gittiğini söylüyorlardı. İnsan kurban etmelerin ve ne idüğü belirsiz ayinlerin yanı sıra, çok daha eski bir üstün şeytana ya da *tornasuk*'a hitap eden gelenekselleşmiş bazı tuhaf ayinler de vardı; Profesör Webb, sesleri becerebildiğince Latin harfleriyle ifade etmeye çalışan yaşlı bir *angekok*'tan ya da büyücü-rahipten bu ayinlerin özenli bir fonetik kopyasını almıştı. Ama şu anda önemli olan, bu mezhep üyelerinin kutsal saydığı ve tan ışıkları buzlu yarların gerisinden göğü aydınlatırken etrafında dans ettiği fetişti. Profesörün ifadesine göre, bu fetiş taş üzerine kabaca yontulmuş iğrenç resimler ve bazı gizemli yazıları içeren bir yarım-kabartmaydı. Ve ana hatları bakımından esas olarak, şu anda önlerinde durmakta olan korkunç nesneye çok benziyordu.

Toplantıya katılanların sinirlerini geren, onları şaşkınlığa sürükleyen bu bilgiler Müfettiş Legrasse'yi iki misli heyecanlandırdı ve profesörü tam bir soru yağmuruna tuttu. Adamları tarafından tutuklanan bataklık mezhebi üyelerinin bir sö-

zel ayin yaptığını fark ederek, bu ayinin sözlerini kayda geçiren Müfettiş, profesörden şeytana tapınan Eskimolar arasında tuttuğu kayıtlardaki heceleri anımsamaya çalışmasını rica etti. Sonra bu heceler çok ayrıntılı bir şekilde karşılaştırıldı ve dedektifle bilim adamı birbirinden dünyalar kadar uzak yerlerde yapılan bu iki şeytani ayinin sözlerinin aynı olduğunu gördüklerinde ortalığa korku dolu bir sessizlik çöktü. Eskimo büyücüleriyle Louisiana bataklığı rahipleri birbirine benzeyen ilahlarına –sözcükler, ilahinin yüksek sesle okunması sırasındaki geleneksel duraklamalara bakılarak tahmin edildiğinde– aşağı yukarı şu sözlerle yakarıyorlardı:

'Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah'nagl fhtagn'

Legrasse, Profesör Webb'den bir adım öndeydi, çünkü melez tutuklulardan birçoğu bu törenlerin daha eski müdavimlerinden öğrenmiş oldukları bu tümcenin anlamını ona tekrarlamıştı. Bu parçanın anlamı aşağı yukarı şöyle bir şeydi:

'R'lyeh'deki evinde ölü Cthulhu düş görerek bekliyor.'

Bunun üzerine, Müfettiş Legrasse, ısrarla sorulan sorulara karşılık, bataklıkta tapınan insanlarla ilgili deneyimini, amcamın çok büyük bir önem verdiği aşağıdaki öyküyü elinden geldiğince ayrıntılı bir şekilde anlattı. Öykü, efsane-yaratıcılarının ve teosofistlerin en çılgın düşlerinden tatlar taşıyordu ve bu Hint-Avrupa kırmalarıyla paryalardan umulmayacak derecede şaşırtıcı bir kozmik hayalgücünün varlığını ortaya koyuyordu.

1 Kasım 1907'de, güneydeki bataklık ve sığlık bölgeden New Orleans polisine son derece çılgın bir çağrı gelmişti. Çoğu Lafitte'in[41] adamlarının ilkel ama iyi huylu torunları olan yörenin gecekondu sakinleri, geceleri başlarına musallat olan bilmedikleri bir şeyden dolayı dehşet içindeydiler. Bu voodoo olmalıydı,

41) Jean Lafitte (1780?-1826?): 1814'te New Orleans savunmasında kahramanlık gösteren Fransız asıllı ABD'li korsan. (ç.n.)

ancak bildiklerinden çok daha korkunç türde bir voodoo. Kimsenin girmeyi göze alamadığı, iyi saatte olsunlarla dolu karanlık ormanın derinliklerinde uğursuz tamtamlar hiç susmamacasına çalınmaya başladığından bu yana bazı kadınlar ve çocuklar kaybolmuştu. Çılgınca çığlıklar, asap bozucu haykırışlar, insanı iliklerine kadar ürperten ilahiler duyuluyor, dans eden şeytani alevler görülüyordu; korku içerisindeki haberci, halkın dayanacak gücünün kalmadığını ilave etti sözlerine.

Bunun üzerine iki binek arabasıyla bir otomobile doluşan yirmi kişilik bir polis ekibi, akşamüstü, korkudan tir tir titreyen gecekondulunun rehberliğinde yola çıktı. Arabaların daha ileriye gitmesinin olanaksız olduğu yerde arabalardan inerek, asla güneş yüzü görmeyen korkunç servi ormanında kilometrelerce çamurlara bata çıka yol aldılar. Çirkin kökler ve ağaç dallarından ilmek ilmek sarkan uğursuz görünüşlü sarmaşıklar onları kuşatıyor, ara sıra karşılaştıkları küflü taş yığınları ya da marazi bir konuttan geriye kaldığı aşikâr yıkık duvarlar, şekilsiz her ağaçla ve her mantar adacığıyla sıkıntı veren bir etki yaratıyordu. Sonunda, birbirine sokulmuş sefil kulübelerden ibaret gecekondu yerleşimi göründü ve kulübelerden fırlayan aşırı heyecana kapılmış insanlar, koşup yukarı aşağı oynayan fenerlerin etrafına toplandılar. Şimdi, çok uzaklardan gelen boğuk tamtam sesleri duyuluyor; rüzgâr yön değiştirdikçe insanın kanını donduran bir çığlık sesini beraberinde getiriyordu. Gecenin karanlığına gömülmüş ormanın sonsuz geçitlerinin ötesindeki çalıların arasından ise sanki kızıl bir parıltı süzülüyordu. Gözü korkmuş ve yalnız kalmak istemeyen gecekondululardan hiçbiri, bu günahkâr tapınmaların yapıldığı yere doğru bir tek adım atmaya bile yanaşmıyordu; bu yüzden Müfettiş Legrasse'yle on dokuz iş arkadaşı, daha önce adımlarını atmadıkları karanlık dehlizlere rehbersiz daldılar.

Polisin şimdi girmiş bulunduğu bölge, öteden beri kötü bir üne sahipti; esasında beyazların adım atmadığı bu bölge pek fazla bilinmiyordu. Burada hiçbir fani gözün görmediği ve içinde ışıl ışıl gözlü, biçimsiz, beyaz, ahtapot benzeri devasa bir yaratığın yaşadığı gizli bir gölün bulunduğu yolunda söylenceler vardı ve gecekondulular, yerin derinliklerindeki

mağaralardan bu yaratığa tapınmak için geceleri yarasa kanatlı şeytanların uçarak çıktığını fısıltılarla anlatıyordu. Dediklerine göre, bu şey, D'Iberville'den[42], La Salle'den,[43]Yerlilerden, hatta ormanın tekin hayvanlarından ve kuşlarından bile eski zamanlardan beri oradaydı. Karabasanın ta kendisiydi ve onu görmek ölmek demekti. Ama o, insanlara düşler gördürüyor, onlar da uzak durmaları gerektiğini yeterince anlıyorlardı. O andaki voodoo ayini, aslında o nefret edilen bölgenin kıyıcığındaydı, ama burası bile yeterince berbattı; belki de bu yüzden tapınmanın yapıldığı yerin kendisi gecekondu sakinlerini o tüyler ürperten seslerden ve olaylardan daha fazla korkutuyordu.

Legrasse'nin adamlarının karanlık bataklıkta, kızıl parıltıya ve boğuk tamtam seslerine doğru çamurlara bata çıka ilerlerlerken duydukları seslerin hakkını ancak şiir ya da delilik verebilirdi. İnsanlara has nitelikte sesler vardı; hayvanlara has nitelikte sesler vardı ve seslerden birinin yerini diğerine bıraktığını duymak insanı dehşete düşürüyordu. Hayvani öfke ve hudut tanımayan sefahat, cehennemin derinliklerinden kopan ölümcül fırtınalar gibi zifiri karanlık ormanda yankılanan ulumalar ve haykırışlarla burada şeytani bir dereceye yükseliyordu. Zaman zaman daha az organize olmuş ulumalar kesiliyor; talimli, kısık sesli bir koro şu iğrenç tümceyi ya da ilahiyi monoton bir sesle okumaya başlıyordu:

'Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah'nagl fhtagn'

Sonra, ağaçların seyreldiği bir yere varan adamlar, ansızın görüntünün kendisiyle karşı karşıya geldiler. Adamlardan dördü yere yığıldı, biri bayıldı ve ikisi avaz avaz haykırmaya başladı; bereket versin ayinin delice kakafonisi bu çığlıkları boğuyordu. Legrasse, bayılan adamın yüzüne bataklık suyundan serpti ve hepsi de dehşetten büyülenmiş gibi tir tir titreyerek kalakaldı.

42) Pierre Le Moyne d'Iberville (1661-1706): Louisiana'daki Fransız topraklarında ilk kalıcı Fransız yerleşimini kuran Fransız asıllı Kanada'lı asker ve kâşif. (ç.n.)

43) René-Robert Cavelier de La Salle (1643-1687): Kuzey Amerika'da keşifler yapmış Fransız kâşif. (ç.n.)

Bataklıktaki ağaçsız bir alanda, yaklaşık dört dönüm büyüklüğünde otlu ve epeyce kuru bir ada bulunuyordu. Bu adada, Sime veya Angarola'dan başka hiç kimsenin resmedemeyeceği tarifsiz derecede anormal bir insan sürüsü hoplayıp zıplıyor, kıvrılıp bükülüyordu. Bu çırılçıplak melezler sürüsü anırıyor, böğürüyor ve halka şeklinde bir şenlik ateşinin etrafında kıvranıyordu; zaman zaman alev perdesi aralandıkça şenlik alevinin ortasında iki buçuk metre kadar yükseklikte yekpare granitten bir blok ve tepesinde de küçüklüğüyle tam bir tezat oluşturan o akla ziyan heykelciğin olduğu görülüyordu. Merkezinde alevlerle çevrelenmiş yekpare taş blok bulunan daha geniş bir çember üzerinde, düzenli aralıklarla kurulmuş on darağacında, ortadan kaybolmuş gecekondulu ların fena halde sakatlanmış cesetleri baş aşağı sarkıyordu. Bu çılgın ayine katılan insanlar cesetlerin oluşturduğu halkayla ateş halkası arasında soldan sağa doğru bir hareket halinde hoplayıp zıplıyor ve gök gürültüsü gibi sesler çıkarıyordu.

Belki hayal gücü yüzünden, belki de seslerin yankılanması nedeniyle, adamlardan biri, tez heyecanlanan bir İspanyol, ormanın derinliklerinden, eski efsanelerin sözünü ettiği o dehşet verici uzak ve karanlık yerden bazı seslerin ayine karşılık verdiği zannına kapıldı. Bu adamla, yani Joseph D. Galvez'le daha sonra tanışıp ona sorular yönelttiğimde, hayal gücünün insanı rahatsız edecek kadar geniş olduğunu gördüm. Galvez, kocaman kanatlardan çıkan belli belirsiz sesler işittiğini, en uzaktaki ağaçların gerisinde ışıl ışıl yanan gözlerle dağ gibi kocaman beyaz bir kütle gördüğünü ima edecek kadar ileri gitti – ama sanırım yöre halkının batıl inançlarına fazlasıyla kulak veriyor.

Gerçekte, adamların dehşet içerisinde duraklaması oldukça kısa sürdü. Görev her şeyden önce geliyordu; ayine katılan melezlerin sayısının yüzden fazla olmasına karşın, polis ateş gücüne güvenerek büyük bir kararlılıkla mide bulandırıcı kalabalığın içine daldı. Beş dakika boyunca, kopan şamata ve kargaşa tarif edilir gibi değildi. Korkunç darbeler indirildi, silahlar ateşlendi ve kaçanlar oldu; ama sonunda Legrasse kırkyedi somurtkan tutsak edinmeyi başardı ve onları alelacele giyinerek iki sıra dizilmiş polislerin arasında yola koyulmaya mec-

bur etti. Ayine katılanlardan beşi ölmüştü; ciddi surette yaralanan ikisi, tutuklu arkadaşları tarafından oracıkta yapılıveren sedyelerle taşındı. Yekpare granit blokun üzerindeki heykelciği ise, elbette, Legrasse dikkatle yerinden indirip yanına aldı.

Çetin ve yorucu bir yolculuktan sonra polis merkezine varıldığında sorgulanan tutsakların hepsinin aşağı tabakadan, akıl sağlığı pek yerinde olmayan melezler olduğu ortaya çıktı. Büyük çoğunluğu denizciydi; daha çok Batı Hint Adaları'ndan zenciler ve melezlerle Cape Verde Adalarından Brava'lı Portekizlilerden ibaret az sayıda insan da bu heterojen mezhebe voodoo görünüşü veriyordu. Ama çok fazla soru sormaya kalmadan, zenci fetişizminden çok daha derin ve eski bir şeyin söz konusu olduğu ortaya çıktı. Bu yoz ve cahil yaratıklar, iğrenç inançlarının temel fikrine karşı şaşırtıcı bir bağlılık gösteriyorlardı.

Dediklerine göre, insanın ortaya çıkışından çağlar önce yaşamış olan ve yeni oluşmuş dünyaya uzaydan gelen Yüce Eskiler'e[44] tapıyorlardı. O Eskiler şimdi ölüydü, toprağın derinliklerinde ve denizin altında yatıyorlardı; ama onların ölü bedenleri sırlarını, hiçbir zaman ölmemiş bir mezhep oluşturan ilk insanlara düşlerinde anlatmıştı. Bu mezhep, işte o mezhepti; tutukluların dediğine göre, bu mezhep hep var olmuştu ve ta ki yüce rahip Cthulhu sular altındaki kudretli R'lyeh kentindeki karanlık evinden kalkarak dünyayı egemenliği altına alacağı güne kadar bütün dünyanın uzak çöllerinde ve karanlık yerlerinde gizli olarak her zaman var olacaktı. Bir gün, yıldızlar hazır olduğunda, o çağrıda bulunacak ve gizli mezhep de her zaman onu özgürlüğüne kavuşturmayı bekliyor olacaktı.

Bu arada daha fazla şey anlatılmaması gerekiyordu. İşkenceyle bile ağızlarından alınmayacak bir sır vardı. İnsanoğlu dünyanın bilinçli varlıkları arasında kesinlikle yalnız değildi, çünkü çok az sayıdaki inançlı kişiyi ziyaret etmek üzere karanlıktan gelen ruhlar vardı. Ama bunlar, Yüce Eskiler değildi.

44) Lovecraft kurmacasında birbiriyle pek de tutarlı olmayan bir tarzda "Eskiler", "Yüce Eskiler" ve "Yüceler" gibi çeşitli kozmik varlıklar söz konusu edilir. Bunların çeşitli kullanılışları için *Toplu Eserleri I* ve *II*'deki "Delilik Dağlarında", "Bilinmeyen Kadath'a Bir Diş Yolculuğu" ve "Başka Tanrılar" adlı öykülere bakılabilir. (ç.n.)

Eskiler'i bugüne kadar hiçbir insan görmemişti. Oyma put, yüce Cthulhu'ydu, ama diğerlerinin de tam olarak ona benzeyip benzemediğini kimse bilmiyordu. Eski yazıları artık kimse okuyamıyordu, ama her şey kulaktan kulağa aktarılıyordu. Yüksek sesle okunan ilahide değildi sır – sır asla yüksek sesle dile getirilmiyor, ancak fısıltılarla söyleniyordu. İlahi sadece şu anlama geliyordu: "R'lyeh'deki evinde ölü Cthulhu düş görerek bekliyor."

Tutuklulardan sadece ikisi, asılacak kadar aklı başında bulundu, geri kalanlar çeşitli kurumlara gönderildiler. Kimse, ayinler sırasında işlenen cinayetlere katılmış olduğunu kabul etmedi; cinayetleri, perili ormandaki o çok eski toplantı yerlerinden gelen Kara Kanatlılar'ın işlemiş olduğunu ileri sürdüler. Ama bu esrarlı müttefikler hakkında tutarlı bir bilgi elde edilemedi. Polis esas olarak öğrenebildiği tüm bilgiyi, yabancı limanlara doğru yelken açmış ve mezhebin Çin dağlarındaki ölümsüz liderleriyle konuşmuş olduğunu iddia eden Castro adlı bir yarım kan yerlinin ağzından öğrendi.

İhtiyar Castro, teosofistlerin spekülasyonlarını zayıflatan ve insanı da yeryüzünü de çok genç ve geçici gösteren çok çirkin bir efsaneden bazı kırıntılar anımsıyordu. Milyarlarca yıl önce yeryüzüne başka Varlıklar egemen olmuş ve büyük kentler kurmuşlardı. Bu Kentlerin kalıntıları, ölümsüz Çinlilerin ona anlattığına göre, Pasifik Okyanusu'ndaki adalarda dev taşlar halinde hâlâ duruyordu. Bu Varlıkların hepsi, insanoğlu yeryüzünde ortaya çıkmadan çok uzun çağlar önce ölmüştü, ama yıldızlar sonsuzluk çevrimindeki doğru konumlarına geldiğinde Onları diriltebilecek sanatlar vardı. Onlar, elbette, yıldızlardan kendileri gelmiş ve heykellerini de yanlarında getirmişlerdi.

Bu Yüce Eskiler, diye devam etti Castro, tamamen et ve kandan ibaret değillerdi. Şekilleri vardı – bu yıldız-tarzı heykel bunu kanıtlamıyor muydu? – ama bu şekil, maddeden yaratılmamıştı. Yıldızlar uygun konumda olduğunda, Onlar gökte Dünyalardan Dünyalara atlayabiliyor, ama yıldızlar yanlış konumda olduğunda yaşayamıyorlardı. Ama artık yaşamıyor olmalarına karşın, Onlar asla gerçekten ölmezlerdi. Hepsi de, yıldızlar ve dünya bir kez daha onlar için doğru konuma gel-

diğinde dirilmek üzere kudretli Cthulhu'nun büyüsünün koruyuculuğunda yüce kentleri R'lyeh'teki taş evlerde yatıyorlardı. Ama bu zaman geldiğinde, dışarıdan bir güç Onların bedenlerinin özgür kalmasına yardım etmeliydi. Onları hiç zarar görmeden muhafaza eden aynı büyü, ilk adımı atmalarını engelliyordu; milyonlarca milyonlarca yıl akıp giderken, bütün yapabildikleri karanlıkta uyanık kalıp, düşünmekti. Evrende olup biten her şeyi biliyor, düşüncelerini iletmek yoluyla iletişim sağlıyorlardı. Şu anda bile Mezarlarında konuşuyorlardı. Sonsuzluk kadar uzun bir karmaşa döneminden sonra ilk insanlar yeryüzünde ortaya çıktılar ve Yüce Eskiler insanların en duyarlı olanlarıyla, onların düşlerine şekil vererek konuştular, çünkü memelilerin etten beyinlerine Onların konuşmaları ancak bu yoldan ulaşabilirdi.

Sonra, diye fısıltıyla devam etti Castro, bu ilk insanlar Yücelerin kendilerine gösterdiği küçük putların etrafında mezhebi kurdular; putlar karanlık yıldızlardan belirsiz devirler arzediyordu. Bu mezhep, yıldızlar yeniden doğru konuma gelinceye ve gizli rahipler yüce Cthulhu'yu tebaasını diriltmesi ve yeniden yeryüzüne egemen olması için Mezarından kaldırana kadar asla ölmeyecekti. Zamanın gelip gelmediğini anlamak çok kolay olacaktı, çünkü o zaman insanoğlu Yüce Eskiler gibi olacaktı: yasaları ve ahlak kurallarını bir yana atarak, nara atan, öldüren, keyif içinde eğlenen; özgür, yabanıl ve iyilikle kötülüğün ötesine geçmiş insanlar olacaklardı. O zaman, özgür kalmış Eskiler onlara nara atmanın, öldürmenin, cümbüş etmenin ve eğlenmenin yeni yollarını öğretecek ve bütün dünya kendinden geçişin ve özgürlüğün yangınıyla tutuşacaktı. Bu arada, mezhep, uygun ayinlerle o eski yaşam tarzlarının anısını canlı tutmalı ve geri dönüşlerine ilişkin kehaneti unutturmamalıydı.

Eski zamanlarda, seçilmiş insanlar mezarlarında yatmakta olan Eskiler'le düşlerinde konuşmuşlardı, ama sonra bir şey olmuştu. Yüce taş kent R'lyeh, yekpare taştan anıtları ve mezarlarıyla denizin dibine batmış ve düşüncenin bile nüfuz edemediği çok eski bir gizemle dolu derin sular, ruhsal iletişimi koparmıştı. Ama anısı hiçbir zaman yok olmadı; başrahipler, yıl-

dızlar uygun konuma geldiğinde kentin yeniden suların yüzüne çıkacağını söylediler. Sonra, dünyanın gölgeyi andıran, küflü karanlık ruhları, unutulmuş deniz dibi mağaralarından öğrenilmiş anlamı belirsiz söylentilerle çıkmışlardı toprağın derinliklerinden. Ama ihtiyar Castro'nun bunlardan bahsetmeye cesareti yoktu. Alelacele konuşmasını bitirdi; bundan sonra bu konuda daha fazla bilgi almak için hiçbir ikna yöntemi ya da kurnazlık para etmedi. Tuhaf bir şekilde, Eskiler'in *büyüklüğünden* de söz etmeye yanaşmıyordu. Mezhebin merkezinin Arabistan'ın kuş uçmaz kervan geçmez çöllerinin ortasında, Sütunlar Kenti İrem'in[45] el değmemiş durumda, gözlerden uzak düş kurduğu yerde olduğunu sanıyordu. Avrupa'daki hiçbir cadı mezhebiyle ilişkisi yoktu ve üyeleri dışında pek kimse tarafından bilinmiyordu. Her ne kadar ölümsüz Çinliler, deli Arap Abdul Alhazred'in *Necronomicon*'unda mezhep üyelerinin canlarının istediği gibi yorumlayabilecekleri çift anlamlı sözler, özellikle de aşağıdakine benzer çok tartışılan dizeler olduğunu söylemiş olsalar da, hiçbir kitap aslında bugüne kadar bu mezhebin varlığına ima yoluyla bile işaret etmemiştir:

"Ebediyen var olan ölü değildir,
Ama günü gelir ölüm de ölür."

Fazlasıyla etkilenmiş, bir o kadar da şaşırmış olan Legrasse, mezhebin tarihsel bağlantıları konusunda bir araştırma yapmış ama hiçbir sonuç elde edememişti. Mezhebin tam bir sır olduğunu söylediğinde, Castro'nun gerçeği dile getirmiş olduğu anlaşılıyordu. Tulane Üniversitesi'ndeki yetkililer ne mezhep konusunu ne de heykel konusunu aydınlatabilmişlerdi; bunun üzerine dedektif ülkenin en yetkili kişilerine gelmiş ve Profesör Webb'in Grönland öyküsünden öte birşey bulamamıştı.

Legrasse'nin öyküsünün toplantıda uyandırdığı, heykelciğin de desteklediği ateşli ilgi, toplantıya katılanların daha sonraki yazışmalarında sürüp gitti; ama derneğin resmi yayınların-

45) Sütunlar Kenti İrem'den Lovecraft ilk olarak Adsız Kent (1921) adlı öyküsünde söz eder. Bkz. *Toplu Eserleri II*. (ç.n.)

da bundan pek söz edilmedi. Zaman zaman şarlatanlık ve sahtekârlıkla yüz yüze gelmeye alışkın olanlar tedbiri elden bırakmaz. Legrasse bir süreliğine heykelciği Profesör Webb'e ödünç verdi, ama profesörün ölmesi üzerine heykelcik yeniden kendisine döndü ve hâlâ da onun mülkiyetinde bulunuyor, daha geçenlerde orada gördüm. Gerçekten de çok korkunç bir şey ve yanılgıya yer vermeyecek kadar genç Wilcox'un düşünde gördüğü heykele benziyor.

Heykeltıraşın öyküsünün amcamı heyecanlandırmış olmasında şaşılacak bir yan görmüyorum, çünkü Legrasse'nin mezhep hakkında öğrendiği şeyleri öğrendikten sonra, bir de *düşünde* sadece heykeli ve Grönland'daki şeytani tabletlerle bataklıkta bulunan heykelin kaidesi üzerindeki anlaşılmaz yazıları tam olarak görmekle kalmayan, şeytana tapan Eskimoların ve melez Louisiana'lıların aynı şekilde dillendirdiği formülünde en azından üç sözcüğünü tam olarak *gören* duyarlı bir gencin bildiği şeyleri öğrenmek kimbilir kafasında nasıl düşünceler doğmuştur? Profesör Angell'in çok kapsamlı bir araştırmaya girişmesi son derece doğal olmakla birlikte, ben şahsen genç Wilcox'un bir şekilde bir yerlerden mezhep hakkında bilgi sahibi olduğundan ve gizemi amcamın sırtından büyütmek ve sürdürmek için bir dizi düş uydurmuş olduğundan kuşkulandım. Profesöre anlatılan düşler ve topladığı gazete kesikleri, elbette ki güçlü bir kanıttı, ama akılcılığımı ve meselenin tümden ipe sapa gelmezliği, beni en makul gördüğüm sonuçları benimsemeye itiyordu. Bu yüzden el yazmalarını baştan sona yeniden dikkatle inceledikten ve Legrasse'nin mezhep hakkında anlattığı öyküyle ilgili notlar arasındaki teosofik ve antropolojik bağlantıları kurduktan sonra, heykeltıraşı görmek ve bilgili, yaşlı bir adama böylesine pis bir oyun oynadığı için hakettiğini düşündüğüm gibi ağzının payını vermek üzere Providence'a kısa bir gezi yaptım.

Wilcox, hâlâ Thomas Caddesi'ndeki Fleur-de-Lys Binası'nda tek başına oturuyordu. On yedinci yüzyıl Breton mimarisinin kötü bir Victoria dönemi taklidi olan ve Amerika'daki en güzel George tarzı çan kulesinin gölgesinde kalan bina, eski tepe üzerindeki zarif kolonyal evler arasında kumlu kireç

sıvalı ön cephesiyle caka satıyordu. Onu, odasında çalışır durumda buldum ve anında, etrafa saçılmış numunelerden dehasının derin ve sahici olduğu sonucunu çıkardım. Onun bir gün büyük dekadan sanatçılar arasında adını duyuracağına inanıyorum, çünkü Arthur Machen'in[46] düz yazıda hissettirdiği, Clark Ashton Smith'in şiirde ve resimde görünür kıldığı karabasanları ve fantezileri kilde somutlaştırmıştı ve bir gün mermerde de aynı şeyi yapacaktı.

Narin yapılı esmer bir delikanlıydı, saçı başı darmadağınıktı; kapıyı vurmam üzerine isteksizce döndü ve yerinden kalkmadan ne istediğimi sordu. Ona kim olduğumu söyleyince biraz ilgi gösterdi, çünkü amcam düşlerini deşeleyerek merakının uyanmasına yol açmıştı, ama yaptığı araştırmanın nedenlerini açıklamamıştı. Bu konuda onu bilgilendirecek bir şey söylemedim; kurnazlıkla ağzından laf almaya çalıştım.

Kısa sürede içtenliğine kesin kanaat getirdim, çünkü düşlerinden hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak tarzda söz ediyordu. Bu düşler ve bilinçaltında bıraktığı tortular sanatını derinden derine etkilemişti; dış hatlarının akla getirdiği karanlık düşüncelerin gücüyle korkudan titrememe yol açanmarazi bir heykel gösterdi bana. Bu hatları, düşlerinde gördüğü yarım-kabartmalardan başka bir yerde gördüğünü anımsamıyordu; hatlar bilinçsizce, ellerinin altında kendiliğinden biçimlenmişti. Bunun, hezeyan geçirirken çılgınca haykırmasına sebep olan o dev şey olduğuna şüphe yoktu. Amcamın insafsızca sorgulaması sırasında sezinlediği şeylerin dışında gizli mezhep konusunda gerçekten bir şey bilmediği kısa sürede ortaya çıktı ve yeniden bu garip izlenimleri hangi yoldan edinmiş olabileceğini düşünmeye başladım.

Düşlerinden o kadar tuhaf, şiirsel bir tarzda söz etti ki sümüksü yeşil taşlardan inşa edilmiş *–geometrisi*, dedi tuhaf bir tavırla, baştan sona *yanlıştı*– o dev kenti olanca canlılığıyla gözümün önüne getirdim ve yeraltından durmacasına seslenen

46) Arthur Machen (1863-1947): Lovecraft'ın çok etkilendiği ve takdir ettiği Galli yazar için bkz. *Ateş Piramiti* [(Babil Kitaplığı-22), Türkçesi: Hasan Fehmi Nemli, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2002]. (ç.n.)

korku dolu beklentiyle dolu o yarı-zihinsel çağrıyı, işittim: "*Cthulhu fhtagn*", "*Cthulhu fhtagn*"

Bu sözcükler, R'lyeh'teki taş mezarında düş görerek nöbet tutan ölü Cthulhu'nun korkunç ayininin bir kısmını oluşturuyordu; tüm akılcılığıma karşın derinden etkilendiğimi hissettim. Wilcox'un tesadüfen mezhep hakkında bir şeyler duyduğundan ve çok geçmeden bunların okuduğu ve hayalini kurduğu aynı derecede tuhaf diğer şeyler arasında aklından çıktığından emindim. Daha sonra, etkileyicilikleri nedeniyle bilinçaltını etkileyen bu bilgiler, düşlerinde, yarım-kabartmada ve şu anda bakmakta olduğum korkunç heykelde ifadesini bulmuş olmalıydı; bu yüzden amcama karşı yapılan sahtekârlık çok masum bir sahtekârlık oluyordu. Biraz yapmacıklı, biraz da terbiyesiz olan bu genç, sevebileceğim bir tip değildi, ama şimdi dehasını da dürüstlüğünü de seve seve kabul etmeye hazırdım. Gitmek için dostça iznini isterken, yeteneğinin vaat ettiği başarılara ulaşmasını diledim.

Mezhep meselesi beni hâlâ büyülemeye devam ediyordu ve zaman zaman, mezhebin kökeniyle ilişkileri üzerine yaptığım araştırmalar sonucunda ün kazanmış olduğumu hayal ediyordum. New Orleans'ı ziyaret ettim, Legrasse ile ve baskına katılmış olan diğer şahıslarla konuştum, korkunç heykelciği gördüm ve hâlâ hayatta olan melez tutuklulara sorular sordum. İhtiyar Castro öleli ne yazık ki yıllar oluyordu. İlk elden tanıkların ağzından duyduğum şeyler, amcamın yazdığı şeylerin ayrıntılı bir onayından başka bir şey olmamakla birlikte, beni yeniden heyecana boğdu, çünkü keşfi beni ünlü bir antropolog yapacak çok gerçek, çok gizli ve çok eski bir dinin izi üzerinde olduğumdan emindim. Tavrım, hâlâ, salt maddeci birinin tavrıydı; *keşke bugün de öyle olsaydı.* Ve düş notlarıyla Profesör Angell'in topladığı tuhaf gazete kesikleri arasında tam bir uygunluk olduğunu anlaşılmaz bir sapkınlıkla göz ardı ediyordum.

Kuşkulanmaya başladığım ve şimdiyse korkarım ki *bildiğim* bir şey varsa, o da amcamın ölümünün doğal nedenlere dayanan bir ölüm olmaktan çok uzak olduğuydu. Amcam, ecnebi melezlerle dolu köhne bir rıhtımdan tepeye tırmanan dar bir yoldan, zenci bir denizcinin dikkatsizce itmesiyle düşüp öl-

müştü. Louisiana'daki mezhep üyelerinin de denizcilikle uğraşan çeşitli ırklardan insanlar ve melezler olduğunu unutmamıştım; gizemli ayin ve inançlarca çok eski zamanlardan beri bilinen gizli yöntemlerin ve zehirli iğnelerin varlığını öğrenmek beni şaşırtmayacaktı. Legrasse'yle adamlarının kendi hallerine bırakıldığı doğru; ancak Norveç'te bazı şeyler görmüş denizcinin biri ölmüştü. Heykeltıraşın verdiği bilgiler üzerine amcamın daha derin bir araştırmaya girişmiş olduğu uğursuz kulaklara erişmiş olamaz mıydı? Bence, Profesör Angell çok şey bildiği ya da çok şey öğrenmesi ihtimali bulunduğu için öldürüldü. Şimdi ben de çok şey öğrenmiş olduğuma göre, onun geçtiği yoldan geçip geçmeyeceğimi zaman gösterecek.

III. Denizden Gelen Delilik

Eğer Tanrı bana bir nimet bahşedecekse, bu, tesadüfen gözüme çarpan bir raf kâğıdı üzerindeki şeyin doğurduğu tüm sonuçların silinmesi olacaktır. Hayatımın normal seyrinde doğal olarak karşılaşacağım bir şey değildi bu; çünkü bu şey bir Avustralya gazetesinin, *Sidney Bulletin*'in, 18 Nisan 1925 tarihli eski bir nüshasıydı. Bu nüshanın çıktığı sıralarda, amcamın araştırması için harıl harıl gazeteleri tarayıp haberleri kesen büronun bile dikkatinden kaçmıştı.

Profesör Angell'in "Cthulhu mezhebi" adını verdiği şey üzerine yaptığım araştırmalardan büyük ölçüde vazgeçmiş ve Paterson, New Jersey'deki yerel bir müzenin müdürü ve ünlü bir minerolog olan bilge bir arkadaşımın ziyaretine gitmiştim. Bir gün, müzenin arka odalarındaki raflardan birinin üzerine gelişigüzel konmuş eserleri incelerken eserlerin altına serilmiş eski gazelerden birindeki tuhaf bir resim dikkatimi çekti. Gazete, sözünü ettiğim *Sidney Bulletin* idi; arkadaşımın dünyanın akla gelebilecek tüm ülkeleriyle yakın ilişkileri vardı. Ve nokta nokta görüntüye sahip bu resim, Legrasse'nin bataklıkta bulduğu iğrenç heykelin aynısını göstermekteydi.

Büyük bir hevesle atılıp sayfa üzerindeki değerli malzemeleri bir kenara iteleyerek yazıya yakından göz attığımda yazının

pek uzun olmadığını görmek beni hayal kırıklığına uğrattı. Bununla birlikte, tavsattığım araştırma açısından haber meşum bir önem taşıyordu, hemen uzanıp haberi gazeteden dikkatle yırttım. Haber şöyleydi:

DENİZDE BULUNAN TERK EDİLMİŞ GİZEMLİ GEMİ

Vigilant Yedeğinde Silahlı ve Perişan Durumdaki Yeni Zelanda Yatıyla Geldi. Gemide Biri Sağ Diğeri Ölü İki Kişi Bulundu. Denizde Geçen Umutsuz Savaşın ve Ölümlerin Öyküsü. Kurtarılan Denizci Başından Geçen Tuhaf Deneyin Ayrıntılarını Anlatmayı Reddediyor. Yanında Tuhaf Bir Heykel Bulundu. Soruşturma Sürüyor.

Morrison Şirketi'nin Valparaiso'dan hareket eden *Vigilant* adlı şilebi, bu sabah, Yeni Zeland'ın Dunedin Limanı'na kayıtlı olan ve içinde biri ölü biri sağ, iki kişiyle 12 Nisan günü 34° 21' Güney Enlemi, 152° 17' Batı Boylamında seyrederken görülen, bir çatışmaya girip saf dışı kalmış, ancak ağır silahlı durumdaki buharlı gemi yedeğinde olmak üzere Darling Limanı'ndaki rıhtımına vardı.

Vigilant, Valparaiso'dan 25 mart günü ayrılmıştı ve 2 nisan günü olağanüstü şiddetli fırtınalar ve dev dalgalar onu rotasından hayli güneye sürüklemiş bulunuyordu. Nisanın 12'sinde sahipsiz gemiye rastladılar, terk edilmiş görünmekle birlikte, gemiye borda edildiğinde, içinde biri sayıklamakta olan, diğeri öleli belli ki bir haftadan çok olmuş, iki kişinin bulunduğu görüldü.

Sağ kalmış olan adam, otuz santim boyunda, kökeni bilinmeyen korkunç görünüşlü taştan bir heykelciğe sıkı sıkıya sarılmıştı; Sydney Üniversitesi, Kraliyet Cemiyeti ve College Caddesi'ndeki müze yetkililerinin tümü de bu heykelin niteliği konusunda ne diyeceklerini bilemediklerini itiraf ediyorlar; sağ kalan adamsa onu yatın kamarasında, belirgin bir özelliği olmayan küçük bir sandığın içinde bulduğunu söylüyor.

Bu adam, biraz kendini toparladıktan sonra, son derece acayip bir korsanlık ve katliam öyküsü anlattı. Gustaf Johansen adında, mürekkep yalamış bir Norveçli'ydi; 20 Şubatta Callao'ya

gitmek üzere on bir kişilik mürettebatıyla yelken açan Auckland limanına kayıtlı iki direkli uskuna *Emma*'nın üçüncü kaptanıydı.

Dediğine göre, *Emma*, gecikmiş ve 1 martta çıkan şiddetli fırtına yüzünden rotasından hatırı sayılır derecede güneye savrulmuştu; martın 22'sinde, 49° 51' Güney Enlemi, 128° 34' Batı Boylamında mürettebatı acayip ve mendebur görünüşlü kanakalar[47] ve melezler olan *Alert*'e rastlamışlardı. Kesin bir dille geri dönmeleri emredildiğinde, Kaptan Collins bunu reddetmişti; bunun üzerine, tuhaf görünüşlü tayfa, yatın donanımının bir kısmını oluşturan ağır pirinç top bataryasıyla, ikinci bir uyarıya gerek görmeden uskunayı vahşice ateşe tutmuştu.

Sağ kalan denizcinin dediğine göre, *Emma*'nın tayfası pes etmemiş, su seviyesinin altından aldığı yaralarla uskunanın batmaya başlamasına karşın, vira edip düşman gemisine borda ederek yatın güvertesinde vahşi tayfayla boğaz boğaza bir kavgaya girişmiş ve sayılarının fazla olması sayesinde üstünlük sağlayarak hayli beceriksiz olmakla birlikte son derece iğrenç ve çılgınca dövüşen düşmanlarının hepsini öldürmek zorunda kalmıştı.

Emma'nın mürettebatından, Kaptan Collins'le İkinci Kaptan Green de dahil olmak üzere üç kişi ölmüş, geri kalan sekiz tayfa, ele geçirdikleri yatla, geri dönmelerinin emredilmesi için bir neden bulunup bulunmadığını görmek amacıyla, Üçüncü Kaptan Johansen'in komutasında, uskunanın ilerlediği eski yönde yollarına devam etmişlerdi.

Ertesi gün, okyanusun bu bölümünde var olduğunu hiçbirinin bilmediği küçük bir ada çıkmıştı karşılarına ve adamlardan altısı nasılsa kıyıda ölmüştü; hikâyesinin bu kısmını tuhaf bir şekilde suskunlukla geçiştirmek isteyen Johansen, adamların kayalık bir uçuruma düştüklerini söylemekle yetiniyor.

Daha sonra, anlaşıldığı kadarıyla, Johansen ile sağ kalan tek tayfa yata binerek onu idare etmeye çalışıyorlar, ancak 2 nisan günü kopan fırtınaya yenik düşüyorlar.

Johansen, o günden ayın 12'sindeki kurtarılışına kadar geçen süreyi pek anımsamıyor, hatta arkadaşı William Briden'in

47) Kanakalar: Güney Denizi adalarının yerlileri, özellikle Queensland, Avustralya şeker plantasyonlarında ırgat olarak çalıştırılan insanlar. (ç.n.)

ne zaman öldüğünü bile bilmiyor. Briden'in ölüm sebebi tam olarak anlaşılmamakla birlikte, aşırı heyecan ya da güneş çarpması olabilir.

Dunedin'den telgrafla alınan bilgilere göre, *Alert* o yörede, adalar arasında ticaret yapan bir gemi olarak tanınmaktaydı ve liman bölgesinde kötü bir üne sahipti. *Alert*'in sahipleri, ormanda sık sık yaptıkları toplantılar ve gece gezintileri hiç de azımsanmayacak bir merakın odağı olan bir grup melezdi ve yat, 1 marttaki fırtınanın ve yer sarsıntılarının ardından alelacele yelken açmıştı.

Auckland'daki muhabirimiz, *Emma*'nın ve tayfasının çok iyi bir üne sahip olduğunu bildiriyor ve Johansen'i aklıbaşında, değerli biri olarak tanımlıyor.

Deniz kuvvetleri komutanlığı yarından itibaren bu konuda bir soruşturma açacak ve Johansen'in bugüne kadar olduğundan daha özgürce konuşması için her çareye başvuracak.

Hepsi bu kadardı, bir de o korkunç heykelin resmi; ama beynimde nasıl bir fikirler silsilesi uyandırdı! Cthulhu Mezhebi hakkında işte yeni bir bilgi hazinesi ve denizde olduğu kadar karada da tuhaf ilişkileri olduğunu gösteren kanıtlar elde etmiştim. Melez tayfa, yanlarında iğrenç heykelleriyle seyrederken, hangi güdüyle *Emma*'ya geri dönmesini emretmişti? *Emma*'nın tayfasından altısının sahilinde öldüğü ve Johansen'in sözünü etmeye yanaşmadığı meçhul ada hangi adaydı? Deniz kuvvetleri komutanlığının soruşturması neleri ortaya çıkarmıştı; Dunedin'deki zararlı mezhep hakkında ne biliniyordu? Ve hepsinden önemlisi, amcamın dikkatle kaydettiği olayların gidişatına kötücül nitelikte ve inkâr edilemez bir önem kazandıran bu tarihler arasında hangi derin ve olağan olmaktan uzak bağlantılar vardı?

1 martta –Uluslararası Gün Değiştirme Hattı'na göre 28 şubatta– yer sarsıntısı olmuş ve fırtına çıkmıştı. Dunedin'den *Alert* ve onun şamatacı tayfası, bir çağrı emri almış gibi ileri atılmış ve dünyanın diğer tarafında, şairlerle sanatçılar düşlerinde tuhaf, küf kokulu devasa bir kenti görmeye başlarken genç bir heykeltıraş uykusunda dehşet verici Cthulhu'nun

heykelini şekillendirmişti. 23 mart günü *Emma*'nın tayfası bilinmeyen bir adaya ayak basmış ve altı ölü vermişti; aynı tarihte, duyarlı insanların düşleri olağanüstü bir canlılık kazanıp kötü amaçlı korkunç, dev canavarlarla kararırken, bir mimar delirmiş, bir heykeltıraş birdenbire hezeyanlar geçirmeye başlamıştı! Ya, küf kokulu kentin görüldüğü tüm rüyaların ansızın sona erdiği ve genç Wilcox'un ateşli hastalıktan esen çıktığı tarih olan 2 nisandaki fırtınaya ne demeli? Bütün bunlar ne demek oluyordu – ne anlama geliyordu, denizin dibine batmış olan yıldız-doğumlu Eskiler, onların yaklaşan hükümranlıkları, sadık mezhepleri ve *düşler üzerindeki hâkimiyetleri* hakkında ihtiyar Castro'nun yaptığı imalar? İnsanoğlunun dayanma gücünün ötesindeki kozmik dehşetlerin sınırında sendeliyor muydum? Eğer öyleyse, bu dehşetler salt zihinsel olmalıydı, çünkü nisanın ikisi, insanlığın ruhunu kuşatmaya başlayan müthiş tehdide –bu tehdit her ne ise– son vermişti.

O akşam, hummalı bir telgraf trafiği ve düzenlemelerle geçen yoğun bir günün ardından ev sahibime veda edip San Francisco'ya giden bir trene bindim. Bir aya kalmadan Dunedin'deydim; ama burada, deniz kıyısındaki eski meyhanelerde oyalanmış olan tuhaf mezhep üyeleriyle ilgili pek fazla bir şey bilinmediğini gördüm. Liman bölgesinin ayaktakımı, kimseden özel olarak söz edilemeyecek denli yaygın olmakla birlikte, bu mezlezlerin iç bölgelere doğru yaptığı gezintiler ve bu gezintiler sırasında uzaktan uzağa duyulan davul sesleriyle uzak tepelerde görülen kızıl alevler hakkında bazı müphem söylentiler de eksik değildi.

Auckland'da, Johansen'in Sydney'de formalite icabı yapılan ve hiçbir sonuç vermeyen sorgulamadan *sarı saçları ağarmış* olarak döndüğünü ve bundan sonra Batı Sokağı'ndaki kulübesini satarak karısıyla birlikte Oslo'daki eski evine dönmek üzere denize açıldığını öğrendim. Johansen, heyecan verici öyküsü hakkında dostlarına askeri yetkililere anlattığından daha fazlasını anlatmamıştı; arkadaşlarının bütün yapabildikleri bana Oslo'daki adresini vermekten ibaretti.

Bundan sonra Sydney'e giderek denizcilerle ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Mahkemesinin üyeleriyle görüştümse de

hiçbir bilgi elde edemedim. Satılmış ve artık ticari işlerde kullanılmakta olan *Alert*'i Sydney Koyu'ndaki Yuvarlak İskele'de gördüm, fakat suda kendi halinde salınan tekne, tümüyle dilsizdi. Hiyerogliflerle dolu bir kaide üzerine çömelmiş durumdaki mürekkepbalığı kafalı, ejder gövdeli, pul kanatlı heykel, Hyde Park'taki Müzede muhafaza ediliyordu; onu uzun uzun inceledim ve uğursuz işçiliğiyle, Legrasse'deki daha küçük boyutlu heykelcik kadar esrarlı, onun kadar eski ve onun kadar dünyadışı bir malzemeden yapılmış olduğunu gördüm. Müze müdürünün bana söylediğine göre, jeologlar onu müthiş şaşırtıcı bulmuşlardı; dünyada böyle bir kaya bulunmadığına yemin ediyorlardı. O zaman korkudan ürpererek ihtiyar Castro'nun Legrasse'ye o çok çok eski Yüceler hakkında söylediklerini anımsadım: "Onlar yıldızlardan gelmiş ve heykellerini de beraberlerinde getirmişlerdi."

Daha önce hiç yaşamadığım büyüklükteki bu zihinsel altüst oluştan sarsılmış olarak, Üçüncü Kaptan Johansen'i Oslo'da ziyaret etmeye karar verdim. Londra'ya doğru yelken açıp, oradan, vakit geçirmeden Norveç'in başkentine giden bir gemiye binerek bir güz günü Egeberg Dağı'nın gölgesinde kalan bakımlı rıhtımda karaya çıktım.

Johansen'in evinin, daha büyük kentin "Christiana" adıyla anıldığı çağlar boyunca Oslo adını yaşatan Kral Harold Haardrada'nın Eski Kent'inde[48] olduğunu öğrendim. Taksiyle kısa bir yolculuktan sonra, pır pır eden bir yürekle, ön cephesi alçı sıvalı, zarif ve eski bir binanın kapısını çaldım. Karalar giymiş, üzgün bir kadın kapıyı açtı ve duraksayarak konuştuğu bir İngilizce'yle Gustaf Johansen'in artık yaşamadığını söylediğinde büyük bir acı ve düş kırıklığı hissettim.

Karısının söylediğine göre 1925'te denizde yaşadığı şeyler onu çökertmiş olduğundan, döndükten sonra çok yaşamamıştı. Ona, başkalarına anlattığından fazla bir şey anlatmamıştı, bununla birlikte, belli ki karısının kazara okumasının önüne geç-

48) Oslo'yu Kral Harald Haardrada, 1050 civarında kurdu. 1925 yılında adı Oslo'ya dönüştürülünceye kadar Norveç başkentinin adı Christiana ya da Kristiana idi. (ç.n.)

mek için –kocasının deyişiyle "teknik meseleler" hakkında– İngilizce olarak kaleme alınmış el yazması uzun bir not bırakmıştı. Gothenburg rıhtımı yakınlarındaki dar bir sokakta yürürken, bir tavanarası penceresinden başına düşen bir paket kâğıt onu yere sermişti. İki Hintli gemici koşup Johansen'i ayağa kaldırmışlar, ancak o, cankurtaranın yetişmesine kalmadan can vermişti. Hekimler, sebebini belirleyemedikleri ölümünü kalp yetmezliğine ve bünyesinin zayıflığına vermişlerdi.

Artık, "kazara" ya da doğal yoldan nihai huzura kavuşuncaya kadar peşimi bırakmayacak olan kara dehşetin yüreğimi kemirmeye başladığını hissediyordum. Eşinin "teknik meseleleri" ile olan yakın ilgimin, bana el yazmalarını görme hakkını verdiğine dul kadını ikna ederek, belgeleri ondan aldım ve Londra'ya giden teknede okumaya başladım.

Naif bir denizcinin sonradan tuttuğu basit, daldan dala atlayan bir günceydi bu ve son, korkunç yolculuk günü gününe anımsanmaya çalışılmıştı. Tekrarlarla dolu muğlak anlatıyı kelimesi kelimesine vermeye kalkışacak değilim; teknenin yan tarafına çarpan suyun sesine dayanamayarak neden kulaklarını bir pamuk parçasıyla tıkadığını[49] göstermeye yetecek bir özetini vermekle yetineceğim.

Johansen, kenti ve o Şeyi görmüş olmasına karşın, Tanrı'ya şükür, her şeyi bilmiyordu; bana gelince, zaman ve uzam içerisinde sürekli olarak yaşamın ötesinde pusuya yatmış dehşetleri, bir başka yer sarsıntısı korkunç taş kentlerini gün ışığına ve açık havaya çıkardığında onları yeryüzüne salmaya hazır karanlık bir mezhebin sevip saydığı küfür niteliğindeki o Şeyleri düşündükçe bir daha asla rahat bir uyku yüzü görmeyeceğim.

Johansen'in yolculuğu, tıpkı Deniz Kuvvetleri Mahkemesi'ne anlattığı gibi başlamıştı. *Emma*, sadece safrayla, yüksüz olarak 20 şubatta Auckland'dan ayrılmış ve insanların düşlerine giren deniz dibi dehşetlerinin kabarttığı, yer sarsıntısından doğan fırtınanın tüm gücünü hissetmişti. Bir kez daha kontro-

49) Sirenlerin çağrısına karşı koymak için kulaklarını tıkayan Odysseus'a yapılan bir gönderme. (ç.n.)

lü sağlayan gemi, 22 martta *Alert* tarafından önü kesildiğinde normal bir şekilde yoluna devam etmekteydi; *Emma*'nın bombardıman edilip batırılışını anlatırken üçüncü kaptanın duyduğu üzüntüyü hissedebiliyordum. *Alert*'in mezhep üyesi esmer tenli iblis tayfasından belirgin bir dehşetle söz ediyordu. Bir görevi yerine getirir gibi giriştikleri yıkım ve katliamda kendine has bir iğrençlik vardı ve Johansen, Deniz Kuvvetleri Mahkemesi'ndeki duruşmada *Alert*'in tayfasına karşı acımasızca davranmakla suçlanmalarına sahiden şaşırmıştı. Sonra, ele geçirdikleri yatla Johansen'in komutasında sırf meraktan yollarına devam ederlerken, adamlar, denizden dışarı fırlamış dev bir taş sütun görmüşler ve 47° 9' Güney Enlemi, 126° 43' Batı Boylamında dünyanın en büyük dehşetinin –karanlık yıldızlardan süzülüp inen kocaman, iğrenç yaratıklar tarafından sayısız çağlar önce inşa edilmiş karabasanlar kenti, ölü R'lyeh'in– ta kendisinden başka bir şey olamayacak çamur kaplı, ot bürümüş devasa taşlarla dolu bir sahille karşılaşmışlardı. Yüce Cthulhu, sürüsüyle birlikte orada, yeşil renkli sulu çamurlar damlayan tonozların altında gizleniyor ve nihayet hesapsız çağlardan sonra, duyarlı insanların düşlerine korku salan düşünceler göndererek, kendilerini kurtarmaları ve eski düzeni yeniden kurmaları için inananları kutsal bir yolculuğa çıkmaya çağırıyordu. Johansen'in bütün bunlardan kuşkusu yoktu, ama Tanrı biliyor ya az zamanda yeterince görmüştü!

Sanırım gerçekte sadece, üzerinde Cthulhu'nun gömülü olduğu, yekpare taştan iğrenç hisarın taçlandırdığı dağın tepesi sulardan dışarı çıkmıştı. Suyun altında yatan şeyin *boyutlarını* düşündüğümde kendimi oracıkta öldüreyazdım. Johansen'le adamları, bu eski şeytanların sular damlayan Babil'inin kozmik haşmeti karşısında korkuyla karışık bir hayranlık duymuş ve onun bu gezegene ya da bir başka sağlıklı gezegene ait olamayacağını kılavuzsuz tahmin etmiş olmalıydılar. Yeşilimsi taş blokların inanılmaz büyüklüğü, oyınalı yekpare taş sütunun baş döndürücü yüksekliği ve devasa heykellerle yarımkabartmaların *Alert*'teki sandıkta bulunan heykelle şaşırtıcı benzerliği karşısında duyulan huşu, üçüncü kaptanın korku dolu her satırında apaçık belli oluyordu.

Fütürizmin neye benzediği konusunda en ufak bir fikri olmayan Johansen, kentten söz ederken ona çok yakın bir üslup tutturmuştu, çünkü belirli bir yapıyı ya da binayı betimlemek yerine, geniş açıların ve –üzerindeki korkunç resim ve hiyerogliflerıyle bir küfür niteliğindeki, bu dünyada hiçbir şeye ait olamayacak– taş yüzeylerin yarattığı izlenimler üzerinde duruyordu kabaca. Johansen'in *açılar* hakkındaki sözlerinden, Wilcox'un korkunç düşleriyle ilgili olarak bana anlattığı bir şeyi akla getirmesi nedeniyle söz ediyorum. Wilcox, düşünde gördüğü yerin *geometrisinin* anormal olduğunu, Öklit'in geometri sistemine ait olmadığını, iğrenç bir şekilde bizimkinden farklı dünyaları ve boyutları akla getirdiğini söylemişti. İşte şimdi de müthiş gerçeklikle yüz yüze gelen cahil bir denizci aynı izlenime kapılıyordu.

Johansen'le adamları bu anormal büyüklükteki akropolün çamurla kaplı, eğimli kıyılarında karaya çıkmış, sular sızan ve sıradan ölümlüler için olmadığı açık olan dev blokları düşe kalka tırmanmışlardı. Bu deniz suyuyla ıpıslak sapkınlıktan çıkarak havaya yayılan pis ve zehirli havanın içinden bakınca gökyüzündeki güneş bile çarpık görünüyordu ve ilk bakışta dışbükey, ikinci bakışta içbükey görünen oymalarla bezeli kayaların anlaşılması zor, çılgın açılarında sanki sapkın bir tehdit ve gerilim pusuya yatmıştı.

Kaya, balçık ve yosunlardan daha belirgin bir şey görmeden önce kâşiflerin hepsine korkuya benzer bir duygu egemen olmuştu. Her biri, diğerlerinden çekinmese kaçıp gitmeye hazırdı; yanlarında anı olarak götürecek bir şeyleri, oldukça gönülsüz –ve elbette hiç bir olumlu sonuca ulaşamadan– arıyorlardı.

Yekpare taştan anıtın ayaklarına tırmanan ve ne bulduğunu bağırarak bildiren Portekizli Rodriguez'di. Geriye kalanlar onu takip ettiler ve üzerinde, kendilerine artık tanıdık gelen ahtapot-ejder yarım-kabartması bulunan oymalı kocaman kapıya merakla baktılar. Kapı, Johansen'in dediğine göre, bir ambar kapısına benziyordu; süslü üst sövesi ve eşiğiyle kenar pervazları yüzünden hepsi onun bir kapı olduğunu hissetmişti, ancak tavan kapağı şeklinde yukarı doğru mu, yoksa bir kiler kapısı gibi verevine dışarıya doğru mu açıldığı konusunda kararsız-

lardı. Wilcox'un da söyleyeceği gibi mekânın geometrisi baştan sona yanlıştı. Denizin ve toprak yüzeyinin yatay olup olmadığını söylemenin olanağı yoktu, bu yüzden şeylerin birbirlerine göre konumları inanılmaz derecede değişken görünüyordu.

Briden, taşı birçok noktasından ittiyse de, bu, hiçbir işe yaramadı. Sonra, Donovan, her noktaya bastırarak kapının kenarlarını yavaş yavaş yokladı. Sonu gelmeze benzeyen acayip taş tiriz boyunca tırmandı –evet, eğer bu şey yatay konumda değilse, uygun sözcük tırmanma idi– adamlar, evrende nasıl olup da bu kadar büyük bir kapı bulunduğuna şaştılar. Derken dört beş dönüm büyüklüğündeki pano yavaş yavaş içeri doğru açılmaya başladı ve adamlar kapının dengeli olduğunu gördüler.

Donovan aşağı –ya da kenar pervazı boyunca– inerek veya bir şekilde kendini kaydırarak arkadaşlarına katıldı ve herkes, üzerine korkunç desenler oyulmuş kapının garip şekilde geri çekilişini seyretti. Prizmatik çarpıklığın bu fantastik dünyasında, kapı diyagonal yönde öylesine garip bir şekilde hareket ediyordu ki maddenin ve perspektifin tüm kurallarını altüst olmuş gibiydi.

Ortaya çıkan deliğin karanlığı neredeyse elle tutulabilecek yoğunluktaydı. Deliğin bu kadar karanlık olması aslında *olumlu bir nitelikti*, çünkü görünmesi gereken iç duvarları gözlerden saklıyordu ve çağlar boyu mahpus kaldığı derinliklerden çıkan duman benzeri gazlar zarsı kanatlarını çırparak büzüşmüş, içbükey bir hal almış gökyüzünü kaplarken güneşi belirgin bir şekilde karartıyordu. Yeni açılan derinliklerden yayılan koku dayanılır gibi değildi ve en sonunda kulağı hassas Hawkins, sulu çamur içinde yürünüyormuş gibi nahoş bir ses işittiğini sandı aşağılardan. Herkes kulak kesildi ve o Şey salyalar akıtarak hantal adımlarla ortaya çıktığında, el yordamıyla yeşil, peltemsi gövdesini zorla delikten dışarı, zehirli delilik kentinin pis havasına çıkardığında, herkes hâlâ dinlemekteydi.

Zavallı Johansen'in elyazısı bunları yazarken neredeyse okunaksızlaşmıştı. Johansen, gemiye ulaşamayan altı kişiden ikisinin o meşum anda korkudan ölmüş olduğunu düşünüyor. O Şey'in betimlenebilmesi olanaksız – maddenin, enerjinin ve

kozmik düzenin tüm yasalarının yadsınmasından başka bir şey olmayan böylesine tiksinç bir haykırışı, anımsanmayacak kadar eski zamanlardan kalma bu akıl almaz deliliği betimlemeye uygun bir dil yok dünyada. Bir dağ yürüyor, daha doğrusu salına salına ilerliyordu. Tanrım! Bu telepatik anda dünyada bir yerlerde büyük bir mimarın delirmesinde, zavallı Wilcox'un hezeyanlar geçirmesinde şaşacak ne var ki? Mabutların Yaratığı, yıldızların yeşil, yapış yapış dölü, kendisinin olan şeyleri istemek için uyanmıştı. Yıldızlar yeniden doğru konuma gelmişti ve asırlık bir mezhebin tasarlayarak yapamadığı şeyi bir grup masum denizci kazayla yapmıştı. Milyarlarca[50] yıl sonra yüce Cthulhu yeniden serbestti ve zevk için çıldırıyordu.

Adamlardan üçünü, kimsenin dönüp kaçmasına kalmadan, peltemsi pençeler süpürdü. Huzur içinde yatsınlar, eğer evrende huzur diye bir şey kaldıysa. Bunlar Donovan, Guerrera ve Ångstrom idi. Diğer üçü yeşil kabuklar bağlamış kayaların üzerinden kayığa doğru deliler gibi koşarlarken Parker'ın ayağı kaymıştı ve Johansen duvardaki bir açı tarafından, orada olmaması gereken ve dar açı olduğu halde geniş açıymış gibi davranan bir açı tarafından yutulduğuna yemin ediyor. Böylece sadece Johansen'le Briden kayığa ulaşabildiler ve dağ gibi canavar kaygan taşlardan aşağı kendini atıp kıyıda debelenirken *Alert*'e ulaşmak için umutsuzca kürek çektiler.

Kıyıya çıkmak için bütün tayfaların yattan ayrılmış olmasına karşın, kazan tümden sönmeye terk edilmemişti ve motorlarla dümen dolabı arasında birkaç dakikalık hummalı koşuşturma *Alert*'in yeniden yola koyulmasına yetti. Yat, bu tarifsiz sahnenin çarpık dehşetleri arasında, ölümcül suları yavaşça yarmaya başlarken, bu dünyaya ait olmayan cesetleri barındıran sahilin taş yapıları üzerindeki yıldızlardan gelen Yaratık salyalarını akıtarak, Odysseus'un kaçıp giden gemisinin ardından lanetler yağdıran Polyphemos gibi anlamsız sesler çıkarıyordu. Derken öykülerde sözü edilen Kyklop'lardan daha cüretkâr çıkan yüce

50) Metinde, vigintillion. Vigintilyon, Amerikan sayı sisteminde 1063, İngiliz sisteminde 10120'dir; her halükârda, bu süre evrenin hesaplanan yaşından çok daha büyüktür. (ç.n.)

Cthulhu, tıpkı yağ gibi suya kaydı ve kozmik kudretin engin dalgalar yaratan kulaçlarıyla *Alert*'i takibe başladı. Briden arkasına baktı ve aklı başından gitti, tiz çığlıklar atmaya başladı; Johansen deliler gibi sayıklarken bir gece ölüm kendisini kamarada yakalayana kadar da aralıklı olarak çığlıklar atıp durdu.

Ama Johansen henüz pes etmemişti. Tekne son süratine ulaşmadan Yaratığın *Alert*'i kesinlikle yakalayacağını gördüğünden, umutsuz bir yola başvurmaya karar verdi ve motoru tam güce ayarladıktan sonra yıldırım gibi güverteye fırlayarak dümeni geriye kırdı. Pis kokulu deniz suyunda güçlü burgaçlar ve köpüklenmeler vardı ve buhar basıncı gitgide yükselirken yiğit Norveçli teknesini, kendisini takip etmekte olan ve pis köpükler arasından bir şeytan kalyonunun kıçı gibi yükselen peltenin üzerine sürdü. İğrenç ahtapot-kafa kıvrılıp bükülen duyargalarıyla dayanıklı yatın nerdeyse cıvadrasının yanına gelmişti, ama Johansen hız kesmeden tekneyi sürmeye devam etti.

Sanki bir sidik torbası patladı, bir aybalığının karnı yarılmış gibi etrafı pislik kapladı, binlerce mezar açılmış gibi pis kokular yayıldı ortalığa, çıkan gürültüyse, bu notları tutan kişinin yazıya dökebileceği türdendeğildi asla. Bir an için tekneyi genzi yakan, kör edici yeşil bir bulut kapladı; sonra teknenin kıç tarafında sadece zehirli bir kaynaşma kaldı ve *Alert,* buhar basıncının artmasıyla hız kazanarak her an arayı açarken –Aman tanrım!– ne idüğü belirsiz uzay dölünün etrafa saçılmış lastiğimsi parçaları, o iğrenç eski biçimine dönmek üzere *tekrar bir araya geliyordu.*

Hepsi bu kadardı. Bundan sonra Johansen kamaradaki küçük heykelden başka bir şey düşünemez oldu ve zaman zaman da kendisini ve yanı başında kahkahalar atıp duran deliyi beslemek için biraz çaba sarf etti. O cesur ilk kaçıştan sonra gemiyi yönetmeye çalışmadı, çünkü gösterdiği tepki ruhundan bir şeyleri alıp götürmüştü. Sonra, nisanın 2'sindeki fırtına koptu ve bilincini bulutlar kapladı. Sonsuzluğun akışkan uçurumlarında fırıl fırıl dönüp durduğu, bir kuyrukluyıldızın kuyruğunda dönenen evrenler arasında baş döndürücü yolculuklar yaptığı, cehennemden aya, sonra tekrar aydan cehenneme atılıp durduğu duygusuna kapıldı ve bütün bunlar biçimsiz,

şen şakrak, eski tanrıların ve Tartaros'un yeşil, yarasa-kanatlı alaycı cinlerinin hep bir ağızdan kopardığı isterik kahkahalarla daha bir canlılık kazanıyordu.

Bu düşleri kurtarılış izledi – *Vigilant*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Mahkemesi, Dunedin sokakları ve Egeberg Dağı yakınlarındaki aile ocağına dönmek üzere çıkılan uzun yolculuk. Kimseye bir şey anlatamazdı, yoksa deli olduğunu sanırlardı. Ölüm kapıyı çalmadan bildiklerini yazacaktı, fakat karısı bunu bilmemeliydi. Ölüm, anıları silecekse, bir nimet olacaktı.

Okuduğum belge buydu; onu teneke kutunun içine yarımkabartma ile Profesör Angell'in kâğıtlarının yanına koydum. Benim kendi tuttuğum –akıl sağlığımın yerinde olduğunu kanıtlayan ve bir daha hiçbir zaman bir araya gelmeyeceğini umduğum bilgileri bir araya toplayan– kayıtları da aynı yere koyacağım. Evrenin tüm dehşetlerini tanımış bulunuyorum; bundan sonra baharların gökyüzü ve yaz çiçekleri bile benim için zehir olacak. Lakin, o kadar yaşayacağımı ummuyorum. Amcam gibi, zavallı Johansen gibi ben de öleceğim. Ben çok şey biliyorum, mezhepse hâlâ yaşıyor.

Cthulhu da hâlâ, sanırım, yeniden içine döndüğü, kendisini güneşin genç olduğu zamanlardan beri koruyan aynı taş yarığının içinde yaşıyor. Onun o lanet kenti de bir kez daha sulara gömüldü, çünkü *Vigilant* Nisan fırtınasından sonra o söz konusu yerden geçti. Ama yeryüzündeki temsilcileri ıssız yerlerde yekpare kocaman taşlar üzerine yerleştirilmiş heykellerin etrafında böğürmeyi, hoplayıp zıplamayı ve cinayetler işlemeyi sürdürüyorlar hâlâ. Denizin dibine batarken, Cthulhu, karanlık uçurumu içinde sıkışıp kalmış olmalıydı, yoksa şimdiye dek dünya çıldırmış, korku içinde çığlıklar atıyor olurdu. Sonun nasıl geleceğini kim bilir ki? Yüzeye çıkmış olan batabilir, batmış olansa yüzeye çıkabilir. İğrençlik derinlerde bekleyip düş görüyor ve çürüme, insanların yıkıldı yıkılacak kentlerine yayılıyor. Gün gelecek– ama bunu düşünmemeliyim, ayrıca düşünemiyorum da! Bunları yazıya döktükten sonra, uzun süre yaşamayacaksam, dua ediyorum ki vasiyet hükümlerimi yerine getirecek olan kimseler ihtiyatı gözüpekliğe yeğlesinler ve başka hiçbir gözün bunları görmemesi gerektiğini anlasınlar.

DUNWICH DEHŞETİ

"Gorgolar, Hydralar ve Khimairalar[51] –Kelaino ve Harpyaların[52] meşum hikâyeleri– boşinanın zihninde kendilerini yeniden üretebilirler – ama onlar zaten daha önce de oradaydılar. Onlar bizde bulunan suretler, tipler –arketipler–dir ve ölümsüzdürler. Yoksa nasıl olur da, uyanıkken yanlışlığını bildiğimiz şeylerin anlatılması bizi bu kadar etkileyebilir? Bizi bedenen yaralayabileceği düşünülen böylesi nesnelerden mi dehşet duyarız doğal olarak? Hiç ilgisi yok! Bu dehşetler çok daha eski zamanlardan bu yana var olagelmişlerdir. Geçmişleri bedenden önceye kadar gider – ya da başka bir deyişle, beden olmaksızın da onlar aynı şey olurlardı... Burada ele alınan korkunun salt ruhsal olması –dünyada bir amacının olmaması oranında güçlü olması, daha çok günahsız çocukluğumuza egemen olması– çözümü, muhtemelen dünya-öncesi durumumuzun iç yüzünün kavranmasını ve en azından varoluş öncesinin gölgeler diyarına bir göz atılmasını gerektiren güçlükler arz eder."

– CHARLES LAMB: "Witches and Other Night-Fears"[53]

I

Kuzey orta Massachusetts'te bir yolcu Aylesbury Yolu üzerinde, Dean's Corner'ın hemen ötesinde yanlış çatala sapacak olursa, kendisini ıssız ve ilginç bir kırsalda bulur. Arazi yük-

51) Yunan mitolojisindeki çeşitli canavarlara gönderme. Gorgolar, Deniz tanrıları Phorkys ve Keto'nun üç kızı; bronz elli, yabandomuzu dişli, başları ve kemerleri yılanlarla çevrili Sthenio, Euryale ve Medusa adlı bu üç kızkardeşin kendilerine bakanları taşa çevirmek gibi bir özellikleri vardır. Hydra (su anlamına gelen 'hydor' dan), birçok başı olan, kesilen her başın

selir ve etrafını çalı kaplamış taş duvarlar dolambaçlı, tozlu yola gitgide daha fazla yaklaşır. Sık sık karşılaşılan orman kuşaklarındaki ağaçlar sanki daha büyür ve yabani otlar, kaba dikenler yerleşim bölgelerinde karşılaşılmayan bir bolluğa ulaşır. Aynı zamanda da ekili alanlar son derece azalıp çoraklaşırken tek tük görülen evler hep aynı eski, pis ve yıkık görünüme bürünür. İnsan sebebini bilmeden, harap kapı aralıklarında ya da taşlı yamaçlarda ara sıra rastlanan yanın yumru, yalnız kişilere yol sormaktan çekinir. Bu kişiler öylesine sessiz ve sinsidir ki, insan bulaşmamasının daha iyi olacağı, yasak bir şeyle karşılaştığı hissine kapılır. Bir yokuşu tırmanıp da ormanların üzerinde yükselen dağları gördüğünde, insanın içini giderek artan bir huzursuzluk kaplar. Doruklar, rahatlık ve doğallık duygularına yer bırakmayacak kadar yuvarlak ve bakışımlıdır ve çoğunun başını bir taç gibi süsleyen uzun taş sütunlardan oluşan garip halkaların son derece net bir şekilde görülen siluetleri vurur gökyüzüne zaman zaman.

Derinliği kestirilemeyen koyaklar ve dere yatakları keser yolu; kaba saba tahta köprülerse hiç güven telkin etmez. Yol yeniden derinlere daldığında, insanın içgüdüsel olarak hazzetmediği bataklık alanlarla karşılaşılır; geceleriyse, görünmeyen çobanaldatanlar cırtlak seslerle ötmeye, iri kurbağaların dur durak bilmeyen ürpertici, tiz vıraklamalarıyla anormal sayıda ateşböceği dans eder gibi yanıp sönmeye başladığında, insanın içi korkuyla dolar. Kubbe biçiminde tepelerin etekleri arasından kıvrıla kıvrıla akan Miskatonic'in ince bir çizgi

yerine iki başı çıkan ve sonunda Herakles (Herkül) tarafından öldürülen tatlı su yılanı. Khimaira (keçi anlamına gelen 'chimaira'dan), keçi gövdeli, yılan kuyruklu, aslan başlı olan ve ateş soluyan bir canavar. Kanatlı at Pegasos'a binmiş olan Bellerophontes tarafından öldürülmüştür. (ç.n.)

52) Harpyalar (kapıp kaçan anlamına gelen "harpuiai"den). Pontos ve Gaia'nın oğlu ve Nereus ve Phorkys gibi deniz tanrısı olan Thaumas'tan olma Harpyalar, haberci Gökkuşağı İris'in kızkardeşleridir. Bu çocuk hırsızları rüzgâr kadar hızlı, fırtına kadar endişe vericidir. Kadın yüzlü kuşa benzer yaratıklardır. Açgözlülükleriyle hortumsu rüzgârlara benzerler ve ansızın kapıp götürürler. Karanlıkanlamına gelen Kelaino, Harpyalardan biridir. (ç.n.)

53) Charles Lamb (1775-1834) İngiliz deneme yazarı ve eleştirmeni. Yukarıdaki paragraf, 1823'te yayımlanan *The Essays of Elia*'dandır. (ç.n.)

halinde parıl parıldayan üst bölümleri, insanın aklına tuhaf bir yılanı getirir.

Tepeler yakınlaştıkça, insan, ağaçlarla kaplı yamaçlara kayalık doruklarından daha fazla dikkat etmeye başlar. Bu yamaçlar öylesine sarp ve karanlık görünür ki kişi onlarla arasındaki mesafenin kapanmamasını arzular, ama onlardan kaçmanın bir yolu yoktur. Üstü kapalı bir köprünün öte yakasında, insan, dereyle Yuvarlak Dağ'ın dik yamacı arasına sokulmuş küçük bir köy görür ve komşu yerleşimlerin mimarisinden farklı bir dönemi işaret eden, eski mi eski balıksırtı damlar kümesine şaşkınlıkla bakar. Daha yakından bakınca evlerin terk edilip neredeyse bir harabeye dönmüş olduğunu ve çan kulesi yıkık kilisenin şimdi köyün tek sefil ticari kurumunu barındırdığını görmek, hiç de teselli edici değildir. İnsan köprünün karanlık tünelineğirmeyekorksa da, ondan kaçınmanın bir yolu yoktur. Köprünün öte yakasına geçince, köyün sokaklarındaki yüzyılların çürümüşlüğünün hafif ve kötücül kokusu alınır ister istemez. Yöreden uzaklaşıp tepelerin etekleri arasındaki dar yolu takip ederek düz arazinin ötesinde yeniden Aylesbury Yolu'na çıkmak her zaman bir rahatlama duygusuna yol açar. Daha sonra insan, birinin Dunwich'ten geçmiş olduğunu öğrenir.

Dışarlıklı kimseler Dunwich'i mümkün olduğunca seyrek ziyaret ederler, hem zaten belirli bir dehşet dönemi onu işaret eden bütün tabelaları silip süpürmüştür. Manzara, sıradan bir estetik ölçütle değerlendirildiğinde, genel güzellik anlayışının ötesindedir; bununla birlikte ne sanatçı ne de turist akını görülür. İki yüzyıl önce, büyücülükten, şeytana tapınmadan ve ormandaki garip varlıklardan söz edildiğinde kimseler gülmezken, bu yöreden uzak durulmasının sebeplerini sayıp dökmek âdettendi. Aklın öne çıktığı günümüzde –1928'de Dunwich'de yaşanan dehşet, kentin ve insanların refahını yüreğinde duyan kişilerce örtbas edildikten sonra– insanlar sebebini tam olarak bilmeden buradan uzak durur oldular. Bunun nedenlerinden biri, belki de –her ne kadar bu konuda hiçbir bilgileri olmayan yabancılar için geçerli değilse de– yöre halkının, New England'ın toplumdan soyutlanmış ve geri kalmış birçok bölgesinde sıklık-

la karşılaşıldığı gibi yozlaşarak, insanı itecek ölçüde çökmüş olmasıdır. Kendi aralarında evlenmeler yoluyla belli bir kafa yapısına ve yozlaşmış bir fizyonomiye sahip ayrı bir ırk haline gelmişlerdir. Ortalama zekâ düzeyleri acınacak kadar düşüktür; öte yandan resmi kayıtları her türden kötülükle, cinayet, ensest ve neredeyse ağza alınamayacak şiddet ve sapıklık vakalarıyla doludur. 1692'de Salem'den gelmiş olan iki üç silahtar aileyi temsil eden eşraf genel çürümenin bir ölçüde üzerinde kalmıştır; ancak bazı kolları ayaktakımına öyle karışmıştır ki şerefini lekeledikleri kökenlerinden geriye sadece adları kalmıştır. Whateley'lerin Bishoplar'ın bazıları hâlâ en büyük evlatlarını Harvard'a ve Miskatonic'e gönderiyorlar, lakin bu çocuklar, kendilerinin ve atalarının altında doğdukları çürüyen balıksırtı damlara nadiren geri dönüyorlar.

Eski efsaneler, Yerlilerin, büyük yuvarlak tepelerden ürkütücü ruhlar çağırdığı ve vahşi, sefih dualarına yerin derinliklerinden gelen çatırtı ve gümbürtülerin yanıt verdiği murdar ayinlerinden ve gizli toplantılarından söz etse de, hiç kimse, hatta son zamanlarda yaşanan dehşetle ilgili gerçekleri bilenler bile, Dunwich'te yanlış olanın ne olduğunu söyleyemez. Dunwich Köyü'ndeki Congregational Church'e yeni gelmiş olan Rahip Abijah Hoadley, 1747'de, Şeytan'la onun yardımcısı habis ruhların yakınlarda bulunduğu hakkında bir vaaz verdi ve şunları söyledi:

> "Cehennemlik Şeytanlar sürüsünün zındıklıklarının herkesin malumu, inkârı gayrı kabil bir mesele olduğunu kabul etmek gerekir; *Azazel* ve *Buzrael*'in *Beelzebub* ve *Belial*'ın[54] lanet seslerini yerin altından duymuş olan onlarca inanılır şahit hâlâ yaşıyor. Evimin arkasındaki tepede şer güçleri-

54) Azazel, Eski Ahit'te çeşitli şekillerde bahsedilen bir şeytan, Buzrael, Lovecraft'ın burada uydurduğu bir isimdir. Beelzebub, Yeni Ahit'te Satan (Şeytan) yerine kullanılmıştır, Terim, muhtemelen İbranice 'Sineklerin Tanrısı' anlamına gelmektedir. Belial'dan Yeni Ahit'te sadece bir defa 'Satan' anlamına gelmek üzere bahsedilir. Toplumsal ve kozmik düzene çeşitli tiplerde telıditlere gönderme yaptığı anlaşılmaktadır. Azazel, Beelzebub ve Belia'nın üçü birden aynı paragrafta olmamakla birlikte Milton'un *'Paradise Lost'*unda da geçer. (ç.n.)

nin konuşmalarını bizzat duyalı daha iki hafta bile olmadı; yerin altından dünyada hiçbir şeyden çıkamayacak, sadece karabüyünün keşfedebileceği ve kapısını bir tek Şeytanın açabileceği mağaralardan gelebilecek takırtılar, gürüldemeler, inlemeler, tiz çığlıklar ve ıslık sesleri geliyordu."

Bay Hoadley bu vaazı verdikten kısa bir süre sonra ortadan kayboldu, ama Springfield'de basılan metin hâlâ duruyor. Tepenin içinden gelen gürültülerin[55] devam etmekte olduğu her yıl bildiriliyor ve bunlar hâlâ jeologlarla fiziki coğrafyacılar için bir bulmaca olmayı sürdürüyor.

Bazı söylenceler, halka şeklinde dizilmiş taş sütunların taçlandırdığı tepelerin yakınında pis kokuların duyulduğunu ve belirli saatlerde derin dere yataklarının bazı noktalarında saydam varlıkların koşuşturmakta olduğunun işitildiğini ileri sürerken, daha başkaları, üzerinde hiçbir ağaç, çalı ya da ot büyümeyen çıplak, çorak bir yamaç olan Şeytanın Oyun Alanı'nı açıklamaya çalışmaktadır. Yöre sakinleriyse ılık gecelerde sesleri daha dokunaklı çıkmaya başlayan sayısız çobanaldatandan ölesiye bir korku duymaktadır. Bu kuşların ölmekte olanların başucunda bekleyerek bedenlerinden ayrılan ruhlara kılavuzluk ettiğine ve hep bir ağızdan çıkan ürkütücü çığlıklarını ölmek üzere olan kişinin tam da son nefesini verdiği vakte denk getirdiğine yemin etmektedirler. Ruh tam bedeni terk ederken, kuşlar onu yakalayacak olurlarsa şeytani kahkahalar atarak telaşla uçuşmakta, ama bunu başaramazlarsa, yavaş yavaş suskunlaşmakta ve duydukları hayal kırıklığıyla tam bir sessizliğe gömülmektedirler.[56]

Bunlar, elbette ki, modası geçmiş ve gülünç hikâyelerdir, çünkü çok eski zamanlardan kalmadır. Dunwich de aslında

55) "Moodus gürültüleri" denilen, yörede yaygın olarak işitilmekle birlikte özellikle Connecticut'taki Moodus kentinde çok belirgin bir şekilde duyulan seslere gönderme yapılmaktadır (ç.n.)

56) Bu, Massachusetts'te Wilbraham bölgesinde anlatılan bir efsanedir. Metindeki 'psychopomp' sözcüğü 'ruhlara yol gösteren' anlamına gelen Yunanca 'psychopompos'tan gelmektedir ve yerine göre Kharon'a ya da Hermes'e işaret etmektedir. (ç.n.)

gülünç derecede eskidir – otuz mil içindeki tüm yerleşimlerden daha eski. Köyün güneyinde 1700'den önce inşa edilmiş Bishop'un eski evinin mahzen duvarları ve bacası hâlâ görülürken, şelaledeki 1806'da inşa edilmiş değirmenin yıkıntıları, görülen en çağdaş mimariyi oluşturmaktadır. Sanayi burada gelişmemiş, on dokuzuncu yüzyıl fabrikalaşma hareketiyse kısa ömürlü olmuştur. Yöredeki en eski şeyler, dağ başlarındaki kabaca yontulmuş taş sütunların oluşturduğu halkalardır, ama bunlar genellikle buranın sakinlerinden çok Yerlilere atfedilmektedir. Bu halkaların içinde ve Sentinel Hill'in üzerindeki büyükçe bir masayı andıran kayanın civarında bulunan kafatası ve kemik yığınları, buraların bir zamanlar Pocumtuck'ların[57] mezarlığı olduğu yolundaki halk inancını beslemekte; ancak, birçok etnolog böyle bir saçma bir kuramı olanaksız bularak bir kenara atmakta ve kalıntıların Kafkas kökenli olduğuna inanmaktadır.

II

Dunwich'in sınırları içinde, köy merkezinden dört mil, herhangi bir konuttan bir buçuk mil ötede, bir tepenin yamacına kurulmuş büyük, ama çok az insanın yaşadığı bir çiftlikte Wilbur Whateley 2 Şubat 1913, pazar günü sabahının 5'inde doğdu. Bu tarih anımsanıyor, çünkü Dunwich'lilerin tuhaf bir şekilde başka bir ad altında kutladıkları Candlemas[58] günüydü ve tepeden sesler duyulmuş, yörenin tüm köpekleri dur durak bilmeden bütün gece ısrarla havlayıp durmuştu. Daha az dikkate değer bir husus da, annenin çöküntü içindeki Whateley'lerden, gençliğinde büyücülükle uğraştığına ilişkin çok korkunç öykü-

57) Pocumtuck'lar Massachusetts'teki yedi Yerli kabilesinden biridir. Esas olarak Connecticut Nehri vadisine yerleşmişlerdir. (ç.n.)

58) Candlemas: 2 Şubat, Hıristiyan teolojisinde İsa'nın Tapınakta göründüğü ve Bakire Meryem'in arındığı gün. Bu gün, tarihteki birçok Hıristiyan festival gününden biridir, ama bu günlerden bazıları Cadılar Sabbatının dört önemli kutlamasıyla çakışır. Bunlar Candlemas, Mayıs Arefesi, Lammas ve Halloween'dir (hortlaklar günü) (ç.n.)

ler anlatılan, yarı deli yaşlı babasıyla yaşayan, otuz beş yaşında, çekicilikten uzak, eciş bücüş bir albino olmasıydı. Lavinia Whateley'in bilindiği kadarıyla bir kocası yoktu, ama yörenin âdetlerine göre çocuğu reddetmeye kalkışmadı; çocuğun atalarının diğer tarafıyla ilgili olarak köylüler istedikleri kadar ileri geri konuşabilirlerdi – ki zaten konuşmaktan da geri durmadılar. Tam tersine, kendi hastalıklı ve pembe-gözlü albinoluğuyla tam bir karşıtlık oluşturan esmer, keçi görünüşlü çocuğuyla garip bir şekilde gururlanıyor gibiydi ve çocuğunun alışılmadık güçleriyle müthiş geleceği konusunda birçok tuhaf kehanetlerde bulunduğu duyuluyordu.

Lavinia böylesi şeyler söylemeye yatkın biriydi, çünkü fırtınalarda tepeler arasında dolaşan ve iki yüzyıldan beri Whateley'lerin birbirlerine miras bıraktıkları, eskidiği ve kurtlar tarafından kemirildiği için hızla parçalanmakta olan pis kokulu koca koca kitapları okumaya çalışan, yapayalnız bir yaratıktı. Hiç okula gitmemişti, ancak ihtiyar Whateley'in kendisine öğrettiği antik irfandan kopuk kopuk bilgi kırıntılarıyla doluydu. Bu ırak çiftlik, İhtiyar Whateley'in karabüyüdeki kötü ünü nedeniyle, korkulup uzak durulan bir yerdi ve Lavinia on iki yaşındayken, Bayan Whateley'in bir şiddet eylemi sonucunda açıklanamayan ölümü, buranın halkın gözündeki itibarına olumlu bir katkı yapmamıştı. Tuhaf etkiler altında, herkesten uzak yaşayan Lavinia, yabanıl ve heybetli gündüz düşleriyle eşi menendi bulunmaz meşgalelere düşkünlük gösteriyordu; boş zamanlarını düzenlilik ve temizlik standartlarının çoktan terk ettiği evin bakımına hasrediyor da değildi.

Wilbur'un doğduğu gece, tepedeki gürültüler arasında bile yankılanan iğrenç bir çığlıkla köpek havlamaları duyulmuş, ama dünyaya gelişinde bilindiği kadarıyla hiçbir doktor veya ebe hazır bulunmamıştı. Bir hafta sonra İhtiyar Whateley kızağını Dunwich Köyü'ne[59] sürüp, Osborn'un dükkânında vakit öldüren insanlara ipe sapa gelmez laflar edinceye kadar da, komşular onun varlığından haberdar olmadılar. Yaşlı adamda

59) Birçok New England kent ve kasabasında "Village-Köy" sözcüğü kent merkez yerleşkesini anlatmak üzere kullanılır. (ç.n.)

bir değişiklik göze çarpıyordu – bulanık zihninde, onu korkunun nesnesi olmaktan öznesi olmaya dönüştüren bir sinsilik seziliyordu; oysa hiçbir aile meselesinin sarsabileceği biri değildi. Sonradan fark edildiği gibi, tavırlarında, kızından duyduğu gururun izleri görülüyordu; çocuğun babası hakkında söylediği şeyleri duyanlarsa, bunları yıllar sonra bile anımsayacaklardı.

"Elin ne düşündüğü umrumda deel – eer Lavinny'nin oğlu bubasına benziyorsa, hiç de sizin umduğunuz birine benzemeyecek. Sanmayın ki herkes burdaki insanlara benzer. Lavinny, çoğunuzun sadece sözünü ettiği bazı şeyleri okudu ve bazı şeyleri gördü. Herifinin, Aylesbury'nin bu yakasında sizin bulabileceğiniz kadar iyi bir koca olduğunu düşünyom; siz de tepeleri benim kadar bilseydiniz, onun için kilisede bir tören istemezdiniz. Size bi şey deyim mi – bi gün, *siz bura ahalisi, Lavinny'nin çocuğunun 'Sentinel Hill'in tepesinde bubasının adını çağırdığını duyacaksınız*."

Wilbur'u ömrünün ilk ayında görenler sadece Whateley'lerin yozlaşmamış kolundan yaşlı Zechariah Whateley ile Earl Sawyer'ın nikâhsız karısı Mamie Bishop idi. Mamie'nin ziyareti sırf meraktandı ve daha sonra anlattığı öyküler, gözlemlerini haklı çıkardı; Zechariah ise İhtiyar Whateley'in oğlu Curtis için satın almış olduğu bir çift Alderney ineğini sürerek geldi. Bu, küçük Wilbur'un ailesinin, ancak 1928 yılında Dunwich dehşeti gelip geçtiğinde sona eren sığır satın alma sürecinin başlangıcıydı; ama, Whateley'lerin viran ahırları hiçbir zaman sığırla dolup taşıyor gibi görünmedi. Sonra, insanların duyduğu merakın, eski çiftlik evinin üst tarafındaki sarp yamaçta tehlikeli bir şekilde otlayan sürüyü gizlenerek sayacakları kerteye vardığı bir dönem geldi; ancak hiçbir zaman kansız görünüşlü on on iki hayvandan fazlasını göremediler. Sağlığa zararlı bir otlaktan ya da pis ahırın küf ve kerestesinden kaynaklanan bir hastalık Whateley'lerin hayvanlarını kırıp geçirmişti besbelli. Sığırlarda kesiğe benzer tuhaf yaralar bereler göze çarpıyordu ve daha önceki aylarda bazı ziyaretçiler kır saçlı, tıraşsız yaşlı adamla saçı başı darmadağınık, pasaklı albino kızının boğazlarında da benzer yaralar görür gibi olduklarını düşündüler.

Wilbur'un doğumundan sonraki ilkbaharda, Lavinia orantısız kollarında esmer bir çocukla tepelerdeki alışıldık dolaşmalarına yeniden başladı. Kırsal alanda yaşayan insanların çoğunun bebeği görmesinden sonra, halkın Whateley'lere duyduğu ilgi sönmeye başladı ve hiç kimse yeni gelenin her gün gösterdiği hızlı gelişme üzerine yorum yapma zahmetine girişmedi. Wilbur gerçekten de, hayret verici bir hızla büyüyordu, daha üç aylıkken bir yaşın altındaki bebeklerde pek rastlanmayan boy posa ve kas kuvvetine ulaşmıştı. Hareketlerinde ve çıkardığı seslerde pek de çocuklara has olmayan bir çekingenlik ve düşüncelilik seziliyordu; yedi aylıkken kimsenin yardımı olmadan sendeleye sendeleye yürümeye başladığında kimse bunu görmeye hazır değildi; bir ay sonra sendelemesinden de eser kalmadı.

Bundan bir zaman sonraydı –Halloween' de[60]– bir geceyarısı Sentinel Hill'in tepesinde, eski kemik yığınları arasında yükselen masa benzeri taşların bulunduğu yerde büyük bir top ateş göründü. Bishoplar'ın yozlaşmamış kolundan Silas Bishop, ateşin fark edilmesinden bir saat kadar önce çocuğu annesinin önü sıra tepeye doğru koşarken gördüğünü söylediğinde, ileri geri konuşmalar aldı başını gitti. Silas, sürüden ayrı düşmüş bir düveyi çeviriyordu, ama fenerinin ölgün ışığında, önünden hızla geçen iki karaltıyı fark ettiğinde görevini unutayazdı. İki karaltı, neredeyse sessizce çalılıların arasından ileri doğru atıldı ve şaşkınlıktan donakalmış tanığa sanki ikisi de çırılçıplakmış gibi geldi. Daha sonra çocuk konusunda kuşkuya düştü; üzerinde saçak saçak bir kuşakla siyah bir don ya da pantolon olabilirdi. Wilbur, bundan sonra hayatta ve bilinçliyken, bir daha bütün düğmeleri sıkı sıkıya iliklenmemiş bir kıyafetle hiç görülmedi; düzensizlik veya düzensizlik tehdidi onu her zaman öfkelendirip korkuttu. Bu konuda

60) Halloween (bazen '*All Hallow's Eve*' olarak da geçer): 31 Ekim akşamı. Bütün Azizler Yortusu'ndan önceki akşam. Yukarıdaki notta da belirtildiği gibi *Halloween* (eski adı *Hallowmas*) ve *Mayıs Arefesi*, Kelt kabilelerinin iki büyük festivalidir. Daha fazla bilgi için James George Frazer'ın *Altın Dal*'ına bakılabilir. (ç.n.)

pasaklı anasıyla dedesinin tam zıttı oluşu, 1928'deki dehşet bunun çok geçerli nedenlerini akla getirene kadar, çok dikkate değer bulunmuştu.

Ertesi ocak ayında, 'Lavinny'nin kara yumurcağı'nın henüz on bir aylıkken konuşmaya başlamış olduğu yolunda dedikodular yayıldı ortalığa. Konuşması, hem bölgenin normal aksanından farklı oluşuyla hem de üç dört yaşında birçok çocukta hoş karşılanacak yanlış telaffuzdan eser olmamasıyla dikkat çekiciydi. Çocuk pek konuşkan değildi, ama konuştuğunda, Dunwich'in ve sakinlerinin hiç mi hiç sahip olmadığı anlaşılması güç bazı unsurları düşünüyor gibi görünürdü. Tuhaflık, söylediği şeylerde ya da kullandığı basit deyimlerde değildi; bu daha çok, ses tonunun alçalıp yükselmesiyle ya da bu sesleri çıkaran iç organlarıyla ilintili gibi duruyordu. Yüz ifadesi de, olgunluğu açısından çok dikkat çekiciydi, çünkü annesiyle dedesinin çenesizliğini paylaşmakla birlikte, vaktinden önce şekillenmiş haşin görünüşlü burnuyla iri, siyah, neredeyse Romalı gözleri ona bir ergen havası veriyor ve doğa ötesi bir zekâya sahip olduğunu düşündürüyordu. Ama çok zeki görünmesine karşın, son derece çirkindi; kalın dudaklarında, geniş gözenekli, sarımtırak cildinde, kalın telli darmadağın saçında ve tuhaf bir şekilde uzun kulaklarında, keçiyi andıran ya da hayvansı bir şeyler vardı. Çok geçmeden, annesi ve dedesinden bile daha fazla nefret edilen biri olup çıktı; onunla ilgili bütün tahminlere İhtiyar Whateley'in geçmişte kalan büyücülüğüne ve ellerinde açık tuttuğu büyük bir kitapla taş sütunlar arasında durup o iğrenç *Yog-Sothoth*[61] adını haykırdığında dağların bir zamanlar nasıl sarsılmış olduğuna yapılan göndermeler çeşni katıyordu. Köpekler çocuktan iğreniyordu ve o, köpeklerin havlayarak kendisini tehdit etmesine karşı her zaman çeşitli savunma önlemleri almak zorunda kalıyordu.

61) Lovecraft, Yog-Sothoth'tan ilk olarak *Toplu Eserleri I*'deki *Charles Dexter Ward Vakası*'nda, sonra *Delilik Dağları*'nda söz ederse de buralarda söz konusu varlık çok kötü ve bulanık bir şekilde tanımlanmıştır. Daha sonraki birçok öyküde de yer alan Yog-Sothot, sadece *Dunwich Dehşeti*'nde merkezi bir figür olarak yer almaktadır. (ç.n.)

III

Bu arada İhtiyar Whateley, sürüsünü önemli ölçüde büyütmeyen sayıda sığır satın almaya devam ediyordu. Ayrıca, kereste doğramaya ve arka tarafı tamamen kayalık yamaca gömülü, zemin kattaki daha az viran üç odası, kızıyla kendisine her zaman yeterli olmuş olan sivri üçgen çatılı[62] geniş evinin kullanılmayan kısımlarını onarmaya başladı. Böylesi çetin bir işin üstesinden gelebilmek için yaşlı adam hâlâ çok güçlü olmalıydı ve zaman zaman bunakça abuk subuk laflar etse de, dülgerliği, sağlam bir hesaplama yeteneğine sahip olduğunu gösteriyordu. Wilbur doğar doğmaz, çok sayıdaki alet sundurmalarından biri düzenlenip, tahtayla kapatıldıktan ve kapısına sağlam tarafından yeni bir kilit asıldıktan sonra onarım işleri başladı. İhtiyar Whateley, şimdi, evin terk edilmiş üst katını onarırken –çoğu insanın böyle bir zahmete girişmenin hiç de akıllıca bir iş olmadığını düşünmesine karşın– tam bir ustalık sergiliyordu. Daha az anlaşılır olan şeyse, yeni torununa alt katta yeni bir oda –tahta kaplı üst kata kimse alınmazken, birçok ziyaretçinin gördüğü bir oda– uydurmasıydı. Bu odayı çepeçevre uzun sağlam raflarla donattı ve daha önceleri çeşitli odaların şurasına burasına rastgele yığılmış çürümekte olan eski kitapları ve kitap parçalarını, anlaşıldığı kadarıyla, dikkatli bir şekilde bu raflara dizmeye başladı.

"Benim biraz işime yaradı," diyecekti, gotik harfli yırtık bir sayfayı, paslı mutfak sobası üzerinde hazırladığı kolayla onarırken, "ama, çocuğun daha çok işine yarayacak. Daha başkaları da var, böylece bütün bunlar onun eğitimini sağlayacak."

Wilbur bir yıl yedi aylık olduğunda –1914 Eylülünde– boyu posu ve becerileri neredeyse korku verici bir hal almıştı. Dört yaşında bir çocuğun cüssesine sahipti, çok akıcı bir şekilde konuşuyor ve inanılmaz akıllı laflar ediyordu. Dere tepe koşturuyor, annesinin bütün dolaşmalarına eşlik ediyordu. Evde, dedesinin kitaplarındaki acayip resimlere ve haritalara büyük

62) Sivri üçgen çatı, New England'da on yedinci yüzyılın ortalarındaki egemen mimari biçimidir ve balıksırtı damlardan önceki formdur. (ç.n.)

bir istekle gözünü dikip bakarken, İhtiyar Whateley derin bir sessizliğin hüküm sürdüğü, uzun öğle sonralarına onu eğitiyor ve sıkı sıkıya sorguya çekiyordu. O zamana kadar, evin yenilenmesi çalışmaları sona ermişti; görenler üst kat pencerelerinden birinin niçin masif tahtadan yapılmış olduğunu merak ediyorlardı. Bu, üçgen çatının doğu kanadının altına düşen, tepeye yakın bir pencereydi ve kimse niçin, yerden pencereye kadar uzanan takozlu bir tahta köprü yapılmış olduğunu anlayamıyordu. İşler bu aşamaya geldiğinde, insanlar, Wilbur'un doğumundan beri sıkı sıkıya kapalı tutulan, tahta kaplı, penceresiz alet hangarının yeniden terk edilmiş olduğunu fark ettiler. Kapısı ardına kadar açık duruyordu ve Earl Sawyer sığır satmaya İhtiyar Whateley'e uğradığı bir seferinde bir fırsat bulup hangara adım attığında karşılaştığı benzersiz ve çok garip bir kokudan epeyce rahatsızlık duydu – böyle bir kokuyu tepedeki Yerlilere ait taş halkanın yakınları dışında daha önce ömründe duymamış olduğunu ve böyle bir kokunun bu dünyadaki sağlıklı hiçbir şeyden çıkamayacağını ileri sürdü. Ama o zamanlar, ne Dunwichliler ne de sundurmaları mis gibi kokardı.

Bundan sonraki aylar dikkati çekecek bir olay olmaksızın geçti, ancak herkes tepedeki gizemli gürültülerin yavaş yavaş ama düzenli bir şekilde artmakta olduğuna yemin ediyordu. 1915 yılının Mayıs Arefesi'nde[63] Aylesburylilerin bile hissettikleri yer sarsıntıları olurken, bir sonraki Hortlaklar Gününde, Sentinel Hill'in doruğundan gökyüzüne yükselen –hepsi de "Whateley'lerin işi"– alevlerle garip bir şekilde aynı anda meydana gelen yeraltı gürültüleri duyuldu. Wilbur esrarengiz bir şekilde büyüyordu, öyle ki dördüne basarken on yaşında bir çocuk gibi görünüyordu. Şimdi kendi başına, büyük bir hırsla yutarcasına okuyor, ama eskisinden çok daha az konuşuyordu. Ağız sıkılığını huy edinmişti ve ilk defa olarak insanlar, çocuğun keçi suratında şeytani bir ifadenin doğmakta olduğundan söz etmeye başladılar. Bazen bilinmeyen bir jargonla bir

63) 1 Mayıstan önceki gece. Mayıs Arefesi. Alman folklöründe, Walpurgisnacht, büyücü kanların toplandıkları gece. (ç.n.)

şeyler mırıldanıyor, dinleyenin, anlaşılmaz bir dehşet duygusuyla titremesine yol açan, monoton bir ses tonuyla ve garip bir ritimle bir hava tutturuyordu. Köpeklerin ona karşı nefreti, artık herkesin dikkatini çeken bir olay haline gelmişti; kırsal alanda emniyetle dolaşmak için tabanca taşımak zorunda kalıyordu. Ara sıra silahını kullanması, bekçi köpeklerinin sahipleri arasındaki saygınlığını artırmadı.

Eve gelen az sayıdaki misafir, çoğu kez, tahta kaplı ikinci kattan gelen tuhaf çığlıklar ve ayak sesleri ortalığı çınlatırken, Lavinia'yı zemin katta yalnız başına oturur bulurdu. Lavinia hiçbir zaman babasıyla çocuğun orada ne yaptığını söylemezdi, ama bir keresinde şakacı bir balık satıcısı merdiven başındaki kilitli kapıya doğru yekindiğinde, benzi sararıp anormal bir korkuya kapıldı. Bu satıcı Dunwich Köyü'ndeki dükkânda vakit öldüren insanlara, bu üst katta bir atın tepindiğini sandığını söyledi. Dükkândaki insanlar kapıyı, kapıya uzatılmış tahta köprüyüve öyle çabucak ortadan kaybolan sığırları düşündüler. Sonra, İhtiyar Whateley'in gençliğiyle, bazı putperest tanrılarına uygun zamanda bir boğa kurban edildiğinde topraktan çağrılan tuhaf şeylerle ilgili öyküleri anımsadıklarında korkuyla titrediler. Bir süreden beri, insanlar, köpeklerin yeni yetme Wilbur'dan nefret edip korktukları kadar, tüm Whateley'lerden nefret edip korkmaya başladığının farkındaydılar.

1917'de savaş kapıya dayandı ve eşraftan Sawyer Whateley, yerel askere alma komitesinin başkanı olarak, eğitim kampına göndermeye bile elverişli yeterli sayıda genç Dunwichli bulmakta çok zorlandı. Bütün bir bölgenin bu kadar sağlıksız olmasından kaygıya kapılan hükümet, durumu araştırmak için çok sayıda görevli ve hekim gönderdi; araştırma sonuçlarını, New England gazetelerinin okuyucuları hâlâ anımsıyor olabilir. Bu araştırmanın ortaya çıkardığı gerçekler, gazete muhabirlerinin Whateley'lerin peşine düşmesine ve *Boston Globe* ile *Arkham Advertiser*'ın genç Wilbur'un erken gelişmişliği, İhtiyar Whateley'in karabüyüsü, raflar dolusu tuhaf kitaplar, eski çiftlik evinin hep kapalı tutulan ikinci katı, bütün bölgenin acayipliği ve tepeden gelen gürültüler hakkında şatafatlı Pazar hikâyeleri yayımlamalarına yol açtı. Wilbur, o zaman dört buçuk ya-

şındaydı ama on beşinde gösteriyordu. Dudakları ve yanakları kara tüylerle gölgelenmiş, sesi çatallaşmaya başlamıştı.

Earl Sawyer, Whateley'lerin evine muhabirlerle ve kameramanlarla giderek onların dikkatini şimdi, kapalı üst kattan geliyora benzeyen acayip kokuya çekti. Ve onlara, bu kokunun, evin onarımı bittiğinde terk edilen sundurmada bulduğu kokunun tıpkısı olduğunu ve dağdaki halka şeklinde dizilmiş taşların civarında zaman zaman burnuna çarpan hafif kokuya benzediğini anlattı. Dunwichliler öyküleri gazetede çıkar çıkmaz okuyup, aşikâr yanlışlıklara diş gıcırdattılar. Yazarların, İhtiyar Whateley'in satın aldığı sığırların parasını her zaman çok eski tarihli altınlarla ödemesine niçin bu kadar önem verdiğini de merak ettiler. Whateley'ler konuklarını pek gizlemedikleri bir hoşnutsuzlukla karşıladılar, ama şiddetle karşı koymak ya da konuşmayı reddetmek suretiyle halkın dikkatini daha fazla üzerlerine çekmeye de cesaret edemediler.

IV

Whateley'lerin faaliyetleriyle ilgili on yıllık kayıtlar, kendilerine has tuhaf bir yaşam sürdüren, Mayıs Arefesi ve Hortlaklar Gecesi cümbüşleriyle nasırlaşmış marazi bir toplumun genel yaşamından ayırt edilemeyecek bir yaşamın kayıtlarıdır. Yılda iki defa Sentinel Hill'in tepesinde ateş yakarlar, bu arada dağdan gelen gümbürtüler daha da şiddetlenirdi ve tenha çiftliklerinde yaz kış tuhaf ve meşum işler cereyan ederdi. Zamanla, ziyaretçiler, bütün aile alt kattayken bile, kapalı üst kattan sesler duyduklarını söyler oldular ve bir inek ya da boğanın ne kadar çabuk kurban edildiğine ya da kurban edilmesinin ne kadar uzun süre savsaklandığına şaştılar. Hayvanlara Karşı Eziyeti Önleme Cemiyeti'ne şikâyet edileceği yolunda söylentiler çıktıysa da, hiçbir şey olmadı, çünkü Dunwich'liler dış dünyanın dikkatini üzerlerine çekmekten hiç hoşlanmazlar.

1923'te, Wilbur zekâsı, sesi, boyu posu ve sakallı yüzü ergin bir insan izlenimi bırakan on yaşında bir çocuk olduğunda, eski evde ikinci bir dülgerlik faaliyeti başladı. Bu faaliyetin

tamamı kapalı üst bölümde cereyan ediyordu ve dışarı atılan kereste parçalarından, insanlar, genç adamla dedesinin yukarı kattaki bütün bölmeleri yıktıkları, hatta tavanarasını da kaldırarak zemin katla çatı arasında kocaman bir boşluk oluşturdukları sonucunu çıkardılar. Binanın ortasından çıkan büyük bacayı da yıkmış, yerine, paslı soba boruları döşemişlerdi.

Bu olaydan sonraki baharda, İhtiyar Whateley, giderek artan sayıda çobanaldatanın geceleri penceresinin altında cıvıldamak üzere Soğuk Pınar Vadisi'nden geldiğini fark etti. Bu duruma çok fazla önem veriyora benziyordu; Osborn'un dükkânında vakit öldürenlere artık, zamanının gelmiş olduğunu sandığını söyledi.

"Şimdi, tam olarak soluk alıp verişime uyarak ötüyolar," dedi, "ve sanıyom, ruhumu kapmaya hazırlanıyolar. Ruhumun çıkıcaanı biliyolar; ıskalıycaklarını da sanmayın. Bildiğiniz gibi, çocuklar, mefta olduğumda ruhumu ya ele geçirirler ya da geçiremezler. Ele geçirirlerse, gün ışıyıncaya dek şakıyıp gülerler. Yok eğer beceremezlerse, pısıp kalırlar. Bazen, onlarla peşinde oldukları ruhlar arasında mübalaa cenk olduğunu düşünüyom."

1924 yılının Lammas Gecesi[64] Aylesburyli Dr. Houghton, geriye kalan tek atını karanlıkta sürüp Osborn'un köydeki dükkânına gelen ve oradan telefon eden Wilbur Whateley tarafından alelacele çağrıldı. Doktor, İhtiyar Whateley'i çok kötü durumda buldu; kalbi tekliyor, sonunun pek uzak olmadığını haber veren hırıltılarla soluk alıp veriyordu. Şekilsiz, albino kızıyla, tuhaf sakallı torunu, yatağın başucunda beklerken, üst kattaki boşluktan kıyıya çarpan dalgaların ritmik seslerini akla getiren rahatsız edici sesler işitiliyordu. Ama doktor esas olarak, dışarıdaki susmak nedir bilmeyen gece kuşlarından rahatsız oldu; sanki büyük bir çobanaldatan ordusu, ölmek üzere olan adamın hırıltılı soluk alıp vermeleriyle ahenk içerisinde ebedi mesajlarını tekrarlayıp duruyordu. Dr. Houghton, bölgenin

64) Lammas: 1 Ağustos. Hristiyan teolojisinde kökeni ve önemi tartışmalıdır. Aşai Rabbani'de ilk üzüm hasadına ya da bir yaşına basan kuzulara saygı sunumudur. Bu tören Anglikan Kilisesi tarafından bugün de yapılmaktadır. (ç.n.)

tamamı gibi kendisinin de acil bir çağrıya bu kadar gönülsüz yanıt vermiş olmasının tekinsiz ve doğadışı –hem de hadinden fazla– olduğunu düşündü.

Saat bire doğru İhtiyar Whateley'in bilinci yerine geldi torununa birkaç kelime laf etmek için hırıltılarına son verdi.

"Daha çok yer lazım, Willy, daha çok. Sen büyüyon – ve şey de büyüyor. Çok geçmeden sana hizmete başlıyacak, evlat. *Bütün eserlerin 751. Sayfasında bulacağın uzun ilahiyle Yog-Sothoth'a giden kapıları aç* ve hapisaneye kibriti çak. Havalardan gelecek ateş şimdi onu yakamaz."

Besbelli, adamakıllı delirmişti. Dışarıdaki çobanaldatan sürüsünün, uzaklardan gelen gürültülere uyarak değişen tempoya göre çığlığını ayarladığı kısa bir sessizlik anından sonra, ihtiyar birkaç laf daha etti.

"Düzenli besle onu, Willy, miktarını takma kafana, ama yerine sığmayacak kadar da hızlı büyütme, çünkü bölmeleri patlatır ya da sen Yog-Sothoth'a açılmadan önce dışarı çıkacak olursa, her şey biter, bi şeye de yaramaz. Sadece ötelerden gelenler onu çoğaltıp çalıştırabilir... Sadece onlar, eskiler, geri dönmek istiyorlar..."

Ama daha fazla devam edemedi, nefes almaya çalışarak ağzını açıp kapatmaya başladı yeniden ve Lavinia öyle bir çığlık attı ki çobanaldatanlar hemen bu değişime uydular. Bir saatten fazla değişen bir şey olmadı, sonra gırtlaktan son sesler de söküldü. Kuşların şamatası yerini fark edilmeden sessizliğe terk ederken, Dr. Houghton donuk göz küreleri üzerindeki büzüşmüş gözkapaklarını aralayıp baktı. Lavinia hıçkırdı, tepelerin hafif gümbürtüsü uzaktan uzağa işitilirken Wilbur kıkırdadı.

"Onu ele geçiremediler," diye mırıldandı kalın, boğuk sesiyle.

Wilbur o sıralar, kendi tek taraflı alanında da olsa, tam bir âlim olmuştu ve yazışmaları nedeniyle, eski zamanların nadir ve yasak kitaplarının muhafaza edildiği uzak yerlerdeki kütüphanelerin yöneticilerince hayli tanınıyordu. Wilbur, Dunwich civarında gitgide daha fazla nefret edilen ve korkulan biri haline geldi, çünkü ortadan kaybolan bazı gençler konusunda kuşkular gelip kapısına dayanıyordu, ama gerek korkutarak,

gerek dedesinin zamanındaki gibi düzenli bir şekilde ve giderek artan miktarlarda sığır satın almaya harcanan o eski zamanlardan kalma altın stokunu kullanarak her zaman bu soruşturmaları kapatmasını bildi. Şimdi fazlasıyla olgunlaşmış bir görünüşe sahipti; normal bir ergenin boyuna posuna erişmişti ve daha da uzayacağa benziyordu. 1925'te bir gün Miskatonic Üniversitesi'nden haberleştiği bir bilim adamından aldığı bir çağrı üzerine, suratında şaşkın bir ifadeyle ve sapsarı bir benizle kalkıp gittiğinde boyu 2 metreyi 6 santim geçiyordu.

Bütün bu yıllar boyunca Wilbur, eciş bücüş albino annesine giderek artan bir küçümsemeyle davrandı, sonunda da Mayıs Arefesi'nde ve Hortlaklar Günü'nde onun kendisiyle birlikte dağa gitmesini yasakladı ve 1926'da zavallı yaratık, Mamie Bishop'a ondan korktuğunu söyledi.

"Bildiğim kadarıyla, onun hakkında size söyleyebileceemden daha çok şey var, Mamie," dedi, "ve bugünlerdeyse, benim bile bilmediğim bir şeyler var. Tanrıya and olsun ki ne ne istediini biliyorum, ne de ne yapmaya çalıştıım."

O Hortlaklar Günü tepeden gelen gümbürtüler her zamankinden güçlüydü ve Sentinel Hill'de her zamanki gibi ateş yandı, ama halkın dikkatini, daha çok, Whateley'lerin karanlıklar içerisindeki çiftlik evleri civarında toplanmışa benzeyen olağanüstü gecikmiş kocaman bir çobanaldatan sürüsünün ritmik çığlıkları çekti. Geceyarısından sonra, tiz ötüşleri bütün kırları dolduran cehennemi bir kahkahaya dönüştü ve şafak sökene kadar da dinmedi. Sonra alelacele havalanıp, gitmekte tam bir ay geciktikleri güneye doğru hızla uçarak gözden kayboldular. Sonraları, bunun ne anlama geldiğini tam olarak kimse çıkaramadı. Kırsal alanda yaşayanlardan ölen kimsenin varlığı bilinmiyordu – ama zavallı Lavinia'yı, eciş bücüş albinoyu bir daha gören olmadı.

1927 yazında Wilbur, çiftlikteki barakalardan ikisini onardı ve kitaplarıyla eşyalarını bu barakalara taşımaya başladı. Kısa birsüre sonra Earl Sawyer, Osborn'un dükkânında vakit öldürmekte olanlara, Whateley'lerin çiftliğinde yeniden marangozluk faaliyetlerinin başlamış olduğunu söyledi. Wilbur zemin katın kapısını ve bütün pencerelerini kapalı tutuyordu; görü-

nüşe göre dedesiyle birlikte dört yıl önce üst katta yaptıkları gibi, evin iç bölmelerini kaldırıyordu. Barakalardan birinde yaşıyordu ve Sawyer onun alışılmadık derecede kaygılı ve ürkek göründüğü fikrindeydi. İnsanlar genellikle, annesinin ortadan kaybolmasıyla ilgili bir şeyler bildiğinden kuşkulanıyordu; evin civarına şimdi nadiren yaklaşan oluyordu. Wilbur'un boyu artık 2,15'e ulaşmıştı ve duracağa da benzemiyordu.

V

Ertesi kış, Wilbur'un Dunwich bölgesi dışına ilk seyahatinden daha az tuhaf olmayan bir olay cereyan etti. Wilbur, ısrarla istediği bir kitabı ödünç almak için Harvard'daki Widener Kütüphanesi, Paris'teki Bibliothèque Nationale, British Museum, Buenos Aires Üniversitesi ve Arkham'daki Miskatonic Üniversitesi kütüphanesi ile yaptığı yazışmalardan bir sonuç alamadığından coğrafi olarak kendisine en yakın olan Miskatonic'teki nüshaya bir göz atmak için yola çıktı; kılığı dökülüyordu, kir pas içindeydi, bir karış sakalı vardı ve kaba saba konuşuyordu. Osborn'dan alınmış yeni bir valiz taşıyan 2,45'lik bu marsık gibi kapkara, keçi suratlı ucube, bir gün, ünivesite kütüphanesinde kilit altında tutulan o korkunç kitabı –deli Arap Abdul Alhazred'in o iğrenç *Necronomicon*'unun on yedinci yüzyılda İspanya'da basılan, Olaus Wormius'un Latin versiyonunu– soruşturarak Arkham'da boy gösterdi. Daha önce hayatında kent görmüş değildi, ama kafasında üniversiteye giden yolu bulmaktan başka fikir yoktu; üniversiteye varınca, garip bir öfke ve düşmanlıkla havlayan, sonra kuyruğunu bacaklarının arasına kısıp geri kaçan iri, beyaz dişli bekçi köpeğine aldırmadan yoluna devam etti.

Wilbur'un yanında, dedesinden miras kalmış olan, Dr. Dee'nin paha biçilmez, ancak kusurlu İngilizce versiyonu vardı[65]; kita-

65) Dee'nin İngilizce çevirisi Necronomicon, Frank Belknap Long tarafından "The Space Eaters"da (Weird Tales, Temmuz 1928) uydurulmuştur. John Dee (1527-1608) bir ara Kraliçe I. Elisabetli'in doktoru da olan İngiliz

bın Latince nüshasına ulaşınca, kendi kusurlu nüshasında 751. Sayfada karşılaştığı belli bir pasajı bulmak amacıyla iki metni karşılaştırarak okumaya başladı. Bu kadarını nezaketle kütüphane memuruna –bir zamanlar çiftliğe gelmiş olan ve şimdi kibarca onu soru yağmuruna tutan aynı allâme Henry Armitage'a (A.M. Miskatonic, Ph.D. Princeton, Litt. D. Johns Hopkins)– anlatmaktan kendini alamadı. Kabul etmeliydi ki korkunç *Yog-Sothoth* adını içeren bir tür formülü ya da büyüyü arıyordu ve bu tespiti yapmayı kolay olmaktan çıkaran birçok farklar, yinelemeler ve belirsizlikler bulunduğunu görmekten şaşkınlık duyuyordu. Sonunda bulduğu formülü kopya ederken, Dr. Armitage istemeden omzunun üzerinden açık sayfalara baktı; sol sayfada Latinceyle dünyanın huzuru ve akıl sağlığı açısından çok müthiş tehditler içeriyordu:

"İnsanın dünyanın ne en eski, ne sonuncu efendileri olduğu, ne de hayatın ve maddenin ekseriyetinin tek başına yürüdüğü düşünülmelidir," diye metni zihninden tercüme etti Armitage. "Eskiler vardı, Eskiler varlar ve Eskiler yarın da olacaklar. Bildiğimiz uzaylarda değil, bildiğimiz uzayların arasında görkemle, azametle, boyutsuz ve tarafımızdan görünmeden yürüyorlar. Yog-Sothoth kapıyı biliyor. Yog-Sothoth kapının anahtarı ve bekçisi. Geçmiş, şimdi, gelecek hepsi Yog-Sothoth'da yekvücut. O, Eskilerin cepheyi eskiden nerede yardıklarını ve tekrar nerede yaracaklarını biliyor. Onlar'ın dünyanın hangi topraklarını çiğnemiş olduğunu, hâlâ hangi topraklarını çiğnediğini ve Onlar yeryüzü üzerinde dolaşırken neden Onlar'ı kimsenin görmediğini O biliyor. Kokularını alan insanoğlu bazen Onlar'ın yakınlarda olduğunu biliyor, ama kimse, insanlarda sebep olduğu özellikler dışında neye benzediklerini ve insanın en hakiki hayaletinden görünüş ve öz bakımından

matematikçi ve astrolog. Hayatının son yıllarında yoğun bir şekilde nekromansiyle uğraştı ve felsefe taşını bulduğunu, ölüleri dirilttiğini ileri sürdü. 1978'de Geoge Hay tarafından basılan Necronomicon, sözde Dee'nin İngilizce çevirisinin British Museum'da bulunan bir el yazmasıdır. Bu, edebiyat dünyasında yakınzamanlarda yapılmış en mükemmel şakalardan biridir. (ç.n.)

Onlar olmayan şekillere kadar değişen birçok benzerlerini bilmiyor. Görünmeden yürüyor, Sözün söylenmiş, Uygun Zamanda Ayinlerin yapılmış olduğu ıssız yerleri kirletiyorlar. Rüzgâr Onların sesiyle anlaşılmaz şeyler söylüyor, toprak Onların bilinciyle homurdanıyor. Ormandaki ağaçları eğiyor, kentleri yıkıyorlar, ama yine de orman ve kent tepelerine inen eli görmüyor. Soğuk çöldeki Kadath Onları tanımıştı, ama kim Kadath'ı biliyor? Güneyin buz çöllerinde ve Okyanus'un batık adalarında Onların mührü kazılı taşlar bulunuyor, ama derinlerdeki donmuş kenti ya da uzun zamandan beri denizyosunlarının ve midyelerin bürüdüğü mühürlü kuleyi kim gördü? Ulu Cthulhu, Onların kuzenidir, yine de Onları ancak şöyle böyle görebilir. Iä! Shub-Niggurath![66] Bir pislik olarak bilmelisin Onları. Elleri senin boğazına sarılmıştır, ama sen Onları görmezsin; onların meskeni, senin kutsal yuvan bile olabilir. Yog-Sothoth, âlemlerin buluştuğu kapının anahtarıdır. Bir zamanlar Onların hüküm sürdüğü yerde şimdi insanoğlu hükmediyor; şimdi insanın hüküm sürdüğü yerde yakında Onlar hükmedecek. Yazdan sonra kış, kıştan sonra yaz gelir. Onlar sabırla ve kudretle bekliyorlar, çünkü buralarda yine Onlar hükümran olacak."

Dr. Armitage, Dunwich ve derin endişeler taşıyan halkı, Wilbur Whateley ve onun kuşkulu doğumuyla muhtemel anne katilliğinden yayılan karanlık, iğrenç kokular hakkında duyduklarını, okumakta olduğu şeyle birleştirdiğinde soğuk, yapış yapış bir mezardan esen hava akımı kadar somut bir korkunun bütün benliğini kapladığını hissetti. Önündeki iki büklüm olmuş, keçi kılıklı dev, başka bir gezegen ya da boyutun dölü

66) Bu sözün ilk geçtiği yer Lovecraft'ın revizyonunu yaptığı Adolphe de Castro'nun "The Last Test" (1927) adlı öyküsüdür. Daha sonra Shub-Niggurath bir tür bereket tanrıçası olur ve Lovecraft son mektuplarından birinde (Selected Letters, V, 303) onun 'buluta benzer, korkunç bir varlık' ve Yog-Sothoth'un karısı olduğunu belirtir. Bu ad muhtemelen Lord Dunsany'nin *Yann'ın Ülkesi* [(Babil Kitaplığı-25), Türkçesi: Hasan Fehmi Nemli, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003] adlı öyküsünde geçen Sheol Nugganoth'tan türetilmiştir. (ç.n.)

gibi; bütün enerji, madde, zaman ve mekân âlemlerinin ötesinde, muazzam hayaller gibi uzanan karanlık ruh ve varlık uçurumlarıyla bağlantılı, kısmen insan bir varlık gibi göründü gözüne. Tam o sırada Wilbur başını kaldırdı ve ses üreten organlarının insanlığın çoğunluğununkinden farklı olduğunu ele veren tuhaf, tannan bir sesle konuşmaya başladı:

"Bay Armitage," dedi, "Bu kitabı eve götürmem gerektiini düşünüyorm. İçerisinde, burada olmayan bazı şeraitte kaydedebileceğim şeyler var ve kırtasiyeciliğin önüme engel olarak dikilmesi bağışlanmaz bir günah olur. İzin verin götüreyim, Efendim; yemin ederim kimse farkı anlamaz. Onu çok iyi muhafaza edeceemi söylememe hacet yok. Onun yerine bendeki Dee nüshasını..."

Wilbur, kütüphane memurunun yüzünde reddetme kararlılığını görerek sustu ve kendi keçi suratında kurnaz bir ifade belirdi. Armitage, Wilbur'a ihtiyacı olan parçaların kopyasını çıkarabileceğini söylemeye hazırlanıyordu ki birden bunun olası sonuçlarını düşünerek kendini tuttu. Böyle bir yaratığa, murdar dış âlemlerin anahtarını vermek büyük bir sorumluluğu üstlenmek olacaktı. Wilbur işin aldığı yönü gördü, alttan alarak cevap vermeye çalıştı.

"Pekâlâ, madem böyle düşünüyon, öyle olsun. Belki, Harvard senin kadar kılı kırk yarmaz." Ve daha fazla söz söylemeden ayağa kalktı, her kapıda eğilerek yürüyüp binadan dışarı çıktı.

Armitage, iri bekçi köpeğinin vahşi havlamalarını duydu ve üniversite avlusunun pencereden görülen kısmını geçmekte olan Whateley'in goril adımlarıyla yürüyüşünü izledi. Duymuş olduğu vahşi öyküleri düşündü ve *Advertiser*'daki Pazar öyküleriyle Dunwich'e yaptığı bir ziyarette köylülerden derlediği bilgileri anımsadı. Bu dünyadan –ya da en azından üç boyutlu dünyadan– olmayan, görünmez şeyler bütün iğrençlik ve korkunçluklarıyla New England'ın vadilerinde dolaşıyor, edepsizce dağ başlarında pusuya yatıyorlar. O, uzun zamandan beri bundan emindi. Şimdi, davetsiz çıkagelen dehşetin bazı korkunç bölümlerinin çok yakınlarda olduğunu hissediyor, bir zamandır uyumakta olan eski karabasanın karanlık egemenliği-

nin cehennemi ilerleyişini görüyor gibiydi. *Necronomicon*'u bir tür iğrenmeyle titreyerek kilitaltına kaldırdı, ama odadan kötü ve tanımlanamaz bir koku uzun süre gitmedi. "Bir pislik olarak bilmelisin onları" diye metinden bir tümceyi tekrarladı. Evet, koku, üç yıl kadar önce Whateley'lerin çiftlik evini ziyaret ettiğinde kendisini rahatsız eden kokunun aynısıydı. Keçiyi andıran, uğursuz Wilbur'u düşündü yeniden ve soyu sopu konusunda köyde dolaşan söylentilere alayla güldü.

"Babası da anasıyla aynı soydan mıydı?" diye kendi kendine mırıldandı Armitage. "Ulu Tanrım, ne ahmaklar! Arthur Machen'in Yüce Tanrı Pan'ını[67] göstersen, sıradan bir Dunwich skandalı sanırlar! Ama Wilbur'un babası nasıl bir şeydi? Üç boyutlu dünyanın dışında hangi lanet, şekilsiz etkiler söz konusuydu? Candlemas'ta doğmuştu –1912 Mayıs Arefesi'nden dokuz ay sonra, yerin altından gelen garip gürültülerle ilgili söylentilerin Arkham'da dolaşmaya başladığı sırada– O Mayıs Arefesi gecesinde dağlarda nasıl bir şey yürümüştü? Nasıl bir Roodmas[68] dehşeti etiyle kemiğiyle dünyaya musallat olmuştu?"

Bu günü izleyen haftalar boyunca Dr. Armitage, Wilbur Whateley ve Dunwich civarındaki şekilsiz varlıklar hakkında olası bütün bilgileri toplamaya koyuldu. İhtiyar Whateley'in son anına tanıklık etmiş olan Aylesbury'li Dr. Houghton ile yazıştı ve hekimin tekrarladığı yaşlı adamın son sözleri üzerinde düşünecek çok şey olduğunu gördü. Dunwich Köyü'ne yapılan bir ziyarette hiçbir yeni bilgiye ulaşılamadı, ama *Necronomicon*'un Wilbur'un yana yakıla aradığı bölümlerinin yakından incelenmesi, bu gezegeni müphem bir şekilde tehdit eden tuhaf kötülüğün niteliği, yöntemleri ve arzuları hakkında yeni ve müthiş ipuçları sağlıyor gibiydi. Boston'da arkaik bilgilere sahip birçok

67) Arthur Machen'in 1894'te yayımlanan "*Great God Pan*" adlı uzun öyküsüne gönderme. Bu öyküde genç bir kadınla Ulu Pan'ın çocukları olan gizemli Helen Vaughan esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolmadan önce birçok kişiyi fiziksel ve ruhsal felakete sürükler. Öykünün "*Dunwich Dehşeti*" üzerinde büyük bir etkisi olduğu açık. (ç.n.)

68) Roodmas: 3 Mayıs. Daha çok Kutsal Haç Günü olarak bilinir. Roma Katolik ve Ortodoks teolojisi bu günü Haç'ın icat edildiği gün olarak anar. (ç.n.)

öğrenciyle yapılan konuşmalar ve daha başka yerlerdeki çok sayıda başka insanla yapılan yazışmalar, Dr. Armitage'ın yavaş yavaş müthiş bir ruhsal korkuya dönüşen şaşkınlığa sürüklenmesine yol açtı. Yaz yaklaşırken, Armitage, yukarı Miskatonic vadisinde çöreklenen dehşetlerle ve insan dünyasının Wilbur Whateley olarak tanıdığı canavarla ilgili bir şeyler yapılması gerektiğini bulanık bir şekilde hissetti.

VI

Dunwich dehşeti, 1928 yılında Lammas ile ekinoks[69] arasında meydana geldi; Dr. Armitage bu olayın korkunç başlangıcına tanıklık edenlerin arasındaydı. Bu arada, Whateley'in Cambridge'e yaptığı garip yolculuğu ve Widener Library'deki *Necronomicon* nüshasını ödünç almak için giriştiği çılgınca çabaları duymuştu. Bu çabalar bir işe yaramamıştı, çünkü Armitage bu korkunç kitabı elinde bulunduran bütün kütüphaneleri çok kesin bir dille uyarmıştı. Wilbur, Cambridge'te şaşılacak denli sinirliydi; hem kitabı elde etmeye can atıyordu, hem de eve dönmeye; sanki evden uzak olmasının doğuracağı sonuçlardan korkuyordu.

Ağustos başlarında korkulanlar oldu; ayın üçü sabahının ilk saatlerinde Dr. Armitage, üniversitenin bahçesindeki yırtıcı bekçi köpeğinin ansızın öfkeyle havlamaya başlamasıyla uyandı. Derin, dehşet verici hırlamalar, yarı deli inleme ve havlamalar, akla korkunç olasılıkları getiren aralıklarla, ama giderek artan bir güçle devam etti. Sonra, tamamen farklı bir gırtlaktan kopan bir çığlık ortalığı inletti –Arkham'da uyumakta olanların yarısını uyandıran ve bir daha da düşlerinden çıkmayan bir çığlık– böyle bir çığlık dünyada, ya da sadece dünyada, doğmuş birinden çıkamazdı.

Armitage alelacele üzerine bir şeyler geçirip dışarı fırladı, sokağı ve çimenliği geçerek üniversite binalarına doğru hızla

69) Ekinoks: Gün-tün eşitliği, 21 Mart ve 23 Eylül günleri. Burada söz konusu olan sonbahar ekinoksu, yani 23 Eylül. (ç.n.)

koşmaya başladı; birilerinin kendisinden önde olduğunu gördü ve acı acı çalan kütüphanenin hırsız alarmının yankılarını duydu. Kapkaranlık bir pencerenin ay ışığında, ardına kadar açık durduğu görülüyordu. Gelen şey içeri girmiş olmalıydı, çünkü şimdi hızla sönümlenerek hırlama ve inleme karışımı bir sese dönüşen havlama ve çığlıkların içeriden geldiğine şüphe yoktu. Bir içgüdü, burada cereyan eden şeylerin alışkın olmayan bir göze fazla geleceği konusunda Armitage'ı uyardı; bu yüzden girişin kapısını açarken yetkisini kullanarak kalabalığı dağıttı. Kalabalığın arasında, bazı tahmin ve kuşkularını anlattığı Profesör Warren Rice ile D. Francis Morgan'ı görerek bu ikisine kendisiyle birlikte içeri girmelerini işaret etti. Tetik duran bir köpeğin alçak perdeden hırıltıları dışında içerden gelen sesler artık dinmişti, ama ansızın, Armitage, tıpkı ölmek üzere olan birisinin son nefesini verirken olduğu gibi çalıların arasından hep bir ağızdan son derece ritmik bir şekilde ötmeye başlayan çobanaldatanların avaz avaz sesleriyle irkildi.

Bina, Dr. Armitage'ın öteden beri çok iyi bildiği korku verici bir kokuyla doluydu; üç adam hızla koridoru aşarak zor duyulur inleme sesinin geldiği küçük jeneoloji okuma odasına yöneldiler. Bir an için kimse ışığı açmaya cesaret edemedi, sonra Armitage bütün cesaretini toplayarak düğmeye uzandı. Üçünden birisi –hangisi olduğu belli değil– altüst olmuş masaların ve devrilmiş sandalyelerin arasında sere serpe yatan şeyi görünce tiz bir çığlık attı. Profesör Rice, sendelememiş ve yere yığılmamış da olsa, bir an için bilincini tamamen kaybetmiş olduğunu itiraf etti sonradan.

Pis kokulu, yeşile çalan sarı bir sıvıyla katran gibi yapış yapış bir maddenin oluşturduğu gölün yanı başında, bir yanı üzerine kıvrılmış yatmakta olan şey 2,75 boyundaydı ve köpek bütün giysileriyle derisinin bir kısmını lime lime etmişti. Henüz ölmemişti, göğsü, dışarıda çılgınlar gibi öten, umutlu çobanaldatanların sesiyle korkunç bir uyum içinde inip kalkarken, bedeni sessizce seğirip kasılıyordu. Kunduralık kösele ve giysi parçaları bütün odaya saçılmıştı ve pencerenin içinde, oraya fırlatılıp atılmış olduğu anlaşılan çadır bezinden boş bir torba duruyordu. Ortadaki masanın yakınında bir tabanca var-

dı; horozun düşmüş olduğunu gösteren bir iz taşıyan, ateş almamış bir kartuş, neden ateş edilmemiş olduğunu açıklıyordu. Ama, o şeyin kendisi o an için başka hiçbir görüntüye yer bırakmıyordu. Bunu tanımlamaya hiçbir insan kaleminin yetmeyeceğini söylemek fazlasıyla basmakalıp, ancak o kadar da doğru olmayacaktır, öte yandan, bakış açısı ve fikirleri, sıkı sıkıya bu gezegenin veya bilinen üç boyutun sıradan yaşam biçimleriyle sınırlı olan birisinin bu şeyi tam olarak gözünde canlandırmasının mümkün olmayacağını söylemek yerinde olacaktır. İnsanlarınkine benzeyen elleri, başı ve Whateley'lerin damgasını taşıyan çenesiz, keçi suratıyla kısmen insan olduğuna kuşku yoktu. Ama göğsü ve bedeninin alt kısımları teratolojik[70] açıdan inanılmazdı; öyle ki ancak bol giysiler bu dünyada tehdit edilmeksizin ve kökü kazınmaksızın dolaşmasını mümkün kılıyordu.

Belden yukarısı yarı insan biçimli olmakla birlikte, tetikte bekleyen köpeğin yırtıcı pençelerinin üzerinde dinlendiği göğsü bir timsah derisi gibi ağ görünümündeydi. Sırtı, bazı yılanların pullu derisini akla getiren sarı yeşil renklerle alaca bulacaydı. Belden aşağısıysa en kötüsüydü, zira artık insana benzerlikten eser kalmıyor, salt fantezi başlıyordu. Derisi kapakara, kalın bir kürkle kaplıydı ve karnından aşağısında onlarca kırmızı emici ağızlı, grimsi yeşil dokunaç, gevşek bir şekilde sarkıyordu. Dokunaçların düzeni çok tuhaftı; dünyada ya da güneş sisteminde bilinmeyen bir geometrinin kurallarına uyuyor gibiydi. Kalçaların her birinde gelişimini tamamlamamış bir göze benzeyen kirpikli, pembemsi, derin bir tür göz çukuru vardı; kuyruk yerindeyse az gelişmiş bir ağız ya da gırtlak olduğunu gösteren birçok kanıt ve halkaması pembe işaret bulunan bir tür hortum ya da dokunaç vardı. Bacakları, kara kürkü dışında, kabaca, tarihöncesi dev sürüngenlerin arka bacaklarını andırıyordu ve ne pençe ne de toynağa benzeyen kabarık damarlı yumuşak bir tabanla sonlanıyordu. Bu şey soluk alıp verdiğinde, kuyruk ve dokunaçları, sanki atalarının insan olmayan yanı-

70) Teratoloji: Biyoloji ve tıbbın, oluşumdaki biçimsizlik ve anormallikleri inceleyen dalı. (ç.n.)

na has bir dolaşım sisteminin gereğiymiş gibi ritmik bir şekilde renk değiştiriyordu. Bu olgu, dokunaçlarda yeşilimtırak rengin koyulaşmasıyla kendini gösterirken, sarımtırak görünüşlü kuyrukta pembe halkaların arasında kalan bölgelerin hastalıklı pis bir gri renge dönüşüp yeniden sararmasıyla belli oluyordu. Gerçek kandan eser yoktu; sadece kokuşmuş sarımtırak yeşilimsi bir sıvı, boyalı zemine sıvanmış yapış yapış bir maddenin dışına damla damla sızıyor ve ardında garip bir şekilde rengi atmış izler bırakıyordu.[71]

Üç adamın odada bulunması, ölmek üzere olan şeyi biraz canlandırmış olacak ki dönmeden ya da başını kaldırmadan bir şeyler mırıldanmaya başladı. Dr. Armitage, yaratığın ağzında dökülen sözlerin yazılı bir kaydını tutmadı, ama bunların İngilizce'yle uzaktan yakından bir ilgisi olmadığını ileri sürmektedir. Başlangıçta, hecelerin bu dünyada konuşulan hiçbir dille bağlantısı yoktu, ama sonuna doğru Necronomicon'dan, yaratığın ararken canından olduğu şu lanetli kitaptan alındığı açıkça belli olan bazı heceler işitildi. Bu sözler, Armitage'ın anımsayabildiği kadarıyla şöyleydi: "N'gai, n'gha'ghaa, bugg-shoggog, y'hah; Yog-Sothoth, Yog-Sothoth...."[72] Murdar beklentiler içindeki çobanaldatanların ritmik çığlıkları bir kreşendoya dönüşürken, yaratığın sesi gitgide sönümlenerek sonunda işitilmez oldu.

Sonra yaratığın soluk alıp vermesi durdu ve köpek başını yukarı kaldırarak hazin bir uluma tutturdu uzun uzun. Yere kapaklanmış şeyin sarımtırak keçi suratında bir değişiklik meydana geldi ve kocaman kara gözleri korkutucu bir şekilde içine göçtü. Pencerenin dışında çobanaldatanların acı ve tiz çığlıkları ansızın sustu ve toplanan kalabalığın mırıltılarını bas-

71) Bu tanım, kabaca, Arthur Machen'in *"Kara Mührün Öyküsü"*ndeki Jervase Cradock'un tanımına benzemektedir. Wilbur, olay sırasında on beşinde, Jervase on dördündedir ve insan bir anneyle *"küçük insanlar"*dan birinin (bir cinin) çocuğudur. [Bkz. Arthur Machen, *Ateş Piramiti*, (Babil Kitaplığı-22) Türkçesi: Hasan Fehmi Nemli, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2002.] (ç.n.)

72) Bu büyü sözleri için bkz. "Charles Dexter Ward Vakası", H. P. Lovecraft, *Toplu Eserleri I*. (ç.n.)

tıran panik içinde pır pır eden kanat sesleri duyuldu. Peşine düştükleri avın peşi sıra, tüylü bir gözetçiler sürüsü aya doğru havalanıp hızla gözden yitti.

Köpek ansızın irkildi, korkuyla havladı ve içeri girdiği pencereden sinirli bir şekilde atlayıp dışarı çıktı. Kalabalıktan bir çığlık yükseldi ve Dr. Armitage dışarıdaki kalabalığa, polis ya da adli tıp uzmanları gelinceye kadar kimsenin içeri alınmayacağını bağırarak bildirdi. Pencerelerin, kimsenin içeriyi gözetlemesine izin vermeyecek kadar yüksek oluşuna şükretti ve bütün pencerelerin perdelerini dikkatle çekti. O zamana kadar iki polis geldi; onları girişte karşılayan Dr. Morgan, adli tıpçılar gelip yere serilmiş şeyin üzerini örtünceye kadar, pis kokularla dolu okuma odasına girmemelerinin kendi iyiliklerine olacağını polislere ısrarla anlattı.

Bu arada zeminde korkunç değişiklikler meydana geliyordu. Dr. Armitage'la Profesör Rice'ın gözleri önünde oluşan büzüşme ve parçalanmanın tür ve hızının tanımlanması gerekmez, fakat yüz ve ellerinin dış görünüşü dışında Wilbur Whateley'in gerçekten insani unsurlarının çok az olduğu söylenmelidir. Adli tıp uzmanları geldiğinde, boyalı tahtaların üzerinde sadece yapışkan beyazımsı bir kütle kalmıştı ve acayip koku neredeyse yok olmuştu. Açıktı ki Whateley'in, en azından, gerçek ya da kalıcı bir anlamda bir kafatası ve kemik iskeleti yoktu. Bir ölçüde meçhul babasına çekmiş olmalıydı.

VII

Yine de bütün bunlar gerçek Dunwich dehşetinin sadece başlangıcıydı. Formaliteler şaşkın memurlar tarafından yerine getirildi; anormal ayrıntılar usulüne uygun bir şekilde basından ve halktan gizlendi; çiftliğe göz atmaları ve müteveffa Wilbur Whateley'in mirasçıları varsa, onları haberdar etmeleri için Dunwich ve Aylesbury'ye adamlar gönderildi. Bu görevliler, hem kubbe şeklindeki tepelerin içinden gelen gümbürtülerin artması yüzünden, hem de Whateley'lerin evlerinin tahtayla kaplanmasıyla oluşturulmuş büyük boşluktan gelen ve giderek

artan alışılmadık pis kokular, dalgalanma ve çarpma sesleri yüzünden, köylüleri büyük bir heyecan içinde buldular. Wilbur'un uzakta olduğu süre içerisindeatlara ve sığırlara bakan Earl Sawyer tam bir sinir hastası olup çıkmıştı. Görevliler, iğrenç kokulu tahta kaplı yerlere girmemek için bahaneler icat ettiler ve araştırmalarını, memnuniyetle, Wilbur'un yaşadığı kısımlara, yeni onarılmış sundurmalara yapılan bir ziyaretle sınırladılar. Aylesbury'deki mahkemeye kallavi bir rapor sundular ve bugün yukarı Miskatonic vadisinde yozlaşmış ya da yozlaşmamış sayısız Whateley arasında hâlâ miras davalarının sürmekte olduğu anlatılmaktadır.

Kocaman bir defteri kebire tuhaf karakterlerle yazılmış olan ve aralıklarıyla mürekkepteki değişiklikler yüzünden bir tür günlük olduğuna hükmedilen, bitmez tükenmez bir el yazması, bu defteri, sahibine çalışma masası hizmeti veren eski bir masanın çekmecesinde bulanlar için tam bir muamma oldu. Bir haftalık bir görüşmeden sonra günlük, müteveffanın tuhaf kitap koleksiyonuyla birlikte incelenip, çevrilmek üzere Miscatonic Üniversitesi'ne gönderildi; ama kısa sürede, en iyi dilciler bile metni kolaylıkla çözemeyeceklerini anladılar. Wilbur'un ve İhtiyar Whateley'in borç ödemede her zaman kullandıkları eski altınlarınsa hâla izine rastlanmış değil.

Kıyamet 9 Eylül gecesi koptu. Akşamleyin tepeden gelen gürültüler fevkalade artmış ve bütüngece köpekler yırtınırcasına havlayıp durmuştu. Ayın onunda erkenden kalkanlar havayı garip, pis bir kokunun doldurduğunu fark ettiler. Saat yedi civarında, Soğuk Pınar Vadisi ile köy arasında yer alan George Corey'in çiftliğinde sığırtmaç olarak çalışan genç Luther Brown, sabahleyin sığırları götürdüğü Ten-Acre Meadow'dan çılgınlar gibi koşarak köye geri döndü. Delikanlı kendini dar attığı mutfakta korkudan spazm geçirirken, çocuğu takip etmiş olan sürü de arka avluda panik içerisinde yeri eşeliyor, böğürüyordu. Luther zaman zaman soluğu kesilerek ve kekeleye kekeleye Bayan Corey'e öyküsünü anlattı.

"Orda, yolun ötesine, Bayan Corey – bi şey var! gökgürültüsü gibi kokuyo ve sanki oradan bi ev geçmişçesine çalılarla küçük ağaçlar geriye yatmış. Ve en kötüsü de bu değil. Yolda,

Bayan Corey izler var – bir varilin kıçı kadar kocaman, yuvarlak izler; bi fil basmış gibi hepsi de derin, ama hiç de dört ayağın bırakabilecee izlere benzemiyo! Kaçmadan evvel bir ikisine baktım ve her birinin tıpkı büyük bir palmiye yaprağı gibi çizgilerle, kaplı olduunu gördüm. – her biri iki üç kat büyüklükte – izler yola doğru gidiyordu. Soona pis mi pis bi koku; tıpkı Büyücü Whateley'in eski evinin ordaki gibi..."

Burada çocuk kekelemeye ve onu eve kaçırtan korkuyla yeniden titremeye başladı. Daha fazla bilgi edinemeyen Bayan Corey komşulara telefon etmeye ve esas dehşetin habercisi olan bir paniğin tohumlarını atmaya başladı. Whteley'lere en yakın yer olan Seth Bishop'ların çiftliğinin kahya kadını Sally Sawyer'a ulaştığında, bilgi aktarmak yerine dinleme sırası ona gelmiş oldu, çünkü Sally'nin sığırtmacı Chauncey, kötü geçirdiği bir geceden sonra Whateley'lere yakın tepelere doğru yollanmış ve Bay Bishop'un sığırlarının bütün gece dışarıda bırakıldığı otlağa bir göz attıktan sonra dehşet içinde hızla koşarak geri dönmüştü.

"Evet, Bayan Corey," dedi telin diğer ucundaki Sally'nin titek sesi, "Cha'ncey gönderildiği yerden biraz önce döndü, öyle tırsmış ki dili tutulmuş! Diyo ki, İtiyar Whateley'nin evi tümden havaya uçmuş; içine dinamit konmuş gibi keresteler etrafa dağılmış; sadece zemin kat yerinde duruyomuş, ama pis pis kokan ve parçalanmış kerestelerin kenarından damla damla yere sızan katran gibi kıvamlı bir maddeyle kaplıymış. Ve avluda da en beterinden izler varmış – bir fıçıdan daha kocaman, yuvarlak izler ve hepsi de havaya uçan evdeki gibi bir maddeyle yapış yapışmış. Cha'ncey diyo ki, izler büyük bölümü biçilmiş olan otlağa ve hasırla kapatılmış bir ahıra doğru gidiyomuş ve izlerin uğradığı her yerde bütün taş duvarlar yıkılmışmış.

"Ve diyo ki o, Bayan Corey, korka korka Seth'in sığırlarını aramaya çıkmış ve onları yukarı otlakta, nerdeyse Şeytan'ın Oyun Alanı'nda bulmuş. Sığırların yarısı sırra kadem basmış, öbür yarısıysa, tıpkı Lavinny'nin kara veledinin doğduğundaki gibi yara bere içinde, kanı çekilmiş vaziyette yatmaktaymış. Seth, şimdi onlara bakmaya gitti, ama inşallah Büyücü Whateley'in

evine çok yaklaşmaz! Cha'ncey izlerin otlağı terk ettikten sonra nereye yöneldiğine pek dikkat etmemiş ama, vadiden köye doğru giden yola yöneldiğini sandığını söylüyor.

"Diyorum ki, Bayan Corey, dışarıda, daha önce hiç görülmemiş bi şey dolaşıyor ve bana sorarsan, o kara marsık Wilbur Whateley müstahakını buldu, ne de olsa o şeyin yaratılmasının temelinde yatan o. Onun kendi de haddizatında insan deel. Ben bunu bilir bunu söylerim hep; bence onunla İitiyar Whateley, kapısını bacasını çivileyip kapattıkları o evde tıpkı kendisi kadar bile insan olmayan bi şey yetiştirdiler. Dunwich civarında her zaman görünmeyen bir şeyler olmuştur –canlı şeyler– insan olmayan ve insanoğluna iyilik getirmeyecek şeyler.

"Toprak, dün gece 'dile gelmişti' ve sabaha karşı Cha'ncey çobanaldatanların Souk Pınar Vadisi'nde öyle yüksek sesle çırıştıklarını duydu ki hiç uyuyamadı. Sonra, Büyücü Whateley'lerden geldiğini sandığı daha hafif bir ses duymuş; tıpkı kocaman bir kutu ya da sandık uzaklarda açılıyormuş gibi, aaçlar yarılıyor ya da yırtılıyormuş gibi bir ses. Bu yüzden ve daha başka sebeplerden taa gün aarıncaya kadar gözünü uyku tutmamış ve bu sabah erden kalıp meselenin aslını astarını öörenmek için Whateley'lerin çiftliine gitmiş. Gördükleri yeter de artar, size diyeyim Bayan Corey! Hiç de hayra alâmetşeyler deel ve bana sorarsan erkekler toplaşıp bi şeyler yapmalı. Kötü bi şeyler olacaanı biliyom ve sonumun geldiini hissediyom, ancak nasıl olur Tanrı bilir.

"Sizin Luther, büyük izlerin ne tarafa yöneldiine dikkat etmiş mi? Etmemiş ha! Eee, Bayan Corey, eer izler vadinin bu yanındaysa ve sizin eve kadar da gelmiyorsa, ben diyom ki izler vadinin kendisine dooru gitmiş olmalı. Böyle olmalı. Ben hep Souk Pınar Vadisi'nin tekin bir yer olmadıım söylerim. Çobanaldatanlar ve ateşböcekleri orda Tanrı'nın yaratıkları gibi davranmıyor ve kayalık uçurumla Ayı İni arasında doğru yerde durursan garip bir şeylerin havada uçuştuunu, bir şeylerin konuştuunu duyabilirsin."

O öğlene kadar Dunwich'li erkeklerin ve erkek çocukların dörtte üçü Whateley'lerin çiftliğinin yeni oluşmuş yıkıntılarıyla Soğuk Pınar Vadisi arasındaki yollarda ve otlaklarda grup grup

toplaşarak, kocaman izleri, Bishop'un sakatlanmış sığırlarını, çiftlik evinin pis kokulu, acayip yıkıntılarını ve tarlalarla yol kenarlarının çiğnenmiş, ezilmiş bitki örtüsünü dehşet içinde incelediler. İpini koparıp dünyaya düşen şey her ne ise, mutlaka uğursuz büyük dere yatağına doğru gitmiş olmalıydı, çünkü dere kıyısındaki bütün ağaçlar bükülüp kırılmıştı ve çalıların arasından bir yar gibi dimdik aşağı inen büyük bir yol açılmıştı. Sanki bir çığın önüne katıp sürüklediği bir ev, sık çalıların arasından diklemesine aşağı kaymıştı. Aşağıdan hiç ses gelmiyordu, ama uzaktan uzağa, tarifsiz pis bir koku hissediliyordu; adamların aşağı inip bilinmeyen devasa dehşetle ininde karşılaşmak yerine, uçurumun kıyısında kalıp, tartışmayı yeğlemelerinde şaşılacak bir şey olmasa gerek. Adamların yanlarına aldığı üç köpek başlangıçta hiddetle havlıyordu, ama vadiye yaklaşıldığında köpeklerin gözleri korktu, isteksizlik göstermeye başladılar. Biri telefon edip, Aylesbury Transcript'e haber verdi, ama Dunwich'ten gelen vahşi haberlere alışkın yayımcı, bu konuda kısa bir süre sonra Associated Press tarafından yeniden yayımlanan, gülünç bir paragraf çırpıştırmakla yetindi.

O gece herkes evine gitti ve her ev, her ahır, olabildiğince kuvvetli barikatlarla desteklendi. Hiçbir sığırın dışarıda, otlakta bırakılmadığını söylemeyeyse gerek bile yok. Sabahın ikisinde korku verici bir koku ve hiddetli köpek havlamaları Soğuk Pınar Vadisi'nin doğu kıyısında yer alan Elmer Frye çiftliği halkını uyandırdı; bu insanların hepsi, dışarıdan bir yerlerden gelen bir tür boğuk hışırtılar ve bir dalganın hafif hafif kıyıya çarpmasını andıran sesler duyduklarında hemfikirler. Bayan Frye komşulara telefon etmeyi önerdi ve Elmer bu öneriyi kabul etmek üzereydi ki parçalanan ağaç sesleri konuşmalarını yarıda kesti. Sesin ahırdan geldiği açıktı; hemen ardından sığırların korku dolu böğürtüleri ve koşuşturma sesleri duyuldu. Köpekler salyalarını akıtarak, korkudan sersemlemiş sahiplerinin ayakları dibine kıvrıldılar. Frye alışkanlıkla bir fener yaktı, ama karanlık avluya çıkmanın ölüm demek olduğunu biliyordu. Çocuklarla kadınlar sızlandılar; niteliği belirsiz, geçmişten miras bir savunma içgüdüsüyle hayatta kalmalarının sessiz durmalarına bağlı olduğunu anladılar. Sonunda sığırların gürül-

tüsü azalarak acıklı bir iniltiye dönüştü ve koparma, parçalama, kırma sesleri birbirini izledi. Frye'ler birbirlerine sokularak, sesler Soğuk Pınar Vadisi'nde sönümleninceye kadar kıpırdamaya cesaret edemeden oturdular. Sonra ahırdan gelen korkunç inlemelerve vadideki gecikmiş çobanaldatanların şeytani ötüş sesleri arasında Selina Frye sendeleye sendeleye telefona yürüdü ve dehşetin ikinci aşamasını başlatan haberleri etrafa yaydı.

Ertesi gün bütün kır panik içindeydi, ağızlarını bıçak açmayan, gözleri yılmış gruplar şeytani olayın cereyan ettiği yere gelip gelip gittiler. Yıkımla oluşmuş iki devasa patika vadiden Frye çiftliğine doğru uzanıyordu; otsuz yerlerde kocaman kocaman izler vardı ve kırmızıya boyalı eski ahırın bir tarafı tamamen çökmüştü. Sığırlardan sadece dörtte biri bulunup tanınabildi. Bunların bazıları garip bir şekilde parça parça olmuştu ve yaşamaya devam eden hayvanlarınsa hepsini vurmak gerekti. Earl Sawyer, Aylesbury'den veya Arkham'dan yardım istenmesini teklif etti, ama diğerleri bunun işe yaramayacağını ileri sürdüler. Whateley'lerin çöküntüyle sağlamlığın ara yerinde duran kolundan İhtiyar Zebulon Whateley, dağ başlarında ayinler yapılması konusunda çılgın önerilerde bulundu. İhtiyarZebulon, geleneklerin gücünü koruduğu bir soydan geliyordu ve büyük taş halkaların etrafında ilahiler okunması konusundaki anılarının Wilbur'la ve dedesiyle hiçbir bağıntısı yoktu.

Felakete uğramış ve gerçek bir savunma örgütleyemeyecek kadar sinmiş kırların üzerine karanlık çöktü. Bazı çok yakın aileler bir çatı altında toplanıp kaygılar içinde karanlığa gözlerini dikerken, çoğunluk, önceki gece yaptığı gibi evlerinin etrafına barikatlar kurup bir işe yaramayacağını bile bile çakaralmaz tüfeklerini doldurup, tırmıklarını el altında tuttu. Ancak tepelerden gelen bazı sesler dışında o gece bir şey olmadı ve sabah olduğunda bu yeni dehşetin geldiği gibi çabucak gittiği umuduna kapılan bir yığın insan vardı. Hatta, saldırı amaçlı bir araştırma grubunun vadiye doğru yola çıkmasını önerecek kadar cesur öneriler yapıldıysa da, öneri sahiplerinden hiçbiri isteksiz çoğunluğa örnek olmayı göze alamadı.

Gece olduğunda yeniden barikatlar kuruldu, ancak bu defa bir araya toplanıp birbirine sokulan daha az sayıda aile vardı. Sabah olduğunda hem Frye, hem de Seth Bishop'lar köpeklerin telaşa kapıldığını, uzaktan ne idüğü belirsiz pis koku ve seslerin duyulduğunu bildirdiler; öte yandan erkenden keşfe çıkanlar Sentinel Hill'in eteklerindeki yolda yeni bir dizi dev izi dehşetle fark ettiler. Önceki gibi, yolun her iki yanındaki ezilmiş bitki örtüsü, dehşet verici müthiş bir şeyin oradan geçmiş olduğunu gösteriyordu; öte yandan izlerin yakından incelenmesi dağ gibi bir şeyin Soğuk Pınar Vadisi'nden gelip, yine aynı yoldan geri dönmüş olduğunu ortaya çıkardı. Tepenin eteklerinde çalı ve fidanların kırılmasıyla açılmış yaklaşık on metre genişliğinde bir yol diklemesine yukarıya yöneliyordu; dağın en sarp yerlerinde bile yolun gidişatında en ufak bir sapmanın olmadığını gören araştırmacıların soluğu tutuldu. Bu dehşet verici şey her neyse, kayalık dimdik uçurumlardan bile tırmanabilirdi; araştırmacılar daha emniyetli yollardan tepenin üzerine çıktıklarında, izlerin orada sona erdiğini, daha doğrusu o noktadan geri döndüğünü gördüler.

Burası, Whateley'lerin cehennemi ateşlerini yaktıkları ve Mayıs Arefesi ile Hortlaklar gecesi kutlamalarında masaya benzeyen taşın yanında cehennemi ayinlerini yaptıkları yerdi. Şimdi, geniş bir alanın tam merkezini oluşturan taş, dağ büyüklüğündeki korkunç şey tarafından vurulup yıkılmıştı; taşın hafif çukur yüzeyini, korkunç şey kaçarken Whateley'lerin çiftliğinin yıkıntılarında görülen o yapış yapış katranımsı maddenin aynısı, pis kokulu bir birikinti doldurmaktaydı. Adamlar birbirlerine bakıp fısıldaştılar. Sonra, tepeden aşağı baktılar. Korkunç şeyin çıktığı yoldan aşağı indiği anlaşılıyordu. Akıl yürütmek boşunaydı. Akıl, mantık ve güdülerle ilgili normal fikirler birbirine karışmış vaziyetteydi. Şimdi, sadece grupla birlikte olan İhtiyar Zebulon durumun hakkını veriyor ve makul bir açıklama yapabiliyordu.

Perşembe gecesi, diğer birçok gece gibi başladı, ama daha az mutlu bitti. Vadideki çobanaldatanlar öylesine alışılmadık bir ısrarla çığırıştılar ki çoğu insanı uyku tutmadı ve sabahın üçünde yörenin birbirine paralel bağlı bütün telefonları acı

acı çaldı. Ahizeleri kaldıranlar korkudan çılgına dönmüş bir sesin, "İmdat, aman Tanrım!..." diye haykırdığını duydular ve bazıları haykırışın kesilmesinin ardından bir çatırtı sesi duydukları hissine kapıldılar. Başka bir şey duyulmadı. Hiç kimse bir şey yapmaya cesaret edemedi ve sabah olup da telefon gelinceye kadar kimse bir şey öğrenemedi. Sonra, bunu duymuş olanlar hattaki herkese telefon ettiler ve sadece Frye'lerin yanıt vermediği görüldü. Gerçek, alelacele toplanmış silahlı bir grup insanın çetin bir yürüyüşle Frye'lerin vadinin başlangıcındaki çiftliğine ulaşmasından sonra ortaya çıktı. Durum dehşet vericiydi, ancak pek sürpriz sayılmazdı. Bitki örtüsü ezilmişti ve birçok devasa iz vardı, ama evin yerinde yeller esiyordu. Ev, bir yumurta kabuğu gibi içine göçmüştü ve yıkıntıların içinde ne ölü ne canlı bir Tanrı kulu vardı. Sadece pis bir koku ve yapış yapış katranımsı bir madde vardı. Elmer Frye ve ailesi Dunwich'ten silinmişti.

VIII

Bu arada, dehşetin daha sessiz ama manen daha etkili bir aşaması, Arkham'da, duvarları sıra sıra raflarla dolu bir odanın kapalı kapısının ardında gelişmekteydi. Wilbur Whateley'in tercüme edilmek üzere Miskatonic Üniversitesi'ne teslim edilen tuhaf el yazması kayıtları ya da günlüğü, eski ve yeni dil uzmanları arasında epeyce sıkıntının ve şaşkınlığın yaşanmasına yol açtı; alfabesi, genel yapısı itibariyle Mezopotamya'da kullanılan koyu gölgeli Arap harflerine[73] benziyor olsa da, hazır bulunan yetkili kişilerden hiçbiri tarafından bilinmiyordu. Dil uzmanlarının en sonunda vardıkları sonuç, metnin şifre etkisi yaratan yapay bir alfabeyle yazılmış olduğu yolundaydı; ancak şifre çözmenin bilinen hiçbir yöntemi, yazarın kullanmış olabileceği bütün diller temelinde uygulandığında bile hiçbir

73) Sadece Mezopotamya'da değil İS sekizinci yüzyıldan on ikinci yüzyıla kadar Arapça konuşan dünyada kullanılan formal ve dekoratif Kûfi alfabesine atıf yapılmaktadır büyük bir olasılıkla. (ç.n.)

ipucu sağlamadı. Whateley'lerin yaşadığı konutlardan alınan eski kitaplar, filozof ve bilim adamlarının zihnini son derece meşgul etti ve birçok durumda önlerine yeni ve korku verici araştırma alanları açacak gibi göründüyse de, bu konuda hiç yardımları dokunmadı. Kitaplardan biri, demir tokalı kalın bir cilt, bir başka bilinmeyen alfabeyle yazılmıştı – epeyce farklı bir görüntüsü vardı ve en çok Sanskritçe'ye benziyordu. Eski defter, sonunda, hem Whateley'ler meselesine gösterdiği özel ilgi nedeniyle, hem de Antikitenin ve ortaçağların gizemli formüllerine aşina olması ve diller konusundaki bilgi ve ustalığı nedeniyle, Dr. Armitage'ın sorumluluğuna verildi tamamen.

Armitage'ın, alfabenin, eski zamanlardan bu yana, bazı yasak mezhepler tarafından kullanıldığı ve Sarazen Âleminin[74] büyücülerinden birçok biçim ve bilgiyi miras olarak aldığı yolunda bir düşüncesi vardı. Ama bu hususun pek öyle yaşamsal önemi yoktu, çünkü eğer kuşkulanıldığı gibi, çağdaş bir dilde bir şifre olarak kullanılmışsa, kökeninin bilinmesi gerekmeyebilirdi. Sözkonusu metnin hacmi dikkate alınacak olursa, diye düşünüyordu Armitage, metnin yazarı, belki bazı özel formüller ve büyüler dışında, kendi dilinden başka bir dil kullanma zahmetine girmeyi arzulamamış olmalıydı. Bu düşünceye uygun olarak, Dr. Armitage, metnin temelde İngilizce olduğu varsayımıyla işe girişti.

Dr. Armitage, meslektaşlarının defalarca başarısızlığa uğramış olmasından, bulmacanın derin ve karmaşık bir bulmaca olduğunu, bu yüzden de basit bir çözüm tarzının denenmeye bile değmeyeceğini biliyordu. Ağustos ayının ikinci yarısı boyunca Armitage, bir yığın kriptografi kitabıyla kendini takviye etti; kendi kütüphanesindeki bütün kaynakları ortaya döktü ve Trithemius'un Poligraphia'sını, Giambattista Porta'nın De Furtivis Literarum Notis'ini, De Vigénère'nin Traité des Chiffres'ini, Falconer'in Cryptomenysis Patefacta'sını, Davys'in ve Thicknesse'nin on sekizinci yüzyıl incelemelerini, Blair ve Von Marten gibi yakın zaman yetkililerinin eserleriyle Klüber'in Kryp-

74) Sarazen sözcüğü eskiden Hıristiyanlarca Müslüman halkları, özellikle de Arapları ve Türkleri anlatmak için kullanılırdı. (ç.n.)

tographik'ini okuyarak geceler geçirdi.[75] Armitage, kitaplar arasında sürdürdüğü incelemelerin arasında zaman zaman el yazmasının bizzat kendisine el attı ve bu kriptogramlardan, ayrı ayrı birçok harf grubunun bir çarpım tablosu gibi düzenlendiği, sayfa başlarına gelen sözcüklerin oluşturduğu mesajın sadece mezhep üyelerince bilindiği en maharetle ve en incelikle yazılmış olan bir tanesiyle ilgilenmesi gerektiğine ikna oldu zamanla. Daha eski otoriteler, yenilerine göre çok daha yararlı gibiydi ve Armitage, el yazmasının şifresinin çok eski ve hiç kuşkusuz esrarengiz deneyler yapan insanlarca nesilden nesile aktarıldığı sonucuna vardı. Armitage birçokdefa problemi çözer gibioldu, ama görünmez bir engel önünü tıkıyordu. Sonra, eylüle doğru bulutlar dağılmaya başladı. El yazmasının bazı yerlerinde kullanılan harfler yanılgıya yer vermeyecek kadar kesinlikle ortaya çıktı ve metnin İngilizce olduğu anlaşıldı.

2 Eylül akşamı son engel de ortadan kalktı ve Dr. Armitage, Wilbur Whateley'in defterinden ilk defa olarak bütün bir pasajı okudu. Hepsinin düşündüğü gibi, gerçekten de bir günlüktü ve okültizmde derin bir bilgelikle günlüğü yazan tuhaf yaratığın genel cehaletinin karışımını yansıtan bir üslupla kaleme alınmıştı. Armitage'ın şifresini çözdüğü 26 Kasım 1916 tarihli bu

75) Johannes Trithemius'un (1462-1516) *The Polygraphia*'sı ilk olarak 1518'de Latince olarak yayımlandı ve 1561'de Fransızca'ya çevrildi.

De Furtivis Literarum Notis, Giovanni Battista della Porta (1535?-1615) tarafından şifre konusunda yazılmış bir kitap olup ilk olarak 1563'te yayımlanmıştır.

Blaise de Vegènere'in (1523-1596) *Traicté des Chiffreres ou Secrètes d'Escrire*'i ilk olarak 1586'da yayımlandı.

John Falconer'in *Cryptomensis Patefacta; or, The Art of Secret Information Disclosed witout a Key*'i 1685'te yayımlandı.

An Essay on the Art of Decyphering, John Davys (1678-1724) ilk 1737'de yayımlandı.

Philip Thicknesse (1719-1792), *A Treatise on the Art of Decyphering and of Writing in Cypher*'i 1772'de yayımladı.

William Blair, Abraham Rees's Cyclopedia için 1819'da uzun bir makale yazdı.

G. Von Marten *Cours diplomatic*'i 1801'de yayımladı.

Johann Ludwig Klüber'in (1762-1837) *Kryptographik*'inin yayımlanma tarihi 1809. (ç.n.)

ilk uzun pasaj, hayli şaşırtıcı ve huzursuz ediciydi. Armitage'ın anımsadığına göre, on iki veya on üç yaşında görünen üç buçuk yaşında bir çocuk tarafından yazılmıştı.

"Bugün Sabaoth[76] için Aklo[77] öğrendim," diye sürüyordu defterdeki kayıt, "gökyüzü değil de tepeler ona cevap verdiinden, hiç hoşlanmadım. Yukarı kattaki, benim düşündüümden çok daha ilerimde ve pek de dünyevi bir beyne sahip gibi görünmüyor. Elam Hutchin'lerin İskoç çoban köpeği Jack ısırmak için üzerime geldiinde onu vurdum; Elam, cesaret edebilse beni öldüreceeni söylüyor. Sanırım edemeyecek. Dedem dün gece bana Dho formülünü belletti ve sanırım 2 manyetik kutuptaki saklı kentleri gördüm. Dünya temize havale olduunda, eğer Dho-Hna formülünü icra ettiğimde ben de berhava olmazsam, bu kutuplara gitmeliyim. Onlar havadan Sebt günü bana dediler ki ben yıllar evvelinde temize havale olacaam ve sanırım o zamanaca dedem de ölmüş olacak, bu yüzden Yr ile Nhhngr[78] arasındaki bütün düzlemlerin açılarını ve formülleri öğrenmem gerekiyor. Onlar dışarıdan yardım edecekler, lakin insan kanı olmadan bedeni alamazlar. Şu yukarı kattaki doğru tertibe banziyor. Voor işaretini[79] yaptığımda ya da üzerine Ibn Ghazi'nin[80] tozunu üflediimde onu azıcık görebiliyorum ve bu Mayıs Arefesi'nde Tepe'nin yakınlarında olu-

76) Sabaoth: Yeni Ahit'te tercüme edilmeden bırakılmış, "Kalabalıkların Tanrısı" anlamına gelen İbranice bir terim; sonraları hatalı bir telaffuzla "Tanrının Günü" anlamına gelen Sabbath şekline dönüşmüştür. Buradaki anlamı dinsel bir ayin için tayin edilmiş gün. (ç.n.)

77) Aklo: Arthur Machen'in "*The White People*" adlı öyküsünde geçen bir terim. Küçük kızın günlüğünde bir noktada, "Bir yıl önce öğrendiğim gerçek gün ve ay adlarını veya Aklo harflerini, Chian dilini, büyük güzel çemberleri, Mao Oyunlarını ya da belli başlı şarkıları oluşturma yöntemini kaydetmemeliyim" denmektedir. (*The House of Souls*). (ç.n.)

78) Her iki terim de uydurma olup, Lovecraft başka hiçbir yerde kullanmamıştır. (ç.n.)

79) Arthur Machen'in "*The White People*" adlı öyküsünden türetilmiş bir başka terim. (ç.n.)

80) Bir büyücü olduğu ima edilen uydurma bir Arap adı. (ç.n.)

yor. Diğer yüz yavaş yavaş yok olabilir. Dünya temize havale olduğunda ve üzerinde hiç bir dünya yaratığı kalmadığında neye bezeyeceeni merak ediyorum. Aklo Sabaoth'la beraber gelen varlık şekil değiştirebileceemi, dışarıdan yapılacak çok iş olduunu söyledi."

Sabah olduğunda Dr. Armitage korkudan buz gibi bir tere batmış, sarfettiği yoğun dikkatten ve uykusuzluktan çılgına dönmüş vaziyetteydi. Bütün gece günlüğü elinden bırakmamış, elektrik lambası altında oturup, gizemli metni mümkün olduğunca hızlı bir şekilde çözümlemek için titreyen ellerle sayfaları çevirmişti birbiri ardı sıra. Heyecanla karısına telefon edip eve dönmeyeceğini söylemişti; karısı evden ona kahvaltı getirdiğinde, eli olup da birkaç lokmadan fazlasını yiyemedi. Karmaşık anahtara yeniden başvurmak gerektiğinde bir iki defa ara vererek, bütün gün okuyup durdu. Getirilen öğle ve akşam yemeklerinden sadece birkaç lokma yedi. Ertesi geceyarısına doğru koltuğunda biraz uyukladı, ama çok geçmeden, insanoğlunun varlığını tehdit ettiğini keşfettiği gerçekler kadar korkunç, karmakarışık karabasanlar görerek uyandı.

4 Eylül sabahı Profesör Rice'la Dr. Morgan onu kısa bir süre görmekte ısrar ettiler ve korkudan titreyerek kül gibi bir benizle ayrıldılar oradan. Armitage, o gece yattı, ama çok düzensiz uyudu. Çarşamba günü –ertesi gün– yeniden el yazmasının başındaydı ve hem okumakta olduğu hem de daha önce çözmüş olduğu bölümlerden bir yığın not almaya başladı. Geceyarısından sonraki ilk saatlerde bürosundaki bir koltukta biraz kestirdi, ama şafak sökmeden el yazmasının başına geçmişti bile. Öğleye doğru, özel hekimi Dr. Hartwell uğradı, onu görmekte ısrarcı oldu ve çalışmaya son vermesini istedi. Armitage, günlüğü okumayı tamamlamanın onun için hayati önemde olduğunu ve vakti geldiğinde bir açıklama yapacağını ima ederek buna karşı çıktı.

O akşam karanlık çökerken, Armitage korkunç incelemesini tamamladı ve bitkin bir şekilde arkasına yaslandı. Akşam yemeğini getiren karısı, onu neredeyse komaya girmiş bir durumda buldu, ama karısının bakışlarının, tuttuğu notlar üze-

rinde gezindiğini gördüğünde tiz bir çığlıkla onu uyaracak kadar bilinci yerindeydi. Yavaşça yerinden doğrulup, karaladığı kâğıtları toparladı, hepsini büyük bir zarfa koydu ve ağzını kapatarak ceketinin iç cebine yerleştirdi hemen. Eve gitmesine yetecek kadar kuvveti vardı, ama tıbbi yardıma gereksinmesi olduğundan, derhal Dr. Hartwell çağrıldı. Doktor onu yatağa yatırırken o, boyuna "Ama, Tanrı aşkına, ne yapabiliriz?" diye mırıldanıp duruyordu.

Dr. Armitage uyudu, ama ertesi gün hezeyan geçiriyordu. Hartwell'e hiçbir açıklamada bulunmadı, ama nispeten sakinleştiği anlarda Rice ve Morgan ile acilen uzun bir görüşme yapılmasının gereğinden söz etti. Tahtayla kapatılmış çiftlik evinde bulunan bir şeyin imha edilmesi için yapılan bir çağrı ve başka bir boyuttan gelen bazı korkunç, eski varlıklar tarafından bütün insan ırkının, tüm bitki ve hayvan yaşamının yeryüzünden kökünün kazınması için yapılmış bir plana ilişkin çılgınca göndermeler de dahil, daha abuk sabuk sayıklamaları ise iyice tüyler ürperticiydi. Bağırarak dünyanın tehlikede olduğunu söyleyecekti, çünkü Eskiler[81] dünyadaki yaşamı sona erdirmek ve onu güneş sisteminden ve madde evreninden vigintilyonlarca[82] asır önce bir defa yuvarlanmış olduğu başka bir düzleme veya varoluş aşamasına sürüklemek istiyorlardı. Zaman zaman da, çağırdığı tehlikeyi denetlemede yardımcı olacak formülleri bulmayı umduğu Necronomicon'u ve Remigius'un Daemonolatreia'sını[83] isteyecekti.

"Durdurun onları! Durdurun onları!" diye haykıracaktı. "Şu Whateley'ler onları içeri salmak istiyorlardı ve en kötüsü geriye kaldı! Bir şeyler yapmamız gerektiğini Rice'la Morgan'a

81) Eskiler için bkz. *Delilik Dağları* 54. ve 55. notlar; "Lovecraft, Toplu Eserleri I" (ç.n.)

82) Vigintilyon: Bkz. *Cthulhunun Çağrısı*, dipnot 12. (ç.n.)

83) Gerçek bir kitap. Remigius, Nicolas Remi'nin (1530-1612) Latinceleştirilmiş şeklidir. Daemonolatreia Latince olarak 1595'te yayımlanmış, 1693'te Almancaya ve 1930'da İngilizceye çevrilmiştir. Kitap cadıları yargılayan yargıçlar için bir tür kılavuz niteliğinde olup ünlü Malleus Maleficarum türünde bir kitaptır. Malleus Maleficarum konusunda daha geniş bilgi için bkz. Haydar Akın, *Ortaçağ Avrupası'nda Cadılar ve Cadı Avı*, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2001. (ç.n.)

söyleyin – bu ümitsiz bir iş, ama nasıl güç elde edileceğini ben biliyorum... Ağustosun ikisinden beri, yani Wilbur'un buraya gelip öldüğü tarihten beri o şey beslenmiyor ve bu hızla...."

Fakat Armitage'ın sağlam bir bünyesi vardı ve yetmiş üç yaşında olmasına karşın, o gece, ateşlenmeden rahatsızlığından sıyrılıp çıktı. Cuma günü geç bir saatte uyandı, zihninde bulanıklıktan eser kalmamıştı, ama korkudan içi içini yiyor, korkunç bir sorumluluk duyuyordu. Cumartesi öğleden sonra, kendini kütüphaneye gidebilecek ve görüşmek için Rice'la Morgan'ı çağırabilecek kadar güçlü hissetti ve üç adam o günün geri kalan kısmıyla bütün akşamı en çılgın varsayımlarla ve umutsuz tartışmalarla kendilerine eziyet ederek geçirdiler. Kalın kalın bir yığın tuhaf ve korku verici kitap kütüphane raflarından ve emniyete alındıkları yerlerden çıkarıldı; hummalı bir acelecilikle, şaşırtıcı sayıda diyagram ve formül kopya edildi. Kuşkuculuğun zerresi yoktu. Her üçü de, içinde bulundukları binanın bir odasının zemininde yatmakta olan Wilbur Whateley'in cesedini görmüştü; bundan sonra hiçbiri günlüğe bir kaçığın saçmalamaları gözüyle bakamazdı.

Massachusetts Eyalet Polisini durumdan haberdar etme fikri tartışmalara yol açtı ve sonunda polisi haberdar etmeme kararına varıldı. Daha sonraki bazı araştırmaların ortaya çıkardığı gibi, örneğini görmeyen kişilerce inanılmayacak şeyler söz konusuydu. Gecenin geç saatlerinde, konferans belirli bir plan yapmadan dağıldı, ama Pazar günü Armitage gün boyu formülleri karşılaştırmakla ve üniversite laboratuvarından elde edilen kimyasal maddeleri birbirine karıştırmakla meşgul oldu. Korkunç günlük üzerinde ne kadar çok düşünürse, herhangi bir malzemenin, Wilbur Whateley'inardında bıraktığı yaratığı yok etmedeki etkisinden o kadar kuşku duyuyordu – kendisince bilinmeyen ve dünyayı tehdit eden varlık birkaç saatliğine ortaya çıkacak ve unutulmaz Dunwich dehşeti olacaktı.

Pazartesi, Armitage açısından pazar gününün tekrarı oldu, çünkü önündeki görev, sonsuz sayıda araştırma ve deney yapılmasını gerektiriyordu. Korkunç günlüğe yeniden başvurulması, planda birçok değişiklik yapılmasını gerektirdi; Armitage en sonunda bile, çok miktarda belirsizliğin kalacağını biliyordu.

Salıya kadar kesin bir harekat planı belirlemişti ve bir hafta içinde Dunwich'e bir geziye çıkacağına inanıyordu. Sonra, çarşamba günü büyük şok yaşandı. *Arkham Advertiser*'ın dikkati çekmeyecek bir köşesinde, Dunwich'te kaçak viski üretiminin nasıl rekor bir düzeye çıktığını anlatan Associated Press'ten alınma bir haberin altında komik küçük bir yazı vardı. Afallayan Armitage Rice'la Morgan'a telefon edebildi ancak. Gece geç saatlere kadar tartışıp, ertesi gün üçü de büyük bir telaşla hazırlandılar. Armitage korkunç güçlerin işine burnunu sokacağını biliyordu, bununla birlikte, kendisinden önce başkalarının bulaşmış olduğu daha derin ve daha kötücül işlerin sonucunu ortadan kaldırmanın başka yolu olmadığını görüyordu.

IX

Cuma sabahı, Armitage, Rice ve Morgan, Dunvich'e gitmek üzere otomobille yola çıkaraköğleden sonra bir sularında köye vardılar. Güzel bir gündü, ama parlak gün ışığında bile, felakete uğramış bölgenin tuhaf bir şekilde kubbeleri anımsatan tepeleriyle gölgeli, derin dere yatakları üzerinde sessiz bir korku ve uğursuzluk asılı duruyormuş gibiydi. Ara sıra bazı dağ tepelerinde gökyüzüne doğru uzanan kasvetli taş halkalar göze çarpıyordu. Osborn'un dükkânındaki pısmışlık havasından, korkunç bir şeylerin cereyan etmiş olduğunu anladılar ve çok geçmeden Elmer Frye'nin evinin ve ailesinin yokedilmiş olduğunu öğrendiler. Bütün öğleden sonra Dunwich civarında araba sürüp, olay hakkında bilgisi olan yerlileri sorguya çektiler ve giderek artan yürek çırpıntılarıyla Frye'lerden geriye kalan dehşet verici yıkıntıları, sağa sola bulaşmış katran gibi yapış yapış maddeleri, Frye'lerin avlusundaki iğrenç izleri, Seth Bishop'un yaralı sığırlarını ve çeşitli yerlerdeki ezilmiş bitki örtüsünü kendi gözleriyle gördüler. Sentinel Hill'e doğru çıkan ve inen izler, Armitage'a müthiş önemli gözüktü ve gözlerini dikip dağın doruğundaki sunağı andıran taşa uzun uzun baktı.

En sonunda, Frye'lerin uğradığı felaketin telefonla bildirilmesi üzerine o sabah Aylesbury'den bir grup polis gönderildi-

ğini öğrenen ziyaretçiler, görevli polisleri bulup, bir yarar sağlayabilecek notları karşılaştırmaya karar verdiler. Ama buna karar vermek, yapmaktan kolaydı, çünkü görevlilerin izine hiçbir tarafta rastlamadılar. Beş görevlinin arabada olması gerekiyordu, ancak araba şimdi Frye'lerin avlusunda, yıkıntıların yakınında boş duruyordu. Polislerle konuşmuş olan yerlilerin hepsi de başlangıçta Armitage'la arkadaşları kadar şaşkın görünüyordu. Sonra ihtiyar Sam Hutchins'in aklına bir şey geldi ve sapsarı kesildi, Fred Farr'ı dirseğiyle dürtüp, yakınlardaki rutubetli, derin vadiyi gösterdi;

"Tanrım," dedi soluğu kesilerek, "vadiye inmemelerini söylemiştim ve bu izlerle bu kokunun bulunduğu, öğle vakti bile karanlıklarında çobanaldatanların tiz seslerle öttüğü bu vadiye dünyada kimsenin ineceği aklıma gelmezdi..."

Yerliler de ziyaretçiler de korkuyla ürperdiler ve herkes farkına varmadan, içgüdüyle kulak kabartıp etrafı dinlemeye başladı. Şimdi dehşetle ve onun korkunç eseriyle gerçekten yüz yüze gelmiş olan Armitage, hissettiği sorumluluğun büyüklüğüyle titredi. Birazdan gece çökecekti ve dağ gibi küfür, ağır adımlarla tekinsiz yürüyüşüne başlayacaktı. *Negotium perambulans in tenebris*...[84] Yaşlı kütüphaneci ezberlediği formülü zihninden tekrarladı ve avcundaki, ezberlemediği diğer formülün yazılı olduğu kâğıdı var gücüyle sıktı. Elektrik fenerini kontrol edip çalışır durumda olduğunu gördü. Yanı başındaki Rice bir valizden böceklerle mücadelede kullanılan türde basınçla püskürten metal bir kutu çıkarırken, Morgan, meslektaşının hiçbir maddi silahın işe yaramayacağı yolundaki uyarılarına aldırmadan güven duyduğu büyük av tüfeğini bir kutudan çıkardı.

Korkunç günlüğü okumuş olan Armitage, ne tür bir şeyle karşılaşacaklarını çok iyi biliyor ve bundan büyük ıstırap duyuyordu, ancak Dunwich'lilerin korkusunu artırmamak için hiçbir imada bulunmuyor, hiçbir ipucu vermiyordu. Korkunç

84) *Negotium perambulans in tenebris*: "Karanlıkta dolaşan bela." E. F. Benson'un "Visible and Invisible"ındaki "Negotium Perambulans" adlı öyküden [Londra, Hutchinson, 1923] (ç.n.)

şeyin kaçmış olduğu dünyaya hiçbir ifşada bulunmadan o şeyin üstesinden gelebilmeyi umuyordu. Gölgeler koyulaşırken, ağaçları eğen, seçtiği evleri yıkan bir gücün önünde insanoğlunun hiçbir kilidinin ve kol demirinin sökmediğini gösteren kanıtlara rağmen, bir an önce evlerine dönüp kapalı kapılar ardına sığınma telaşıyla insanlar dağıldılar. Yerliler, ziyaretçilerin, vadinin yakınındaki Frye kalıntılarında nöbet bekleme planlarını, başlarını sallayarak onaylamadıklarını belirttiler ve ziyaretçileri orada tek başlarına bırakarak giderlerken, onları bir daha sağ görecekleri umudunu pek taşımıyorlardı.

O gece tepenin altından gümbürtüler geliyor, çobanaladatanlar tehdit edici bir tarzda ötüyordu. Arada sırada, Soğuk Pınar Vadisi'nden esen bir rüzgâr, gecenin ağır havasını, gözetleyicilerin üçünün de, on beş buçuk yıl insan olarak yaşamış şey ölürken, başucunda durduklarında koklamış oldukları tarifsiz iğrenç kokuyla dolduruyordu. Ama yolu gözlenen korkunç şey ortaya çıkmadı. Aşağıda, vadideki o şey her neyse, zamanını bekliyor olmalıydı; Armitage, meslektaşlarına karanlıkta o şeye saldırmaya kalkışmanın intihar olacağını söyledi.

Cılız ışıklarla şafak söktü ve gecenin sesleri sustu. Külrengi, kasvetli bir gündü; ara sıra yağmur çiseliyor ve kuzeybatı yönündeki tepelerin ötesinde gitgide daha ağır bulutlar toplanıyordu. Arkham'dan gelen adamlar ne yapacaklarına karar veremiyorlardı. Şiddetini artıran yağmurdan korunmak için Frye'nin avlu içindeki tahrip olmamış az sayıdaki binalarından birine sığınarak beklemenin mi yoksa vadiye inip, ne idüğü belirsiz canavarı orada avlamaya çalışmanın mı daha akıllıca olacağını tartıştılar. Sağanağın şiddeti giderek arttı ve uzaklardan gümbür gümbür seslerin yankılandığı duyuldu. Her tarafı ışığa boğan gürültüsüz şimşekler çaktı, sonra yakınlarda bir yere, sanki lanet vadiye iniyormuş gibi çatal bir yıldırım düştü. Gökyüzü daha da kararda ve gözetleyiciler fırtınanın kısa sürmesini, ardından havanın açmasını umdular.

Bir saat sonra ortalık hâlâ iç karartacak kadar karanlıktı, o sırada aşağı yoldan karmakarışık, anlaşılmaz sesler geldi. Hemen ardından, koşan, haykıran, hatta isterik bir şekilde sızıldanan bir düzineden fazla korkmuş adam göründü. Kaçışmakta

olan bu insanların önünde koşan biri, hüngür hüngür ağlayarak bir şeyler haykırmaya başladı ve bu sesler anlaşılır bir hal aldığında Arkham'lılar şiddetli bir korkuya kapıldılar.

"Aman Tanrım, aman Tanrım," diye boğulurcasına yineliyordu ses, "O şey yeniden harekete geçti, hem de bu defa güpegündüz! Dışarı çıktı – dışarı çıktı ve hemen şu dakka hareket halinde ve ne zaman üzerimize çullanacaanı Tanrı bilir!"

Haykıran adam, soluğu kesilereksustu, ama sözü bir başkası aldı.

"Bir saat kadar önce Zeb Whateley telefonun çaldıını duydu, telefon eden Bayan Corey idi, kavşak yakınında oturan George'un karısı. Dediine göre, sığırtmaç çocuk Luther, büyük yıldırımdan sonra sığırları çevirmeye dışarı çıkmış ve vadinin aazındaki –buranın karşı tarafı– bütün aaçların eğilmiş olduunu görmüş ve geçen pazartesi sabahı büyük izleri bulduunda duyduu aynı iirenç koku burnuna çarpmış. Diyor ki bu sesler eğilen ağaçların ve çalıların çıkaramayacaa ıslık gibi bir ses, bir hışırtıymış ve birdenbire yolun öte tarafındaki aaçlar bir tarafa itilmiş ve çamuru sıçratarak ilerleyen ağır ayak sesleri duymuş. Ama Luther hiçbir şey görmemiş sadece aaç ve çalıların eğildiini görmüş.

"Sonra ileriden, yolun öte tarafındaki Bishop Deresi'nin aktığı yerden, köprünün mütiş bir şekilde gıcırdayıp gerildiini duymuş; Luther duyduğu sesi çatlayan parça parça ayrılan bir ahşap sesine benzetmiş. Ama bütün bu süre zarfında hiçbir şey görmemiş, sadece aaçlar ve çalılar eğiliyormuş. Ve hışırtı sesi uzaklaştında –yoldan, Büyücü Whateley'in çiftliine ve Sentinel Hill'e doğru– Luther sesi ilk duyduu yere gidip etrafa bir göz atacak cesareti kendinde bulmuş. Her taraf çamur ve suymuş, gökyüzü de karanlık ve yağmur hızla bütün izleri siliyormuş, ama vadinin aazında, aaçların eğildii yerde pazartesi günü gördüü gibi varil büyüklüünde bazı izler duruyormuş."

Tam bu noktada ilk konuşan heyecan içindeki adam araya girdi.

"Ama mesele bu deel şimdi – bu sadece başlangıçtı. Zeb, telefonla herkesi arıyor ve herkes de dinliyordu ki araya Seth Bishoplar girdi. Bishop'un kâhya kadını Sally, kafayı üşüteyazmış – hemen biraz önce yolun ötesindeki aaçların eğilmekte

olduunu görmüş ve diyo ki sanki pofurdaya pofurdaya bir fil eve dooru çamurlara bata çıka yürüyomuş ve birden korkunç bir koku duyduundan bahsediyo ve Cha'ncey tıpkı pazertesi sabahı Whateley'lerin yıkıntılarında koku duyduunda baardığı gibi baarıyormuş. Ve bütün köpekler korku içinde inleyip, havlıyorlarmış.

"Ve sonra Sally korkunç bir çıılık atmış; diyo ki yolun alt tarafındaki sundurma sanki fırtınanın darbesiyle içine göçmüş, ancak rüzgâr bunu yapacak kadar kuvvetli değilmiş. Herkes dinlemedeydi ve hepimiz telefonda bi sürü insanın hep bir aazdan konuştuunu duyuyorduk. Soona birden, Sallyyeniden çıılık attı ve diyo ki ön avlunun kazık çitleri yıkılıvermiş, ama bunu neyin yaptıının işareti yokmuş. Telefon başında olan herkes Cha'ncey'in ve iitiyar Seth'in de çıılıklar attıını duyuyordu ve Sally çıılık çıılığa diordu ki aır bi şey kapıya vuruyomuş – yıldırım ya da başka bir şey deelmiş, ama aır bi şey tekrar tekrar kapıya yükleniyomuş, ama pencereden bi şey görünmüyomuş. Ve sonra... ve sonra..."

Bütün yüz hatları korkuyla derinleşti ve tir tir titremekte olan Armitage, konuşmacıdan devam etmesini isteyecek cesareti kendinde zor buldu.

"Sonra... Sally'nin, 'İmdaat, ev göçüyor' diye haykırdımı duyduk ve telefondan mütiş bir çatırtı, ardından da korkunç haykırışlar duyduk... tıpkı Elmer Frye'nin evi yıkıldıında olduu gibi, sadece ..."

Adam bir an için sustu ve kalabalıktan bir başkası sözü aldı.

"Hepsi bu – bundan sonra telefondan çıt duyulmadı. Tam bir sessizlik. Bunları duyunca Fordları ve Station Wagonları çıkardık ve eli ayağı tutan adamlardan toplayabildiimiz kadarını Corey'lerin çiftliinde topladıktan sonra yapılacak en doğru şey konusunda sizin fikrinizi almaya buraya geldik. Bana sorarsan, bu, günahlarımız yüzünden Tanrı'nın bize gönderdiği beladan başka bir şey değil, hiçbir günah cezasız kalamaz."

Armitage artık harekete geçme zamanın geldiğini anladı ve kararsız köylü topluluğuyla kesin bir tarzda konuştu.

"O şeyin peşine düşmeliyiz, arkadaşlar," dedi, elinden geldiğince güven verici bir ses tonuyla. "Bu işi halletmenin bir

yolu olduğuna inanıyorum. Siz de biliyorsunuz ki Wheteley'ler büyücüydü – bu şey de bir büyücülük eseri ve aynı yoldan ortadan kaldırılması gerekiyor. Wilbur Whetley'in günlüğünü gördüm ve okuduğu eski, tuhaf kitaplardan bazılarını okudum ve sanırım o şeyi yok edecek büyü sözlerini biliyorum. Bundan kesinlikle emin olunamaz, ama şansımızı denemeliyiz. O şey görünmez –böyle olduğunu biliyordum– ama bu uzak mesafeye püskürtebilen tüpte onu bir an için görünür yapacak bir toz var. Daha sonra bunu deneriz. Bu şey canlı bırakılamayacak kadar korkunç, ama daha uzun yaşamış olsaydı Wilbur'un büyüteceğince kötü değil. Onun nasıl bir dünyadan kaçmış olduğunu asla bilemezsiniz. Şimdilik önümüzde savaşacağımız bu şey var sadece ve bu şey çoğalamaz. Bununla birlikte çok zararı dokunabilir; bu yüzden toplumu ondan kurtarmakta tereddüt etmemeliyiz.

"O şeyin peşine düşmeliyiz – en iyisi son tahrip edilen yerden başlamak. Biri yolu göstersin – Yollarınızı pek iyi bilmiyorum, ama kestirme bir yol olmalı diye düşünüyorum. Ne dersiniz?"

Adamlar bir süre aralarında fısıldaştılar, sonra Earl Sawyer düzenli bir şekilde azalan yağmurda kirli parmağını uzatarak, yumuşak bir ses tonuyla konuştu.

"Sanırım Seth Bishop'lara en çabuk, şu aşaadaki otlağı geçip, daha aşaadaki dereyi aştıktan sonra yamacı tırmanıp Carrier'lerin ambarını ve ötesindeki tomruk sahasını geçerek ulaşabilirsiniz. Üst yol Seth'lerin çiftliğinin çok yakınından geçiyor – accık öte tarafından."

Armitage, Rice ve Morgan'la birlikte, gösterilen yöne doğru yürümeye başladı ve yerlilerden çoğu yavaşça onları izledi. Gökyüzü aydınlanmaya başlamıştı, havada birazdan fırtınanın sona ereceğinin işaretleri vardı. Armitage bilmeden yanlış bir yöne sapınca, Joe Osborn onu uyardı ve doğru yönü göstermek üzere başa geçti. Cesaret ve kendine güven duygusu güçlenmekteydi, ama izleyecekleri kestirme yolun sonunda, nerdeyse dimdik yükselen ve yaşlı ağaçların arasından bir merdivene tırmanır gibi tırmanacakları ağaçlıklı yamacın alacakaranlığı, bu nitelikleri ciddi bir deneyden geçirecekti.

Sonunda, çamurlu bir yola çıktıklarında, onları doğmakta olan güneş karşıladı. Seth Bishop'un çiftliğinin biraz berisindeydiler, ama eğilmiş ağaçlarla hiçbir kuşkuya yer bırakmayan mide bulandırıcı izler oradan neyin geçmiş olduğunu gösteriyordu. Dönemecin hemen yakınlarındaki yıkıntıları araştırmaya çok az zaman harcadılar. Frye olayının aynısı tekrarlanmıştı; daha önce Bishop'ların evi ve ahırı olan yapıların yıkıntıları altında ölü ya da diri hiçbir şey bulamadılar. Kimse orada pis kokuların ve katranımsı yapış yapış maddelerin arasında kalmak istemedi ve hepsi içgüdüsel olarak, Whateley'lerin yerle bir olmuş çiftliğine ve Sentinel Hill'in sunakla taçlanmış yamaçlarına doğru giden dehşet verici izlere doğru yöneldi.

Adamlar Wilbur Whateley'in oturduğu yerin önünden geçerken görünür bir şekilde titrediler ve hevesleri kırılır gibi oldu. Ev büyüklüğünde, görünmez ama şeytanın bütün kötülüklerine sahip bir şeyin peşine düşmek şaka değildi. Sentinel Hill'in etekleŗinin karşı tarafında izler yoldan ayrılıyordu ve canavarın dağın tepesine çıktığı ve indiği eski yolun kenarında, yeni eğilmiş ağaçlar ezilmiş otlar vardı.

Armitage oldukça güçlü bircep dürbünü çıkararak tepenin yeşil yamaçlarını taradı. Sonra aygıtı, gözleri daha keskin olan Morgan'a verdi. Morgan bir süre karşıyamacı seyrettikten sonra tiz bir çığlık attı ve dürbünü Earl Sawyer'a uzatarak, parmağıyla yamaçtaki belirli bir noktayı işaret etti. Optik aletleri kullanmaya alışkın olmayan herkes gibi bir süre beceriksizce çabalayan Sawyer, sonunda Armitage'ın yardımıyla mercekleri odakladı. Bunu yaptığında koyverdiği çığlığın Morgan'ınkinden geri kalır yanı yoktu.

"Aman Tanrım, otlarla çalılar hareket ediyor! Yukarı çıkıyor –yavaşça– şu dakka tepeye dooru sürünüyor, Tanrı bilir niçin!"

O zaman korku tohumları araştırmacıların arasına yayıldı. Ne idüğü belirsiz bir varlığı takip etmek başkaydı, onu bulmak başka. Büyü işe yarayabilirdi – ama tutun ki işe yaramadı, o zaman n'olacaktı? Yükselen sesler Armitage'ın bu şey konusundaki bilgilerini sorguladı ve yanıt alınamayınca bu, sükût ikrardan gelir şeklinde yorumlandı. Herkes, insanoğlunun ma-

kul deneyimlerinin dışında son derece acayip varlıklarla karşı karşıya olduğunu hissediyordu.

X

Wonunda, üç Arkhamlı –yaşlı, ak sakallı Dr. Armitage, kır sakallı Profesör Rice ve gençce Dr. Morgan– dağı yalnız tırmandılar. Nasıl odaklanacağını ve kullanılacağını sabırla uzun uzun anlattıktan sonra, dürbünü orada kalmayı seçen korku içindeki gruba bıraktılar ve dağı tırmanırlarken dürbünü elden ele geçiren köylülerce yakından izlendiler. Tırmanış çok çetindi; Dr. Armitage'a birçok defa yardım edilmesi gerekti. Binbir zahmetle tırmanan grubun yukarılarında öbek öbek otlar bir sümüklüböcek gibi sakin, telaşsız hareket eden korkunç bir varlığın hareketiyle sallanıyordu. İz peşinde koşanların hedefle aralarındaki mesafenin kapanmakta olduğu açıkça görülüyordu.

Curtis Whateley–ailenin bozunmamış kolundan– dürbünle seyrederken, Arkham'lılar güzergâhlarından adamakıllı saptılar. Curtis, Arkham'lıların şu anda çalıların sallanmakta olduğu yere hâkim, epeyce ilerideki tepelerden birine çıkmaya çalıştıklarını söyledi kalabalığa. Çok geçmeden bu görüşün doğruluğu anlaşıldı; görünmeyen iğrenç şey tepenin yanından geçmeden kısa bir süre önce grubun küçük yükseltinin üzerine tırmandığı görüldü.

Sonra, dürbünü almış olan Wesley Corey, Rice'ın tuttuğu püskürtücüyü Armitage'ın ayarlamakta olduğunu, bir şeyler olacağını bağırarak söyledi. Bu püskürtücünün, görünmez dehşeti bir anlığına görünür kılmasının beklendiğini anımsayan kalabalık, huzursuzlukla kıpırdandı. İki üç kişi gözlerini kapadı, ama dürbünü yeniden kapan Curtis Whateley gözlerini dört açtı. Whateley, grubun üzerinde bulunduğu, varlığın yukarısındaki ve gerisindeki elverişli noktadan Rice'ın güçlü tozu son derece etkili bir şekilde püskürtebileceğini görüyordu.

Dürbünü olmayanlar, orta çapta bir bina büyüklüğünde, külrengi bir bulutun dağın doruğuna yakın bir yerde birdenbire belirdiğini gördüler sadece. Dürbünü elinde bulunduran Curtis, kulak paralayan bir çığlıkla, dürbünü, yolun ayak bi-

leklerine çıkan çamurlarına düşürdü. Olduğu yerde sallandı; eğer iki üç kişi yakalayıp ayakta durmasına yardım etmeseydi yere kapaklanacaktı. Duyulur duyulmaz bir sesle inleyerek, "Aman Tanrım bu ...bu..." diyebildi.

Her kafadan bir ses çıkıyor, herkes Curtis'ı soru yağmuruna tutuyordu, sadece Henry Wheeler yere düşen dürbünü kurtarıp çamurunu silmeyi düşündü. Curtis, özdenetimini yitirmişti, artık tek tek tümceler bile onun için fazlaydı.

"Bir ahırdan büyük... tamamı solucan gibi kıvranan halatlardan ibaret... gövde kısmı her şeyden büyük bir tür tavuk yumurtası, adım attıkça yarı yarıya kapanan, bir düzineden fazla fiçı gibi ayağı var... hiç sert bir yeri yok – pelte gibi bir şey, bir araya getirilmiş bir sürü kıvır kıvır kıvranan urgan... kocaman, pörtlek gözler... her tarafından çıkan on, belki yirmi tane ağız ya da hortum, hepsi soba borusu gibi kocaman, hareket ettikçe açılıp kapanıyorlar...bir tür mavi ya da pembe halkaları olan külrengi şeyler... *Aman yarabbi – tepesindeki bu yarım surat!...*"[85]

Bu son anıyı, artık her ne ise, zavallı Curtis'ın kaldıramadığı görüldü ve daha fazla konuşamadan kendinden geçti. Fred Farr'la Will Hutchins onu yolun kıyısına taşıyıp nemli otların üzerine yatırdılar. Henry Wheeler, olup bitenleri görmek için, çamurdan kurtarılmış dürbünü korkudan tir tir titreyerekdağa çevirdi. Merceklerden, dik yamacın izin verdiği ölçüde hızla zirveye doğru koştukları anlaşılan üç küçük şekil seçiliyordu. Hepsi bu kadardı – bunun dışında hiçbir şey görülmüyordu. Sonra, herkes, gerideki derin vadiden ve Sentinel Hill'in eteğindeki çalılardan gelen tuhaf bir şekilde vakitsiz bir gürültüyü fark etti. Sayısızçobanaldatan hep bir ağızdan ötüşüyor ve bu tiz seslerde gergin ve kötü bir beklentinin pusuya yattığı hissediliyordu.

O sırada, Earl Sawyer dürbünü eline aldı ve üç adamın en yüksek sırtın üzerinde, tam olarak sunakla aynı hizada, ama oldukça uzakta olduğunu bildirdi. Adamlardan birinin düzenli aralıklarla ellerini başının üzerine kaldırır gibi göründüğünü

85) Lovecraft Yog-Sothoth'u sonraki mektuplarından birinde şakacı bir tavırla, "Yog'un, *her zaman* uzun, halata benzer kolları yoktur, çünkü o, canı istediğince birçok şekle –katı, sıvı, gaz– bürünür," şeklinde tanımlayacaktır. (Selected Letters, V, 303). (ç.n.)

söyledi ve Sawyer durumdan söz ederken, kalabalık, sanki yüksek sesle söylenen bir şarkı hareketlere eşlik ediyormuş gibi yarı müzikal bir ses duyar gibi oldu. O uzak zirve üzerindeki acayip siluet son derece tuhaf ve etkileyici bir görüntü oluşturuyor olmalıydı, ancak gözlemcilerden hiçbiri estetik değerlendirmeler yapabilecek durumda değildi. "Sanırım, adam büyü sözlerini okuyor," dedi Wheeler ve dürbünü kaptı. Çobanaldatanlar, alışılmadık tarzda, son derece düzensiz bir ritmle çılgınca ötüşüyordu.

Havada bulut olmamasına karşın, gün ışığı apansızın azalır gibi oldu. Bu çok tuhaf bir olaydı ve herkes tarafından açıkça fark edildi. Tepelerin altında mayalanan gümbürtü, kendisiyle uyumlu olan ve gökyüzünden geldiği açıkça belli olan bir gümbürtüyle tuhaf bir şekilde karışıyordu. Yükseklerde şimşekler çakıyor, merak içindeki kalabalık fırtına çıkmasını bekliyor, ancak beklenen olmuyordu. Arkham'lıların bir şeyler okuduğu artık hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak kadar ortadaydı; Wheeler, dürbünle, adamların üçünün de okunan büyünün sözlerine uyarak kollarını indirip kaldırdığını gördü. Uzaklardaki bir çiftlik evinden çılgına dönmüş köpek havlamaları duyuluyordu.

Gün ışığındaki değişim daha da arttı ve kalabalık merakla ufka gözlerini dikti. Mavi gökyüzündeki ışın dağılımının değişmesinden başka bir şey olmayan pembemsi bir karanlık, gümbürtülerle sarsılan tepelerin üzerine çöktü. Sonra, bu defa gökyüzünü eskisinden daha fazla aydınlatan parlamalarla, şimşekler çakmaya başladı yeniden ve kalabalığa, uzaklardaki taş sunak civarını sis basmış gibi geldi. Ama tam bu esnada hiç kimse dürbünü kullanmıyordu. Çobanaldatanlar düzensiz iniş çıkışlarla ötmeye devam ediyor ve Dunwich'liler atmosferi dolduran akla hayale gelmez bir tehdite karşı cesaret toplamaya çalışıyorlardı.

Hiçbir ön belirtisi görülmeksizin, duymak bahtsızlığına uğrayanların bir daha asla akıllarından çıkmayacak olan ve bir hayvan sesine benzeyen o derin, o akla ziyan, boğuk sesler duyuldu. Bu sesler bir insanın gırtlağından çıkıyor olamazdı, çünkü insan organları böyesine ayrıksı sesler çıkaramazdı. Bu seslerin kaynağı, yanılgıya yer bırakmayacak denli açıklıkla, tepenin üzerindeki taş sunak olmasaydı, bir kuyudan geldiği

düşünülebilirdi. Bunları ses diye nitelemek aslında çok yanlıştı, çünkü ruhu dehşete salan bas-altı tınısıyla kulaktan ziyade bilincin açığa çıkmamış katmanlarına hitap ediyordu; bununla birlikte, belli belirsiz de olsa yadsınamayacak tarzda heceli sözcüklerden oluşması nedeniyle onları ses şeklinde nitelemek gerekiyordu. Bu sesler yerin altından gelen gümbürtülerle onları gökyüzünden yansılayan gökgürültüleri ölçüsünde yüksekolmakla birlikte, herhangi bir görünür varlıktan gelmiyordu. Ve bu seslerin kaynağı olarak insanın aklına görünmez varlıkların dünyası geldiğinden, dağın eteklerindeki korkudan birbirine sokulmuş kalabalık, iyice birbirlerine sokuldu ve sanki bir darbe bekliyormuş gibi korkuyla büzüldü.

"*Ygnaiih ... ygnaiih ... thflthkh'ngha Yog-Sothoth ...*" diye çınlıyordu boşluktan gelen karga sesi gibi bir iğrenç bir ses. "*Y'bthnk h'ehye-n'grkdl'lh.*"

Konuşan güç, tam bu noktada duraksar gibi oldu, sanki ruhsal bir mücadele cereyan ediyordu. Dürbünle bakmakta olan Henry Wheeler bütün dikkatini topladıysa da dağın tepesindeki üç adamın tuhaf siluetlerinden başka bir şey göremedi, okudukları büyü doruk noktasına yaklaşan adamlar, öfkeli, garip hareketlerle ellerini kollarını sallıyorlardı. Korkuların ya da duyguların hangi karanlık kuyularından, kozmos ötesi bilincin ya da karanlığın hangi dipsiz uçurumlarından geliyordu gökgürültüsünü andıran bu heceli, çatlak ses? Tam o sırada, sesler yenilenen bir güç ve uyumla, yeniden çıkmaya başladı ve kelimenin tam anlamıyla bir cinnet halini aldı.

"Eh - ya - ya - ya - yahaah-e'yayayayaaaa ...ngh!aaaaa ...ngh'aaaa h'yuh h'yuh İMDAT! İMDAT! bb-bb-bb-BABA! BABA! YOG-SOTHOTH!..."[86]

Ama hepsi bu kadardı. Şok edici sunağın ötesindeki çılgın boşluktan gelen, İngilizce heceler olduğu su götürmez, gökgürültüsünü andırır seslerden serseme dönmüş ve beti benzi

86) İsa'nın bir yansılaması ya da parodisi olabilir. "Ve İsa yüksek sesle bağırdı, dedi ki Baba ruhumu senin ellerine teslim ediyorum ve bunu dedikten sonra ruhunu verdi" (Luka 23;46) Ayrıca bkz. Markus 15;34 ya da Matta 27;46) "Ve dokuzuncu saatte İsa yüksek sesle bağırarak dedi ki Eloi, Eloi lama sabachthani? Yani, Tanrım, Tanrım neden beni terk ettin?" (ç.n.)

atmış olan yoldaki grup bir daha asla böyle heceler duymayacaktı. Kaynağının toprağın altı mı, yoksa gökyüzü mü olduğunu hiçbirinin anlayamadığı, sanki dağları bölük bölük yaran korkunç patlama üzerine herkes yerinden sıçradı. Pembeye kesmiş başucu noktasından taş sunağa bir yıldırım düştü ve görünmez bir kuvvetle tarif edilemez bir koku tepelerden etrafa dalga dalga yayıldı. Ağaçlar, otlar, çalılar kasırgaya tutulmuş gibi titreyip sallanmaya başladı; ölümcül, pis bir kokuyla boğulur gibi olan ve dizlerinin bağı çözülen dağın eteklerindeki korkmuş kalabalık çil yavrusu gibi dağıldı. Uzaklardan köpekler havladı; yeşil ot ve yapraklar solarak garip, hastalıklı sarımtırak gri bir renge büründü ve çobanaldatanların cansız bedenleri tarlalarla ormanın üzerine saçıldı.

Koku çabucak yok olduysa da bitki örtüsü bir daha eski haline dönmedi. Bu gün o korkunç tepenin üzerinde ve civarında büyüyen bitkilerde tuhaf ve kötü bir şeyler var. Arkhamlılar yeniden pırıl pırıl parlamaya başlayan gün ışığında yavaşça dağdan inip yanlarına geldiği sırada, Curtis Whateley daha yeni yeni bilincine kavuşuyordu. Adamlar ciddi ve sessizdi; yerli halkın korkudan sinip titremesine yol açanlardan çok daha korkunç anı ve düşüncelerle sarsılmış gibiydiler. Soru yağmuruna yanıt olarak sadece başlarını sallayarak yaşamsal gerçekliği doğruladılar.

"O şey sonsuza dek yok oldu," dedi Armitage. "Parçalanarak kendisini oluşturan şeylere ayrıldı; bir daha da var olamayacak. Normal dünyada bir olanaksızlıktı o. Sadece en küçük parçası, bildiğimiz herhangi bir anlamda gerçek maddeydi. Babası gibiydi – ve çoğu gerisingeri ona gitti; bizim maddi dünyamızın dışındaki belirsiz bir diyarda ya da boyuttaki babasına; insanoğlunun ancak en sapkın en meşum ayinlerinin bir anlığına içinden çıkartarak tepenin üzerine getirebileceği dipsiz uçurumlardaki babasına."

Kısa bir sessizlik oldu ve bu sessizlik anında, zavallı Curtis Whateley parampaça olmuş duyularını yeniden toparladı ve inleyerek ellerini başına götürdü. Bıraktığı yerden anımsamaya başlamıştı; daha önce kendisini yere sermiş olan dehşet yeniden üstüne çullandı.

"*Aman Tanrım, o yarım surat – tepesindeki o yarım surat kıpkırmızı gözleri, kıvır kıvır albino saçları ve tıpkı Whateley'lerinki*

gibi çenesi olmayan o surat ... O bir ahtapottu, bir kafadanbacaklıydı, bir tür örümcekti, ama tepesinde neredeyse bir insan suratı vardı ve aynı Büyücü Whateley'di, ancak ondan kat be kat büyüktü..."

Curtis bitkin düşüp susarken köylüler yeni bir dehşete dönüşmeyen şaşkın bakışlarla onu seyrediyorlardı. Sadece gelgit aklıyla bir şeyler anımsayan, ama o ana kadar susmuş olan ihtiyar Zebulon Whateley sesini yükseltti.

"On beş yıl oluyo," dedi konu dışına çıkarak, "iitiyar Whateley'in bir gün Lavinny'nin çocuunun Sentinel Hill'in tepesinde babasının adını nasıl seslendiini söylediini hatırlıyom..."

Ama Joe Osborn, Arkham'lılara yeniden soru sormak için onun sözünü kesti.

"*Neticede bu nasıl bir şeydi* ve genç Büyücü Whateley onu yurdu yuvası olan havalardan nasıl çağırıyordu?"

Armitage sözcüklerini dikkatle seçti.

"Bu şey – daha çok, bizim uzayımıza ait olmayan bir çeşit güçtü; bizim Doğa'mızın yasalarından farklı yasalarla hareket eden, büyüyen ve kendi kendini şekillendiren bir güçtü. Dış âlemlerden böylesi şeyleri çağırmak bizim işimiz değil, ancak çok fena insanlar ve fena mezhepler böyle bir şeye kalkışabilir. Bu, kısmen Wilbur Whateley'in kendisinde vardı – onu bir şeytan, vaktinden önce gelişmiş bir canavar yapmaya ve korkunç görüntüsünü silmeye yetecek kadarı. Onun korkunç günlüğünü yakacağım, aklınız varsa, siz de şu yukarıdaki taş sunağı dinamitle havaya uçurur, diğer tepelerdeki dikme taşlardan halkaları yerle bir edersiniz. Böylesi şeyler, Whateley'lerin onca düşkün olduğu –insan ırkını yeryüzünden silecek ve dünyayı bilinmez bir amaçla bilinmez bir yerlere sürükleyecek olan– varlıkları dünyaya çekiyor.

"Ama bizim biraz önce geri gönderdiğimiz şeye gelince – Whateley'ler onu gelecekte çok korkunç şeyler yapması için yetiştirdiler. Wilbur'un hızla büyüyüp, irileşmesine yol açan aynı sebeple o da hızla büyüyüp irileşti – ne varki o şey Wilbur'u bertaraf etti, çünkü o bağrında daha fazla *dışarılıklılık* barındırıyordu. Wilbur'un onu boşluktan nasıl çağırdığını sormayın. Wilbur onu çağırmadı. *O şey Wilbur'un ikiz kardeşiydi, yalnız, babasına ondan daha çok benziyordu.*

KARANLIKTA FISILTIYLA KONUŞAN ADAM

Sonunda, dehşeti gerçekten gözlerimle görmemiş olduğumu sakın aklından çıkarma. Çıkardığım sonuca – bardağı taşıran ve gecenin bir yarısı, ele geçirdiğim bir otomobille ıssız Akeley çiftliğini, Vermont'un yabanıl görünümlü, kubbeli tepelerini apar topar aşmama yol açan sonuca– zihinsel bir şokun sebep olduğunu söylemek, son tecrübemin ayan beyan ortada olan gerçeklerini göz ardı etmek olur. Bununla birlikte, görüpduyduğum derin şeyler ve bunların üzerimdeki herkesçe kabul edilen canlı etkileri konusunda çıkardığım korkunç sonuçlarda haklı mı, haksız mı olduğumu şimdi bile kanıtlayamam. Çünkü, ne de olsa Akeley'in ortadan kaybolması pek bir anlam ifade etmemektedir. Halk, binanın içindeki ve dışındaki mermi izlerine rağmen orada bir terslik görmüyordu. Onlara göre, Akeley tepelerde şöyle bir dolaşmaya çıkmış bir daha da geri dönmemişti, işte hepsi bu kadardı. Orada ziyaretçiler bulunduğunu ya da o korkunç silindirlerle makinelerin çalışma odasında depolandığını gösteren bir işaret bile yoktu. Onun, aralarında doğup büyüdüğü kalabalık yeşil tepelerden ve sonsuz sayıdaki cılız çaydan ölesiye korkmasının da hiç mi hiç anlamı yoktu, çünkü binlerce insanın böylesi hastalıklı korkuları vardı. Dahası, yabansı karakteri, tuhaf davranışlarını ve tepelerle çaylar konusundaki endişelerini rahatlıkla açıklayabilirdi.

Bildiğim kadarıyla her şey, 3 Kasım 1927'deki o tarihi, o benzeri görülmemiş Vermont seliyle başladı. Ben o zamanlar, tıpkı şimdiki gibi, Massachusetts, Arkham'daki Miskatonic Üniversitesi'nde edebiyat okutmanı, gayretli ve amatör bir New England folklorü araştırıcısıydım. Selden çok kısa bir süre sonra, karşılaşılan zorluklar, çekilen sıkıntılar ve kurtarma çalışmaları konusunda çeşitli haberler gazeteleri doldururken kabar-

mış nehirlerden bazılarında görülen şeylerle ilgili bazı tuhaf hikâyeler duyuldu; öyle ki acayip tartışmalara girişen birçok arkadaşım, konuyu aydınlatıp aydınlatamayacağımı sordu bana. Folklor araştırmalarının ciddiye alınmış olması koltuklarımı kabarttı ve köylü batıl inancının dışavurumundan başka bir şey olmadığı açıkça görülen bu yabanıl, esrarlı öyküleri küçümsemek için elimden geleni ardıma koymadım. Söylentilerin ardında bazı karanlık katmanların, çarpık gerçeklerin bulunabileceğinde ısrar eden birçok eğitimli insan olduğunu görmek beni epey eğlendirdi.

Dikkatime sunulan öykülerin çoğunluğu gazete haberleriydi, ama öykülerden bir tanesini bir arkadaşımın Hardwick, Vermont'taki annesi bizzat duyarak, mektubunda yazmıştı. Bütün öykülerde tanımlanan şeyesas olarak aynıydı, ama sanki üç ayrı öykü sözkonusuydu – biri Montpelier yakınlarındaki Winooski River ile bağlantılıydı, bir başkası Newfane'in ötesinde yer alan Windham County'deki West River ile ilişkiliydi ve bir üçüncüsü Lyndonville'in üst tarafında, Caledonia County'deki Passumpsic etrafında dönüyordu. Elbette daha bir sürü şey anlatılıyordu ama, son çözümlemede hepsi bu üçüne indirgeniyor gibiydi. Her vakada yöre halkı, insan ayağı değmemiş tepelerden aşağı köpüre köpüre akan sularda bir veya daha çok sayıda acayip ve rahatsız edici şeyler gördüğünü bildirmişti; bu görüntüleri, bu vesileyle ihtiyarların canlandırdığı, kulaktan kulağa anlatılan bir takım ilkel ve neredeyse unutulmuş söylencelerle ilişkilendirmek gibi yaygın bir eğilim vardı.

Halkın gördüğünü sandığışeyler, daha önce gördükleri hiçbir şeye benzemeyen organik şekillerdi. Bu trajik dönemde pek tabii ki kabaran nehirler birçok insan cesedini sürükleyip götürmüştü; bununla birlikte bu acayip şeyleri görenler, bunların büyüklük ve dış görünüşleri itibariyle yüzeysel olarak insana benzeseler de, insan olmadıklarından fazlasıyla emindiler. Tanıkların dediklerine göre, bunlar Vermont'ta bilinen hiçbir hayvan türüne de ait değildi. Sırtlarında bir çift kocaman yüzgeç ya da zarsı kanat bulunan, çok sayıda eklemli bacağı olan ve normal olarak başının bulunması gereken yerde sayısız kısa antenle kaplı, elips biçimi helezoni bir organ bulunan bir bu-

çuk metre boyunda pembe şeylerdi bunlar. Çok farklı yörelerden tanıkların anlattıkları şeylerin birbirleriyle böylesine mükemmel derecede çakışması gerçekten de çok dikkat çekiciydi, ancak bütün kırsal alanın, bir zamanlar paylaştığı eski efsanelerin, bütün tanıkların zihnini aynı hastalıklı imgelerle doldurmuş olması gerektiği gerçeği, duyulan şaşkınlığı biraz azaltıyordu. Benim vardığım sonuç, bu tanıkların –hemen hepsi, geri kalmış bir yörenin saf ve basit insanlarıydı– burgaçlar yaparak akan nehrin sularında örselenmiş ve şişmiş insan cesetlerini veya çiftlik hayvanı leşlerini şöyle kısa bir an görmüş ve bu acınası şeyleri hayallerinde fantastik çağrışımlarla süsleyerek az buçuk anımsadıkları efsanelerle ilişkilendirmelerine yetecek zamanı bulmuş oldukları yolundaydı.

Bugünkü kuşaklar tarafından büyükölçüde unutulmuş olan, anlamı açık olmaktan uzak eski folklor oldukça tuhaf nitelikteydi ve kökeni çok daha gerilere giden Kızılderili masallarının etkilerini açıkça yansıtmaktaydı. Vermont'a hiç gitmemiş olmama karşın, Eli Davenport'un, eyaletin en yaşlı insanlarının 1839 öncesi sözlü anlatılarından derlenmiş malzemeyi kapsayan son derece nadir monografisi yoluyla bunu çok iyi biliyordum. Bu malzeme, New Hampshire dağlarındaki yaşlıca köylülerden kendi kulaklarımla dinlediğim öykülerle şaşılacak denli uyuşuyordu. Kısaca özetleyecek olursam, bu öyküler, uzak tepelerde –en yüksek doruklardaki sık ormanlarda ve bilinmeyen kaynaklardan çıkan derelerin aktığı esrarlı vadilerde– pusuya yatmış gizli bir canavar varlıklar ırkını -ima ediyordu. Bu varlıklar çok nadiren kendilerini gösteriyordu, ama bazı dağların yamaçlarında alışılmış yüksekliklerin ötesine tırmanan veya kurtların bile girmekte çekindiği bazı dik yamaçlı, derin boğazlara girme cüretini gösterenlerce varlıklarının kanıtlarına rastlandığı söylenmekteydi.

Derelerin kıyısındaki çamurlu topraklarda, bazı kıraç arazi parçalarında ve yakınındaki çimenler kelleşmiş, halka şeklinde dizili tuhaf taşların etrafında, doğanın işine pek benzemeyen garip ayak ya da pençe izleri vardı. Sonra, dağ yamaçlarında, ağızları kocaman kayalarla hiç de öyle rastlantısal olamayacak tarzda kapanmış mağaralar ve kuşkulu derinlikler vardı ve başka yer-

lerde görülenlerin çok üzerinde sayıda, garip ayak izleri –eğer bu izlerin yönü doğru olarak hesaplanabiliyorsa– bu mağaralara yaklaşıyor ve buralardan uzaklaşıyordu. Ve en kötüsü, bazı serüvenci kimselerin en uzak vadilerin ve normalin üzerinde yüksekliklerdeki dimdik ormanların alacakaranlığında çok nadiren gördükleri şeyler vardı.

Bu şeyler hakkında orada burada anlatılanlar bu kadar birbirini tutmasaydı, bu denli rahatsız edici olmazdı. Hemen bütün söylentilerde birçok ortak nokta vardı: Yaratıkların birçok ayak ve sırtlarının ortasında iki büyük yarasa kanadıyla açık kırmızı renkte bir tür kocaman pavurya olduğu iddia edilmekteydi. Bazen bütün ayaklarıyla yürüyor, bazen de en gerideki iki bacak dışındaki bacaklarıyla ne olduğu anlaşılmayan nesneler taşıyarak arka bacakları üzerinde yürüyorlardı. Bir defasında, çok sayıda yaratık ormandaki sığ bir akarsu yatağında üç kol halinde besbelli bir disiplin içerisinde, bata çıka yürürken görüldü. Bir defasında da bir yaratığın uçtuğu görülmüştü – bu yaratık çıplak, ıssız bir tepeden gecenin karanlığında havalanıp, çırptığı kocaman kanatların siluetini bir an için dolunaya düşürerek gökyüzünde gözden yitmişti.

Bu varlıklar, anlaşıldığı kadarıyla, bazı serüvenci kişilerin –özellikle evlerini bazı vadilere çok yakın veya bazı dağ yamaçlarının fazla yükseklerine kuran insanların– kaybolmasından sorumlu olmakla birlikte, genellikle insanlığa ilişmekten yana değillerdi. Sebebin ortadan kalkmasından sonra da duygunun uzun süre varolmaya devam etmesi yüzünden, bazı yerler yerleşmeye pek elverişli olmayan yerler olarak tanındı. İnsanlar, yakınlardaki bazı uçurumlara, oralarda yerleşenlerden kaçının kaybolduğunu, bu kasvetli, yeşil nöbetçilerin eteklerindeki kaç çiftliğin yanıp küle dönüştüğünü anımsamasalar da korkudan titreyerek bakıyorlardı.

Ama daha eski efsanelere göre, bu yaratıklar sadece gizliliklerini bozanlara zarar verirken, sonradan bunların insanoğluna karşı merak duymaya ve insanlar arasında ileri karakollar kurmaya kalkıştıkları anlatılır olmuştu. Sabahları, çiftliklerin pencereleri civarında garip pençe izleri görüldüğü ve açıkça perili olduğu bilinen bölgelerin dışında zaman zaman birileri-

nin kaybolduğu hususunda öyküler anlatılmaktaydı. Bundan başka, ormanın derinliklerindeki patika ve araba yollarından tek başına geçen seyyahların insan konuşmasını taklit etmeye çalışan şaşırtıcı vızıltılar duyduğuna ve avlularının yanı başındaki kadim ormanda bir şeyler gören ya da duyan çocukların akıllarının başlarından gittiğine ilişkin öyküler dolaşıyordu ortalıkta. Efsanelerin en son katmanında –batıl inançların yok olmasını önceleyen ve korkulan yerlerle yakın temasın terk edildiği katman– hayatlarının bir döneminde iğrenç bir ruhsal değişiklik geçirmiş olan ve kendilerini tuhaf yaratıklara satmış ölümlüler olarak herkesin kaçındığı ve hakkında söylentiler dolaşan bazı münzeviler ve uzaklarda yaşayan çiftçilere şok edici atıflar yapılmaktaydı. Kuzeydoğu ülkelerinden birinde 1800 yılları civarında, toplumdan kaçan, tuhaf kişilikli insanları iğrenç şeylerin müttefiki ve temsilcisi olarak suçlamak bir moda olmuş gibiydi.

Bu şeylerin ne olduğuna gelince – açıklamalar doğal olarak çok çeşitlilik gösteriyordu. Onlara yerel ve geçici adlar da verilmiş olmakla birlikte ortak adları "şunlar" ve "eskiler" idi. Püriten yerleşimcilerin belki büyük çoğunluğu, onları açıkça şeytanın yakınları olarak görmüş ve korkunç teolojik spekülasyonlarının temeli haline getirmişti. Kelt efsanelerini miras almış olanlar–esas olarak New Hampshire'lı İskoç-İrlandalı unsurlar ve onların Vermont on Governor Wentworth sömürge topraklarına yerleşmiş olan akrabaları– onlarla bataklıkların ve ormanların kötücül cinleri ve "küçük insanlar" arasında belli belirsiz bağlar kurmuş ve kendilerini onlara karşı kuşaktan kuşağa aktarılan büyülerle korumuşlardır. Ama en fantastik kuramlar Kızılderililer'inkilerdi. Her kabilenin efsanesi birbirinden farklı olmakla birlikte, bazı yaşamsal özelliklerde belirgin bir uyum vardı; yaratıkların bu toprakların yerlisi olmadığı hususunda hepsi hemfikirdi.

Bu efsanelerden en tutarlı ve pitoresk olan Pennacook efsaneleri, Kanatlılar'ın gökyüzündeki Büyük Ayı'dan geldiklerini ve dağların içinde tüneller kazarak buralardan, başka bir dünyadan çıkaramadıkları bir tür taş çıkarmış olduklarını öğretiyordu. Efsaneler, onların dünyada yaşamamış, sadece bir

ileri karakol kurmuş olduklarını ve kuzeydeki kendi yıldızlarına taş götürmüş olduklarını söylemekteydi. Bu Yaratıklar sadece kendilerine çok fazla yaklaşmış ya da kendilerini gözetlemekte olan dünyalılara zarar verdiler. Hayvanlar, avlandıkları için değil içgüdüsel nefretleriyle onlardan çekiniyor, uzak duruyordu. Yaratıklar, dünyadaki şeyleri ve hayvanları yiyemiyorlardı, yiyeceklerini yıldızlardan getirmişlerdi. Onlara yaklaşmak kötüydü ve zaman zaman onların bulunduğu tepelere giden genç savaşçılar bir daha geri dönmemişti. Geceleyin ormanda, insan sesi gibi olmaya çalışan arı sesini andırır seslerle fısıldaşmalarını dinlemek de iyi değildi. Her tür insanın –Pennacook'ların, Huron'ların ve Beş Ulus'un– dilini biliyorlardı ama kendileri bir dile sahip ya da buna gereksinim duyuyor gibi görünmüyorlardı. Farklı şeyleri anlatmak üzere farklı renklere giren kafalarıyla konuşuyorlardı.

Beyazlar'ınkiler olsun Kızılderililer'inkiler olsun bütün efsaneler, ara sıra atavistik parlamalar dışında, on dokuzuncu yüzyıl boyunca sönümlendiler. Vermont'luların yaşam tarzları kesinlik kazandıktan ve sürekli kullanılan yollarla konutları belli bir sabit plana göre kurulduktan sonra bu planları şekillendiren korku ve sakınımlar, hatta bu korku ve sakınımların bir zamanlar varolduğu giderek daha az anımsanır oldu. Çoğu insan, bazı dağlık bölgelerin yaşanmaya uygun olmayan, sağlığa zararlı, işe yaramaz ve genellikle şanssız kabul edildiğini ve insanın buralardan ne kadar uzak durursa o kadar iyi edeceğini bilmektedir sadece. Zamanla, alışkanlıklar ve ekonomik çıkarlar onaylanmış yerlerde öylesine kök saldı ki, artık buraların dışına çıkılmasına gerek kalmadı, perili tepeler tasarlanarak değil, kazayla terk edildi. Çok nadiren ortaya çıkan korku dönemleri dışında, sadece mucizelere düşkün nineler le geçmişi özleyen doksanlıklar bu tepelerde yaşayan varlıklardan fısıltılarla söz ettiler; ama bu yaşlılar bile, yaratıkların evlerle yerleşim bölgelerinin varlığına alışmış olmaları ve insanların onları seçilmiş bölgelerinde rahat bırakmaları nedeniyle korkmak için bir sebep olmadığını kabul ediyorlardı.

Bütün bunları okumalarımdan ve New Hampshire'dan derlenmiş bazı halk masallarından çoktandır biliyordum; böy-

lece sel zamanı söylentiler ortaya çıkmaya başladığında, bunların nasıl bir imgesel arka plandan çıktığını kolayca kestirebildim. Bunları arkadaşlarıma açıklamakta büyük güçlük çektim, buna karşılık hır çıkarmaktan hoşlanan bazılarının, bütün bu anlatılanlarda bir hakikat payı bulunabileceğini ileri sürmeleri beni epeyce eğlendirdi. Bu kişiler, erken dönem efsanelerinin dikkat çekici derecede bir süreklilik ve birbirine uygunluk gösterdiğine işaret ederek, gerçekten yeterince araştırılmamış olan Vermont tepelerinde nelerin yaşıyor ya da yaşamıyor olacağını kestirip atmanın pek de akıllıca olmayacağını ileri sürüyorlardı; efsanelerin hepsinin, dünyanın her yerinde birbirinin aynısı olduğunu ve düş gücünün her zaman aynı tipte yanılsamalara yol açan erken bir evresi tarafından belirlendiğini kesin bir dille anlatmam da onları susturmaya yetmedi.

Böylesi hasımlara Vermont efsanelerinin özü bakımından, antik dünyayı faunlarla, orman perileriyle, satirlerle dolduran, çağdaş Yunanistan'ın *kallikanzarai*'sini[87] akla getiren, yabanıl Galliler'e ve İrlandalılar'a o küçük ve gizli ırkı, o korkunç trogloditleri[88] ve yeraltı tünellerinde yaşayan yaratıkları düşündüren evrensel efsanelerden pek farklı olmadığını göstermenin yararı yoktu. Hatta, Nepalli kabilelerin, Himalaya'nın doruklarında buzlar ve kayalar arasında pusuya yatmış bekleyen korkunç *Mi-Go* ya da "İğrenç Kar Adamı" inançlarıyla olan şaşırtıcı benzerliğe işaret etmenin de bir yararı dokunmazdı. Bu kanıtı ortaya koyduğumda, hasımlarım, bunun, eski öykülerin gerçekten tarihi geçerliliği bulunduğu anlamına geldiğini iddia ederek bana karşı çıktılar; gerçekten var olan bazı eski, tuhaf ırkların insanlığın ilerlemesi ve dünyaya egemen olmasıyla gizlenmek zorunda kalmış olabileceğini ve büyük bir olasılıkla çok azalmış da olsalar epeyce yakın zamanlara kadar –hatta günümüze kadar– varlıklarını devam ettirmiş olabileceklerini ileri sürdüler.

Ben böylesi kuramlara güldükçe, inatçı dostlarım kuramlarına daha fazla sarıldılar; geçmişten miras kalan efsaneler

87) Kalikancaros: (Yun) Karakancalos, gulyabani, öcü. (ç.n.)
88) Troglodit: Mağarada yaşayan kimse, insana benzer maymun. (ç.n.)

olmasa bile, son zamanlardaortaya çıkan söylentilerin, tümüyle göz ardı edilemeyecek denli açık, ayrıntılı ve akla yatacak kadar süssüz bir anlatım üslubuna sahip olduğunu sözlerine ilave ettiler. Fanatik denilecek denli aşırılık gösteren birkaçı, dış dünyalardan ve uzaydan sık sık yeryüzüne ziyaretçiler geldiğini ileri süren Charles Fort'un abartılı kitabından alıntılarla, dünya-dışı gizli yaratıklardan söz eden eski Kızılderili efsanelerinin olası anlamlarına gönderme yapacak kadar ileri gitti. Ama hasımlarımın çoğunluğu, Arthur Machen'ın muhteşem korku öyküsüyle geniş kitlelere ulaşan, fantastik pusudaki "küçük insanlar" söylencesini[89] gerçek hayata taşımakta ısrar eden Romantizm taraftarlarıydı.

II

Bu koşullarda, bu hararetli tartışma, doğal olarak sonunda mektuplar şeklinde *Arkham Advertiser*'da yer aldı; bazıları, sel-öykülerinin kaynaklandığı yer olan Vermont bölgesinin basınında tekrar yayımlandı. *Rutland Herald* her iki tarafın mektuplarından yarım sayfalık özet verirken, *Brattleboro Reformer* benim uzun tarihsel ve mitolojik özetlerimden birini editörün kuşkucu sonuçlarımı destekleyen ve alkışlayan düşünceli sütununda, yorumeşliğinde tam metin olarak yayımladı. 1928 baharında, eyalete adımı atmış olmamakla birlikte Vermont'ta bayağı tanınan bir şahsiyettim. Sonra, Henry Akeley'in meydan okuyan mektupları çıkageldi; bunlar beni derinden etkiledi ve hayatımda ilk ve son defa olarak sürüyle yeşil uçurumun ve çağıl çağıl akan orman akarsularının bu büyüleyici dünyasına gitmeme yol açtı.

Henry Wentworth Akeley hakkında bildiklerimin çoğunluğu, onun ıssız çiftlik evindeyaşadıklarımdan sonra komşula-

89) "Küçük insanlar" için bkz. *Ateş Piramiti* (Babil Kitaplığı-22) Arthur Machen, Türkçesi: Hasan Fehmi Nemli, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2002. (ç.n.)

rıyla ve California'daki tek oğluyla yaptığım yazışmalardan elde edilmiştir. Keşfettiğim kadarıyla, birçok seçkin yöresel hukukçu, yönetici ve özengen tarım uzmanı çıkarmış bir ailenin son temsilcisiydi. Bununla birlikte onun şahsında, aile, pratik işlerden uzaklaşarak salt bilimsel alanlara yönelmişti; böylece Akeley, Vermont Üniversitesi'nde ciddi bir şekilde matematik, astronomi, biyoloji, antropoloji ve folklor eğitimi gördü. Daha önce hakkında hiçbir şey duymuş değildim ve yazışmalarımız sırasında da pek fazla otobiyografik ayrıntı vermedi, ama dünya işlerinden el etek çekmiş, dünyevi konularda pek derinliği olmayan biri olmasına karşın, ahlaklı, eğitimli ve zeki birisi olduğunu daha baştan anlamıştım.

İddia ettiği şeyin inanılmaz niteliğine karşın, Akeley'i, görüşlerime karşı çıkan herkesten daha fazla ciddiye almaktan kendimi alamadım. Birincisi, hakkında tuhaf bir şekilde spekülasyon yaptığı –görünür ve elle tutulabilir– gerçek olguya sahiden çok yakındı; bundan başka vardığı sonuçları gerçek bir bilim adamı gibi teşebbüs durumunda bırakmaya şaşırtıcı derecede istekliydi. Daha ileri gitmek hususunda kişisel tercihleri yoktu ve kılavuzu her zaman somut kanıtlardı. Başlangıçta, elbette, yanılmış olduğunu düşündüm, ama yanılgısının içerdiği zekâya saygı duydum ve hiçbir zaman fikirlerini, ıssız, yeşil tepelerden duyduğu delilik derecesindeki korkuyu dostlarından bazılarına atfetmeye çalışmadım. Bununla kafayı bozmuştu ve anlattığı şeylerin onun varsaydığı fantastik nedenlerle pek ilgisi olmasa da ciddi bir şekilde incelenmeyi hak eden durumlardan kaynaklandığını görebiliyordum. Daha sonra, ondan, meseleyi daha farklı ve şaşılacak derecede garip bir temele oturtacak olan bazı önemli kanıtlar aldım.

Akeley'in kendisini tanıttığı ve benim kendi entelektüel geçmişimde bu kadar önemli bir dönüm noktası oluşturan uzun mektubun tamamını elimden geldiğince buraya aktarmaktan daha iyi bir şey yapamam. Mektup artık bende değil, ama uğursuz iletisinin her sözcüğü, âdeta belleğime kazılı durumda ve onu yazmış olan adamın aklının başında olduğundan en ufak bir kuşku duymadığımı bir kez daha yineliyorum. İşte mektup – sakin, bilim hayatı boyunca dünyayla pek ilişiği ol-

madığı açıkça görülen birinin okunaksız, arkaik görünüşlü elyazısıyla yazılmış bir mektup.

R.F.D. 2,
Townshend, Windham Co., Vermont.
5 Mayıs 1928

SAYIN ALBERT N. WILMARTH,
118 SALTONSATAL CAD.,
ARKHAM. MASS.

Sayın Bay: –

Geçen güz, sel sularıyla taşan nehirlerimizde görülen tuhaf cisimler hakkında son zamanlarda anlatılan hikâyeler ve onlarla gayet iyi uyuşan ilginç folklor üzerine yazmış bulunduğunuz ve *Brattleboro Reformer*'da yeniden yayımlanan (23 ve 28 Nisan tarihli) mektubunuzu büyük bir ilgiyle okudum. Bir yabancının neden sizin düştüğünüz konuma düştüğünü, hatta editörün de neden sizinle aynı fikirde olduğunu anlamak zor değil. Bu tavır Vermont'ta ve Vermont dışında genellikle eğitimli insanların ve dağların genellikle ziyaret edilmeyen taraflarında beni inceleme yapmaya sevk eden genel ve Davenport'un kitabı üzerinde yaptığım incelemelerden önce, henüz gençken (şimdi 57'sindeyim) bizzat benim takındığım tavırdır.

Beni bu incelemeleri yapmaya sevk eden, oldukça cahil, yaşlıca köylülerden duyduğum garip hikâyeler oldu, ama şimdi keşke her şeyi olduğu gibi bıraksaymışım diyorum. Bütün alçakgönüllülüğümle, antropoloji ve folklor konularının hiçbir şekilde bana yabancı olmadığını söyleyebilirim. Üniversitede bu konularda epey eğitim aldım ve genel kabul gören otoritelerden çoğunun, sözgelimi Tylor, Lubbock, Frazer, Quatrefages, Murray, Osborn, Keith, Boule, G. Elliott Smith'in, vb. kitaplarını okudum. Gizli ırklarla ilgili hikâyelerin insanlık kadar eski olduğu benim için bir haber değil. *Ruthlan Herald*'da yeniden yayımlanan mektuplarınızı ve size hak veren mektupları okudum; bugün için karşı çıkışınızın neye dayandığını bildiğimi sanıyorum.

Size söylemek isterim ki akıl ve mantığın tümden sizden yana görünmesine karşın hasımlarınız gerçeğe sizden daha yakınlar. Onlar gerçeğe akıllarının alamayacağı kadar yakınlar – akılları alamaz çünkü salt kuramla yol alıyor ve benim bildiğim şeyleri bilmiyorlar. Meseleyi ben de onlar kadar az bilseydim, bütünüyle sizden yana olurdum.

Gördüğünüz gibi asıl konuya gelmekte, büyük bir olasılıkla korkumdan olacak, zorlanıyorum ama netice olarak meselenin özü şu: *Canavar varlıkların kimsenin ziyaret etmediği yüksek tepelerdeki ormanlarda sahiden yaşamakta olduğuna ilişkinelimde kanıtlarım var.* Nehirde yüzerken görüldüğü bildirilen şeylerden hiçbirini görmüş değilim, *ama onlara benzer şeyleri* dile getirmekten korktuğum koşullarda *gördüm.* Daha önce ayak izlerini görmüştüm; son zamanlardaysa, bu izleri evimin (Townshend Köyünün güneyinde, Karanlık Dağ tarafında bulunan Akeley çiftliğinde yaşıyorum) şimdi size söylemeyi göze alamayacağım kadar yakınlarında gördüm. Ve ormanın, kâğıt üzerinde bile betimleyemeyeceğim bazı noktalarında sesleri kulağıma çalındı.

Bir yerde seslerini o kadar iyi duydum ki, oraya –bir diktafon düzeneği ve üzerine kayıt yapılmamış bir merdane ile– bir fonograf götürdüm; aldığım ses kaydını dinlemeniz için bir düzenleme yapmaya çalışacağım. Makineyi çalıştırıp ses kaydını buradaki bazı yaşlı insanlara dinlettim; seslerden bir tanesi (Davenport'un sözünü ettiği ormanlardaki şu vızıltı sesi), ninelerinin onlara anlatıp taklidini yaptıkları bir sese benzerliği nedeniyle, akıllarını başlarından alıp onları âdeta felç etti. Çoğu insanın "sesler duyduğunu" söyleyen birisi hakkında ne düşündüğünü çok iyi biliyorum – ama bir sonuca varmadan önce aldığım ses kaydını bir dinleyin ve yerleşim yerlerinden uzakta yaşayan bazı yaşlı insanlara bu konuda ne düşündüklerini sorun. Bunları normal olarak açıklayabilirseniz, mesele yok; ama bunun arkasında bir şey olmalı. Bildiğiniz gibi *ex nihilo nihil fit.*[90]

90) Hiçlikten hiçlik çıkar. (ç.n.)

İmdi, size yazmaktaki maksadım bir tartışma başlatmak değil, sizin gibi zevkleri olan birini çok ilgilendireceğini düşündüğüm bilgiler vermektir. *Bunlar aramızda kalsın. Alenen sizin tarafınızdayım*, çünkü bazı şeyler, bana bu konularda halkın çok şey bilmesinin iyi olmadığını gösterdi. Benim çalışmalarım şimdi tamamen gizli; halkın dikkatini çekecek, keşfettiğim yerleri ziyaret etmelerine yol açacak bir şeyler söylemeye niyetim yok. Aramızda, bilgi toplayan casuslarıyla, *sürekli bizi gözetleyen insan-olmayan varlıkların bulunduğu* doğru – ne yazık ki fazlasıyla doğru. Bu meseleyle ilgili ipuçlarımın çoğunluğunu, eğer aklı başındaysa (ki sanırım öyleydi) *bu casuslardan biri olan* sefil bir adamdan edindim. Bu adam daha sonra kendini öldürdü, ama şimdi, daha başkalarının da bulunduğuna inanmak için geçerli nedenlerim var.

Yıldızlar arası boşlukta yaşayabilen ve esire[91] dayanıklı ama yeryüzünde pek kullanışlı olmayan, hantal, güçlü kanatlarıyla *esir içinde uçabilen yaratıklar, bir başka gezegenden geldiler*. Beni deli sayarak bir kenara atmayacak olursanız, bu konudan ileride size söz ederim. Onlar buraya tepelerin çok derinlerine kadar inen madenlerden metal çıkarmak üzere geliyorlar ve *sanırım onların nereden geldiklerini biliyorum*. Onları rahat bırakacak olursak bize bir zararları dokunmaz, ama onları fazla merak edecek olursak, neler olabileceğini kimse söyleyemez. Elbette donanımlı bir ordu onların maden kolonisini yeryüzünden silebilir. Bu, onların korktukları şey. Böyle bir şey olursa, *dışarıdan* daha çok –istemediğin kadar– yaratık gelir. Dünyayı kolaylıkla fethedebilirlerdi, ama bugüne kadar bunu denemediler bile, çünkü gerek duymadılar. Rahatsızlık vermektense, her şeyi kendi haline bırakmayı tercih ettiler.

Sanırım, keşfetmiş olduğum şeyler nedeniyle benden kurtulmak istiyorlar. Buranın doğusunda Toparlak Tepe civarında bulduğum, üzerinde yarısı aşınmış bilinmeyen

91) Bir fizik terimi olan "esir" için *Toplu Eserler*'in diğer ciltlerine bakınız. (ç.n.)

yazılar bulunan büyük siyah bir taş var; onu eve götürmemden sonra her şey değişti. Çok fazla kuşkulandığımı düşünürlerse *beni öldürebilir ya da dünyadan alıp, geldikleri yere götürebilirler*. İnsanların dünyasında neler olup bittiğinden habersiz kalmamak için bilgili insanları ara sıra kaçırmayı seviyorlar.

Bu beni, ikinci amacım olan size seslenmeye götürüyor – yani, sizi, şu anki tartışmaya yaygınlık kazandırmak yerine kapatmaya ikna etmeye. *İnsanlar bu tepelerden uzak tutulmalı*; bunu sağlamak içinse merakları daha fazla kamçılanmamalı. Tanrı biliyor ya, gerek mülk sahipleri, gerek yazın sürüler halinde Vermont'a gelip ıssız yerleri ve tepeleri tek katlı ucuz evleriyle kaplayan insanlar yüzünden zaten yeterince tehlike var.

Sizinle yazışmayı sürdürmekten memnuniyet duyacağım ve eğer isterseniz fonograf kaydını ve kara taşı (öyle yıpranmış durumda ki fotoğraflarında bir şey seçilemiyor) ekspres postayla size göndermeye çalışırım. "Çalışırım" diyorum çünkü öyle sanıyorum ki, yaratıklar buradaki her şeye bir şekilde burunlarını sokuyorlar. Köyün yakınlarındaki bir çiftlikte, casus olduğunu sandığım Brown adında suratsız, sinsi bir herif var. Dünyaları hakkında çok şey bildiğim için beni yavaş yavaş bizim dünyamızdan koparmaya çalışıyorlar.

Ne yaptığımı öğrenmekte üstlerine yok. Bu mektubu bile almayabilirsiniz. İşler daha da kötüye giderse, sanırım buraları terk edip, oğlumla birlikte California San Diego'da yaşamalıyım, ama doğduğunuz topraklardan, ailenizin altı kuşaktır oturduğu yerden ayrılmak pek kolay değil. Bundan başka, *yaratıkların* farkına vardıkları bu evi bundan böyle birine satmaya da cesaret edemem. Öyle görünüyor ki kara taşı geri almaya ve fonograf kaydını yok etmeye çalışıyorlar, ama elimden gelirse buna izin vermeyeceğim. İri polis köpeklerim şimdilik onları uzak tutuyor, çünkü buralarda sayıları henüz epey az ve üstelik etrafta dolaşmakta çok beceriksizler. Daha önce de söylediğim gibi, kanatları, yeryüzünde kısa uçuşlarda çok işe yaramıyor. Bu taşın şifresini

çözmek üzereyim; folklor konusundaki bilginizle eksik halkayı tamamlamada siz bana yardım edebilirsiniz. *Necronomicon*'da üstü kapalı bir şekilde anlatılan, insanın yeryüzüne gelişinden önceki bütün korkunç efsaneleri –Yog-Sothoth ve Cthulhu efsanelerini– bildiğinizi varsayıyorum. Bir zamanlar bu kitabın bir nüshasına ulaşmıştım ve duyduğuma göre sizin de üniversitede kilit altında tuttuğunuz bir nüsha varmış.

Sonuç olarak, Sayın Wilmarth, öyle sanıyorum ki çalışmalarımızla birbirimize yardımcı olabiliriz. Sizi tehlikeye atmak istemem ve bana öyle geliyor ki bu taşa ve fonograf kaydına sahip olmanın tehlikeleri konusunda sizi uyarmam gerekir, ama bilgi uğruna her türlü tehlikeyi göze alacağınızı sanıyorum. Bunları göndermek için Newfane'a veya Brattleboro'ya, artık siz hangisine gitmemi isterseniz, gidebilirim, çünkü biliyorsunuz ekspres posta hizmetleri daha güvenli oluyor. Neredeyse yalnız yaşadığımı söyleyebilirim, çünkü artık yanımda çalıştıracak kimse bulamıyorum. Geceleri eve yaklaşmaya çalışan ve köpeklerin sürekli havlamasına neden olan yaratıklar yüzünden kimse yanımda kalmıyor. Karım hayattayken bu işe bu kadar bulaşmamış olduğuma şükrediyorum, çünkü bu mesele karımı çıldırtabilirdi.

Sizi boş yere rahatsız etmemiş olduğumu ve bu mektubu deli sayıklaması sayarak çöp sepetine atmak yerine benimle temas kurmaya karar vereceğinizi umuyorum.

Saygılarımla,
Henry W. Akeley

PS. Çektiğim fotoğraflardan, değindiğim konulardan birçoğunu aydınlatacağını sandığım bazılarından fazladan basıyorum. İhtiyarlar bunların müthiş doğru olduklarını düşünüyorlar. İlgilenirseniz, çok yakında bunlardan da size gönderirim.

H. W. A.

Bu tuhaf belgeyi ilk defa okuduğumda hissettiğim şeyleri betimlemek çok zor. Normal olarak, bu saçmalıklara, daha önce

beni neşeye boğmuş daha yumuşak kuramlara güldüğümden daha yüksek sesle gülmeliydim, bununla birlikte mektubun tonundaki bir şey, çelişkili bir şekilde onu ciddiye alınama sebep oldu. Bana yazan kişinin sözünü ettiği yıldızlardan gelen gizli ırka bir an olsun inanmış değildim, ama başlangıçtaki ciddi kuşkularıma karşın, düşündükçe tuhaf da olsa, adamın aklının başında ve samimi olduğuna, hayal gücüne dayanan bu tarz dışında, açıklayamadığı son derece tuhaf, anormal bir olayla gerçekten karşılaşmış olduğuna inandım. Onun sandığı gibi olmayabilir diye düşündüm, öte yandan olayların araştırılmaya değmeyeceğini düşünmek olacak şey değildi. Adam fazlasıyla heyecanlanmış ve bir şeylerden çok korkmuş gibiydi, ama bunun sebepsiz olduğunu düşünmek zordu. Adam bazı bakımlardan son derece özgül ve mantıklıydı, hem sonra masalı bazı eski efsanelere –hatta en vahşi Kızılderili efsanelerine– şaşılacak denli iyi uyuyordu.

Tepelerde gerçekten rahatsız edici sesler duymuş ve sözünü ettiği kara taşı bulmuş olması, yaptığı çılgınca çıkarsamalara – muhtemelen casus olduğunu iddia eden ve sonradan kendini öldüren adamın ileri sürdüğü şeyler– karşın tamamen olasıydı. Bu adamın kaçığın teki olmakla birlikte, görünüşte –folklor araştırmaları yüzünden böylesi şeylere zaten hazır olan– saf Akeley'i hikâyesine inandıracakkadar mantıklı olduğu sonucunu çıkarmak kolaydı. Son gelişmelere gelince – yanında çalıştıracak kimse bulamamasından anlaşıldığı kadarıyla, Akeley'in alçakgönüllü köylü komşuları da evinin geceleri uğursuz şeylerce kuşatıldığına kendisi kadar inanmaktaydılar. Köpekler de sahiden havlıyorlardı.

Bir de, söylediği şekilde elde ettiğinden kuşkulanmadığım şu fonograf kaydı meselesi var. Bunun bir anlamı olmalıydı; ya yanlışlıkla insan sesi sanılan bir hayvan sesiydi ya da gizlice geceleri avlanan ve en alt düzeyde bir hayvan derekesine düşmüş bir insanın sesi. Düşüncelerim buradan, anlaşılmaz yazılarla dolu kara taşa ve ne anlama gelebilecekleri konusunda yapılan spekülasyonlara gitti. Ve sonra da, Akeley'in bana göndereceğini söylediği fotoğrafların ne fotoğrafı olduğuna ve hangi ihtiyarların onları müthiş ikna edici bulduğuna.

Okunaksız elyazısını yeniden okurken, kolay inanan hasımlarımın kendi tezlerine benim kabul edeceğimden daha fazla sarılacaklarını daha önce olmadığı kadar hissettim. Her şey bir yana, bu çekinilen dağlarda, folklorün ileri sürdüğü gibi yıldızlarda doğmuş bir ırk olmasa bile, bazı garip, kalıtsal olarak biçimsiz serseriler olabilirdi. Eğer durum böyleyse, taşkın sel sularında garip cesetlerin bulunması inanılmayacak bir şey değildi. Hem eski efsanelerin hem de son zamanlarda anlatılanların gerisinde aynı gerçekliğin bulunduğunu varsaymak fazla değil miydi? Ama bu kuşkuları beslerken bile, Henry Akeley'in çılgın mektubu gibi azıcık tuhaflığın buna yol açmış olmasından utanç duydum.

Sonunda, dostça bir ilgi havasında ve daha fazla ayrıntı ricasıyla Akeley'in mektubuna yanıt verdim. Yanıt ilk postayla geldi; mektubun içinde, söz verdiği gibi, anlatmak istediği sahnelerin ve nesnelerin küçük bir fotoğraf makinesiyle çekilmiş resimleri vardı. Zarftan çıkarıp bu fotoğraflara göz attığımda, tuhaf bir korku ve yasak şeylere yakın olma duygusuna kapıldım, çünkü çoğunun net olmamasına karşın, bunlar gerçek birer fotoğraf–tanımladıkları şeyle gerçek bir görsel bağlantı, yalanı dolanı, yanılgısı ve yalancılığı olmayan kişisellikten uzak bir iletim sürecinin ürünü– olmalarının kuvvetlendirdiği müthiş bir ikna gücüne sahiptiler.

Fotoğraflara baktıkça, Akeley'in ve hikâyesinin pek de yersiz olmadığı yolundaki düşüncem güçleniyordu. Gerçekten de bu fotoğraflar Vermont tepelerinde bulunan ve genel bilgi ve inançlarımızın sınırlarının epey dışına düşen bir şeylerin kesin kanıtlarını taşıyordu. En kötüsü o ayak iziydi – güneş ışınlarının ıssız bir tepede bir çamur parçasını ışığa boğduğu yerden alınmış bir görüntü. Bir sahtekârlığın sözkonusu olmadığı bir bakışta belli oluyordu, çünkü açıkça görülen çakıl taşları ve çimen yaprakları, izin boyutları hakkında açık bir fikir veriyor ve üçkâğıtçılığa olanak tanımıyordu. Buna "ayak izi" dedimse de "pençe izi" daha uygun bir terim olabilirdi. Şimdi bile onu tanımlamakta zorlanıyorum, sadece korkunç surette yengeci andırdığını ve yönü konusunda bir belirsizliğin olduğunu söyleyebilirim. Ne çok derin ne de taze bir izdi,

ortalama insan ayağı büyüklüğünde görünüyordu. Merkezi bir tabandan zıt yönlerde testere dişli kıskaç çiftleri çıkıyordu – eğer bu nesne tümüyle hareketi sağlamaya yönelikse, bunların işlevleri anlaşılır gibi değildi.

Gölgede çekildiği anlaşılan bir başka fotoğraf, ormanlık arazide bulunan ve girişini yuvarlak, kocaman bir kayanın kapattığı bir mağara ağzıydı. Mağaranın önündeki otsuz topraklarda çok miktarda acayip iz seçiliyordu; bir büyüteçle bunları incelediğimde, izlerin diğer fotoğraftaki izlere benzediğini görerek huzursuz oldum. Üçüncü bir fotoğraf, yabanıl bir tepenin doruğunda büyücü gibi dikelen taşlardan bir halkayı gösteriyordu. Bu gizemli çemberin etrafındaki otlar fazlasıyla çiğnenip yok olmuştu, ama büyüteçle baktığımda bile hiçbir ayak izi göremedim. Buranın son derece ırak olduğu, arka planı oluşturan ve sisli bir ufka doğru uzanan, kimsenin mesken tutmadığı dağ silsilelerinin çokluğundan açıkça belliydi.

Bu görüntülerden en fazla rahatsızlık vereni ayak izleriyse, en tuhaf anlamı olan da Toparlak Tepe ormanında bulunan büyük kara taş idi. Akeley bu taşın fotoğrafını, çalışma masası olduğu anlaşılan bir şeyin üstünde çekmişti, çünkü geri planda kitap sıralarıyla Milton'un büstünü görebiliyordum. Bu şey, otuz santime altmış santimlik tuhaf biçimli yüzeyiyle, kolayca tahmin edilebileceği gibi, kameranın karşısına dikey olarak konmuştu, ama yüzeyi ya da tüm kütlenin genel olarak biçimi hakkında kesin bir şey söylemek için kelimeler yetersizdi. Hangi saçma geometri ilkelerine göre kesilmiş olduğunu –çünkü doğal olmayıp birileri tarafından kesildiği kesindi– tahmin bile edemiyordum, ne de ömrümde bu denli tuhaf ve bu topraklara ait olamayacağı hiçbir yanılgıya yer vermeyecek kadar kesin bir nesne görmüştüm. Taşın yüzündeki anlaşılmaz yazılardan ancak birkaç harfi seçebiliyordum, ama gördüklerimden bir ikisi beni âdeta şoke etti. Ama bu yanıltıcı olabilirdi, çünkü deli Arap Abdul Alhazred'in o korkunç ve iğrenç *Necronomicon*'unu benden başka okuyan başkaları da vardı; bununla birlikte, yaptığım incelemelerin bana dünyanın ve güneş sisteminin diğer iç dünyaların oluşumundan önce bir tür çılgın yarıvaroluşa sahip şeylerle ilgili en korkunç, âdeta bir küfür niteli-

ğinde söylentilerle bağlantılı olduğunu öğrettiği bazı ideogramları tanımak korkuyla titrememe neden oldu.

Geri kalan beş resimden üçü, gizli ve sağlıksız bir varoluşun izlerini taşıyora benzeyen bataklık ve dağ resimleriydi. Bir başka resim Akeley'in evinin yakınlarında bulunan ve Akeley'in, köpeklerin her zamankinden daha şiddetle havladığı bir gecenin sabahında fotoğrafını çektiğini söylediği garip bir işareti gösteriyordu. Resim çok bulanıktı, kesin bir sonuç çıkarmak zor olmakla birlikte, ıssız dağda fotoğrafı çekilen şu diğer pençe izine korkunç surette benziyordu. Son resim, Akeley'in kendi evinin resmiydi; zarif George tarzı kapı girişine doğru uzanan taş bordürlü patikası ve bakımlı bir çim tarhıyla, tavanaralı iki katlı, yüz yirmi beş yıllık, şık bir ev. Akeley olduğunu sandığım –elindeki bir ucu şişkin borudan anlaşıldığı üzre fotoğrafı kendisi çekmiş olmalıydı– kısa kesilmiş kır sakallı, sevimli yüzlü bir adamın yanına oturmuş beş on iri polis köpeği vardı çimenlerin üzerinde.

Fotoğrafları bırakıp, sık yazılmış kalın mektuba döndüm ve bundan sonraki üç saat boyunca tarifsiz dehşet uçurumlarına yuvarlanıp durdum. Akeley, daha önce ana hatlarıyla verdiği şeylerin şimdi ayrıntılarına giriyordu; geceleyin ormanda kulak misafiri olduğu seslerin yazıya dökümü olan uzun metinleri veriyor, alacakaranlıkta tepelerdeki çalılıklarda gördüğü pembe renkli korkunç şekilleri uzun uzadıya betimliyor, kendini casus olarak tanımlayan, daha sonra da intihar eden delinin bitmez tükenmez nutuklarına çok çeşitli ve derin bir irfanın uygulanmasından elde edilen korkunç, kozmik öyküyü aktarıyordu. Kendimi, çok iğrenç bağlantılar içinde bir başka yerdeduyduğum adlarve terimlerle –Yuggoth, Büyük Cthulhu, Tsathoggua, Yog-Sothoth, R'lyeh, Nyarlathotep, Azathoth, Hastur, Yian, Leng, Hali Gölü, Bethmoora, Sarı İşaret, L'mur-Kathulos, Bran ve Magunum Innominandum– karşı karşıya buldum ve sayısız binyıllar, kavranamaz boyutlar arasından *Necronomicon*'un delirmiş yazarının ancak belli belirsiz tahmin edebildiği eski, yabancı varlıkların dünyasına doğru gerilere çekildim. Başlangıçtaki yaşamın derin kuyularından, oradan damla damla sızan akıntılardan ve son olarak da bizim kendi

dünyamızın yazgısıyla birbirine dolaşan bu akıntılardan birinden oluşan, ufacık bir dereden daha önce söz edildiğini duymuştum.

Başım döndü; daha önce elimin tersiyle bir kenara ittiğim hususlarda en olmayacak en inanılmaz acayipliklere inanmaya başladım. Kanıtlar son derece bol ve bunaltıcıydı, bundan başka Akeley'in serinkanlı, bilimsel tavrının –kaçık, fanatik, isterik, hatta aşırı spekülatif olmaktan düşünülemeyecek denli uzak bir tavır– düşüncelerim ve yargılarım üzerinde muazzam bir etkisi oldu. Korkunç mektubu bir kenara koyarken, Akeley'in çektiği korkuları anlıyordum ve insanları bu vahşi, tekinsiz tepelerden uzak tutmak için elimden geleni yapmaya hazırdım. Akeley'in o mektubunda, zamanın izlenimlerimi köreltip kendi deneyimimi ve korkunç kuşkularımı sorgulamama bir ölçüde izin verdiği bugün bile tekrarlayamayacağım, hatta kâğıda dökemeyeceğim şeyler var. Mektubun, ses kaydının ve fotoğrafların artık var olmamasına neredeyse seviniyorum – ve birazdan açıklayacağım nedenlerle, keşke Neptün'ün ötesindeki yeni gezegen keşfedilmemiş olsaydı diyorum.

Bu mektubu okumamla, Vermont'taki dehşeti kamuoyu önünde tartışmam ebediyen sona erdi. Karşıtlarımın savları yanıtsız kaldı ya da sözlerle geçiştirildi; sonunda tartışma tavsayarak unutulup gitti. Mayıs'ın son günleriyle Haziran boyunca Akeley'le sürekli olarak yazıştık, ama ara sıra mektuplardan biri kayboluyor, biz de geriye doğru iz sürmek ve binbir zahmetle suretler çıkarmak zorunda kalıyorduk. Yapmaya çalıştığımız şey, esrarlı mitolojik irfanla ilgili notları karşılaştırmak ve Vermont'taki dehşet verici varlıklarla ilkel dünyanın efsaneleri arasındaki bağlantıların net bir resmine ulaşmaktı.

Birincisi, bu marazi varlıklarla Himalayalar'ın korkunç *Mi-Go*'sunun bir ve aynı düzeyde kâbus olduğundan neredeyse emindik. Ayrıca zihnimizi epeyce meşgul eden ve Akeley'in kesin talimatıyla bir açıklama yapmaksızın bizim üniversiteden Profesör Dexter'e danıştığım zoolojik tahminler vardı. Eğer bugün bu talimatın dışına çıkıyor gibi görünüyorsam, sanırım bunun tek nedeni, bu aşamada uzaklardaki Vermont tepeleri–ve cesur dağcıların tırmanmak için her gün daha fazla

kararlılık gösterdikleri Himalaya zirveleri– hakkında uyarıda bulunmanın, suskun kalmaktan daha etkili olacağını düşünmemdir. Kendimizi daha çok o rezil kara taşın üzerindeki anlaşılmaz yazıların şifresini çözmeye adamıştık – böylece daha önce insanoğlu tarafından bilinen bütün esrarlardan daha derin ve daha baş döndürücü bir esrarın sırrını çözmüş olacaktık.

III

Haziran sonuna doğru –Akeley'in kuzeydeki posta hatlarına güvenmemesi yüzünden Brattleboro'dan gönderdiği– fonograf kaydı geldi. Mektuplarımızdan bazılarının kaybolması yüzünden Akeley casusluk faaliyetlerinin artmaya başlamış olduğunu hissediyordu ve gizli varlıkların aracısı ve ajanı olduğunu söylediği bazı kişilerin sinsice işlerinden söz ediyordu boyuna. En çok kuşkulandığı da, sık ormanın yakınlarındaki bir tepede, köhne bir yerde yaşayan ve sık sık Brattleboro'da, Bellows Falls'da, Newfane'da ve South Londonderry'de görünürde hiçbir sebep olmaksızın aylak aylak sürterken görülen Walter Brown adındaki meymenetsiz çiftçiydi. Brown'un sesini bir ara çok korkunç bir konuşmada işitmiş olduğundan Akeley'in pek kuşkusu yok gibiydi ve bir defasında da Brown'un evi civarında çok uğursuz anlamları olabilecek bir ayak ya da pençe izi bulmuştu. Bu ayak izi çok tuhaf bir şekilde Brown'un –kendisine doğru yönelmiş– ayak izlerine çok yakındı.

Bu yüzden ses kaydı Brattleboro'dan gönderilmişti; Akeley oraya kendi Ford'uyla Vermont'un ıssız arka yollarından gitmişti. İliştirdiği bir notta bu yollardan geçmeye artık korktuğunu ve ihtiyaçlarını görmek için Townshend'e ancak gün ortasında gidebildiğini itiraf ediyordu. İnsan bu sessiz ve kuşkulu tepelerden çok uzak olmadıkça, çok fazla bilmesinin bir işe yaramayacağını tekrar tekrar söylüyordu. Bütün anılarının merkezi ve atalarının yaşadığı bir yeri terk etmek zor olsa da, yakında oğluyla birlikte yaşamaya California'ya gidecekti.

Ses kaydını, Üniversite yönetim binasından ödünç aldığım ticari bir aygıtta dinlemeden önce, Akeley'in çeşitli mektupların-

daki açıklayıcı meselelerin üzerinden bir kez daha geçtim. Dediğine göre bu kayıt 1 Mayıs 1915 tarihinde öğleden sonra 1 civarında, Lee'nin bataklığından yükselen Karanlık Dağ'ın ağaçlıklı batı yamacındaki bir mağaranın kapalı ağzının yakınlarında alınmıştı. Burası her zaman alışılmadık ölçüde tuhaf seslerle dolu olurdu, bu yüzden bir sonuç almak umuduyla fonografı, diktafonu ve boş merdaneyi buraya getirmişti. Daha önceki tecrübelerden Mayıs Arefesi'nin –Avrupa yeraltı efsanelerinin iğrenç Sabbat gününün– başka bir tarihten daha verimli olacağı sonucuna varmıştı ve hayal kırıklığına da uğramadı. Ancak, bu yerde bir daha hiç ses işitmemiş olması da dikkate değer bir husustur.

Ormandaduyulan seslerin çoğunluğunun tersine, kayıttaki sesler sanki bir ayine aitti ve Akeley'in kimin olduğunu asla çıkaramadığı bir insan sesini içeriyordu. Bu ses Brown'un değil, kültür düzeyi daha yüksek birinin sesiydi. İkinci sese gelince, işte çözülmesi asıl zor mesele buydu – çünkü, düzgün bir İngilizce gramerle ve bilgin birinin aksanıyla konuşuyor olmasına karşın, bu meşum *vızıltının* insansesine en ufak benzerliği yoktu.

Kayıt yapan fonograf ve diktafonun çalışmasında zaman zaman aksamalar olmuş, ayinin uzaktan ve perdelenmiş olarak dinlenmesi büyük bir olumsuzluk yaratmış, böylece kesik kesik bir kayıt elde edilebilmişti. Akeley, bu kaydı dinleyerek kâğıda aktardığı metni bana göndermişti; makineyi hazırlarken metne yeniden göz attım. Metin açıkça dehşet verici olmaktan çok, kuşku verici ve gizemliydi; herhangi bir sözcüğe atfedilebilecek dehşet, daha çok o sözcüğün kökenine ilişkin bilgiden ve bu kaydın nasıl elde edildiğinin bilinmesinden kaynaklanıyordu. Burada, anımsayabildiğim kadarıyla metnin tamamını vermeye çalışacağım –ve sadece metni okumakla kalmayıp kaydı tekrar tekrar dinlemiş olduğumdan, ezbere ve doğru bildiğime güvenim tam. İnsanın öyle kolay kolay unutabileceği bir şey değildi!

(Ayırt edilemez sesler)
(Kültürlü bir erkek sesi)

... Orman'ın Tanrısıdır, hatta ... ve Leng insanlarının armağanları... böylece karanlığın derinliklerinden uzayın uçurumlarına

ve uzayın uçurumlarından karanlığın derinliklerine Büyük Cthulhu'nun, Tsathoggua'nın ve Adı Ağza Alınmayan'ın ebedi övgüleri. Onların övgüleri ve bereket ebediyen Ormanların Kara Keçisi'ne. Iä! Shub-Niggurath! Bin Oğlaklı Keçi!

(İnsan konuşmasını taklit eden bir vızıltı)

Iä! Shub-Niggurath! Ormanların Bin Oğlaklı Kara Keçisi!

(İnsan sesi)

Ve artık zamanı gelmiştir Ormanların Tanrısı'nın... akik basamaklardan aşağı yedi ve dokuz...(say)gılar Uçurumdaki'ne, Azathoth'a, ki onun hakkında Sen bize hayret uyandıran şeyler öğret(tin) ...gecenin kanatlarında, uzayın ötelerinde, ...'nın ötelerinde.... En küçük çocuğu Yuggoth 'nın kıyısında, karanlık esir içerisinde tek başına dönen O'na...

(Vızıltı sesi)

... insanların arasına git ve onun, Uçurumdaki'nin bildiği yollarını öğren. Kudretli Ulak Nyarlathotep'e her şey anlatılmalı. Ve O, balmumu maskeler, saklı giysilerle insan kılığına girerek Yedi Güneş dünyasından aşağı inerek...

(İnsan sesi)

...(Nyarl)athotep, Yüce Ulak Yuggoth'a boşluktan neşe getiren, Milyon Lütuf Bahşedilmiş olanların Babası, Azametle yürüyen...

(Kaydın sona ermesiyle konuşma kesilir)

Fonografı çalıştırdığımda dinleyeceğim sözler işte bunlardı. Gerçek bir korku duygusuyla ve biraz da istemeye istemeye levyeye bastırarak dinlemeye başladım, önce safir ucun çıkardığı cızırtıları işittim, kesik kesik duyulan ilk sözlerin insan sesi –belli belirsiz Boston aksanı sezilen, Vermont yöresinden

olmadığı apaçık belli olan yumuşak, eğitimli bir ses– olmasına sevindim. İnsanı hayal kırıklığına uğratacak denli zayıf sesi dinlerken, konuşmanın, Akeley'in dikkatle hazırladığı metnin kelimesi kelimesine aynısı olduğunu gördüm. Yumuşak, Boston'lu ses '...Iä! Shub-Niggurath! Bin Oğlaklı Keçi!...' sözlerini monoton bir nağmeyle okumaktaydı.

Sonra *diğer sesi* işittim. Bugün bile ne zaman dönüp geriye bakacak olsam, Akeley'in anlattıklarından dolayı hazırlıklı olmama karşın, sesin beni ne kadar şaşırtmış, âdeta çarpmış olduğunu düşünerek korkuyla titriyorum. O zamandan beri kayıttakilerden kime söz edecek olsam, bunda ucuz bir sahtekârlık ya da delilikten başka bir şey bulamadılar, ama *o meşum şeyin kendisi ellerinde olsa* ya da Akeley'in yazdıklarının bir kısmını (özellikle de o korkunç ve ansiklopedik ikinci mektubu) okumuş olsalardı, eminim farklı düşünürlerdi. Çok yazık ki Akeley'in talimatının dışına çıkmayarak ses kaydını başkalarına dinletmedim – yine çok yazık ki Akeley'in mektuplarının hepsi kayboldu. Bana gelince, mevcut koşullar ve arka planı hakkında sahip olduğum bilgilerle edindiğim ilk izlenime göre, ses çok korkunç bir şeydi. Ayinlerde verilen yanıtları andıran bir tonla çabucak insan sesini izliyordu, ama ben, aklın alamayacağı uzak cehennemlerden, aklın alamayacağı uçurumları aşarak gelen hastalıklı bir yankı olduğunu kuruyordum kafamda. O iğrenç balmumu merdaneyi son defa döndürüp dinlememden bu yana iki yıl geçti, ama şu anda ve bütün diğer zamanlarda o zayıf, şeytani vızıltıyı kulağıma ilk defa çalındığı andaki gibi duyabiliyorum.

'Iä! Shub-Niggurath! Ormanların Bin Oğlaklı Kara Keçisi!'

Ama bu sesin sürekli kulaklarımda olmasına karşın, şöyle dört başı mamur bir tanımını yapabilecek kadar bile çözümleyemedim onu. Bu ses, yabancı bir türün konuşmasını heceleyecek şekilde biçimlenmiş iğrenç, dev bir böceğin vızıltısını andırıyordu ve bu sesi çıkarabilen organların, insanın, hatta herhangi bir memelinin ses organıyla benzerliği olamayacağından tam anlamıyla emindim. Bu olguyu insanlığın ve dünya yaşamının büsbütün kapsamı dışına çıkaran özellikler, renk, genişlik ve çeşitli armonik sesler vardı. Sesi ilk defa duyduğum-

da öylesine apışıp kaldım ki kaydın geri kalanını dinlerken neredeyse kendimde değildim. Vızıltının daha uzun pasajı geldiğinde, önceki kısa pasajda beni sersemleten küfür niteliğindeki sonsuzluk duygusunda bir güçlenme oldu. Sonra, Boston'lu insan sesi çok net bir sesle konuşurken birden kayıt sona erdi, ama makine kendiliğinden durduktan sonra uzun süre aptal aptal bakınarak oturdum.

Bu şok edici kaydı tekrar tekrar dinlediğimi, Akeley'in notlarıyla karşılaştırarak ayrıntılı bir çözümleme ve yorumlama çalışmasına giriştiğimi söylemeye bilmem gerek var mı? Vardığımız sonuçları burada yinelemek hem yararsız, hem de rahatsız edici olur, ama insanlığın gizemli, eski dinlerindeki en iğrenç ve ilkel âdetlerden bazılarının kaynağına ilişkin bazı ipuçları elde ettiğimize inanmış olduğumuzu söyleyebilirim. Yabancı, gizli yaratıklarla insan ırkının bazı üyeleri arasında çok eski ve güçlü bağlantılar olduğu da bizim için apaçık bir şeydi. Bu bağlantıların hangi boyutlarda olduğunu ve eskiye kıyasla bugünkü durumunu kestirmemizin yolu yoktu, ama bu konu sonsuz miktarda korkunç spekülasyonu kaldırırdı. Belirli aşamalarda, insan ile bu adsız sonsuzluk arasında korkunç ve çok eski bağlar varmış gibi görünüyordu. Yeryüzünde arzı endam eden küfür niteliğindeki varlıkların güneş sisteminin kıyısındaki esrarlı gezegen Yuggoth'tan geldiği üstü kapalı bir şekilde anlatılıyordu, ama bu gezegenin kendisi, asıl kaynağı Einsteinci uzam-zaman bütünlüğünün, hatta bilinen en büyük kozmosun ötelerine uzanan, korku verici bir yıldızlararası ırkın kalabalık bir ileri karakolundan başka bir şey değildi.

Bu arada, kara taşı ve onu Arkham'a getirmenin –Akeley, o kâbus çalışma ortamında kendisini ziyaret etmemi hiç akıllıca bulmuyordu– en iyi yolunu tartışmaya devam ettik. Şu ya da bu sebepten, Akeley onu alışılageldik ve beklenilen yollardan göndermeye güvenemiyordu. En son fikri, taşı Bellows Fall'a götürüp Keene, Winchendon ve Fitchburg üzerinden Boston ve Maine sistemine göndermekti, ama bu bile Brattleboro anayolundan çok daha ıssız yollarda, ormanların içinden geçen dağlık yollarda araba kullanmasını gerektiriyordu. De-

diğine göre, fonograf kaydını gönderirken Brattleboro ekspres postanesi civarında davranışları ve yüzündeki ifade güven vermeyen birinin dolaşmakta olduğunu fark etmişti. Bu adam memurlarla konuşmaya pek hevesli görünüyordu ve kaydın gönderildiği trene binmişti. Akeley, gönderinin bir kazaya uğramadan elime geçtiğini öğreninceye kadar kendini pek rahat hissetmemiş olduğunu itiraf etti.

Yine bu sıralarda –Temmuzun ikinci haftası– Akeley'den gelen endişeli bir yanıttan, mektuplarından birinin daha yanlış ellere geçtiğini öğrendim. Bundan sonra benden artık Townshend adresine bir şey göndermememi, tüm gönderilerimi, kendi kullandığı arabayla ya da demiryollarının yeni hizmete soktuğu yolcu servisiyle sık sık ziyaret ettiği Brattleboro'daki Genel Dağıtım Merkezine yollamamı istedi. Gitgide daha fazla endişeye kapıldığını görüyordum, çünkü aysız gecelerde köpeklerin daha fazla havladıklarından ve bazen sabah olduğunda, yolda ve çiftliğinin arka tarafındaki çamurda bulduğu yeni pençe izlerinden daha sık bahseder olmuştu. Bir defasında, aynı ölçüde kararlılık sergileyen köpek izleri hattının tam karşısına saf halinde dizilmiş bir sürü izden söz etti ve kanıt olarak bunların son derece rahatsız edici bir resmini gönderdi. Bu, köpeklerin havlaya havlaya perişan düştükleri bir geceden sonraydı.

18 Temmuz, çarşamba sabahı Bellows Fall'dan bir telgraf aldım: Akeley, kara taşı Bellows Fall'dan saat 12.15'te hareket eden ve 16.42'de Boston Kuzey Garına varacak olan 5508 No'lu trenle ekspres postayla B. & M. üzerinden göndermiş olduğunu bildiriyordu. Postanın Arkham'a ancak ertesi gün öğle vakti varacağını hesaplayarak, perşembe günü postayı alabilmek için bütün sabah evde kaldım. Öğlen gelip geçti ama beklediğim paket görünmedi; ekspres posta yazıhanesine telefon ettiğimde benim için gelen herhangi bir şey olmadığını söylediler. Bunun üzerine endişelenerek Boston Kuzey Garı'ndaki ekspres posta yazıhanesine telefon ettim; paketimin ortaya çıkmamasına pek de şaşırdığım söylenemez. 5508 No'lu tren önceki gün sadece 35 dakika rötarla gara ulaşmıştı, ama benim için gönderilen bir kutu yoktu. Bununla birlikte, memur, bir araştırma başlatacak-

larına söz verdi ve günü, Akeley'e durumu özetleyen ucuz tarifeli bir telgraf çekerek sona erdirdim.

Hayran olunacak bir çabuklukla, Boston'daki yazıhaneden ertesi gün öğleden sonra haber geldi; oradaki memur, gerçekleri öğrenir öğrenmez telefon etmişti. Göründüğü kadarıyla, 5508 No'lu trendeki demiryolu ekspres memuru benim kaybımla ilgili olabilecek bir olayı anımsıyordu – saat biri birkaç geçe, tren, New Hampsire'da Keene kasabasında beklerken çok acayip sesli, zayıf, kırçıl saçlı, kaba saba görünüşlü bir adamla bir tartışma.

Memurun dediğine göre, adam beklediğini ileri sürdüğü, ama ne trende bulunan ne de şirketin defterlerine kaydedilmiş ağır bir sandık için ortalığı telaşa vermişmiş. Adam, adının Stanley Adams olduğunu söylemiş; öylesine tuhaf ve tekdüze bir sesi varmış ki onu dinlerken memuru fena halde uyku bastırmış. Memur konuşmanın nasıl sona erdiğini pek iyi anımsayamıyormuş, ama tren yeniden yürümeye başladığında uykusunun tam olarak dağıldığını gayet iyi anımsamaktaymış. Boston'daki görevli, bu genç memurun dürüstlüğünden ve güvenilirliğinden kuşku duyulamayacak biri olduğunu, bilinen bir aileden geldiğini ve uzun süreden beri şirkette çalıştığını sözlerine ilave etti.

Aynı akşam, yüz yüze görüşmek için, memurun adını ve adresini bürodan alarak, Boston'a gittim. Memur içten ve çok cana yakın bir insandı, ama ilk başta anlattıkları dışında söyleyecek bir şeyinin olmadığını gördüm. Tuhaf olmakla birlikte, sandığı soruşturan acayip adamı yeniden görecek olsa, tanıyacağından bile emin değildi. Adamın anlatacak başka bir şeyi olmadığını anladığımdan Arkham'a döndüm; oturup sabaha kadar Akeley'e, ekspres posta şirketine, polise ve Keene'deki gar görevlisine mektuplar yazdım. Memuru bu kadargarip bir şekilde etkilemiş olan tuhaf sesli adamın bu uğursuz işte önemli bir rol oynadığına inanıyor ve Keene garı görevlileriyle telgraf yazıhanesi kayıtlarının adam hakkında, soruşturmayı ne zaman, nerede yaptığı hususunda bazı bilgiler sağlayacağını umuyordum.

Ama araştırmalarımdan hiçbir sonuç elde edemediğimi kabul etmeliyim. Tuhaf sesli adam 18 Temmuz günü öğleden

sonraki ilk saatlerde Keene istasyonu civarında görülmüştü ve civarın aylaklarından biri, ağır bir sandıkla aralarında belli belirsiz bir bağlantı kurmuştu, ama onu tanıyan kimse yoktu ve ne daha önce, ne de daha sonra görülmüştü. Öğrenilebildiği kadarıyla bugüne kadar ne telgrafhaneyi ziyaret etmiş ne de kimseden kara taşın 5508 No'lu trenle gönderildiğini bildirdiğine yorulabilecek herhangi bir mesaj almıştı. Akeley doğal olarak bunları soruşturmak hususunda bana katılıyordu; hatta istasyon civarındaki insanları sorgulamak için Keene kasabasına gitti, ama onun bu konudaki tavrı benimkinden daha kaderciydi. Kutunun kaybını, karşı konulamaz uğursuz ve tehditkâr yazgıya bağlamaya hazır görünüyor ve onu yeniden ele geçirebileceğini gerçekten ummuyordu. Tepelerdeki yaratıkların ve ajanlarının inkâr edilemez telepatik ve ipnotik güçlerinden söz ediyor, bir mektubunda kara taşın artık bu dünyada bulunduğuna inanmadığını ima ediyordu. Ben kendi adıma çok kızgındım, çünkü hiyeroglifi andıran netlikten uzak, eski yazılardan çok anlamlı ve şaşırtıcı bilgilere ulaşma şansımızın olduğunu düşünüyordum. Akeley'in bu dehşet verici yaratıklar sorununun ulaştığı yeni aşamayı anlattığı ve anında bütün dikkatimin bu yeni aşama üzerinde toplanmasına yol açan sonraki mektupları olmasaydı, bu mesele içime büyük bir dert olacaktı.

IV

Bilinmeyen şeyler, diye yazıyordu Akeley gittikçe acınacak ölçüde titrekleşen bir elyazısıyla, görülmemiş bir kararlılıkla üzerine kapanmaya başlamışlardı. Ayın şoluk ya da tümden kayıp olduğu gecelerde köpek havlamaları şimdi korkunç bir hal almıştı ve gündüzleri geçmek zorunda olduğu yollarda taciz girişimleri olmuştu. Ağustosun ikisinde arabasıyla köye giderken, yolun sık bir ormandan geçtiği bir yerde yolu üzerine uzatılmış bir ağaç gövdesi olduğunu görmüştü; yanındaki iki iri köpeğin öfkeli havlamaları o şeylerin yakınlarda bir yerlerde pusuya yatmış olduğunu anlatıyordu. Köpekler yanında olmasaydı, ne olurdu, tahmin yürütmeye bile cesaret edemiyordu – ama

bundan sonra sadık ve güçlü köpeklerinden en az ikisi yanında olmadan dışarı çıkmadı. Yolda başına gelen diğer iki olay, ayın beşine ve altısına rastlıyordu: İlkinde, bir mermi arabasını sıyırıp geçmiş, diğerinde köpeklerin havlaması ormanda kötü varlıkların bulunduğunu anlamasına yol açmıştı.

On beş Ağustosta beni fazlasıyla huzursuz eden ve Akeley'in yalnız yaşamaktan vazgeçerek polislerden yardım istemesini dilememe yol açan çılgın bir mektup aldım. 12'sini 13'üne bağlayan gece korkunç olaylar olmuş, çiftlik evinin dışında mermiler uçuşmuş ve sabahleyin on iki iri köpekten üçünün vurularak öldürülmüş olduğu görülmüştü. Yolda, aralarında Walter Brown'unkiler de dahil insan izleriyle karışık sayısız pençe izi vardı. Akeley, daha fazla köpek istemek için hemen telefona sarılıp Brattleboro'yu aramış, ama pek fazla şey söylemesine kalmadan telefon kesilmişti. Daha sonra, Akeley arabasına atlayıp Brattleboro'ya gitti ve telefon hattı işçilerinin, ana hattın Newfane'ın kuzeyindeki ıssız bir tepede makasla kesilmiş olduğunu tespit ettiklerini öğrendi. Ama eve dört yeni güçlü köpekleve üst üste ateş edebilen büyük av tüfeğinde kullanacağı yedi sekiz kutu cephane ile dönecekti. Mektup, Brattleboro'daki postanede yazılmış ve gecikmeden elime ulaşmıştı.

Bu mesele karşısındaki tavrım, bir bilim adamının tavrından korku içindeki birinin tavrına doğru kaymaktaydı hızla. Uzaklardaki ıssız çiftliğinde oturmakta olan Akeley için kaygılandığım gibi bu tuhaf sorunla aramda kurulan kesin bağlar nedeniyle, kendi adıma da korkmaya başlamıştım. Bu şeyin eli *her yere uzanıyordu*. Beni girdabı içine çekip yutar mıydı? Akeley'in mektubuna verdiğim yanıtta, onu yardım istemeye zorladım ve bunu yapmayacak olursa kendim harekete geçeceğimi belirttim. O istemese de, Vermont'a şahsen giderek yetkililere durumu açıklayıp yardımlarını isteyebileceğimden söz ettim. Buna karşılık Bellows Fall'dan aşağıdaki telgrafı aldım:

DURUMUNUZU TAKDİR EDİYORUM AMA ELİMDEN BİR ŞEY GELMİYOR SAKIN HAREKETE GEÇMEYİN ZİRA BU HER İKİMİZE DE ZARAR VERİR AÇIKLAMA İÇİN BEKLEYİN
HENRY AKELEY

Ama meselenin ciddiyeti her geçen gün artmaktaydı. Telgrafa verdiğim yanıta Akeley'den çok şaşırtıcı bir not geldi; bana telgraf çekmemiş olduğu gibi mektubuna verdiğim yanıtı da almamış olduğunu belirtiyordu. Akeley'in Bellows Fall'da alelacele yaptığı soruşturma mesajın, sesi garip bir şekilde boğuk ve bir vızıltıyı andıran, kırçıl saçlı bir adam tarafından bırakılmış olduğunu ortaya çıkardı; bundan fazlasını öğrenmek mümkün olmadı. Memur, Akeley'e adamın kurşun kalemle yazmış olduğu orijinal metni gösterdi, ama elyazısı hiç tanıdık değildi. İmzanın ikinci 'E' olmadan 'A-K-E-L-Y' şeklinde yanlış atıldığı görülüyordu. Bazı varsayımlarda bulunulabilirdi kaçınılmaz olarak, ama derinleşen kriz ortamında Akeley bunun üzerinde inceden inceye düşünecek zamanı bulamadı.

Akeley, ölen daha başka köpeklerden, yenilerini satın aldığından, artık aysız gecelerde karşılıklı mermi sıktıklarından ve bunun neredeyse bir âdet halini aldığından söz ediyordu. Yoldaki ve arka avludaki pençe izleri arasında, Brownun'kilerin yanı sıra en az birkaç başka insanın ayak izlerine de sürekli rastlanır olmuştu. Akeley bunun oldukça berbat bir iş olduğunu, çiftliği ister satabilsin ister satamasın çok geçmeden muhtemelen California'daki oğlunun yanına gitmek zorunda kalacağını kabul ediyordu. Ama insanın evi olarak düşündüğü tek yerden ayrılması gerçekten hiç kolay değildi. Biraz daha dayanmaya çalışacaktı, kimbilir belki davetsiz misafirleri yıldırabilirdi – özellikle de onların sırlarını çözmeye çalışmaktan artık bütünüyle vazgeçmiş olduğunu açıkça gösterebilirse.

Derhal Akeley'e yazarak yardım önerimi tekrarladım; onu ziyaret etmekten, yetkilileri karşı karşıya bulunduğu büyük tehlike konusunda ikna etmede ona yardım etmekten söz ettim. Yanıtında, bu plana, önceki mektuplarına bakarak söylenebilecek tavrına kıyasla daha az karşı çıkma eğilimi seziliyordu, ama biraz daha –işlerini yoluna koyuncaya ve onca aziz tuttuğu doğum yerini terk etme fikrine kendini alıştırıncaya kadar– beklemekten yana olduğunu söylüyordu. İnsanlar çalışmalarını bir şeye tutmuyor, ileri geri konuşuyorlardı; iyisi mi ortalığı telaşa vermeden ve akıl sağlığı hakkında duyulan kuş-

kuları artırmadan sessizce çekip gitmeliydi. Bıkıp usanmış olduğunu kabul ediyordu, ama başı dik gitmek istiyordu.

Bu mektup 28 Ağustos'ta geldi; elimden geldiğince yüreklendirici bir yanıt yazıp yolladım.Yüreklendirme çabam işe yaramış olmalı ki mektubuma verdiği yanıtta dehşet verici daha az olaydan söz ediyordu. Çok iyimser değildi, ama sadece dolunay döneminin yaratıkları uzak tuttuğuna inandığını söylüyordu. Bundan böyle pek fazla kapalı gece olmayacağını umuyor ve son dördünden sonra Brattleboro'da kalabileceğinden açıkça olmasa da söz ediyordu. Yine cesaret verici bir şeyler yazdım, ama 5 Eylül günü besbelli mektubum yoldayken gönderilmiş yeni bir mektup geldi ve ben buna cesaret verici bir yanıt veremedim. Önemi nedeniyle bu mektubun tam metnini –titrek yazıdan belleğimde kaldığı kadarıyla tabii– vermemin yerinde olacağına inanıyorum. Mektup esas olarak şöyle bir şeydi:

Pazartesi

Sayın Wilmarth,

Son mektubuma oldukça cesaret kırıcı bir ilave. Dün gece yağmur yağmasa da, hava adamakıllı kapalıydı, öyle ki tek bir ışın bile bulutları delip geçemiyordu. O şeyler iyice azdılar, onca umudumuza karşın, sonumun geldiğini sandım. Geceyarısından sonra evin çatısına bir şey kondu ve bütün köpekler ne olduğunu görmek için koşuştular. Köpeklerin dışarıda kıyameti kopardıklarını duyuyordum, sonra içlerinden birisi, eve bitişik alçak ek binanın üzerinden sıçrayarak çatıya çıkmayı başardı. Yukarıda müthiş bir kavga koptu ve asla unutamayacağım korkunç bir *vızıltı* duydum. Sonra şok edici bir koku yayıldı etrafa. Aynı anda da pencereden içeri mermi yağmaya başladı; mermiler beni sıyırıp geçti. Çatıdaki yaratığa havlamakta olan köpeklerin bir kısmı ayrılıp başka yöne koştuğunda, tepedeki yaratıkların asıl kolunun eve yaklaşmış olduğunu anladım. Yukarıda ne olup bittiğini henüz bilmiyordum, ama korkarım ki yaratıklar kanatlarını daha iyi kullanmayı öğrenmeye başlamışlardı. Işıkları söndürdüm ve tüfeğimi kaptığım gibi

mazgal deliği olarak kullandığım pencerelerden, köpekleri vurmamak için yeterince yukarıya nişan alarak etrafı taradım. Bu, meseleyi halleder gibi göründü, ama sabahleyin avluda büyük kan gölleri gördüm; bu kan göllerinin yanında bugüne kadar duyduğum en pis kokuya sahip yeşil renkte yapışkan bir madde vardı. çatıya çıktım ve orada da yapışkan maddeden bulunduğunu gördüm. Köpeklerden beşi öldürülmüştü – korkarım, çok fazla aşağıya ateş ederek köpeklerden birini ben öldürmüştüm, çünkü sırtından vurulmuştu. Şimdi, mermilerin parçaladığı camları takıyorum, sonra yeni köpekler satın almak için Brattleboro'ya gideceğim. Satıcı, sanırım benim deli olduğumu düşünecektir. Sonra başka bir pusula daha göndereceğim. Sırf düşüncesi bile benim için ölüm demekse de, sanırım bir iki haftaya kadar göç etmeye hazır olurum.

Acele oldu, kusura bakma – Akeley

Ama, benim mektubum eline geçmeden Akeley'in gönderdiği tek mektup bu olmadı. Ertesi sabah –6 Eylül– bir mektup daha geldi; bu defaki bütün cesaretimi kıran ve bundan sonra ne diyeceğimi ya da ne yapacağımı bilmeyecek kadar şaşırmama neden olan çılgınca bir karalamaydı. Yine yapabileceğim en iyi şey, belleğimde kaldığı kadarıyla metni olduğu gibi buraya aktarmak olsa gerek.

Salı

Bulutlar dağılmadı, ay yine yüzünü göstermedi, hoş, zaten incecik bir hilal haline gelmişti. Kabloların onarılmalarından daha çabucak kesilmeyeceğini bilsem, eve elektrik çektirir bir de ışıldak yerleştirirdim.

Sanırım, deliriyorum. Size bugüne kadar yazmış olduğum her şey bir düş ya da delilik olabilir. Daha önce de berbattı ama bu seferki çok fazla oldu. *Dün gece benimle konuştular* – o lanet olası vızıltılı sesleriyle benimle konuştular ve *sana tekrarlamaya cesaret edemeyeceğim şeyler söylediler.* Köpekler havlarken onları açıkça duydum; bir ara gürültü seslerini bastırdığında *bir insan sesi onlara yardım etti.* Bu me-

seleden uzak durun Wilmarth – sizin de benim de bugüne kadar kuşkulandığımızdan çok daha kötü. *California'ya gitmeme artık izin vermek niyetinde değiller –beni canlı olarak ya da canlı olmaya kuramsal ve zihinsel olarak eşit olan ne ise o halde sadece Yuggoth'a değil, ondan daha ötelere–* galaksinin dışına, *muhtemelen uzayın son kavsinin ötesine* götürmek istiyorlar. Onlara, istedikleri yere gitmeyeceğimi ya da niyetlendikleri korkunç şekilde gitmeyeceğimi söyledim, ama korkarım, bir işe yaramayacak bu. Evim o kadar uzaklarda ki çok geçmez gece olduğu gibi gündüz de gelebilirler. Altı köpek daha öldürdüler ve bugün arabamla Brattleboro'ya giderken yolun ormanlık kısımlarında varlıklarını hissettim hep.

O fonograf kaydıyla kara taşı size göndermeye çalışınam hataydı. Çok geç olmadan kaydı parçalarsanız iyi edersiniz. Yarın hâlâ burada olursam, size birkaç satır daha yazarım. Keşke kitaplarımı ve eşyalarımı Brattleboro'ya götürmenin ve orada bir oda tutmanın bir yolunu bulabilseydim. İçimdeki bir şeyler beni alıkoymasa, kaçıp giderdim. Savuşur, emniyette olacağım Brattleboro'ya giderdim, ama orada da kendimi tıpkı evdeki gibi bir mahkûm gibi hissediyorum. Ve iyi biliyorum ki her şeyi bırakıp kaçmaya kalkışsam bile, çok uzaklaşamazdım. Çok korkunç – bu meseleden uzak durun.

Saygılarımla – Akeley

Bu korkunç şeyi aldıktan sonra bütün gece uyku tutturamadım ve Akeley'in nasıl olup da aklını kaçırmadığına hayret ettim. Mektup, aslında saçma sapandı, ama ifade tarzı –daha önceki olaylar göz önüne alındığında– korkunç bir inandırıcılık gücüne sahipti. Akeley'in en son mektubuma yanıt verecek zamanı bulmasını beklemenin yerinde olacağını düşünerek, bu pusulaya yanıt vermedim. Gerçekten de böyle bir yanıt ertesi gün geldi, ama mektupta yer alan yeni malzeme, usulen verilmiş yanıtın dikkate sunduğu hususlarca gölgeleniyordu. İşte, çılgınca bir acelecilikle karalanmış mektuptan anımsayabildiklerim:

W –

Mektubunuz geldi, ama tartışmanın yararı yok artık. Yelkenleri indirdim. Onlarla mücadeleye devam edecek gücüm kalmışsa, şaşarım. Her şeyi bırakıp kaçmayı düşünsem bile bunu yapamam. Beni yakalarlar.

Dün onlardan bir mektup aldım. Postacı, ben Brattleboro'dayken getirmiş. Bellows Fall'dan yazılıp postaya verilmiş. Bana ne yapmak istediklerini –bunları tekrarlayamam– yazıyorlar. Siz de kendinize dikkat edin! Fonograf kaydını parçalayın. Bulutlu geceler devam ediyor, ay da gitgide küçülüyor. Keşke yardım isteme cesaretini gösterebilseydim –bu, irade gücümü kuvvetlendirirdi– ama buraya gelmeye cesaret edebilen herkes elde bir kanıt bulunmadıkça beni deli diye nitelerdi. İnsanlardan sebepsiz yere buraya gelmelerini isteyemezdim – üstelik yıllar var ki kimseyle görüştüğüm yok.

Ame size en kötüsünü anlatmadım, Wilmarth. Şimdi sıkı durun, yoksa şoka girersiniz. Oysa, size gerçeği anlatıyorum. Bu gerçek şu: *Bu şeylerden birini ya da birinin bir parçasını gördüm ve ona dokundum.* Tanrım, ne korkunçtu! Ölüydü, elbette. Onu köpeklerden biri haklamıştı ve bu sabah köpeklerin kulübesinin önünde buldum. Bütün bu olup bitenler konusunda insanları ikna etmek için bu parçayı odunlukta saklamak istedim, ama birkaç saat içinde buharlaşıp yok oluverdi. Hiçbir şey kalmadı geriye. Biliyorsunuz, nehirlerdeki o şeyler de sadece selden sonraki ilk sabah görülmüştü. Ve en kötüsü, sizin için o şeyin fotoğrafını çekmeye çalıştım, ama fotoğrafı tab ettiğimde, *odunluktan başka görünür hiçbir şey yoktu.* Bu şey, neden yapılmış olabilir acaba? Onu gördüm, ona dokundum, bu şeylerin hepsi ayak izi bırakıyor. Madde olduklarından eminim – ama ne tür bir madde? Biçimi tarif edilebilir gibi değildi. Bir insanın başının bulunması gereken yerde dokunaçlarla kaplı kalın, halatımsı bir maddeden çok sayıda düğüm düğüm ya da boğum boğum etsi piramitler bulunan büyük bir pavuryaya benziyordu. O yapışkan yeşil madde de kanı ya da özsuyu

idi. Ve bu varlıklardan her dakika dünyaya gelebilecek çok sayıda vardı.

Walter Brown kayıp – hayli zamandır, civardaki köylerde her zaman sürttüğü köşelerde görünmüyor. Merımilerimden biriyle haklamış olmalıyım, ama yaratıklar her zaman ölü ve yaralılarını götürmeye çalışmışlardır.

Bugün öğleden sonra hiçbir sorunla karşılaşmadan kasabaya indim, ama korkarım ki geri döneceğimden emin oldukları için uzak durmaya başladılar. Bu mektubu Brattleboro postanesinden yazıyorum. Bu bir veda mektubu olabilir – eğer öyle olursa, San Diego, California'da Pleasant Sokağı 176 numarada oturan oğlum Geoge Goodenough Akeley'e yazın, *ama buraya gelmeyin.* Bir hafta içerisinde benden haber alamazsanız çocuğa yazın ve basındaki haberleri izleyin.

Şimdi son iki kartımı oynayacağım –irade gücüm kalmışsa tabii. İlkin, yaratıklar üzerinde zehirli gazı deneyeceğim (bunun için gerekli kimyasal maddelere sahibim ve kendimle köpekler için gaz maskeleri ayarladım) ve bu işe yaramazsa, şerife anlatacağım. İsterlerse beni tımarhaneye kapatsınlar – bu, *diğer yaratıkların* bana yapacaklarından daha iyidir. Belki evimin civarındaki ayak izlerine dikkatlerini çekebilirim – bu izler oldukça belirsiz, ama her sabah yenilerini bulabilirim. Ama öyle sanıyorum ki polis bu izleri bir şekilde benim uydurduğumu söyleyecektir, çünkü benim garip bir tip olduğumu düşünüyorlar.

Eyalet polislerinden birinin geceyi evimde geçirip, olayı kendi gözleriyle görmesini sağlamaya çalışmalıyım – ama yaratıkların bunu öğrenip, o gece uzak durmaları ihtimali var. Geceleyin ne zaman telefon etmeye kalksam, tellerimi kesiyorlar. Telefon hattı tamircileri bunu çok garip buluyorlar, telleri benim kestiğimi düşünmezlerse, belki benim lehime tanıklık edebilirler. Bir haftayı geçiyor ki telleri onartmaya kalkışmadım.

Olayların gerçekliği konusunda bazı cahil insanların tanıklık etmelerini sağlayabilirdim, ama herkes onların sözlerine güler, hem zaten öyle uzun zamandır benim evimden uzak duruyorlar ki yeni olayların hiçbirinden haberleri yok.

Bu köhne çiftliklerden hiçbirinin sahibini hiçbir şey karşılığında çiftliğimin bir mil yakınından geçmeye razı edemezdiniz. Posta dağıtıcısı onların sözlerini işitip bu konularda benimle şakalaşıyordu – Tanrım! N'olurdu, söylediklerinin ne kadar doğru olduğunu ona söylemeye cesaret edebilseydim! Sanırım, izleri farketmesini sağlamaya çalışacağım, ama o her zaman öğleden sonra geliyor ve o zamana kadar izler yok olmaya yüz tutuyor. İzlerden birini korumak için üzerine bir kutu ya da tava koyacak olsam, eminim bunun bir sahtekârlık ya da şaka olduğunu düşünürdü.

Keşke bu kadar yalnız bir yaşam sürdürmeseydim, o zaman insanlar eskisi gibi zaman zaman uğrarlardı. Cahil insanlar dışında kimseye kara taşı ve çektiğim fotoğrafları göstermeye, yaptığım kaydı dinletmeye asla cesaret edemedim. Başkaları bütün bunların benim düzmece işlerim olduğunu söyleyip, gülmekten başka bir şey yapmazlardı. Ama yine de resimleri göstermeye çalışabilirim. Fotoğraflarda bu izler açıkça görünüyor, her ne kadar izleri yapan maddenin kendisi görüntülenemese de. Bu *şeyi* bu sabah hiçliğe karışmadan önce başka kimsenin görmemiş olması ne kadar utanılacak bir şey!

Ama artıkumurumda mı, bilmiyorum. Yaşadığım bunca şeyden sonra tımarhane pek fena bir yer sayılmaz. Doktorlar beni bu evden ayrılma fikrine ikna edebilirler, beni kurtarabilecek tek şey de bu zaten.

Yakında benden haber alamazsanız oğlum George'a yazın. Kaydı parçalayın ve bu meseleden uzak durun. Elveda.

Saygılarımla – Akeley

Bu mektup, samimiyetle söylemek gerekirse, içime büyük bir dehşet saldı. Ne diyeceğimi bilmiyordum, birbirini tutmaz birkaç teselli sözü ve yüreklendirici bir şeyler karalayıp taahhütlü olarak postaladım. Akeley'i derhal Brattleboro'ya gidip, yetkililerin korumasına sığınması için sıkıştırdığımı anımsıyorum; fonograf kaydıyla oraya gidip akıl sağlığının yerinde olduğu hususunda yetkilileri ikna etmede kendisine yardımcı olacağını da ekledim sözlerime. Sanıyorum, bu şeyleri aralarında

istemeyen insanlara tehlikeyi haber verme zamanının geldiğini yazdım. Gerilimin iyice yükseldiği bu anda, Akeley'in anlattığı ve ileri sürdüğü her şeye olan inancının tam olduğu gözlemlenebilir, bununla birlikte ölü canavarın resmini çekememesini Doğa'nın bir garabetine değil, heyecan yüzünden kamerayı oynatmış olmasına veriyordum.

V

Sonra, benim tutarsız mektubum henüz yoldayken yazılmış olması gereken ve 8 Eylül cumartesi günü öğleden sonra elime geçen, tuhaf bir şekilde yatıştırıcı, tertemiz yazılmış bir mektup geldi; yeni bir makinede yazılmış olan bu tuhaf teminat ve davet mektubu, bir karabasanı andıran ıssız tepeler dramındaki en muazzam değişimi işaret ediyordu. Mektubu yine belleğime dayanarak ve bazı özel nedenlerle elimden geldiğince üslubunu da koruyarakaktaracağım. Mektup Bellows Fall damgasını taşıyordu ve mektubun metnigibi imza da daktiloya yeni başlayanlarda sık görüldüğü gibi daktilo edilmişti. Ama metin bir acemi-nin elinden çıkmış olamayacak kadar temiz yazılmıştı, bundan, Akeley'in daha önce de –belki üniversitedeyken– daktilo kullanmış oldüğu sonucunu çıkardım. Mektubun beni hayli rahatlatmış olduğunu söylemek yerinde olmakla birlikte bu rahatlığın altında yatan bir huzursuzluk vardı. Akeley dehşet içindeyken aklı başındaysa bile, şimdi kurtulmuşken de aklı yerinde miydi bakalım? Peki şu sözü edilen 'gelişmiş ilişkiler' de neyin nesiydi? Her şey, Akeley'in tavırlarında köklü bir değişikliğin meydana geldiğine işaret ediyordu. İşte tamamen belleğime dayanarak yazmaktan kendime biraz gurur payı çıkardığım metin.

Townshend, Vermont
6 Eylül 1928, Perşembe

Azizim Wilmarth,

Size yazdığım bütün o aptalca şeyler konusunda sizi rahatlatabilmek bana büyük bir zevk verir. 'Aptalca' sözüyle

birtakım olgulara getirdiğim tanımlardan çok, korku dolu tavrımı kastediyorum. Bu olgular gerçek ve yeterince önemli; benim hatam, onlara karşı anormal bir tavır takınmak olmuştur.

Sanırım, tuhaf ziyaretçilerimin benimle iletişim kurmaya başladıklarından ve bu çabalarını sürdürdüklerinden söz etmiştim. Dün gece bu karşılıklı konuşma gerçek oldu. Verilen bazı işaretlere yanıt olarak Uzaylılar'ın bir elçisini –hemen belirteyim ki, bir insan– eve kabul ettim. Bu adam senin de benim de aklımızın kıyısından bile geçirmediğimiz bir yığın şey anlattı ve Uzaylılar'ın bu gezegendeki kolonilerini gizli tutmadaki maksatlarını nasıl yanlış değerlendirdiğimizi, nasıl yanlış yorumladığımızı açıkça gösterdi.

Öyle görünüyor ki, insanoğluna sundukları şey ve yeryüzüyle ilgili istekleri konusundaki kötücül efsaneler tamamen, alegorik konuşmanın –kültürel arka planlar ve düşlediğimiz her şeyden son derece farklı düşünce alışkanlıkları tarafından biçimlenen konuşmanın– bilgisizlik nedeniyle yanlış kavranmasının sonucuydu. Benim kendi varsayımlarım, kabul ediyorum ki, cahil çiftçilerin ve vahşi Kızılderiler'in herhangi bir tahmini kadar hedefi ıskalamışlardı. Benim ürkütücü, çirkin ve alçakça bulduğum şey gerçekte huşu verici, zihin açıcı, hatta *muhteşemdi* – benim daha önceki tahminim insanoğlunun çok farklı olandan o ebedi nefretinin, korkusunun ve ürküntüsünün bir aşamasından başka bir şey değildi.

Şimdi, bu yabancı ve inanılmaz yaratıklara geceki çarpışmalarımız sırasında verdiğim zarardan dolayı büyük bir üzüntü duyuyorum. Keşke onlarla daha ilk karşılaşmamızda sakince, makul bir şekilde konuşmaya razı olsaydım! Ama hareketleri bizimkilerden çok farklı düzenlenmiş olduğundan, bana diş bileyemiyorlar. Vermont'taki insan ajanlarının –örneğin merhum Walter Brown gibi– bazı çok aşağı seviyede kişiler olması onlar için şanssızlıktı. Onlara karşı önyargılar beslememe neden oldu. Gerçekte onlar, insana asla bilmeden zarar verdiler, ama onlar da çok zalim haksızlıklara uğradılar, bizim türümüz onları gizlice gözetledi.

Başka boyutlardan ucubeler adına onları arayıp bulmak ve onlara zarar vermek amacına kendilerini adamış tamamen gizli bir kötü adamlar mezhebi (Hastur'dan ve Sarı İşaret'ten söz edersem, sizin gibi gizemli bilimlerden haberdar biri beni kolayca anlayacaktır) var. Uzaylılar'ın kesin önlemleri –normal insanlığa değil– bu saldırganlara yönelikti. Ha, bu arada, kaybolan mektuplarımızdan çoğunun Uzaylılar tarafından değil bu kötü mezhebin gizli ajanlarınca çalınmış olduğunu öğrendim.

Uzaylılar'ın insandan bütün isteği huzur, barış ve giderek gelişen entelektüel ilişkiler. Özellikle bu sonuncusu kesinlikle gerekli, çünkü buluşlarımız ve aygıtlarımız bilgimizi ve hareketyeteneğimizi artırmakta ve Uzaylılar'ın gerekli ileri karakollarının bu gezegende *gizlice* var olmasını her geçen gün daha da olanaksızlaştırmaktadır. Yabancı yaratıklar, insanlığı daha iyi tanımayı ve insanlığın birkaç felsefi ve bilimsel önderinin kendileri hakkında daha çok şey öğrenmesini arzuluyorlar. Böyle bir düşünce alışverişiyle tehlike geçecek ve tatmin edici bir *modus vivendi*[92] oluşacaktır. İnsanlığı köleleştirmek veya yozlaştırmaya çalışmak düşüncesi çok gülünç.

Bu geliştirilmiş ilişkilere başlangıç olarak Uzaylılar–kendileri hakkında zaten çok şey bilen– beni yeryüzündeki esas tercümanları seçtiler doğal olarak. Dün gece bana –serseminletici ve ufuk açıcı nitelikte– çok şey anlatıldı ve ileride de hem sözlü hem yazılı daha çok şey iletilecek. Henüz *dünya dışına* yolculuk yapmam istenmiyor benden, ama sanıyorum ileride –insanoğlunun bugüne kadarki bütün deneyimlerini aşan özel araçlardan yararlanarak– bunu yapmayı *isteyebilirim*. Evim artık kuşatılmayacak. Her şey normale döndü, köpeklerin işi kalmadı. Dehşet yerine, çok az sayıda ölümlünün paylaştığı bol miktarda bilgiye ulaştım, entelektüel bir serüven yaşadım.

Uzaylı Yaratıklar, bütün uzay ve zaman içindeki, hatta ötesindeki belki de en mükemmel organik şeyler – bütün

92) Modus vivendi (Lat.): Geçici uzlaşma. (ç.n.)

diğer yaşam biçimlerinin sadece kendisinin yoz değişkeleri olduğu kozmos ölçeğinde yaygın bir ırkın üyeleri onlar. Onları oluşturan maddeyi tanımlamaya uygunsa, onlara hayvandan çok bitki demek yerinde olur; biraz mantarsı bir yapıya sahipler, ama klorofil benzeri bir maddenin varlığı ve son derece benzersiz bir beslenme sistemi onları bir sap üzerinde gelişen mantarlardan tamamen değişik kılıyor. Aslında, tamamen farklı bir titreşim hızına sahip elektronlarıyla, uzayın bize düşen kısmına tamamen yabancı bir madde biçiminden oluşmuşlar. Gözümüze görünmelerine karşın görüntülerinin bizim bilinen evrenimizin *sıradan* fotoğraf film ve levhaları üzerine alınamamasının nedeni de bu. Bununla birlikte iyi bir kimyager, yeterli bilgiye sahip olması halinde, onların görüntülerini tespit edecek fotoğraf emülsiyonunu hazırlayabilir.

Bu cinsin, ısısız ve havasız yıldızlararası boşlukta maddi bütünlüklerini koruyarak yol alma konusunda eşsiz bir yeteneği var; türün bazı değişkeleri, mekanik yollardan yararlanmadan veya organların yerlerini değiştiren ilginç cerrahi ameliyatlar geçirmeden bunu yapamaz. Sadece birkaç türün, Vermont değişkesinin ayırt edici özelliği olan esire dayanıklı kanatları var. Antik Dünya'nın bazı uzak doruklarında yaşayanlar daha başka yollardan gelmişlerdir. Onların dış görünüş bakımından hayvanlara ve bizim maddi olarak yorumladığımız bir tür yapıya benzerliği, yakın bir akrabalıktan çok paralel bir evrimin sonucudur. Bizim dağlık bölgelerimizde bulunan kanatlı tipler en gelişkinleri olmasa da bu cinsin beyin kapasitesi varlığını sürdüren bütün yaşam biçimlerinin beyin kapasitesini fersah fersah geçer. Telepati onların genel iletişim aracıdır, bununla birlikte küçük bir ameliyatla (cerrahide inanılmaz bir ustalıkları vardır, cerrahi onlar için gündelik işlerdendir) iletişimlerini hâlâ konuşmayla sağlayan organizmaların konuşmalarını taklit edebilen kalıntı halinde ses organları bulunmaktadır.

Yakınlardaki asıl meskenleri, güneş sisteminin kıyısında –Neptün'ün ve dokuzuncu gezegenin çok ötelerinde– hâlâ keşfedilmemiş, neredeyse ışıksız bir gezegendir. Burası,

çıkarabildiğimiz kadarıyla, bazı eski ve yasak yazılarda 'Yuggoth' şeklinde gizemli anıştırmalar yapılan yerdir ve kısa bir süre içerisinde zihinsel uyumu kolaylaştırmak çabasıyla dünyamız üzerinde tuhaf bir şekilde odaklanan düşüncelerin sahnesi olacaktır. Uzaylılar arzu ettiğinde, astronomlar Yuggoth'u keşfedecek kadar düşünce-akımlarına karşı duyarlı hale gelirlerse hiç şaşmam. Yuggoth elbette ki ilk adımdan başka bir şey değil. Bu varlıkların asıl büyük kısmı, insanın hayal gücünün erişemeyeceği tuhaf bir şekilde örgütlenmiş dipsiz uçurumlarda yaşamaktadır. Bizim kozmik varoluş bütünlüğü olarak bildiğimiz uzay-zaman küreciği onların gerçek sonsuzluğunda sadece bir atomdur. *Bu sonsuzluğun insan beyninin kavrayabileceği kadar büyük bir bölümü ergeç benim önüme açılacaktır, tıpkı insan ırkının varoluşundan bu yana daha başka en fazla elli insana açılmış olduğu gibi.*

Başlangıçta büyük bir olasılıkla, Wilmarth, bunları deli saçması olarak niteleyeceksiniz, ama zamanla karşına çıkan muazzam fırsatı takdir edeceksiniz. Bunun, olabildiğince büyük bir bölümünü sizinle paylaşmak istiyorum; bu amaçla kâğıda dökülmesi mümkün olmayan binlerce şeyden söz etmeliyim size. Geçmişte, beni görmeye gelmemeniz hususunda sizi uyarmıştım.

Şimdi, tehlike kalmadığına göre, bu uyarının geçersizliğini bildirmekten ve sizi davet etmekten zevk alırım.

Üniversitede dersler başlamadan önce bu taraflara gelemez misiniz? Eğer böyle bir şey yapabilirseniz, çok nefis olur. Fonograf kaydını ve size yazdığım bütün mektupları beraberinizde getiriniz – bu muazzam öykünün parçalarını bir araya getirmek için onlara ihtiyacımız var. Fotoğrafları da getirirseniz iyi olur, çünkü negatifleri nereye koyduğumu anımsamadığım gibi kendim için bastığım resimleri de bu son günlerin hengamesinde kaybettim. El yordamıyla oluşturulan ve bir girişim olmaktan öteye gitmeyen bu malzemeye ekleyecek ne çok şeyim –*ve bunlara ekleyecek ne harikulade bir aygıtım*– var!

Hiç çekinmeyin – artık beni gözetleyen kimse yok; doğadışı ya da rahatsızlık verici hiçbir şeyle karşılaşmayacak-

sınız. Gelirseniz, sizi Brattleboro istasyonundan arabamla alırım – istediğiniz kadar kalmaya ve insanoğlunun tüm tahminlerini aşan konularda tartışmalarla geçecek uzun gecelere hazır olun. Bundan elbette kimseye söz etmemeniz gerekir – çünkü bu mesele öyle rastgele insanların kulağına ulaşmamalıdır.

Brattleboro'ya tren hizmeti fena değildir – tarifeyi Boston'dan edinebilirsiniz. B. & M. treni ile Greenfield'e kadar gelip, kalan kısa mesafe için aktarma yaparsınız. Boston'dan her gün 16.10'da kalkan trene binmenizi öneririm. Bu tren Greenfield'e 19.35'de varır; oradan kalkan 21.19 treni 22.01'de Brattleboro'ya gelir. Hafta içi tarifesi bu. Geleceğiniz günü haber verrseniz, arabamı istasyonda hazır bulundururum.

Daktiloda yazılmış bu mektup için özür dilerim, ama son zamanlarda elyazım bildiğiniz gibi iyice titrekleşti ve öyle uzun mektuplar yazabilecek gibi hissetmiyorum kendimi. Bu yeni Corona'yı dün Brattleboro'dan satın aldım – göründüğü kadarıyla gayet iyi çalışıyor.

Sizden söz bekliyor, fonograf kaydıyla ve bütün mektuplarımla –ve fotoğraflarla– en kısa zamanda görmeyi umuyorum.

Yanıt bekleyen dostunuz
Henry W. Akeley

SAYIN ALBERT N. WILMARTH
MISKATONIC ÜNİVERSİTESİ
ARKHAM, MASSACHUSETTS

Bu tuhaf ve beklenmedik mektubu, okuduğumda, tekrar okuyup üzerinde derin derin düşündüğümde altüst olan duyguların kelimelerle ifade edilebilir gibi değil. Hem rahatlamış hem de huzursuzluk duymuş olduğumu söylemiştim, ama bu ifade, rahatlama ve huzursuzluğun her ikisini de içeren yeterince bilincine varılmamış çok çeşitli duyguları kabaca anlatır ancak. Her şeyden önce daha önceki dehşet silsilesi nasıl da tam zıddına dönüşmüştü – salt dehşetten tam bir gönül rahatlığına, hatta coşkulu bir sevince bu dönüşüm öylesine

beklenmedik, öylesine hızlı ve tamdı ki! Bir tek günün, Perşembe gününün o çılgın mektubunu yazmış olan birisinin psikolojisini, günün getirdiği rahatlatıcı heberler ne olursa olsun, bu kadar değiştirebileceğine inanmakta güçlük çekiyordum. Bazı anlarda, birbiriyle çelişen gerçekdışı durumların söz konusu olduğu duygusu, fantastik güçlerle ilgili olarak soğukkanlı bir tavırla anlatılan bütün bu dramın büyük ölçüde kendi zihnimin yaratmış olduğu bir tür yanılsama, bir düş olup olmadığını merak etmeme yol açtı. Sonra fonograf kaydı aklıma düştü, daha büyük bir şaşkınlığa sürüklendim.

Mektup, almayı umduğumdan o kadar farklıydı ki! Duygularımı çözümledikçe, üzerimde birbirinden tamamen farklı iki izlenim bıraktığını gördüm. Birincisi, Akeley'in aklı eskiden de yerindeydi şimdi de; işaret edilen durum değişikliği çok hızlı ve inanılacak gibi değildi. İkincisi, Akeley'in tavırlarındaki ve dilindeki değişim kestirilebilir olmaktan çok uzak ve fazlasıyla anormaldi. Adamın bütün kişiliği sinsi bir mutasyona uğramış gibiydi – öyle köklü bir mutasyon ki her iki evresinde de akıl sağlığının eşit derecede yerinde olduğu varsayımıyla, insan bu iki evreyi birbiriyle uzlaştırmakta zorlanırdı. Seçilen sözcükler, bunların yazılış biçimleri – tüm bunlar birbirinden son derece farklıydı. Düzyazı biçemine olan akademik duyarlılığımla, en sıradan tepki ve yanıtlarında var olan derin farklılıkların izini sürebiliyordum. Elbette, böylesine köklü bir altüst oluşa yol açabilecek duygusal çöküntü veya keşif son derece önemli olmalıydı! Yine de başka bir yönden, mektup, oldukça Akeley'e özgü görünüyordu. Sonsuzluğa karşı yine aynı tutku – yine aynı bilim adamı merakı. Bir sahtekârlık ya da kötücül bir yer değiştirme fikrine bir an için –ya da bir andan fazla– ihtimal vermedim. Daveti –yazdıklarının doğruluğunu gidip şahsen görmem hususundaki ısrarı– mektubu gerçekten de Akeley yazdığının kanıtı değil miydi?

O gece yatmaya gitmedim, oturup, aldığım mektubun gerisindeki esrarlı ve hayret uyandıran noktaları düşündüm. Son dört aydır karşılaşmak zorunda kaldığı acayip kavramların üst üste gelmesinden sancıyan zihnim, şaşkınlık verici bu yeni malzeme karşısında daha önce olduğu gibi kuşkudan kabule,

kabulden kuşkuya geçen dönüşümlerle çalışıyordu, ama yine de şafak sökmeden çok önce yakıcı bir ilgi ve merak başlangıçtaki şaşkınlık ve huzursuzluk fırtınasının yerini aldı. İster deli, ister aklı başında olsun, ister değişim geçirmiş, ister sadece rahatlamış olsun, tehlikeli araştırması sırasında Akeley'in bakış açısında muazzam bir değişiklik meydana gelmişti; karşı karşıya olduğu –gerçek veya hayali– tehlikeyi anında azaltan ve önünde yeni ve baş döndürücü kozmik görüntüler açan, insanüstü bilgiler sağlayan bir değişiklik. Bilinmeyene karşı duyduğum heves, onunkine eş bir hevesle birden tutuştu; onun marazi sınır tanımazlığının bana da bulaştığını hissettim. Zamanın, uzamın ve doğal yasaların insanı deli eden, yıpratıcı sınırlamalarını silkip atmak –engin *uzaklıklarla* bağlantı kurmak– sonsuzluğun ve hudutsuzluğun en esrarlı, en derin sırlarına yaklaşmak – böyle bir şey, kuşku yok ki, insanın hayatını, ruhunu ve akıl sağlığını tehlikeye atmasına değerdi! Ve Akeley artık tehlike kalmadığını söylemiş; uzak durmam hususunda eskisi gibi uyarmak yerine, kendisini ziyaret etmeye çağırmıştı beni. Bana anlatacak şimdi kimbilir neleri vardır diye düşünmek beni heyecanlandırdı – uzaylı yaratıkların gerçek temsilcileriyle konuşmuş birisiyle, yakın zamanlarda çarpışmalara sahne olmuş uzak ve ıssız bir çiftlik evinde oturmak düşüncesinde insanı âdeta felç eden bir büyüleyicilik vardı; orada o korkunç ses kaydıyla ve Akeley'in vardığı ilk sonuçları özetleyen bütün o mektuplarla oturmak...

Bu yüzden Pazar sabahı Akeley'e telgraf çekerek, kendisi için de tarih uygunsa, önümüzdeki çarşamba günü –12 Eylül– Brattleboro'da onunla buluşacağımı bildirdim. Sadece bir hususta onun önerilerinden ayrıldım, bu da trenle ilgili olanıydı. Samimiyetle söylemek gerekirse, bu büyülü Vermont bölgesine gecenin bir yarısı varmayı canım istemiyordu; bu nedenle önerdiği treni kabul etmek yerine istasyona telefon ettim ve başka bir düzenleme ayarladım. Sabah erken kalkıp, Boston'a giden 08.07 trenine binerek 09.25'te Greenfield'e hareket eden treni yakalayacak ve öğlen vakti 12.22'de oraya varacaktım. Bu tren Brattleboro'ya 13.08'de varan bir trene beni tam vaktinde yetiştirecekti – Akeley'le buluşup sırlar barındıran tepeler ara-

sından arabayla geçmek için saat 20.01'den çok daha uygun bir saat.

Bu tercihimi telgrafla bildirdim ve akşama doğru gelen yanıttan müstakbel ev sahibimin teklifimi onayladığını öğrenmekten memnun oldum. Telgrafı şöyleydi:

> DÜZENLEME YERİNDE ÇARŞAMBA ON ÜÇ SIFIR SEKİZ TRENİNİ KARŞILAYACAĞIZ KAYDI MEKTUPLARI VE RESİMLERİ UNUTMAYIN HEDEFTEN KİMSEYE SÖZ ETMEYİN BÜYÜK KEŞİFLERE HAZIR OLUN
>
> AKELEY

Doğrudan Akeley'e gönderilen –Townshend istasyonundan Akeley'in evine ya resmi ulakla gönderilmiş ya da yeniden onarılan telefonla bildirilmiş olması gereken– mesaja yanıt verilmiş olması, şaşırtıcı mektubun yazarı hakkında bilinçaltında varlığını sürdüren tüm kuşku kalıntılarını silmeye yeterliydi. Duyduğum rahatlama, kuşkularımın derinlere gömülmüş olması nedeniyle, o zaman açıklayabileceğimden çok fazlaydı doğrusu. O gece derin ve uzun bir uyku çektim ve izleyen iki gün boyunca da hummalı bir hazırlığa giriştim.

VI

Çarşamba günü kararlaştırdığımız gibi yanıma o iğrenç fonograf kaydı, fotoğraflar ve Akeley'in bütün mektupları da dahil, basit ihtiyaç maddeleriyle dolu bir valiz alarak yola çıktım. Benden istendiği gibi nereye gittiğimden kimseye söz etmedim, çünkü mesele çok olumlu bir seyre girmiş olsa bile, çok ileri düzeyde gizliliği gerektiriyordu. Yabancı, dünyadışı varlıklarla gerçek bir zihinsel temas kurma düşüncesi, benim eğitimli ve bir ölçüde hazırlıklı zihnim için bile yeterince sersemleticiydi; durum böyle olunca da bunun, hiçbir bilgisi olmayan sıradan insanlar üzerindeki etkisi kimbilir nasıl olurdu? Boston'da tren değiştirip batıya, bildik bölgelerden daha az bildiğim bölgelere doğru uzun bir yolculuğa başlarken korkunun mu se-

rüven beklentisinin mi bana egemen olduğunu bilmiyorum. Waltham – Concord – Ayer – Fitchburg – Gardner – Athol.

Trenim Greenfield'e yedi dakika rötarlı ulaştı, ama kuzeye gidecek bağlantılı tren bekletilmişti. Alelacele aktarma yapıldı; tren öğleden sonranın ilk saatlerinin güneş ışığı altında, hakkında çok şey okuduğum, ama hiç ziyaret etmediğim topraklara doğru gürültüyle yol alırken garip bir şekilde soluğum kesiliyor hissine kapıldım. Bütün hayatımı geçirdiğim makineleşmiş, uygar, sahil ve güney bölgelerine kıyasla çok daha geri ve daha ilkel bir New England'a, uygar bölgelerindeki gibi yabancılar, fabrika dumanları, ilan tahtaları ve beton yollar bulunmayan bozulmamış, atalarımızın zamanındaki haliyle kalmış bir New England'a girmekte olduğumu biliyordum.

Ara sıra güneşte parıldayan, mavi Connecticut Nehri'ni görüyordum; Northfield'den ayrıldıktan sonra nehri geçtik. Uzakta gizemli yeşil tepeler görünüyordu; kondüktör uğradığında, sonunda Vermont'a gelmiş olduğumuzu öğrendim. Kondüktör saatimi bir saat geri almamı söyledi, zira dağlık kuzey bölgesinin yeni moda ileri saat uygulamasıyla bir alışverişi yoktu. Dediğini yaparken, takvimi de bir asır geri alıyormuşum gibi geldi bana.

Tren, nehre yakın seyrediyordu, New Hampshire'da öte yakaya geçti; hakkında öteden beri bir yığın tuhaf efsane anlatılan Wantastiquet'in dik yamaçları gitgide yaklaşmaktaydı. Sonra solumda sokaklar belirdi ve sağımdaki akıntıda yeşil bir ada görünüverdi. İnsanlar yerlerinden kalkıp tek sıra halinde kapıya yöneldiler; ben de onları izledim. Tren durdu, Brattleboro istasyonunun uzun vagon depolarının alt tarafında trenden indim.

Beklemekte olan dizi dizi arabalara bakarak hangisinin Akeley'in Ford'u olduğunu kestirmeye çalıştım, ama bir tahminde bulunmaya kalmadan benim kim olduğum anlaşıldı. Henüz Akeley'in kendisi mi tam olarak emin olmasam da, bana doğru gelmekte olan birisi kollarını açarak ve tatlı bir sesle bana seslenerek gerçekten Arkhamlı Albert N. Wilmarth olup olmadığımı sormaktaydı. Bu adamın şipşak fotoğraftaki sakallı, kırçıl saçlı Akeley'e benzer bir yanı yoktu; modaya uygun giyinmiş kısa, kara bıyıklı, daha genç ve daha uygar görünümlü

birisiydi. Tam olarak anımsayamadım ama, eğitimli sesi tuhaf ve rahatsızlık verici bir tanışıklığı çağrıştırıyordu belli belirsiz.

Bakışlarımı dikkatle üzerinde gezdirirken, onun, müstakbel ev sahibimin bir arkadaşı olduğunu ve beni karşılamak için Townshend'den onun yerine gelmiş olduğunu söylediğini işittim. Dediğine göre, Akeley ansızın bastıran bir astım nöbetinden mustaripmiş ve kendisini açık havada bir yolculuk yapabilecek gibi hissetmiyormuş. Ama durumu pek ağır değilmiş ve ziyaretimle ilgili planlarda herhangi bir değişiklik yokmuş. Bu Bay Noyes'in –kendini böyle tanıtmıştı– Akeley'in araştırma ve keşiflerinden ne kadarını bildiğini çıkaramıyordum, ama bana öyle geldi ki, ilgisiz tavırları onun bu meseleye oldukça yabancı olduğunu göseriyordu. Akeley'in nasıl münzevi bir yaşam sürdüğünü anımsadığımda, el altında böyle bir dostun bulunmasına biraz şaşırdım, ama şaşkınlığımın, işaret ettiği arabaya girmekten beni caydırmasına izin vermedim. Akeley'in betimlemelerine bakarak beklediğim gibi küçük eski bir araba olmayıp, son model kocaman ve pırıl pırıl bir arabaydı bu – belli ki Noyes'in kendi arabasıydı ve o yılın modası 'ürkmüş morina' armasıyla Massachusetts plakalıydı. Kılavuzumun, yazı Townshend bölgesinde geçiren birisi olduğuna hükmettim.

Noyes, arabaya binip yanıma oturdu ve hemen arabayı çalıştırdı. Çok fazla konuşmadığına memnun oldum, çünkü havadaki tuhaf gerilimden midir nedir bilmem, konuşmayı hiç canım çekmiyordu. Arabayı yukarıdoğru sürüp ana caddeden sağa saparken, ikindi güneşi altında kasaba çok şirin görünüyordu. İnsanın çocukluğundan anımsadığı daha eski New England kentleri gibi yarı uykuluydu kent; sıra sıra çatıların, çan kulelerinin, bacaların ve tuğla duvarların siluetindeki bir şeyler geçmiş zamanlara ait heyecanları uyandırıyordu. Diyebilirdim ki kesintiye uğramamış zaman dilimlerinin üst üste yığılmasıyla yarı büyülü bir nitelik kazanmış bir bölgenin girişindeydim; bir bölge ki eski, tuhaf şeyler hiç el değmediği için büyüme ve varlığını sürdürme şansını bulmuştu.

Brattleboro'nun dışına çıktıkça, içimdeki kıstırılmışlık duygusu ve kötü bir şeyler olacağı beklentisi giderek artmaya başladı; zira göğe ağan, insanı ezen, yeşil granit yamaçlarıyla dağ-

lık tepelik kırsal alandaki belli belirsiz bir nitelik, akla, karanlık sırları ve insanlığa düşman olabilecek de olmayabilecek de çok eski varlıkların mevcudiyetini getiriyordu. Yolumuz bir süre, bilinmeyen dağlardan doğup kuzeye doğru akan, geniş, sığ bir nehri takip etti ve yol arkadaşım bunun West River olduğunu söylediğinde korkuyla titredim. O marazi pavurya benzeri yaratıkların birinin sellerden sonra yüzerken görüldüğünü gazetelerden okuduğumu anımsadığım nehir bu nehirdi.

Etrafımızdaki topraklar giderek daha yabanıl ve ıssız bir görünüm aldı. Tepelerin arasındaki girintilerde uzak geçmişten kalmış, yıkılmamakta direnen köprüler göze çarpıyordu; nehre paralele uzanan yarı terk edilmiş demiryolu gözle görülür bulutlu bir yalnızlık havasını soluyor gibiydi. Büyük kayalık uçurumların yükseldiği yerlerde insanın içini huşuyla doldurun meyilli vadiler vardı, New England'ın el değmemiş granitleri, kül rengi ve haşin görüntüleriyle yeşil dağların doruklarına tırmanıyordu. Ehlileştirilmemiş akarsuların, izsiz yolsuz zirvelerin hayal edilemez sırlarıyla köpüklenerek nehre doğru aktığı boğazlar vardı. Dar yol zaman zaman, çok yaşlı ağaçları arasında bütün bir ruhlar ordusunun pekâlâ saklanmış olabileceği gür ormanın içinde kollara ayrılıyor, neredeyse gözden yitiyordu. Bütün bunları gördüğümde Akeley'in bu yoldan gidip gelirken görünmeyen faillerce nasıl taciz edilmiş olduğunu anımsadım ve böyle bir şeyin olabilirliği hiç şaşırtmadı beni.

Birsaat içinde ulaştığımız tuhaf ve güzel manzaralı Newfane Köyü, insanın fethetmiş ve içinde yaşıyor olması nedeniyle kesinlikle kendisinin olduğunu ileri sürebileceği dünyayla son bağımızdı. Çevremizdeki kavranabilir ve zamandan izler taşıyan şeylerle bütün bağımızı kopardık ve bir kuşağı andıran dar yolun, kimselerin oturmadığı yeşil zirveler, yarı terk edilmiş vadiler arasında âdeta sezgiyle ve belli amaçlarla keyfince inip çıktığı, dolambaçlar yaptığı, derin bir sessizliğin hüküm sürdüğü fantastik ve gerçekdışı bir dünyaya girdik. Motorun gürültüsüyle pek sık sayılamayacak aralıklarla yakınlarından geçtiğimiz tek tük çiftliklerden gelen hafif sesler dışında kulaklarıma ulaşan tek ses, koyu gölgeli ormanda görünmeyen sayısız pınardan çağıldayarak akan tuhaf akarsuların sinsi sesiydi.

Kubbeli, cüce tepelerin yakınlığı, artık gerçekten de soluğumu kesiyordu. Kulağıma çalınanlara bakarak hayal ettiğimden çok daha haşin, çok daha sarptılar ve bildiğimiz sıkıcı, nesnel dünyayla ortak bir yanları olabileceği gelmiyordu akla. Bu ulaşılmaz yamaçlardaki insan ayağı değmemiş sık ormanlar, yabancı ve inanılmaz varlıklar barındırıyor gibiydi ve bana öyle geliyordu ki bizzat tepelerin siluetleri nadir, derin uykularda ihtişamı yaşayan söylencel dev bir ırkın ardında bıraktığı devasa hiyeroglifler miş gibi, tuhaf ve binlerce yıldır unutulmuş bir anlam taşımaktaydı. Geçmişin tüm efsaneleri ve Henry Akeley'in mektuplarıyla kanıtlarının ortaya koyduğu şaşırtıcı suçlamalar, bilincimin derinliklerinden yüzeye çıkıyor, atmosferdeki gerilimi bir tehdide dönüştürüyordu. Ziyaretimin amacı ve varsaydığı korkunç anormallikler, tuhaf konuları araştırmaya olan düşkünlüğümü fazlasıyla dengeleyen ürpertici bir duyguyla dolmama yol açtı.

Kılavuzum, tavırlarımdaki huzursuzluğu fark etmiş olmalıydı, çünkü yol daha da vahşileşir ve düzensizleşirken, hareketimiz yavaşlar ve daha sarsıntılı bir hal alırken ara sıra yaptığı şakalar, sürekli bir konuşmaya dönüştü. Kırların güzelliğinden ve acayipliğinden söz ediyordu ve müstakbel ev sahibimin bazı çalışmalarından haberdar olduğunu açıkladı. Sorduğu kibar sorulardan, bilimsel amaçlarla geldiğimi ve bazı önemli bilgileri getirmekte olduğumu bildiği anlaşılıyordu, ama Akeley'in sonunda ulaşmış olduğu bilginin derinliği ve korkunçluğunu takdir ettiğini gösteren hiçbir işaret vermedi.

Tavırları o kadar neşeli, normal ve uygarcaydı ki sözleri beni sakinleştirmeli, bana güven vermeliydi, ama tuhaftır ki dağların ve ormanların bilinmeyen el değmemişliğine daldıkça huzursuzluğum daha da artıyordu. Zaman zaman bu yöreyle ilgili korkunç sırlar hakkında ne bildiğimi anlamak için ağzımı arıyormuş gibi geliyordu bana ve ağzından çıkan her lakırdı, sesindeki şu şaşırtıcı, belli belirsiz rahatsızlık veren, tedirgin eden *aşinalık* duygusunu güçlendiriyordu. Bu sesi bir şekilde unutulmuş karabasanlarla ilişkilendirdim ve tanıyacak olursam aklımı kaçırabileceğimi hissettim. İyi bir mazeret bulabilsem, eminim ziyaretten vazgeçerdim. Ama herhangi bir ma-

zeret bulamıyordum – sonra birden, çiftliğe vardıktan sonra Akeley'in kendisiyle yapacağım serinkanlı, bilimsel bir görüşmenin kendimi toparlamama yardımcı olacağı aklıma geldi.

Bundan başka, fantastik bir şekilde içine dalıp, tırmandığımız büyüleyici manzarada tuhaf bir şekilde kozmik güzelliğin yatıştırıcı bir yönü bulunuyordu. Zaman, kendi ardındaki labirentlerde yok olmuştu ve çevremizde sadece inanılmaz derecede hoş çiçekli dalgalar ve yok olmuş yüzyılların anımsanan güzellikleri uzanıyordu – yaşlı korular, güzün açan parlak renkli çiçeklerle çevrili el değmemiş çayırlar ve zaman zaman göze çarpan, hoş kokulu fundalar ve otlarla kaplı sarp uçurumların dibindeki kocaman ağaçların arasında yuvalanmış küçük, kahverengi çiftlik binaları. Sanki kendine has bir atmosferya da buğu, bütün bölgenin üzerini örtmüşçesine, gün ışığı bile doğaüstü bir göz kamaştırıcılığa bürünmüştü. Bazen İtalyan primitivlerinin resimlerinin arka planını oluşturan büyülü manzaralar dışında böyle bir şey görmemiştim daha önce. Sodoma[93] ve Leonardo böylesi manzaraları tasarlamıştı, o da uzaktan ve sıra sıra Rönesans kemerleri arasından görünecek şekilde. Şimdi biz bu resmin içerisine madde olarak dalmaktaydık ve banaöyle geliyordu ki bu büyücülükte, doğuştan ya da kalıtsal olarak bildiğim ve boşuna arayıp durduğum bir şeyi bulacaktım.

Dik bir yokuşu çıkıp geniş bir açıyla dönüş yaptıktan sonra araba ansızın durdu. Sol tarafımda, badanalı, gösterişli bir duvarla çevrili olan ve yola kadar uzanan bakımlı bir çayırın öte yanında, birbirine bitişik ya da kemerlerle bağlanmış ahırlar, sundurmalar ve geride sağda bir yel değirmeniyle bölge için alışılmadık büyüklük ve zarafette iki buçuk katlı beyaz bir ev yükseliyordu. Şipşak fotoğraftan evi hemen tanıdım ve yolun kıyısındaki galvanize sacdan posta kutusunun üzerinde Henry Akeley adını görmek beni şaşırtmadı. Evin gerisinde, biraz uzakta seyrek ağaçlı, bataklık bir düzlük uzanıyordu, onun hemen ötesinde dimdik yükselen, sık ormanlık bir yamaç, doruğundaki ağaçların çentik çentik yapraklarıyla sona eriyor-

93) Giovanni Antonio Bazzi (1477-1549) İtalyan ressam. (ç.n.)

du. Bu sonuncusunun, yarısına kadar zaten tırmanmış olduğumuz Karanlık Dağ'ın zirvesi olduğunu biliyordum.

Arabadan inip valizimi alırken, Noyes, içeri girip Akeley'e gelişimi bildireceğini, benim beklememi söyledi. Kendisinin başka bir yerde önemli bir işi olduğunu, pek kalamayacağını sözlerine ilave etti. O, canlı adımlarla eve giden patikada yürürken, ben oturup konuşmaya başlamadan önce biraz gerinmek ve bacaklarımı açmak isteğiyle arabadan indim. Şimdi, Akeley'in mektubunda akıldan çıkmayacak denli canlı bir şekilde tanımlanan korkunç kuşatmanın gerçek sahnesinde bulunduğumdan, sinirlerim yeniden boşanmış, gerginliğim son haddine varmıştı ve doğrusunu söylemek gerekirse böylesi yabancı ve yasak sözcüklerle aramda bağlar kuracak olan, birazdan yapacağımız tartışmadan korkuyordum.

Son derece tuhaf olan şeyle yakın temas, çoğu kez onunla iletişim kurmaktan daha korkunçtur; tam da bu tozlu yolun, aysız, korku ve ölüm gecelerinden sonra anormal ayak izlerinin ve pis kokulu yeşil sıvının görüldüğü yer olduğunu düşünmek, hiç de içimi neşeyle doldurmuyordu. Bakışlarımı gelişigüzel çevrede dolaştırırken Akeley'in köpeklerinden hiçbirinin ortalıkta görünmediğini fark ettim. Uzaylılarla sulh olur olmaz hepsini satmış mıydı? Ne kadar gayret edersem edeyim, Akeley'in son derece tuhaf ve farklı son mektubunda ortaya koyduğu barışın sahiciliğine ve samimiyetine bir türlü inanamıyordum. Ne de olsa Akeley çok saf ve dünyevi deneyimleri olmayan biriydi. Bu yeni ittifakta, yüzeyin altında derin ve uğursuz bir alt akıntı yok muydu?

Bu düşüncelerle bakışlarımı, son derece iğrenç tanıklıkların barındırmış olan tozlu yola çevirdim. Son birkaç gün yağmursuz geçmişti; pek fazla uğranılan bir yöre olmamasına karşın, tekerlek izleriyle oyuk oyuk olmuş düzensiz şose, her türden izle doluydu. Aklıma üşüşen ölümcül hayalleri uzaklaştırmaya çalışırken, yerdeki bazı karışık izlerin hatlarını hafif bir merak duygusuyla takip etmeye başladım. Bu cenaze alayı sessizliğinde, uzaklardaki çayların boğuk çağıltısında, ağaçlarla kaplı yeşil doruklarda ve dar ufku boğan kapkara uçurumlarda rahatsız eden, tehditkâr bir şeyler vardı.

Sonra, bu belirsiz tehdit ve kuruntuları önemsizleştiren, âdeta hiçe indirgeyen bir imge düştü bilincime. Dediğim gibi, öylesine bir merakla yerdeki çeşitli izleri incelemekteydim, bu merak ansızın felç eden bir dehşete dönüşüverdi. Tozların üzerindeki izlerin genellikle birbirine karışıp üst üste binmiş olmasına ve dikkatsiz bir bakışı çekecek gibi olmamasına karşın, huzursuz zihnim, eve doğru giden patikanın şoseyle birleştiği noktada bir şey yakaladı ve hiçbir kuşkuya ya da umuda yer bırakmayacak şekilde bu ayrıntıların korkutucu önemini kavradı. Akeley'in göndermiş olduğu Uzaylılar'ın ayak izi fotoğrafları üzerinde saatlerce derin düşüncelere dalmış olmam, ne yazık ki, boşuna değilmiş. Kıskacı andıran bu iğrenç izleri ve bu gezegendeki hiçbir yaratıkla ilgili olamayacak dehşeti işaret eden karanlık yönü çok iyi tanıyordum. Tek kurtuluş yanılmış olmaktı. Akeley'in çiftlik evine doğru giden ve oradan gelen şaşılacak kadar bol miktardaki silikleşmiş izler arasında bütün somutluğuyla bu iğrenç izlerden en azından üçü burada, gözlerimin önünde duruyordu ve bu izler bırakılalı öyle uzun saatler geçmiş olamazdı. *Bunlar, Yuggoth'un canlı mantarlarının cehennemi izleriydi.*

Zamanında toparlanarak gırtlağımdan kopmakta olan çığlığı bastırdım. Akeley'in mektuplarına sahiden inanmış olduğum varsayımıyla, bulmayı umduğum şeylerden daha fazla ne olabilirdi ki orada? Akeley, yaratıklarla barış yapmış olduğundan söz etmişti. O zaman, onlardan bazılarının Akeley'i ziyaret etmiş olması neden tuhaf olsundu ki? Ama dehşet, kendi kendime yaptığım bu tür telkinlere baskın çıkıyordu. Uzayın derinliklerinden gelen canlı varlıkların pençe izleriyle ilk defa karşılaşan birinin soğukkanlılığını koruması beklenebilir miydi? Tam o sırada Noyes'in kapıdan çıkıp canlı adımlarla yaklaştığını gördüm. Kendime hâkim olmalıyım, diye düşündüm, çünkü bu güler yüzlü dost, Akeley'in yasak şeyler konusundaki en derin ve en şaşkınlık verici bulgularından habersiz olabilirdi.

Akeley, Noyes'in alelacele bana bildirdiğine göre, çok memnun olmuştu ve beni görmeye hazırdı, ancak ansızın yakalandığı astım nöbeti bir iki gün onu iyi bir ev sahibi olmaktan

alıkoyacaktı. Bu nöbetler onu çok fena yapıyordu; her zaman ateşi yükseliyor, halsiz düşüyordu. Nöbet süresince fısıltıyla konuşmak zorunda kalıyor, ortalıkta dolaşmakta zorlanıyordu. Ayakları ve topukları da şişmişti, bu yüzden sığır eti yiyen yaşlı bir gut hastası gibi onları sarmak zorunda kalmıştı. Hele bugün ayakları iyice kötü durumdaydı, bu yüzden kendi ihtiyaçlarımı büyük ölçüde kendim karşılamak zorundaydım, bununla birlikte Akeley benimle konuşmaya can atıyordu. Onu ön salonun sol tarafındaki çalışma odasında – pancurları kapalı odada bulabilirdim. Hastayken gün ışığından sakınmak zorundaydı, çünkü gözleri ışıktan çok müteessir oluyordu.

Noyes bana veda edip, arabasıyla kuzey yönünde uzaklaşırken, yavaş yavaş eve doğru yürümeye başladım. Kapı, benim girmem için aralık bırakılmıştı, ama yaklaşıp içeri girmeden önce bana bu kadar tuhaf, bu kadar çarpıcı gelen şeyin ne olduğuna karar vermek için bakışlarımı dikkatle etrafta dolaştırdım. Ahır ve sundurmalarda dikkati çekecek bir şey görünmüyordu, yanları açık geniş bir hangarda Akeley'in külüstür Ford'unu gördüm. Sonra tuhaflığın sırrına erdim. Bu, tam sessizlikti. Normalolarak bir çiftlikte, hiç değilse çeşitli çiftlik hayvanlarının mırıltıyı andıran sesleri duyulurdu, ama burada hiçbir hayat belirtisi yoktu. Tavuklara ve domuzlara ne olmuştu? Akeley'in, sahip olduğunu söylediği yedi sekiz inek pekâlâ çayırda, köpekler de satılmış olabilirdi, ama hiçbir gıdaklama ve hırıltı sesinin duyulmaması gerçekten çok tuhaftı.

Patikada daha fazla oyalanmadım; kararlılıkla evin açık kapısından içeri girip kapıyı ardımdan kapattım. Bunu yapmak, bana epeyce psikolojik çabaya mal olmuş olmalıydı, kendimi içeride kapalı bulur bulmaz, geri dönmeyi bir an şiddetle arzuladım. İçerisinin hiç de tekinsiz bir görünüşü yoktu, tam tersine zarif, geç kolonyal tarz salonun çok zevkli döşenmiş olduğunu düşündüm ve onu döşemiş olan adamın kendini apaçık gösteren zevkini takdir ettim. Bende kaçma arzusu doğuran şey, çok daha önemsiz ve tanımlanamaz bir şeydi. Bu, fark ettiğimi sandığım tuhaf bir kokuydu – oysa, en iyi durumdakiler de dahil bütün eski çiftlik evlerinde duyulan küf kokusunu çok iyi bilmekteydim.

Bu karamsar düşüncelere boyun eğmeyi reddederek, Noyes'in sözlerini anımsadım ve solumdaki altı göbekli, pirinç mandallı beyaz kapıyı itip açtım. Önceden haberdar edildiğim gibi oda karanlıktı ve içeri girerken o tuhaf kokunun burada daha güçlü olduğunu ayırımsadım. Bundan başka, bana öyle geldi ki, havada hafif, nereyse hayali denebilecek bir ritm ya da titreşim vardı. Pancurların kapalı olması nedeniyle bir an için pek fazla şey göremedim, sonra odanın uzak ve daha karanlık köşesindeki kocaman bir koltuktan gelen özür makamındaki kekeleme ya da fısıltı sesi dikkatimi çekti. Gölgeler içerisinde bir insanın beyaz yüzünü ve ellerini bulanık da olsa gördüm ve beni selamlamaya çalışan şahsın yanına gitmek için çabucak odayı bir baştan öteki başa katettim. Odanın loşluğuna rağmen, bunun ev sahibim olduğunu gördüm. Kodak marka makineyle çekilmiş resimleri defalarca incelemiştim, kısa kesilmiş, kırçıl sakallarıyla bu güneş yanığı, sert yüz hiçbir yanılgıya yer bırakmıyordu.

Ama ev sahibimin yüzüne tekrar baktığımda, üzüntü ve endişeyle karışık duygulara kapıldım, çünkü bu yüz gerçekten de çok hasta birinin yüzüydü. Bu gergin, sert, kıpırtısız yüz ifadesinin ve camsı bakışların gerisinde astımdan daha fazlasının olması gerektiğini hissettim ve yaşadığı korkunç olayların onu nasıl müthiş germiş olduğunu kavradım. Bu kadarı, yasak konuların bu gözüpek araştırıcısından çok daha genç olanları bile bozguna uğratmaya yetmez miydi? Ansızın gelen tuhaf kurtuluş, korkarım ki, onu genel bir çöküşten kurtarmak için çok geç kalmıştı. Kucağında ölgün ölgün yatan zayıf ellerinde, insana dokunan, insanın içini acıtan bir şeyler vardı. Üzerinde bol bir sabahlık vardı ve başıyla boynunu parlak sarı bir eşarpla sarmıştı.

Sonra, beni selamladığı aynı hırıltılı fısıltıyla konuşmaya çalıştığını gördüm. İlk başta konuştuğunu anlamak zordu, çünkü kır bıyıkları dudaklarının bütün hareketlerini gizliyordu ve sesinin tınısında beni fazlasıyla rahatsız eden bir şeyler vardı, ama bütün dikkatimi toplayınca, amacını çok geçme-

den şaşılacak kadar iyi anladım. Aksanı hiçbir şekilde köylü aksanı değildi, diliyse yazışmalarımızdan çıkardığımdan çok daha zarifti.

"Bay Wilmart, sanırım? Ayağa kalkmadığım için kusura bakmayın, Bay Noyes'in anlatmış olabileceği gibi oldukça hastayım, ama yine de sizin gelmeniz düşüncesine karşı koyamadım. Son mektubumda size neler yazmış olduğumu biliyorsunuz – yarın kendimi daha iyi hissettiğimde size anlatacak o kadar çok şey var ki. Bunca mektuptan sonra sizi şahsen görmekten ne kadar memnun olduğumu anlatamam. Dosyayı beraberinizde getirdiniz değil mi? sonra fotoğrafları ve ses kaydını? Noyes valizinizi salona bıraktı – herhalde görmüşsünüzdür. Bu gece, korkarım, kendi hizmetinizi büyük ölçüde kendiniz görmek zorunda kalacaksınız. Odanız yukarı katta –tam bunun üzerindeki oda– merdiven başındaki tuvaletin kapısının açık olduğunu göreceksiniz. Yemek odasında –bu kapıdan çıkınca sağınızdaki kapı– sizin için kurulmuş bir sofra var; ne zaman canınız çekerse yiyebilirsiniz. Yarın daha iyi bir ev sahibi olacağım, ama şimdi dermansızlık elimi ayağını bağlıyor.

Rahatınıza bakın – valizinizle yukarı gitmeden önce mektupları, resimleri ve kayıtları çıkarıp şu masanın üzerine bırakabilirsiniz. Onları tartışacağımız yer burası – fonografımın şu köşede durduğunu görebilirsiniz.

Yo, teşekkür ederim – benim için yapabileceğiniz bir şey yok. Bu nöbetleri eskiden beri bilirim. Sadece gece şöyle bir uğrar, sonra ne zaman canınız isterse yatmaya gidersiniz. Ben burada dinleneceğim – belki de sık sık yaptığım gibi bütün gece burada uyurum. Sabaha, araştırmamız gereken şeyi daha iyi araştıracak durumda olurum. Önümüzde ne muazzam bir mesele olduğunu elbette biliyorsunuzdur. Bu dünyada sadece birkaç insana nasip olduğu gibi, bizim önümüzde de zamanın ve uzayın uçurumları, insan bilim ve felsefesinin algı sınırları ötesindeki bilgiler açılacak.

Einstein'ın yanıldığını, bazı nesnelerin ve güçlerin ışık hızından daha hızlı hareket*edebileceğini* biliyor musunuz? Uygun bir yardımla zaman içerisinde ileri geri hareket edebilmeyi, uzak geçmişin dünyasını ve gelecek çağları gerçekten *görmeyi*

ve hissetmeyi umuyorum. Bu yaratıkların, bilimi nerelere kadar geliştirmiş olduğunu hayal bile edemezsiniz. Canlı organizmaların zihin ve bedenleriyle yapamayacakları bir şey yok. Başka gezegenlere, başka yıldızlara, hatta galaksilere gitmeyi umuyorum. İlk seyahatim, yaratıklarla dolu en yakın dünya olan Yuggoth'a olacak. Yuggoth, bizim güneş sistemimizin hemen kıyısında –dünyalı gökbilimcilerin henüz bilmedikleri– tuhaf, esrarlı bir küre. Ama size bunları zaten yazmış olmalıyım. Uygun zamanda, biliyorsunuz, oradaki yaratıklar düşünce-dalgalarını bize yöneltecek ve keşfedilmelerine –ya da belki de insanlar arasındaki müttefiklerinden birinin bilim adamlarına bir ipucu vermelerine– neden olacaklar.

Yuggoth'da –size göndermeye çalıştığım kara taştan inşa edilmiş taraçalı sıra sıra kulelerden– kudretli kentler var. O taş Yuggoth'dan gelmişti. Güneş orada, bir yıldızdan daha parlak değildir, ama yaratıkların ışığa gereksinmesi yok. Onların çok daha gelişmiş başka duyuları var ve büyük evleriyle tapınaklarına hiç pencere koymazlar. Hatta ışık onları rahatsız eder, engeller ve akıllarını karıştırır, çünkü geldikleri uzay ve zamanın dışındaki karanlık kozmosta hiç ışık yoktur. Yuggoth'u ziyaret etmek, zayıf birinin aklını başından alır – yine de oraya gideceğim. O gizemli devasa köprülerin –yaratıklar en uzak boşluktan gelmeden çok önce yok olmuş ve unutulmuş bir ırk tarafından inşa edilmiş o şeylerin– altından akan katran gibi kapkara nehirler, insan ister Dante, ister Poe olsun yeterince uzun bir süre akıl sağlığını koruyabilirse, ne gördüğünü anlatmasına yeter.

Ama unutma ki bu mantar bahçelerinin ve penceresiz kentlerin karanlık dünyası gerçekten korkunç değil – sadece bize öyle görünüyor. Muhtemelen çok çok eski zamanlarda bu dünyayı ilk keşfettiklerinde burası da varlıklara o kadar korkunç görünmüştür. Onlar, biliyorsunuz ki efsanevi Cthulhu çağı sona ermeden çok önce buradaydılar ve batık R'lyeh'i sular üzerindeyken anımsıyorlar. Onlar da yerin içinde bulundular –insanoğlunun hakkında hiçbir şey bilmediği delikler var –bazıları tam da burada, Vermont tepelerinde – ve aşağılarda bilinmeyen büyük yaşam dünyaları var; mavi ışıklı K'n-yan, kızıl

ışıklı Yoth ve ışıksız, kapkara N'kai. Biliyorsunuz, *Pnakotic Elyazmaları*'nda, *Necronomicon*'da ve Atlantisli başrahip Klarkash-Ton tarafından muhafaza edilen Commorium efsanesinde sözü edilen biçimsiz, kurbağaya benzer tanrı-yaratık, o korkunç Tsathoggua N'kai'den gelmiştir.

Ama, bunlardan daha sonra söz ederiz. Şimdi saat dört ya da beş olmuştur. Çantanızdaki şu şeyleri çıkarın, gidip birkaç lokma atıştırın, sonra gelin rahat rahat konuşalım."

Ev sahibimin talimatına uyarak yavaşça döndüm, valizi getirdim, istenilen şeyleri çıkarıp masanın üzerine koyduktan sonra üst kattaki bana ayrılmış odaya çıktım. Yol kıyısında gördüğüm pençe izleri henüz zihnimde tazeliğini korurken, Akeley'in fısıltıyla söylediği şeyler beni acayip bir şekilde etkilemiş, mantarsı yaşamın bu korkunç dünyası –yasak Yuggoth– ile tanışıklığını ima eden sözleri tüylerimi ummadığım kadar diken diken etmişti. Akeley'in hastalığına fazlasıyla üzülmüştüm, ama hırıltılı fısıltısının bende acımadan çok tiksinti yaratmış olduğunu itiraf etmeliyim. Bir de, Yuggoth'la onun karanlık esrarlarını öyle ballandıra ballandıra anlatması yok mu!

Odam iyi döşenmiş, hoş bir odaydı, o küf kokusuyla rahatsız edici titreşim hissedilmiyordu; valizimi odaya koyduktan sonra Akeley'i selamlamak ve benim için çıkardığı yiyecekleri yemek için yeniden aşağı indim. Yemek odası, çalışma odasından sonraki odaydı ve mutfağın da yine aynı yönde olup bir "L" harfi yapacak şekilde bu odayla birleştiğini gördüm. Yemek masasının üzerinde sıra sıra sandviçler, kekve peynir beni bekliyordu ve bir fincanla tabağın yanındaki termos şişesi, sıcak kahvenin de unutulmamış olduğuna tanıklık ediyordu. Lezzetli bir yemekten sonra fincanıma ağzına kadar kahve doldurdum, ama mutfak standartının bu noktada aksadığını gördüm. İlk yudum, kahvenin nahoş, kekre bir tadı olduğunu belli etti, bu yüzden daha fazla içmedim. Yemek boyunca, Akeley'in karanlık yan odadaki büyük koltukta sessizce oturmakta olduğunu düşündüm. Bir ara, gidip birlikte yemeyi önerdimse de, fısıltıyla henüz bir şey yiyebilecek durumda olmadığı yanıtını verdi. Daha sonra, uykuya dalmadan önce sütlü bir içecek içebilirdi – o gün için yiyebileceğinin hepsi bu kadardı.

Yemekten sonra, sofrayı kaldırıp bulaşıkları mutfak lavabosunda yıkamakta ısrar ettim ve bu arada tadından hoşlanmadığım kahveyi lavaboya boşalttım. Sonra, karanlıkçalışma odasına döndüm ve ev sahibimin yakınına bir sandalye çekerek, benimle yapmayı düşündüğü konuşmaya hazırlandım. Mektuplar, resimler ve ses kaydı hâlâ ortadaki büyük masanın üzerindeydi, ama şimdilik onlarla ilgili konuşmamız gerekmiyordu. Çok geçmeden o acayip kokuyu da, havadaki ilginç titreşimi de unuttum.

Daha önce söylediğim gibi Akeley'in bazı mektuplarında –özellikle de ikinci ve en kalın mektupta– tekrarlayamayacağım, hatta kâğıda dökmeye cesaret edemeyeceğim şeyler vardı. Bu tereddüt, o gece ıssız, tekinsiz tepeler arasındaki karanlık odada fısıltıyla anlatıldığını duyduğum şeyler için daha da geçerliydi. Bu boğuk sesin ifşa ettiği kozmik dehşetin boyutlarını değil anlatmak, ima bile edemem. Daha önceden de iğrenç şeyler biliyordu, ama Yabancı Varlıklar'la barış yaptıktan sonra öğrendikleri, insanın akıl sağlığını koruyamayacağı şeylerdi. Şimdi bile, sonsuzluğun yapısı, boyutların yan yanalığı, kavisler, açılar, madde ve yarı-mamade elektronik düzenlenişin süperkozmosunu oluşturan sonsuz kozmos-atomları zincirindeki bizim bilinen uzay ve zaman kozmosumuzun korkunç konumu hakkında ima ettiği şeylere inanmayı kesinlikle reddediyorum.

Hiçbir aklı başında kimse, varoluşun en temel sırrına bu denli yaklaşmamıştır – hiçbir organik beyin biçim, kuvvet ve simetriyi aşan kaosta, tümden yok oluşa bu denli yakın olmamıştır. *İlk önce* Cthulhu'nun geldiğini ve tarihin büyük geçici yıldızlarının yarısının niçin yanıp kül olduğunu buradan öğrendim. Magellan bulutlarının, küresel bulutsuların ve Tao'nun o çok eski kinayesinin peçe ile örttüğü kapkara gerçeğin gerisinde yatan sırrı –bana bu bilgileri veren adamın çekingen suskunluklarının verdiği ipuçlarından– tahmin ettim. Doel'lerin niteliği açıkça ortaya çıktı; Tindalos Tazıları'nın (özü değilse de) kaynağı anlatıldı. Yılanların Babası Yig efsanesi mecazi olmaktan çıktı ve *Necronomicon*'un merhamet göstererek Azathoth adıyla gizlediği, açısal uzayın ötesindeki korkunç

nükleer kaos anlatıldığında içim tiksintiyle dolmaya başladı. Gizemli efsanelerin en berbat karabasanlarının çırılçıplak ortaya çıkması, iğrençlikte antikitenin ve ortaçağların gizemcilerinin en cesur imalarını ferah fersah geçen somut kelimelere dökülmesi insanı afallatıyordu. İster istemez bu kahrolası öyküleri ilk defa fısıltıyla anlatanların Akeley'in Yabancı Yaratıkları ile konuşmuş olduklarına; belki de Akeley'in şimdi onları ziyaret etmeye niyetlendiği gibi, dış kozmik diyarları ziyaret etmiş olduklarına inandım.

Kara taş ve ne ifade ettiği bana anlatıldı; taşın bana ulaşmamış olduğuna şükrettim. Okunamayan yazılar konusundaki tahminlerimin hepsi doğruymuş! Akeley karşılaştığı bütün şeytani sistemle uzlaşmış görünüyordu şimdi, uzlaşmış ve korkunç derinliklerin daha ötelerini araştırmaya can atıyordu. Bana yazdığı son mektuptan sonra Akeley'in nasıl varlıklarla konuşmuş olduğunu, onlardan birçoğunun, sözünü etmiş olduğu ilk gizli ajan gibi insan olup olmadığını merak ettim. Kafamdaki gerilim dayanılmaz bir hal aldı; odadaki bir türlü gitmeyen acayip koku ve havadaki o sinsi titreşim hakkında binbir türlü çılgınca kuram oluşturdum.

Şimdi gece oluyordu; Akeley'in daha önceki geceler hakkında bana yazdıklarını anımsadım ve bu gece de ay olmayacağını düşünerek korkuyla titredim. Çiftlik evimin, Karanlık Dağ'ın insan ayağı değmemiş zirvesine çıkan gür ormanlık yamacının rüzgâr almayan tarafına yuvalanış şeklinden de hoşlanmamıştım. Akeley'in izniyle küçük bir kandil yaktım, ışığını kısarak, uzak bir köşedeki bir kitap rafına, Milton'un hayaleti andıran büstünün yanına koydum; ama hemen sonra böyle yaptığıma pişman oldum, zira bu, ev sahibimin gergin, hareketsiz yüzüne ve halsiz ellerine öylesine anormal ve ölü bir görünüm veriyor ki. Akeley'in arada bir başını mekanik bir şekilde salladığını gördüysem de, pek hareket edebiliyor gibi görünmüyordu.

Anlattığı şeylerden sonra, yarın sabaha daha derin hangi sırları saklıyor olabileceğini hayal etmekte zorlanıyordum, ama sonunda Yuggoth'a ve ötesine yapacağı –*muhtemelen benim de katılacağım*– seyahatin, ertesi günün konusu olduğu belli oldu. Kozmik bir yolculuğa çıkmam önerildiğinde yüzümde beliren

dehşet ifadesi onu çok eğlendirmiş olmalıydı, çünkü korktuğumu gösterdiğimde başını şiddetle iki yana salladı. Bundan sonra, aşılmaz gibi görünen yıldızlararası boşluğu insanoğlunun nasıl aşabileceğini –ve birçok defalar aşmış olduğunu– yavaş yavaş anlattı. *Öyle anlaşılıyordu ki insan bedenleri bu yolculuğu aslında bütün olarak yapmamışlardı*, Yabancı Yaratıklar'ın cerrahi, biyolojik, kimyasal ve mekanik alanlardaki inanılmaz ustalığı, fiziksel yapının eşliğine gerek duymaksızın insan beyninin taşınmasının bir yolunu bulmuştu.

Bir beyni zarar vermeden çekip almanın ve organik kalıntının beynin yokluğunda canlı kalmasını sağlamanın bir yolu vardı. Sonra çıplak beyin, Yuggoth'dan çıkarılan bir metalden yapılmış, hava sızdırmayan bir silindir içindeki zaman zaman tazelenen sıvıya daldırılıyordu; silindirin içine sokulmuş bazı elektrotlar görme, işitme ve konuşma gibi yaşamsal üç işlevi yineleyen hassas aygıtlara bağlıydı. Kanatlı mantar-varlıklar için beyin silindirlerini bozulmalarına meydan vermeden uzayda taşımak işten değildi. Sonra, uygarlıklarının kapladığı her gezegende bu beyinlere bağlanabilecek bir sürü ayarlanabilir yetenek-aygıtı bulabiliyorlardı; böylece uzay-zaman sürekliliğinin içinde ve ötesinde her aşamada, bu seyahat eden zekâlara biraz ayar yaptıktan sonra –bedensiz ve mekanik de olsa– hisseden ve konuşabilen bir yaşam verilebiliyordu. Bir fonograf kaydını beraberinde taşıyıp, uygun bir fonograf bulduğunda dinlemek kadar basitti bu iş. Başarısından kuşku duyulamazdı. Akeley korkmuyordu. Defalarca başarıyla gerçekleştirilmemiş miydi?

Hareketsiz, perişan ellerden birisi ilk defa olarak yukarı kalkıp, gergin bir şekilde odanın öte tarafındaki yüksek raflardan birini işaret etti. Orada, düzgün bir şekilde sıralanmış daha önce hiç görmediğim bir düzine metal silindir –yüksekliği yaklaşık olarak otuz santimetre ve çapı da aşağı yukarı ona eşit olan ve her birinin dışbükey ön yüzünde birer ikiz kenar üçgen oluşturacak şekilde üç acayip yuva bulunan silindirler– duruyordu. Bir tanesi iki yuvasından geride duran garip görünüşlü bir çift makineye bağlıydı. Bunun ne anlama geldiğini bana anlatılmasına gerek yoktu; sırtmaya tutulmuş gibi titredim

Sonra, elin, bazıları silindirlerin gerisindeki rafta bulunan iki aygıtı andıran, kordonlar ve fişler bağlanmış birçok aygıtın durduğu daha yakın bir köşeyi işaret ettiğini gördüm.

"Burada dört çeşit aygıt var, Wilmarth," diye fısıltıyla konuştu ses. "Dört çeşit – her yetenek için üçer taneden toplam on iki aygıt. Gördüğünüz gibi, oradaki silindirlerde temsil edilen dört çeşit varlık var. Üç insan, bedensel olarak uzayda seyahat edemeyen altı mantarsı varlık, Neptünlü iki yaratık (Tanrım! Bu türün kendi gezegenlerindeki biçimlerini bir görseydiniz!) ve diğer varlıklar, galaksinin ötesindeki son derece ilginç, karanlık bir yıldızın merkezindeki mağaralardan. Toparlak Tepe'nin içindeki asıl ileri karakolda zaman zaman daha fazla sayıda silindir ve makine – bizim bildiğimiz duyulardan farklı duyulara sahip ekstra-kozmik beyinlerin konduğu silindirler – evrenin en uzak köşelerinden müttefikler ve kâşifler – ve hem onların algılama ve ifade etmelerine hem de onları dinleyecek olanların anlamalarına uygun çeşitli makineler görürsünüz. Toparlak Tepe, yaratıkların çeşitli evrenlerdeki ana ileri karakollarının çoğu gibi çok kozmopolit bir yerdir. Deney yapmam için bana elbette ki çok sıradan tipleri ödünç verdiler.

İşte, işaret ettiğim şu üç makineyi alıp masanın üstüne koyun. Önünde cam mercekler bulunan şu uzun makineyi – sonra vakum boruları ve ses yansıtıcısı olan kutuyu – bir de şu üstünde metal disk bulunan makineyi. Şimdi, üzerine "B-67" yazılı etiket yapıştırılmış silindire uzanın. Rafa ulaşabilmek için şu tahta sandalyeye çıkın. Ağır mı? Aldırmayın! Numarasının B-67 olmasına dikkat edin. İki deney aygıtına bağlı olan şu yeni, parlak silindire dokunmayın – üzerinde adım yazılı olanına. B-67'yi masanın üzerine, makinelerin yanına koyun; her üç makinenin de düğmeleri sonuna kadar sola çevrilmiş olsun.

Şimdi, mercekli makinenin kordonunu silindirin üst yuvasına bağlayın – evet, oraya! Borulu makineyi sol alt yuvayla, diskli aygıtı dıştaki yuvayla birleştirin. Şimdi de makinelerin üzerindeki düğmeleri en sağa çevirin – önce mercekli, sonra diskli, son olarak da borulu makineninkini. Tamam. Bunun –tıpkı bizim gibi– bir insan olduğunu da söylemeliyim. Diğer bazılarını yarın deneriz."

Fısıltıyla verilen bu emirlere niçin sadık bir köle gibi boyun eğdiğimi ya da Akeley'in deli mi, aklı başında mı olduğunu düşünüp düşünmediğimi bu güne kadar anlamış değilim. Daha önce cereyan eden olaylardan, her şeye hazırlıklı olmalıydım, ama bu mekanik maskaralık, çılgın mucitlerin ya da bilim adamlarının tipik yavelerine öylesine benziyordu ki yukarıda aktarılan konuşmaların bile uyandıramadığı kuşkuyu uyandırmalıydı. Fısıltıyla konuşan adamın ima ettiği şey insan havsalasının alacağı bir şey değildi – ya daha uzak şeylerle ilgili olarak anlattığı şeyler somut kanıtlarının bulunamaması nedeniyle daha mı az akla, mantığa aykırıydı?

Bu kaosun ortasında başım dönerken, biraz önce silindire bağlanan üç makineden gıcırtılarla karışık bir vızıltı sesi gelmekte olduğunu fark ettim – çok geçmeden azalarak tam bir sessizliğe dönüşecek olan bir gıcırtı ve vızıltı. Ne oluyordu? Bir ses mi duyacaktım? Öyleyse bile, bunun, gizlendiği yerden bizi yakından izleyen birinin bir ses düzeneğine konuştuğu ustaca hazırlanmış bir tezgâh olmadığının kanıtı var mıydı elimde? Bugün bile, ne duyduğuma veya önümde nasıl bir olay cereyan ettiğine yemin edemem. Ama, bir şeyler olduğuna şüphe yoktu.

Kısaca ve açıkça ifade etmek gerekirse, borulu ve ses üreticili makine, konuşmacının orada bulunduğuna ve bizi gözetlediğine kuşku bırakmayacak kadar hedef gözeterek ve zekice konuşmaya başladı. Ses yüksek, metalik, cansız ve her bakımdan mekanikti. Tonunda inip çıkmalar olmadığı gibi duyguları ifade etmekten de çok uzaktı, ama düşüne düşüne ve son derece anlaşılır bir tarzda cızırdayıp, tıkırdayıp duruyordu.

"Bay Wilmarth," dedi ses, "inşallah sizi korkutup şaşırtmam. Ben de sizin gibi bir insanım, ancak gövdem şu anda buranın bir buçuk mil doğusundaki Toparlak Tepe'nin içinde canlandırma tedavisi altında bulunuyor. Ben kendim burada sizinle beraberim – beynim bu silindirin içinde; görüyor, duyuyor ve bu elektronik vibratörler yardımıyla da olsa konuşabiliyorum. Bir hafta içinde boşluğu, daha önce defalarca yaptığım gibi, aşacağım ve bunu Bay Akeley'in eşliğinde yapmanın zevkini yaşayacağımı umuyorum. Keşke siz de bize katılsanız,

buna çok sevinirim, çünkü sizi uzaktan da olsa tanıyorum, ününüzü duydum ve dostunuzla yaptığınız yazışmaları yakından takip ettim. Gezegenimizi ziyaret eden yabancı varlıkların müttefiklerinden biriyim elbette. Onlarla ilk defa Himalayalar'da karşılaştım ve birçok şekilde onlara yardım ettim. Buna karşılık onlar da, bugüne kadar çok az sayıda insanın yaşadığı deneyleri yaşattılar bana.

Otuz yedi farklı gök cisminde –sekizi bizim galaksimiz dışında, ikisi de kavisli uzay ve zaman kozmosunun dışında olmak üzere, gezegenler, karanlık yıldızlar ve daha az tanımlanabilir nesnelerde– bulundum desem, bunun anlamını kavrayabilir misiniz? Bütün bunlar bana şuncacık zarar vermedi. Beynim bedenimin çatlaklarından öylesine ustalıkla çekilip alındı ki buna cerrahi işlem demek, pek de yerinde olmaz. Ziyaretçi yaratıkların bu çeşit işlemleri kolay, neredeyse normal yapan yöntemleri var – ve beyin çekilip alınırken insanın canı yanmıyor. Şunu da ilave etmeliyim ki beyin, içerisine konduğu koruyucu sıvının zaman zaman değiştirilmesiyle sağlanan sınırlı beslenme ve mekanik yetenekleriyle gerçekten ölümsüz.

Bay Akeley'le ve benimle birlikte geleceğinizi bütün içtenliğimle umuyorum. Ziyaretçiler sizin gibi bilgili insanları tanımayı ve onlara çoğumuzun koyu bir cehalet içerisinde düşlemiş olduğumuz uçurumları göstermeyi çok istiyorlar. Onlarla karşılaşmak başlangıçta garip görünebilir, ama sizin buna aldırış etmeyecek bir düzeyde olduğunuzu biliyorum. Bay Noyes'in de – eminim ki sizi buraya arabasıyla o getirmiştir. O, dört yıldır bizlerden biridir. Ve sanırım, Bay Akeley'in size göndermiş olduğu kayıtlardan onun sesini tanımışsınızdır – bizimle beraber geleceğini sanıyorum."

Şiddetle irkilmem üzerine konuşmacı sözünü tamamlamadan önce kısa bir an duraladı.

"Böylece Bay Wilmarth, karar vermeyi tamamen size bırakıyorum; sadece şu kadarını söyleyeyim ki sizin gibi tuhaf şeylere ve folklore düşkün birinin kaçırmaması gereken bir şans bu. Korkacak hiçbir şey yok. Bütün geçişler acısız ve duyuların tamamen mekanize bir hal alması çok eğlenceli. Elektrot-

ların bağlantısı kesildiğinde, insan sadece son derece canlı ve fantastik düşlerle dolu bir uykuya dalıyor.

Şimdi, sizce bir sakıncası yoksa, oturumumuzu yarına bırakalım. İyi geceler – bütün düğmeleri sola çevirebilirsiniz. Sırasının önemi yok, ama mercekli makinenin düğmesini en sona bırakırsanız iyi olur. İyi geceler, Bay Akeley – konuğumuza iyi davranın! Artık düğmeleri çevirmeye hazır mısınız?"

Hepsi bu kadardı. Mekanik bir şekilde boyun eğdim ve düğmelerin üçünü de kapalı konumuna getirdim, ama olup bitenlerden duyduğum kışkuyla tam bir şaşkınlık içindeydim. Akeley'in, masanın üzerindeki bütün aygıtları olduğu gibi bırakabileceğimi söyleyen fısıltılı sesini duyduğumda hâlâ başım dönüyordu. Akeley olup bitenlere bir yorum getirmeye kalkışmadı; zaten harap olmuş sinirlerim hiçbir yorumu kaldıracak durumda değildi. Lambayı alıp odama götürebileceğimi söylediğini işittim ve karanlıkta tek başına kalıp, dinlenmek istediği sonucunu çıkardım, çünkü bu öğleden sonra ve akşam yaptığı konuşmalar gücü kuvveti yerinde bir adam için bile fazlaydı. Hâlâ şaşkınlık içerisinde ev sahibime iyi geceler diledim ve mükemmel bir el fenerim olmasına rağmen, lambayı alarak merdiven yukarı odama gittim.

Tuhaf bir kokusu olan ve havasında belli belirsiz bir titreşim sezilen alt kattaki çalışma odasından uzaklaştığıma memnun olmakla birlikte, içinde bulunduğum yerin ve karşılaşacağım güçlerin korkunç, tehlikeli ve kozmik ölçekte anormal olduğu duygusundan sıyrılamıyordum. Yabanıl, ıssız bölge, evin hemen yanı başından neredeyse dimdik göğe ağan yamacı kaplayan esrarlı, gür orman, yoldaki ayak izleri, karanlıkta oturan ve fısıltıyla konuşan hasta adam, korkunç silindirler, makineler ve daha da önemlisi, tuhaf cerrahi işlemlere ve tuhaf yolculuklara yapılan davet – bütün bu şeyler o kadar yeniydi ve öylesine art arda gelmişti ki hep birden üzerime çullanarak bütün irademi çökertmiş, bende güç namına bir şey bırakmamıştı.

Kılavuzum Noyes'in, fonograf kaydındaki eski zamanların o korkunç Sabbat ayinlerine katılan insan olduğunu keşfetmek, sesinde daha önce iğrenç bir aşinalığı belli belirsiz sezinlemiş olsam da benim için tam bir şok oldu. Ayrıca, her ne zaman

durup ev sahibime karşı tutumumu çözümlemeye kalkışsam, benim için tamamen özel nitelikte bir şok yaşadım, zira mektuplaşmalarımız sonucunda içgüdüsel olarak Akeley'e karşı bir sevgi duymuştum, şimdiyse içimi iğrenmeyle doldurduğunu görüyordum. Hastalığı bende acıma duyguları uyandırmalıydı, ama bunun yerine korkuyla titretmişti beni. Öylesine kaskatı, kıpırtısız, ceset gibiydi ki –ve o durmak bilmeyen fısıltısı öylesine tiksinç, öylesine insani olmaktan uzaktı ki!

Aklıma, bu fısıltının daha önceki duyduğum tüm fısıltılardan çok farklı ve konuşan adamın bıyıklarınca perdelenen dudaklarının garip kıpırtısızlığına rağmen, bir astım hastasının hırıltılı sesi için dikkati çekecek ölçüde kuvvetli olduğu geldi. Odanın ta öte tarafındayken bile rahatlıkla söylenenleri anlayabiliyordum; bana öyle geldi ki sesinin anlaşılırlığını korumakla birlikte bir iki defa zayıf çıkması, dermansızlıktan ziyade bilinçle tasarlanmış bir tutumun sonucuydu – ama hangi sebeple böyle yaptığını çıkaramadım. Başlangıçta, sesinin tınısında rahatsız edici bir nitelik hissetmiştim. Şimdi, kafamda tartmaya çalıştığımda, bu izlenimi, Noyes'in sesini anlaşılmaz bir şekilde uğursuz kılan bilinçaltı bir tanışıklığa kadar götürebileceğimi düşündüm. Ama bunun akla getirdiği şeyle, ne zaman ve nerede karşılaşmış olduğum, söyleyebileceğim bir şey değildi.

Bir şey kesindi – burada bir gece daha geçiremezdim. Bilimsel merakım, duyduğum korku ve tiksinti karşısında yok olmuştu; şimdi, bu hastalıklı ve doğadışı keşifler ağından kaçıp kurtulmaktan başka bir arzum yoktu. Yeterince biliyordum artık. Tuhaf, kozmik bağlantıların bulunduğu doğruydu – ama bu şeyler kesinlikle normal insanların bu işlere bulaşmasını istemiyordu.

Üstüme çullanıp duyularımı boğan korkunç bir gücün etkisinde gibiydim. Uykunun sözünün bile edilemeyeceğine hükmettim, bu yüzden ışığı söndürüp giyinik olarak kendimi yatağın üzerine bıraktım. Çok saçma bir şey olduğu su götürmez olmakla birlikte, beklenmedik bir duruma hazır olmak için, beraberimde getirmiş olduğum tabancanın kabzasını sağ elimle kavradım, sol elimde de el feneri bulunuyordu. Aşağı-

dan hiç ses gelmiyordu ve ev sahibimin karanlıkta bir cesedin kaskatılığıyla nasıl oturmakta olduğunu gözümün önüne getirebiliyordum.

Bir yerlerden bir saatin tik takları gelmekteydi; sesin normalliğine âdeta minnet duydum. Ama bu ses, bölgeyle ilgili beni rahatsız eden başka bir şeyi anımsattı – hayvansal yaşamın tümden yokluğunu. Çevrede hiçbir çiftlik hayvanının bulunmadığı kesindi, şimdiyse yabanıl yaşamın alışıldık gece seslerinin de yokluğunu farkediyordum. Uzaklardaki görünmeyen suların çağıltısı dışında hiçbir sesin duyulmadığı –gezegenler arası boşluğa has– sessizlik anormaldi ve hangi kavranamaz yıldız-dölü belanın bölgeye musallat olduğunu merak ettim. Eski efsanelerden köpeklerin ve diğer hayvanların Yabancı Varlıklar'dan her zaman nefret ettiğini anımsadım ve yoldaki izlerin ne anlama gelebileceğini düşündüm.

VIII

Ne kadar zaman sonra beklenmedik bir şekilde uyuya kaldığımı ya da bundan sonra olanların salt düş olup olmadığını sormayın bana. Eğer size belli bir zamanda uyandığımı ve bazı şeyleri işitip gördüğümü söyleyecek olursam, siz de yanıt olarak, o zaman uyanmadığımı; daha sonra Townshend olduğu ortaya çıkacak olan köye varıncaya kadar uğursuz tepeler arasında amaçsızca, deliler gibi –ormanlık labirentte döne dolaşa saatlerce sarsıla sarsıla– süreceğim eski Ford'u görmüş olduğum sundurmaya kadar sendeleye sendeleye gitmek üzere evden kendimi dışarı attığım ana kadar her şeyin bir düş olduğunu söyleyeceksiniz bana.

Bundan başka, anlattığım şeylere pek itibar etmeyecek ve bütün o resimlerin, ses kayıtlarının, silindirlerin, makinelerin ve benzeri delillerin, kayıp Henry Akeley'in beni kandırmak için uydurduğu düzmece şeyler olduğunu söyleyeceksiniz. Hatta, Akeley'in daha başka kafadan kontak kişilerle elbirliği yaparak aptalca ama dört başı mamur bir oyun hazırlamış olduğunu, Keene'de ekspres gönderiyi yok ettirdiğini ve Noyes'e o

korkunç ses kaydını yaptırdığını ima edeceksiniz. Ama, Noyes'in kim olduğunun ortaya çıkarılamamış olması, bölgede sık sık bulunmasına rağmen, Akeley'in çiftliği civarındaki köylerden hiçbirinde tanınmaması çok garipti. Keşke arabasının plaka numarasını aklında tutmuş olsaydım – ama bütün bu olup bitenlerden sonra aklında tutmamış olmam belki de daha iyi olmuştur. Çünkü sizin söyleyebileceğiniz her şeye ve bazen benim kendi kendime söylemeye çalıştığım her şeye karşın, o iğrenç yabancı güçlerin o az bilinen tepelerde bir yerlerde pusuya yattığını –ve bu güçlerin insanların dünyasında casusları ve temsilcileri olduğunu– biliyorum. Bu güçlerden ve temsilcilerinden mümkün olduğunca uzak durmak, yaşamının bundan sonraki kısmında tek dileğimdir.

Çılgın öyküm yüzünden, bir şerif, adamlarını çiftliğe gönderdiğinde, Akeley ardında hiçbir iz bırakmadan gitmişti. Bol sabahlığı, sarı fuları ve ayak sargıları çalışma odasının zemininde, köşedeki koltuğun yakınında duruyordu, ama bundan hareketle, onun yanı sıra başka giysilerin de kaybolup kaybolmadığına karar verilemezdi. Köpekler ve çiftlik hayvanları sahiden de kayıptı ve evin dışıyla bazı iç duvarlarında birtakım ilginç kurşun delikleri vardı, ama bunun dışında garip hiçbir şey bulunamadı. Ne silindirler, ne makineler, ne valizimde getirmiş olduğum deliller, ne garip koku, ne havadaki o titreşim hissi, ne yoldaki ayak izleri ve ne de son anda gözüme çarpmış olan kuşkulu şeyler vardı.

Kaçışımdan sonra, Brattleboro'da bir hafta kalarak Akeley'i tanıyan insanlar arasında soruşturma yaptım ve elde ettiğim sonuçlar meselenin hiç de uyduruk bir düş ya da yanılsama olmadığına beni ikna etti. Akeley'in şaşırtıcı miktarlarda köpek, mühimmat ve kimyasal maddeler satın aldığı ve telefon tellerinin kesildiği kayıtlara geçmiş meselelerdi; öte yandan –California'daki oğlu dahil– onu tanıyan herkes, tuhaf araştırmalar hakkında zaman zaman ağzından kaçırdığı sözlerin belli bir tutarlılığı olduğunu kabul ediyordu. Hali vakti yerinde yurttaşlar onun deli olduğuna inanıyor ve anlatılan olayların tümünün, belki kafadan çatlak suç ortaklarının da yardımıyla hazırlanmış müthiş kurnazca bir oyundan başka bir şey olmadığını hiç te-

reddütsüz ileri sürerken, alçakgönüllü köylüler anlatısındaki her noktanın doğruluğunu teslim ediyorlardı. Bu köylülerden bazılarına fotoğrafları ve kara taşı göstermiş, o korkunç ses kaydını dinletmişti; köylülerin hepsi ayak izlerinin ve vızıltılı sesin, tıpkı atalarının anlattığı efsanelerdeki gibi olduğunu söylüyorlardı.

Köylüler, ayrıca, Akeley'in kara taşı bulmasından sonra evinin etrafındaki kuşkulu görüntü ve seslerin giderek arttığının fark edildiğini ve şeytana papuç bırakmaz türden bazı kişilerle postacı dışında kimsenin evine uğramaz olduğunu da söylediler. Kara Dağ da, Toparlak Tepe de tekinsiz ünü çok yaygın yerlerdi ve birisini bile yakından araştırmış bir kişi olsun bulamadım. Yörenin tarihinde zaman zaman insanların kaybolduğu herkesçe kabul ediliyordu ve şimdi bunlara bir de Akeley'in mektubunda sözünü ettiği serseri Walter Brown katılmıştı. Sel zamanı kabarmış West River'da, bu garip cesetlerden birini şahsen görmüş olduğunu düşünen bir köylüyle de karşılaştım, ama öyküsü gerçekten ciddiye alınamayacak kadar karışıktı.

Brattleboro'dan ayrılırken bir daha asla Vermont'a dönmemek kararındaydım ve kararımda sebat edeceğimi hissediyordum. Bu yabanıl tepelerin korkunç bir kozmik ırkın ileri karakolu olduğu kesindi – Neptün'ün ötesinde dokuzuncu bir gezegenin, tıpkı bu güçlerin söylediği gibi, burnunu gösterdiğini okuduğumdan beri daha az kuşku duyuyorum bundan. Gökbilimciler, pek fazla kuşkulanmadıkları o iğrenç adlandırma yetenekleriyle, bu şeye "Plüto" adını verdiler. Bunun, gece karanlığına gömülmüş Yuggoth'un ta kendisi olduğundan şuncacık kuşku duymuyorum – ve onun korkunç sakinlerinin, bu şekilde ve tam da bu anda gezegenlerinin bilinmesini istemelerinin gerçek *sebebinin* ne olabileceğini ne zaman düşünsem korkudan tir tir titriyorum. Bu şeytani yaratıkların yavaş yavaş, dünyaya ve normal sakinlerine zararlı yeni bir politikaya yönelmediklerine kendimi boş yere ikna etmeye çalışıyorum.

Ama, çiftlik evindeki o korkunç gecenin nasıl sona erdiğini henüz anlatmış değilim. Söylediğim gibi, sonunda huzursuz

bir uykuya daldım; korkunç manzaraların görünüp kaybolduğu bölük pörçük düşlerle dolu bir uykuya. Beni uyandıranın ne olduğunu söyleyebilecek durumda değilim, ama belirli bir noktada uyandırılmış olduğumdan kesinlikle eminim. Karmakarışık bir şekilde ilk algıladığım şey kapının öte tarafındaki salonun zemin tahtalarının sinsice gıcırdadığı ve kapı mandalının beceriksizce ve ses çıkarmamaya çalışılarak kurcalandığıydı. Ama bu sesler anında kesildi ve alt kattaki çalışma odasından gelen sesleri ayan beyan duydum. Çok sayıda konuşmacı var gibiydi ve bir tartışmaya tutuştuklarına hükmettim.

Birkaç saniye kadar dinledikten sonra cin gibi olmuştum, zira seslerin niteliği uyku düşüncesini gülünç kılıyordu. Tonları tuhaf değişiklikler gösteriyordu ve o kahrolası fonograf kaydını dinlemiş olan hiç kimse, seslerin en azından ikisinin nitelikleri hakkında bir kuşku besleyemezdi. Düşünce korkunç da olsa, uzayın derinliklerinden gelen adsız yaratıklarla aynı çatı altında olduğumu biliyordum, çünkü o iki ses, Yabancı Varlıklar'ın insanlarla iletişimde kullandıkları küfür niteliğindeki vızıltıydı. Bu iki ses birbirinden –perde aralığı, vurgu ve tempo bakımından– farklıydı, ama her ikisi de aynı kahrolası türdendi.

Üçüncü sesin, içerisinde beyinler bulunan silindirlerden birisine bağlanmış makineden geldiği su götürmezdi. Bu sesten de, tıpkı vızıltılar gibi kuşku duyulamazdı, çünkü inişi çıkışı olmayan, ifadesiz cızırtı ve tıkırtılarıyla, kişisel olmayan kesinliği ve kasdiliğiyle önceki akşamın yüksek, metalik, cansız sesinin unutulması mümkün değildi. Bir süre, bu cızırtının gerisindeki zekânın daha önce benimle konuşan aynı varlık olup olmadığını sorgulama cesaretini gösteremedim, neden sonra aklıma geldi ki eğer aynı makineye bağlanmışsa *her* beyin ister istemez aynı nitelikte ses çıkaracaktı; fark ancak dil, ritm, hız ve söyleyiş özelliklerinde olabilirdi. Bu tekinsiz görüşmeyi tamamlamak için iki de gerçek insan sesi vardı – biri tanımadığım kaba saba bir ses, belli ki bir köylünün sesi, diğeri sabık kılavuzum Noyes'in yumuşak, Boston'lu sesi.

Sağlam bir tarzda çatılmış döşemenin şaşırtıcı bir şekilde engellediği sözcükleri yakalamaya çalışırken, aşağıdaki odadan bol miktarda tırmalama, sürükleme, yer değiştirme sesleri gel-

diğinin ayırdına vardım ve ister istemez odanın canlı varlıklarla dolu olduğunu düşündüm – birkaç tane olmayıp çok sayıda olmalıydılar ki konuşmalarını seçemiyordum. Bu yer değiştirmelerin niteliğini tam olarak betimlemek son derece zor, çünkü karşılaştırma yapmaya yeterli dayanak yok. Eşyalar zaman zaman bilinçli varlıklarmış gibiodanın bir tarafından öbür tarafına hareket ediyorlardı; ayak sesleri sanki birbirine iyi uymayan boynuzsu ya da sert lastik yüzeylerin sert bir yüzeyde takırdamasını andırıyordu. Daha somut ama daha az doğru bir benzetme yapılacak olursa, sanki paramparça takunyalar giyinmiş birileri ayaklarını cilalı döşeme tahtaları üzerinde sürükleye sürükleye yürüyor gibiydi. Bu sesleri çıkaran varlıkların ne olduğu, neye benzediği hakkında bir tahminde bulunmaya kalkışmayacağım.

Çok geçmeden, duyduğum konuşma seslerinden anlam çıkarmanın mümkün olmadığını gördüm. Zaman zaman–özellikle de mekanikkonuşma aygıtları telaffuz ettiğinde–Akeley'in ve benim adım da dahil tek tük sözcükler işitiliyordu, ama sürekli bir bağlam olmadığından gerçek anlamlarını çıkaramıyordum. Bugün bile, onlardan kesin bir çıkarsamaya varmayı reddediyorum; üzerimdeki korkunç etkileri *keşiften* ziyade *telkin*'den kaynaklanıyordu. Aşağıda korkunç ve anormal bir toplantının yapılmakta olduğundan emindim, ama ne konuda tartıştıklarını anlayabilmiş değildim. Doğrusu bu ya, Yabancılar'ın dostluğuna Akeley'in beni temin etmesine karşın toplantının habis ve iğrenç niteliği hakkındaki o sorgusuz sualsiz duygunun etkisinde kalmam çok tuhaf.

Sabırla dinleyerek, seslerden herhangi birinin söylediğinin çoğunu kaçırsam da, sesleri açıkça birbirinden ayırt etmeye başladım. Konuşmacılardan bazılarının bazı tipik heyecanlarını yakalıyor gibiydim. Vızıltılı seslerden birisinin tonunda, örneğin, kuşkuya yer bırakmayan bir otorite vardı; oysa mekanik ses, yüksek ve düzenli çıkmasına karşın, daha ast ve yalvaran bir konumdaydı. Noyes'in sesinde bir arabuluculukhavası seziliyordu. Diğer sesler için bir yorum yapamadım. Akeley'in tanıdık fısıltısını duyamıyordum, ama çok iyi biliyordum ki böyle bir sesin odanın sağlam zemininden geçmesi olanaksızdı.

Elimden geldiğince konuşmacıyı belirterek yakalayabildiğim birbirinden kopuk söz ve seslerin bir kısmını kâğıda dökmeye çalışacağım. Anlamlı ilk sözcükleri konuşma-makinesinden duydum.

(Konuşma makinesi)

"... kendim sebep oldum ... mektupları ve kaydı geri gönderin ... son verin ... anlaşıldı ... görerek ve duyarak ... seni lanet olası ... şahsiyetsiz güç ... taze, parlak silindir yüce Tanrım..."

(Birinci vızıltı)

durduğumuz vakit küçük ve insan Akeley beyin diyor "

(İkinci vızıltı)

Nyarlathotep Wilmarth kayıtlar ve mektuplar ucuz sahtekârlık ..."

(Noyes)

(telaffuz edilemez bir sözcük veya ad, muhtemelen *N'gah-Kthun*) zararsız ... barış birkaç hafta ... teatral ... size daha önce söyledim "

(Birinci vızıltı)

"... sebepsiz ... orijinal plan ... etkiler Noyes gözetleyebilir Toparlak Tepe taze silindir Noyes'in arabası ..."

(Noyes)

pekâlâ ... siz hepiniz burada kalın yer

(Aynı anda ve anlaşılmaz bir şekilde konuşan birçok ses)

(O tuhaf ayak sürüme sesi de dahil birçok ayak sesi,)

(Sessizlik)

İşte, şeytani tepeler arasındaki tekinsiz çiftlik evinde, –sağ elimle bir tabancanın kabzasını sıkı sıkıya kavramış, sol elimde bir el feneri, tamamen giyinik olarak uzandığım– üst kattaki o tuhaf yatakta kaskatı yatarken kulağıma çalınanların özeti. Dediğim gibi uykum dağılmıştı, ama anlaşılmaz bir tür felç, seslerin son yankıları da sönünceye kadar beni yatağıma çiviledi. Aşağılardan bir yerlerden eski Conneticut saatinin telaşsız tik taklarını duydum ve uyuyan birinin düzenli horultusunu seçtim. Tuhaf bir oturumdan sonra Akeley uykuya dalmış olmalıydı; zannımca buna ihtiyacı vardı.

Ne düşüneceğimi ya da ne yapacağımı bilemiyordum. Peki ama, daha önceki bilgilerin neden olduğu beklentinin ötesinde ne *duymuştum* ki? Yabancılar'ın artık serbestçe eve girip çıktıklarını bilmiyor muydum? Akeley'in, hiç beklemediği bir anda ziyaret edildiğine şüphe yoktu. Ama, bölük pörçük işittiğim bu konuşmada bir şeyler beni ölçüsüz derecede korkutuyor, zihnimde en tuhaf, en korkunç kuşkuların doğmasına ve uyanıp da bütün bunların bir düş olduğunu anlama isteğinin uyanmasına yol açıyordu. Sanırım, bilinçaltım, bilincimin henüz ayırdına varmadığı bir şeyler yakalamış olmalıydı. Akeley'e ne demeliydi ya? Dostum değil miydi, bana zarar verilmesi düşünülüyorsa karşı çıkması gerekmez miydi? Aşağıdan gelen huzurlu horlama sesi, ansızın şiddetlenen korkularımı gülünçleştiriyordu.

Akeley'in ele geçirilerek, mektuplar, resimler ve fonograf kaydıyla beni dağlara çekmek için bir yem olarak kullanılmış olması mümkün müydü? Çok şey bildiğimizden, bu yaratıklar ikimizi birden mahvetmek niyetinde olabilirler miydi? Sonra, Akeley'in sondan bir önceki mektubuyla son mektubu arasında meydana gelmiş olması gereken durum değişikliğinin ne kadar apansız ve doğallıktan uzak olduğunu düşündüm yeniden. İçgüdülerim, bir şeylerin korkunç yanlış olduğunu söylüyordu. Her şey göründüğü gibi değildi. İçmeyi reddettiğim kekre kahve – bilinmeyen, gizli bir varlık içine ilaç katmaya kalkışmış olamaz mıydı? Akeley'le derhal konuşmalı ve sağduyusunu geri kazandırmalıydım. Kozmik keşifler vaadiyle onu ipnotize etmişlerdi, ama artık aklın sesini dinlemeliydi. Çok geç olmadan buradan kurtulmalıydık. Eğer o, kendini özgür

kılacak iradeden yoksunsa, ben yardımcı olurdum. Yok eğer onu gitmeye ikna edemezsem, hiç değilse kendim giderdim. Ford'unu alınama ve Brattleboro'da bir garaja bırakmama izin verirdi herhalde. Arabayı –tehlike atlatılmış sayıldığından kapısı artık açık tutulan– hangarda görmüştüm ve kullanıma hazır durumda bulma şansının yüksek olduğuna inanıyordum. Akşamki konuşmamız sırasında ve ondan sonra Akeley'e karşı duyduğum geçici tiksinme duygusu şimdi tamamıyla yok olmuştu. O da tıpkı benim durumumdaydı; birbirimize destek olmalıydık. Rahatsız olduğunu bildiğimden, şimdi gidip onu uyandırmaktan nefret ediyordum, ama yine biliyordum ki buna mecburdum. İşin bu noktaya varmasından sonra, artık bu yerde sabaha kadar bekleyemezdim.

Sonunda, kendimi harekete geçebilecek gibi hissettim ve kaslarıma yeniden kumanda edebilmek için şiddetle gerindim. Bilinçten ziyade içgüdülerime uyarak sakınımla yerimden kalktım, şapkamı bulup başıma geçirdim ve valizimi alarak, el fenerinin ışığında merdivenlerden aşağı inmeye başladım. Gerginlik içerisinde sağ elimle sıkı sıkıya tabancanın kabzasını kavramıştım ve sol elimle de hem valizi taşıyor hem de el fenerini idare ediyordum. Gidip evdeki benden başka tek canlıyı uyandıracak olduğuma göre neden bu kadar sakınımlı hareket ettiğimi gerçekten de bilmiyorum.

Gıcırdayan merdivenlerden aşağı, hole ayak parmaklarımın ucunda inerken, uyuyan adamın sesini daha açık duyuyordum; onun solumdaki odada –daha önce girmediğim oturma odasında– olduğunu hissettim. Sağımda, içinden sesler işitmiş olduğum karanlık çalışma odası vardı. Oturma odasının kilitli olmayan kapısını itip içeri girdim, el fenerinin ışığında horultunun kaynağına yöneldim ve nihayet ışığı uyuyan adamın yüzüne tuttum. Ama bir sonraki saniye, ışığı aceleyle başka yöne çevirdim ve bir kedi gibi sakınımla geri sin geri hole doğru çekilmeye başladım; sakınımlı davranmamın nedeni bu sefer içgüdü olduğu kadar akıldı da. Zira divanda uyuyan Akeley olmayıp sabık kılavuzum Noyes idi.

Gerçek durumun ne olduğunu kestiremiyordum, ama akıl, en emniyetli şeyin, mümkün olduğunca kimseyi uyandırmadan

önce bunu öğrenmek olduğunu söylüyordu. Tekrar hole ulaşınca, oturma odasının kapısını sessizce çekip ardımdan kapattım; böylece Noyes'in uyanma olasılığını azaltmış oluyordum. Bundan sonra, Akeley'i, en sevdiği dinlenme yeri olduğu anlaşılan büyük köşe koltuğunda uykuda ya da uyanık bulmayı umduğum karanlık çalışma odasına girdim. El fenerimin ışığını etrafta dolaştırırken, ortadaki büyük masayı aydınlattım; o korkunç silindirlerden biri görme ve işitme makinelerine bağlıydı ve konuşma makinesi de her an bağlanmaya hazır, yanında duruyordu. Bu, korkunç konferans sırasında sesini işittiğim beyin olmalı, diye düşündüm ve ne söyleyeceğini işitmek için konuşma makinesine bağlamak gibi aptalca bir dürtü duydum bir an.

Şimdi bile, o beynin varlığını fark etmiş olduğunu düşünüyorum, çünkü görme ve işitme aygıtları fenerimin ışığını görmemiş, ayaklarımın zeminde çıkardığı hafif gıcırtıyı algılamamış olamazlardı. Sonunda o şeye bulaşmaya cesaret edemedim. Birden bu silindirin, önceki gece rafta gördüğüm ve ev sahibimin dokunmamamı söylediği, üzerinde Akeley'in adı yazılı olan parlak silindir olduğunu gördüm. Bugün dönüp de geçmişe baktığımda, korkaklığıma hayıflanıyorum; keşke cesaretli davranıp konuşma aygıtını çalıştırsaydım. Tanrı bilir ne sırlar, ne korkunç kuşkular ve kimlik sorunları aydınlanırdı! Ama, o zaman, onu kendi haline bırakmanın merhametli bir davranış olacağını düşünmüştüm.

Fenerin ışığını masadan, Akeley'in bulunduğunu umduğum yere çevirdim, ama büyük bir şaşkınlıkla büyük koltukta uyanık ya da uykuda kimseyi göremedim. Koltuktan zemine doğru o tanıdık eski sabahlık uzanıyordu ve hemen yanında, döşemede sarı fularla, çok tuhaf olduğunu düşündüğüm kocaman ayak sargısı yatıyordu. Akeley'in nerede olabileceği ve hasta giysilerini neden böyle birden bire çıkarmış olduğu hususlarında tahmin yürütüp yürütmemekte kararsızlık geçirirken, o tuhaf kokunun ve titreşim duygusunun artık odada bulunmadığını gözlemledim. Bunlara ne sebep oluyordu, acaba? Garip ama, bunların sadece Akeley'in yakınlarında hissedildiği kafama dank etti birden. En yoğun, onun oturduğu yerde hissediliyorlardı; onun bulunmadığı yerde, ya da bu odanın

dışında ise hiç yoktular. Durup fenerin ışığını karanlık odada gezdirirken, işin aldığı bu yeni görünüme bir açıklama getirebilmek için kafa patlatıyordum.

Ah keşke el fenerinin ışığı boş sandalyeye düşmeden önce sessizce oradan ayrılmış olsaydım. Feneri söndürdükten sonra, sessizce yürüyüp çıkacağım yerde, holün öte tarafındaki nöbetçiyi tam olarak uyandırmasa da rahatsız eden boğuk bir çığlık atmaktan kendimi alamadım. Bu çığlık ve Noyes'in hâlâ devam eden horultusu, dorukları kapkara bir ormanla kaplı –kozmoslar arası dehşetin, ıssız yeşil tepeler ve bir hayali andıran kırsal toprakların lanet-çağıldayan dereleri arasındaki odağı olan– tekinsiz dağın altında yer alan akla ziyan çiftlik evinde duyduğum son sesler oldu.

Deliler gibi kaçarken feneri, valizi ve tabancayı elimden düşürmemiş olmam şaşılacak bir şey, ama nasıl olduysa hiçbirini kaybetmedim. Gerçekten de daha fazla gürültü yapmadan o odadan ve o evden çıkmayı, kendimi ve eşyalarımı sağ salim hangardaki eski Ford'a sürüklemeyi, arabayı çalıştırıp karanlık, aysız gecede bilinmeyen bir güvenlik noktasına doğru sürmeyi becerdim. Bundan sonraki yolculuk Poe'dan ya da Rimbaud'dan ya da Doré'nin resimlerinden çıkma bir hezeyan nişanesiydi, ama sonunda Townshend'e ulaştım. Hepsi bu kadar. Eğer aklımı oynatmadımsa, şanslıyım. Bazen yılların getireceği gelişmelerden korkuyorum, özellikle de yeni gezegen Plüto'nun garip keşfinden sonra.

Dediğim gibi, fenerimin ışığını odada dolaştırdıktan sonra yeniden boş koltuğa çevirdim; o zaman, yakınındaki dağınık sabahlığın önemsiz kıldığı bazı şeylerin bulunduğunu gördüm koltuğun üzerinde. Daha sonra eve gelen araştırmacıların bulamadığı bu nesnelerin sayısı üçtü. Başta da dediğim gibi, görünüşlerinde insanı dehşete düşürecek bir şey yoktu. Mesele, akıl yürüterek insanın onlardan çıkardığı sonuçtaydı. Şimdi bile kuşkularımda bir azalmanın olduğu anlar oluyor – yaşadığım bütün bu şeyleri bir düşe, sinir bozukluğuna ve yanılsamaya veren insanların kuşkuculuğunu paylaştığım anlar.

O üç şey, kendi türünde müthiş zekice yapımlardı ve herhangi bir tahminde bulunmaya cüret edemediğim organik ge-

lişimlere bağlanmasına yarayacak usta işi bağlantıları vardı. Deruni korkularının kulağına başka şeyler fısıldamasına karşın, umuyorum ki –yürekten umuyorum ki– onlar usta bir sanatçının elinden çıkma balmumu mamullerdi. Yüce Tanrım! Hastalıklı kokusu ve titreşimleriyle karanlıkta oturan ve fısıltıyla konuşan adam! Büyücü, gizli ajan, gizemli güçlerce değiştirilmiş varlık, yabancı... o iğrenç, bastırılmış vızıltı...zavallı şeytan... "cerrahi, biyolojik, kimyasal ve mekanik alanlardaki inanılmaz ustalık..."

Çünkü koltuğun üzerindeki şeyler en ince, mikroskopik ayrıntısına kadar, Henry Wentworth Akeley'in yüzü ve ellerinin benzeri ne kelime, aynısıydı.

UZAYDAN DÜŞEN RENK

Arkham'ın batısında tepeler bütün yabanıllıklarıyla yükselir ve balta girmemiş sık ormanların yer aldığı vadiler uzanır. Dağların arasında ağaçların fantastik bir şekilde eğimli olduğu, incecik derelerin gün ışığı görmeden çağıldadığı, dar ve karanlık dere yatakları vardır. Daha yumuşak eğimli yamaçlarda, büyük kayalıkların rüzgâr almayan tarafında eski New England sırlarını bir kukumav gibi düşleyen, alçak, yosun bağlamış evleriyle eski ve kayalık çiftlikler vardır, ama bunların hepsi şimdi boştu; kocaman bacaları ufalanmakta, alçak balıksırtı damların altındaki tahta-kiremit kaplı çatıları tehlikeli bir şekilde bel vermekteydi.

Eski sahipleri bırakıp gitmişti ve yabancılar da burada yaşamaktan hoşlanmıyorlardı. Fransız-Kanadalılar burada yaşamayı denemişti, İtalyanlar denemişti, Polonyalıların gelmeleriyle gitmeleri bir olmuştu. Bunun nedeni görülen, işitilen ya da dokunulan değil, hayal edilen bir şeydi. Burası, hayal kurmaya elverişli bir yer değildi ve geceleri huzurlu düşler görülmüyordu burada. Yabancıları buradan uzaklaştıran şey bu olmalıydı, zira yaşlı Ammi[94] Pierce, acayip günlerden anımsadığı şeyleri hiçbir zaman anlatmamıştı onlara. Kafası yıllardır biraz tuhaf olan Ammi o günlerden geriye kalan ya da o acayip günlerden söz eden tek kişidir ve o bunu yapmaya, evinin açık alanlara ve Arkham civarındaki gelip geçeni bol yollara yakın olması sayesinde cesaret edebilmektedir.

Bir zamanlar tepelerin üzerinden ve vadilerden geçerek doğrudan şimdiki mahvolmuş fundalığa giden bir yol vardı,

94) Ammi adı muhtemelen Lut'un kızlarıyla ensest birlikteliklerinden doğan çocuklardan biri olan ve Ammon oğullarının atası olan Ben-Ammi'den (Tekvin 19-38) türetilmiştir. (ç.n.)

ama insanlar bu yolu kullanmaktan vazgeçerek çok daha güneyden kıvrılarak geçen yeni bir yol yaptılar. Eski yolun izleri, geri dönen yabanıllığın otları arasında hâlâ görülebilir ve çukurların yarısı yeni bir bent olarak sel sularıyla dolduğunda bile bazı bölümlerinin hâlâ görünmeye devam edeceğine kuşku yok. Sonra esrarlı orman küçülecek ve mahvolmuş fundalık, yüzeyi gökyüzünü yansıtarak güneşte ürperecek olan derin mavi suların derinliklerinde uyuklayacak. Ve acayip günlerin sırları, derin sırlardan, eski okyanusun gizli irfanından ve kadim dünyanın gizemlerinden olacak.

Yeni benti incelemek için tepelere ve vadilere gittiğimde, bana bu yerin kötü olduğu söylendi. Bunu bana Arkham'da söylediler; buranın cadı efsaneleriyle dolu çok eski bir kent olması yüzünden, kötülüğün yüzyıllardan bu yana kocakarıların küçük çocukların kulaklarına fısıldadığı bir şey olduğunu düşündüm. "Mahvolmuş fundalık" adı bana çok tuhaf ve yapmacık göründü ve Püriten halkın kültürüne nasıl girmiş olduğunu merak ettim. Sonra, batıda yer alan, dar dere yatakları ve yamaçlar ağını şahsen gördüm ve bağrında yatan eski gizemler dışında bir şeyi merak etmez oldum. Orayı gördüğümde sabahtı, ama daha şimdiden gölgeler pusudaydı. Ağaçlar çok sık ve gövdeleri, hiçbir sağlıklı New England korusunda görülmeyecek kadar kalındı. Ağaçların arasındaki karanlık dar yollarda büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu ve zemin, rutubetli yosunla ve sayısız yılın yol açtığı çürüme sonucu oluşan hasırla yumuşacıktı.

Açık alanlarda, çoğunlukla eski yol boyunca, yamaçlarda, bazen bütün evlerinin, bazen sadece bir iki evinin sapasağlam ayakta olduğu, bazen de tek başına bir bacasının ya da hızla dolmakta olan bir mahzeninin görüldüğü küçük çiftliklere rastlanıyordu. Her tarafı yabani ot ve çalılar bürümüştü ve aralarında sinsi, yabani şeyler hışırtıyla dolaşıyordu. Her şeyin üzerine huzursuzluk ve baskı bir sis gibi çökmüştü; perspektif elemanlarının en önemlilerinden birinde veya ışık-gölge dengesinde bir çarpıklık varmışçasında bir gerçekdışılık, bir acayiplik egemendi havaya. Yabancıların kalmamalarına şaşmıyorum, zira burası içinde uyunabilecek bir bölge değildi. Bir

Salvator Rosa[95] manzarasını çok fazla andırıyor, bir korku öyküsündeki[96] bazı tahta baskı yasak resimlere çok benziyordu.

Ama bütün bunlar bile mahvolmuş fundalık kadar kötü değildi. Geniş bir vadinin dibinde ona rastladığım an bunun böyle olduğunu anladım, çünkü başka hiçbir şey böyle bir ada uygun olamazdı. Sanki bir şair bu bölgeyi görmüş de bu sözü uydurmuş gibiydi[97]. Seyrederken, bu bir yangının sonucu olmalı diye düşündüm, ama ormanın ve tarlaların ortasında asit yeniği büyük bir leke gibi duran, tahrip olmuş, kasvetli görünümlü bu iki dönümlük toprakta neden yeni bir şey bitmemişti acaba? Büyük kısmı eski yol hattının kuzeyinde bulunmakla birlikte, azıcık da öbür tarafa tecavüz ediyordu. Oraya yaklaşmakta tuhaf bir gönülsüzlük hissettim, ama işim oradan geçip daha ileriye gitmemi gerektirdiğinden sonunda bunu yaptım. Bu geniş toprak parçasında herhangi bir bitki bitmemişti, üzerine hiç rüzgâr esmemişe benzeyen ince gri bir toz ya da külden başka bir şey yoktu. Acele acele yanından geçerken sağ tarafımda yıkılmış eski bir bacanın ve mahzenin etrafa saçılmış tuğlalarını ve durağan buharları güneş ışığında tuhaf renk oyunlarına yol açan terk edilmiş bir kuyunun kocaman açılmış ağzını gördüm. Hemen ötede yükselen uzun ağaçlı karanlık orman bile bir çelişki oluşturacak şekilde cana yakın görünüyordu; Arkham'lıların korku dolu fısıldaşmalarına şaşmıyordum artık. Yakınlarda herhangi bir ev ya da yıkıntı görünmüyordu, burası eski zamanlardan beri tüm yerleşimlere uzak ve ıssız bir yer olmalıydı. Ve alacakaranlıkta, bu uğursuz yerden yeniden geçmeye korktuğumdan bir kavis çizerek güneydeki dolambaçlı yoldan döndüm kente. Biraz bulut toplanmasını belli belirsiz arzuladım, çünkü gökyüzünde bazı de-

95) Salvator Rosa (1615-1673): İtalyan ressam ve şair. Daha çok kayalık uçurumlarla, fırtınada parçalanan ağaçlarla ve cadılarla dolu yabanıl, ıssız manzara resimleri yapmıştır. (ç.n.)

96) "Korku öyküsü – *tale of terror*" Lovecraft'ın temel kaynaklarından olan Edith Birkhead'in "*Tale of Terror*"una (1921) gönderme. (ç.n.)

97) Lovecraft'ın bilip bilmediği bilinmiyor olmakla birlikte "Mahvolmuş fundalık–Blasted heath" hem Shakespeare'in *Macbeth*'inde hem de Milton'un *Paradise Lost*'unda geçer. (ç.n.)

rin boşluklar bulunduğu yolunda garip bir korku ruhuma sızmıştı.

Akşam, Arkham'da ihtiyarlara mahvolmuş fındalık hakkında sorular yönelttim ve "acayip günler"den ne kastettiklerini sordum, çoğu ağzında bir şeyler geveledi. Bu gizemin benim düşlediğimden çok daha yakın zamanlarda cereyan etmiş olduğundan başka doğru dürüst bir yanıt alamadım. Hiç de öyle eski bir efsane olmayıp, benimle konuşan bu insanların yaşam süreleri içinde meydana gelmiş bir şeydi. Seksenlerde cereyan eden bu olayda bir aile yok olmuş ya da öldürülmüştü. Konuştuğum ihtiyarların kesin bilgiler vermemesi ve hepsinin de ihtiyar Ammi Pierce'in çılgın öykülerine kulak asmamamı öğütlemesi yüzünden ertesi sabah, ağaçların sıklaşmaya başladıkları yerde yıkıldı yıkılacak bir kulübede tek başına yaşadığını öğrendiğim ihtiyar adamı aradım. Korkunç eski bir yerdi burası ve çok uzun zaman ayakta kalmış evlere yapışıp kalan o mikroplu koku evin her yerine sızmıştı. İhtiyar adamı ancak kapıyı uzun uzun çaldıktan sonra uyandırabildim ve ayaklarını sürükleyerek çekine çekine kapıya geldiğinde beni görmekten pek de memnun olmadığını söyleyebilirim. Beklediğim kadar dermansız değildi, ama gözleri garip bir şekilde ferini yitirmişti ve pejmürde kılığıyla beyaz sakalı onu bitkin ve kederli gösteriyordu.

Öykülerini anlatmaya başlamasını sağlamanın en iyi yolunun ne olduğunu bilemediğimden, bir iş meselesi uydurdum, ona araştırmalarımdan söz ettim, yöreyle ilgili havadan sudan sorular sordum. Ama düşündüğümden çok daha zeki ve eğitimliydi ve benim bunu anlamamdan çok önce meseleyi Arkham'da konuştuğum herkes kadar kavramış bulunuyordu. Su bentlerinin bulunduğu yörelerde tanımış olduğum diğer köylülere benzemiyordu. Millerce ormanlık ve çiftlik arazisinin yok olmasına hiç karşı çıkmıyordu, gerçi evi müstakbel gölün sınırları dışında kalmasa belki de karşı çıkardı. Bütün hayatı boyunca dolaşmış olduğu karanlık eski vadilerin yok olacak olması onu rahatlatıyordu. Oraların su altında kalması daha iyiydi – özellikle de acayip günlerden sonra. Bu girişten sonra, o güçlü sesi ölgünleşti, gövdesi öne doğru eğil-

di ve titreyen sağ elinin işaret parmağını etkileyici bir şekilde sallamaya başladı.

İşte ancak bundan sonra öyküyü duydum; konudan konuya atlayan ses, kulak tırmalayarak ve fısıltıyla anlatırken, sıcak yaz gününe karşın tekrar tekrar titreyip durdum. Sık sık konuşmacıya konuya dönmesini, profesörlerin konuşmalarını bir papağan gibi tekrarlayan belleğinin yardımıyla bildiği bilimsel noktaları tamamlamasını veya kendi mantık ve süreklilik duygusunun yol açtığı boşlukları birleştirmesini anımsatmak zorunda kalıyordum. İhtiyar adam sözlerini bitirdiğinde, bir iki tahtasının oynamış olmasına ya da Arkham'lıların malvolmuş fundalık hakkında konuşmak istememelerine hayret etmiyordum. Açık havada üstüme yıldızların doğmasını istemediğimden, güneş batmadan alelacele oteline döndüm; ertesi gün de görevimden istifa etmek üzere Boston'a gittim. Eski orman ve yamaçların o kasvetli kaosuna bir daha geri dönemez, karanlık derin kuyunun etrafa saçılmış tuğlaların yanında açık ağzıyla beklediği malvolmuş gri fundalığı bir kez daha göremezdim. Bent yakında inşa edilecek ve bütün o eski sırlar suların derinliklerinde sonsuza kadar emniyetle yatacak. Ama o zaman bile yöreyi geceleyin ziyaret etmek isteyeceğimi sanmıyorum – hiç değilse uğursuz yıldızlar çıktığında. Ve dünyada hiçbir şey beni Arkham'ın yeni şehir suyundan içmeye razı edemez.

Her şey, dedi ihtiyar Amini, göktaşıyla başladı. Cadı davalarından[98] bu yana bu tarihe kadar hiçbir korkunç söylence yayılmamış ve şeytanın Yerlilerden de eski garip bir sunak taşının yanında mahkeme kurduğu küçük adadan[99] korkulduğunun yarısı kadar bile korkulmamıştı batı ormanlarından. Tekinsiz değildi bu ormanlar ve fantastik karanlığı acayip günlere kadar korkutucu olmaktan uzaktı. Sonra öğlen vakti beyaz bir bulut görünmüş, havayı bir dizi patlama sesi doldurmuş ve ormandaki vadiden o duman sütunu yükselmişti. Ve geceye kadar,

98) 1692'de Salem'de yapılan cadı yargılamaları. (ç.n.)

99) Bu "küçük ada"dan "Cadı Evindeki Düşler" öyküsünde de söz edilir. Bkz. H.P. Lovecraft, *Toplu Eserleri 1*. (ç.n.)

Arkham'daki herkes gökten düşen ve Nahum Gardner'ın[100] evindeki kuyunun yanında toprağa gömülen kocaman kayayı duymuştu. Bu ev, ileride mahvolmuş fındalık adını alacak olan yerdeki evdi – bitek bahçe ve bostanların arasındaki zarif, beyaz Nahum Gardner evi.

Nahum taştan söz etmek için kente gelirken, yolda Amini Pierce'in evine uğramıştı. Amini, o zaman kırkındaydı ve bütün tuhaf şeyler zihnine çok derin bir şekilde kazındı. Amini ve karısı, ertesi sabah, yıldızlar arası uzaydan gelen tuhaf konukları görmek için alelacele Nahum'un evine giden ve Nahum'un bir önceki gün neden taşın çok büyük olduğunu söylemiş olduğunu merak eden üç Miskatonic Üniversitesi profesörüyle birlikte gitmişlerdi oraya. Nahum yarılmış toprağın ötesindeki kahverengimsi tümseği ve ön bahçesindeki arkaik pompa kolunun yanındaki yanmış çimenleri işaret ederken taşın çekmiş olduğunu söylemiş, ama bilge adamlar taşların çekmediği yanıtını vermişlerdi. Taş hâlâ hararetini koruyordu ve Nahum onun geceleyin hafifçe ışıdığını bildirmişti. Profesörler jeolog çekiciyle numune almaya çalışmışlar ve taşın acayip yumuşak olduğunu görmüşlerdi. Taş gerçekten de neredeyse plastik kadar yumuşaktı ve üniversitede deneyler yapmak için parçaları yontmaktan çok oyarak almışlardı. Parçalardan en küçüğü bile bir türlü soğumadığından alınan numuneyi Nahum'un mutfağından ödünç alınan bir kovaya koymuşlardı. Geri dönüş yolunda dinlenmek için Amini'nin evinde durmuşlar, Bayan Pierce, parçanın daha da küçülmüş olduğuna ve kovanın dibini yaktığına işaret ettiğinde profesörler endişeye kapılmışlardı. Parça gerçekten büyük değildi, ama belki de düşündüklerinden daha küçük bir parça almışlardı.

Bu günden sonra –82 Haziranıydı– profesörler büyük bir heyecan içerisinde yeniden geldiler. Amini'nin evinden geçerken numunenin ne tuhaf şeyler yaptığını ve cam bir beherin içerisine koyarken nasıl tümden yok olduğunu anlattılar. Beherin kendisi de yok olmuştu ve bilgeler, tuhaf taşın silisyumla

100) Nahum, Eski Ahit'teki bir kitabın başlığı olup önemsiz peygamberlerin yedincisidir. (ç.n.)

tepkimeye girmeye yatkınlığından söz ettiler; taş bu düzenli laboratuvarda inanılmaz özellikler sergilemişti; kömür üzerinde ısıtıldığında hiçbir şey olmamış, hiç gaz çıkışı gözlemlenmemişti. Alev analizi sonucu negatif olmuş, oksi-hidrojen alevinin ısısı da dahil ulaşılabilen hiçbir sıcaklıkta gaza dönüşmediği anlaşılmıştı. Örs üzerinde rahatça dövülebildiği ve karanlıkta hafif ışıdığı görülmüştü. Taşın bir türlü soğumaması, kısa sürede bütün üniversiteyi heyecana boğmuş ve bir spektroskop önünde ısıtıldığında normal tayfa benzemeyen bir renk dağılımı sergilemesi, yeni elementler, tuhaf optik özellikler ve bilinmeyen yeni bir şeyle karşılaşan şaşkın bilim adamlarının söylemeyi alışkanlık haline getirdikleri cinsten daha başka şeyler hakkında yığınla soluk kesici konuşmaya yol açmıştı.

Taş sıcak olduğundan bir kroze içinde bütün uygun reaktiflerle test edilmişti. Su hiçbir şey yapmamıştı. Hidroklorik asit de öyle. Nitrik asit, hatta kral suyu[101] bile sadece kızgın taşın tıslamasına ve pıtırdamasına yol açmıştı, o kadar. Ammi bütün bunları anımsamakta zorlanıyordu, ama kullanılması gereken çözücülerden söz ettiğimde bazılarını tanıdı. Amonyak, sodyum hidroksit, alkol, eter, çürümüş yumurta gibi kokan karbon disülfür ve daha başka bir düzine kadar çözücü kullanılmıştı; zaman geçtikçe taşın ağırlığı düzenli bir şekilde azalmaya devam ederken sıcaklığı çok az düşmüş, diğer taraftan çözücülerin taş üzerine hiçbir etkilerinin olmadığı gözlemlenmişti. Ama bunun bir metal olduğu su götürmezdi. Bir defa manyetikti ve asitli çözücülere daldırıldıktan sonra meteoritin üzerinde Widmanstätten çizgilerini[102] andırır zor seçilen izler görülmüştü. Meteorit hatırı sayılır derecede soğuduğunda, deneyler cam kap içerisinde yürütülmüş ve orijinal parçadan elde edilen parçalar bir cam beherin içine konmuştu. Ertesi sabah parçalar da beher de ardında iz bırakmadan yok

101) Kral suyu: Hiçbir asidin tek başına çözemediği altın, platin gibi metalleri çözen nitrik asit, hidroklorik asit karışımı. (ç.n.)

102) Widmanstätten çizgileri: Demirli bir meteoritin kesiti nitrik asitle dağlanarak parlatıldığında görülen çizgiler. Kamasit bantları ile tanen bantlarının kesişmesiyle oluşan bu sekizgen çizgileri ilk olarak 1808'de Viyanalı fizikçi Alois Josep von Widmanstätten (1753-1849) gözlemlemiştir. (ç.n.)

olmuştu, sadece bir yanık lekesi, beherin tahta rafta durduğu yeri göstermekteydi.

Profesörler bütün bunları, kapısında durduklarında Ammi'ye anlatmışlar ve Ammi yıldızlardan gelen taş ulağı görmek için bir kez daha onlarla gitmiş, ama bu defa karısı onlara eşlik etmemişti. Meteoritin çekmiş olduğu artık kesindi, en ağırbaşlı profesörler bile gördükleri şeyden kuşku duyamazlardı. Toprağın içeri göçtüğü yer dışında, kuyunun yakınlarındaki gitgide ölen kahverengi tümseğin yerinde yeller esiyordu; önceki gün rahat rahat yedi ayak gelen meteorit bugün taş çatlasa beş ayak gelirdi. Taş hâlâ sıcaktı; bilim adamları yüzeyini merakla inceleyip çekiç ve keski kullanarak öncekinden daha büyük bir parça koparmışlardı. Bu defa oluk ağızlı marangoz kalemiyle derin bir oyuk açmışlar ve küçük parçalar kaldırırken bu şeyin içiyle dışının türdeş olmadığını görmüşlerdi.

Bu maddenin içine gömülmüş, irice bir renkli küreciğin yüzeyi olduğu anlaşılan bir yüzeyi ortaya çıkarmışlardı. Meteoritin tuhaf tayfındaki bazı bantlara benzeyen rengi tarif etmenin olanağı yoktu ve ancak benzetme yoluyla renk demişlerdi. Ayna parlaklığındaydı ve hafifçe dokunulduğunda gevrek ve içinin boş olduğunu düşündürmüştü. Profesörlerden biri, elindeki çekiçle kuvvetli bir darbe indirdiğinde, küre keskin ve kısa bir pop sesiyle patlamıştı. İçerisinden hiçbir şey çıkmamış, patlamayla bu şeyden geriye hiçbir şey kalmamıştı. Geride üç parmak çapında küre şeklinde bir boşluk kalmıştı ve dıştaki madde kaldırılacak olursa muhtemelen daha başka küreciklerle karşılaşılacağını düşünmüştü herkes.

Tahminler boşa çıkmıştı; daha başka kürecikler bulmak için boşuna uğraşıp duran araştırmacılar sonunda ellerinde –laboratuvarda bir önceki numune kadar şaşırtıcı olduğu görülen– yeni numuneleriyle kalmışlardı. Neredeyse plastik, sıcak, manyetik olması, hafif ışıması, kuvvetli asitler içinde çok az soğuması, bilinmeyen bir tayfa sahip olması, havada yavaş yavaş yok olması, silisyumlu bileşiklerle tepkimeye girerek hem kendini hem silisyumlu bileşikleri yok etmesi dışında, bu numune de herhangi bir tanıtıcı özellik sergilememiş ve deneylerin sonunda, üniversite bilim adamları bu maddeyi belirli bir yere

oturtamadıklarını itiraf etmek zorunda kalmışlardı. Bu nesne bu dünyadan bir şey olmayıp uzayın derinliklerinden bir parçaydı; bilinmedik özelliklere sahipti ve bilinmedik yasalara uyuyordu.

O gece şimşekli, yıldırımlı bir fırtına kopmuş ve ertesi gün profesörler Nahum'un evine gittiklerinde acı bir hayal kırıklığına uğramışlardı. Meteorit manyetik olduğundan bazı garip elektriksel özelliklere sahip olmalıydı, çünkü Nahum'un dediğine göre, tuhaf bir şekilde sürekli olarak 'yıldırımları çekmişti'. Çiftçi, ön bahçedeki yarığa bir saatte altı defa yıldırım düştüğünü görmüştü ve fırtına sona erdiğinde pompa kolunun yanında, göçen toprakla yarı yarıya dolmuş düzensiz bir çukurdan başka bir şey kalmamıştı. Yapılan kazılardan bir sonuç elde edilememiş, bilim adamları, meteoritten geriye hiçbir şey kalmamış olduğunu doğrulamışlardı. Başarısızlık tamdı; laboratuvara geri dönüp, yok olan nesneden geriye kalan, dikkatle kurşun bir mahfaza içerisine konulmuş parçayı yeniden test etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Bu parça bir hafta daha var olmaya devam etti; bu sürenin sonundaysa değerli hiçbir şey öğrenilemedi. Yok olduğunda, bu parça da ardında hiçbir kalıntı bırakmadı ve zamanla profesörler, uzayın uçsuz bucaksız derinliklerinin bu esrarengiz nişanesini, başka evrenlerin, başka madde, kuvvet ve varlık âlemlerinin bu biricik ve acayip mesajını uyanık gözlerle görmüş olduklarından kuşku duyar oldular.

Pek tabii ki Arkham gazeteleri, üniversitenin desteğinde, bu olaya çok önem verdi ve Nahum Gardner'la ve ailesiyle konuşmak için muhabirler gönderdiler. En azından Boston'da yayımlanan günlük gazetelerden birisi bir yazar gönderdi ve Nahum bir anda yörede meşhur oldu. Nahum, elli yaşlarında zayıf, güleç yüzlü birisiydi ve vadideki şirin çiftliğinde karısı ve üç oğluyla yaşıyordu. Nahum'la Ammi de, eşleri de sık sık birbirlerini ziyaret ettiler ve bunca yıldan sonra Ammi'nin onun hakkında övgüden başka söyleyecek bir şeyi yoktu. Nahum, çiftliğinin çektiği ilgiden biraz gurur duyuyor gibiydi ve sonraki haftalarda da sık sık meteoritten söz etti. O yılın Temmuz ve Ağustosu çok sıcak geçti; Nahum, Chapman Deresi'nin

ötesindeki dört dönümlük çayırda çok sıkı çalışıp ot biçti; tangırdayan yük arabasının tekerlekleri gölgeli dar yollarda derin izler bıraktı. Çalışma onu önceki yıllardan daha fazla yordu; Nahum yaşlılığın artık üzerinde etkisini göstermeye başladığını hissetti.

Sonra meyve devşirme ve hasat zamanı geldi çattı. Armutlar ve elmalar yavaş yavaş olgunlaştı; Nahum bahçesinin daha önce hiç olmadığı kadar bol ürün verdiğine yemin ediyordu. Meyveler olağanüstü büyük ve alışılmadık ölçüde parlaktı ve öylesine boldu ki fazladan varil sipariş vermek gerekti. Ama meyvelerin olgunlaşmasıyla büyük bir hayal kırıklığı yaşandı, çünkü bu nefis görünümlü salkım saçak meyvelerden bir teki bile yenilir gibi değildi. Armut ve elmaların o güzelim tatlarına bir acılık, bir hastalık sinmişti; en küçük bir ısırık, kolay kolay yok olmayan bir tiksintiye yol açıyordu. Kavun, karpuz ve domateste de durum aynıydı; Nahum büyük bir üzüntüyle bütün ürününü yitirmiş olduğunu gördü. Olaylar arasında çabucak bir bağ kurarak, meteoritin toprağını zehirlemiş olduğuna hükmetti ve diğer ürünlerin çoğunluğu yolun yukarısındaki arazisinde olduğu için Tanrı'ya şükretti.

Kış erken geldi ve çok çetin geçti. Ammi, Nahum'u her zamankinden daha az gördü ve onun tasalı göründüğünü fark etti. Ailesinin geri kalan bireylerinin de ağızlarını bıçak açmıyordu; kiliseye düzenli gitmedikleri gibi kırsal yörede yer alan toplumsal etkinliklerde de pek boy göstermez olmuşlardı. Ev halkının zaman zaman sağlıklarının yerinde olmadığını ve nedeni belirsiz bir huzursuzluk hissettiklerini itiraf etmelerine karşın toplumdan böylesine uzak durmaları veya böylesine sıkılmaları için bir neden bulunamadı. Nahum, kardaki bazı tuhaf ayak izlerinin kendisini rahatsız ettiğini söylediğinde huzursuzluğunun nedenini herkesten kesin bir şekilde ifade etmiş oldu. Bunlar karda her zaman görülen kızıl sincap, beyaz tavşan ve tilki ayak izleriydi, ama düşünceler içerisindeki çiftçi bu izlerin nitelik ve dizilişinde normal olmayan bir şeyler görmüş olduğunu söyledi. Ne demek istediğini tam olarak hiçbir zaman dile getirmemiş olsa da, bu izlerin sincapların, tavşanların ve tilkilerin anatomilerine ve alışkanlıklarına uyma-

dığını düşünüyor gibiydi. Ammi bir gece Clark's Corners'dan evine dönerken kızağıyla Nahum'un evinin yakınlarından geçinceye kadar bu konuşmaları pek ilgi göstermeden dinlemişti. Ay çıkmıştı ve bir tavşan koşarak yolu aştı, tavşanın sıçramaları Ammi'nin de atının da hoşlanabileceğinden çok daha uzundu. Dizginleri serbest bırakılan at hızla koşarak oradan uzaklaştı. Bundan sonra Ammi, Nahum'un sözlerine daha fazla itibar etti ve Gardner'ın köpeklerinin niçin bu kadar sinmiş olduğunu ve her sabah niçin tir tir titrediğini merak etti. Köpekler nerdeyse havlamayı unutmuşlardı.

Şubatta, Meadow Hill'li McGregor'un çocukları dağ sıçanı avına çıkmışlardı ve Nahum'un evinden çok da uzak olmayan bir yerde çok tuhaf özelliklere sahip bir dağ sıçanı avladılar. Hayvanın gövdesinin orantıları tarif edilemeyecek tarzda garip bir değişime uğramış gibi görünüyordu ve suratı daha önce kimsenin bir dağ sıçanında görmediği bir ifadeye bürünmüştü. Çocuklar büyük bir korkuya kapılıp o şeyi derhal öteye attılar ve kırsal yöre insanlarının kulaklarına sadece onların tuhaf öyküleri ulaştı. Ama Nahum'un evinin yakınında, atların ürküp kaçtığı gerçeği herkesin bildiği bir şeydi artık ve kulaktan kulağa fısıldanacak bir efsane hızla şekillenmeye başlamıştı.

İnsanlar, Nahum'un evi civarında karın başka her yerdekinden daha hızlı eridiğine yemin ediyorlardı ve Mart ayının başlarında Potter'ın Clark's Corners'daki dükkânında korkunç bir tartışma cereyan etti. Stephen Rice arabasıyla sabahleyin Gardner çiftliğinin yakınından geçmiş ve yolun öte tarafındaki korunun yanında çamurlar içinde büyümekte olan yılanyastıklarını fark etmişti. Bu büyüklükte şeyler daha önce hiç görülmemişti ve kelimelerle ifade edilemeyecek tuhaf renkleri vardı. Biçimleri çok acayipti ve Stephen'i çok şaşırtan, daha önce hiç benzerine rastlamadığı bir kokuyu alan at gürültüyle burnunu çekmişti. O gün öğleden sonra, anormal bitkiyi yakından görmek için birçok kişi arabasını oraya sürdü ve hepsi de bu tür bitkilerin sağlıklı bir dünyada asla filiz vermemesi gerektiğinde fikir birliği ettiler. Önceki güzün kötü meyvesinden ileri geri söz edildi ve Nahum'un toprağında zehir bulunduğu kulak-

tan kulağa yayıldı. Bu zehir elbette ki meteoritti ve üniversiteden gelen adamların o taşı ne kadar acayip buldukları anımsanınca, bazı çiftçiler meseleyi onlara açtılar.

Onlar da bir gün Nahum'un ziyaretine geldiler, ama abuk subuk hikâyelerden ve folklorden hiç hazzetmedikleri için çıkardıkları sonuçtan pek söz etmediler. Bitkilerin acayip olduğu kesindi, ama bütün yılanyastıklarının biçimleri, kokuları ve renkleri az çok acayip değil miydi? Belki göktaşından toprağa bir mineral geçmişti, o da bir müddet sonra yok olur giderdi. Ayak izlerine ve ürken atlara gelince – belli ki göktaşının başlattığı bir dedikodudan ibaretti. Bu abuk subuk dedikodular karşısında ciddi adamların yapabileceği hiçbir şey yoktu; batıl inançlı köylüler her şeyi söyler, her şeye inanırlardı. Ve bütün o acayip günler boyunca profesörler küçümsemeyle uzak durdular. Onlardan sadece birisi, bir buçuk yıl sonra, polis tarafından kendisine iki küçük şişe dolusu toprak analiz etmek üzere verildiğinde, yılanyastığının o tuhaf renginin, meteorit parçasının üniversite spektroskobunda gösterdiği anormal tayfa ve gökten düşen taşın içerisine gömülü bulunan kırılgan küreciğin rengine çok benzediğini anımsadı. Bu numune de analiz edildiğinde ilkin aynı tuhaf tayfı verdi, ama daha sonra bu özellik kayboldu.

Ağaçlar, Nahum'un evi civarında vaktinden önce çiçeklendi ve geceleri rüzgârda uğursuz uğursuz sallanıp durdu. Nahum'un on beş yaşındaki ikinci oğlu Thaddeus, rüzgâr yokken bile ağaçların sallandığına yemin ediyordu, ancak dedikoducular buna pek itibar etmediler. Ama havada bir huzursuzluk olduğu kesindi. Bütün Gardner ailesi ne olduğunu çıkaramadığı her sese farkında olmadan kulak kabartma alışkanlığını edinmişti. Bu dinleme işi, bilincin yarı yarıya kaybolduğu anların bir ürünüydü. Ne yazık ki böylesi anlar her geçen hafta daha da arttı, öyle ki "bütün Nahum ailesine bir haller olduğu" herkesin ağzına düştü. İlk taşkıran çiçeği açtığında tam olarak yılanyastığının rengine benzemese de bir o kadar kimsenin görmediği tuhaf renkleri vardı. Nahum biraz çiçek toplayıp Arkham'a, *Gazette*'nin editörüne götürdü, ama bu önemli şahsiyet bu konuda, köylülerin anlamsız korkularının alaya alındığı gülünç

bir makale yazmaktan öte bir şey yapmadı. Nahum'un vurdumduymaz bir kentliye aşırı büyümüş yas-giysili kelebeklerin[103] bu taşkıran çiçeklerine karşı nasıl davrandığından söz etmesi bir hataydı.

Nisan, deyim yerindeyse, köylüleri delirtti; Nahum'un evinin yakınlarından geçen yolu kullanmamaya başladılar, sonunda da hepten terk ettiler. Bunun nedeni bitkilerdi. Tüm meyve ağaçları tuhaf renkli çiçekler açtı ve çayıra bitişik taşlı toprakta, yörenin florasıyla ilişkisini ancak bir botanikçinin kurabileceği garip garip bitkiler türedi. Yeşil çimenler ve ağaç yaprakları dışında hiçbir yerde sağlıklı renge rastlanmıyordu; bu dünyaya ait renkler arasında yeri olmayan temel bir rengin çeşitli hastalıklı ve parlak tonları egemendi her yere. Gelicikler sinsi bir tehdite dönüşmüş, kan otları renk sapkınlığında iyice azıtmıştı. Armmi ve Gardner'lar renklerin çoğunun bir türlü akıldan çıkmayan bir aşinalığı olduğunu düşündüler ve meteorit içerisindeki kırılgan küreciği anımsattığına karar verdiler. Nahum, dört dönümlük çayırla yüksek arazideki toprağını sürüp ekti, ama evin civarındaki topraklarına dokunmadı. Bir işe yaramayacağını biliyor ve yazın biten acayip bitkilerin bütün zehiri topraktan çekip alacağını umuyordu. Artık her şeye hazırlıklıydı ve yakınlarındaki bir şeyin işitilmeyi beklediği hissi bir alışkanlık halini almıştı. Komşuların, evinden çekinmelerinden gına gelmişti elbette, ama karısı daha da çok usanmıştı. Çocuklar, her gün okulda olduklarından daha iyi durumdaydılar, ama ister istemez dedikodulardan çekiniyorlardı. Özellikle, duyarlı bir genç olan Thaddeus çok acı çekiyordu.

Mayısta böcekler ortaya çıktı ve Nahum'un evi vızıldayan, sürünen hayvanlarla tam bir karabasana döndü. Yaratıkların çoğunluğunun görünüşleri ve hareketleri pek alışıldık türden değildi; geceki davranışları ise daha önceki deneyimlere pek uymuyordu. Gardner'lar geceleri etrafı gözetleme huyunu edindiler – ne olduğunu söyleyemeyecekleri bir şeyi görmek

103) Mourning-cloak butterflies: *Nymphalis antiopa*, mavi benekli, kahverengi kanatlarının kenarları sarı olan bir kelebek türü. Sarı Kenarlı kelebek de denir. (ç.n.)

için rastgele her yönü gözetliyorlardı. Hepsi de işte o zaman Thaddeus'un ağaçlar hakkında söylediklerinin doğruluğunu itiraf etti. Mehtabın aydınlattığı bir gökyüzüne doğru yükselen bir akçaağacın dallarını penceresinden seyrederken bunu ikinci olarak fark eden bayan Gardner oldu. Dallar kesinlikle hareket ediyordu ve rüzgâr da yoktu. Dallara yürüyen özsuyu olmalıydı bu. Büyümekte olan her şeye bir tuhaflık çökmüştü artık. Yine de bir sonraki keşfi yapan Nahum'un ailesinden birisi olmadı. Acayipliklerle içli dışlı olmakonları körleştirmişti, onların göremediği şey, yöreyle ilgili söylentileri bilmediğinden olacak bir gece arabasıyla oradan geçmekte olan Bolton'lu[104] çekingen bir kereste satıcısının gözüne çarptı. Adamın Arkham'da anlattıkları *Gazette*'de kısa bir paragrafta yer aldı ve Nahum dahil bütün çiftçiler onu ilk burada gördüler. Gece zifiri karanlık, arabanın farları ise çok cılızdı, ama vadideki bir çiftlik civarında –anlatılanlardan, herkes buranın Nahum'un çiftliği olduğunu çıkarmıştı– karanlık o kadar koyu değildi. Tüm bitki örtüsü, çimenler, yapraklar ve çiçekler donuk bir parıltıyla ışımaktaydı ve bir ara karanlıkta fosfor gibi ışıldayan bir şey ahırın yakınındaki avluda sinsice hareket etmişti.

Çimenler şimdiye kadar etkilenmemiş görünüyordu ve inekler evin yakınındaki çayırlıkta serbestçe otlamıştı, ama mayıs ayının sonlarına doğru süt bozulmaya başladı. O zaman Nahum inekleri yükseklerdeki araziye götürdü ve sorun da ortadan kalktı. Bundan sonra çok geçmeden çimen ve yapraklardaki değişiklik gözle görülür hale geldi. Tüm yeşillik griye dönüşüyor ve görülmedik ölçüde kırılganlaşıyordu. Ammi, artık orayı ziyaret eden tek insandı ve ziyaretleri gitgide seyrekleşiyordu. Okul kapandığında, Gardner'lar kelimenin tam anlamıyla dünyadan koptular ve bazen kentteki işlerini Ammi'ye gördürdüler. Tuhaf bir şekilde hem fiziksel hem de zihinsel bir çöküş içindeydiler ve Bayan Gardner'ın delirmiş olduğu haberleri yayıldığında kimse şaşırmadı.

104) Bolton: Doğu orta Massachusetts'te küçük bir kent. Bu kentten söz edilmesi Arkham'ın sahilde değil orta Massachusetts'te olduğu inancını pekiştirmek için olmalıdır. (ç.n.)

Haziran ayında, meteoritin düşüşünün yıl dönümüne yakın, zavallı kadın havada tanımlayamayacağı şeylerin bulunduğundan söz etti çığlık çığlığa. Kadıncağızın sayıklamalarında hiçbir belirli ad geçmiyordu; sadece fiiller ve zamirler dökülüyordu ağzından. Bir şeyler kıpırdıyor, değişiyor, çırpınıyordu ve kulakları, tamamen sesten ibaret olmayan itkilerle sızlıyordu. Bir şeyler götürülüyor–içinden bir şeyler çekiliyordu–olmaması gereken bir şey üzerine kapanıyordu–birisi onu uzaklaştırmalıydı–geceleyin hareketsiz duran hiçbir şey yoktu–duvarlar ve pencereler yer değiştiriyordu. Nahum karısını bölge akıl hastanesine göndermedi; kendi kendisine ve başkalarına zarar vermediği sürece evde dolaşmasına izin verdi. Hatta yüz ifadesi değiştiğinde de bir şey yapmadı. Ama çocuklar ondan korkmaya başladığında ve alay ederek yüzünü gözünü tuhaf şekillere soktuğu zaman Thaddeus bayılacak gibi olunca, Nahum, karısını tavanarasında kilit altında tutmaya karar verdi. Temmuz geldiğinde kadıncağız konuşmayı bıraktı dört ayak üzerinde sürünmeye başladı ve ay çıkmadan Nahum onun tıpkı şimdi artık geceleri ışıdığını bildiği yakınlardaki bitkiler gibi karanlıkta hafifçe ışık saçtığı şeklinde çılgınca bir fikre kapıldı.

Bundan kısa bir süre önce atlar korkarak dağılmıştı. Bir şeyler gece atları uyandırmıştı; kişnemeleri ve tahta bölmeleri tekmelemeleri korkunçtu. Onları sakinleştirmek için yapılacak bir şey yok gibiydi; Nahum ahırın kapısını açtığında hepsi birden ormandaki ürkmüş geyikler gibi yıldırım hızıyla dışarı uğramışlardı. Atların izini bulmak tam bir hafta almıştı, bulduklarındaysa dördünün de işe yaramaz ve yönetilemez olduğunu görmüşlerdi. Bir şey beyinlerini zedelemişti ve kendi iyilikleri için dördünün de vurulması gerekiyordu. Nahum ot kaldırmak için Ammi'den bir at ödünç aldı, ama atın ambara yanaşmayacağı görüldü. At ürktü, ayak diredi ve kişnedi; Nahum sonunda atı avluya sürmek zorunda kaldı; böylece adamlar ağır arabayı kol kuvvetiyle itip samanlığa yaklaştırarak otu attılar. Bu arada bütün bitki örtüsü grileşmekte ve gevrekleşmekteydi. Hatta çok tuhaf renkli çiçekler bile artık grileşiyordu; ağaçlar gri, ufak ve tatsız meyveler veriyordu. Yıldız çiçek-

leri ve gelin zambakları gri çiçekler açıp çarpıldılar; ön bahçedeki güller, zinnialar ve gülhatmilerin öylesine iğrenç bir görünüşleri vardı ki Nahum'un en büyük oğlu Zenas hepsini dibinden kesti. Tuhaf bir şekilde şişmiş böcekler de bu sırada öldü ve arılar kovanlarını terk ederek ormanlara kaçtı.

Eylüle kadar bütün bitkiler hızla ufalanıp grimsi bir toza dönüştü ve Nahum, toprak zehirini atamadan ağaçlar kuruyacak diye korktu. Karısı şimdi korkunç çığlık nöbetlerine yakalanıyordu; kendisi ve çocuklar sürekli bir asap bozukluğu içindeydiler. Artık insanlardan kaçıyorlardı; okul açıldığında çocuklar okula gitmediler. Kuyu suyunun bozulmuş olduğunu ilk fark eden, nadiren yaptığı ziyaretlerden birinde Ammi oldu. Ne tam olarak pis kokulu ne de tam olarak tuzlu denilebilecek kötü bir tadı vardı suyun ve Ammi dostuna, toprak yeniden düzelinceye kadar kullanmak için yüksek arazide yeni bir kuyu kazmasını salık verdi. Ama o zamana kadar tuhaf ve nahoş şeylere karşı nasır bağlamış olduğundan, Nahum bu uyarıya aldırış etmedi. O ve çocuklar, renk almış suyu, tıpkı amaçsız günler boyunca yetersiz ve kötü pişmiş yemeklerini yiyip, semeresiz ve yeknesak günlük işleri yaptıkları gibi kayıtsızca ve düşüncesizce içmeye devam ettiler. Sanki başka bir dünyada sırasıra dizilmiş adsız gardiyanlar arasından kesin ve bilinen bir mahva doğru yürüyorlarmış gibi vurdumduymaz bir boyun eğmişlik içindeydiler.

Thaddeus, Eylülde kuyuya su almaya gittikten sonra delirdi. Bir kovayla kuyuya gitmiş ve eli boş dönmüştü; çığlıklar atıyor, elini kolunu sallıyor, zaman zaman çılgınca bir kıkırdamayla veya fısıltıyla "aşağılardaki kıpırdayan renkler"den söz ediyordu. Ailede iki kişi birden çok kötü durumdaydı, ama Nahum çok yürekliydi. Çocuk düşüp yaralanmaya başlayıncaya kadar, onun bir hafta etrafta koşuşturmasına izin verdi, sonra onu tavanarasında annesinin odasının karşısındaki bir odaya kapattı. Kapalı kapılarının arkasından anne oğulun birbirlerine çığlıklarla seslenişleri çok korkunçtu; özellikle de onların, bu dünyadan olmayan korkunç bir dille birbirleriyle konuştuklarını hayal eden küçük Merwin için. Merwin'in hayal gücü giderek daha korkutucu bir hal alıyordu ve huzursuzluğu, en

büyük oyun arkadaşı olan ağabeyinin odaya kapatılmasından sonra iyice arttı.

Hemen hemen aynı sıralarda çiftlik hayvanları arasında ölümler baş gösterdi. Kümes hayvanları gri bir renk alarak çabucak ölüyordu; kesildiklerinde etlerinin kuru ve pis kokulu olduğu görüldü. Domuzlar haddinden fazla yağ bağlanıştı, sonra birden kimsenin açıklayamadığı iğrenç değişiklikler geçirmeye başladılar. Etleri elbetteki işe yaramazdı ve Nahum ne yapacağını bilmez durumdaydı. Köy veterinerleri çiftliğine yanaşmıyorlardı, Arkham'dan gelen veterinerse çok şaşırıştı. Domuzlar grileşmeye, gevrekleşmeye başlamıştı; düşüp ölmeden önce paramparça oluyorlardı, gözleriyle ağız ve burunları görülmemiş değişikliklere uğruyordu. Domuzlar hiçbir zaman lekeli otlarla beslenmediğinden durum açıklanabilecek gibi değildi. Sonra bela, sığıra musallat oldu. Hayvanların vücutlarının bazı kısımları veya tamamı esrarengiz bir şekilde büzülüyor ya da sıkışıyordu ve iğrenç tarzda parçalanıp dağılmalar yaygındı. Son aşama –ki mutlaka ölümle sonuçlanıyordu– domuzlardaki gibi grileşme ve gevrekleşme idi. Zehir söz konusu değildi, çünkü bütün bunlar kapısı bacası zorlanmamış bir ahırda kapalı tutulan hayvanlarda görülmüştü. Sinsi sinsi dolaşan bir yaratık da ısırarak virüs taşınış olamazdı, çünkü dünyadaki hangi canlı hayvan somut engelleri aşabilirdi ki? Bu ancak doğal bir hastalık olabilirdi – ama hangi hastalığın böylesi sonuçlara yol açabileceği aklın alabileceği bir şey değildi. Hasat zamanı geldiğinde çiftlikte bir tek canlı hayvan kalmamıştı; kümes hayvanları ve sığır ölmüş, köpeklerse kaçıp gitmişti. Çiftlikteki üç köpeğin üçü de bir gece ortadan kaybolmuş, bir daha da onları gören olmamıştı. Beş kedi daha önce gitmişti, ama artık hiç fare görülmediğinden, gidişleri pek fark edilmemişti; sadece Bayan Gardner bu zarif hayvanların yokluğunu dert edinmişti.

Ekimin on dokuzunda Nahum sarsak adımlarla Ammi'nin evine uğramış, korkunç haberler getirmişti. Ölüm zavallı Thaddeus'u tavanarasındaki odasında bulmuştu ve anlatılamayacak bir tarzda gelmişti ölüm. Nahum, çiftliğin arkasındaki parmaklıkla çevrili aile mezarlığında bir mezar kazmış ve

bulabildiği her şeyi içine koymuştu. Demirli küçük pencereye ve kilitli kapıya dokunulmadığına göre, sebep dışarıdan olamazdı, ama durum aynen ahırdaki gibiydi. Ammi ile karısı felakete uğramış adamı ellerinden geldiğince teselli ettiler, ama bunu yaparken de korkudan tüyleri diken diken oldu. Dehşetin tâ kendisi Gardnerlar'a ve dokundukları her şeye sıkı sıkıya yapışmış gibiydi ve onlardan birisinin evdeki mevcudiyeti bile adlandırılamayan ve adlandırılması olanaksız bölgelerden alınan bir soluktu. Ammi istemeye istemeye dönüş yolunda Nahum'a eşlik etti ve içini çeke çeke isterik bir ağlama tutturmuş küçük Merwin'i sakinleştirmek için elinden geleni yaptı. Zenas sakinleştirilmeyi gereksinmiyordu. Son zamanlarda gözlerini boşluğa dikip bakmaktan ve babasının kendisine söylediklerini yerine getirmekten başka yaptığı bir şey yoktu. Ammi, kaderin ona merhametli davranmış olduğunu düşündü. Ara sıra Merwin'in çığlıklarına tavanarasından gelen hafif bir ses karşılık veriyordu; Ammi'nin soru dolu bakışlarına Nahum, karısının çok zayıf düşmüş olduğu yanıtını verdi. Ve gece yaklaştığında, Ammi evden uzaklaşmanın bir yolunu buldu, zira arkadaşlık bile, bitkilerin zayıf bir ışıkla parıldamaya başladığı ve ağaçların rüzgâr olsun veya olmasın iki yana salındığı bu yerde kalmasını sağlayamazdı. Hayal gücünün daha gelişkin olmaması gerçekten de Ammi için bir şanstı. Meselenin geldiği bu noktada bile aklı bunlara çok az yatıyordu, ama kopmak üzere olan felaketin işaretleri arasında bir bağlantı kurabilse ve üzerlerinde düşünebilseydi, mutlaka delirirdi. Alacakaranlıkta evine dönmekte acele etti; deli kadının ve korkudan sinirleri bozulmuş çocuğun çığlıkları korkunç bir şekilde kulaklarında çınlıyordu.

Üç gün sonra Nahum sabahın köründe Ammi'nin mutfağında beliriverdi ve ev sahibinin yokluğunda dehşet verici öyküsünü bir kez daha, kekeleyerek, korkunun pençesinde kıvranan Bayan Pierce'e anlattı. Söz konusu bu defa küçük Merwin'di. Gitmişti. Gece geç saatlerde elinde bir fener ve bir kovayla kuyuya gitmiş, bir daha da geri dönmemişti. Günlerdir ayılıp bayılıyor, nereye gideceğini ne yapacağını bilemiyordu. Her şeye bağırıyordu. Avludan korkunç bir çığlık gelmiş ve baba

kapıya varmadan önce çocuk gitmişti. Çocuğun yanına aldığı fenerin ışığı kaybolmuştu ve kendisinden de iz yoktu. O zaman Nahum, fenerle kovanın da gitmiş olduğunu düşünmüştü, ama şafak söktüğünde ve bütün gece ormanda ve tarlalarda sürdürdüğü araştırmalardan ağır, yorgun adımlarla döndüğünde, kuyunun yakınlarında çok tuhaf bazı şeyler bulmuştu. Fener olması gereken, ezilmiş ve bir miktar erimiş bir demir kütlesi vardı; yanında da bir kova sapıyla burulmuş demir halkalar vardı; her ikisi de yarı yarıya erimiş olan bu şeyler kovadan geriye kalmış olmalıydılar. Hepsi bu kadar. Nahum hiçbir şey düşünemiyordu; Bayan Pierce'in kafası bomboştu ve Ammi de eve dönüp öyküyü dinlediğinde hiçbir tahminde bulunamadı. Merwin gitmişti ve Gardnerlar'dan korkup uzak duran civardaki insanlara bunu anlatmanın yararı yoktu. Her şeye gülen Arkham'lılara da bunu anlatmanın yararı yoktu. Önce Thad, şimdi de Mernie gitmişti. Bir şeyler sessizce sokuluyor, sokuluyordu ve görülmeyi, hissedilmeyi ve işitilmeyi bekliyordu. Nahum da yakında gidecekti; kendisinden sonra yaşamaya devam ederlerse, karısıyla Zenas'a göz kulak olmasını istedi Ammi'den. Bütün bunlar bir tür ilahi yazgı olmalıydı; ama sebebini kestiremiyordu, çünkü bugüne kadar bildiği kadarıyla hep Tanrı'nın yolunda yürümüştü.

Ammi iki haftadan fazla bir süre Nahum'u görmedi, sonra ne olmuş olabilceğini düşünerek endişeye kapıldı ve korkusunu yenerek Gardner'ın çiftliğini ziyarete gitti. Büyük bacadan duman çıkmıyordu, ziyaretçi bir an için en kötü olasılığı düşünerek kaygılandı. Çiftliğin görünüşü içler acısıydı – zemin kurumuş gri otlarla ve yapraklarla kaplıydı; arkaik duvarlardan ve sivri üçgen çatılardan düşmüş asma dalları yerde yatıyordu ve kocaman çıplak ağaçlar dallarını sanki kasıtlı bir kötü yüreklilikle gri Kasım göğüne uzatmıştı; Ammi bu hissin dalların eğimindeki çok küçük değişimlerden geldiğini düşünmekten kendini alamadı. Tüm bunlara karşın, Nahum hayattaydı. Çok zayıf düşmüştü ve alçak tavanlı mutfakta bir divanda yatıyordu, ama bilinci tamamen yerindeydi ve Zenas'a basit emirler verebiliyordu. Oda felaket soğuktu; Ammi görünür bir şekilde titrerken, ev sahibi güçlü bir sesle Zenas'a daha fazla

odun getirmesi için bağırdı. Oduna aslında müthiş ihtiyaç vardı; bir mağarayı andıran ocakta ateş yoktu, bomboştu; bacadan içeri giren dondurucu rüzgârda uçuşan bir kurum tabakasıyla örtülüydü ocağın içi. Tam o sırada Nahum daha fazla odun getirilmesinin artık kendisini rahatlatıp rahatlatmayacağını sordu, o zaman Ammi ne cereyan etmiş olduğunu gördü. Sonunda gerçekle olan bağı kopmuştu ve bahtsız çiftçinin zihni daha fazla acıya kapalıydı.

Ortalarda görünmeyen Zenas hakkında sorduğu ustaca sorulardan Ammi anlaşılır bir bilgiye ulaşamadı. Aklı karışık babanın bütün söylediği, "Kuyuda – o, kuyuda yaşıyor" oldu. Sonra birden ziyaretçinin aklına delirmiş kadın geldi ve onun hakkında sorular sormaya başladı. Şaşıran zavallı Nahum'un yanıtı "Nabby mi? Nabby'ye n'olmuş ki, buralarda bir yerde," oldu ve Ammi çok geçmeden kadıncağızı kendisinin gidip araması gerektiğini anladı. Ammi, zararsız gevezeyi divanda yatar durumda bırakıp, kapının yanındaki çividen anahtarları alarak tavanarasına çıkan gıcırtılı merdivenleri tırmandı. Yukarısı çok yakındı ve çok pis kokuyordu; hiçbir taraftan herhangi bir ses duyulmuyordu. Görülen dört kapıdan sadece birisi kilitliydi; aşağıdan aldığı halkaya takılı çeşitli anahtarları bu kapıda denedi. Üçüncü anahtar kilide uydu ve Ammi biraz uğraştıktan sonra alçak beyaz kapıyı itip açtı.

İçerisi oldukça karanlıktı, çünkü pencere çok küçüktü ve kaba tahta çubuklar ışığı epeyce engelliyordu; Ammi geniş tahtalardan yapılmış zeminde ilkin hiçbir şey göremedi. Koku dayanılabilecek gibi değildi; daha fazla içeri girmeden geri çekilip başka bir odadan ciğerlerine solunabilir hava doldurarak geri dönmek zorunda kaldı. İçeri girdiğinde, köşede bir karaltı görerek çığlığı bastı. Çığlık çığlığa bağırırken bir an için bir bulutun pencereyi karartır gibi olduğunu düşündü ve bir an sonra da iğrenç bir buharın kendisini sıyırıp geçtiği hissine kapıldı. Tuhaf renkler gözlerinin önünde dans etti; eğer o anda duyduğu dehşet kanını dondurmamış olsaydı meteoritin içerisindeki, jeolog çekiciyle parampara edilen küreciği ve baharda filizlenen hastalıklı bitki örtüsünü düşünürdü. Ama o anda, karşı karşıya kaldığı ve genç Thaddeus ile çiftlik hayvanlarının

adsız yazgısını paylaştığı belli olan iğrenç şeyden başka bir şey düşünecek halde değildi. Ama bu korkunç şeyin en dehşet verici yanı, ufalanmayı sürdürürken belirgin bir şekilde hareket ediyor olmasıydı.[105]

Ammi bana bu sahneyle ilgili ilave ayrıntılar vermedi, ama köşedeki şekil, öyküsünde hareket eden bir şey olarak bir daha görünmedi. Sözü edilemeyecek şeyler vardır ve insanlığın yaygın bir şekilde yaptığı bir şey, bazen yasalarca zalim bir şekilde yargılanır. Tavanarası odasında hareket eden bir şey kalmamış olduğu sonucunu çıkardım; hareket etme yeteneğine sahip bir şeyi orada bırakmak, bundan sorumlu olan kişiyi ebedi azapla lanetleyecek canavarca bir iş olurdu. Kolay heyecanlanmayan bu çiftçinin yerinde kim olsa bayılır ya da aklını kaçırırdı, ama Ammi bilinci yerinde olarak dönüp alçak kapıdan çıktı ve kapıyı lanet esrarın üzerine kilitledi. Şimdi uğraşması gereken Nahum vardı; adamcağız beslenmeli, bakılmalı ve bakımın yapılacağı bir yere götürülmeliydi.

Ammi karanlık merdivenlerden inmeye hazırlanırken, güm diye bir ses duydu aşağıdan. Hatta bastırılmaya çalışılan bir çığlık da işitir gibi oldu ve yukarıdaki korkunç odada yüzünü yalayıp geçen nemli ve soğuk buharı anımsadı. Çığlık atmasına ne sebep olmuştu, içeri giren neydi? Anlaşılmaz bir korkunun yerine çivilediği Ammi, aşağıdan daha başka sesler de duydu. Ağır bir şeyin sürüklenmekte olduğu hiç kuşkuya yer bırakmayacak denli açıktı ve sanki en iğrenç türünden şeytani ve murdar bir emiş sesi vardı. Bütün bu seslerin hareketlendirdiği duyularıyla pek de anlamadan yukarıda ne görmüş olduğunu düşündü. Aman Tanrım! Nasıl uğursuz bir düş dünyasına böyle düşüncesizce dalmıştı? Ne ileri, ne geri gitmeye cesaret edemeden, çivilenip kaldığı merdiven başının karanlığında, korkudan tir tir titriyordu. Sahnenin her ayrıntısı beynini kavuruyordu. Sesler, korkunç bir şeyler olacağı beklentisi,

105) Bu pasaj Arthur Machen'in "*Beyaz Tozun Öyküsü*" adlı öyküsündeki bir pasajı fazlasıyla anımsatmaktadır. Bkz. *Ateş Piramiti* (Babil Kitaplığı-22), Arthur Machen, Türkçesi: Hasan Fehmi Nemli, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2002. (ç.n.)

karanlık, dar merdivenlerin dikliği...görülebilen bütün ahşap doğramanın, basamakların, tırabzanların, açığa çıkmış sıva tirizlerinin ve kirişlerin hepsinin hafif, ama yanılgıya yer vermeyecek tarzda ışıyor olması!

Sonra, Ammi'nin dışarıdaki atının çılgınca kişnediği, ardından da, kudurmuş gibi dörtnala kaçan bir atın patırtısı duyuldu. At ve arkasındaki dört tekerlekli hafif araba, atın kaçmasına neyin neden olduğunu tahmin etmeye çalışan korku içindeki adamı karanlık merdiven başında bırakarak, bir anda ses eriminin dışına çıktı. Ama, hepsi bu kadar değildi. Orada başka bir ses daha vardı. Sıçrayan bir sıvının –suyun– sesi; kuyu olmalıydı bu. Hero'yu bağlamadan kuyunun yanına bırakmıştı; arabanın tekerleklerinden biri kuyu duvarının tepeliğine sürünerek kuyunun içine bir taş düşürmüş olmalıydı. İğrenilecek derecede eski tahtalar ölgün ölgün ışımaya devam ediyordu. Tanrım! Ne kadar eskiydi bu ev! Büyük bölümü 1670'den önce inşa edilmişti, balıksırtı dama gelince 1730'dan sonra inşa edilmiş olamazdı.

Aşağı katın zemininden gelen hafif bir tırmalama sesi açıkça duyuluyordu; Ammi, tavanarasından aldığı sağlamca bir sopayı sıkıca kavradı. Bütün cesaretini toplayarak yavaş yavaş merdivenleri indi ve mutfağa yöneldi. Ama oraya kadar gitmesine gerek kalmadı, çünkü aradığı şey artık orada değildi. Kendisini karşılamaya gelmişti ve şöyle ya da böyle hâlâ canlıydı. Oraya kendisinin mi sürünerek geldiğini, yoksa dışarıdan bir kuvvetin mi sürüklediğini Ammi söyleyemezdi, ama ölüm işini bitirmek üzereydi. Her şey son yarım saat içinde olup bitmişti, ama çürüme, grileşme ve parçalanma zaten epey yol almıştı. Korkunç bir şekilde gevrekleşmişti ve kuru parçalar pul pul dökülüyordu. Ammi ona dokunamadı; bir zamanlar bir yüz olması gereken şeyin bu çarpık ve gülünç taklidine dehşet içinde bakıyordu. "Neydi o Nahum? – Neydi o?" Nahum'un dışarı uğramış, çatlak dudakları güçlükle aralandı ve hışırtılı bir fısıltıyla nihai cevabı verdi.

"Hiçbir şey... hiçbir şey... renk... yanıyor... soğuk ve ıslak... ama yanıyor... kuyuda yaşıyordu... onu gördüm... duman gibi bir şey... tıpkı geçen baharın çiçekleri gibi... kuyu

geceleri parlıyor... Thad, Mernie ve Zenas... her şey canlı... her şeydeki hayatı emiyor... şu taşın içinde... şu taşın içinde gelmiş olmalı... bütün buraları zehirledi... ne istediğini bilmiyorum... üniversiteden gelen adamların taştan kazıyıp çıkardıkları şu yuvarlak şey... onu parçaladılar aynı renkteydi... tıpkı çiçekler ve bitkiler gibi... onlardan daha bir sürü olmalı... tohumlar... tohumlar... büyüdüler... onu ilk defa bu hafta gördüm... Zenas'ı kuvvetle etkilemiş olmalı... hayat dolu, büyük bir çocuktu... önce zihninizi darmadumman ediyor, sonra sizi ele geçiriyor... kuyuda... bu konuda sen haklıydın... kötü su... Zenas asla kuyudan geri gelmez... uzaklaşamazsın... seni çeker... bir şeylerin gelmekte olduğunu bilirsin, ama ne fayda Zenas götürüldüğünden beri onu tekrar tekrar gördüm... Nabby nerde, Ammi?... kafam hiç yerinde değil... ona son defa yemek verdiğimden bu yana ne kadar zaman oldu bilmiyorum... dikkatli olmazsak o şey onu ele geçirir... sadece bir renk... bazen geceye doğru onun yüzü de o rengi alıyor... yanıyor ve emiyor... o şey, şeylerin burdaki gibi olmadığı bir yerden geliyor... profesörlerden biri böyle demişti... haklıydı... bak Ammi, bir şey daha yapacak... hayatı emiyor..."

Ama hepsi bu kadardı. Bunları söyleyen şey, daha fazla konuşamadı, çünkü bütünüyle çöktü. Ammi, geriye kalan şeyin üzerine kırmızı damalı bir masa örtüsü örttü ve arka kapıdan kendini dışarıya, tarlalara attı. Dört dönümlük çayıra çıkan yokuşu tırmandı ve kuzey yolunu tutarak ormanın içinden düşe kalka evine doğru yürümeye başladı. Atının korkup kaçtığı o kuyunun yanından geçemezdi. Kuyuya pencereden bakmış ve bileziğinden hiçbir taşın eksik olmadığını görmüştü. Öyleyse demek oluyordu ki araba hiçbir şeye çarpıp düşürmemişti–suyun sıçramasının nedeni başka bir şey olmalıydı– zavallı Nahum'a yapacağını yaptıktan sonra kuyuya giden bir şey...

Ammi evine vardığında, at ve araba kendisinden çok önce gelerek, karısını büyük bir endişeye sevk etmişti. Ammi hiçbir açıklama yapmadan, karısını rahatlattıktan sonra, derhal Arkham'a doğru yola koyuldu ve yetkililere Gardner ailesinin artık var olmadığını haber verdi. Hiçbir ayrıntıya girmedi, sadece

Nahum'la Nabby'nin ölmüş olduklarını anlattı; Thaddeus'un ölümü zaten biliniyordu; ölüm sebeplerinin çiftlik hayvanlarını kırıp geçiren aynı tuhaf hastalık gibi göründüğünden söz etti. Ayrıca Merwin ile Zenas'ın da ortadan kaybolmuş olduğunu söyledi. Polis karakolunda epeyce sorgulandıktan sonra Ammi sonunda, ön soruşturma memuru, bir tıbbi muayeneci ve hastalanmış hayvanları tedavi etmiş olan veterinerle birlikte üç polis memurunu Gardner çiftliğine götürmeye mecbur bırakıldı. Ammi gitmeyi hiç mi hiç istemiyordu, çünkü vakit ikindi olmuştu ve o lanetli yerdeyken karanlığın bastırmasından korkuyordu, ama yanında bu kadar çok adam olması onu biraz rahatlatıyordu.

İki atın çektiği dört tekerlekli bir arabaya binen altı kişi, Ammi'nin arabasını takip ederek saat dört civarında, salgın hastalığa yakalanmış çiftliğe vardı. Çok korkunç vakalara alışkın görevlilerin hiçbiri, tavanarasında ve alt kattaki damalı örtünün altında buldukları şeylere kayıtsız kalamadı. Kasvetli, ıssız çiftliğin genel görünüşü zaten yeterince korkunçtu, ama ufalanmakta olan bu iki şey bütün sınırları aşıyordu. Kimse bu şeylere uzun süre bakamıyordu, tıbbi muayeneci bile inceleyecek çok şey kalmamış olduğunu kabul etti. Numuneler elbette analiz edilebilirdi, bu yüzden tıbbi muayeneci numune almakla meşgul oldu – sonunda iki küçük şişe dolusu tozun götürüldüğü üniversite laboratuvarında daha sonra çok şaşırtıcı sonuçlar elde edildi. Spektroskop altında her iki numune de bilinmeyen bir tayf verdi; şaşırtıcı bantların çoğunluğu önceki yıllarda o acayip meteoritin tayfında görülen bantların tam olarak aynısıydı. Bu tayfı veren özellik, bir ay içerisinde yok oldu; bundan sonra toz, esas olarak alkali fosfatlardan ve karbonatlardan ibaret bir karışımdı.

Ammi, o zaman ve orada bir şey yapmaya kalkışacaklarını düşünseydi, adamlara kuyudan söz etmezdi. Güneş batmak üzereydi ve Ammi oradan uzaklaşmaya can atıyordu. Büyük çıkrığın yanındaki taştan kuyu bileziğine sinirli bir şekilde göz atmaktan kendini alamıyordu; dedektiflerden birisi sorduğunda da, Nahum'un kuyudaki bir şeyden korktuğunu –hem de Merwin ya da Zenas kaybolduğunda bile gidip oraya bakmayı

düşünemeyecek kadar çok korktuğunu– kabul etti. Bundan sonra adamlar kuyunun suyunu boşaltıp derhal incelemeye başlamaktan başka bir şey yapamazlardı; böylece kova kova pis kokulu su çekilip avlunun iyice su emmiş zeminine boca edilirken, Ammi korkudan titreyerek beklemek zorunda kaldı. Adamlar sıvıyı tiksintiyle kokladılar ve sonuna doğru, ortaya çıkan pis koku yüzünden burunlarını kapamak zorunda kaldılar. İş, korktukları kadar uzun sürmeyecekti, zira su seviyesi hayret edilecek denli düşüktü. Buldukları şeyden kesin olarak söz etmenin gereği yoktu. Kalıntıları esas olarak iskelet olmakla birlikte, Merwin ve Zenas'ın her ikisi de kısmen oradaydı. Ayrıca, hemen hemen aynı durumda küçük bir geyik, iri bir köpek ve çok sayıda daha küçük hayvanın kemikleri vardı. Kuyunun dibindeki sulu çamur ve balçık, sebebi açıklanamaz bir şekilde gözenekliydi ve fokur fokur kaynamaktaydı; eline bir sırık alarak, tutamaçlar yardımıyla aşağı inen birisi, sırığı katı bir engelle karşılaşmaksızın istediği kadar derine batırabildiğini gördü.

Şimdi alacakaranlık çökmüş; evden fenerler getirilmişti. O zaman, kuyudan daha fazla bilgi elde edilemeyeceği görüldüğünden herkes içeri çekildi ve zaman zaman bulutlardan sıyrılan hayaletimsi bir yarım ay, dışarının kasvetli ıssızlığını soluk bir ışıkla aydınlatırken eski oturma odasında oturup görüştüler. Adamlar bütün bu olup bitenlere cidden şaşırmışlardı ve bitki örtüsünün tuhaf durumuyla, çiftlik hayvanlarına ve insanlara musallat olan bilinmeyen hastalık ve Merwin ile Zenas'ın pis kokulu kuyu içindeki açıklanamaz ölümleri arasında hiçbir ikna edici ortak unsur bulamıyorlardı. Kırsal alanda dolaşan söylentileri duymuş oldukları doğruydu, ama doğal yasalara aykırı herhangi bir şeyin olabileceğine inanamıyorlardı. Meteoritin toprağı zehirlemiş olduğuna kuşku yoktu, ama bu topraklarda yetişmiş hiçbir şey yemeyen insanların ve hayvanların hastalığı bambaşka bir şeydi. Kuyu suyu muydu bunun nedeni? Büyük bir olasılıkla. Suyun analizini yaptırmak iyi bir fikir olabilirdi. Ama nasıl tuhaf bir delilik iki çocuğun da kuyuya atlamasına neden olmuş olabilirdi? Her ikisi de aynı şekilde hareket etmişti – ve onlardan geriye kalanlar, ikisinin de gri,

gevrek ölüme yakalandıklarını gösteriyordu. Neden her şey bu kadar gri ve gevrekti?

Kuyu civarındaki parıldamayı ilk fark eden, pencerenin yanına oturmuş, avluyu seyreden soruşturma görevlisi oldu. Gece tam olarak çökmüştü ve tiksinç toprak, hafif olmakla birlikte, üzerine düşen düzensiz ay ışığının aydınlatabileceğinden daha aydınlıktı, ama bu yeni parıltı çok farklı bir şeydi; sanki karanlık kuyudan bir projektörün şiddeti azaltılmış ışınları gibi yükseliyordu ve boşaltılan suyun oluşturduğu küçük birikintilerde ölgün yansımalara yol açıyordu. Çok tuhaf bir rengi vardı ve herkes pencereye üşüşürken, Ammi müthiş bir çığlık kopardı. Çünkü bu iğrenç, bu zehirli ışın demetinin rengi ona hiç de yabancı değildi. Bu rengi daha önce görmüş ve ne anlama gelebileceğini düşünmekten korkmuştu. Ammi bu rengi meteorit içerisindeki pis, kırılgan kürecikte görmüştü. İki yaz önce, baharın çılgın bitkilerinde görmüştü ve daha bu sabah, inanılmaz şeylerin cereyan ettiği o korkunç tavanarası odasının parmaklıklı penceresinde bir an için gördüğünü sanmıştı. Orada bir an parıldamış ve yapışkan, iğrenç bir buhar yüzünü yalayarak geçmişti – ve zavallı Nahum o renkte bir şey tarafından yatağından dışarı sürüklenmişti. Nahum son anında böyle demişti – kürecik ve bitkiler demişti. Bundan sonra avludaki atı gemi azıya alarak kaçmış ve kuyudan bir su sıçratma sesi gelmişti – ve şimdi de kuyu, aynı şeytani, korkunç rengi kusmaktaydı geceye.

En gergin anda bile salt bilimsel bir noktaya şaşırmış olması, Ammi'nin zekâsının keskinliğine verilebilir. Güpegündüz, sabah göğüne açılan bir pencerenin önünde bir anlığına gördüğü buhardan da geceleyin karanlık ve mahvolmuş bir manzarada fosforluymuş gibi ışıdığı görülen bir sisten de aynı izlenimlere kapılmış olmasına şaşmamak elinden gelmiyordu. Doğru değildi bu –Doğa'ya aykırıydı– felakete uğramış arkadaşının dehşet verici son sözlerini anımsadı: "O şey, şeylerin burdaki gibi olmadığı bir yerden geliyor profesörlerden biri böyle demişti..."

Yolun kıyısındaki iki kuru fidana bağlanmış olan dışarıdaki üç at, çılgınca kişneyip eşiniyordu. Araba sürücüsü bir şeyler

yapmak için kapıya doğru yöneldiğinde, Ammi tir tir titreyen elini omzuna koyarak, "Dışarı çıkma," diye fısıldadı, "Onlar, bizim bildiğimizden daha fazlalar. Nahum, bir şeyin kuyuda yaşadığını ve insanın hayatını emdiğini söyledi. Onun, geçen yıl Haziranda düşen göktaşında hepimizin gördüğü yuvarlak top gibi bir şeyden büyüdüğünü söyledi. Emiyor ve yanıyormuş, dedi, ama tıpkı şimdi şu dışarıdaki ışık gibi, şu az da olsa görülebilen ama ne olduğunu söyleyemeyeceğiniz ışık gibi, sadece bir renkmiş. Nahum, onun yaşayan her şeyle beslendiğini ve sürekli kuvvetlendiğini düşünüyordu. Şu geçen hafta onu görmüş olduğunu söyledi. Üniversiteli adamların geçen yıl gökten düştüğünü söyledikleri taş gibi, onların da uzaydan geldiğini söyledi Nahum. Onun yapısı ve işleyişi, Tanrı'nın dünyasındaki şeylere benzemez. O, ötelerden bir şey."

Kuyudan gelen ışık kuvvetlenir ve bağlı atlar giderek artan bir çılgınlıkla kişneyip eşelenirlerken, adamlar kararsızlıkla duraksadılar. İkisi evde, ikisi kuyuda bulunan dört korkunç kalıntıyla eski ve lanetli evin bizzat kendisinden, arkalarındaki odunluktan ve önlerindeki sümüksü derinlikten fışkıran şu yanardöner, şu bilinmeyen, berbat ışın sütunundan kaynaklanan dehşetle, gerçekten korkunç bir andı. Ammi, tavanarası odasındaki yapışkan, renkli buharın kendisine hiç zarar vermeden nasıl sürünerek geçtiğini unutarak, salt içgüdüyle, sürücüyü dışarı çıkmaktan alıkoymuştu ve belki de tek doğru hareket tarzı buydu. O gece dışarıda ne olduğunu hiçbir zaman hiç kimse bilmeyecekti ve ötelerden gelmiş olan küfrün, akıl sağlığı yerinde hiç kimseye bugüne kadar zarar vermemiş olmasına karşın, giderek artar gibi görünen kuvvetiyle ve ay ışığının aydınlattığı parçalı bulutlu bir gökyüzü altında birazdan sergileyeceğine dair özel işaretler verdiği amacıyla, son anda ne yapıp yapmayacağını kim söyleyebilirdi ki?

Birden, penceredeki dedektiflerden biri, kısa bir an nefesini tuttu. Diğerleri ona baktılar, sonra bakışlarını çabucak yukarıya, adamcağızın rastgele etrafa dolaşan bakışlarının üzerinde çivilendiği noktaya çevirdiler. Söze gerek yoktu. Köylülerin tartıştığı şey, artık tartışma götürür olmaktan çıkmıştı; grupta bulunan herkesin sonradan fısıltılarla fikir birliğine

varması yüzünden, tuhaf günlerden Arkham'da hiç söz edilmedi. Her şeyden önce, gecenin o saatinde hiç esinti olmadığını belirtmek gerekiyor. Daha sonra rüzgâr çıkmış olmakla birlikte, o sırada kesinlikle esmiyordu. Ölmemekte ayak direyen yaban hardalının griye çalan, hastalıklı, kuru uçları ve orada duran dört tekerlekli hafif arabanın tavanındaki püsküller kıpırdamıyordu. Ama yine de bütün bu gergin, allahsız dinginlik içerisinde avludaki bütün ağaçların çıplak dalları hareket ediyordu. Hastalıklı bir şekilde spazm geçirerekseğiriyor, ay ışığının aydınlattığı bulutlara çılgın kasılmalarla pençe atıyor, sanki kara köklerinin altında kıvranan ve mücadele eden bir yeraltı dehşeti ile bağlantılı yabancı ve bedensiz bir güç tarafından silkeleniyormuş gibi takatsizce zehirli havayı tırmalıyordu.

Saniyeler boyunca kimse soluk alamadı. Sonra, ayın önünden daha karanlık bir bulut geçti ve çırpınmakta olan dalların silueti geçici olarak gözden silindi. Bunun üzerine bütün gırtlaklardan korkunun boğduğu aynı güçlü çığlık yükseldi. Bir an gözden silinen siluetle birlikte dehşet yok olmadı ve karanlığın koyulaştığı bu korkunç anda bütün seyirciler, ağacın tepe noktası hizasında binlerce minik noktanın zayıf ve murdar bir ışıkla kıvrandığını, dalların uç noktalarını gemici nuru[106] gibi ya da Hamsin Yortusu'nda[107] havarilerin başlarının üzerinde görülen alevlere benzer bir ışıkla aydınlattığını gördüler. Sanki leşle beslenen kocaman bir ateşböceği ordusu lanetli bir bataklığı istila etmiş de cehennemi bir dans tuttturmuş gibi yapay ışıklar kıvıl kıvıl oynuyordu; rengine gelince Ammi'nin tanıyarak büyük bir ürküye kapılmasına yol açan aynı adsız saldırgandı. Bu arada

106) Gemici nuru (St. Elmo's fire): Fırtınalı havalarda, bazen ağaçların tepe noktaları, direk ya da uzun nesnelerin uçları gibi sivri noktalarda biriken artı yük ile bulutların eksi yükünün sebep olduğu mavimsi ışık. (ç.n.)

107) Hamsin yortusu (Pentikost, Hasat Bayramı, Turfanda Bayramı): Grekçe 'ellinci' anlamına gelen *pentecoste*'den. Başlangıçta Yahudilerin ziraat bayramı (Fısıh Bayramı'ndan elli gün sonra kutlanır). İsa'nınn göğe çıkışının ellinci günü, Havariler Kudüs'te toplandılar. Sonra 'ansızın gökten, güçlü bir yelin esişini andıran bir ses geldi ve bulundukları evi tümüyle doldurdu. Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler.' (Bkz. İncil, Elçilerin İşleri, 2.2) (ç.n.)

kuyudan fışkıran ışın demeti giderek daha parlak bir hal alıyor, birbirine sokulmuş adamların zihinlerinde, sağlıklı birinin hayal gücünü fersah fersah aşan bir felaket ve anormallik duygusu yaratıyordu. *Işımıyordu* artık, *dökülüyordu*; ne idüği belirsiz renk, kuyudan çıkarak şekilsiz bir akım halinde sanki doğrudan gökyüzüne ağıyordu.

Veteriner korkudan titreyerek ön kapıya yürüdü ve ağır kol demirini indirdi. Ammi de daha az titremiyordu; ağacın giderekartan parlaklığına dikkati çekmek isterken denetleyemediği sesiyle az çaba göstermedi doğrusu. Atların kişnemeleri ve yeri eşelemeleri son derece korkutucu bir hal almıştı, ama eski evde bulunan bu adamlardan bir teki bile dünyada parmağını kıpırdatacak değildi. Ağaçların huzursuz dalları her geçen saniye daha fazla dikleşirken, parlaklıkları da bir o kadar arttı. Kuyu çıkrığının ahşabı şimdi parıldıyordu; tam o sırada polislerden birisi korkudan dili tutulmuş bir vaziyette batıdaki taş duvarın yakınlarında bulunan tahta sundurmaları ve arı kovanını işaret etti. Onlar da parıldamaya başlamıştı, ama ziyaretçilerin bağlı araçları şimdiye dek pek etkilenmiş görünmüyordu. Sonra yoldan büyük bir patırtı ve dört nal sesi geldi; daha iyi görebilmeleri için Ammi feneri söndürürken, çılgınca bir korkuya kapılan demir kırı atların bağlı oldukları fidanı kırarak, arkalarındaki arabayla birlikte kaçtıklarını anladılar.

Yaşanılan şok bazı dilleri çözdü ve sıkıntı içerisinde fısıldaştılar. "Bu civarda bulunan organik her şeye yayılıyor," dedi tıbbi muayene görevlisi. Kimse yanıt vermedi, ama kuyuya inmiş olan adam, kuyuda kullandığı sırığın kavranamaz bir şeyi rahatsız etmiş olabileceğini ima etti. "Çok korkunçtu," diye devam etti sözlerine, "Dibi yoktu. Sırf kabar kabar bir balçık ve altında pusuya yatmış bir şeyin bulunduğu duygusu." Ammi'nin atı, biçimsiz düşüncelerini mırıltıyla dile getiren sahibinin sesinde titremelere yol açarak dışarıda, yolun kenarında eşiniyor, sağır edici bir gürültüyle kişniyor hâlâ. "O şey, o taşla geldi... onların zekâsıyla ve bedeniyle beslendi... Thad, Mernie, Zenas ve Nabby... Nahum sonuncusuydu... hepsi o sudan içtiler... onlardan güç aldı... o, şeylerin buradaki gibi olmadığı bir yerden geldi... şimdi de evine dönüyor..."

Tam o noktada, bilinmeyen renkteki ışık sütunu ansızın daha güçlenip, her gözlemcinin sonradan farklı şekillerde tarif edeceği inanılmaz biçimlere bürünürken, zavallı Hero'dan öyle bir ses geldi ki daha önce hiç kimse bir atın böyle bir ses çıkardığını duymamıştı. Çatısı hafif eğimli o oturma odasındaki herkes, kulağını tıkadı, Ammi dehşet ve tiksinti içinde pencereden çekildi. Ammi, arabanın paramparça olmuş okları arasında, ay ışığının aydınlattığı zeminde kıvrılmış hareketsiz yatan bahtsız hayvana yeniden baktığında kelimeler yetersiz kalmıştı. Bu, Hero'nun sonuydu; ertesi gün onu gömdüler. Ama, yas tutmanın zamanı değildi, zira tam o sırada detektiflerden biri, içinde bulundukları odadaki çok korkunç bir şeye işaret etti sessizce. Lambaların söndürülmüş olduğu odada fosforlu bir parıltının bütün odayı işgal etmeye başladığı açıktı. Enli tahtalardan yapılmış taban, lime lime olmuş halıların yırtıklarından parıldıyor, küçük camlı pencerenin çerçeveleri zayıf bir ışıkla ışıyordu. Parıltı, köşelerdeki açığa çıkmış direkler boyunca iniyor çıkıyor, duvardaki raflarda ve şömine raflarında ışıldıyor, kapıyla mobilyalara sıçrıyordu. Her dakika güçlendiği görülüyordu; sonunda, canlı olan her şeyin derhal evi terk etmesi gerektiği belli oldu.

Ammi, onlara arka kapıyı ve tarlaların içerisinden geçerek dört dönümlük çayıra ulaşan patikayı gösterdi. Bir rüyada gibi düşe kalka yürüyerek tepelik araziye ulaştılar. Ön kapıdan çıkarak kuyunun yanından geçmek zorunda kalmadıkları için bu patikaya sevinmişlerdi. Ama yine de, parıldayan ahırların, sundurmaların ve yamru yumru dallarıyla korkunç siluetler çizen ışıl ışıl meyve ağaçlarının yakınından geçmek yeterince kötüydü, ama bereket versin ki dallar en kötü bükülüşlerini yukarı doğru yapıyordu. Chapman Deresi'nin üzerindeki basit köprüden geçerlerken, ay, kara bulutların arkasına girdi ve açık çayırlığa el yordamıyla çıktılar.

Dönüp vadiye ve uzaklardaki Gardner çiftliğine doğru baktıklarında çok korkunç bir görüntüyle karşılaştılar. Bütün çiftlik, bilinmeyen bir renk karışımıyla pırıl pırıl yanıyordu; ağaçlar, binalar, hatta tamamen ölüm griliğine ve gevrekliğine bürünmemiş otlar ve çimenler ışıl ışıldı. Uçları çatal dilli murdar

bir alevle tutuşmuş dalların hepsi yukarı doğru uzanmıştı; aynı korkunç ve hararetsiz alevler evin, ahırın ve sundurmaların çatılarındaki yatay direkleri de yalıyordu. Fuseli'nin[108] imgeleminden çıkma bir manzaraydı bu; hepsinin üzerinde amorf bir ışık ve renk cümbüşü, kuyudaki –kozmik ve tanınmaz renkleri içinde kabaran, dalgalanan, çalkalanan, kıvılcımlanan, garezle kabarcıklanan– gizemli zehrin o yabancı, boyutsuz alkımı hüküm sürüyordu.

Sonra, ansızın, iğrenç şey ardında herhangi bir iz bırakmadan, bulutların arasındaki ilginç yuvarlak bir delikten, kimsenin soluğunu tutmasına ya da haykırmasına kalmadan bir roket ya da bir meteorit gibi gökyüzünde doğru fırlayıp gitti. Görenlerden hiç kimse bu görüntüyü bir daha unutamadı ve Ammi, meçhul rengin Samanyolu'nda eriyip gittiği yerdeki Kuğu[109] takımyıldızına ve diğer yıldızların ötesinden göz kırpan Deneb'e[110] boş gözlerle bakakaldı. Ama bir an sonra, vadideki bir çatırtıyla bakışları yeryüzüne çevrildi. Hepsi bundan ibaretti. Grubun diğer üyelerinin sonradan yeminle söylediği gibi bir patlama değil, ağaçlardan gelen yarılma ve çatırdama sesi sadece. Ama sonuç aynıydı, görüntünün hızla değiştiği o heyecan dolu anda, mahvolmuş ve lanetlenmiş çiftlikten, seyredenlerin görüşünü bulanıklaştıran, olağanüstü parlak kıvılcımlar püskürdü, evrenimizin kabul etmemesi gereken acayip renkli ve fantastik parçalar bir sağanak halinde diklemesine göğe ağdı. Hızla çiftliğin üzerini kaplayan buharların arasından ürkünç bir görüntü ortaya çıktı ve bir an sonra o da gözden yitti. Arkalarında, aşağıda, geri dönmeye cesaret edemedikleri bir karanlık kalmıştı sadece; yıldızlararası boşluktan geliyormuşçasına karanlık, buz gibi bir esinti ortalığı kasıp kavuruyordu. Rüzgâr çılgın, kozmik bir öfkeyle feryat ediyor, uluyor, tarlaları kamçılıyor ve ağaçları şekilden şekile sokuyordu; sonunda korku-

108) Henry Fuseli: "Pickman'ın Modeli" adlı öykünün 27. Notuna bakınız. (ç.n.)

109) Cygnus: Samanyolunun kuzeyinde Şilyak (Lyra) takımyıldızı ile Kanatlı At (Pegasos) takımyıldızı arasındaki bir takımyıldız. (ç.n.)

110) Deneb: Kuğu takımyıldızında birinci kadirden bir yıldız. Arapça 'tavuğun kuyruğu' anlamına gelen dhanab al –dajaja'dan. (ç.n.)

dan tir tir titreyen grup, Nahum'un çiftliğinden geriye kalanları görmek için beklemenin anlamsızlığını kavradı.

Kuramlar ileri sürmeye kalkışamayacak kadar dehşete düşmüş yedi kişi, tir tir titreyerek, kuzey yolundan düşe kalka Arkham'a döndüler. Ammi diğerlerinden daha kötü durumdaydı, kente doğru yollarına devam etmeden önce, kendisini mutfağına götürmelerini rica etti onlardan. Ana yol üzerindeki evine gitmek için rüzgârın kasıp kavurduğu, karanlık ormandan tek başına geçmek istemiyordu. Çünkü diğerlerinden farklı olarak ilave bir şok yaşamıştı; kendisini derin düşüncelere salan bir korkuyla senelerce bundan kimseye söz etmeye cesaret edemedi. Bu fırtınalı tepedeki diğer adamlar vurdumduymazlıkla yüzlerini yola doğru çevirirken, Ammi, kara bahtlı dostunu son zamanlarda barındıran virane olmuş karanlık vadiye dönüp son bir defa daha bakmıştı.[111] Felakete uğramış bu uzak noktadan, dehşet saçan o biçimsiz şeyin fırlayıp gökyüzüne çıktığı yerin üzerine yeniden inmek üzere bir şeyin hafifçe yükseldiğini görmüştü. Bu şey sadece bir renkti –ama ne yeryüzünde ne de gökyüzünde vardı böyle bir renk. Ve Ammi, bu rengi tanıdığından ve bu soluk renk kalıntısının kuyunun dibinde pusuya yattığını bildiğinden, bir daha hiç huzur bulamadı.

Ammi bir daha oraya hiç yaklaşmayacaktı. Bu olayın üzerinden şimdi yarım yüzyıldan fazla zaman geçmiş bulunuyor, o zamandan beri Ammi oraya hiç gitmedi ve yeni bent orayı ortadan sildiğinde, bundan büyük bir memnuniyet duyacak. Yanından geçtiğim terk edilmiş kuyunun ağzı yakınlarında gün ışığının renginde gördüğüm değişikliği sevmediğimden, ben de bunu hoşnutlukla karşılayacağım. Suyun orada her zaman çok derin olacağını umuyorum – ama böyle bile olsa, o sudan asla içmem. Bundan böyle Arkham kasabasına da hiç gitmeyeceğim. Ammi'nin yanında bulunanlardan üçü ertesi gün, gün-

111) Bu bölümün Tekvin 19:1-38'de anlatılan Hazreti Lut'un öyküsüyle benzerliği çok açık. İki meleğin Sodom ve Gomora'nın yakında yerle bir olacağını bildirmesi üzerine Hazreti Lut, karısı ve iki kızıyla birlikte kenti terk eder. Ancak, bir tepenin üzerinden kaybettikleri mülke son bir defa bakan Hazreti Lut'un karısı ceza olarak bir tuz sütununa dönüşür. (ç.n.)

düz gözüyle yıkıntıları görmek için çiftliğe döndü, ama gerçek anlamda bir yıkıntı yoktu. Sadece bacadan düşmüş tuğlalar, mahzenden dökülmüş taşlarla şurada burada bazı maden ve metal dökümleri vardı ve o menfur kuyunun bileziği yıkılmıştı. Sürükleyerek götürüp gömdükleri Ammi'nin ölü atı ve kısa bir süre sonra kendisine teslim ettikleri iki tekerlekli araba dışında organik hiçbir şey kalmamıştı. Geriye iki dönüm kadar uğursuz görünümlü, tozlu, külrengi bir çöl kaldı ve bir daha da orada herhangi bir şey bitmedi. Bugüne dek ormanın ve tarlaların ortasında asit yeniği büyük bir leke gibi gökyüzünün altında yatıp duruyor ve orayı "mahvolmuş fundalık" olarak adlandıran söylencelere karşın gidip oraya göz atan birkaç kişi de olmadı değil.

Kırsal alanın hikâyeleri tuhaftır. Kentli insanlar ve üniversitenin kimyacıları, kullanılmayan kuyunun suyuyla ya da hiçbir rüzgâr dağıtınıyor gibi görünen gri tozla analizlerini yapacak kadar ilgilenecek olsalardı, bu söylenceler daha da tuhaf olabilirdi. Bitkibilimciler de bu noktanın sınırlarındaki bodur bitki örtüsünü incelemeliydi, çünkü bu inceleme, afetin –yavaş yavaş, yılda belki birkaç santimetrelik hızla– yayılmaya devam ettiği yolundaki kırsal alanda yaygın olarak görülen fikre bir açıklık getirebilirdi. İnsanlar civardaki otların ilkbaharda pek sağlıklı olmadığını ve kışın ince kar tabakası üzerinde yabani hayvanların garip izler bıraktığını söylüyorlardı. Mahvolmuş fundalıkta hiçbir zaman, başka yerlerdeki gibi kalın bir kar örtüsü olmuyordu. Atlar–bu motor çağında sayıları çok azalmış olan atlar– bu sessiz vadide ürkekleşiyor ve avcılar, grimsi tozun bulaştığı yerlerin çok yakınlarında köpeklerine güvenemiyorlardı.

Zihinsel etkilerin de çok kötü olduğu söyleniyordu. Nahum'un ölümünden sonraki yıllarda çok sayıda insana garip haller oldu ve bunların hiçbiri uzaklara gidecek irade kuvvetini kendilerinde bulamadı. Sonra, iradesi kuvvetli insanların hepsi bölgeyi terk etti ve eskilikten dökülen evlerde sadece yabancılar yaşamayı denedi. Çok uzun süre barınamadılar ama; insan bazen o yabanıl, acayip söylencelerin onlara bizimkini çok aşan ne tür bir anlayış verdiğini merak ediyor. Bu tuhaf topraklarda gece düşlerinin çok dehşet verici olduğuna yemin

billah ediyorlardı; besbelli ki bu yabanıl diyarın sırf görünüşü hastalıklı imgelerin uyanmasına sebep oluyordu. Bu derin dere yataklarında hiçbir gezgin tuhaf duygulara kapılmaktan kurtulamadı; sanatçılar gizemli sık ormanları resmederken korkuyla titrediler. Bana gelince, Ammi bana bu öyküyü anlatmadan önce orada tek başıma yaptığım yürüyüşün uyandırdığı duygular çok merakımı çekmişti. Ortalığa alacakaranlık çöktüğünde, göklerin derinliklerinden boşlukların ruhuma sızmasından çekinerek, havada bulut toplanmasını arzulamıştım belli belirsiz.

Benim fikrimi sormayın. Bilmiyorum – hepsi bundan ibaret. Ammi'den başka sorguya çekilebilecek kimse yoktu; Arkham'lılar acayip günlerle ilgili ağızlarını açmıyorlar ve meteoritle renkli küreciğini görmüş olan profesörlerin üçü de ölmüştü. Buna bağlı olan diğer kürecikler vardı. Birisi kendisini besleyerek kaçınıştı ve muhtemelen geç kalmış bir başkası da vardı. Onun hâlâ kuyunun dibinde olduğuna hiç kuşku yok – kuyunun yakınlarındaki zehirli havada gördüğüm gün ışığında bir terslik olduğunu biliyorum. Köylüler belanın yılda bir kaç santimetre ilerlediğini ve belki de şimdi bile bir tür büyüme ya da beslenmenin söz konusu olduğunu söylüyorlar. Her ne allahın cezası orada kuluçkaya yatmışsa, orada bir şeye bağlanmış olmalı, yoksa çabucak etrafa yayılırdı. Havayı tırmalayan şu ağaçların köklerine mi bağlanmıştı? Arkham'da son zamanlarda anlatılan öykülerden birisi geceleri hiç olmaması gerektiği gibi ışıyan ve hareket eden şişman meşelerle ilgili.

Sadece Tanrı bilir onun ne olduğunu. Ammi'nin betimlediği şey, madde cinsinden, sanırım gaz olarak adlandırılabilir, ancak bu gazın uyduğu yasalar bizim kozmosumuzun yasaları değil. O, bizim gözlemevlerimizin teleskop ve fotoğraf levhalarında parlayan dünyaların ve güneşlerin meyvesi değil. Hareket ve boyutlarını bizim gökbilimcilerimizin ölçtüğü veya ölçülemeyecek kadar büyük saydığı göklerden bir soluk değil o. O, sadece uzaydan düşmüş bir renk – bizim bildiğimiz doğanın ötesindeki biçimlenmemiş sonsuzluk diyarlarından, sırf var oluşuyla beyni sersemleten, gözlerimizin önünde açılan kozmosötesi karanlık uçurumlarıyla bizi uyuşturan diyarlardan korkunç bir ulak.

Hiç sanmıyorum ki Ammi bana bilerek yalan söylemiş ya da kent halkının önceden beni uyardığı gibi hikâyesi bir delilik ürünü olsun. O meteoritle dağlara ve vadiye dehşet verici bir şey gelmişti ve –ne oranda olduğunu bilemem ama– ondan geriye müthiş bir şey kalmıştı. Suyun orayı istila ettiğini görmek beni sevindirecek. Bu arada umarım Ammi'ye bir şey olmaz. O şeyin çoğunu gördü – ve o şeyin etkisi öylesine saman altından su yürüten cinsten ki. Neden Ammi bir türlü uzaklara göçemedi? Nahum'un ölmek üzereyken söylediği sözleri ne kadar net anımsıyordu –"uzaklaşamazsın... seni çeker... bir şeylerin gelmekte olduğunu bilirsin, ama ne fayda ..." Ammi çok iyi bir adam – işçiler bent yapımında çalışmaya başladığında, baş mühendise, ona göz kulak olmasını söyleyeceğim. Onu, uykularımda ısrarla beni taciz etmeyi sürdüren kül rengi, çarpık, kırılgan ucube olarak düşünmekten nefret ederdim.

KARANLIĞIN HAYALETİ

(Robert Bloch'a adanmıştır)[112]

Karanlık evrenin bir uçurum gibi açıldığını gördüm
Karanlık gezegenlerin amaçsızca dönüp durduğu yerde–
Kimseler aldırmazken dehşet içinde dönüp durmalarına
Bilinçsiz, ışıltısız ve adsız.

– NEMESIS[113]

Temkinli araştırmacılar Robert Blake'in yıldırım düşmesi ya da bir elektrik boşalması sonucu oluşan ani şokla öldüğü yolundaki genel yargıya karşı çıkmakta duraksayacaklardır. Karşısında durduğu pencerenin kırılmamış olduğu doğruydu, ama doğada her zaman çok garip şeyler olmaz mı zaten? Yüzündeki ifadeye, gördüğü bir şeyle ilgisi olmayan, karmaşık bir kas hareketi sebep olmuş olabilir pekâlâ; günlüğündeki notlarınsa, bazı yerel batıl inançların ve keşfettiği bazı eski meselelerin hayal gücünü uyarmasının sonucu olduğu belli bir şey. Federal Hill'deki terkedilmiş kilisede yaşanan anormal durumlara gelince – keskin zekâlı analizci, Blake'in hiç değilse bir kısmıyla gizlice bağlantılı olduğu bu olayları bilinçli ya da bilinçsiz bir şaralatanlığa mal etmekte gecikmeyecektir.

112) 1935 yılında, o zaman fantastik edebiyatın umut vaat eden genç bir yazarı olan Robert Bloch (1917-1994), "The Shambler from the Stars" adlı öyküsünde Lovecraft'ı öldürmek için kendisinden izin ister. Bu öykü Weird Tales'de yayımlandığında, bir okuyucu Lovecraft'a, yazarak Bloch'a adanmış bir öyküyle ona karşılık vermesini önerir. Lovecarft önerildiği gibi yapar. Bloch daha sonra 'The Haunter of the Dark, Karanlığın Hayaleti'ne 1950 yılında bir devamı öyküsü yazar: "The Shadow from the Steeple" (ç.n.)

113) Nemesis (İntikam Tanrıçası): H. P Lovecraft'ın 1917'de yazdığı bir şiir. Lovecraft bir mektubunda bu şiirini Poe'nun 'Ulalıma'sı ile Swinburn'ün 'Hertha'sı arasına yerleştirmiştir. (ç.n.)

Çünkü kurban ne de olsa, kendini tamamen efsane, düş, dehşet ve batıl inanç konularına adamış, tuhaf, hayali mizansen ve hususları şevkle araştıran bir yazar ve ressamdı. Kentteki daha önceki ikameti –kendini gizemli ve yasak bilimlere adamış tuhaf bir ihtiyara yaptığı ziyaret– ölüm ve alevler arasında sona ermişti; onu evinden yeniden Milwauke'ye hastalıklı bir içgüdü çekmiş olsa gerekti. Günlüğündeki tersine ifadelere karşın, eski hikâyeleri bilmesi olasıydı ve ölümü, yazınsal bir etki yaratmak amacıyla girişilen büyük bir oyunu daha başında önlemiş olmalıydı.

Olayları inceleyen ve kanıtların karşılıklı bağlantılarını ortaya koyan kişiler arasında daha az rasyonel ve sıradan kuramlara sıkı sıkıya sarılanlar yok değil yine de. Bunlar, Blake'in günlüğünde yazılanları olduğu gibi kabul etme eğilimindeler; eski kilise kayıtlarının su götürmez doğruluğu, sevilmeyen, çizgidışı Yıldız Bilgeliği mezhebinin 1877'den önceki varlığının kanıtlanmış olması, 1893'te Edwin M. Lillibridge adlı meraklı bir muhabirin kaybolmasının kayıtlara geçmesi ve –en önemlisi– genç yazar öldüğünde korkudan çarpılmış yüzündeki o dehşet ifadesi gibi şeylere işaret ediyorlar ısrarla. Eski kilise kulesinde –Blake'in günlüğünde söylenen kulede değil penceresiz, kara kulede– bulunan tuhaf açılı taşla onun garip süslemeli metal kutusunu körfeze fırlatıp atan kişi bu inancın en aşırı taraftarlarından birisiydi. Hem resmi hem de gayri resmi çevrelerde hayli kınanan bu adam –folklore düşkün saygın bir hekim– dünyayı çok korkunç bir şeyden kurtardığını ileri sürdü.

Bu iki karşıt görüşten hangisinin doğru olduğuna okuyucu kendisi karar vermelidir. Gazeteler Robert Blake'in gördüğü –gördüğünü sandığı – veya gördüğünü ileri sürdüğü gibi resmetmeyi başkalarına bırakarak, somut ayrıntıları kuşkucu bir bakış açısından vermişti. Şimdi günlüğü dikkatle, taraftafsızca ve hiç aceleye getirmeden inceleyerek, karanlık olaylar zincirini baş aktörünün bakış açısından özetleyelim.

Genç Blake Providence'a 1934-35 kışında dönerek, College Street'in tepeye tırmandığı yerde, Brown Üniversitesi'nin yakınlarında ve mermer John Hay Kütüphanesi'nin arkasında yeşil bir avlusu olan saygın bir konağın üst katına yerleşti. Küçük

bir bahçenin ortasındaki eski bir köy evini andıran ve dost canlısı, iri kedilerin uygun bir sundurmanın üzerinde güneşlendiği bu konak rahat ve büyüleyici bir yerdi. George tarzı, kare şeklindeki bu evin yanlarında küçük pancurları olan yüksek bir çatısı, yelpaze şeklinde oymalı klasik bir kapı girişi, küçük camlı pencereleri vardı ve on dokuzuncu yüzyılın başlarına ait mimari üslubun bütün diğer ayırtedici özelliklerini taşıyordu. Binanın içinde altı göbekli kapılar, geniş döşeme tahtaları, koloni tarzı bir döner merdiven, Adam-dönemi[114] beyaz şömineler ve arkada zeminin üç basamak altında bir dizi oda vardı.

Blake'in güneybatıda yer alan geniş çalışma odası bir yanıyla ön bahçeye bakarken, birinin önünde çalışma masası bulunan batı yönündeki pencereleri tepenin yamacına bakıyordu; yamacın karşısında aşağı kentin çatıları uzanıyor, çatıların ardında gizemli günbatımları alev alev yanıyordu; manzara tek kelimeyle muhteşemdi. Daha uzaklarda ufka doğru mor yamaçlar uzanmaktaydı. İki mil kadar ötede sıkı sıkıya birbirine sokulmuş çatıları ve kuleleriyle Federal Hill bir hayalet gibi yükseliyor; çatıların uzak siluetleri kıvrıla kıvrıla yükselip üzerlerini bir ağ gibi kaplayan kent dumanlarıyla gizemli bir şekilde titreşerek fantastik şekillere bürünüyordu. Blake, aramaya ya da şahsen girmeye kalkıştığında bir hayal gibi yok olacak –belki de olmayacak– bilinmeyen, havai bir dünyaya baktığı gibi tuhaf bir duyguya kapılıyordu.

Blake birisini göndererek kitaplarının çoğunu evinden aldırdıktan sonra yeni muhitine uygun antika mobilyalar satın aldı ve oturup yazmaya, resim yapmaya başladı – tek başına yaşıyor, basit ev işlerini kendi görüyordu. Stüdyosu, yüksek çatının yan pencerelerinin yeterince ışık sağladığı kuzeye bakan bir tavanarası odasıydı. O evde geçirdiği ilk kış mevsimi boyunca, en çok tanınan kısa öykülerinden beşini yazdı: "Yerin Derinliklerinde Yaşayan", "Yeraltı Kemerindeki Merdivenler", "Shaggai', "Pnath Vadisi'nde"[115] ve "Yıldızlardan Gelen Ziyafetçi". Ve tu-

114) Robert Adam (1728-1792) ve kardeşi James Adam (1730-1794) özellikle iç mekân dekorasyonuyla ünlü İskoç mimar ve desinatörler. (ç.n.)

115) Pnath Vadisi: Lovecraft'ın ilk defa "Bilinmeyen Kadath'a Bir Düş Yolculuğu" adlı öyküsünde söz ettiği düşsel bir bölge. (Bkz. *Toplu Eserleri 1*) (ç.n.)

val üzerine yedi resim yaptı: insanlıkdışı adsız canavarlar ve son derece yabancı, dünyadışı manzaralar.

Blake günbatımında sık sık masasına oturur, hülyalı bakışlarla batı yönünü –hemen aşağıdaki Memorial Hall'ün kara kulelerini, George tarzı adliye binasının çan kulelerini, aşağı mahallelerin yüksek doruklarını, uzaktan parıldayan spiral bir kulenin taçlandırdığı tepeyi ve tepenin üzerindeki, hayal gücünü kuvvetli bir şekilde uyaran, bilinmeyen sokakların ve balıksırtı damların labirentini seyre dalardı. O yöredeki birkaç tanışından uzak yamacın, evlerin çoğunluğunun eski Kuzey Amerika veya İrlanda evlerinin kalıntıları olmasına karşın büyük bir İtalyan mahallesi olduğunu öğrendi. Zaman zaman çifte dürbününü kıvrıla kıvrıla yükselen dumanların gerisindeki bu hayali, ulaşılmaz dünyaya çevirip uzun uzun seyreder, seçebildiği çatılar, bacalar ve kulelerin barındırabileceği acayip ve ilginç gizemler üzerinde kafa yorardı. Federal Hill dürbünle bile hayli yabancı, biraz hayal mahsulü ve Blake'in kendi öykü ve resimlerindeki gerçekdışı, soyut acayipliklerle bağıntılı bir şey gibi görünüyordu. Tepe, yıldız gibi parıldayan lambaların alacakaranlığında mor bir karanlığa bürünüp gözden silindikten sonra da bu his uzun süre yok olmuyordu ve adliye binasının yüzeyini aydınlatan projektörlerle Sanayi Tröstü'nün kırmızı feneri göz kamaştıran ışığıyla geceye grotesk bir hava veriyordu.

Blake'i, Federal Hill üzerindeki bütün o uzak şeylerden en çok kocaman, karanlık bir kilise büyülüyordu. Kilise günün belirli saatlerinde çok belirgin bir şekilde görünüyor ve günbatımında büyük kulesiyle konik küçük kulesi alev alev yanan bir gökyüzüne kapkara siluetler çiziyordu. Özellikle yüksek bir yere kurulmuş olmalıydı, çünkü kirli ön cephesi, yanlamasına görülen eğik çatılı kuzey tarafı ve sivri uçlu kocaman pencereleriyle karman çorman birbirine girmiş çatı sırtlarının ve baca külahlarının oluşturduğu karmaşanın arasından belirgin bir şekilde yükseliyordu. Son derece kasvetli ve haşin görünüşlü bu kilise taştan yapılmışa benziyordu ve yüzyılların isi, dumanı ve fırtınalarıyla kararıp, yıpranmıştı. Mimari üslubuna gelince, dürbünden görülebildiği kadarıyla, görkemli Upjohn döne-

minden önce gelen Gotik canlanma[116] tarzının ilk deneysel biçimlerindendi ve George tarzının bazı hat ve orantılarına sahipti. Bu kilise 1810-15 yılları civarında inşa edilmiş olabilirdi.

Aylar geçerken Blake uzaktaki çirkin binayı her geçen gün tuhaf bir şekilde artan bir ilgiyle seyretti. Büyük pencereleri hiç aydınlanmadığından Blake kilisenin boş olması gerektiğini biliyordu. Ne kadar çok seyrederse hayal gücü o kadar çalışıyordu, sonunda tuhaf şeyler hayallemeye başladı. Bu yerin üzerine belirsiz, tuhaf bir terk edilmişlik havasının egemen olduğuna inandı; öyle ki güvercinler ve kırlangıçlar bile dumandan kararmış saçaklarından uzak duruyordu. Dürbünü diğer kuleler ve çan kulelerinin civarında büyük kuş sürülerini gösteriyordu, ama kuşlar buraya hiç konmuyordu. En azından düşündüğü ve günlüğüne yazdığı şey buydu. Orayı birçok arkadaşına işaret etmişti, ama onlardan hiçbiri Federal Hill'e gitmemişti ve kilisenin, eskiden de şimdi de neye benzediği hakkında en ufak bir fikirleri yoktu.

İlkbaharda Blake'in ruhunu büyük bir huzursuzluk sardı. Uzun zamandır planladığı –Maine'da sözde varlığını sürdüren bir cadı mezhebiyle ilgili[117]– romanını yazmaya başlamıştı, ama garip bir şekilde çalışması ilerlemiyordu. Batıya bakan pencerenin önünde gittikçe daha fazla oturur olmuştu, gözünü o uzak tepeye ve kuşların uzak durduğu haşin görünüşlü kara kulelere dikip uzun uzun seyrediyordu. Bahçelerdeki dalları zarif yapraklar süslemeye başladığında dünya yeni bir güzelliğe büründü, ama Blake'in huzursuzluğu artmakla kaldı. İşte ilk defa o zaman, şehri baştan başa geçmek, o inanılmaz bayırı tırmanmak ve dumanların kıvrıla kıvrıla gökyüzüne yükseldiği o düş dünyasına girmek fikri Blake'in aklına düştü.

116) Kilise mimarisinde Gotik canlanma on sekizinci yüzyılın başat üslubu olan klasik üsluba bir tepki olarak on dokuzuncu yüzyılın başlarında İngiltere'de başlamış ve 1830'larda Amerika'ya ulaşmıştır. Gotik canlanmanın Amerika'daki en önde gelen temsilcisi New York kenti Trinity Church'ün (1846'da tamamlanmıştır) tasarımcısı olan İngiltere doğumlu mimar Richard Upjohn'dur (1802-1878). (ç.n.)

117) Robert Bloch'un 1935 Şubatında yazılan ve Lovecraft'ın öneri ve düzeltmelerinden sonra son halini alarak yayımlanan, Maine'deki cadı mezhebiyle ilgili kısa öyküsü "Satan's Servants"a gönderme. (ç.n.)

Nisan sonunda, üzerine asırların karanlık gölgesi düşen Cadılar Sabbatı'ndan hemen önce Blake bilinmeyene ilk yolculuğunu yaptı. Kentin sonsuzmuş gibi uzanan sokaklarını ve daha ötelerdeki kasvetli, harap alanlarını ağır adımlarla kateederek sonunda sisin ötesindeki çoktandır bilinen, erişilmez dünyaya çıktığını hissettiği, basamakları geçen asırlarla yıpranmış, iki yanında Dor tarzı bel vermiş sundurmaların ve mahmur gözler gibi pörtlek camlı ufak kubbelerin yer aldığı caddeye geldi. Kendisine hiçbir şey ifade etmeyen mavi-beyaz, kirli sokak levhaları vardı; çok geçmeden amaçsızca dolaşan kalabalıkların tuhaf, esmer yüzlerini ve on yılların karartıp, yıprattığı acayip dükkânların üzerindeki yabancı işaretleri fark etti. Hiçbir tarafta, uzaktan seçtiği nesneleri göremiyordu; uzaktan gördüğü Federal Hill'in yaşayan hiçbir insanın adım atamayacağı bir düş dünyası olduğunu hayal etti bir kere daha.

Blake'in gözüne zaman zaman bir kilisenin tahrip olmuş cephesi veya harap bir kule ilişti, ama aradığı kararmış büyük binaya rastlamadı. Bir dükkân sahibine büyük taş kiliseyi sorduğunda, adam İngilizceyi rahatça konuşmasına karşın, gülümseyerek başını iki yana salladı. Blake yukarılara tırmandıkça, bölge, güneye doğru sonsuzca uzanan kasvetli dar sokakların şaşırtıcı labirentiyle daha da tuhaf bir görünüm alıyordu. İki üç geniş cadde geçti ve bir ara tanıdık bir kule gözüne çarpar gibi oldu. Bir tüccara yeniden, devasa taş kiliseyi sordu ve bu defa adamın bilmediğini söylerken yalan söylediğine kalıbını basardı. Adamın esmer yüzünde gizlemeye çalıştığı bir korku ifadesi dolaştı ve Blake adamın sağ eliyle garip bir işaret yaptığını gördü.

Sonra birden sol tarafında, güneye doğru karmakarışık uzanan dar sokakların üzerini örten rengi atmış sıra sıra damların üzerinden kara bir kulenin göğe doğru yükselmekte olduğunu gördü. Blake bunun ne olduğunu anında anladı ve caddeden o yöne doğru tırmanan asfaltsız pis sokaklara doğru atıldı. İki defa yolunu yitirdi, ama kapı eşiklerinde oturan ihtiyarlardan ve ev kadınlarından ya da gölgeli sokaklarda çamurlar içinde çığlık çığlığa haykırarak oynayan çocuklardan birisine sormaya cesaret edemedi.

Sonunda, güneybatı yönünde kuleyi açıkça gördü; dar bir sokağın sonunda kocaman taş bir kütle kapkara yükseliyordu. Bundan çok kısa bir süre sonra Blake, uzak tarafı yüksek bir duvarla çevrili ve tuhaf bir şekilde kaldırım taşı döşenmiş, rüzgâra açık bir meydanda dikilmekteydi. Yolculuğu sona ermişti, çünkü duvarın destek olduğu, yabani otlar bürümüş, demir parmaklıkla çevrili yüksek düzlükte –çevresindeki sokaklardan iki metre yüksek, apayrı ve daha küçük bir dünyada– haşin görünüşlü devasa bir kütle yükseliyordu; Blake'in yeni görüş açısından bile bu binanın neresi olduğu kuşkuya yer bırakmıyordu.

Boş kilise perişan durumdaydı. Yüksek taş payandalarından bazıları yıkılmış, çatısındaki zarif süslerden birçoğu ihmal edilmiş, kahverengi ayrık otları ve çimenler arasında yarı kaybolmuş yatıyordu. Kurum bağlamış gotik pencereler çoğunluğu itibariyle sağlamdı ama pencerelerin düşey taş tirizlerinin birçoğu eksikti. Dünyanın her tarafında küçük çocukların bilinen huylarını göz önüne aldığında Blake, bu kadar kasvetli renklere boyanmış camların nasıl olup da sağlam kalmış olduğuna şaştı. Masif kapılar sapasağlam olup, sıkı sıkıya kapalıydı. Düzlüğü çepeçevre kuşatan istinat duvarının üzerinde paslı demir bir çit vardı ve meydandan basamaklarla çıkılan kapıda kocaman bir asma kilidin bulunduğu görülüyordu. Kapıdan binaya kadar olan yolu tamamen otlar bürümüştü. Perişanlık ve çürüme binanın üzerini kapkara bir şal gibi örtmüştü; Blake kuşsuz saçaklarda ve sarmaşıksız, kara duvarlarda tanımlayamayacağı anlaşılmaz bir uğursuzluğun sinmiş olduğunu hissetti.

Meydanda çok az insan vardı; Blake meydanın kuzey ucunda bir polis memuru gördü ve ona yaklaşarak kilise ile ilgili sorular sordu. Polis iri kıyım bir İrlandalıydı; haç çıkarmaktan ve insanların bu kilise hakkında asla konuşmadıklarını mırıldanmaktan başka bir şey yapmadığını görmek oldukça tuhaftı. Blake sıkıştırdığında, adam aceleyle, İtalyan rahiplerin herkesi kilise hakkında uyardığını ve bir zamanlar korkunç bir kötülüğün orada barındığına ve işaretini bıraktığına yemin ettiklerini söyledi. Kendisi de, gençliğinde bazı sesler ve söylentiler duymuş olan babasından bu konuda korkunç şeyler dinlemişti.

Eskiden burada kötü bir mezhep –bilinmeyen karanlık uçurumlardan korkunç şeyler çağıran yasadışı bir mezhep– varmış. Çağrılan bu şeyleri iyi bir rahip dualarla defetmiş, ama sadece ışığın da aynı şeyi yapabileceğini söyleyenler de yok değildi. Peder O'Malley sağ olsaydı kimbilir neler anlatırdı. Ama şimdi, en iyisi buradan uzak durmaktı. Artık kimseye zarar vermiyordu; sahipleri ya ölmüş ya da uzaklara gitmişti. 77'de halk, yakın çevredeki insanların zaman zaman ortadan yok olmasından kaygıya kapılarak tehditkâr konuşmalara başlayınca, fareler gibi kaçışmışlardı. Belediye günün birinde mirasçıları olmayan kilisenin mülkiyetini devralacaktı, ancak ona dokunmak kimseye yarar getirmeyecekti. Karanlık uçurumlarının dibinde ebediyen uyuması gereken yaratıkların harekete geçmemesi için iyisi mi binayı yılların yıkmasını beklemekti.

Polis memurunun gitmesinden sonra Blake durup somurtkan görünüşlü kuleleri olan devasa binayı seyre daldı. Binanın başkalarına da kendisine göründüğü kadar uğursuz görünmesinden heyecanlanmıştı ve mavi üniformalının anlattığı eski öykülerin gerisinde ne kadar gerçek bulunduğunu merak etti. Bunlar muhtemelen binanın kötü görüntüsünün sebep olduğu söylencelerdi, ama öyleyse bile, kendi öykülerinden birisi sanki gerçekleşmiş gibiydi.

İkindi güneşi dağılan bulutların gerisinden göründü, ama yüksek düzlüğün üzerinden göğe doğru yükselen eski tapınağın kararmış, kurum bağlamış duvarlarını sanki aydınlatamıyor gibiydi. Demir çitli, yüksek düzlüğün solmuş, kahverengi bitki örtüsüne baharın yeşilliğinin dokunmamış olması garipti. Blake yüksek düzlüğe yaklaşmış ve içeri girmenin bir yolunu bulmak için istinat duvarını ve paslı demir çiti incelerken buldu kendini. Kararmış mabetin karşı konulamaz müthiş bir çekiciliği vardı. Çitin basamakların yakınında hiçbir açıklığı yoktu, ama kuzey tarafında bazı demir çubuklar eksikti. Basamakları çıkıp, çitin dışındaki eğimli, dar duvar tepeliği üzerinden yürüyerek açıklığa ulaşabilirdi. İnsanlar bu yerden bu kadar çok korkuyorlarsa, bir müdahaleyle karşılaşması söz konusu olmazdı.

Blake, kimsenin fark etmesine kalmadan çiti aşıp toprak setin üzerine çıktı. Sonra, aşağı baktığında, meydandaki bir-

kaç kişinin yavaş yavaş uzaklaştığını ve sağ elleriyle, cadde üzerindeki dükkân sahibinin yaptığı hareketi yaptığını gördü. Birçok pencere gürültüyle çarpılarak kapatıldı ve şişman bir kadın sokağa fırlayıp birkaç çocuğu yakalayarak yıkıldı yıkılacak, boyasız bir eve soktu. Çitteki açıklık bir insanın rahatça geçmesine yeterliydi; kısa bir süre sonra Blake terk edilmiş avlunun uzamış, birbirine dolaşmış, çürüyen otları arasında yürüyordu. Otlar arasında ara sıra rastladığı aşınmış mezar taşı parçalarından burasının bir zamanlar bir mezarlık olduğu anlaşılıyordu, ama anladığı kadarıyla, bunun üzerinden çok zaman geçmiş olmalıydı. Yaklaştıkça kilise binası daha da bunaltıcı görünüyordu, ama Blake duygularına hâkim oldu ve yaklaşıp ön cephedeki üç kapıyı yokladı. Hepsi de sıkı sıkıya kapatılmıştı; bu yüzden Blake daha küçük ve kolay bir giriş bulmak için devasa binanın etrafında dolaşmaya başladı. O zaman bile bu karanlık, issiz yere girmek istediğinden emin değildi, ama binanın tuhaflığı onu otomatik olarak kendine çekiyordu.

Arka taraftaki ardına kadar açık ve demirsiz mahzen penceresinden içeri girebilirdi. Blake içeri göz attığında, iyice alçalmış güneşin bulutlardan süzülen ışınlarıyla hafifçe aydınlanan örümcek ağlarıyla kaplı tozlu bir yeraltı kuyusu gördü. Gözüne döküntüler, eski variller, her türden parçalanmış kutular ve mobilyalar çarptı; üzerlerini kalın bir örtü gibi kaplayan toz tabakası eşyaların keskin hatlarını yumuşatıyordu. Bir sıcak hava fırınının paslı kalıntıları, binanın Victoria dönemi ortalarına kadar kullanıldığını gösteriyordu.

Blake neredeyse bilinçsizce, pencereden içeri süzülüp, tozun bir hah gibi kapladığı, döküntülerle dolu beton zemine bıraktı kendini. Kemerli mahzen geniş bir yerdi ve bölmeleri yoktu; sağ tarafta uzak bir köşede, koyu gölgelerin arasında, üst kata çıkıyor olması gereken basamakların başlangıcını gördü. Blake, hayali büyük binanın gerçekten içinde olmaktan ruhunun daraldığını hissetti ama dikkatle etrafı araştırırken bu duygusunu denetim altında tutmayı başardı. Tozların arasında sağlam bir varil buldu, çıkışta kullanmak amacıyla onu açık pencerenin önüne yuvarladı. Sonra kendini yüreklendirerek, örümcek ağlarıyla kaplı geniş mahzeni basamaklara kadar

bir baştan ötekine katetti. Her yeri kaplayan tozdan boğulacak gibi olmuş ve üstüne başına incecik örümcek ağı iplikleri bulaşmıştı; karanlıkta yükselen aşınmış basamakları tırmanmaya başladı. Işığı yoktu, eliyle dikkatle duvarları yoklayarak çıkıyordu. Keskin bir dönüşten sonra ilerisinde kapalı bir kapının bulunduğunu hissetti ve biraz araştırınca eski mandalı buldu. Kapı içeri doğru açıldı ve Blake önünde kurt yeniği lambriyle kaplı loş bir koridorun uzandığını gördü.

Zemin kata vardığında, Blake hızlı bir şekilde çevresini incelemeye başladı. İç kapıların hiçbiri kilitli değildi; bu yüzden kolayca bir odadan diğerine geçebiliyordu. Kilisenin yüksek tavanlı orta kısmı, şimşir ağacı sıraların, sunağın, kum saati biçimindeki mimberin, mimberin gerisindeki ses yansıtıcı levhanın üzerindeki birikintilerle ve toz dağlarıyla; dehlizin sivri uçlu kemerleri arasında gerilen ve çok sayıda gotik sütuna dolanmış kalın örümcek ağı halatlarıyla tekinsiz bir görünümdeydi. Tuhaf yarım daire şeklindeki büyük pencerelerin kararmış camlarından içeri sızan iyice alçalmış ikindi güneşinin iğrenç, kurşuni ışınları bu sessiz ve viran yerde acayip oyunlar oynuyordu.

Pencerelerdeki resimler isten öylesine kararmıştı ki Blake neyi temsil ettiklerini çıkaramadı, anlayabildiği kadarından ise hiç hoşlanmadı. Resimler genellikle gelenekseldi; Blake, muğlak sembolizm hakkındaki bilgisi sayesinde bazı eski desenlerin anlamını çıkarabildi. Resmedilmiş birkaç azizin yüz ifadeleri kesinlikle eleştiriye açıktı; pencerelerin birisi ise, içinde helezoni ışıltılar bulunan karanlık bir uzayı gösteriyordu. Blake pencereden uzaklaştığında, sunağın gerisindeki haçın alışıldık türden bir haç olmadığını fark etti, bu haç eski Mısır'da yaşamı ve yaratıcı enerjiyi temsil eden düşey kolunun üst bölümünde bir halka bulunan haça benziyordu.

Arka tarafta, yarım daire şeklindeki çıkıntılı kısmın yanında, ufak bir odada Blake çürümüş bir masa ve tavana kadar uzanan raflar buldu; raflar parçalanıp dağılmış, küflü kitaplarla doluydu. Blake, ilk olarak burada dehşeti gerçekten iliklerinde hissetti, çünkü kitapların adı çok şey anlatıyordu. Bunlar, çoğu aklı başında insanın adını bile duymadığı ya da ancak gizlice ve korka korka kulağa fısıldanan söylentilerden duyduğu ka-

ranlık, yasak şeylerdi; insanoğlunun ilk dönemlerinden ya da belki de insanlıktan önceki karanlık, efsanevi günlerden süzülüp gelen anlamı açık olmayan sırlarla, çok eski formüllerle ilgili lanetlenmiş ve korkulan hazinelerdi. Blake bunlardan bazılarını –İğrenç *Necronomicon*'un Latince bir çevirisini, uğursuz *Liber Ivonis*'i, Comte d'Erlette'in rezil *Cultes des Goules*'ini, von Junzt'un *Unaussprechlichen Kulten*'ini ve yaşlı Ludvig Prinn'in *De Vermis Mysteriis*'ini– okumuştu. Ama hiç bilmediği ya da sadece ününü duyduğu daha başka kitaplar da –*Pnakotic Elyazmaları*, *Dzyan'ın Kitabı* ve hiç bilinmeyen karakterlerle yazılmış, ama bazı sembol ve çizimleri okültizm araştırmacılarını korkuyla titretecek paramparça olmuş bir kitap– vardı.[118] Açıktı ki varlığını sürdüren yerel söylentiler yalan değildi. Burası bir zamanlar insanlıktan çok daha eski ve bilinen evrenden daha büyük bir kötülüğün yuvası olmuştu.

Harap masanın üzerinde, şifreli bir yazıyla doldurulmuş, deri ciltli küçük bir not defteri vardı. Bugün astronomide, eskiden simyada, astrolojide ve diğer kuşkulu sanatlarda kullanılan gelenekselleşmiş sembollerden – güneş, ay, gezegenler, yıldız veya gezegenlerin birbirlerine göre konumlarıyla Zodyak işaretlerinden– oluşan bu el yazısı burada, her sembolün alfabetik bir harfe karşılık geldiği bölüm ve paragrafları akla getiren sayfalar dolusu metinler halindeydi.

Daha sonra bu şifreli yazıyı çözmek umuduyla, Blake defteri ceketinin cebine tıktı. Blake, raflardaki kalın ciltlerin çoğunluğundan büyülendi ve ileride onları ödünç almak için dayanılmaz bir istek duyduğunu hissetti. Bu kadar uzun bir zaman nasıl olup da kitapların el değmeden kalabildiğine şaştı. Kendisi, bu terk edilmiş yeri yaklaşık olarak altmış yıldır ziyaretçilerden koruyan yaygın korkuyu yenen ilk kişi miydi?

118) Lovecraft kendi icadı olan Necronomicon ve Pnakotic Elyazmaları'na ilaveten bazı arkadaş ve meslektaşlarının icadı olan çeşitli yasak kitaplardan söz ediyor. Liber Ivonis veya Eibon'un Kitabı Clark Ashton Smith'in, Comte d'Erlette'in rezil Cultes des Goules'i August Derleth'in, Friedrich von Junzt'un Unaussprechlichen Kulten'i Robert E. Howard'ın, De Vermis Mysteriis Robert Bloch'un icadıdır. Dzyan'ın Kitabı teosofistlerce çok eskiden uydurulmuş bir kitaptır. (ç.n.)

Zemin katı artık tamamen incelemiş olan Blake, yeniden tozlu sahından geçerek ön antreye gitti; burada bir kapı ve muhtemelen –uzun zamandır uzaktan tanıdığı– kararmış kuleyle çan kulesine çıkan basamaklar görmüştü. Yukarı çıkarken boğulacak gibi oldu, çünkü her yanı çok kalın bir toz tabakası kaplamış, örümcekler de ağlarını en yoğun bu daracık merdivenlerde örmüştü. Yüksek, dar ahşap basamaklı merdiven dönerek yükseliyor ve Blake ara sıra kente baş döndürücü bir yükseklikten bakan, bulutların kararttığı bir pencerenin önünden geçiyordu. Gözüne aşağıda bir halat çarpmamış olmasına karşın, dürbünüyle pancurlu, sivri kavisli dar pencerelerini sık sık gözetlediği bu kulede bir ya da bir dizi çan bulmayı umuyordu. Bunda hayal kırıklığına uğradı; basamakların sonuna ulaştığında kule odasında hiç çan bulunmadığını gördü, belli ki burası çok farklı amaçlarla kullanılmaktaydı.

Beş metreye beş metrelik kare şeklindeki, oda her biri odanın bir yönünde bulunan pancurları çürümüş, sivri kavisli dar dört pencereden süzülen ışıkla hafifçe aydınlanıyordu. Pencerelere ayrıca sıkı sıkıya kafesler geçirilmişti, ama bu kafesler artık büyük ölçüde çürüyüp dökülmüştü. Tozlakaplı zeminin ortasında yaklaşık dört ayak yüksekliğinde iki ayak genişliğinde tuhaf açılı bir taş sütun yükseliyordu; sütunun bütün yüzeylerinde ne olduğu anlaşılamayan kabaca oyulmuş garip harfler vardı. Sütunun üzerinde garip bir asimetriye sahip metal bir kutu duruyordu; menteşeli kapağı geriye devrilmişti, içerisinde onlarca yılın tozu altında yumurta biçimli ya da düzensiz bir küreye benzeyen bir nesne bulunduğu görülüyordu. Sütunun etrafında kabaca bir halka oluşturacak şekilde dizilmiş, hâlâ sağlam sayılabilecek yedi adet yüksek arkalıklı gotik sandalye vardı; sandalyelerin arkasında kararmış lambri boyunca dizili siyaha boyalı alçıdan yapılmış yedi adet dev heykel vardı; eskilikten ufalanan bu heykeller her şeyden çok gizemli Paskalya Adası'nda bulunan yekpare taştan oyulmuş anıtlara[119] benziyordu. Örümcek ağlarıyla kaplanmış odanın bir kenarında duvara

119) Güney Pasifik'teki küçük bir ada olan, Şili'ye ait Paskalya Adası'nda bulunan volkanik kayalardan oyulmuş gizemli heykel başlarına atıf. (ç.n.)

bir merdiven inşa edilmişti; merdiven, yukarıdaki penceresiz sivri kuleye açılan zemin kapağına çıkıyordu.

Blake'in gözü loş ışığa alıştıkça, sarımtırak metalden yapılmış, kapağı açık tuhaf kutunun üzerindeki acayip yarım kabartmaları fark etti. Yaklaşıp elleriyle ve mendiliyle tozları silmeye çalıştığında, bunların canlı olmakla birlikte bu gezegende geliştiği bilinen hiçbir yaşam biçimine benzemeyen korkunç ve son derece yabancı varlıkları betimleyen figürler olduğunu gördü. On santimetrelik küre, birçok düzensiz düz yüzeyi bulunan, kırmızı çizgili, neredeyse kararmış bir çok-yüzlüydü; ya harikulade bir kristaldi, ya da bir mineralden oyulup epeyce parlatılmış yapay bir nesneydi. Kutunun tabanına değmiyordu; ortasındaki metal bir bant ve kutunun iç duvarlarının üst kısımlarına doğru yatay bir şekilde açıyla uzanan garip tasarımlı yedi destek sayesinde havada asılı duruyordu. Bu taş, bir kez gözüne çarpınca, Blake korku verici bir surette büyülendiğini hissetti. Gözünü ondan alamıyordu, parıldayan yüzeylerine baktıkça, içerisindeki yarı oluşmuş harika dünyalarıyla taşın saydam olduğu düşüncesine kapılıyordu. Zihnine, kocaman taş kuleleriyle yabancı yıldızlar, yaşam belirtisi görünmeyen devasa dağları olan başka yıldızlar ve sınırları belirsiz bir karanlıkta bilincin ve istemin kıpırdanmakta olduğunu düşündüren daha uzak uzaylar üşüşüyordu.

Bakışlarını daha öteye çevirdiğinde, sivri kuleye çıkan merdivenin yakınındaki uzak köşede bir tür toz yığını gördü. Bu yığının neden dikkatini çekmiş olduğunu bilmiyordu, ama ana hatlarındaki bir şeyler bilinçsiz zihnine bir mesaj iletmiş olmalıydı. Tavandan sarkan örümcek ağlarını elleriyle iki yana itip kendine bir yol açarak, yığına doğru giderken bunun korkunç bir şey olduğunu sezmeye başladı. Elleri ve mendiliyle kısa sürede hakikati ortaya çıkardığında, Blake karmakarışık duygular içerisinde büyük bir şaşkınlığa düştü. Bu bir insan iskeletiydi ve çok uzun bir zamandan beri orada duruyor olmalıydı. Giysisi lime lime olmuştu, ama bazı düğmelerle kumaş parçaları adamın gri bir takım giymekte olduğunu ortaya koyuyordu. Daha başka kanıtlar da vardı – ayakkabılar, metal kopçalar, yuvarlak manşetler için kocaman düğmeler, modası geçmiş bir kravat iğnesi, eski *Providence Telegram*'ın adı yazılı bir gazete muhabiri

rozeti ve parçalanmış deri kaplı bir not defteri. Blake not defterini büyük bir dikkatle inceledi; içinde birçok eski tarihli banknot, asetat kaplanmış bir 1893 yılı takvimi, üzerinde "Edwin M. Lillibridge" yazılı bazı kartlar ve notlarla dolu bir kâğıt buldu.

Bu, hayli şaşırtıcı nitelikte bir kâğıttı; Edward batı yönündeki pencerenin loş ışığında yazılanları dikkatle okudu. Bölük pörçük notlardan oluşan sayfada aşağıdaki gibi tümceler vardı:

"Prof. Enoch Bowen 1844 Mayısında Mısır'dan dönüyor – Temmuzda eski Free-Will Kilisesi'ni satın alıyor – Arkeolojik çalışmaları ve okültizm üzerine incelemeleri hayli ünlü."

"4. Baptist Kilisesi'nden Dr. Drowne, 29 Aralık 1844 tarihli vaazında Yıldız Bilgeliği'ne karşı uyarılarda bulunuyor."

"45' sonunda 97. Toplantı yapılıyor."

"1846 – 3 kişi kayboluyor – Işıltılı Trapezohedron'dan[120] ilk defa söz ediliyor."

"7 kişi kayboluyor, 1848 – kanlı kurban törenlerinden söz edilmeye başlanıyor."

"1853 soruşturması sonuç vermiyor – sesler duyulduğundan söz ediliyor."

"Peder O'Malley büyük Mısır harabelerinde bulunan kutunun şeytana tapınanlarla ilişkili olduğunu anlatıyor – ışıkta var olamayan bir şeyi çağırdıklarını söylüyor. Hafif ışık kaçırıyor, güçlü ışık yok ediyor. O zaman yeniden çağrılması gerekiyor. Bunu 49'da Yıldız Bilgeliği'ne katılan Francis X. Feeney'in ölüm döşeğinde yaptığı itiraflardan çıkarmış olmalı. Bu insanlar, Işıltılı Trapezohedron'un onlara cenneti ve başka dünyaları gösterdiğini ve Karanlığın Hayaleti'nin bir şekilde sırlar açıkladığını söylüyorlar."

"Orrin B. Eddy'nin hikâyesi, 1857. Onu kristale bakarak çağırıyorlar ve kendilerine has gizli bir dilleri var."

"1863 Toplantısına, öndeki erkekleri hesaba katmaksızın en az 200 kişi katılıyor."

120) Trapezohedron: Geometride trapezohedron yüzeyleri yamuk ya da ikiz kenar yamuk, sonuç olarak düzensiz dörtkenarlı olan üç boyutlu cisimlerdir. (ç.n.)

"1869'da Patrick Regan'ın kaybolmasından sonra İrlandalı çocuklar kiliseye saldırıyor."

"14 Mart 72' de J.'de üstü kapalı bir makale çıkıyor, ancak insanlar ondan söz etmiyor."

"1876'da 6 kişi kayboluyor – gizli komite Belediye Başkanı Doyle'a başvuruyor."

"Şubat 1877'de harekete geçileceğine söz veriliyor – kilise Nisanda kapanıyor."

"Bir grup – Federal Hill'li delikanlılar Dr. 'yı ve kilise yetkililerini tehdit ediyor."

"77 sona ermeden 181 kişi kenti terk ediyor – isim verilmiyor."

"1880 civarında hayalet hikâyeleri başlıyor – 1877'den beri kiliseye hiçbir insanın girmediği yolundaki raporun doğruluğunu kanıtlamaya çalış."

"Lanigan'dan kilisenin 1851'de çekilmiş fotoğrafını iste."

Kâğıdı yeniden defterin içine yerleştirip, defteri de ceketinin cebine koyduktan sonra Blake dönüp tozların içinde yatan iskelete baktı. Notlarda ima edilen şey çok açıktı ve bu adamın kimsenin peşine düşme cesaretini gösteremediği, sansasyon yaratacak bir haber peşinde terk edilmiş binaya kırk iki yıl önce gelmiş olduğuna hiç kuşku yoktu. Muhtemelen, başka kimse planlarından haberdar değildi – kimbilir? Ama bir daha gazetesine dönmemişti. Yüreklice bastırdığı korkusu baskın çıkmış da bir kalp krizi mi geçirmişti? Blake, parıldayan kemiklerin üzerine eğildi ve garip durumları dikkatini çekti. Bazıları fena halde dağılmış, birkaçının uçları tuhaf bir şekilde *erimiş* gibiydi. Daha başka bazı kemiklerse ateş değmiş gibi sararmıştı. Bazı giysi parçalarında da yanıklar vardı. Kafatasının durumu çok garipti – sanki kuvvetli bir asitin delip geçtiği kemik, kirli sarı bir renk almıştı. Blake iskelete sessizlik içinde yattığı kırk yılda ne olduğunu hayal bile edemiyordu.

Blake bilincine varmadan kendini yeniden taşa bakarken buldu; taşın garip etkisi zihninde debdebeli, muğlak bir gösteriye yol açıyordu. Hatları insana benzemeyen cüppeli, kukuletalı figürlerin tören alaylarını gördü; başı bulutlara değen,

üzerleri oymalı yekpare taş anıtlarla çevrili uçsuz bucaksız çölleri seyretti. Denizaltlarının zifiri karanlıklarında kuleler ve duvarlar, soğuk, pembe pus parıltıları önünde kapkara sislerin yüzdüğü uzay burgaçları gördü. Ve bütün bunların ötesinde katı ve yarı katı biçimlerin varlığının sadece rüzgâr hızıyla hareket etmeleri yüzünden anlaşılabildiği, bulutsu kuvvet alanlarının kaosa bir düzen sağlar ve bildiğimiz dünyaların bütün paradoks ve sırlarını açıklar gibi göründüğü sonsuz, karanlık bir uçurum gözüne ilişti.

Sonra, sancı veren, sınırsız bir paniğin etkisiyle ansızın büyü bozuldu. Blake, şekilsiz, yabancı bir varlığın çok yakınında durduğu ve korkunç bir dikkatle kendisini gözetlediği hissiyle boğulur gibi taşa sırtını döndü. Taşın içinde olmayan, ama taşın içinden kendisine bakan, fiziksel olmayan bir bakışla varlığından haberdar olarak kendisini sürekli takip eden bir şeyle karşılaşmıştı. Belli ki oda sinirlerine dokunmaya başlamıştı – o korkunç keşfi göz önüne alındığında çok normaldi bu. Hava giderek kararıyordu, yanında ışık sağlayacak bir şey bulunmadığından, daha fazla gecikmeden buradan çıkması gerektiğini biliyordu.

İşte o sırada, alacakaranlık koyulaşırken, çılgınca açıları olan taşta hafif bir parıltı gördüğünü sandı. Gözlerini kaçırmaya çalıştı, ama garip bir dürtünün etkisiyle dönüp yeniden taşa baktı. Bu şeyde ısı vermeden karanlıkta fosforlu gibi ışıldama özelliği mi vardı, yoksa radyoaktif bir madde miydi? Ölü adamın notlarındaki *Işıltılı Trapezohedron*'la ilgili sözler ne anlama geliyordu. Bu kozmik kötülük ini neyin nesiydi? Burada ne yapılmıştı ve kuşların uzak durduğu bu gölgelerde hâlâ pusuya yatmış bekleyen ne vardı? Yakınlardan gelmekle birlikte kaynağı açıkça belli olmayan pis bir koku yayılıyordu sanki ortalığa. Blake, uzun kutunun kapağını tuttuğu gibi kapayıverdi. Kapak, yabancı menteşeleri üzerinde kolayca hareket ederek, parıldadığından kuşku duyulamayacak taşın üzerine tam olarak kapandı.

Kutunun kapağının kapanırken çıkardığı keskin ses üzerine, tavandaki kapı görevi yapan kapağın üstünde yer alan sivri kulenin ebedi karanlığından hafif bir patırtı sesi geldi. Hiç kuşkusuz sıçanlardı – içeri girdiğinden beri bu lanetli binadaki mevcu-

diyetlerini açık eden tek canlı türü olan sıçanlar. Ama yine de sivri kuleden gelen bu patırtı onu müthiş korkuttu; deliler gibi döner merdivenlere atıldı, korkunç salonu geçti, kemerli mahzenden kendini dışarı atıp terk edilmiş meydanın koyu karanlığına çıktı; Federal Hill'in karınca gibi insan kaynayan, korkunun kol gezdiği sokak ve caddelerinden hızla koşturarak üniversite mahallesinin sakin, huzur dolu, kaldırımlı caddelerine ulaştı.

Bu olayı izleyen günlerde, Blake gezisinden kimseye söz etmedi. Bunun yerine bazı kitapları büyük bir dikkatle okudu, uzun yılların gazete koleksiyonlarını taradı ve örümcek ağlarıyla kaplanmış kilise idare odasında bulduğu deri ciltli defterdeki şifreli yazıları çözmek için harıl harıl çalıştı. Şifrenin hiç de basit olmadığını kısa sürede anladı ve uzun süren çabalardan sonra metin dilinin İngilizce, Latince, Grekçe, Fransızca, İspanyolca, İtalyanca veya Almanca olamayacağına kanaat getirdi. Acayip konularda sahip olduğu bilginin en derin katmanlarına dalması gerektiği besbelliydi.

Her gece, batıya doğru bakma yönünde duyduğu o eski dürtü nüksediyor ve pencereden baktığında o uzak ve yarı hayali dünyanın pıtrak gibi çatıları arasında, kara çan kulesini eskiden olduğu gibi görüyordu. Ama kule şimdi yüreğine yeni bir korku salıyordu. Onun gizlediği eski kötülükten haberdardı; bu bilginin dizginlerini serbest bıraktığı hayal gücü, yeni ve acayip yollara sapıyordu. Bahar kuşları geri dönüyordu; günbatımında kuşların uçuşunu izlerken, onların o kasvetli, o yapayalnız kuleden daha önce olmadığı kadar uzak durduğunu hayal etti. Bir kuş sürüsü kuleye yaklaşacak olsa, diye düşünüyordu, birden geri dönüp panik içerisinde karmakarışık kaçışırdı – ve aradaki kilometrelerce mesafeyi aşıp kulaklarına ulaşamayan vahşi cıvıltılarını kestirebiliyordu.

Blake'in günlüğüne şifreli yazıya karşı utku kazanıldığı yazıldığında, aylardan Haziran idi. Blake metnin, bazı korkunç eski mezheplerce kullanılan ve daha önceki araştırmaları sırasında karşılaştığı karanlık Aklo dilinde[121] olduğunu keşfetti.

121) Aklo Dili: Arthur Machen'in "The White People" adlı öyküsünde bulunan bir terim. (ç.n.)

Günlük, Blake'in şifresini çözerek ulaştığı bilgiler konusunda garip bir şekilde suskundu, ama bulduğu sonuçların onu çok korkutmuş ve rahatsız etmiş olduğu aşikârdı. Işıltılı Trapezohedron'a bakmakla uyandırılan Karanlığın Hayaleti'ne göndermeler ve onun çağrıldığı karanlık kaos uçurumları hakkında çılgınca tahminler vardı. Bu varlıktan her şeyin bilgisine sahip ve korkunç fedakârlıklar isteyen bir şey olarak söz ediliyordu. Blake'in notlarından bazıları, çağırdığını düşündüğü şeyin sezdirmeden etrafta dolaşmasından korktuğunu göstermektedir, ama Blake sokak lambalarının aşılmaz bir siper oluşturduğunu da eklemektedir.

Blake, Işıltılı Trapezohedron'un sık sık sözünü etmekte, onu bütün zamanlara ve uzaya açılan bir pencere olarak niteleyerek, Eskiler onu dünyaya getirmeden önce karanlık Yuggoth'da[122] yapıldığı günlere kadar tarihini izlemektedir. Antarktika'nın zambağa benzer deniz hayvanları[123] bulup o tuhaf kutusuna yerleştirmiş, Valusia'nın yılan-adamlarınca[124] harabelerden kurtarılmış ve milyarlarca yıl sonra Lemuria'da[125] ilk insan-varlıklar tarafından seyredilmişti. Tuhaf diyarları ve daha tuhaf denizleri aşmış, Atlantis'le birlikte batmadan önce Minoslu[126] bir balıkçı onu ağıyla yakalayıp karanlık Khem'in[127] esmer tacirlerine satmıştı. Firavun Nephren-Ka[128] onun etrafına kemerli, penceresiz bir tapmak inşa ettirmiş, bu yüzden de adı bütün anıtlardan ve kayıtlardan silinmişti. Sonra, bir araştırmacının küreği insanlığa bir kez daha lanet getirmek üzere onu ortaya

122) Yuggoth: Lovecraft'ın "Karanlıkta Fısıltıyla Konuşan Adam" adlı öyküsünde açıklandığı gibi yengeç-benzeri Kanatlılar'ın veya Mi-Go'nun yurdu olan ve bizim Plüton adıyla bildiğimiz gezegen. Lovecraft'ın Eskiler ya da çoğu kez Yüce Eskiler, bazen de sadece Yüceler dediği kozmik varlıklar için "Cthulhu'nun Çağrısı" adlı öykünün 6. notuna bakınız. (ç.n.)

123) "Delilik Dağları"nda 'Yıldız başlı Eskiler' olarak da geçerken, Lovecraft burada bu yaratıkları açıkça 'Eskiler'den ayırt etmiştir. (ç.n.)

124) Valusia'nın Yılan-Adamları: Robert E. Howard'ın "The Shadow Kingdom" adlı yapıtında uydurduğu yaratıklar. (ç.n.)

125) Lemuria: Hint Okyanusu'nda battığı farz edilen efsanevi kıta. (ç.n.)

126) Girit Kralı Minos'un adından. (ç.n.)

127) Khem: Bu sözcük Mısır dilinde 'karanlık' anlamına gelir ve Mısırlıların kendi memleketlerine verdikleri addır. (ç.n.)

128) Nephren-Ka: Hayali bir Eski Mısır kralı. (ç.n.)

çıkarıncaya kadar yeni firavunun ve rahiplerin yerle bir ettiği kötü mabetin yıkıntıları altında uyumuştu.

Temmuz ayının başlarında, Blake'in günlüğüne garip bir şekilde gazete haberleri de girmeye başladı; gerçi bunlar çok kısa ve gelişigüzel haberlerdi ve günlük, sadece onların katkısına genel olarak dikkati çekmekteydi. Öyle anlaşılıyordu ki, korkulan kiliseye bir yabancının girmesinden beri Federal Hill'de yeni bir korku dalgası yayılıyordu. İtalyanlar, karanlık, penceresiz kulede alışılmadık koşuşturma, tos vurma ve tırmalama sesleri duyduklarını fısıltıyla anlatıyor, rahiplerinden, düşlerine girerek kendilerini taciz eden bir varlığı kovmalarını istiyorlardı. Bir şeyin, geçebileceği kadar karanlık olup olmadığını görmek için bir kapıyı sürekli olarak gözetlediğini söylüyorlardı. Gazeteler, yörede uzun zamandır anlatılagelen batıl inançlardan söz ediyor, ama dehşetin çok eskilere dayanan kökenini aydınlatamıyorlardı. Belli ki bugünün genç muhabirleri antikite hakkında bilgi sahibi değillerdi. Blake günlüğüne bu şeyler hakkında yazarken, ilginç türde bir pişmanlık ifade ediyor, Işıltılı Trapezohedronu gömmenin ve iğrenç kuleye gün ışığının girmesini sağlayarak, uyandırmış olduğu şeyi uzaklara göndermenin görevi olduğundan söz ediyordu. Ama, aynı zamanda da, tehlikeli ölçüde büyülenmiş olduğunu gösteriyor, lanetli kuleyi yeniden ziyaret ederek parlayan taşın kozmik esrarına bir daha bakmak için –rüyalarına bile giren– hastalıklı bir arzu duyduğunu kabul ediyor.

Sonra 17 Temmuz sabahı *Journal*'de gördüğü bir şey Blake'in gerçekten dehşete kapılmasına yol açtı. Federal Hill'in duyduğu rahatsızlıkla ilgili diğer gazetelerde çıkan yarı mizahi yazıların değişik bir şekliydi sadece, ama Blake için gerçekten de çok korkunçtu. Geceleyin kopan şimşekli yıldırımlı fırtına kentin aydınlatma sistemini tam bir saat felç etmiş ve karanlıkta kaldıkları bu bir saat içerisinde, İtalyanlar korkudan deliye dönmüşlerdi. Ürkünç kilisenin yakınlarında oturanlar, kuledeki şeyin sokak lambalarının sönük olmasından yararlanarak kilisenin içine indiğine, yapış yapış ve korkunç bir surette sağa sola toslayarak, devrile devrile dolaştığına yemin ediyorlardı. Sonuna doğru yaratık kendini, kırılan cam seslerinin duyulduğu

kuleye atmıştı. Karanlığın ulaştığı her yere gidebilirdi, ama ışık onu her zaman kaçırıyordu.

Elektrik geri geldiğinde kulede müthiş bir patırtı kopmuştu, çünkü kirin kararttığı, pancurlu pencerelerden sızan zayıf ışık bile bu şey için fazlaydı. Yaratık sağa sola çarparak ve kayar gibi kendini tam zamanında zifiri karanlık sivri kuleye atmıştı – çünkü uzun süre ışığa maruz kalmak onu, çılgın yabancı tarafından içinden çağrıldığı uçuruma geri gönderirdi. O karanlık bir saat boyunca, dua eden kalabalıklar –karanlıkta gizlice dolaşan karabasandan kenti korumak için bir ışık kalkanı oluşturmak için yaktıkları– mum ve fenerlerini katlanmış kâğıt ve şemsiyelerle koruyarak kilisenin etrafında toplanmışlardı. Kiliseye en yakın bulunanlar bir ara, kilisenin dış kapısında korkunç bir takırtı duymuş olduklarını söylediler.

Ama en kötüsü bu değildi. O akşam, *Bulletin*'de Blake, muhabirlerce bulunan şeyi okudu. Ürkütücü şeylerin haber değerinin kışkırtıcılığına kapılan iki muhabir, sonunda çılgın İtalyan kalabalığa meydan okuyarak, önce kilisenin kapılarını denemiş, bir sonuç alamayınca da mahzenin açık penceresinden içeri girmişlerdi. Antre ve sahının tozları arasında garip bir şekilde bir yol açılmış, çürümüş minderler üzerinde çukurlar oluşmuş ve sıraların saten döşemelerinin garip bir şekilde etrafa saçılmış olduğunu görmüşlerdi. Her yana berbat bir koku sinmişti, ötede beride sarı lekeler ve yanık izine benzeyen pençe pençe izler vardı. Kuleye çıkan merdivenlerin kapısını açıp da, yukarıdan gelen bir tırmalama sesi üzerine kuşkuyla duraladıklarında, dar döner merdivenlerin neredeyse tertemiz süpürülmüş olduğunu görmüşlerdi.

Kulenin kendisi de aynı şekilde yarı silinip süpürülmüştü. Muhabirler yedigen taş sütundan, devrilmiş gotik sandalyelerden ve acayip alçı heykellerden söz ediyor, ama çok tuhaftı ki metal kutuyla parçalanmış eski iskeletten söz etmiyorlardı. Blake'i –lekelere, yanık izlerine ve pis kokulara ilişkin imalar dışında– en fazla rahatsız eden şey, kırılan camlarla ilgili son ayrıntıydı. Kulenin dar, sivri kemerli pencerelerinin hepsi kırılmış ve iki tanesi eğik pancur boşlukları arasına kabaca ve aceleyle saten döşemelik kumaşlar ve at kılı kıtıklar tepilerek karartılmıştı. Sanki kuleyi perdelerinin sımsıkı kapalı olduğu

zamanlardaki gibi mutlak karanlığa boğma eylemine bir müdahalede bulunulmuş gibi, yeni süpürülmüş zemine saten kumaş parçaları ve at kılları saçılmıştı.

Sarımtırak lekelere, pençe pençe yanıklara penceresiz üst kuleye çıkan merdivenlerde de rastlanıldı, ama muhabirlerden biri merdiveni tırmandıktan sonra, yatay olarak kayan kapağı açıp karanlık ve son derece iğrenç kokan boşluğa el fenerinin ışığını doğrulttuğunda, karanlıktan ve kapak civarında karmakarışık dökün tülerden başka bir şey göremedi. Sonuç olarak, bütün bunların şarlatanlıktan başka bir şey olmadığına hükmedildi tabii ki. Birisi tepenin batıl inançlı sakinlerine bir oyun oynamış ya da fanatiğin biri, sözde onların kendi iyiliği için korkularını körüklemişti. Ya da belki de daha genç ve daha bilgiç birtakım insanlar dış dünyaya karşı inceden inceye düşünülmüş bir oyun hazırlamışlardı. Daha sonra, polis, muhabirlerin anlattıklarını araştırmak için birisini görevlendirdiğinde eğlenceli olaylar yaşanmıştı. Görevlendirilen üç kişi birbiri ardı sıra çeşitli bahaneler uydurmuş, görevi gönülsüzce kabul eden dördüncüsü kısa sürede geri dönmüş ve muhabirlerin anlattıklarından farklı bir şey anlatmamıştı.

Günlükte bundan sonra yer alan notlardan, Blake'in giderek artan bir dehşet ve endişeye kapıldığı görülüyor. Bir şey yapmadığı için kendini azarlıyor ve bir dahaki elektrik kesintisinin sonuçları üzerine çılgınca akıl yürütüyordu. Yıldırımlı şimşekli fırtınalar sırasında üç defa elektrik idaresini arayıp, panik içerisinde, elektrik kesilmesine karşı alınması gereken önlemler konusunda uyarılarda bulunduğu doğrulanmıştı. Günlük, muhabirlerin gölgeli kule odasını araştırdıklarında metal kutuyu, taşı ve garip bir şekilde parçalanmış eski iskeleti bulamamalarından Blake'in duyduğu tasayı sergiliyordu yer yer. Bu şeylerin kaldırılıp götürülmüş olduğunu varsayıyordu – nereye ve kim tarafından götürüldükleri hususunda ise ancak tahmin yürütebiliyordu. En büyük korkusu, kendisine ve kendi zihniyle uzak kulede pusuya yatmış dehşet –düşencesizlikle uzayın uçsuz bucaksız karanlıklarından çağırdığı o korkunç gece yaratığı– arasında kurulduğunu hissettiği bağa ilişkindi. Sanki iradesi üzerinde sürekli bir etki hissediyordu; o

dönemde ziyaretine gidenler nasıl dalgın dalgın masasında oturup, batı penceresinden, kentin kıvrıla kıvrıla yükselen dumanlarının ötesinden görülen kulelerle dolu uzak tepeyi seyrettiğini anımsıyorlar. Bu döneme ilişkin notları, yeknesak bir tarzda bazı korkunç düşlerden ve uykusundayken o murdar bağın güçlendirildiğinden söz ediyor. Uyanıp da kendisini tamamen giyinik olarak kapı dışarı çıkmış ve otomatik olarak yönünü batıya, College Hill'e dönmüş olarak bulduğu bir geceden söz ediliyor. Blake, kuledeki yaratığın onu nerede bulacağını bildiğini tekrar tekrar dile getiriyor.

30 Temmuzu izleyen hafta, Blake'in kısmen bunalıma girdiği hafta olarak anımsanıyor. Artık giyinmiyor, bütün yiyeceklerini telefonla sipariş ediyordu. Yatağının yanında tuttuğu ipler ziyaretçilerin dikkatinden kaçmadı; Blake uyurgezerliğinin kendisini her gece bileklerinden sıkı sıkıya bağlamaya zorladığını söyledi, böylece ya ipler yürümesini engelleyecek ya da çözmeye gayret edecek olursa uyanacaktı.

Günlüğünde, yıkımına yol açan korkunç olaydan söz ediliyordu. 30'u gecesi yatmak için odasına çekildikten sonra birden kendisini neredeyse mutlak karanlık içerisinde el yordamıyla ilerler durumda bulmuştu. Bütün görebildiği yol yol yatay, kısa, zayıf, mavimtırak ışıklardı, ama çok iğrenç bir koku alıyor ve başının üzerinden gelen karmakarışık sesler duyuyordu; yumuşak ve sinsi sesler. Ne zaman hareket etmeye kalksa bir şeylere çarpıyordu ve her gürültü üzerine yukarıdan bir tür yanıt duyuluyordu – bir ağacın başka bir ağaca ihtiyatla sürtünmesinden çıkan bir sesle karışık, belli belirsiz bir patırtı.

Etrafı yoklayan elleri bir ara, tepesi boş bir taş sütuna rastgeldi; daha sonra bir duvara monte edilmiş portatif merdiven basamaklarına yapışmış buldu kendini ve pis kokunun daha yoğun geldiği bölgeye doğru el yordamıyla çıkmaya başladı; yukarıdan aşağıya doğru sıcak, kavurucu bir hava esiyordu. Gözlerinin önünde hızla değişen hayali görüntüler dans ediyor; bütün bu görüntüler, içerisinde daha da kara, güneş ve dünyaların dönüp durduğu sonsuz karanlıklarda, belirli aralıklarla eriyip yok oluyordu. Blake, merkezinde Her Şeyin Efendisi kör ve budala tanrı Azathoth'un çırpınarak dönüp duran

zihinsiz ve şekilsiz bir dansçılar sürüsüyle çevrelenmiş olarak yayılıp oturduğu ve isimsiz pençelerdeki şeytani flütlerin tiz, monoton sesiyle sakinleştiği Nihai Kaos'u düşündü.

Sonra, dış dünyadan gelen güçlü bir patlama sesiyle kendine geldi ve ne kadar dehşet verici bir durumda olduğunu gördü. Bu sesin ne sesi olduğunu Blake hiçbir zaman bilemedi – belki bütün yaz Federal Hill sakinlerinin çeşitli koruyucu azizlerini ya da İtalya'daki köylerinin azizlerini selamlamak için fırlattıkları havai fişeklerden gecikmiş bir fişeğin sesiydi. Bu ses her ne idiyse, Blake tiz bir çığlıkla merdivenden aşağı atladı ve içinde bulunduğu neredeyse ışıksız odanın engellerle dolu döşemesinde tökezleyerek körlemesine ilerledi.

Nerede bulunduğunu anında anladı ve hiç düşünmeden kendini dar, döner merdivenlere attı, her dönemeçte tökezleyip, sağa sola çarparak, kendini yara bere içinde bıraktı. Heyula kemerleri ürkütücü gölgeler dünyasına doğru yükselen, örümcek ağlarıyla dolu engin salını bir karabasanda gibi aştı, döküntülerle dolu mahzeni hiçbir şey görmeden, sağa sola çarparak geçip, kendini sokak lambalarının aydınlattığı açık havaya attı, üçgen çatılarla dolu hayaletimsi tepeden aşağı deliler gibi bir koşu tutturdu; uzun, kara kulelerin damgasını vurduğu kasvetli, sessiz kenti aştı ve doğu yakasının dik yamacını tırmanarak evinin eski zamanlardan kalma kapısına ulaştı.

Ertesi sabah yeniden bilincine kavuştuğunda, tamamen giyinik olarak çalışma odasının zemininde yatmaktaydı. Her yanını örümcek ağları sarmış, baştan aşağı pisliğe bulanmıştı; bedeninde sızlamayan, berelenmemiş bir santimetre kare yer yoktu. Aynaya baktığında, saçlarının fena halde kavrulmuş olduğunu gördü; üstüne tuhaf, çok pis bir koku sinmişti. Blake işte o zaman ruhen yıkıldı. Bundan sonra, sırtında sabahlığıyla odasında bitkin bir şekilde yayılıp uzanarak, sabit bakışlarla batı penceresinden dışarıyı seyretmekten, gökgürültüsü tehdidi karşısında titremektan ve günlüğüne deli saçması notlar almaktan başka bir şey yapmadı.

Büyük fırtına 8 Ağustosta geceyarısından hemen önce koptu. Kentin her tarafına peş peşe yıldırımlar düşüyordu; özellikle iki olağanüstü ateş topu rapor edilmişti. Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyor, ardı arkası kesilmeyen gökgürültü-

leri binlerce insanı uykusundan ediyordu. Blake elektriklerin kesileceğinden duyduğu korkuyla çılgına dönmüştü, saat 01 civarında şirkete telefon etmeye çalıştı, ama o sırada güvenlik düşüncesiyle, hizmete geçici olarak ara verilmişti. Blake her şeyi günlüğüne kaydetti – giderek artan çılgınlığını ve umutsuzluğunu anlatan kocaman, titrek, çoğunlukla okunmaz harflerle karanlıkta körlemesine karalanmış notlardı bunlar.

Pencereden dışarısını görebilmek için evin ışıklarını sönük tutmalıydı; öyle anlaşılıyor ki zamanının çoğunu kaygılar içerisinde masasında oturup, yağmur altında parıldayan çatıların ötesindeki Federal Hill'i işaret eden uzak ışık kümesini gözetleyerek geçirmişti. Ara sıra günlüğüne el yordamıyla notlar alıyordu; günlüğünün iki sayfasında "ışıklar sönmemeli"; "nerede olduğumu biliyor"; "onu yok etmeliyim"; "bana sesleniyor, ama belki de bu defa zarar vermeye niyeti yok" gibi kopuk kopuk tümcelere rastlandı.

Sonra kentin bütün ışıkları söndü. Elektrik santralinin kayıtlarına göre bu, saat 02.12'de oldu, ama Blake'in günlüğünde zamana ilişkin bir kayıt düşülmemişti. Sadece "Işıklar söndü – Tanrım, sen bana yardım et," yazılmıştı. Federal Hill'de de onun kadar endişeli gözlemciler vardı; yağmurdan sırılsıklam olmuş kalabalıklar, şemsiyelerle korudukları mumlar, el fenerleri, gaz lambaları, haçlar ve Güney İtalya'da çok yaygın olarak kullanılan türden birçok tılsımla, meydanı ve şeytani kilisenin etrafındaki dar sokakları doldurmuşlardı. Çakan her şimşeği kutsuyorlardı; fırtına diner gibi olup şimşekler azalarak sonunda tamamen durduğunda, sağ elleriyle korku dolu gizemli işaretler yaptılar. Güçlü bir esinti bütün mumları söndürdü, ortalık tehditkâr bir karanlığa büründü. Birisi gidip Spirito Santo Kilisesi'nden Peder Merluzzo'yu uyandırdı, Rahip yararlı olacağını umduğu duaları etmek üzere, koşarak kasvetli meydana geldi. Karanlık kuleden sürekli olarak tuhaf sesler geldiğinden zerrece kuşku duyulamazdı.

02.35'te olanlar konusunda, genç, zeki ve eğitimli bir kişi olan rahibin, son derece güvenilir bir memur olarak bilinen ve devriye görevi sırasında kalabalığı denetlemek için orada duran, Merkez Karakolu polislerinden William J. Monahan'ın

ve kilisenin yüksek istinat duvarı önünde –özellikle, doğu cephesinin görüldüğü meydanda– toplanan yetmiş sekiz kişinin çoğunun tanıklıkları var elimizde. Elbette doğanın normal düzeni dışında bir şeye dair herhangi bir kanıt yok ortada. Böyle bir olayın bir sürü sebebi olabilir. İçerisinde çok çeşitli malzemeler bulunan böylesine kocaman, böylesine eski, kötü havalandırılmış ve uzun süredir terk edilmiş bir binada ne tür gizemli kimyasal değişimlerin oluştuğunu kimse kesinlikle söyleyemez. Zehirleyici buharlar, kendiliğinden tutuşma, uzun süren bir çürüme sonucu çıkan gazların yarattığı basınç ve daha birçok olgudan herhangi biri, bu işin sebebi olabilirdi. Hem sonra, bilinçli bir şarlatanlık da söz konusu olabilirdi pekâlâ. Olay haddi zatında son derece basitti ve üç dakikadan daha uzun sürmemişti. Her zaman çok dakik biri olan Peder Merluzzo defalarca saatine bakmıştı.

Olay, kara kuleden gelen boğuk gümbürtülerin belirgin bir tarzda artmasıyla başladı. Bir süreden beri kuleden tuhaf, pis kokulu duman ve buharlar yayılmaktaydı; bunlar şimdi daha artmış, iğrenç bir hal almıştı. Sonra parçalanan ahşap sesleri duyuldu ve ağır bir cisim, binanın kasvetli görünüşlü doğu cephesinin önündeki avluya büyük bir gürültüyle düşüp parçalandı. Mumlar yanmadığından kule görünmüyordu, ama cisim yere yaklaşırken, insanlar onun kulenin doğu penceresinin isten kararmış pancuru olduğunu anlamışlardı.

Bundan hemen sonra, görünmeyen yüksekliklerden, tir tir titreyen izleyicileri soluksuz bırakan, midelerini bulandıran ve meydandakileri neredeyse yere seren, son derece iğrenç bir koku yayıldı ortalığa. Aynı anda da hava, kanat çırpılıyormuş gibi titreşti ve doğudan esmekte olan rüzgâr daha da güçlenerek şapkaları uçurdu, sular süzülen şemsiyeleri tersine çevirdi. Işıksız gecede kesin bir şey görülememişti, ama bakışlarını yukarı çevirmiş bazı insanlar zifiri karanlık geceden daha karanlık kocaman bir leke –bir meteor hızıyla doğu yönünde kayıp giden şekilsiz, duman bulutunu andıran bir şey– görür gibi oldular.

Hepsi bu kadardı. İzleyiciler korku, dehşet ve huzursuzlukla uyuşmuş gibiydiler; ne yapacaklarını, hatta bir şey yapmaları gerekip gerekmediğini bile bilemiyorlardı. Ne olup bit-

tiğini anlayamadıklarından kalıp izlemeye devam ettiler ve bir an sonra gecikmiş bir şimşek, hemen ardından kulakları sağır eden bir gürültüyle, yağmurlu geceyi yırttığında hep birden duaya durdular. Yarım saat sonra yağmur dindi; on beş dakika sonra da sokak lambaları yeniden yanmaya başladı; böylece yorgun, sırılsıklam izleyiciler ferahlayarak evlerine döndüler.

Ertesi günün gazeteleri, bu olaylara, genel fırtına haberleriyle bağlantılı olarak çok az yer verdi. Öyle anlaşılıyor ki Federal Hill'deki olayın ardından çakan büyük şimşek ve kulakları sağır eden gümbürtü, aynı tuhaf pis kokunun duyulduğu doğu yakasını daha şiddetli etkilemişti. Olay en çok College Hill'de yaşayanları etkilemişti, çatırtıya uyanan yöre halkı, şaşkınlık içerisinde ilerigeri akıl yürüttü uzun süre. Zaten uyanık olanlardan sadece birkaçı, tepeye yakın bir yerdeki anormal parlaklıktaki ışığı görmüş, yukarı doğru esen ve bahçelerdeki ağaçların bütün yapraklarını döken, bitkileri kökünden söken anlaşılmaz hava akımını fark etmişti. Civarda bir yere ansızın bir yıldırım düştüğüne hükmedilmişti, ama daha sonra nereye düştüğüne ilişkin hiçbir iz bulunamadı. Tau Omega Kardeşlik Cemiyeti yurdundan bir genç, ilk parlaklığın görüldüğü anda havaya tuhaf ve iğrenç bir duman kütlesinin yükseldiğini görür gibi olduğunu söyledi, ama gözlemini doğrulayan çıkmadı. Bununla birlikte, çok az sayıdaki gözlemcinin tamamı, yıldırım düşmesinden önce batıdan esen şiddetli rüzgâr ve ortalığı dolduran dayanılmaz koku konusunda da, yıldırımdan sonraki yanık kokusu konusunda da hemfikirdi.

Bu noktalar, Robert Blake'in ölümüyle bağlantılı olabileceği düşüncesiyle çok büyük bir dikkatle tartışıldı. Üst katın arka pencereleri Blake'in çalışma odasına bakan Psi Delta Kardeşlik Cemiyeti yurdundaki öğrenciler, 9'u sabahı batı penceresindeki bembeyaz olmuş suratı, çok net olmasa da, fark ederek nedenini merak etmişlerdi. Öğrenciler o akşam, aynı yüzü aynı konumda gördüklerinde endişeye kapılmış, dairenin ışıklarının yanmasını beklemişlerdi. Daha sonra karanlık dairenin zilini çalmış, sonunda da bir polis çağırarak kapıyı zorla açmışlardı.

Kaskatı kesilmiş ceset, pencerenin yanındaki masada dimdik oturmaktaydı, davetsiz misafirler cesedin dışarı uğramış

camsı gözlerini ve çarpılmış yüz hatlarındaki korkunun yol açtığı kasılmayı gördüklerinde, dehşet ve tiksintiyle bakışlarını kaçırdılar. Daha sonra adli tabiplikten gelen görevli bir inceleme yaptı ve camın kırık olmamasına karşın, ölüm sebebinin elektrik çarpması ya da elektrik boşalmasından kaynaklanan gerginlik olarak rapor etti. Cesedin yüzündeki iğrenç ifadeye gelince, görevli, böylesine anormal bir hayal gücüne ve dengesiz duygulara sahip birinin yaşadığı derin şoktan sonra bunu gayet normal sayarak, göz ardı etti. Memur bu yargıya, evdeki kitap, resim ve el yazmalarıyla, masanın üzerindeki günlüğe körlemesine karalanmış notlardan varmıştı. Blake çılgın notlarını yazmayı sonuna kadar sürdürmüştü; ucu kırık kurşun kalemi kasılıp kalmış sağ elinde bulunmuştu.

Elektrik kesilmesinden sonra yazılan notlar kopuk kopuktu ve ancak bir kısmı okunabiliyordu. Bunlardan, bazı araştırmacılar, resmi hükümden oldukça farklı sonuçlara vardılar, ama bu spekülasyonların muhafakârlar arasında taraftar bulma şansı pek yok. Tuhaf kutuyu ve köşeli taşı –bulunduğu penceresiz karanlık odada kendiliğinden parladığı kesin olan bu nesneyi– Narragansett Körfezi'nin en karanlık kanalına atan batıl inançlı Dr. Dexter'in eylemi, hayal gücü kuvvetli bu kuramcıların savlarına yardımcı olmamıştır. Blake'in son deli saçması karalamaları daha çok hayal gücünün çok fazla çalışmasına ve izlerini bulduğu çok eski, şeytani bir mezheple ilgili bilgisinin ağırlaştırdığı nevrotik dengesizliğine yoruluyordu. İşte Blake'in günlüğüne yazdıkları – ya da bunlardan okunabilenler.

"Elektrik hâlâ kesik – rahat beş dakika oldu. Her şey şimşeğe bağlı. Yaddith[129] şimşeklerin sirekliliğini sağlayacaktır!... Bir etki kendini hissettiriyor... Yağmur, gökgürültüsü ve rüzgâr sağır ed... O şey zihnimi ele geçiriyor..."

"Belleğimde sorun var. Daha önce hiç görmediğim şeyler görüyorum. Başka dünyalar ve başka galaksiler... Karanlık... Şimşek karanlık görünüyor, karanlık da şim..."

129) Lovecraft'ın ilk defa "Gümüş Anahtarın Açtığı Kapıların Ötesi" adlı öyküsünde geçen gezegen. Bkz. *Toplu Eserleri I.* (ç.n.)

"Zifiri karanlıkta gördüğüm gerçek tepe ve gerçek kilise olamaz. Çakan şimşeklerin retina üzerinde bıraktığı izlenimler olmalı. Şimşekler çakmaz olduğunda allah vere de İtalyanlar ellerinde mumlarıyla dışarı çıkalar!"

"Neden korkuyorum? Bu, antik ve karanlık Khem diyarında insan kılığına bile giren Nyarlathotep'in[130] *ete kemiğe bürünmüş şekli değil mi? Yuggoth'u, daha ötelerdeki Shaggai'yi ve kara gezegenlerin nihai boşluğunu anımsıyorum..."*

"Boşlukta kanatla uzun süre yol almakla ışık evrenine geçilemez... Işıltılı Trapezohedron'un yakaladığı düşüncelerle yeniden yaratılmış... onu korkunç aydınlık boşluklarının içinden gönder."

"Benim adım Blake – 620 East Knapp Street, Milwaukee, Wisconsin'de mukim Robert Harrison Blake. Bu gezegendeyim..."

"Azathoth, acı bana! – artık şimşek çakmıyor – korkunç – görme duyusundan farklı korkunç bir duyuyla görüyorum her şeyi – ışık karanlık, karanlıksa ışık... tepedeki şu insanlar... konuyorlar... mumlar ve tılsımlar... rahipleri..."

"Mesafe duygum yok oldu – uzaklar yakın, yakınlarsa uzak. Işık yok – cam yok – şu çan kulesine bak–şu kuleye – pencereye – işitebiliyorum – Roderick Usher[131] *– delirdim ya da deliriyorum – o şey harekete geçti, kulenin içinde beceriksizce dolaşıyor – ben oyum, o da ben – dışarı çıkmak istiyorum... dışarı çıkmalı ve güçleri birleştirmeliyim... o benim nerede olduğumu biliyor..."*

"Ben Robert Blake'im, ama karanlıktaki kuleyi görüyorum. Korkunç bir koku var...duyularım değişikliğe uğradı... o kule penceresindeki tahta kaplamalar çatırdıyor, bel veriyor... Iä... ngai...ygg..."

"Onu görüyorum – buraya geliyor – cehennem rüzgârı – dev leke – kara kanatlar– Yog-Sothoth[132] *kurtar beni – üç loblu yanan göz..."*

130) Nyarlathotep için "Bilinmeyen Kadath'a Bir Düş Yolculuğu" adlı öyküye (*Toplu Eserleri I*) bakılabilir. (ç.n.)

131) Roderick Usher: Edgar Allan Poe'nun "Usherler'in Çöküşü" adlı öyküsünün merkezi karakteri. Usher, aile mezarlığındaki kızkardeşi Madeline'in kıpırdanmasından çıkan ses gibi, uzak seslere karşı doğaüstü bir duyarlılığa sahiptir. (ç.n.)

132) Yog-Sothoth: İlk defa "Charles Dexter Ward Vakası"nda sözü edilen kozmik varlık. Bkz. *Toplu Eserleri 1*. (ç.n.)

EŞİKTEKİ ŞEY

En iyi arkadaşımın başına altı kurşun sıktığım, bununla birlikte, bu ifadeyle, onun katili olmadığını göstermeye çalıştığım doğrudur. Başta, deli olduğum düşünülecektir – hem de Arkham Sanatoryumu'ndaki hücresinde vurduğum adamdan bile deli. Daha sonra, okuyucularımdan bazıları her tümcemi tartacak, bilinen gerçeklerle bağlantılarını kuracak ve nasıl olup da, bu dehşetin –eşikteki şeyin– kanıtıyla karşılaştıktan sonra yaptığım şeyin aksine inandığımı, kendi kendilerine soracaklardır.

O zamana kadar, beni harekete geçiren çılgınca öykülerde delilikten başka bir şey görmüyordum. Şimdi bile aldatılıp aldatılmadığımı – ya da deli olup olmadığımı kendi kendime soruyorum. Ben bilmiyorum – ama başkalarının Edward ve Asenath Derby hakkında anlatacakları garip şeylervar ve dehşet verici o son ziyareti açıklama konusunda, kolay kolay heyecana kapılmayan emniyet teşkilatı bile tam bir şaşkınlık içinde. Polis, korkunç birşaka yapıldığı ya da işten çıkarılan hizmetkârların bir uyarısı olduğu yolunda bir kuram geliştirmeyi denedi, ancak gerçeğin son derece daha korkunç ve inanılmaz olduğunu yüreklerinin derinliklerinde hissediyorlardı.

Böylece Edward Derby'yi öldürmediğimi söylüyorum. Daha çok, onun intikamını aldım ve böyle yapmakla da, dünyayı, hayatta kalması bütün insanoğluna tarifsiz korkular verecek bir dehşetten kurtardım. Her gün kullandığımız yollara yakın, karanlık bölgeler vardır ve zaman zaman kötü bir ruh, o tarafa geçmenin bir yolunu bulur. Bu olduğunda, bilen adam, sonuçlarını hesaba katmadan darbeyi indirmelidir.

Edward Pickman Derby'nin bütün yaşamını bilirim. Sekiz yaş küçüğümdü; öylesine vaktinden evvelgelişmişti ki o sekizine, ben on altıma bastıktan sonra birçok şeyi paylaşır olduk. Tanıdığım en harikulade çocuk bilgindi ve yedi yaşından iti-

baren tüm hocalarını şaşırtan kasvetli, fantastik, neredeyse marazi dizeler yazıyordu. Belki aldığı özel eğitim ve özenle insanlardan uzak yaşaması yüzünden, vaktinden evvel olgunlaşmıştı. Tek çocuktu ve organik bir zayıflığının olması, kendisine aşırı düşkünlük gösteren anne-babasının onu sıkı bir gözetim altında tutmasına sebep oldu. Yanında bakıcısı olmadan asla dışarı çıkmasına izin verilmedi ve çok riadiren başka çocuklarla serbestçe oynama şansı buldu. Bütün bunların çocukta tuhaf, gizli bir iç yaşantının doğmasına yol açtığına hiç kuşku yok; tek çıkış yolu hayal kurmaktı.

Her ne ise, çocuk muazzam ve acayip bir hızla öğreniyordu; yazmadaki rahatlığı ileri yaşıma karşın beni büyülemişti. O sıralarda bende grotesk sanata karşı bir eğilim baş göstermişti ve bu çocuğun bu konularda eşsiz bir yeteneğe sahip olduğunu görüyordum. Karanlık ve kuşkulu şeylere karşı ortak sevgimizin temelinde, içinde yaşadığımız eski, çürüyen ve insan ruhuna inceden inceye korku salan kent –birbirine sokulmuş, bel vermiş balıksırtı damları ve çürüyüp ufalanan George tarzı tırabzanları yüzlerce yıldır karanlık çağıltılarla akan Miskatonic nehri yanında derin düşüncelere dalmış gibi dinelen, cadıların lanetine uğramış, efsanelerin taciz ettiği Arkham– yatıyordu.

Zamanla, mimariye yönelerek, Edward'ın şeytani şiirlerini topladığı kitabına resim çizme niyetimden vazgeçtim, ama dostluğumuzda bir azalma olmadı. Genç Derby'nin dehası dikkati çekecek ölçüde gelişti ve on sekiz yaşındayken *Azathoth ve Diğer Dehşetler*[133] adı altında derlediği karabasan-şiirleri yayımlandığında büyük bir sansasyona yol açtı. *Yekpare Taş Anıt Halkı*'nı yazmış olan ve Macaristan'daki kötü bir üne sahip bir köye yaptığı ziyaretten sonra 1926'da delilerevinde haykıra haykıra ölen, ünlü Baudelaire'ci şair Justin Geoffrey[134] ile yakın mektup arkadaşıydı.

133) Clark Aston Smith on dokuz yaşındayken *"The Star-Treader and Other Poems"*i (1912) yayımladığında büyük bir sansasyon yaratmıştı. Lovecraft Azathoth'u ilkin 1922 dolaylarında küçük bir nesir olarak tasarlamış (Bkz. *Dört Fragman, Toplu Eserleri II*) daha sonra *"Bilinmeyen Kadath'a Bir Düş Yolculuğu"*nda (1926-27), *"Delilik Dağlarında"*da (1937) ve daha birçok öyküsünde sözünü etmiştir. (ç.n.)

134) Robert E. Howard'ın "The BlackStone" adlı öyküsüne (1931) gönderme. (ç.n.)

Derby, kendine güven ve pratik işler konusundaysa, üzerine fazla titrenmiş olması nedeniyle hayli geri kalmıştı. Sağlığında düzelme görülmüş olmakla birlikte, annesinin ve babasının aşırı titizliği çocukça bağımlılık huylarını besleyip büyütmüştü, öyle ki hiç tek başına yolculuk yapmamış, bağımsız karar vermemiş veya sorumluluk almamıştı. İş hayatına ya da profesyonel arenaya atılmaya uygun olmadığı erkenden fark edildi, ama ailenin serveti o kadar büyüktü ki bu bir sorun oluşturmuyordu. Yıllar geçip Derby erkekliğe adım atarken, aldatıcı, çocuksu bir görünüşe sahipti. Sarışınlığı ve mavi gözleriyle yüzünde küçük bir çocuk ifadesi vardı; bırakmaya çalıştığı bıyıkları güçbela fark ediliyordu. Sesi yumuşak ve inceydi; rahat ve bolluk içerisinde hiçbir iş yapmadan sürdürülen yaşam, vaktinden önce gelişmiş bir orta yaş göbeğinden çok çocukça bir tombulluk vermişti ona. Uzunca boyluydu ve güzel bir yüzü vardı; utangaçlığı onu inzivaya ve kitap düşkünlüğüne itmese tanınmış bir çapkın olabilirdi.

Derby'nin annesiyle babası onu her yaz yurtdışına götürüyorlardı; Derby, Avrupa düşünce ve fikir akımlarının ana hatlarını kavramakta gecikmedi. Poe-benzeri yetenekleri giderek dekadanlaştı ve ruhunda daha başka sanat duyarlılıkları ve özlemler uyandı. O günlerde büyük tartışmalarımız oldu. Ben Harvard'ı bitirmiş, Boston'da bir mimari büroda çalışmış, evlenmiş ve nihayet mesleğimi icra etmek üzere Arkham'a dönüp –babam sağlığı nedeniyle Florida'ya göçmüş olduğundan– Saltonstall St.'deki aile mülküne yerleşmiştim. Edward her akşam uğrardı, öyle ki onu ev halkından biri sayar olmuştum. Kendine has, şifreli bir zil çalma ya da kapı tokmağını vurma şekli vardı; bu yüzden her akşam yemeğinden sonra onun tanıdık vuruşunu bekliyordum: önce üç kısa vuruş ve hemen ardından iki kısa vuruş daha. Daha az sık olmakla birlikte ben de onu ziyarete gidiyor ve sürekli büyüyen kütüphanesindeki cilt cilt karanlık kitabı gıptayla seyrediyordum.

Derby, Arkham'da Miskatonic Üniversitesi'ni bitirdi, çünkü ailesi kendilerinden uzakta bir yerde pansiyoner olmasına izin veremezdi. Üniversiteye on altısında girdi ve derslerini üç yılda tamamladı; esas olarak İngiliz ve Fransız edebiyatında

yoğunlaşarak, matematik ve fen dışında her dersten yüksek notlar aldı. Diğer öğrencilerle pek arkadaşlık kurmadıysa da, –görünüşte "şık" ve anlamsızca ironik pozlarını taklit ettiği ve kuşkulu tavırlarını benimseme cesaretini gösterebilmeyi çok arzuladığı– "cüretkâr" ya da "bohem" gruplara gıptayla bakıyordu.

Büyücülükle ilgili yeraltı irfanına fanatik bir düşkünlük göstermeye başladı; Miskatonic Üniversitesi kütüphanesi eskiden olduğu gibi bugün de bu konuda ünlüydü. Derby fantastik ve tuhaf olan şeylere her zaman ilgi göstermişti, şimdi de efsanevi geçmişten gelecek kuşaklara yol gösterme ya da onları şaşırtmaamacıyla bırakılmış olan sahici sırların ve bulmacaların derinlerine dalıyordu. Ürkütücü *Book of Eibon*, von Junzt'un *Unaussprechlichen Kulten*'i[135] ve deli Arap Abdul Alhazred'in yasak *Necronomicon*'u gibi kitapları okudu, ama annesiyle babasına bunları görmüş olduğunu bile söylemedi. Biricik evladım dünyaya geldiğinde Edward yirmisindeydi ve yeni konuğumuza Edward Derby Upton adını verdiğimde sanırım buna sevindi.

Edward Derby yirmi beşine bastığında son derece kültürlü birisi ve oldukça tanınan bir şair ve fantezi yazarıydı, ama ilişki ve sorumluluk eksikliği, eserlerini hayat tecrübesinden çok kitaplara bağlı ve fazlasıyla kuramsal kılarak edebi gelişimini yavaşlattı. Ben onun belki de en yakın arkadaşıydım – ben onda bitmez tükenmez bir kuramsal konular madeni bulurken, o annesiyle babasına açmak istemediği her konuda fikrimi sormak için bana güvenirdi. Bekâr kalmıştı –evliliğe karşı olduğundan değil de utangaçlığından, harekete geçme isteksizliğinden ve ebeveyn korumacılığından– toplum yaşamına çok az, o da formalite icabı katılmıştı. Savaş çıktığında hem sağlık hem de kökleşmiş ürkekliği yüzünden evde kaldı. Ben görevle Plattsbug'a[136] gittiysem de hiç deniz aşırı ülkelerde bulunmadım.

Böylece yıllar yılları kovaladı. Otuz dördüne geldiğinde annesi öldü ve Derby'nin garip bir psikolojik rahatsızlıktan aylarca eli ayağı tutmaz oldu. Ama babası onu Avrupa'ya götür-

135) Bkz. "Karanlığın Hayaleti" 118. No.lu dipnot. (ç.n.)

136) Plattsburg, New York, I. Dünya Savaşı'nda Amerikan birliklerinin eğitim merkeziydi. (ç.n.)

dü ve Derby rahatsızlığı üzerinde görünür bir iz kalmadan atlattı. Bundan sonra Derby sanki görünmez bir bağdan kısmen kurtulmuş gibi acayip bir sevinç duymaya başladı. Orta yaşlarda olmasına karşın daha "ileri" üniversite gruplarının arasında boy göstermeye başladı ve bazı son derece korkunç işlerde hazır bulundu – bir defasında, karıştığı bir işten babasının haberdar olmaması için bir şantaja boyun eğerek (parayı benden borç aldı) yüklüce bir para ödemek zorunda kaldı. Çılgın Miskatonic gruplarından bazıları hakkındaki söylentiler son derece acayipti. Hatta karabüyüden ve inanılmayacak olaylardan söz ediliyordu.

II

Asenath Waite ile karşılaştığında Edward otuz sekizindeydi. Asenath, sanıyorum ki, o sıralarda yirmi üçünde falandı ve Miskatonic'te ortaçağlar metafiziği üzerine özel bir ders alıyordu. Arkadaşlarımdan birinin kızı daha önce onunla –Kingsport'taki Hall School'da – tanışmıştı ama, kötü ünü nedeniyle ondan uzak duruyordu. Asenath esmer, ufak tefek bir kızdı ve biraz pörtlek gözleri dışında hoş bir yüzü vardı, ama yüz ifadesindeki bir şey aşırı hassas insanları kendinden uzaklaştırıyordu. Ama genellikle insanların ondan sakınmasına neden olan şey kökeni ve konuşmasıydı. O, Innsmouth'lu Waits'lerden birisiydi ve neredeyse bir harabeye dönmüş, yarı yarıya terk edilmiş Innsmouth'la halkı hakkında nesillerdir bir yığın karanlık efsane anlatılagelmekteydi. 1850'ler civarında yapılan korkunç pazarlıklar, harap balıkçı limanının eski ailelerinde görülen "tam olarak insan olmayan" tuhaf unsurlar hakkında –ancak eski zaman Yankilerinin tasarlayabileceği ve korku atmosferi yaratacak tarzda tekrarlayabileceği– hikâyeler anlatılıyordu.

Asenath'ın durumunu, Ephraim Waite'in –ileri yaşında, hep peçeli dolaşan bilinmeyen bir kadından olan– kızı olması ağırlaştırıyordu. Ephraim, Innsmouth'ta, Washington Caddesi'nde yarı harap bir konakta oturuyordu; burayı görenler (Arkham'lılar Innsmouth'a gitmekten sakınır, ellerinden geldiğince oraya

gitmemeye bakarlardı) tavanarası pencerelerinin her zaman tahtalarla kapatılmış olduğunu ve bazen akşam üzerleri içeriden garip seslerin geldiğini söylüyorlardı. Yaşlı adam, zamanında yaman bir büyücü olarak tanınmaktaydı ve bir efsaneye göre denizlerde keyfince fırtına yaratabiliyor ya da fırtınaları dindirebiliyordu. Gençliğimde, yaşlı adam üniversite kütüphanesindeki yasak ciltlere bakmaya Arkham'a geldiğinde, onu bir iki defa görmüş ve karmakarışık, demir kır sakallı, kurdu andıran, asık suratından hiç mi hiç hoşlanmamıştım. Kızı Hall School'a girmeden (yaşlı adamın vasiyeti gereğince okula yüklece bir bağış yapılmıştı) hemen önce –oldukça tuhaf koşullarda– delirerek ölmüştü. Kız hastalıklı denilecek ölçüde hırslı bir öğrenci olmuş ve zaman zaman babası kadar şeytanca görünmüştü herkesin gözüne.

Edward'ın Asenath Waite'le arkadaşlık etmeye başladığı haberleri etrafa yayıldığında, kızı Asenath ile okula gitmiş olan arkadaş, birçok ilginç şey anlattı. Asenath, öyle anlaşılıyor ki, okulda bir tür büyücü gibi görülüyor ve gerçekten de bazı çok şaşırtıcı şeyler başarıyordu. Fırtınalar yaratabildiğini savlıyordu, ama görünürdeki başarısı daha çok kehanet konusunda gösterdiği tekinsiz maharette yatıyordu. Bütün hayvanlar belirgin bir şekilde ondan nefret ediyordu; sağ elinin bazı hareketleriyle herhangi bir köpeğin ulumasını sağlayabiliyordu. Okul arkadaşlarını açıklanamaz türde yan bakışlarla ve göz kırpışlarıyla korkutmak ve mevcut durumundan müstehcen, haz dolu bir ironi yaratmak istediğinde, zaman zaman bir genç kız için hayli tuhaf –ve şok edici– bilgi kırıntıları ve diller sergiliyordu.

Ama en alışılmadık olanı, birçoklarının da tanık olduğu gibi, başkalarını etkileme yeteneğiydi. Gerçek bir ipnotizmacı olduğuna hiç şüphe yoktu. Öğrencilerden birisine gözlerini dikip tuhaf bir şekilde baktığında, öğrenci *kişiliğinin değiştiği* gibi tuhaf bir duyguya kapılırdı – sanki geçici olarak büyücünün bedenine girmiş gibi olur, alev alev yanan dışarı fırlamış gözlerle ve yüzünde yabancı bir ifadeyle onun bedeninden sınıfı seyrederdi. Asenath sık sık bilincin niteliği ve fiziksel çerçevesinden –ya da en azından fiziksel çerçevenin yaşam

sürecinden– bağımsızlığı konusunda çılgın fikirler ileri sürüyordu. En çok, bir erkek olmadığına yanıyordu, çünkü erkek beyninin bazı eşsiz ve kavrayışlı kozmik güçlere sahip olduğuna inanıyordu. Bir erkek beynine sahip olmuş olsaydı, bilinmeyen güçlere hükmetmede babasına eşit olmakla kalmayıp, onu fersah fersah geçeceğini ileri sürüyordu.

Edward, Asenath ile öğrenci yurtlarından birindeki bir "aydınlar" toplantısında karşılaşmıştı ve ertesi gün bana geldiğinde, başka hiçbir şeyden söz etmedi. Onu, zihnini en fazla meşgul eden konularda çok ilgili ve bilgi sahibi bulmuştu; bundan başka fiziksel görünüşünden de çok hoşlanmıştı. Ben genç kadını hiç görmemiştim, laf arasında hakkında söylenmiş şeyleri pek az anımsıyordum, ama kim olduğunu biliyordum. Derby'nin ondan bu denli etkilenmiş olması çok üzücüydü, ama cesaretini kıracak bir şey demedim, çünkü karşı çıkış sevdayı körükler. Dediğine göre, ondan babasına söz etmeyecekti.

Derby'den, bundan sonraki birkaç hafta boyunca Asenath dışında hemen hemen bir şey duymadım. Başkaları, Edward'ın son zamanlardaki âşık tavırlarının farkındaydılar ve hepsi de Edward'ın gerçek yaşını göstermediği veya tuhaf ilahesine uygun bir kavalye olarak görünmediği hususunda hemfikirdiler. Edward, tembelliğine ve kendi isteklerine düşkünlüğüne karşın azıcık göbekliydi ve yüzünde kesinlikle hiçbir kırışık yoktu. Oysa Asenath'ın gözlerinin kenarında, iradesinin gücünden kaynaklanan vaktinden önce oluşmuş kırışıklıklar vardı.

Bu sıralarda Edward, kızı bana getirdi ve ona gösterdiği ilginin tek taraflı olmadığını anında anladım. Asenath ona sürekli olarak alıcı bir kuş gibi bakıyordu; sıkı fıkılıklarının az buz olmadığını fark ettim. Bundan kısa bir süre sonra her zaman büyük bir hayranlık ve saygı beslediğim baba Bay Derby, ziyaretime geldi. Oğlunun yeni kurduğu arkadaşlıkla ilgili hikâyeler duymuş ve bütün gerçeği "çocuğun" ağzından ustalıkla almıştı. Edward, Asenath ile evlenmek niyetindeydi, hatta varoşlarda ev bile bakmıştı. Oğlu üzerinde her zaman büyük etkim olduğunu bildiğinden, pek akıllıca olmayan bu ilişkiyi koparmakta yardım edip edemeyeceğimi öğrenmek istiyordu; üzüntüyle buna ihtimal vermediğimi belirttim. Bu defa söz

konusu olan Edward'ın zayıf istemi değil, bir kadının güçlü istemiydi. Sürekli çocuk, bağımlılığını anne-baba imgesinden yeni ve daha güçlü bir imgeye çevirmişti ve bu konuda hiçbir şey yapılamazdı.

Evlilik bir ay sonra gerçekleştirildi –gelinin arzuna uygun olarak, nikâh bir sulh hâkimince kıyıldı. Bay Derby, benim önerim üzerine bu evliliğe karşı çıkmadı; kısa törene o, karım, oğlum ve ben katıldık – diğer konuklarsa üniversiteden çılgın gençlerdi. Asenath, kırda, High Street'in sonundaki eski Crowninshield konağını satın almıştı ve Innsmouth'a yapacakları kısa bir yolculuktan sonra oraya yerleşmek niyetindeydiler; Innsmouth'tan üç hizmetkâr, bazı kitaplar ve ev eşyaları getireceklerdi. Asenath'ın her zamanki evine dönmek yerine Arkham'a yerleşmesine üniversiteye, üniversite kütüphanesine ve oranın "kültürlü" kalabalığına yakın olmak yönündeki kişisel isteğinin neden olduğu üzerinde muhtemelen Edward da, babası da pek durmadılar.

Balayından sonra Edward bana uğradığında, onun hafif değişmiş olduğunu düşündüm. Asenath onu az gelişmiş bıyıklarından kurtarmıştı, ama bundan daha fazla bir şey vardı. Daha ağırbaşlı ve daha düşünceli görünüyordu ve o alışıldık çocukça somurtkanlığının yerini sahici bir hüzün almıştı. Bu değişiklikten hoşlandım mı hoşlanmadım mı anlayamadım. Şimdi, her zamankinden daha ergin bir insan olmuştu. Belki de evlilik güzel bir şeydi – bağımlılık *değişimi*, gerçek bir *nötrleşme* yoluyla sonunda sorumlu bağımsızlığa yol açan bir başlangıç oluşturamaz mıydı? Derby yalnız gelmişti, çünkü Asenath çok meşguldü. Innsmouth'tan çok sayıda kitap ve aygıt getirmişti (Derby, Innsmouth'un adını söylerken titredi) ve Crowninshield konağının ve bahçelerinin restorasyonunu tamamlama işiyle uğraşmaktaydı.

Asenath'ın evi –bu kentteki– oldukça huzursuzluk verici bir yerdi, ama içindeki bazı nesneler Edward'a bazı şaşırtıcı şeyler öğretmişti. Şimdi Asenath'ın yol göstericiliğinde ezoterik bilgilerde hızlı bir ilerleme gösteriyordu. Asenath'ın önerdiği deneylerin bazıları –bunları tanımlama hakkını kendinde görmüyordu– çok cüretkâr ve köktenciydi, ama onun güçlerine ve niyetine güveniyordu. Üç hizmetkâr çok acayip insanlar-

dı –ihtiyar Ephraim'in yanında çalışmış olan ve zaman zaman onunla Asenath'ın ölmüş annesi hakkında gizemli laflar eden inanılmaz derecede yaşlı bir çift ile çok anormal özelliklere sahip, sürekli olarak balık kokusu yayan esmer bir genç kız.

III

Bundan sonraki iki yıl boyunca Derby'yi giderek daha az gördüm. Ön kapıdan o tanıdık üç artı iki kısa vuruşun sesi gelmeden bazen iki hafta geçtiği oluyordu; uğradığında da –veya giderek uzayan aralıklarla ben ona uğradığımda– önemli konularda konuşmaya pek hevesli olmuyordu. Eskiden inceden inceye tanımlayıp tartıştığı okült çalışmaları konusunda artık eski konuşkanlığından eser kalmamıştı ve karısı hakkında konuşmayı da yeğlemiyordu. Evliliğinden bu yanaAsenath fevkalade yaşlanmıştı, şimdi –çok garip bir şekilde– Edward'dan daha yaşlı görünüyordu. Asenath'ın yüzüne bugüne kadar gördüğüm en kararlı ifade gelip oturmuştu ve bütün görüntüsüne belirsiz, anlaşılmaz bir iğrençlik hâkimdi. Bunu benim kadar eşim ve oğlum da fark ettiler ve giderek onlara daha az uğrar olduk – Edward o çocukça patavatsızlık anlarından birinde karısının bunun için ölçüsüz bir minnet duyduğunu söyledi. Zaman zaman Derby'ler uzun yolculuklara çıkıyorlardı – görünüşte Avrupa'ya olmakla birlikte, Edward bazen bilinmeyen hedefleri ima ediyordu.

Bir yıldan sonra halk, Edward Derby'deki değişikliklerden konuşmaya başladı. Değişikliğin salt psikolojik olması nedeniyle, bunlar rasgele konuşmalardı, ama bazı çok ilginç husuları ortaya koyuyordu. Edward'ın, o her zamanki uysal huyuyla hiç mi hiç bağdaşmayan bir yüz ifadesi takındığı ve bazı işler yaptığı görülüyordu zaman zaman. Örneğin, eskiden hiç araba kullanmazken, şimdi ara sıra Asenath'ın güçlü Packard'ı ile Crowninshield'e doğru giderken ya da oradan gelirken görülüyordu; arabayı ustaca kullanıyor, bilinen mizacına tamamiyle yabancı bir ustalık ve kararlılıkla trafik engellerinin üstesinden geliyordu. Bu durumlarda, Edward ya bir yolculuktan

dönüyor ya da bir yolculuğa çıkıyor oluyordu – çoğunlukla Innsmouth yolunu yeğliyor olsa da, nereye gittiği ya da nereden geldiği hakkında kimse bir tahminde bulunamıyordu.

Garip bir şekilde, bu değişim pek hoş görülmüyordu. İnsanlar, Edward'ın bu anlarda fazlasıyla karısına ya da ihtiyar Ephraim Waite'in kendisine benzediğini söylüyordu – ya da belki de bu anlar, çok nadir olmaları yüzünden bu kadar anormal görünüyordu. Bazen Edward bu şekilde yola çıktıktan saatler sonra, besbelli ki kirayla tutulmuş bir sürücünün kullandığı arabasının arka koltuğuna halsizce sere serpe uzanmış olarak geri dönüyordu. Ayrıca, (bana yaptığı ziyaretler de dahil) toplumsal ilişkilerinin azaldığı dönemlerde, sokaklardaki hâkim görüntüsü o eski kararsız görüntüydü– geçmiştekinden bile belirgin sorumsuz bir çocuk görüntüsü. Asenath'ın yüzü yaşlanırken, Edward'ın yüzü –bu olağanüstü anlar bir yana bırakılacak olursa–yeni bir hüzün ve anlayış dalgasının yalayıp geçtiği anlar dışında, abartılı bir toyluğa bürünmüştü. Gerçekten çok şaşırtıcıydı bu. Bu arada Derby'ler şen üniversite çevresinden neredeyse kopmuşlardı – duyduğumuza göre, bunun nedeni, artık bu çevreden hoşlanmamaları değil, o sıralarda yaptıkları araştırmalardaki bir şeylerin diğer dekadanların en kaşarlanmışlarını bile şoke etmesiydi.

Evliliklerinin üçüncü yılında, Edward bana bazı korku ve hoşnutsuzluklarını çıtlatmaya başladı. Bir şeylerin "fazla ileri gittiği" hususunda yorumlar yapıyor, "kişiliğini kurtarma" gereğiyle ilgili, karamsar konuşmalar yapıyordu. İlkin, bu imaları pek ciddiye almadım, ama sonraları arkadaşımın kızının Asenath'ın okuldaki diğer kızlar üzerindeki ipnotik etkisi –öğrencilerin Asenath'ın bedenine girmişçesine sınıfın öte tarafından kendilerini seyrettiği durumlar– hakkında söylediklerini anımsayarak, ihtiyatla Edward'ı sorgulamaya başladım. Bu sorgulama onun sanki hem kaygı hem de minnettarlık duymasına yol açtı ve bir seferinde benimle daha sonra ciddi ciddi konuşmak istediği gibi bir şeyler geveledi.

Bu sıralarda ihtiyar Bay Derby öldü; bunun için daha sonra büyük bir memnuniyet duyacaktım. Edward tam anlamıyla altüst olmasa da, fena halde üzülmüştü. Evliliğinden bu yana

şaşılacak denli az görüşmüştü babasıyla, çünkü Asenath onun bütün yaşamsal aile bağlarını kendinde yoğunlaştırmıştı. Bazıları Edward'ın, kaybına karşı duygusuz kaldığını söylediler –özellikle de şen şakrak ve güven dolu araba gezintilerinin artmaya başlamasından sonra. Edward şimdi yeniden, eski Derby konağına taşınmak istiyordu, ama Asenath iyice alıştığı Crowninshield konağında kalmakta ısrar ediyordu.

Bundan sonra çok zaman geçmemişti ki, karım –Derby'lerden ayağını kesmemiş az sayıda insandan biri olan– bir arkadaşından garip bir şey duydu. Kadın, Derby çiftine uğramak için High St.'in sonuna kadar gitmiş ve direksiyonunda kendine duyduğu güvenle sırıtan Edward'ın bulunduğu bir araba birden hızla yola fırlamıştı. Zili çaldığında, iğrenç hizmetçi Asenath'ın da dışarıda olduğunu söylemişti, ama kadın oradan ayrılmadan önce başını kaldırıp eve bakmıştı. Edward'ın kütüphanesinin pencerelerinden birinde, alelacele geri çekilen bir yüz vardı – acı, bozgun ve umutsuzluk dolu ifadesi anlatılamayacak kadar dokunaklı bir yüz. Her zamanki otoriter görüntüsü dikkate alındığında inanılacak gibi olmamakla birlikte, Asenath'ın yüzüydü bu; yine de kadın, o anda zavallı Edward'ın hüzünlü, şaşkın gözlerinin kendisine bakmakta olduğuna yemin ediyordu.

Edward şimdi azıcık daha sık uğrar olmuştu ve imaları daha somutlaşıyordu. Söylediği şeyler, efsanelerin dolaştığı, asırlık Arkham'da bile inanılacak gibi değildi, ama karanlık konulardaki bilgilerini öyle bir içtenlik ve inandırıcılıkla ortaya döküyordu ki insan onun akıl sağlığından kuşkuya düşüyordu. Issız yerlerde yapılan korku verici toplantılardan, altındaki engin merdivenler, zifiri karanlık sırların dipsiz uçurumlarına inen Maine ormanlarının merkezindeki devasa harabelerden, görünmez duvarların arasından zaman ve mekânın başka bölgelerine götüren karmaşık açılardan, başka dünyalarda uzak ve yasak yerlerin keşfine olanak sağlayan iğrenç kişilik değişikliklerinden ve farklı mekân-zaman bütünlüklerinden söz etti.

Zaman zaman beni son derece şaşırtan bazı nesnelerden –anlaşılmaz renkleri, şaşırtıcı dokusuyla dünyada hiç duyulmamış, çılgın kavis ve yüzeyleri hiçbir amaca hizmet etmeyen ve tasarlanabilir hiçbir geometriye uymayan nesnelerden– söz

ederek bazı kaçıkça imalarda bulunuyordu. Dediğine göre, bu şeyler "dışarıdan" geliyormuş ve karısı onları almayı biliyormuş. Bazen –ama her zaman korku içerisinde ve anlamı belirsiz fısıltılarla– eski günlerde ara sıra üniversite kütüphanesinde rastladığı ihtiyar Ephraim Waite hakkında birtakım iddialarda bulunuyordu. Bu kinayeler çok belirgin değildi, ama özellikle, yaşlı büyücünün –ruhen ve bedenen– gerçekten ölü olup olmadığı konusundaki korkunç bir kuşku etrafında dönüyordu.

Bazen Derby, açıklamalarına birden son veriyordu; Asenath'ın uzaktan bu konuşmayı keşfedip, bilinmeyen türde bir mesmerizm[137] ile –okulda sergilediği türde bir kuvvetle– onun konuşmasını engelleyip engellemediğini merak ettim. Edward'ın bana bazı şeyler anlattığından Asenath'ın kuşkulandığı kesindi, çünkü haftalar geçtikçe Edward'ın bana yaptığı ziyaretleri anlaşılmaz kuvvette söz ve bakışlarla engellemeye çalışıyordu. Edward beni görmeyi güçlükle başarabiliyordu, çünkü başka bir yere gitmek bahanesiyle dışarı çıkmasına karşın, görünmez bir kuvvet genellikle yolunu kesiyor ya da o an için nereye gitmek istediğini ona unutturuyordu. Edward genellikle Asenath uzaklardayken –bir defasında Edward'ın garip bir şekilde iddia ettiği gibi "kendi bedeninin derinliklerindeyken"– ziyaretime geliyordu. Asenath sonradan bunu her seferinde öğreniyordu –hizmetkârlar onun gidişini ve gelişini gözetliyorlardı– ama belli ki sert önlemlere başvurmanın uygun kaçmayacağını düşünüyordu.

IV

Maine'den bir telgraf aldığım o Ağustos günü, Derby'nin evlenmesinin üzerinden üç yıldan fazla bir süre geçmişti. Onu iki aydır görmüyordum, ama bir "iş gezisi" nedeniyle uzakta olduğunu duymuştum. Asenath'ın da onunla birlikte olduğu

137) Mesmerizm: İpnotizma için kullanılan bir sözcük. Hastalıkları tedavide ipnotizmaya dayalı bir sistem geliştiren Avusturyalı hekim Anton Mesmer'in (1734-1815) adından. (ç.n.)

varsayılıyordu, ama tetik dedikoducular evin ikinci katında çift perdeli pencerelerin gerisinde birisinin bulunduğunu bildirdiler. Bunlar, hizmetkârlar tarafından yapılan alışverişleri izlediler. Ve şimdi Chesuncook polis müdürü ormandan çamur içerisinde, sendeleyerek çıkan ve abuk subuk laflarla haykırarak benden korunma isteyen deli bir adam hakkında telgraf gönderiyordu. Bu adam Edward'dı –ve güçbela kendi adıyla benim adımı ve adresimi anımsayabiliyordu.

Chesuncook, Maine'deki en vahşi, en sık ve en az keşfedilmiş orman kuşağına yakındır; oraya varmak fantastik ve ürkütücü manzaralar arasında, arabayla şiddetle hoplaya zıplaya bütün bir günü aldı. Derby'yi şehir çiftliğinde bir hücrede, çılgınlıkla kayıtsızlık arasında gider gelir durumda buldum. Beni hemen tanıdı ve abuk subuk, ipe sapa gelmez lafları yağmur gibi yağdırmaya başladı.

"Dan – Tanrı aşkına! Shoggothlar'ın[138] kuyusu! Altı bin basamak aşağıda... İğrencin iğrenci Asenath'ın beni oraya götürmesine izin vermemeliydim, sonra kendimi orada buldum... Iä! Shub-Niggurath![139]... Suretsunaktan doğrulup kalktı ve onlardan uluyan 500 tane vardı... Kukuletalı Şey, meler gibi 'Kamog! Kamog!' dedi – bu ihtiyar Ephraim'in grup içindeki gizli adıydı... Asenath'ın beni götürmemeye söz verdiği o yerdeydim... Bir dakika önce kütüphanede kilitliydim, sonra Asenath'ın benim bedenimle gittiği yerdeydim – karanlıklar hükümranlığının başladığı ve nöbetçilerin kapıları beklediği, küfrün egemenliğindeki yerdeydim... Bir shoggoth gördüm – şekil değiştirdi... buna dayanamıyorum... dayanamayacağım... beni bir daha oraya gönderecek olursa o kadını öldürürüm... o varlığı öldürürüm... o kadını, o adamı, o şeyi... o şeyi öldürürüm! Onu kendi ellerimle öldürürüm!"

Edward'ı sakinleştirmek bir saatimi aldı, ama en sonunda yatıştı. Ertesi gün, ona köyden temiz giysiler satın aldım ve

138) Shoggothlar: ipnotik etki altında dokularını bir tür geçici organa dönüştüren çok-hücreli protoplazmik kütleler. Bkz. " Delilik Dağlarında", *Toplu Eserleri I.* (ç.n.)

139) Shub-Niggurath: Lovecraft panteonunda bir tür bereket tanrıçası. (ç.n.)

Arkhama doğru yola koyulduk. İsteri çılgınlığı geçmiş, sessizliğe gömülmüştü, ama araba Augusta'dan geçerken –kentin görüntüsü sanki birtakım nahoş anıları canlandırmışçasına– kendi kendine bir şeyler mırıldandı. Eve gitmek istemediği açıktı; karısı hakkında sahip olduğu anlaşılan –karısının, üzerinde uyguladığı bazı gerçek ipnotik deneylerden kaynaklanan– fantastik kuruntuları dikkate alarak, gitmemesinin yerinde olacağını düşündüm. Asenath'la ne gibi sorunlar yaratacağına aldırmadan, Edward'ı bir süre misafir etmeye karar verdim. Daha sonra ondan boşanmasına yardım edecektim, çünkü Edward için bu evliliği bir intihara dönüştüren zihinsel etmenlerin varlığı kesindi. Yeniden kırlara çıktığımızda Derby'nin homurdanmaları sona erdi, ben araba kullanmaya devam ederken, yanımdaki koltukta oturan Derby'nin başı önüne düştü ve uyuklamaya başladı; rahatsız etmedim.

Günbatımında Portland'dan geçerken, öncekinden daha belirgin olarak homurdanmalar yeniden başladı ve dinlerken Asenath'la ilgili bir yığın ipe sapa gelmez lafı seçtim. Asenath'ın, Edward'ın sinirlerini ne denli harap ettiği ortadaydı, çünkü etrafında tam bir yanılsamalar ağı örmüştü. Edward'ın başına gelen bu iş, kaçamak bir tarzda fısıltıyla söylediğine göre, ilk değildi. Asenath onu ele geçiriyordu ve Edward çok iyi biliyordu ki günün birinde gitmesine asla izin vermeyecekti. Şimdi bile, gitmesine muhtemelen mecburiyetten izin veriyordu, çünkü kontrolü bir defasında uzun süre elinde tutamıyordu. Asenath, sürekli olarak Edward'ın bedenini alıyor, isimsiz ayinler için isimsiz yerlere gidiyordu, bu arada onu kendi bedeninde bırakarak üst kata kilitliyordu – ama bazen, uzun süre elinde tutamıyor ve Edward ansızın kendini uzak, korkunç ve çoğunlukla bilinmeyen bir yerde kendi bedeninde buluyordu yeniden. Asenath bazen kontrolü elinde tutabiliyor, bazen de tutamıyordu. Sık sık Edward'ı bir yerlerde bırakıveriyordu, tıpkı şimdi onu bulduğum yerde olduğu gibi... her defasında Edward arabayı bulduktan sonra onu kullanacak birini temin ederek, korkunç uzak yerlerden evin yolunu bulmakzorunda kalıyordu.

En kötüsü de Asenath'ın giderek onu daha uzun sürelerle elinde tutuyor olmasıydı. O bir erkek olmak istiyordu –tam

bir erkek– Edward'ın kontrolünü ele geçirmesinin nedeni buydu. Edward'daki iyi beyinle zayıf irade karışımını sezmişti. Günün birinde Edward'ı kendi bedeninden dışarı iteleyip, onun bedeniyle ortadan kaybolacaktı – Edward'ı tam olarak insan bile olmayan bu dişi kabuk içerisinde bırakarak, babası gibi büyük bir sihirbaz olmak üzere sırra kadem basacaktı. Evet, Edward artık Innsmouth soyu hakkında bilgi sahibiydi. Denizdeki varlıklarla bir alışveriş yapılmıştı – çok korkunçtu... Ve ihtiyar Ephraim – esrarı biliyordu ve yaşlandığında hayatta kalmak için çok iğrenç bir şey yapmıştı... sonsuza dek yaşamak istiyordu... Asenath başaracaktı – başarılı bir gösteri zaten yapılmıştı.

Derby mırıl mırıl konuşmaya devam ederken, yakından bakmak için ondan yana döndüm ve ilk incelememde edindiğim izlenime göre epeyce değişmiş olduğunu gördüm. Çelişkili bir şekilde, her zamankinden daha iyi durumda görünüyordu – daha sert, daha gelişkindi ve tembel huylarının neden olduğu gevşeklikten eser yoktu. Sanki, el bebek gül bebek hayatında, ilk defa gerçekten harekete geçiyor, ilk defa gerektiği gibi davranıyordu; Asenath'ın gücünün, gözünü açtığını, onu alışılmadık davranışlara ittiğine hükmettim. Ama zihni henüz acınacak durumdaydı; karısı hakkında, karabüyü hakkında, ihtiyar Ephraim hakkında ve neredeyse beni bile ikna edebilecek bazı ifşaatlar hakkında, ipe sapa gelmez çılgınca şeyler geveliyordu ağzında. Çok eskiden okuduğum yasak kitaplardan tanıdığım isimleri tekrarlıyor ve zaman zaman mırıl mırıl dile getirdiği, ikna edici, mitolojik tutarlılığı olan bir yığın bilgiyle beni korkudan titretiyordu. Son ve korkunç bir açıklamada bulunmak için cesaretini toplamak ister gibi tekrar tekrar suskunluğa gömülüyordu.

"Dan, Dan, onu anımsamıyor musun – o çılgın gözleri ve asla ağarmayan o karmakarışık sakalı? Bir seferinde bana öyle dik dik baktı ki hiç unutamadım. Şimdiyse *Asenath* öyle bakıyor. *Ve ben bunun nedenini biliyorum*. İhtiyar adam formülü *Necronomicon*'da buldu. Hangi sayfasında olduğunu sana söylemeye henüz cesaretim yok, ama bu cesareti bulduğumda okuyup anlayacaksın. O zaman, beni içine çekip yutan şeyin ne

olduğunu bileceksin. Hep, hep, hep, hep yaşamak istiyor –bedenden bedene, bedenden bedene– hiç ölmeye niyeti yok. Yaşam-ışığı – o, bağı nasıl kıracağını biliyor... beden öldüğünde bile yaşam ışığı bir süre titreşiyor. Sana ipuçlarını vereceğim, belki tahmin edebilirsin. Dinle Dan – karımın neden o aptalca sola yatık yazıyı yazma zahmetine girdiğini biliyor musun? İhtiyar Ephraim'in elyazısını hiç gördün mü? Asenath'ın aceleyle karaladığı bazı notları gördüğümde niçin korkuyla titrediğimi biliyor musun?

"Asenath... *böyle birisi var mı*? Neden ihtiyar Ephraim'in midesinde zehir olduğunu düşünenler çıktı? Delirdiğinde, Asenath onu –diğerinin de bulunduğu– duvarları yastıklarla berkitilmiş tavanarası odasına kilitlediği zaman, Gilmanlar onun –korkmuş bir çocuk gibi– nasıl çığlık çığlığa haykırdığını neden fısıltıyla söylüyorlar? *İçeriye kapatılan ihtiyar Ephraim'in ruhu muydu*? Neden aylarca iyi bir beyne sahip, zayıf iradeli birini aradılar? İhtiyar neden kızının bir erkek olmadığına lanet okudu? Söyle bana Daniel Upton –*kendine itimat eden, zayıf iradeli, yarı-insan çocuğun bu iğrenç canavarın insafına kaldığı dehşet evinde nasıl bir değiş tokuş süreklilik kazanmıştı*? O, bunu sürekli hale mi getirmişti – tıpkı sonunda Asenath'ın bana yapacağı gibi? Söylesene bana, kendisine Asenath diyen bu şey, neden hazırlıksızken farklı bir şekilde yazıyor, *öyle ki yazısının nereden*..."

Sonra o şey oldu. Derby hezeyan içinde bağırıp çağırırken sesi yükselip tiz bir çığlığa dönüştü ve ardından neredeyse mekanik bir çıt sesiyle kesiliverdi. Evimde bana itirafta bulunurken, ansızın sustuğu diğer durumları düşündüm – o zaman, Asenath'ın telepatik dalgalarla araya girip onu susturduğunu hayal etmiştim. Ama bu tamamen farklıydı – ve bunun ölçüsüz derecede daha korkunç bir şey olduğunu hissettim. Yanı başımdaki yüz bir an için, neredeyse tanınmayacak kadar çarpıldı ve bütün vücudunu bir titreme dalgası yalayıp geçti – sanki kemikleri, uzuvları, kasları, sinirleri ve salgı bezleri kendilerinin tamamen farklı bir konuma, basınca ve genel kişiliğe ayarlıyordu.

Dehşetin asıl büyüğünün nerede yattığını ömrümce bilemedim, ama gözlerimin önünde öylesine hastalıklı ve iğrenç

–öylesine insanın kanını donduran, aklını başından alan, son derece yabancı ve anormal– bir değişim cereyan ediyordu ki direksiyonu kavrayan ellerim gevşedi. Yanımdaki varlık, ömrümce dostum olan birinden çok uzaydan sızmış bir canavara –bilinmeyen, kötücül güçlerin kahrolası, melun bir odağına– benziyordu.

Sadece bir an için duraksadım, ama bir saniye daha geçmeden, yol arkadaşım, direksiyonu sıkıca kavrayarak beni kendisiyle yer değiştirmeye zorladı. Karanlık şimdi iyice koyulmuş, Portland'ın ışıkları geride kalmıştı, bu yüzden yüzünü pek seçemiyordum. Ama gözlerinin parıltısı olağanüstüydü ve biliyordum ki yine birçok kişinin farkına vardığı, o garip –her zamanki kendisine benzemeyen– enerjik hallerinden birindeydi. Hiçbir zaman kendini öne çıkarmayan ve araba sürmeyi hiç öğrenmemiş olan kaygısız Edward Derby'nin bana emir vermesi ve arabamın direksiyonunu alması inanılacak gibi değildi, ama durum tam da böyleydi. Bir süre hiç ağzını açmadı ve içinde bulunduğum tarifsiz korku içerisinde konuşmadığına memnun oldum.

Biddeford ve Saco'nun ışıklarında azimli ağzını gördüm ve gözlerindeki parıltı korkudan titretti beni. İnsanlar haklıydı – bu ruh durumundayken, fena halde karısına ve ihtiyar Ephraim'e benziyordu. Bu ruh halinden hoşlanılmamasına şaşmadım – bu ruh halinde doğadışı ve şeytanca bir şeyler vardı ve dinlediğim abuk subuk sözler nedeniyle uğursuz ögeyi en çok ben hissettim. Bütün hayatı boyunca Edward Pickman Derby olarak bildiğim bu adam bir yabancıydı – karanlık uçurumlardan gelen bir tür davetsiz misafirdi.

Yolun karanlık bir bölümüne gelinceye kadar konuşmadı; konuştuğunda ise sesi tanıdık olmaktan son derece uzaktı. Bildiğimden daha derin, daha sert ve kararlıydı; aksanı ve telaffuzu, tam olarak tanıyamadığım belirsiz, uzak ve oldukça rahatsız edici bir şeyleri anımsatıyor olmakla birlikte, bütünüyle farklıydı. Tınısında çok derin ve çok gerçek bir alaycılık var, diye düşündüm – Derby'nin zaman zaman takındığı toy bir "görmüş geçirmişin" gösterişli ve anlamsız bir şekilde kaygısız, sözde alaycılığı değil, kasvetli, asli, kapsamlı ve bağrında

kötülüğü barındıran bir alaycılıktı bu. Panik içerisinde anlamsız sesler çıkarırken, bu kadar kısa sürede kendine hâkim olmasına şaştım kaldım.

"Umarım, orada geçirdiğim nöbeti unutursun, Upton," diyordu. "Sinirlerimin ne halde olduğunu biliyorsun, sanırım böylesi şeyleri hoş görürsün. Beni eve götürdüğün için sana çok minnettarım.

Karım hakkında –ve genel olarak– söylemiş olabileceğim çılgınca şeyleri de unutmalısın. Bu, benimki gibi bir alanda aşırı çalışıyor olmamın sonucudur. Benim felsefem tuhaf kavramlarla dolu ve zihnim yorulduğunda böyle hayali şeyler uyduruyorum. Bundan böyle biraz dinlenmeliyim – muhtemelen bir süre beni görmeyeceksin; bunun için Asenath'ı suçlamamalısın.

Bu yolculuk biraz garipti, ama aslında çok basit. Kuzeydeki ormanlarda Kızılderililere ait bazı kutsal kalıntılar var – yekpare taş anıtlar ve folklorde önemi olan birtakım eşyalar; Asenath'la ben bu şeylerin peşindeyiz. Çetin bir araştırmaydı, bu yüzden biraz zıvanadan çıkmış olmalıyım. Eve vardığımda arabayı alması için birini gönderirim. Bir aylık dinlenme beni yeniden ayaklarımın üzerine diker."

Bu konuşmada ben neler dedim hiç anımsamıyorum, çünkü yol arkadaşımın şaşırtıcı yabancılaşması bilincimi o kadar doldurmuştu ki. Her geçen saniye, yüreğimdeki anlaşılmaz kozmik dehşet hissi güçleniyordu, öyle ki sonunda bu yolculuğun sona ermesi için neredeyse çılgınca bir arzu duymaya başladım. Derby direksiyonu bana bırakmayı teklif etmedi ve göz açıp kapayıncaya kadar Portsmouth ile Newburyport'un görünüvermesini sağlayan hıza minnet duydum.

Ana şosenin Innsmouth'dan uzaklaşarak içeri doğru yöneldiği kavşakta, sürücümün, bu lanetli yere giden kavşaktan biraz korktum. Ama böyle yapmadı; hızla Rowley'i ve Ipswich'i geçerek hedefimize yöneldi. Geceyarısından önce Arkham'a vardık ve eski Crowninshield konağında ışıkları hâlâ yanar bulduk. Derby tekrar tekrar teşekkür ederek arabadan indi, ben de garip bir rahatlama hissiyle tek başıma arabayı kendi evime sürdüm. Bu çok berbat bir araba

yolculuğu oldu –nedenini tam olarak bilemediğim için daha da berbat– Derby'nin, uzun süre görüşemeyeceğimiz yolundaki tahminine hiç üzülmedim.

Bu olayı izleyen iki ay boyunca söylentiler aldı yürüdü. İnsanlar Derby'yi ateş almış durumda giderek daha çok gördüklerinden söz ettiler ve Asenath'a uğrayan az sayıdaki konuk nadiren onu evinde buldu. Edward, bana ödünç verdiği bazı kitapları geri almak için Asenath'ın –Maine'de her nereye bıraktıysa oradan aldırdığı– arabasıyla sadece bir defa kısaca uğradı. Yeni durumundaydı ve sadece baştan savma bazı nezaket sözleri söyleyecek kadar durdu. Bu durumdayken benimle bir şey tartışmak istemediği açıktı – kapıyı çalarken eskiden yaptığı üç artı ikilik o kısa vuruşu yapmaya bile zahmet etmediği dikkatimden kaçmadı. O gece arabada hissettiğim gibi, açıklayamadığım son derece derin bir dehşeti hissettim hafiften; bu yüzden çabucak çekip gitmesi, beni çok rahatlattı.

Eylül ortalarında Derby, bir hafta ortalıkta gözükmedi ve üniversitedeki bazı dekadan grup üyeleri, çok bilmiş tavırlarla bu konuyu konuştular – son zamanlarda İngiltere'den sürülmüş ve New York'u karargâh tutmuş kötü-ünlü bir mezhep lideriyle görüşeceğine dair imalarda bulundular. Ben şahsen, zıvanadan çıkmış halde Maine'den eve yaptığımız araba yolculuğunu anlayamıyordum. Tanık olduğum değişim beni çok derinden etkilemişti; kendimi tekrar tekrar olayı –ve ruhumda estirdiği dehşet fırtınasını– açıklamaya çalışırken buluyordum.

Ama söylentilerin en acayibi, eski Crowninshield konağından gelen hüngür hüngür ağlama sesleriyle ilgili olanlardı. Ses, bir kadın sesine benziyordu ve bazı gençler bunun Asenath'ın sesi olduğunu düşünüyorlardı. Bu ses çok nadiren işitilmiş ve bazen sanki güç kullanılarak bastırılmıştı. Bir araştırmadan söz edilmeye başlanmıştı ki Asenath'ın bir gün ortaya çıkıp çok sayıda tanışıyla –uzun zamandır ortalarda görünmediği için özür dileyip, laf arasında Boston'dan gelen bir konuğunun geçirdiği sinir bozukluğundan ve isteri nöbetinden söz ederek– şen şakrak konuşmalar yapması, bu düşüncenin bir yana atılmasına neden oldu. Konuğu gören olmadı ama Asenath'ın görüntüsü fazla lafa yer bırakmıyordu. Sonra birisi, hıçkırıkların bir

iki kez bir erkekten geldiğini söyleyerek meseleyi içinden çıkılmaz hale getirdi.

Ekim ortalarında bir akşam, ön kapıdan tanıdık üç artı iki kısa vuruş sesini işittim. Kapıya kendim baktım ve Edward'ın basamaklarda durduğunu gördüm; Chesuncook'tan Arkham'a yaptığımız o korkunç yolculuk sırasındaki saçmalamalarından beri görmediğim o eski kişiliğine bürünmüş olduğunu hemen anladım. Yüzü korku ve utku karışımı duygularla seğiriyordu; kapıyı ardından kapatırken, kaçamak bir şekilde omuzlarının üzerinden geriye bakındı.

Hantaladımlarla ardım sıra çalışma odama girdikten sonra, sinirlerini yatıştırmak için biraz viski istedi. Soru sormaktan kaçınarak, ne söyleyecekse söylemesi için kendini hazır hissetmesini bekledim. Sonunda boğuk bir sesle anlatmaya başladı.

"Asenath gitti, Dan. Dün gece, hizmetkârlar dışarıdayken uzun uzun konuştuk ve bana sıkıntı vermeye bir son vermesi hususunda ondan söz aldım. Elbette benim sana asla sözünü etmediğim bazı okült savunma mekanizmalarım vardı. Pes etmek zorunda kaldı, ama müthiş sinirlendi. Biraz önce pılısını pırtısını toplayıp New York'a gitmek üzere evden ayrıldı – Boston'a giden 08.20 trenine yetişecek. Sanırım insanlar ileri geri konuşacak, ama elden ne gelir? Bazı sorunlar olduğunu söylemene gerek yok – sadece, Asenath'ın uzun bir araştırma gezisine çıkmış olduğunu söylersin.

Muhtemelen, o korkunç dindar gruplardan biriyle kalacak. Umarım batıya gider ve boşanır – neyse, ona benden uzak duracağına ve beni rahat bırakacağına söz verdirdim. Korkunçtu, Dan – bedenimi çalıyor – ve beni öteye itiyordu – beni tutsak ediyordu. Karşı gelmeyip, yapmasına izin verir gibi yapıyordum, ama sürekli tetikteydim. Dikkatli olursam, bir plan yapabilirdim, çünkü kelimenin tam anlamıyla ya da ayrıntılı olarak zihnimi okuyamıyordu. Planımdan bütün okuyabildiği, genel bir isyan havasına girdiğimdi ve her zaman çaresiz olduğumu düşünüyordu. Hiç aklına gelmedi ki ben ondan daha iyi... ama benim de işe yarayan bir iki büyüm vardı."

Derby omzunun üzerinden geri baktı ve biraz daha viski aldı.

"O lanet hizmetkârlar geri dönünce, ücretlerini ödeyip kapı dışarı ettim. Çok aksilenip sorular sordular, sonunda da defolup gittiler. Tam Asenath'a uygun insanlardı –Innsmouth'luydular– onunla etle tırnak gibiydiler. İnşallah beni rahat bırakırlar – uzaklaşırlarkenki gülüşlerinden hiç hoşlanmadım. Babamın eski hizmetkârlarından elimden geldiğince çoğunu yeniden işe almalıyım. Şimdi kendi evime taşınabilirim.

Sanırım, deli olduğumu düşünüyorsun, Dan – ama Arkham tarihi, sana anlattığım –ve anlatacağım– şeyleri destekleyen imalarla doludur. Değişikliklerden biiini sen de gördün – Maine'den eve döndüğümüz gün, Asenath hakkında anlattıklarımdan sonra, senin arabanda. Bu, Asenath beni ele geçirdiğinde –beni bedenimden dışarı attığında– oldu. O yolculuktan son anımsadığım şey, *onun ne şeytan olduğunu* sana anlatmaya çalıştığım. Sonra beni ele geçirdi ve birdenbire kendimi evde –o melun hizmetkârların beni kilitledikleri kütüphanede– ve o lanetli şeytani bedende... o insan bile olmayan bedende buldum... Eve kadar *onunla* ...bedenimi talan eden o kurtla yolculuk yaptığını biliyorsun...Farkı anlamışsındır!"

Derby susarken, korkuyla ürperdim. Elbette farkı anlamıştım – yine de bu kadar çılgınca bir açıklamayı kabul edebilir miydim? Ama aklı başından gitmiş konuğum gittikçe azıtıyordu.

"Kendimi kurtarmalıydım – buna mecburdum, Dan! Hortlaklar Gecesi'nde beni temelli ele geçirecekti – Chesuncook'un ötesinde Sabbat Ayini yapıyor ve adaklar kurban ediyorlar. Beni temelli olarak elde edecekti... o, ben olacaktım, ben de o... ebediyen... çok geç... Bedenim temelli onu olacaktı... Tam istediği gibi o, bir erkek ve bir insan olacaktı... Sanırım beni yolunun üstünden kaldıracaktı –artık kadın mı, erkek mi, her ne haltsa, lanet olasıca o şey, içinde benim bulunduğum eski bedenini, *tıpkı daha önce de yaptığı gibi* öldürecekti..."

Edward'ın yüzü şimdi korkunç bir şekilde çarpılmıştı, rahatsız edici bir tarzda yüzünü benimkine yaklaştırırken sesi alçalıp bir fısıltı halini aldı.

"Arabada çıtlattığım şeyi –O'nun Asenath değil, *aslında ihtiyar Ephraim'in ta kendisi olduğunu*– biliyorsun. Bir buçuk yıl önce bundan kuşkulanmıştım, ama şimdi kesinlikle biliyorum. Sakı-

nımsız davrandığında el yazısı kendini ele veriyor – bazen noktası noktasına babasınınkinin aynısı bir yazıyla notlar alıyor, bazen de Ephraim gibi yaşlı birisinden başkasının söyleyemeyeceği laflar ediyor. Ephraim, ölümün yaklaştığını hissedince Asenath'ın bedenini kendininkiyle değiştirdi –Asenath, iyi beyni ve yeterince zayıf iradesiyle onun bulabildiği tek uygun kişiydi– onun bedenini temelli aldı, tıpkı nerdeyse benimkini de aldığı gibi; sonra Asenath'ı içine koyduğu yaşlı bedeni zehirledi. Ephraim'in ruhunun Asenath'ın şeytani gözlerinden... ve bedenimi ele geçirdiğinde benim gözlerimden... dik dik baktığına onlarca defa tanık olmadın mı?"

Edward fısıltıyla konuşurken soluk soluğa kalmıştı, soluklanmak için bir an sustu. Hiçbir şey demedim; yeniden konuşmaya başladığında, sesi normale yakındı. Tam tımarhanelik bir olay, diye düşündüm, ama onu oraya gönderen, ben olmayacaktım. Belki zaman ve Asenath'tan bağımsızlık, sağaltıcı bir etki yaratacaktı. Bu marazi okültizme bir daha asla bulaşmamak istediğini görüyordum.

"Sonra sana daha çok anlatırım – şimdi iyi bir dinlenmeye ihtiyacım var. Beni bulaştırdığı yasaklanmış dehşetlerle ilgili bir şey anlatacağım sana – birkaç korkunç rahibin çabalarıyla, gözden uzak köşelerde azmaya devam eden asırlık bir dehşetle ilgili bir şey. Bazı insanlar, kimsenin bilmemesi gereken evrenlerle ilgili şeyler biliyor ve kimsenin yapmaması gereken şeyler yapabiliyorlar. Ben boğazıma kadar bu işe battım, ama artık bitti. Bugün Miskatonic'te kütüphaneci olsaydım o lanetli *Necronomicon*'u ve bütün geriye kalanları yakardım.

Ama artık beni ele geçiremez. O allahın belası evden elimden geldiğince çabuk çıkıp kendi evime yerleşmeliyim. Biliyorum ki ihtiyaç duyarsam, bana yardım edersin. O şeytani hizmetkârlar, biliyorsun ya... ve insanlar Asenath'la ilgili çok fazla sorup soruşturacak olurlarsa. Gördüğün gibi, onlara Asenath'ın adresini veremem... sonra ilişkimizin kopmasını yanlış yorumlayacak bazı araştırma grupları var – bazı mezhepler, biliyorsun işte... bunların bazılarının çok garip fikir ve yöntemleri var. Biliyorum ki bir şey olacak olursa, sen benim yanımda durursun – hatta seni sarsacak bir sürü şey anlatacak olsam bile..."

Edward'ı o gece alıkoydum ve misafir odalarından birinde yatırdım; sabah daha sakin görünüyordu. Yeniden Derby konağına taşınması için bazı olası düzenlemeleri tartıştık ve bu değişikliği savsaklamayacağı umuduna kapıldım. Ertesi akşam uğramadı, ama sonraki haftalarda onu sık sık gördüm. Tuhaf ve nahoş şeyleri konuşmaktan olabildiğince kaçınarak, eski Derby konağında yapılacak yenileme çalışmalarından ve Edward'ın benimle ve oğlumla birlikte önümüzdeki yaz yapmaya söz verdiği yolculuklardan söz ettik.

Asenath hakkında neredeyse tek kelime etmedik, zira bu konunun onu hâlâ fazlasıyla rahatsız ettiğini görüyordum. Dedikodu, elbette, almış başını yürümüştü; ama eski Crowninshield konağındaki aile söz konusu olduğunda, bu yeni bir şey değildi. Hoşlanmadığım bir şeyse, Derby'nin bankacısının Miskatonic Kulüp'te ağzından kaçırdığı bir şeydi – Edward, Innsmouth'daki Moses ve Abigail Sargent ile Eunice Babson'a düzenli bir şekilde çek gönderiyordu. Öyle anlaşılıyordu ki bu meymenetsiz hizmetkârlar ondan bir tür haraç alıyorladı – ama Edward bundan bana hiç bahsetmemişti.

Yaz mevsiminin –ve oğlumun Harvard tatilinin– gelmesini arzuladım, böylece Edward'ı Avrupa'ya gönderebilecektik. Edward'ın umduğum kadar hızla düzelmediğini çok geçmeden gördüm; ara sıra rastlanan neşeli hallerinde isterik bir yan vardı, diğer taraftan, sık sık endişeli ve bunalımda olduğu görülüyordu. Eski Derby konağı Aralıkta hazırdı, ama Edward taşınmayı sürekli erteliyordu. Crowninshield konağından nefret etmesine ve korkar görünmesine karşın yine de onun tarafından garip bir şekilde tutsak edilmişti. Eşyaları boşaltmaya başlamışa benzemiyordu ve harekete geçmemek için akla hayale gelmedik mazeretler icat ediyordu. Buna dikkati çektiğimde, tarifsiz bir korkuya kapıldı. Babasının eski baş uşağı –ailenin yeniden işe alınan eski uşaklarıyla birlikte, o da oradaydı– bir gün bana, Edward'ın zaman zaman evde, özellikle de mahzendeki gizli gizli dolaşmalarının ona çok garip ve sağlıksız göründüğünü anlattı. Asenath'ın ona rahatsızlık verici mektuplar yazıp yazmadığını merak ettim, ama baş uşak, Asenath'dan gelmiş olabilecek hiçbir mektup olmadığını söyledi.

Noel civarında bir akşam, Derby çıkageldi. Sohbeti gelecek yaz çıkacağımız yolculuklara yöneltiyordum ki Derby birdenbire yüzünde sarsıcı, denetlenemez bir korku –sağlıklı bir zihne ancak karabasan uçurumlarının en derininin düşürebileceği kozmik bir ürkü ve iğrenme– ifadesiyle, tiz bir çığlık atarak yerinden sıçradı.

"Beynim! Beynim! Tanrım, Dan – çekeliyor – ötelerden – çarpıyor – pençe vuruyor – o şeytan kadın – şimdi bile – Ephraim – Kamog! Kamog! Shoggothların kuyusu – Iä! Shub-Niggurath! Bin Oğlaklı Keçi!..

Alev – alev... beden ötesi, yaşam ötesi... yeryüzünde... aman Tanrım!.."

Derby'yi çekip yeniden sandalyesine oturttum ve çılgınlığı yerini donuk bir hareketsizliğe bırakırken boğazına biraz şarap akıttım. Karşı koymadı, ama kendi kendine konuşur gibi dudaklarını kıpırdatmaya devam etti. O sırada fark ettim ki Derby benimle konuşmak istiyor; sözcükleri yakalayabilmek için kulağımı dudaklarına yaklaştırdım.

" yeniden, yeniden... deniyor... bilmeliydim... bu gücü hiçbir şey durduramaz; ne uzaklık, ne sihir ne ölüm... gelir de gelir, çoğunlukla geceleyin... ayrılamam... dehşet verici... ah tanrım, Dan, *sen de benim gibi bir bilsen ne kadar korkunç*..."

Edward tam bir uyuşukluğa gömüldüğünde başının altına yastık koyarak, uyumaya bıraktım. Doktor çağırmadım, çünkü onun akıl sağlığı hakkında ne denileceğini gayet iyi biliyordum ve elimden gelebilirse doğaya bir şans tanımak istiyordum. Derby geceyarısı uyandı, onu yukarıdaki yatağına götürüp yatırdım, ama sabahleyin gitmişti. Sessizce evden dışarı süzülmüştü – ve baş uşağı telefon ettiğinde, Edward'ın eve dönmüş olduğunu ve kütüphanede huzursuzca volta atıp durduğunu söyledi.

Edward bundan sonra hızla dağıttı. O bana tekrar uğramadı, ama ben her gün ziyaretine gittim. Her zaman kütüphanesinde oturuyor ve anormal bir *dinleme* havasında, boş boş bakıyordu. Zaman zaman mantıklı konuştuğu oluyordu, ama hep önemsiz konularda. Derdinden, gelecekle ilgili planlardan ve Asenath'dan söz edildiğinde çıldırıyordu. Baş uşağı,

geceleri korkunç nöbetler geçirdiğini söylüyordu; öyle ki kendine zarar verebilirdi.

Doktoru, bankacısı ve avukatıyla uzun uzun konuştum ve sonunda hekimi iki uzman meslektaşıyla birlikte ona götürdüm. İlk sorulardan kaynaklanan spazımlar çok şiddetli ve acınaklıydı – ve o akşam kapalı bir araba, Edward'ın çırpınan zavallı bedenini Arkham Sanatoryumu'na götürdü. Ona vasi tayin edildim ve haftada iki defa ziyaretine gittim – hıçkıra hıçkıra ağlayarak, çılgınca haykırışlar, korku veren fısıltılarla ve aynı perdeden vızıltıyı andıran korkunç bir sesle boyuna "Yapmak zorundaydım – mecburdum buna... o şey beni ele geçirecek... beni ele geçirecek... orada... orada, karanlıkta... Anne, anneciğim! Dan! Kurtar beni...kurtar beni..." türünden tümceleri arkaya arkaya sıralıyordu.

Edward'ın ne kadar iyileşme umudu olduğunu kimse söyleyemezdi, ama iyimserliğimi korumak için elimden geleni yaptım. Buradan çıktığında bir evi olmalıydı, bu yüzden, makul bir seçim olduğundan kuşku duyulamayacak hizmetkârlarını Derby konağına naklettim. Karmaşık düzenlemeleri ve son derece anlaşılmaz nesnelerden koleksiyonlarıyla Crowninshield konağı hakkında kararsızdım, bu yüzden –Derby çalışanlarına haftada bir gidip başlıca odaların tozunu almalarını ve fırıncının bu günlerde fırını yakmasını söyleyerek– şimdilik kaydıyla olduğu gibi bıraktım.

Zalim bir ironi olarak, sahte bir umut parıltısının haber verdiği son karabasan Candlemas'tan[140] önce geldi. Ocak ayının sonlarına doğru bir sabah sanatoryumdan gelen bir telefon Edward'ın ansızın aklının başına geldiğini haber veriyordu. Dediklerine göre, belleğinde arıza varmış ama aklının başında olduğu su götürmezmiş. Elbette bir süre daha gözetim altında tutulacakmış ama, sonuçtan kuşku duymaya mahal yokmuş. Her şey yolunda giderse, kesinlikle bir hafta içinde serbest kalırmış.

Sevinçten uçarak alelacele sanatoryuma koşturdum, ama bir hasta bakıcı beni Edward'ın odasına götürdüğünde şaşkın-

140) Candlemas: 2 Şubat. Daha fazla bilgi için bkz."Dunwich Dehşeti" dipnot 58 (ç.n.)

lıktan donakaldım. Hasta, kibar bir gülümsemeyle elini uzatarak beni selamlamak için ayağa kalktı, ama onun normal tabiatına fazlasıyla yabancı görünen, son derece tuhaf enerjik durumuna büründüğünü anında gördüm – sebebini tam olarak anlamadan korkunç bulduğum ve Edward'ın kendisinin de bir defasında karısının davetsiz misafirliğe gelen ruhu olduğuna yemin ettiği ehil kişilikti bu. Tıpkı Asenat'ınki ve ihtiyar Ephraim'inki gibi aynı alev alev bakışlar, aynı kararlı ağız; konuşmaya başladığında, sesinde –kötülüğü gizilgüç halinde bağrında barındıran– aynı iç karartıcı alaycılığı hissettim. Bu, beş ay önceki gece arabamı kullanan –eski kapı vurma sinyalini unuttuğu ve içimi belirsiz korkularla doldurduğu bir seferinde yaptığı kısacık bir ziyaretten beri görmediğim– aynı kişiydi ve şimdi de yüreğimi aynı murdar yabancılık ve ağza alınmaz kozmik iğrençlik duygularıyla dolduruyordu.

Taburcu edilmesi için gerekenlerin yapılması konusunda nezaketle konuştu – belleğindeki son zamanlara ait bazı boşluklara karşın, rıza göstermekten başka yapacak bir şey kalmıyordu bana. Ama yine de bir şeylerin müthiş, tarifsiz yanlış ve anormal olduğunu hissediyordum. Bu şeyde ulaşamadığım dehşetler vardı. Bu, akıl sağlığı yerinde biriydi – ama gerçekten de benim tanıdığım Edward Derby miydi? Yok, değilse, kimdi ya da neydi – *ve Edward neredeydi?* Serbest miydi yoksa hapis mi... ya da yeryüzünden kaldırılmış mıydı? Yaratığın söylediği her şeyde hudutsuzca alaycı bir şeylere ima vardı – Asenath'ınkileri andıran gözleri, *'özellikle sıkı gözetimden erken kurtulmuş olmak'* hakkında söylediği bazı sözlere özel ve şaşırtıcı bir alaycılık veriyordu. Çok acemice davranmış olmalıydım; kaçabilmiş olduğuma memnundum.

Bütün gün ve ertesi gün sorun üzerinde kafa patlattım. Ne olmuştu? Edward'ın yüzündeki bu yabancı gözlerden ne tür bir zihin bakmaktaydı? Bu müthiş muammadan başka bir şeyi düşünemiyordum, her şeye boş vermiştim. Bir sonraki sabah, iyileşen hastada bir değişiklik olmadığını söylemek için hastaneden telefon ettiler ve akşam olduğunda neredeyse sinir krizine yakalanıyordum – bunu kabul ediyorum, ama başkaları bunun, izleyen günlerdeki görüşümü renklendirdiğine yemin

edeceklerdir. Bu konuda, bana yakıştırılan hiçbir deliliğin *bütün* tanıklıkları açıklayamayacağından başka bir şey demeyeceğim.

V

İkinci akşamın gecesi, dehşetlerin en büyüğü beni pençeleri arasına aldı; ruhumu, kurtuluşu olmayan kapkaranlık, ezici bir ürküyle ezdi. Her şey geceyarısından hemen önce telefon zilinin çalmasıyla başladı. Ayaktaki tek kişi bendim, kütüphanedeki telefonun almacını uykulu uykulu kaldırdım. Telin öbür ucunda kimse yok gibiydi, telefonu kapatıp yatmaya gidecektim ki telefondan birtakım hafif sesler duyar gibi oldum. Birisi konuşmak için kendini mi zorluyordu? Dinlerken, fıkır fıkır kabarcıklar çıkaran bir sıvının sesini duyduğumu sandım –*"blob... blob... blob"*– garip bir şekilde anlaşılmaz sözcük ve hece bölüklerini akla getiriyordu. "Kim o," diye seslendim, ama aldığım tek yanıt *"blob-blob... blob-blob"* oldu. Gürültünün mekanik bir ses olabileceğini varsayabiliyordum sadece, ama aygıtın ses alamasa da ses iletebilecek bozuk bir aygıt olabileceğini düşünerek, "Sizi duyamıyorum. En iyisi telefonu kapatmak ve Arıza'ya bildirmek," dedim. Hemen sonra, telin diğer ucundaki alıcının çengele asıldığını işittim.

Dediğim gibi, bu, geceyarısından hemen önce oldu. Daha sonra bu telefon konuşmasının izi sürüldüğünde, eski Crowninshield konağından telefon edilmiş olduğu bulundu; oysa ki orta hizmetçisinin orada bulunması için tam üç dört gün vardı. Ben sadece bu evde ne bulunmuş olduğunu çıtlatayım – mahzenin uzak bir köşesinde bulunan bir sandık odasındaki karışıklık, ayak izleri, pislik, alelacele karıştırılmış giysi dolabı, telefon üzerinde şaşırtıcı izler, beceriksizce kullanılmış kırtasiye eşyaları ve her şeyin üzerinde asılı duran iğrenç bir koku. Polis, bu acınası aptallar, kendilerine ait şık bir kurama sahip, hâlâ –o kargaşalıkta ortadan kaybolan– işten atılmış şu sinsi hizmetkârları arıyor. Mezar kaçkınlarına has bir intikamın peşinde olduklarını söylüyorlar; ben de Edward'ın en iyi arkadaşı ve akıl hocası olduğum için bu işe dahil edilmişim.

Budalalar! – o elyazısını bu insanlıktan uzak maskaraların mı taklit ettiğini sanıyorlar? Daha sonra gelen şeyi onların getirebileceğini mi düşünüyorlar? Edward'ın bedenindeki *değişikliklere* bu kadar mı körler? Bana gelince, *Edward'ın bugüne kadar bana anlatmış olduğu her şeye inanıyorum artık.* Hayatın kuşkulanmadığımız kıyılarının ötesinde dehşet verici varlıklar var ve ara sıra insanın kötüye olan merakı, onları bizim menzilimize sokuyor. Ephraim –Asenath– bu ifrit onları çağırdı ve onlar da Edward'ı yuttular, tıpkı beni yutmakta oldukları gibi.

Güvenlikte olduğumdan emin olabilir miyim? Bu güçler, fiziksel biçimin ömründen daha uzun süre yaşıyor. Ertesi gün –öğleden sonra– içinde bulunduğum perişanlıktan çıkıp daha düzgün yürümeye, daha tutarlı konuşmaya başladım – tımarhaneye gitim ve o yaratığı Edward'ın ve bütün dünyanın hatırına vurdum, ama yakılıp kül edilene kadar emniyette olabilir miyim? Cesedi, çeşitli doktorlar aptalca otopsiler yapsın diye muhafaza ediyorlar – ama ben onun yakılması gerektiğini söylüyorum. *O şey, vurduğumda Edward Derby olmayan o şey yakılmalıdır.* Yakılmayacak olursa, delirirım, çünkü sıradaki ben olabilirim. Ama benim iradem zayıf değildir – etrafında kaynadığını bildiğim dehşetlerle benim altımı oymasına izin vermeyeceğim. Bir yaşam –Ephraim, Asenath ve Edward– şimdi sırada kim var? Ben, bedenimden dışarı sürülmeyeceğim... tımarhanedeki, kurşunlarla delik deşik olmuş o cesetle ruhlarımızı değiştirmeyeceğim!

Ama bırakın da size dehşetin son perdesinin dört başı mamur hikâyesini anlatayım. Polisin inatla göz ardı ettiği şeyden –en az üç yolcunun High St.'te saat ikiden önce rastladığı şu bodur, acayip ve kötü kokulu şeyle ilgili hikâyelerden ve bazı yerlerde görülen tek izlerin niteliğinden– söz etmeyeceğim. Sadece saat iki civarında kapı zili ve kapı tokmağının sesiyle uyandırılmış olduğumu söyleyeceğim – sırasıyla bir kapı zili bir kapı tokmağı güvensizce ve bir tür umutsuzlukla çalınıyordu ve *her biri Edward'ın üç artı iki vuruşluk eski sinyalini tekrarlamaya çalışıyordu.*

Derin bir uykudan uyandığımdan zihnim allak bullak olmuştu. Derby kapıdaydı – ve eski şifreyi anımsıyordu! Şu yeni

kişilik şifreyi anımsayamamıştı... Edward ansızın normal durumuna mı dönmüştü? Böyle heyecan ve telaş içinde burada ne arıyordu? Zamanından önce taburcu mu edilmişti, yoksa kaçmış mıydı? Belki, diye düşündüm aceleyle sırtıma bir şey geçirip merdivenlere atılırken, kendi kişiliğine dönmesiyle serbest kalmak için çılgınca bağırıp çağırmaya ortalığı kırıp geçirmeye başlamıştı. Her ne olmuşsa, yeniden eski iyi kalpli Edward'dı ve ona yardım edecektim!

Karaağaçların kemer yaptığı karanlığa kapıyı açtığımda, dayanılmaz iğrenç bir koku neredeyse yere seriyordu beni. İçimin bulanmasından boğulacak gibi oldum ve birkaç saniye basamaklardaki kambur, cüce şeyi göremedim. Çağrı Edward'ın çağrısıydı, ama bu pis, bodur karikatür de neyin nesiydi? Edward nereye sıvışmıştı? Kapıyı açmadan daha bir saniye önce, zili o çalmaktaydı.

Ziyaretçinin üzerinde Edward'ın paltolarından biri vardı – etekleri neredeyse yere değiyordu ve kollarıgeriye kıvrılmış olmasına karşın ellerini örtüyordu. Şapkasının kenarları iyice aşağı çekilmişti ve siyah ipekten bir boyun atkısı yüzünü gizliyordu. Ben kararsızca dışarı doğru yürürken, karşımdaki şahıs, telefonda duyduğum gibi sıvımsı bir ses çıkardı –"blob... blob..."– ve uzun bir kurşun kalemin ucuna geçirilmiş sık yazılı kocaman bir kâğıdı bana uzattı. Hastalıklı ve açıklanamaz pis kokudan hâlâ başım dönerken, kâğıdı kaptım ve kapı aralığından gelen ışıkta okumaya çalıştım.

Edward'ın elyazısı olduğu ayan beyan ortadaydı. Ama telefon etmek dururken neden yazmıştı – ve yazı neden bu kadar beceriksizce, kaba ve titrekti? Yarı aydınlıkta yazıyı sökemiyordum, bu yüzden salona doğru çekildim; cüce şahıs iç kapının eşiğinde bir an duraksamakla birlikte mekanik bir şekilde peşim sıra geldi. Bu acayip ulağın kokusu gerçekten de son derece mide bulandırıcıydı; inşallah karım uyanıp onunla karşılaşmaz diye düşündüm (çok şükür bu dileğim boşa çıkmadı).

Sonra kâğıtta yazılı olanları okurken dizlerim tutmaz oldu, gözlerim karardı. Kendime geldiğimde, korkudan kaskatı kesilmiş elimle o meşum kâğıt parçasını sıkı sıkıya kavramış, yerde yatıyordum. İşte kâğıtta yazılı olanlar.

"Dan – sanatoryuma gidip o şeyi öldür. Onu yok et. O şey artık Edward Derby değil. O kadın beni ele geçirdi –o, Asenath'dır– ve *o, iiç buçuk aydır öliidiir.* Onun uzağa gittiğini söylediğimde yalan söyledim. Onu öldürdüm. Yapmak zorundaydım. Bu ansızın oldu; yalnızdık ve ben doğru bedendeydim. Bir şamdan gördüm ve onunla kafasını parçaladım. Hallowmas'ta[141] beni temelli ele geçirecekti.

Onu mahzende bulunan en uzaktaki sandık odasında bazı eski sandıkların altına gömüp bütün izleri temizledim. Ertesi sabah hizmetkârlar kuşkulandılar, ama öyle sırları vardı ki polise gitmeyi göze alamadılar. Onlara yol verdim, ama onların –ve diğer mezhep üyelerinin– ne yapacağını Tanrı bilir.

Bir süre her şeyin yolunda olduğunu sandım, sonra beynimin çekildiğini hissettim. Ne olduğunu biliyordum – anımsamalıydım. Onunki gibi –ya da Ephraim'inki gibi– bir ruh tam olarak ayrılmaz ve beden bozulmadığı sürece başından ayrılmaz. Beni ele geçiriyordu – benim bedenimi kendininkiyle değiştiriyordu – *kendisi benim bedenime girip, beni mahzende gömiilii kendi cesedine yolluyordu.*

Gelmekte olan şeyin ne olduğunu biliyordum – bu yüzden ani değişiklik geçirdim ve akıl hastanesine gitmek zorunda kaldım. Sonra o şey geldi –kendimi karanlıkta buldum– sandıkların altına gömdüğüm Asenath'ın çürüyen cesedi içerisinde. Ve biliyordum ki o da sanatoryumdaki benim bedenimde olmalıydı –*sürekli*, çünkü artık Hallowmas gelmişti ve dünyayı tehdit etmek için onu serbest bırakmak üzere Asenath –sağ salim– orada bulunmasa bile kurban iş görecekti. Umutsuz bir durumdaydım; *her şeye rağmen tırnaklarımla kazıp dışarı çıktım.*

Konuşamayacak kadar bozuldum –telefon etmeyi de beceremiyorum– ama hâlâ yazabiliyorum. Bu son sözleri ve uyarıyı bir şekilde yazıp sana getireceğim. Eğer dünyanın huzur ve rahatına değer veriyorsan, *o iblisi öldür.* Mutlaka

141) Hallowmas: Bütün Azizler Yortusu; Halloween'in eski adı; 31 Ekim. Daha fazla bilgi için "Dunwich Dehşeti" adlı öyküye bakılabilir. (ç.n.)

yakılmasını sağla. Yoksa bedenden bedene geçerek ebediyen yaşar ve neler yapabileceğini sana söyleyemem. Karabüyüden uzak dur, Dan; şeytanın işi o. Hoşça kal –sen iyi bir dosttun. Polise inanacakları herhangi bir şey anlat – seni böyle bir belanın içine sürüklediğim için çok çok özür dilerim. Çok geçmeden huzura ereceğim – bu şey daha fazla dayanamaz. İnşallah bunu okursun. *Ve bu şeyi öldür – öldür onu.*

Saygılarımla Ed."

Kâğıtta yazılı olanların ikinci yarısını sonradan okudum, çünkü üçüncü paragrafın sonuna geldiğimde düşüp bayılmıştım. Eşiğe yığılıp kalmış olan şeyi görüp, sıcak havanın etrafa yaydığı iğrenç kokusunu aldığımda yeniden bayıldım. Ulak kıpırdamıyordu ya da artık bilinci yoktu.

Benden daha sağlam iradeye sahip kâhya sabahleyin holde gördüğü şey karşısında bayılmadı. Bunun yerine polise telefon etti. Polis geldiğinde, ben yukarıdaki odama çıkarılarak yatağıma yatırılmıştım, ama –diğer şey– geceleyin yığılıp kaldığı yerde duruyordu. İnsanlar mendilleriyle burunlarını tıkadılar.

Sonunda Edward'ın garip duran giysilerinin içinde buldukları şey yarı yarıya sıvılaşmış korkunç bir kütleydi. Kemikler de vardı – bir de kırılmış bir kafatası. Dişler üzerinde yapılan küçük bir inceleme kafatasının kesinlikle Asenath'ın kafatası olduğunu ortaya koydu.

ERICH ZANN'IN MÜZİĞİ

Kentin haritalarını çok büyük bir dikkatle incelememe rağmen Rue d'Auseil'i bir daha asla bulamadım. Üstelik, sokak adlarının değiştiğini bildiğimden, sadece çağdaş haritaları incelemekle de yetinmedim. Kentin eski zaman kalıntılarını derinlemesine araştırdım ve benim Rue d'Auseil adıyla bildiğim sokağı bulmama yardımı dokunabilecek bütün bölgeleri, adı ne olursa olsun, şahsen dolaştım. Elimden gelen çabayı sarfetmeme karşın, üniversitede bir metafizik öğrencisi olarak sürdürdüğüm sefil yaşamının son aylarında Erich Zann'ın müziğini duyduğum evi, sokağı, hatta yöreyi bulamıyor olmam, aşağılayıcı bir gerçek olarak duruyor.

Rue d'Auseil'de ikamet ettiğim süre boyunca hem fiziksel hem de zihinsel olarak çok sarsılmış olduğumdan, belleğimin bölük pörçük olmasına şaşmıyorum ve anımsıyorum da, üç beş tanışımdan hiçbirini oraya götürmemiştim. Ama orayı yeniden bulamayışım hem çok acayip hem de akıl karıştırıcı, çünkü orası üniversiteden yürüyerek ancak yarım saat çektiği gibi, bir görenin bir daha unutamayacağı kendine has özellikleri olan bir yerdi. Rue d'Auseil'i gören kimseye rastlamadım.

Pencereleriölgün ışıklarla aydınlanmış, yüksek tuğla duvarlı antrepoların her iki yanına dizili olduğu Rue d'Auseil kara taştan kaba saba bir köprüyle karşı tarafına geçilen karanlık bir nehrin öte yakasında uzanıyordu. Sokak, nehir boyunca her zaman gölgeler içindeydi; sanki civar fabrikaların dumanları sürekli olarak güneşi kapatıyordu. Nehrin kendisi de, daha önce hiçbir yerde koklamadığım ve anında tanıyacağım için günün birinde orayı bulmama yardımı dokunacak pis kokular yayıyordu. Köprünün öte tarafında taş döşeli, parmaklıklı dar sokaklar vardı; sonra yokuş başlıyordu; ilkin hafif, sonra giderek artan eğim Rue d'Auseil'e ulaşıldığında inanılmaz sarp bir hal alıyordu.

Rue d'Auseil kadar dar ve dik bir başka sokak ömrümde görmedim. Bütün araçlara kapalı, bir uçurumdu âdeta; birçok bölümünde merdiven basamakları vardı ve tepede sarmaşıkbürümüş yüksek bir duvarla sona eriyordu. Yol döşemesi düzensizdi; bazen yassı kocaman taşlar, bazen kaldırımtaşı, bazen de orasından burasından yeşilimsi gri otların çıkmaya çalıştığı yalın toprak. Evler yüksek, sivri çatılı ve inanılmaz eskiydi ve çılgınca öne, arkaya yana kaykılmıştı. Bazen, her ikisi de öne eğilmiş karşılıklı iki ev, tıpkı bir kemer gibi sokağın ortasında buluşuyor ve ışığın zemine ulaşmasını büyük ölçüde engelliyordu. Sokak boyunca evlerin arasında kurulmuş birkaç köprü vardı.

Bu sokağın sakinleri, üzerimde garip bir etki yaratıyordu. Başlangıçta bunu onların konuşkan olmayan, sessiz insanlar olmalarına verdim, ama sonra bu etkinin hepsinin çok yaşlı olmalarından ileri geldiğine hükmettim. Böyle bir sokakta nasıl yaşamaya başladığımı bilmiyorum, ama oraya taşındığımda kendim değildim. Birçok yoksul evde yaşamış, parasızlıktan hep kovulmuştum; sonunda inmeli Blandot'un kapıcılığını yaptığı Rue d'Auseil'deki bu yıkıldı yıkılacak eve rastlamıştım. Burası, sokağın üst ucundan itibaren üçüncü evdi ve yükseklikte bütün evlere büyük fark atıyordu.

Odam beşinci kattaydı ve katta benden başka kalan yoktu; aslını sorarsanız ev neredeyse bomboştu. Eve taşındığım gece, sivri çatılı tavanarasından gelen garip bir müzik işittim ve ertesi sabah bu konuyu ihtiyar Blandot'a sordum. Blandot, adamın akşamları ucuz bir tiyatro orkestrasında çalan Erich Zann adında garip, dilsiz bir Alman viyolcü[142] olduğunu söyledi ve tiyatrodan döndükten sonra geceleyin saz çalma arzusunun, biricik tavanarası penceresi, sokağın bitimindeki duvarın ötesinde uzanan meyilli arazinin ve manzaranın sokaktan görülebildiği tek nokta olan bu herkesten uzak ve yüksek odayı seçmiş olmasının sebebi olduğunu sözlerine ilave etti.

Bundan sonra Erich Zann'ı her gece işitim; beni uyutmuyor ve müziğinin tuhaflığı üzerimde rahatsız edici bir etki yara-

142) Viyol: Keman cinsinden dört farklı boyda altı veya yedi telli eski bir saz. (ç.n.)

tıyordu. Sanattan pek anlamasam da, armonilerinden hiçbirinin daha önce duyduğum müzikle ilintisi olmadığını adım gibi biliyordum; epeyce orijinal bir dehaya sahip bir besteci olduğuna hükmettim. Dinledikçe daha çok büyüleniyordum; bir hafta sonra yaşlı adamla tanışmaya karar verdim.

Bir gece Zann işinden dönerken koridorda yolunu keserek kendisiyle tanışmak ve o çalarken yanında bulunmak istediğimi söyledim. Beli bükülmüş, çok zayıf, ufak tefek bir adamdı; üstü başı dökülüyordu, mavi gözlüydü; keçiyi andıran acayip bir suratı vardı ve neredeyse keldi; konuşmaya başladığımda öfkelenmiş ve korkmuş gibi göründü. Ama açıkça belli olan dost tavırlarım sonunda onu yumuşattı ve gıcırdayan, sallantılı, dar, karanlık merdivenlerden peşi sıra tavanarasına çıkmamı işaret etti isteksizce. Odası, dik çatılı tavanarasında bulunan topu topu iki odadan bir tanesi olup, batıya, sokağın üst yanındaki yüksek duvara bakıyordu. Çok büyük bir odaydı; son derece çıplak ve ihmal edilmiş olması yüzünden daha da büyük görünüyordu. Eşya olarak sadece dar bir demir karyola, pis bir lavabo, küçük bir masa, kocaman bir kitaplık, demirden bir nota sehpası ve eski moda üç sandalye vardı. Nota yaprakları yerlere saçılmıştı. Duvarlar, muhtemelen sıva yüzü görmemiş çıplak tahtaydı ve tozla örümcek ağlarının çokluğu, oturulan bir odadan çok terk edilmiş bir oda havası veriyordu buraya. Belli ki, Erich Zann'ın güzellik dünyası, imgelemin uzak bir evreninde yatıyordu.

Dilsiz adam oturmamı işaret ederek, kapıyı kapadı, kalın tahta sürgüyü itti ve yanında getirmiş olduğu mumun verdiği aydınlığı artırmak için bir mum daha yaktı. Sonra viyolünü güve yeniği kılıfından çıkararak sandalyelerden en az rahatsız olanına oturdu. Nota sehpasını kullanmadı; bana başkaca bir seçim hakkı tanımadan ezbere çaldığı, daha önce hiç duymadığım, kendi bestesi olması gereken ezgilerle, bir saatten uzun bir süre beni büyüledi. Müzik bilgisi olmayan birisinin bu ezgilerin gerçek niteliğini tanımlaması olanaksız. Bunlar en büyüleyici nitelikte bölümlerin durmadan yinelendiği bir tür füg düler, ama benim en çok dikkatimi çeken şey, aşağıdaki odamdan daha önce kulak misafiri olduğum garip notaların bulunmayışıydı.

O akıldan çıkmayan notaları anımsayıp sık sık mırıldanmış ve yalan yanlış ıslıkla çalmıştım; bu yüzden müzisyen sonunda yayını bıraktığında, o ezgilerden birini çalıp çalamayacağını sordum. Ondan bu ricada bulunurken, buruş buruş keçi suratı viyol çalarken takındığı sükûneti yitirdi ve yaşlı adama ilk yaklaştığımda yüzünde belirdiğini fark ettiğim o garip öfke ve korku karışımı ifadeye büründü. Bir an, yaşlılık kaprislerini hafife alarak onu ikna etmeye niyetlendim ve bir gece önce dinlediğim bazı ezgileri ıslıkla çalarak ev sahibimde o garip ruh halini uyarmaya çalıştım. Ama bu davranış tarzını pek sürdüremedim, çünkü ıslıkla çaldığım havayı tanıdığında dilsiz müzisyenin yüzü ansızın anlaşılmaz bir ifadeyle çarpıldı ve ağzımı kapatmak, acemice taklidime son vermek için uzun, yaşlı, kemikli sağ elini uzattı. Bunu yaparken acayip bir şey daha yaptı, sanki davetsiz bir misafirin gelmesinden korkuyormuş gibi ürkü dolu gözlerle perdesi çekili, o tek pencereye bir bakış attı – pencereye doğru bakması çok saçmaydı, çünkü tavanarası odası bitişik çatılardan ulaşılamayacak kadar yüksekti ve sarp sokaktaki bu pencere, kapıcının bana söylediği gibi, insanın sokağın doruğundaki duvarın ötesini görebileceği tek noktaydı.

Yaşlı adamın bakışı, aklıma Blandot'un sözlerini düşürdü ve Rue d'Auseil sakinlerinden sadece bu aksi ihtiyarın görebildiği, tepenin ötesindeki ay ışığının aydınlattığı çatıların ve kent ışıklarının baş döndürücü manzarasını seyretmek için geçici bir arzu hissettim. Pencereye yaklaştım; dilsiz kiracı eskisinden daha büyük bir korku ve öfke içerisinde üzerime yürümeseydi, uzanıp neye benzediği anlaşılamayan perdeyi çekecektim; bu defa başıyla kapıyı işaret ederken iki eliyle koluma yapışıp beni kapıya doğru sürüklemeye başladı. Ev sahibimden büsbütün iğrenmeye başlamıştım; derhal gideceğimi söyleyerek beni bırakmasını emrettim. Parmakları gevşedi; yüzündeki iğrenme ve incinme ifadesini gördüğünde, kendi öfkesi yatışır gibi oldu. Kolumu yeniden, ama bu defa dostça sıkarak beni bir sandalyeye doğru iteledi, sonra açıkça görülen bir arzuyla darmadağınık masaya gitti ve bir yabancının Fransızcasıyla ıkına sıkına bir yığın sözcük yazdı.

Sonunda bana uzattığı notta, hoşgörülü olmam ve kendisini bağışlamam için ricada bulunuyordu. Zann yaşlı ve yalnız bir adam olduğunu, kendi müziği ve daha başka konularla ilgili tuhaf korku ve sinir rahatsızlıkları çektiğini söylüyordu. Müziğini dinlememe memnun olmuştu, tekrar gelmemi ve tuhaflıklarına aldırış etmememi istiyordu. Ama acayip armonilerini başkalarına çalamaz ve onları başkalarından dinlemeye de, odasındaki herhangi bir şeye başkalarının dokunmasına da katlanamazdı. Koridorda yaptığımız konuşmaya kadar, müziğini odamdan duyabildiğimi bilmiyordu ve şimdi Blandot ile konuşarak alt katlarda, müziğini duyamayacağım başka bir odaya geçip geçemeyeceğimi soruyordu. Kira farkını kendisinin ödeyeceğini yazıyordu.

Oturup, kötü bir Fransızca ile yazılmış metni çözmeye çalışırken yaşlı adama karşı daha fazla yakınlık hissettim. O da tıpkı benim gibi fiziksel ve sinirsel acılarının kurbanıydı ve metafizik alanlarda yaptığım incelemeler bana şefkatli olmayı öğretmişti. Sessizlikte pencerenin dışından hafif bir ses geldi – gece rüzgârında kepenkler takırdamış olmalıydı ve her nedense, neredeyse Zann kadar şiddetle irkildim. Böylece okumayı bitirdiğimde, ev sahibimin elini sıktım ve oradan bir dost olarak ayrıldım.

Ertesi gün Blandot bana üçüncü katta, bir tefecinin dairesiyle saygın bir döşemecinin odası arasında daha pahalı bir oda verdi. Dördüncü katta kimse yoktu.

Zann'ın, beşinci kattan taşınmam konusunda beni ikna etmeye çalışırken göründüğü kadar arkadaşlığıma düşkün olmadığını anlamam pek fazla uzun sürmedi. Kendisine uğramamı benden istemediği gibi, uğradığımda da bundan rahatsız olmuşa benziyor ve gönülsüzce çalıyordu. Bu, hep geceleri oluyordu – gündüzleri uyuyor ve kimseyi kabul etmiyordu. Tavanarası odası ve o acayip müzik beni garip bir şekilde büyülemeye devam etse de, Zann'dan daha fazla hazzetmedim. Pencereden dışarı, duvarın üzerinden ve görünmeyen yamaçtan aşağıya, parıldayan çatı ve kulelere bakmak için dayanılmaz bir arzu duyuyordum. Bir defasında tiyatro saatinde, Zann evde değilken çatı katına gittim, ama kapı kilitliydi.

Yapmayı becerebildiğim tek şey dilsiz, yaşlı adamın gece müziklerine kulak misafiri olmaktı. Başlangıçta ayaklarımın ucuna basarak beşinci kattaki eski odama çıkıyordum, daha sonra gıcırdayan basamaklardan tavanarasına çıkacak kadar cesareti kendimde buldum. Anahtar deliği tıkanmış ve sürgülenmiş kapının dışında, o dar koridorda bazen içimi tarifsiz korkularla –belli belirsiz bir hayranlık ve derin bir gizem duygusuyla karışık korkularla– dolduran sesler işitiyordum. Sesler aslında pek korkutucu değildi, ama bu dünyaya ait olamayacak titreşimleri vardı ve zaman zaman bir tek müzisyen tarafından icra edildiğine inanmakta zorlandığım senfonik bir niteliğe bürünüyordu. Erich Zann'ın çılgın güçlere sahip bir deha olduğu kesindi. Haftalar geçtikçe müzik giderek daha çılgın bir hal aldı ve yaşlı müzisyen, görenlerin içini acıma hissiyle dolduran bir yabaniliğe ve sinsiliğe büründü. Artık beni odasına hiçbir zaman kabul etmiyor ve ne zaman merdivenlerde karşılaşsak benden kaçınıyordu.

Sonra bir gece, yaşlı adamın kapısını dinlerken inleyen viyol sesinin yükselerek tam bir şamataya dönüştüğünü işittim; sürgülü kapının ardından dehşetin gerçek olduğunun kanıtı –ancak dilsiz birinin, o da en dehşet verici korku ve kaygı anlarında atabileceği cinsten yürek paralayıcı, anlaşılmaz bir çığlık– gelmeseydi, sarsılmış olan akıl sağlığımdan kuşkulanacaktım. Kapıyı defalarca çaldımsa da karşılık veren olmadı. Bundan sonra karanlık koridorda, zavallı müzisyenin bir sandalyeye tutunarak yerden kalkmak için sarf ettiği zayıf çabayı işitene kadar soğuktan ve korkudan titreyerek bekledim. Bir baygınlık nöbetinden sonra ancak kendine geldiği inancıyla yeniden kapıyı çalmaya ve bu arada güven vermek için kendi adımı haykırmaya başladım. Zann'ın sendeleye sendeleye pencereye gidip pencere kanatlarını ve kepenkleri kapattığını, sonra yine sendeleye sendeleye kapıya doğru yürüyüp, beni içeri buyur etmek için titreyen ellerle kapının sürgüsünü çektiğini işittim. Bu defa benim orada bulunmamdan duyduğu memnuniyet gerçekti; çünkü bir çocuğunun annesinin eteklerine yapışması gibi benim ceketime yapışırken çarpılmış yüzü kurtulmuş olduğu düşüncesiyle aydınlandı.

Yaşlı adam heyecandan titreyerek beni bir sandalyeye doğru itelerken, kendisi de bir başkasına çöker gibi oturdu; viyolü ve yayı biraz ötede özensizce atılmış olduğu yerde duruyordu. Zann başını tuhaf bir tarzda öne eğerek bir süre hareketsiz oturdu, çelişkili gibi görünse de yoğun, korku dolu bir bekleyiş içinde olduğu hissine kapılıyordu insan. Daha sonra tatmin olmuş olmalı ki kalkıp masanın yanındaki bir sandalyeye geçti ve kısa bir not yazarak bana uzattıktan sonra masasına dönerek durmaksızın uzun uzadıya bir şeyler yazmaya koyuldu. Notta merhameten ve merakımı giderebilmem için, kendisini kuşatan bütün hayret uyandırıcı ve dehşet verici şeyleri anlatan Almanca bir açıklama yazıncaya kadar oturup beklememi rica ediyordu. Dilsiz adamın kalemi kâğıt üzerinde uçarcasına hareket ederken oturup bekledim.

Belki bir saat kadar sonraydı, ben hâlâ beklerken ve yaşlı müzisyenin hararetle doldurduğu kâğıtlar üst üste yığılırken Zann'ın korkuyla irkildiğini fark ettim. Hiçbir yanılgıya yer vermeyecek şekilde, perdeleri çekilmiş pencereye bakıyordu, titremeler içinde kulak kesilmişti. Sonra, ben kendim de bir ses duyar gibi oldum; ama bu, korku verici bir ses olmayıp, son derece uzaktan gelen fevkalade hafif bir müzik sesiydi; civardaki evlerden birinde ya da üzerinden asla bakamayacağım yüksek duvarın ötesindeki bir konutta bir müzisyenin bulunduğunu akla getiriyordu. Bu sesin Zann'ın üzerindeki etkisi müthiş oldu, zira kurşun kalemini elinden düşürerek ayağa fırladı ve viyolünü kaparak, sürgülü kapının dışındayken dinlediğim bir sefer dışında bugüne kadar işitmediğim denli çılgın bir müzikle geceyi yırtmaya başladı.

Erich Zann'ın o korkunç gecedeki çalışını tarif etmeye kalkışmanın hiçbir anlamı yok. Bu müzik o ana kadar kulak misafiri olduklarımdan daha dehşet vericiydi, çünkü şimdi yüzündeki ifadeyi görebiliyor ve bu defa güdüsünün salt korkudan başka bir şey olmadığını anlayabiliyordum. Gürültü yapmaya, bir şeyi savmaya veya bir şeyi boğuntuya getirmeye çalışıyordu – bunun ne olabileceğini düşünemiyordum ama, korkunç bir şey olması gerektiğini hissediyordum. Çalışı giderek fantastik, taşkın ve isterik bir hal aldı; yine de bu tuhaf, yaşlı

adamın sahip olduğunu bildiğim üstün dehanın özelliklerini sonuna kadar korudu. Çalınan havayı tanıdım – tiyatrolarda hayli popüler olan çılgın bir Macar dansıydı bu; bir an, Zann'ı bir başka bestecinin eserini çalarken ilk defa işittiğimi düşündüm.

Viyolün umutsuz feryat ve inleyişleri giderek yükseldi, giderek yabanıllaştı. Yaşlı adam tekinsiz bir şekilde şıpır şıpır terliyor, perdeleri çekili pencereye çılgınca bakarak bir maymun gibi kıvrılıp bükülüyordu. Çılgın ezgilerinde, kaynaşan bulutlar, dumanlar ve şimşekler arasında dans eden ve deliler gibi dönenen gölgeyi andırır satirleri ve Bakkhos tapınanlarını gördüm. Sonra, viyolden geliyora benzemeyen daha tiz, daha düzenli notalar, Batı'daki uzak bir yerlerden gelen dingin, telaşsız, anlamlı, alaycı notalar duyar gibi oldum.

Bu kritik anda, sanki içerideki çılgın müziğe bir karşılıkmış gibi uğuldayan gece rüzgârında pencere kepenkleri şiddetle takırdamaya başladı. Zann'ın çığlık çığlığa haykıran viyolü şimdi kendini aşmış, bir viyolün çıkarabileceğini asla düşünemediğim sesler çıkarıyordu. Çözülüp pencereye çarpmaya başlayan kepenkler daha büyük bir gürültüyle takırdıyordu. Sonra pencere camı ısrarlı darbeler altında titreyerek parçalandı ve içeri dolan soğuk rüzgâr mumları cızırdatıp, Zann'ın korkunç sırrını yazmaya başladığı masanın üzerindeki kâğıtları hışırdattı. Zann'a baktığımda, bilinçli gözlem yapabilecek durumda olmadığını gördüm. Dışarı fırlamış, camlaşmış mavi gözleri görmeden bakıyordu ve çılgınca çalışı hiçbir kalemin betimleyemeyeceği kör, mekanik, tanınmaz bir curcunaya dönüşmüştü.

Aniden esen, öncekilerden daha güçlü bir rüzgâr, üzeri yazılı kâğıtları pencereye doğru savurdu. Uçuşan kâğıtların peşinden umutsuzlukla atıldım, ama ben kırık cama ulaşmadan onlar gitmişti bile. Sonra bu pencereden, duvarın ötesinde uzanan bayırın ve kentin Rue d'Auseil'den görülebileceği tek nokta olan bu pencereden dışarıya göz atma isteğimi anımsadım. Çok karanlıktı, ama kent ışıkları her zaman yanardı; yağmur ve rüzgâr altında hiç değilse onları görmeyi umuyordum. Ama, mumlar cızırdar ve çılgın viyol gece rüzgârıyla inilderken tavanarası pencerelerinin en yükseğinden baktığımda, aşağıda uzanan

ne bir kent ne de anımsadığım dost sokakların parıltılarını gördüm; sadece hudutsuz bir uzayın, hareket ve müzikle dolu, hayal edilemez ve dünyadaki hiçbir şeye benzemeyen bir uzayın karanlığı vardı. Ve orada durmuş dehşet içinde etrafı seyrederken, rüzgâr o eski sivri çatılı tavanarasındaki mumların her ikisini de söndürerek beni, önümde cehennemi bir karışıklık, ardımda şeytani ulumalarıyla geceyi dolduran viyolün sesiyle göz gözü görmez, vahşi bir karanlık içinde bıraktı.

Karanlıkta, bir ışık yakma olanağı bulamadan, sendeleye sendeleye gerilemeye başladım, masaya çarptım, bir sandalyeyi devirdim ve nihayet karanlığın şok edici müzikle haykırdığı yere vardım. Karşımdaki güçler her ne olursa olsun, kendimi ve Erich Zann'ı kurtarmayı hiç değilse deneyebilirdim. Bir ara soğuk bir şeyin bana sürünerek geçtiğini sandım, ama iğrenç viyolün sesinden çığlığımın işitilmesi olanaksızdı. Ansızın, karanlıkta deliler gibi ileri geri gidip gelen yay bana çarptı ve müzisyene yakın olduğumu anladım. Ellerimle ileriyi yokladım, Zann'ın sandalyesinin arkalığına dokundum, sonra omuzlarını bulup kendine gelmesini sağlamak amacıyla sarstım.

Bir karşılık alamadım, viyol aynı hızla çalınmaya devam etti. Mekanik olarak ileri geri sallanan başını durdurup, kulağına her ikimizin de gecenin bu bilinmeyen varlığından kaçabileceğimizi bağırmak için elimi başına uzattım. Ama karanlığın ve karmaşanın hüküm sürdüğü tavanarasının her tarafında tuhaf hava akımları sanki dans eder gibi eserken, Zann ne bana yanıt verdi ne de ağza alınmaz müziğinin çılgınlığında bir azalma oldu. Elim kulağına değdiğinde nedenini bilmeden korkuyla titredim – dingin suratını elleyinceye kadar da nedenini bilemedim; dışarı fırlamış camsı gözleri görmeden bakan, buza kesmiş, kaskatı, soluk almayan suratını. Daha sonra bir mucizeyle kapıyı ve kalın ahşap sürgüsünü bularak, deliler gibi kendimi dışarı attım, karanlıktaki bu cam gözlü şeyden ve ben kaçarken bile öfkesi artmakta devam eden o lanetli viyolün cehennemi inlemelerinden uzaklaştım.

Karanlık evdeki o sonu gelmez basamakları üçer beşer atlayarak, uçar gibi indim; yıkıldı yıkılacak evlerin arasındaki basamaklı dik sokaktan aşağı aklım başımdan gitmiş gibi koştum;

basamaklar ve kaldırım taşı döşemeleri üzerinde, ortalığı çın çın çınlatan adımlarla bir koşu tutturarak aşağı sokaklara vardım; pis kokuların yayıldığı dimdik duvarlı nehre ulaştım, büyük, karanlık köprüyü soluk soluğa aşıp bildiğimiz geniş, sağlıklı caddelere çıktım; tüm bunlar, bir türlü aklımdan çıkmayan dehşet verici izlenimler. Ayrıca hiç rüzgâr olmadığını, gökyüzünde ayın parıldadığını ve kent ışıklarının parıl parıl göz kırptığını anımsıyorum.

Yaptığım tüm araştırma ve soruşturmalara karşın Rue d'Auseil'i bir daha bulmayı başaramadım. Ama ne Rue d'Auseil'i bulamadığıma ne de Erich Zann'ın müziğini açıklayabilecek tek şey olan sık aralıklı yazılmış kâğıtların en akıl almaz uçurumlarda kaybolmasına çok üzülmüş olduğum da söylenemez.

PUSUDAKİ DEHŞET

I. BACAYA VURAN GÖLGE

Pusudaki dehşeti bulmak için Fırtına Dağı'nın tepesindeki terk edilmiş konağa gittiğim gece hava gök gürültülüydü. Yalnız değildim, zira, kariyerimi yazındaki ve yaşamdaki dehşetler peşinde bir dizi araştırmaya dönüştürecek olan grotesk ve dehşet verici şeylere karşı gösterdiğim düşkünlük o zamanlar henüz aptalca bir cesaretle harmanlanmamıştı. Zamanı gelince haber gönderip çağırttığım sadık ve güçlü kuvvetli iki adam vardı yanımda; dehşet verici konuları araştırmaya olağanüstü yatkınlıkları nedeniyle uzun zamandır işbirliği yaptığım iki kişi.

Bir ay önce çıkan o tekinsiz paniğin –sessizce sokulan karabasan ölümün– peşini bırakmayan gazeteciler yüzünden sessizce ayrıldık köyden. Daha sonra bana yardımcı olabileceklerini düşünüyordum, ama o an için onları istemiyordum. Ama keşke araştırmaya katılmalarına izin verseydim; o zaman dünyanın bana deli demesinden ya da o şeyin akla getirdiği şeytani çağrışımlar yüzünden kendisinin delireceğinden duyduğum korkuyla sırrı bu kadar zaman tek başıma taşımazdım. Şimdi ise, düşüne düşüne delirmemek için her şeye boş verip, anlatıyorum; keşke hiç gizlemeseydim. Çünkü o ıssız, o hayal dağda nasıl bir dehşetin pusuya yatmış olduğunu ben, sadece ben biliyorum.

Ağaçlı bir bayır yolumuzu kesinceye kadar, tarihöncesinden kalma bir orman ve tepelerde küçük bir arabayla kilometrelerce yolgittik. Alışıldık araştırmacı kalabalığı olmadan, kırlar geceleyin daha da meşum görünüyordu; bu yüzden zaman zaman dikkati çekme riskini göze alarak asetilen farları kul-

lanmaktan kendimizi alamıyorduk. Karanlık bastırdıktan sonra manzara oldukça tekinsizdi ve eminim oralarda sinsi sinsi dolaşan dehşetten haberdar olmasaydım bile hastalıklı görünümü fark ederdim. Vahşi yaratıklardan eser yoktu – ölüm kol gezerken akıllı davranmasını bilir onlar. Yıldırımların yaraladığı asırlık ağaçlar olağanüstü kocaman ve çarpık çurpuk görünüyordu; geriye kalan bitki örtüsüyse son derece sık ve kıpır kıpırdı. Öte yandan, yabani otlar bürümüş ve düşen yıldırımlarla delik deşik olmuş topraktaki bazı tümsekler ve yükseltiler, anormal büyük yılan ve insan kurukafalarını anımsattı bana.

Dehşet, yüz yılı aşkın bir süreden beri Fırtına Dağı'nda pusudaydı. Bunu, dünyanın dikkatini ilk defa bölgeye çeken felaketle ilgili haberler gazetelerde yer aldığında öğrenmiştim. Burası, Catskills'de, Hollanda uygarlığının bir zamanlar geçici olarak ve azıcık sokulduğu, sonra da ardında birkaç yıkık konak ve şurada burada, bazı yamaçlar üzerinde acınası mezralarda yoz bir nüfus bırakarak geri çekildiği uzak ve ıssız dağlık bir yöreydi. Eyalet polisi kuruluncaya kadar normal insanlar buraları nadiren ziyaret ederlerdi; şimdi bile sadece atlı polis, pek sık olmayan aralıklarla devriye gezer bu yörede. Ama dehşet, bütün civar köylerde eski bir gelenekti; zira avlanamayan, bir şey yetiştiremeyen, üretim yapamayan ve temel gereksinimlerini karşılamak için elde örülmüş sepetlerini satmak üzere bazen vadilerinin dışına çıkan zavallı melezlerin basit konuşmalarında en başta gelen konu dehşetti.

Pusudaki dehşet, adını sık sık kopan fırtınalardan alan, yüksek ama engebesiz bir dağ olan Fırtına Dağı'nı taçlandıran, herkesin kaçındığı metruk Martense konağını mesken tutmuştu. Bir korunun ortasındaki bu eski taş konak yüz yılı aşkın bir süreden beri, inanılmayacak denli çılgın ve korkunç hikâyelerin, yazları dışarı çıkıp sinsi sinsi dolaşan sessiz, sürünen ölümle ilgili hikâyelerin odağındaydı. Bu mezralarda yaşayanlar sızıldanan bir ses tonuyla ve ısrarla karanlığa kalmış yalnız yolcuları yakalayan, onları ya beraberinde götüren ya da kolu bacağı parçalanıp, kemirilmiş olarak korkunç bir vaziyette bırakan bir şeytan hakkında hikâyeler anlatıyor, bazen de uzaktaki konağa doğru uzanan kan izlerinden fısıltıyla söz ediyor-

lardı. Bazıları gök gürlemesinin pusudaki dehşeti meskeninden dışarı çıkardığını söylerken, bazıları da gök gürlemesinin onun sesi olduğunu söylüyordu.

Uygarlıktan uzak bu yörelerde yaşayanlardan başka kimse, kısacık bir an görüldüğü ileri sürülen bir iblisin tutarsız, abartılı tarifleriyle bu çeşitli ve çelişkili hikâyelere inanmamaktaydı, ama Martense konağının iyi saatte olsunların ziyaret ettiği bir yer olduğundan kuşku duyan ne bir köylü ne de bir çiftçi vardı. Mezrada yaşayanların son derece inandırıcı bir hikâyesinden sonra konağı ziyaret eden araştırmacılar hayaletlere ilişkin bir kanıt bulamadılarsa da, yerel tarih böylesi kuşkuları yasaklıyordu. Nineler Martense'nin hayaletiyle ilgili acayip söylenceler anlatıyorlardı; Martense ailesinin kendisiyle, aile bireylerinin kalıtsal olarak sağ ve sol gözlerinin farklı renklerde oluşuyla, ailenin uzun, olağanüstü tarihiyle ve onu lanetleyen cinayetle ilgili söylenceler.

Beni olay yerine getiren dehşet, dağlıların en çılgın efsanelerinin ansızın ve uğursuzca doğrulanışı oldu. Bir yaz gecesi, görülmedik şiddette şimşekli yıldırımlı bir fırtınadan sonra, kırlar hiçbir yanılsamanın sebep olamayacağı denli büyük bir panik içerisinde darmadağın kaçışan dağlıların gürültüsüyle uyandı. Acınası yerli kalabalıklar çığlıklar atıyor, üzerlerine çullanan ağza alınmaz dehşetten sızıldanarak söz ediyorlardı; onlardan kuşku duyulamazdı. Onu görmemişlerdi, ancak mezralardan birinden öylesine yürekparalayıcı çığlıklar işitmişlerdi ki sürünen bir ölümün geldiğini anlamışlardı.

Sabahleyin yurttaşlar ve eyalet atlı polisi, korkudan titreyen dağlıları önlerine katarak ölümün gelmiş olduğunu söyledikleri yere gittiler. Ölüm gerçekten de oradaydı. Mezralardan birinin zemini isabet eden yıldırımla göçerek pis kokulu kulübelerden beş onunu yerle bir etmişti, ama mal kaybını önemsizleştiren organik bir yıkım vardı. Burada yaşayan tahminen yetmiş beş kişiden sağ kalan tek kişi bile görünmüyordu ortada. Karmakarışık olmuş toprak, şeytanın diş ve pençeleriyle yaptığı kıyımın göstergesi olan kan ve insan kalıntılarıyla kaplıydı, ama katliamdan ötelere uzanan hiçbir iz yoktu. Bunun, korkunç bir hayvanın işi olduğunda çabucak fikir birliğine

varıldı, böylesi gizemli ölümlerin yoz topluluklarda sıklıkla görülen menfur cinayetlerden olduğu suçlamasını kimse ileri sürmeye yeltenmedi. Bu suçlama, ancak, burada yaşadığı tahmin edilen insanlardan yirmi beşinin ölülerin arasında olmadığının anlaşılması üzerine ortaya atıldı; o zaman da elli kişinin, bunun yarısı sayıda insan tarafından öldürülmesini açıklamak zorlaşıyordu. Ama bir yıldırım düşmüş olduğu ve geriye dehşet verici bir şekilde ezilmiş, çiğnenmiş parçalanmış cesetlerle dolu bir köy kaldığı gerçeği orta yerde duruyordu.

Heyecana kapılan kırsal bölge halkı, iki yer arasında en az beş kilometre uzaklık olmasına karşın, bu dehşetle tekinsiz Martense konağı arasında bir bağlantı kurdu çabucak. Atlı polis bundan o kadar emin değildi; araştırmalarına konağı pek umursamadan dahil edip, tamamen terk edilmiş olduğunu görünce de bir daha üzerinde durmadı. Ama kırda yaşayanlarla köylüler çok büyük bir özenle her tarafı araştırdılar; evin altını üstüne getirdiler, havuzların ve derelerin dibini taradılar, yakınlardaki ormanları didik didik ettiler. Hepsi boşunaydı; gelmiş olan ölüm yıkımın kendisinden başka iz bırakmamıştı.

Araştırmanın ikinci günü, muhabirleri Fırtına Dağı'nı istila eden gazetelerde olay geniş bir şekilde yer almıştı. Gazeteler olayı ayrıntılı bir şekilde anlatıyor, dehşetin kocakarılar tarafından anlatılan geçmişini açıklayan birçok görüşme yayınlıyorlardı. Haberleri başlangıçta isteksizce izliyordum, çünkü dehşetle ilgili konularda bir uzmandım ne de olsa, ama bir hafta sonra beni tuhaf bir şekilde heyecana sevk eden bir hava sezdim ve bu yüzden 5 Ağustos 1921'de araştırmacıların genel karargâhı olduğu kabul edilen, Fırtına Dağı'na en yakın köyolan Lefferts Corners'daki otele doluşan muhabirlerin arasına kaydımı yaptırdım. Aradan üç hafta daha geçti; muhabir kalabalığının dağılmaya başlamasıyla, bu arada sürdürdüğüm titiz araştırma ve soruşturmalara dayanan korkunç bir araştırmayı sürdürmek için serbest kaldım.

Böylece o yaz gecesi, uzaktan uzağa gök gürültüleri işitilirken, motorunu susturduğum arabayı geride bıraktım ve el fenerinin ışığını ilerideki dev meşe ağaçları arasında belirmeye başlayan hayaleti andıran, külrengi duvarların üzerinde gezdi-

rerek, silahlı iki arkadaşımla birlikte Fırtına Dağı'nın doruğuna yakın son tepecikler üzerinde taban tepmeye başladım. Bu marazi gecenin yalnızlığında ve oynaşan zayıf ışıklar altında devasa bir kutuya benzeyen kocaman bina, gündüzleri açığa çıkmayan bir dehşetin karanlık ipuçlarını sergiliyordu; yine de hiç duraksamadım, zira buraya bir fikrin doğruluğunu sınamak için sarsılmaz bir kararlılıkla gelmiştim. Gök gürlemesini ölüm şeytanını korku verici gizli bir yerden çağırdığına inanıyordum ve bu şeytanın elle tutulur bir varlık mı, yoksa buharımsı bir hastalık mı olduğunu görmeyi aklıma koymuştum.

Yıkıntıyı daha önce eni konu incelemiştim, bu yüzden nasıl bir yol izleyeceğimi gayet iyi biliyordum; nöbet yeri olarak, kurban gittiği cinayet yörenin efsanelerinde ağırlıklı bir yer tutan Jan Martense'nin eski odasını seçmiştim. İçimden bir ses, bu eski kurbanın dairesinin maksadıma en uygun yer olduğunu söylüyordu. Yaklaşık yedi metreye yedi metre boyutlarındaki oda, diğerleri gibi bir zamanlar mobilya olan birtakım döküntüyle doluydu. Oda, evin güneydoğu cephesinde ikinci kattaydı ve doğuya bakan kocaman bir pencereyle, güneye bakan dar bir penceresi vardı; her iki pencerede de ne cam kalmıştı ne de kepenk. Büyük pencerenin karşısında, çinilerine Kitabı Mukaddes'ten alınmış *müsrif oğulla* ilgili yazılar işlenmiş Hollanda stili kocaman bir şömine, dar pencerenin karşısında da duvara monte edilmiş geniş bir yatak vardı.

Gök gürlemesinin ağaçlarca boğulan sesi daha yüksek perdelere ulaşırken, planımın ayrıntıları üzerinde hazırlıklara giriştim. İlk olarak, yanımda getirmiş olduğum üç halat merdiveni geniş pencerenin pervazına yan yana bağladım. Merdivenlerin çimenler üzerinde uygun bir yere kadar ulaştıklarını biliyordum, çünkü daha önce denemiştim. Sonra üçümüz birlikte başka bir odadan, dört direkli büyük bir karyolayı sürükleyerek getirip pencerenin önüne yanlamasına dayadık. Üstüne çam dalları serpiştirdikten sonra otomatik tabancalarımızı çekip karyolanın üzerine oturduk; ikimiz dinlenirken üçüncümüz gözcülük ediyordu. Şeytan hangi yönden gelirse gelsin, kaçma olanağına sahiptik. Evin içinden gelecek olursa, pencerede merdivenlerimiz; dışarıdan gelecek olursa, kapı ve merdivenler var-

dı. Daha önceki olaylara bakarak, en kötü olasılıkla bizi takip etse bile, çok uzaklara kadar takip edeceğini düşünmüyorduk.

Geceyarısından saat bire kadar nöbeti ben tuttum; netameli eve, korumasız pencereye, yaklaşmakta olan gök gürlemesine ve şimşeğe karşın müthiş bir uyku bastırdı. İki yoldaşımın arasındaydım; George Bennett pencere, William Tobey şömine tarafındaydı. Beni etkileyen ağırlığın aynısını hissetmiş olduğu anlaşılan Bennett uyuyordu, bu yüzden başı düşüyor olsa da sonraki nöbete Tobey'i seçtim. Büyük bir dikkatle şömineyi seyretmiş olmam hayli acayipti doğrusu.

Artan gök gürültüleri düşlerimi etkilemiş olmalıydı, zira uyuduğum kısa zaman aralığında kıyamet görüntüleriyle dolu düşler gördüm. Bir ara, pencere tarafında uyuyan arkadaşımın huzursuzlukla kolunu göğsüme doğru savurmasından olmalı, uyanır gibi oldum. Tobey'in nöbetçilik görevini yapmaya devam edip etmediğini görebilecek kadar kendime gelememiştim, ama bu hususta belirgin bir kaygı duymaktaydım. Daha önce, kötülüğün mevcudiyeti beni hiç bu kadar ezmemişti. Sonra yeniden uykuya dalmış olmalıyım, çünkü gece, daha önce hiç yaşamadığım ve hayal etmediğim çığlıklarla bir cehenneme döndüğünde, inanılmaz bir karmaşadan uyandım.

Bu çığlıklarda, insanoğlunun korku ve ıstırabının en derini kayıtsızlığın abanoz kapılarına umutsuzca ve çılgınca pençeler vuruyordu. Korku ve yeisin akıl almaz görüntülerinin yankılandığı derinliklere doğru sürüklenirken kudurgan bir delilik ortamına, âdeta cehenneme açtım gözlerimi. Işık yoktu, ama sağ yanımdaki boşluktan Tobey'in gitmiş olduğunu anladım; Tanrı bilir nereye gitmişti. Solumda uyuyan adamın ağır kolu hâlâ göğsümün üzerindeydi.

Sonra, bütün dağı sarsan, o yok edici yıldırım büyük gümbürtüyle düştü; yaşlı korunun en ücra, en karanlık köşelerini aydınlatıp, eciş bücüş olmuş ağaçların en yaşlılarını paramparça etti. O korkunç ateş topunun müthiş aydınlığında yanımda uyuyan adam ansızın sıçrayıp doğruldu, pencerenin ötesinden gelen aydınlıkta gölgesi, gözlerimi bir türlü alamadığım şöminenin üzerindeki bacaya vurdu. Hâlâ sağ ve aklı başında oluşum, akıl sır erdiremediğim bir mucizedir. Buna akıl sır erdi-

remiyorum, çünkü bacaya vuran gölge Geoge Bennett'in ya da başka bir insan yaratığın gölgesi olmayıp, cehennemin en derinlerindeki kraterlerden fırlayıp çıkmış küfür niteliğinde bir anormallik; hiçbir havsalanın tam olarak alamayacağı, hiçbir kalemin biraz olsun tarif edemeyeceği adsız, şekilsiz bir iğrençlikti. Bir an sonra, meşum konakta bir başımaydım; korkudan tir tir titriyor, anlamsız sesler çıkarıyordum. George Bennett ve Willliam Tobey, artlarında bir boğuşma izi bile bırakmadan, sırra kadem basmışlardı. Onlardan bir daha haber alınamadı.

II. FIRTINADA BİR YOLCU

Ormanlarla çevrili konaktaki bu iğrenç deneyimden sonra Lefferts Corners'taki otel odamda günlerce sinirlerim harap yattım. Arabama nasıl ulaştığımı, nasıl çalıştırıp, görünmeden köye döndüğümü tam olarak anımsamıyorum, çünkü hoyrat dallarıyla dev ağaçlar, gök gürlemesinin şeytani homurtuları ve bölgeyi benek benek, çizgi çizgi bölen toprak yığınlarına düşen Kharonvari[143] gölgeler dışında belirgin bir izlenim kalmamıştı aklımda.

Akla ziyan gölge üzerine titremeler içerisinde kafa patlatırken, dünyadaki en dehşet verici şeylerden birisini –uzayın en uzak kıyılarından bazen zayıf, şeytani tırmalamalarını işittiğimiz, ama sınırlı görme yetimizin merhamet edip bizi koruduğu dünyadışı boşlukların o adsız belalarından birini– görmüş olduğumu biliyordum. Gördüğüm gölgeyi çözümlemeye ya da teşhis etmeye cesaretim yoktu. O gece pencereyle benim aramda bir şey yatıyordu, ama her ne zaman bu şeyi sınıflandırma içgüdümü bastırmayı başaramayacak olsam korkudan bir titremedir alıyordu beni. Eğer hırlamış, havlamış ya da kıkır kıkır gülmüş olsaydı – bu bile onun sonsuz iğrençliğini hafifletebilirdi. Ama öylesine sessizdi ki. Ağır kolunu ya da

143) Kharon: Yunan mitolojisinde, ölümünden sonra ruhları 'Styx' ırmağından geçiren kayıkçı. (ç.n.)

ön ayağını koymuştu göğsümün üzerine... organik olduğuna ya da bir zamanlar organik olduğuna şüphe yoktu... odasını işgal etmiş olduğum Jan Martense, konağın yakınlarındaki mezarlıkta gömülüydü... yaşıyorlarsa, Bennett'le Tobey'i bulmalıyım... o şey neden onları almış da beni sona bırakmıştı?... uykulu olma hali öylesine boğucu ve düşler öylesine korkunç ki...

Kısa zamanda, hikâyemi birine anlatmazsam, ruhen büyük bir çöküntüye düşeceğimi anladım. Pusudaki dehşetin peşini bırakmamaya zaten karar vermiştim, çünkü cüretkâr cehaletimle, ne kadar korkunç olursa olsun gerçeğin ortaya çıkarılması bana belirsizlikten daha iyi görünmüştü. Buna göre, tutulacak en iyi yolu, kimleri sırdaş olacak seçeceğimi ve iki kişiyi yok edip, karabasanları andıran bir gölge düşüren şeyin izini nasıl bulacağımı çoktan kararlaştırmıştım.

Lefferts Corners'daki tanıdıklarım esas itibariyle, trajedinin son yankılarını toplamak için henüz yöreden ayrılmamış olan hatırşinas muhabirlerdi. Bu insanlardan kendime bir mesai arkadaşı seçmeye niyetlendim ve düşündükçe tercihim Arthur Munroe adında, otuz beş yaşlarında, esmer, zayıf bir adamdan yana kayıyordu; bu adamın eğitimi, zevkleri, zekâsı ve huyu, geleneksel fikir ve tecrübelere bağlı bir adam olmadığını gösteriyordu.

Eylül başlarında bir öğle üzeri, Arthur Munroe hikâyemi dinledi. Daha baştan ilgi ve yakınlık duyduğunu gördüm; hikâyemi tamamladığımda Munroe meseleyi keskin bir anlayış ve muhakeme gücüyle çözümleyip, irdeledi. Üstüne üstlük, yaptığı öneri ziyadesiyle pratikti, çünkü bilgilerimizi daha ayrıntılı tarihi ve coğrafi bilgilerle takviye edinceye kadar Martense konağına karşı harekete geçmeyi ertelememizi önerdi. Korkunç Martense ailesiyle ilgili bilgi toplamak amacıyla onun inisiyatifinde kırsal alanı taradık ve hayret verici derecede aydınlatıcı, atadan kalma bir günlüğe sahip birini keşfettik. Ayrıca, dehşet ve karışıklıktan korkup daha uzak yamaçlara kaçmamış olan dağlı melezlerle de uzun uzadıya konuştuk ve nihai görevimizi, civar köylülerin efsanelerinde sözü edilen trajedilerin cereyan ettiği yerlerin etraflı ve eksiksiz bir incelenmeye tabi tutulmasından sonraya bırakmaya karar verdik.

Bu incelemenin sonuçları başlangıçta pek aydınlatıcı değildi, ama bir çizelge halinde düzenlediğimizde sanki oldukça anlamlı bir eğilim ortaya koyuyor gibiydi; şöyle ki dehşet verici olayların çok büyük bir çoğunluğu ya kimsenin yaklaşmaya cesaret etmediği konağın nispeten yakınlarında ya da hastalık derecesinde aşırı serpilmiş ormana bitişik arazi parçalarında cereyan etmişti. İstisnaların bulunduğu da doğruydu; aslında, dünyanın dikkatini yöreye çeken bu son dehşet, ormanla hiçbir bağlantısı olmayan, konaktan uzak, ağaçsız bir alanda cereyan etmişti.

Pusudaki dehşetin ne menem bir şey olduğuna gelince, aklı başından gitmiş alık köylülerden dişe dokunur bir şey öğrenmenin olanağı yoktu. Onun aynı anda bir yılan ve bir dev; bir gök gürlemesi ve bir yarasa; bir akbaba ve yürüyen bir ağaç olduğunu söylüyorlardı. Bizse, onun elektrik yüklü fırtınalara hayli duyarlı canlı bir organizma olduğunu varsayarken, haklı olduğumuzu düşünüyorduk. Bazı hikâyelerde kanatlardan söz ediliyor olsa da, açık alanlardan kaçınıyor olması, bize göre onun yürüyerek yer değiştirdiği kuramını daha olanaklı kılıyordu. Bu görüşle uyuşmayan bir şey varsa, o da yaratığın kendisine atfedilen bütün işleri yapabilmesi için ulaşması gereken hızdı.

Köylüleri yakından tanımaya başlayınca, onları birçok bakımdan daha sevimli bulmaya başladık. Bahtsız ataları ve insanlardan uzak yaşamalarının aptallaştırıcı etkileri yüzünden evrim basamaklarından yavaşça geriye doğru inen basit hayvancıklardı onlar. Yabancılardan korkuyorlardı, ama yavaş yavaş bize alıştılar ve pusudaki dehşetin peşinde sık ağaçlıkları didik didik arar, konağın bütün bölmelerini yıkarken büyük ölçüde yardımlarını gördük. Bennett'le Tobey'i bulmak için yardımlarını istediğimizde, hakikaten üzüldüler, çünkü bize yardım etmeyi istemekle birlikte bu kurbanların da kendi kayıp insanları gibi bu dünyadan temelli gitmiş olduklarını biliyorlardı. Aralarından çok sayıda insanın, tıpkı uzun zamandan beri soyu tükenen hayvanlar gibi öldürülüp yok edilmiş olduğuna gerçekten ikna olmuştuk ve kaygı içerisinde başka trajedilerin yaşanmasını beklemeye koyulduk.

Ekim ortalarında hâlâ hiçbir ilerleme kaydedememiş olmak bizi şaşırtıyordu. Gecelerin bulutsuz geçmesi yüzünden şeytani bir saldırı olmadı; evle ve kırlarla ilgili araştırmalarımızın hiçbir sonuç elde edemeden tamamlanması, denebilir ki bizi pusudaki dehşeti maddi olmayan bir varlık olarak görmeye zorluyordu. Soğukların bastırmasıyla araştırmalarımıza son vermek zorunda kalmaktan korkuyorduk, çünkü şeytanın kışları genellikle uslu durduğunda hemfikirdik. Bu nedenle, köylülerin korkuları yüzünden artık bütünüyle terk etmiş olduğu, dehşetin uğrağı mezrada yaptığımız son gündüz araştırmasına bir tür acelecilik ve umutsuzluk hâkimdi.

Bahtı kara mezranın bir adı yoktu, ama çok uzun zamandan beri Kozalak Dağı ve Akçaağaç Tepesi adındaki iki yükseltinin arasındaki ağaçsız ama korunaklı bir yarda durup duruyordu. Mezra Kozalak Dağı'ndan çok Akçaağaç Tepesi'ne yakındı ve sözümona barınaklarından bir kısmı bu tepenin yamaçlarına kazılmış oyuklardan ibaretti. Coğrafi olarak Fırtına Dağı'nın eteklerinden itibaren iki mil kuzeybatıda, meşe ağaçlarıyla çevrili konaktan üç mil uzaklıktaydı. Mezra ile konak arasındaki uzaklığın neredeyse iki milden fazla bir kısmı açıklıktı, arazi yılan gibi kıvrılarak uzanan bazı alçak tepeler dışında neredeyse düzlük olup, bitki örtüsü çimenlerden ve şurada burada bitmiş öbek öbek yabani otlardan ibaretti. Bu arazi yapısını göz önüne alarak, sonunda şeytanın Kozalak Dağı yönünden, Fırtına Dağı'nın batıya doğru en fazla çıkıntı yapan burnuna kısa bir mesafede bulunan, güney yönündeki ağaçlıklı bir uzantıdan gelmiş olduğuna hükmettik. Akçaağaç Tepesi'ndeki bir heyelana kadar uzandığı görülen yeryüzü kabuğundaki kabarmanın, iblisi çağıran yıldırımın yan tarafına çarptığı paramparça olmuş, tek başına, yüksek bir ağacın bulunduğu taraftan.

Saldırıya uğrayan köyün her karışını, Arthur Munroe ile birlikte inceden inceye belki yirminci defa incelerken anlaşılmaz ve yeni korkularla karışık belli bir cesaretsizliğe kapıldık. Korkunç ve tekinsiz şeylerin bu denli sıradanlaştığı, böylesine sıradışı olayların cereyan ettiği bu yerde, böylesine ipucundan yoksunluk son derece tekinsiz bir durumdu; her şeyin boşuna

olduğu duygusu ile harekete geçme zorunluluğunun bileşiminden kaynaklanan bir amaçsızlıkla kararmaya yüz tutan kurşuni bir gökyüzü altında dolaşıyorduk. Çok büyük bir dikkat ve özenle sürdürüyorduk araştırmalarımızı; tüm kulübelere yeniden girdik, tepenin yamacına kazılmış tüm kovuklara ceset var mı diyeyeniden baktık; bitişik yamacın eteklerini mağara ve in var mı diye taradık, ama hiçbir sonuç elde edemedik. Bununla birlikte, dediğim gibi, sanki yarasa kanatlı dev grifonlar[144] kozmos-ötesi uçurumlardan bizi gözetliyormuşçasına, anlaşılmaz ve yeni korkular, başımızın üzerinde tehdit edercesine duruyordu.

Gün ilerledikçe görmek giderek zorlaştı ve Fırtına Dağı üzerinde toplanmakta olan bir fırtınanın gümbürtülerini işittik. Böyle bir yerde bu ses, gece olsaydı heyecanlandıracağı kadar olmasa da, tabiatıyla bizi heyecanlandırdı. Fırtınanın karanlık bastırdıktan sonra da uzunca bir süre devam etmesini, umutsuzca arzuluyorduk; bu umutla yamaçlarda sürdürdüğümüz amaçsız araştırmaları bir yana bırakıp, kendimize yardımcılar bulmak amacıyla en yakın meskûn mezraya yöneldik. Ürkek olmasına ürkektiler ama, nispeten genç birkaç kişi koruyucu önderliğimizden etkilenerek, böylesi bir yardım için söz verdiler.

Ama henüz yeni dönmüştük ki aniden indiren göz gözü görmez bir yağmur, bizi bir sığınak aramak zorunda bıraktı. Gökyüzünün geceyi andıran koyu karanlığı yüzünden ilerlemekte zorlanıyorduk, ama sık sık çakan şimşeklerin ve mezra hakkındaki ayrıntılı bilgimizin yol göstericiliğinde çok geçmeden, en az akan kulübeye ulaştık; hâlâ ayakta olan kapısı ve küçük tek penceresi Akçaağaç Tepesi'ne bakan bu kulübe, kütük ve tahtaların düzensiz bir bileşiminden oluşuyordu. İçeri girdikten sonra kapıyı rüzgâr ve yağmurun öfkesinden korunmak için kapattık ve daha önceki araştırmalarımız sayesinde nerede olduğunu bildiğimiz kaba saba pencere kepengini yerine yerleştirdik. Orada entipüften sandıkların üstünde zifiri

144) Grifon: Yarısı aslan, yarısı kartal olduğu varsayılan mitolojik yaratık. (ç.n.)

karanlıkta oturmak çok sıkıcıydı, ama pipolarımızı tüttürüp, fenerlerimizin ışığını ara sıra etrafta gezdiriyorduk. Kimi zaman duvardaki çatlaklardan şimşekleri görüyorduk; hava öylesine kararmıştı ki çakan her şimşek, son derece parlak görünüyordu.

Fırtınada tuttuğumuz bu nöbet, ürpermeler içerisinde, Fırtına Dağı'ndaki korkunç geceyi anımsattı bana. O karabasanı andıran olaydan bu yana zaman zaman zihnimi kurcalayan o soru düştü yeniden aklıma; üç gözcüye pencereden ya da binanın içinden yaklaşan şeytanın, dev ateş topu onu korkutup kaçırıncaya kadar neden her iki yandaki adamları alıp, ortadakini sona bıraktığını yeniden merak ettim. Neden kurbanlarını doğal bir sırayla almamıştı? Hangi yönden yaklaşırsa yaklaşsın, ben ikinci sıradaydım. Ne tür uzak-erimli kavrama uzuvlarıyla avlanıyordu? Yoksa benim önderleri olduğumu biliyordu da, beni arkadaşlarımdan daha feci bir yazgı için mi esirgemişti?

Ben bu düşünceler içerisindeyken, sanki bu düşüncelerin dramatik etkisini artırmak için özel olarak hazırlanmış gibi, yakınlara korkunç bir gümbürtüyle bir yıldırım düştü, ardından bir toprak kayması sesi işitildi. Aynı anda da kudurgan rüzgârın inilti ve feryatları doruğuna ulaştı. Akçaağaç Tepesi'ndeki tek ağaca yeniden yıldırım isabet ettiğinden kuşkumuz yoktu, Munroe oturduğu kutudan kalkarak, tahribatı görmek üzere küçük pencereye gitti. Kepengi indirdiğinde rüzgâr ve yağmur sağır edici bir uğultuyla içeri doldu; bu yüzden ne dediğini duyamadım, ama dışarı eğilip Doğa'nın şamatasının boyutlarını kestirmeye çalışırken bekledim.

Yavaş yavaş rüzgârın dinip, alışılmadık karanlığın dağılmaya başlaması, fırtınanın sona ermekte olduğunu gösteriyordu. Fırtınanın gece de devam ederek araştırmamıza yardımcı olacağını umuyordum, ama ardımdaki bir budak deliğinden içeri vuran sinsi bir güneş ışını, böyle bir ihtimali ortadan kaldırıyordu. Munroe'ya, kapıyı açınca, içeri ışıktan çok yağmur gelecek olsa bile, biraz aydınlığın iyi olacağını söyleyerek sürgüsünü çekip kapıyı açtım. Dışarısı, toprak kaymasının yol açtığı öbek öbek taze toprak yığınlarıyla tam bir çamur deryasıydı, her tarafta gölcükler oluşmuştu, ama arkadaşımın pencereden

dışarı eğilip sessizce bakmayı sürdürmesini haklı kılacak bir şey göremedim. Yaklaşıp omuzuna dokundum, oralı olmadı. Sonra şen bir tavırla tutup sarsarak benden yana döndürdüğümde, kökleri zamanın ötesinde pusuya yatmış bekleyen gecenin hudutsuz geçmişine ve uçsuz bucaksız derinliklerine ulaşan kanserli bir dehşetin soluk aldırmayan kollarını hissettim boğazımda.

Çünkü Arthur Munroe ölmüştü. Ve kemirilip oyulmuş kafasından geriye kalan şeydeyse artık yüz diye bir şey yoktu.

III. Kızıl Parıltının Anlamı

Fırtınanın kasıp kavurduğu 8 Kasım 1921 gecesi, tüyler ürpertici gölgeler oluşmasına yol açan bir fener elimde, tek başıma Jan Martense'nin mezarını kazıp durdum aptalca. Öğleden sonra kazmaya başlamıştım, çünkü bir fırtına patlamak üzereydi ve şimdi havanın kararmış ve müthiş sık yeşilliğin üzerinde fırtınanın patlak vermiş olmasından hoşnuttum.

Sanırım 5 Ağustostan bu yana cereyan eden olaylar, yani konaktaki şeytani gölge, genel olarak içinde bulunduğum gerginlik ve hayal kırıklığı ile Ekim ayında kopan fırtına sırasında o küçük mezrada olan şeyler yüzünden biraz aklımı kaçırdım. Bu şeyden sonra, ölümünü anlayamadığım birisi için bir mezar kazmıştım. Biliyordum ki başkaları da anlayamayacaktı; bu yüzden, bıraktım Arthur Munroe'nun kaybolduğuna inansınlar. Araştırdılar, ama bir şey bulamadılar. Mezralarda yaşayanlar anlayabilirdi; lakin onları daha fazla korkutmaya cesaret edemedim. Duygularım sanki garip bir şekilde nasır bağlamıştı. Konakta geçirdiğim şok beynime bir şey yapmıştı; hayalimde artık felaket boyutlarına ulaşmış olan bir dehşetin –Munroe'nun yazgısının beni dilimi tutmaya ve yalnız devam etmeye yemin ettirdiği dehşetin– peşinde koşturmaktan başka bir şey düşünemez olmuştum.

Kazı yaptığım yerin salt görüntüsü bile sıradan bir insanın sinirlerini altüst etmeye yeterdi. Anormal büyüklükte, garip, meşum görünüşlü asırlık ağaçlar korkunç görünüşlü bir Kelt

tapınağının sütunları gibi yukarıdan ters ters beni süzüyor, gök gürlemesini perdeliyor, kırbaç gibi şaklayan rüzgârın sesini boğuyor ve çok az yağmurun aşağı inmesine izin veriyordu. Geri plandaki yara izleriyle dolu ağaç gövdelerinin ilerisinde, şimşeklerin süzülen zayıf ışığı altında, terk edilmiş konağın sarmaşık bürümüş rutubetli duvarları yükselirken, daha yakınlarda hiç güneş ışığı görmemiş beyaz, mantarımsı, pis kokulu, aşırı gelişmiş bitkilerin patika ve tarhlarını kirlettiği Hollanda stili bir bahçe vardı. Ve hepsinden yakındaysa, dalları çılgınca sağa sola uzanırken, kökleri yerinden ettiği murdar taşların altındaki şeylerden zehir emen, çarpıkçurpuk ağaçlarıyla mezarlık bulunuyordu. Nuh nebiden kalma ormanın karanlığında çürüyüp iltihaplanmış kahverengi yaprak örtüsünün altında, yıldırımlarla delik deşik olmuş, bölgeye özgü o alçak yığınların meşum hatlarını seçiyordum ara sıra.

Beni bu arkaik mezara yönelten şey tarihti. Tarih, aslında, başka her şey sahte bir Satanizmle sona erdikten sonra elimde kalan tek şeydi. Artık, pusudaki dehşetin maddi bir varlık olmayıp, geceyarısı yıldırımlarına hükmeden kurtdişli bir hayalet olduğuna inanıyorum. Ayrıca, Arthur Munroe ile birlikte yaptığımız araştırmalar sırasında ortaya çıkardığımız bir yığın yerel söylence yüzünden, bunun 1762'de ölmüş olan Jan Martense'nin hayaleti olduğuna inanıyorum. Bir budala gibi mezarını kazmamın nedeni buydu.

Martense konağı, New Amsterdamlı varsıl bir tüccar olan Gerrit Martense tarafından 1670'te inşa edilmişti; Gerrit, İngiliz yönetiminde değişen düzenden nefret etmiş, ayak basılmamış ıssızlığından ve alışılmadık manzarasından hoşlandığı uzak ormanlık bir zirvede bu görkemli konutu inşa ettirmişti. Burada onu gerçekten hayal kırıklığına uğratan tek şey, yazları sık sık görülen şimşekli yıldırımlı fırtınaların bolluğuydu. Tepeyi seçip konağı inşa ettirirken Mynheer[145] Martense, tabiatın bu sık sık karşılaşılan öfke nöbetlerini o yıla has bir durum olarak kabul etmişti, ama zamanla bu durumun yörenin sürekli bir özelliği olduğunu kavradı. En sonunda bu fır-

145) Mynheer: Felemenkçe "Bay". (ç.n.)

tınaların başına iyi gelmediğini görerek, kızılca kıyamet koptuğunda sığınacağı bir mahzen donattı kendine.

Gerrit Martense'nin çocukları ve torunları hakkında kendisi hakkında bilinenlerden daha az şey bilinmektedir, çünkü hepsi de İngiliz uygarlığına karşı kinle yetiştirilmiş ve onu kabullenen kolonicilerden kaçınmak üzere eğitilmişti. İnsanlardan son derece uzak bir yaşam sürüyorlardı ve halk onların bu soyutlanmışlıklarının konuşma ve algılamalarını ağırlaştırdığını söylüyordu. Hepsinin de kalıtsal olarak sol ve sağ gözleri birbirinden farklıydı; genellikle bir gözleri mavi, diğeri kahverengiydi. Toplumsal ilişkileri günden güne azaldı, sonunda malikâne civarında yaşayan aşağı tabakadan insanlarla evlenir oldular. Kalabalık ailenin bir bölümü yozlaştı; vadiye göçerek, daha sonra mezralardaki sefil barınaklarda yaşayacak olan insanları dünyaya getirecek olan melez nüfusla kaynaştı. Geriye kalanlarsa asık suratla ata mülküne dört elle sarıldılar; giderek yabancılara yüz vermeyen, daha ketum bir tavır içine girdiler ve sık sık patlak veren fırtınalara karşı sinirsel bir tepki verir oldular.

Bu bilgilerin çoğunluğu dış dünyaya, Albany Kongresi[146] ile ilgili haberler Fırtına Dağı'na ulaştığında, bir tür maceraperestlikle koloni ordusuna yazılan genç Jan Martense tarafından ulaştırıldı. Jan, Gerrit'in torunlarından dış dünyaya açılan ilk insandı ve altı yıllık seferberliğin ardından 1760'ta geri döndüğünde birbirinden farklı renklerdeki Martense gözlerine karşın babası, amcaları ve kardeşleri tarafından bir yabancı kabul edilerek kendisinden nefret edildi. Artık Martense'lerin acayipliklerini ve önyargılarını paylaşamadığı gibi, dağda kopan fırtınalar da onu eskisi gibi kendinden geçirmiyordu. Tam aksine çevresi onu bunaltıyordu ve Albany'deki bir dostuna sık sık baba ocağını terk etme niyetinde olduğunu yazıyordu.

146) Albany: New York eyaletinin 1797'den beri başkenti, Hudson Irmağı üzerindeki Albany kentinin merkezi. Kolonilerin ortak savunma sistemini tartışmak üzere bir araya geldiği ilk toplantılardan biri 1689'da Albany'de yapıldı. 1754'te gerçekleşen daha önemli bir başka tarihsel toplantıda Albany Kongresi, "Benjamin Franklin'in "Birleşme Planı"nı benimsedi. Bu toplantı 1765 Kongresi'nin ve 1774 Kıta Kongresi'nin yolunu açtı. (AnaBritannica'dan)

1763 baharında, Jan Martense'nin Albany'deki arkadaşı Jonathan Gifford, Martense konağındaki koşulları ve kavgaları da göz önüne alarak, mektup arkadaşından uzun zamandır ses çıkmamasından endişeye kapıldı. Jan'ı şahsen ziyaret etme kararlılığıyla at sırtında dağlara gitti. Günlüğünde Fırtına Dağı'na 20 Eylül'de vardığı ve konağı gayet harap bir vaziyette bulduğu yazılıydı. Kir pas içindeki hayvani görüntüleriyle Gifford'u şoke eden asık suratlı, garip gözlü Martense'ler gırtlaktan gelen kesik kesik sözlerle Jan'ın ölmüş olduğunu söylediler. Jan'ın önceki sonbaharda yıldırım isabet etmesi sonucunda öldüğünde ısrar ediyor ve şu anda ihmal edilmiş, batık bahçelerin gerisinde gömülü olduğunu söylüyorlardı. Üzerinde bir işareti bile bulunmayan çıplak mezarı konuğa gösterdiler. Martense'lerin tavırlarındaki bir şeyler Gifford'a itici ve kuşku verici gelmişti ve bir hafta sonra mezarda araştırma yapmak için elinde kazma ve kürekle geri dönmüştü. Aradığı şeyi de bulmuştu –sanki vahşi darbelere maruz kalmış gibi gaddarca parçalanmış bir kafatası– bu yüzden Albany'ye döndüğünde Martense'leri aileden birini öldürmekle açıkça suçlamıştı.

Ortada yasal kanıt yoktu, ama hikâye hızla etrafa yayıldı ve bundan sonra herkes Martense'lerle selamı sabahı kesti. Kimse onlarla iş yapmıyordu; uzak konakları kaçınılan lanetli bir yer oldu çıktı. Martense'ler kendi mülklerinde yetiştirdikleri ürünlerle bağımsız olarak yaşamlarını sürdürmeyi bir şekilde becerdiler, çünkü uzak tepelerde ara sıra parıldayan ışıklar varlıklarını sürdürdüklerine tanıklık ediyordu. Bu ışıklar ta 1810'lara kadar görülmekle birlikte, son zamanlarda hayli seyrek görülür olmuştu.

Bu arada konak ve dağ hakkında korkunç bir efsaneler toplamı oluştu. İnsanlar yöreden iki kat titizlikle uzak duruyor ve fısıltılarla anlatılan her tür söylenceyle kuşatıyorlardı onu. 1816'ya kadar kimse uğramadı yöreye, sonra mezra sakinleri uzunca zamandır ışıkların görülmemiş olduğunun farkına vardılar. O zaman bir grup araştırma yapmak üzere konağa gitti; konağın terk edilmiş ve kısmen yıkılmış olduğunu gördüler.

Çevrede hiçbir iskelete rastlanmamış olmasından, ev halkının ölmeyip göçmüş olduğu sonucuna varıldı. Görünüşe göre, kabile yıllar önce evi terk etmişti; uyduruk sundurmalar,

göçten önce kabilenin sayısının ne kadar artmış olduğunu gösteriyordu. Çürümekte olan mobilyalardan ve sahipleri ayrılıp gitmeden çok önce kullanılmasından vazgeçilmiş olması gereken, çevreye saçılmış çatal bıçak takımlarından anlaşıldığı üzre, kültürel düzeyleri çok düşmüştü. Ama ürkütücü Martense'lerin gitmiş olmasına karşın hortlaklı evden duyulan korku devam ediyordu; yozlaşmış dağlılar arasında yeni ve tuhaf hikâyeler anlatılmaya başlandığında bu korku had safhaya ulaştı. Terk edilmiş, korkulan ve Jan Martense'nin intikamcı hayaletiyle bağlantılı hortlaklı ev orada duruyordu; Jan Martense'nin mezarını kazdığım gece de hâlâ orada durmaya devam ediyordu.

Uzun süren kazımı aptallık diye nitelemiştim; amacı ve yöntemi bakımından gerçekten de öyleydi. Çok geçmeden Jan Martense'nin tabutu açığa çıkmıştı –içinde şimdi toz ve güherçile vardı yalnızca– ama hayaletini ortaya çıkarmak için duyduğum yakıcı arzuyla tabutun altını mantıksızca ve beceriksizce kazmaya devam ettim. Ne bulmayı umduğumu Tanrı bilir – sadece, hayaleti geceleri kol gezen bir adamın mezarını kazmakta olduğumu hissediyordum.

Altımdaki toprağı önce küreğimin, hemen ardından da ayaklarımın delip aşağı geçtiği an, hangi derinliğe kadar ulaşmış olduğumu söylemek olanaksız. İçinde bulunduğum koşullarda müthiş bir olaydı bu; çünkü burada bir yeraltı boşluğunun bulunması, benim çılgın kuramlarımı doğruluyordu. Ayağımın kaymasıyla fener sönmüştü, ama cebimden elektrikli el fenerini çıkararak her iki yönde de sonsuzca uzanan yatay, dar tüneli inceledim. Bir insanın rahatça sürünerek ilerleyebileceği kadar genişti ve gecenin bu saatinde hiçbir aklı başında insan böyle bir şeye kalkışmayacak olsa bile, pusudaki dehşeti ortaya çıkarmayı kafaya takmış olmam bana tehlikeyi, mantığı ve temizliği unutturdu. Eve doğru giden yönü seçerek, pervasızca dar tünele girdim, körlemesine ve hızla ileri doğru sürünmeye başladım; önüm sıra tuttuğum feneri zaman zaman kısa aralıklarla yakıp söndürüyordum.

Toprağın sonsuz derinliklerinde kaybolmuş, zaman, emniyet, yön konularında hiçbir fikri ve belirli bir amacı olmaksızın göz gözü görmez karanlıkta kıvranarak, sürünerek, hırıltıyla

soluyarak milim milim ilerlemeye çalışan bir adamın neye benzediğini hangi dil betimleyebilir? Bunda iğrenç bir yan vardı; ama yaptığım da tam olarak buydu. Buna o kadar uzun süre devam ettim ki hayat soluk, uzak bir anıya dönüştü ve ben zifiri karanlık derinliklerin köstebek ve tırtıllarıyla bir oldum. Yanar durumda unuttuğum el fenerinin ışığını ileriye doğru kıvrılarak uzanan killi tünele neden sonra tutmam ve ürkütücü bir şekilde aydınlatmam aslında tamamen kazaydı.

Bir süreden beri bu şekilde ilerlemekteydim; bu yüzden, geçit birden keskin bir eğimle yukarı yönelerek, ilerleme şeklimi değiştirdiğinde fenerin ışığı çok zayıflamıştı. Bakışlarımı yukarı çevirdiğimde hazırlıklı olmadığım bir görüntüyle karşılaştım; sönmekte olan fenerin ışığında, uzakta iki şeytani parıltının yansımasını gördüm; uğursuz uğursuz ışıldayan ve çıldırtıcı derecede bulanık anıların aklıma üşüşmesine yol açan iki parlak yansıma. Otomatikman durdumsa da geri çekilmeyi akıl edemiyordum. Gözler yaklaştı, ama bu gözlerin sahibinden bütün seçebildiğim bir pençeden ibaretti. Ama ne pençe! Tam o sırada yukarılardan bir yerden tanıdığım hafif bir çatırtı koptu. Bu, dağın isterik bir öfkeye dönüşmüş gök gürlemesiydi. Bir süredir yukarı doğru sürünüyor olmalıydım ki yüzey şimdi çok yakındı. Boğuk gök gürlemesi çatırtılarla sürüp giderken, o gözler hâlâ kötü niyetle sert sert bakıyordu.

Tanrıya şükür, onun ne olduğunu o zaman bilmiyordum, yoksa ölmüştüm. Beni kurtaran onu çağıran gök gürlemesinin bizzat kendisi oldu; çünkü korkunç bir bekleyişten sonra bulunduğum yerden görünmeyen gökyüzünden dağa doğru, sık sık düşen ve etkisini şurada burada altüst olmuş toprak yığınlarıyla erimiş cam halini almış kumlardan fark ettiğim yıldırımlardan biri düştü. Müthiş bir öfkeyle lanetli çukurun üzerindeki toprağı yarıp geçti; beni âdeta kör ve sağır ettiyse de tam olarak komaya sokmadı.

Toprağın kayıp, yer değiştirdiği o keşmekeşde, başıma düşen yağmur damlaları beni sakinleştirinceye ve bildik bir noktada, dağın güneybatı yamacında ağaçsız, sarp bir yerde yüzeye çıkmış olduğumu görünceye kadar çaresizce debelendim, tırnaklarımla toprağı kazdım. Birbiri ardı sıra çakan ve etrafı

ışığa boğan sessiz şimşekler altüst olmuş toprağı ve daha yukarılardaki ağaçlık yamaçlardan aşağı uzanan garip görünüşlü alçak tümseklerden geriye kalan şeyleri aydınlatıyordu, ama bu kaosta ölümcül yeraltı mezarından çıktığım yeri gösteren hiçbir şey yoktu. Kafamın içi de toprağın kendisi kadar karmakarışıktı ve güneyde uzaklarda kızıl bir parıltı çakıp söndüğünde içinden sıyrıldığım tehlikeyi henüz pek kavrayamamıştım.

Ama iki gün sonra mezra sakinleri kızıl parıltının ne anlama geldiğini bana anlattıklarında, küf kokulu tünelle pençe ve gözlerin verdiğinden daha büyük bir korku duydum yüreğimde; çünkü bunaltıcı çağrışımları çok daha korkunçtu. Yirmi mil kadar uzaktaki bir mezrada, beni yeryüzüne çıkaran yıldırımın ardından tam bir cinnet yaşanmış ve adsız bir yaratık, bir ağaçtan çatısı zayıf bir kulübenin içine atlamıştı. Yaratık bir şey yapmıştı, ama mezra sakinleri kapıldıkları dehşet içerisinde, o şey kaçmadan önce kulübeyi ateşe vermişlerdi. Pençesi ve gözleri olan şey o işi yapmaktayken toprak üzerine çökmüştü.

IV. GÖZLERDEKİ DEHŞET

Fırtına Dağı'nın dehşetleri hakkında bildiklerimi bilen ve tek başına, orada pusuya yatmış dehşetin peşine düşen birinin kafasında normal hiçbir şey olamaz. Dehşetin beden bulmuş suretlerinden en az ikisinin ortadan kalkmış olması bu çokbiçimli şeytanlığın yeraltı nehrinde, ruh ve beden emniyeti bakımından yalnızca çok küçük bir garanti oluşturuyordu; yine de olaylar ve yapılan keşifler her geçen gün daha korkunç bir hal alırken, araştırmalarıma eskisinden de büyük bir şevkle devam ettim.

Gözlerin ve pençenin o yeraltı mezarından dehşet içerisinde sürünerek çıkışımdan iki gün sonra, yirmi mil ötede habis bir yaratığın tam da gözlerinin üzerime dikili olduğu anda etrafta dolaşıp durduğunu öğrendiğimde korkudan mideme kramplar girdi. Fakat bu korku öylesine hayret uyandırıcı ve akıl çelici bir tuhaflıkla karışıktı ki hoş bir duygu olduğu bile söylenebilirdi. Görünmeyen güçler insanı karabasan sancılar

içerisinde tuhaf ölü kentlerin çatıları üzerinden Nis'in dişlerini gösteren dar boğazlarına doğru döndüre döndüre savururken, çılgınca haykırarak dipsiz düş uçurumlarının korkunç girdabına bile isteye atılmak bazen bir kurtuluş, hatta bir zevktir. Fırtına Dağı'nın yürüyen karabasanı için de durum böyleydi; iki canavarın yörede dolaştığını keşfetmek, bende bu lanetli bölgeye dalmak ve zehirli toprağın her santimetre karesinden ters ters bakan ölümü çıplak ellerimle kazıp çıkarmak için çılgınca bir arzunun doğmasına sebep oldu.

Mümkün olan en kısa sürede Jan Martense'nin mezarını ziyaret ettim ve daha önce kazdığım yeri yeniden kazdımsa da hiçbir sonuç elde edemedim. Büyük çaplı bir göçük yeraltı geçidinin bütün izlerini silmiş ve yağmur, kazdığım çukura o kadar çok toprak doldurmuştu ki önceki gün hangi derinliğe kadar kazmış olduğumu bilemiyordum. Ölüm-yaratığının yanmış olduğu uzak mezraya da aynı şekilde çetin bir yolculuk yaptım, ama zahmetimin karşılığını aldığım pek söylenemez. Meşum kulübede birtakım kemikler buldum, ama hiçbirinin canavara ait olmadığı besbelliydi. Köylüler yaratığın yalnızca bir kurban almış olduğunu söylediler, ama bunda yanılmış olduklarına hükmettim; zira bir insan yaratığa ait eksiksiz bir kafatasının yanı sıra, bir zamanlar bir insan kafatası olduğundan kuşku duyulamayacak daha başka kemik kalıntıları da vardı. Canavar hızla kulübeye atlarken görülmüş olmakla birlikte, kimse neye benzediğini söyleyemiyordu; onu bir an için görmüş olanlar, onun bir iblis olduğunu söylüyorlardı yalnızca. Canavarın pusuya yatmış olduğu büyük ağacı incelediğimde dikkati çekecek bir ize rastlamadım. Karanlık ormanda iz sürmeye çalıştım, ama bu defa da anormal derecede büyük ağaç gövdelerinin veya toğrağa gömülmeden önce haince kıvranan kocaman yılanları andıran köklerin görüntüsüne daha fazla dayanamadım.

Bir sonraki adımım, en çok ölümün görüldüğü ve Arthur Munroe'nun bir şey görüp de anlatacak kadar yaşama fırsatı bulamadığı terk edilmiş mezrayı büyük bir titizlikle yeniden incelemek oldu. Daha önceki semeresiz araştırmalarım da her ne kadar çok titiz idilerse de, şimdi elimde test edeceğim yeni

bulgular vardı, çünkü o yeraltı mezarındaki dehşet verici sürünüşüm, beni, canavarlığın aşamalarından en azından birinin bir yeraltı yaratığı olduğuna ikna etmişti. 14 Kasım'da bu defa daha çok Kozalak Dağı'nın ve Akçaağaç Tepesi'nin bahtsız mezraya bakan yamaçlarını araştırıyor, en çok da bu ikinci yükselti üzerindeki heyelan bölgesinin gevşek toprağı üzerinde duruyordum.

Araştırmamın öğleden sonraki bölümü hiçbir şeyi aydınlatmadı ve Akçaağaç Tepesi'nin üzerinde durup aşağıdaki mezrayla Fırtına Dağı'na doğru uzanan ovayı seyrederken karanlık çöktü. Günbatımı muhteşemdi ve şimdi gökte yükselmeye başlayan dolunay ovayı, uzak dağ yamaçlarını ve şurada burada yükselen tuhaf görünüşlü alçak tümsekleri gümüş rengi bir ışığa boğuyordu. Huzur dolu bir kır manzarasıydı, ama neleri saklamakta olduğunu bildiğimden içim nefretle doldu. Alaycı aydan, ikiyüzlü ovadan, irin toplamış dağlardan ve şu tekinsiz tümseklerden nefret ettim. Her şey çarpık, gizli güçlerle yapılan zararlı bir ittifaktan esin almış, bulaşıcı bir hastalık kapmış gibiydi.

Ay ışığında dalgın dalgın manzarayı seyrederken yüzey şeklinin çok garip bir özelliği dikkatimi çekti. Jeoloji konusunda pek bilgi sahibi olmasam da, ta başından beri bölgedeki tuhaf yükseltiler ve tepecikler ilgimi çekmişti. Bu yükseltilerin ovada dağın yüzeyine göre daha az sayıda olmakla birlikte, Fırtına Dağı civarında daha yaygın olduğunu fark ettim; belli ki tarihöncesi buzulların yeryüzünü değiştirme yönündeki inanılmaz kaprisine karşın direnç burada daha azdı. Uzun, garip gölgeler oluşmasına yol açan, henüz pek fazla yükselmemiş ayın ışığında, tümsekler sisteminin bazı noktalarının ve hatlarının Fırtına Dağı'nın doruğuyla tuhaf bir ilişkisi olduğu, şimdi birden kafama dank etti. Bu doruğun, birtakım hatların veya nokta dizilerinin kendisinden çıkıp belirsizce ve düzensizce etrafa dağıldığı bir merkez olduğu yadsınamazdı; sanki murdar Martense konağı dehşetin görünür kollarını uzatmış gibiydi. Bu kol düşüncesi, içimi açıklanamaz bir heyecanla doldurdu ve bu tümseklerin buzulların etkisiyle oluştuğuna inanma nedenlerimi çözümlemek için durup düşündüm.

Ne kadar çözümlersem buna o kadar az inanıyordum; kafamda yeni oluşan düşünceler arasında, toprak yüzeyindeki görüntülerle toprak altındaki deneyimime dayanan garip ve dehşet verici benzerlikler belirmeye başladı. Farkına bile varmadan kopuk kopuk, çılgınca sözcükler dökülmeye başlamıştı ağzımdan: "Tanrım!...köstebek tepeleri... ne kadar çoklar... lanet olası yer arı kovanı gibi olmalı... o gece konakta... ilkin Bennett'le Tobey'i aldılar... her iki yanımızdan..." Sonra en yakınımdaki toprak yığınını deliler gibi kazmaya koyuldum; umutsuzca, korkudan titreyerek, ama neredeyse neşeyle kazıyordum; sonunda, o şeytani gece içinde sürüngüğüm tünel ya da oyuğun benzeri bir geçitle karşılaştığımda neye yoracağımı bilmediğim bir heyecanla avaz avaz haykırdım.

Bundan sonra, kürek elimde koşmaya başladığımı anımsıyorum; mehtabın aydınlattığı, toprak yığınlarıyla bezeli çayırlar boyunca, yamaçtaki tekinsiz ormanın hastalıklı, koyu karanlıklarının içinden geçerek ürkünç Martense konağına doğru atlayıp zıplayarak, çığlık çığlığa, soluk soluğa bir koşuydu bu. Dikenli otların bürüdüğü mahzenin her tarafını mantıksızca kazdığımı anımsıyorum; o habis tepecikler evreninin merkezini bulmak için kazıyordum. Sonra geçite, her nasılsa yanımda getirmiş olduğum biricik mumun ışığında garip gölgeler düşüren sık yaban otlarının büyüdüğü eski bacanın dibindeki deliğe rastladığımda nasıl güldüğümü anımsıyorum. Aşağıdaki o cehennem kovanında başka yaratığın kalıp kalmadığını, gök gümbürtüsünün kendisini uyandırmasını pusuda bekleyip beklemediğini bilmiyordum. İkisi öldürülmüş ve belki de bu onların sonu olmuştu. Sonuna kadar gitmek ve bir kere daha maddi ve organik olduğu sonucuna vardığım dehşetin sırrına ulaşmak için yanıp tutuşuyordum.

Geçidi el fenerimin ışığında tek başıma araştırmaya mı girişsem, yoksa mezra sakinlerinden bir ekip mi oluştursam diye kararsızlık içinde bocalarken, ansızın dışarıdan esen bir yelin elimdeki mumu söndürmesiyle zifiri karanlık içinde kaldım. Ay artık başımın üzerindeki yarık ve aralıklardan ışımıyordu ve tüylerimi diken diken eden bir hisle, uğursuz gökgümbürtüsünün yaklaşmakta olduğunu işittim. Karmakarışık kafama

üşüşen bir yığın düşünce beni el yordamıyla mahzenin en uzak köşesine çekilmeye zorladı. Ama gözlerimi bacanın dibindeki dehşet verici delikten alamıyordum bir türlü; dışarıda çakan şimşeklerin ayrık otlarından ve üst duvardaki çatlaklardan süzülen zayıf ışığında ufalanan tuğlaların ve sağlıksız bitkilerin bir an için parıldayıp gözden silindiğini görebildim. Korku ve merak karışımı bir duyguyla içim içimi yiyordu. Fırtına neyi çağıracaktı – ya da çağıracak bir şey kalmış mıydı? Bir şimşeğin ışığında yolumu bularak, görünmeden deliği gözetleyebileceğim sık bir bitki kümesinin arkasına sindim.

Tanrı merhamet ederse, gördüğüm şeyleri bir gün bilincimden siler de, son günlerimi huzur içinde geçirmeme izin verir. Artık geceleri uyuyamıyor, gök gürlediğinde yatıştırıcı ilaçlar almak zorunda kalıyorum. O şey apansız ve hiçbir ön belirti olmaksızın çıkageldi; hayal edilemez uzak çukurlardan pis pis soluyarak, boğuk homurtularla bir sıçan gibi seğirterek çıkan bir şeytan. Sonra bacanın dibindeki delikten bir cüzamlı yaratık sürüsü –en amansız deliliğin ve hastalıklı ruhun en karabüyüsünden daha iğrenç, daha korkunç, sel halinde akan, karanlığın ürünü organik bir çürümüşlük– boşandı. Bir yılanın ağzındaki salgı gibi köpürerek, kaynayarak, kabararak ve fokurdayarak açık delikten dışarı döküldü; bulaşıcı bir hastalık gibi yayılarak mahzenin bütün çıkış noktalarından dışarı aktı – lanetli geceyarısı ormanına dağılıp korku, delilik ve ölüm saçmak üzere aktı, aktı.

Tanrı bilir ne kadardılar – binlerce olmalıydılar. Aralıklarla çakan şimşeklerin zayıf ışığında dışarı doğru akışlarını görmek insanın aklını başından alıyordu. Ayrı ayrı organizmalar olarak görülmelerini sağlayacak kadar seyreldiklerinde, onların cüce, çarpık çurpuk kıllı şeytanlar ya da maymunlar –maymun soyunun canavarca ve şeytani bir karikatürü– olduğunu gördüm. Öyle sessizlerdi ki geride kalanlardan birisi yılların alışkanlığıyla dönüp daha zayıf bir yoldaşından kendine ziyafet çektiğinde, neredeyse hiç ses duyulmadı. Diğerleri ondan geriye kalanları kapıp, iştahla ve salyalarını akıtarak yediler. O zaman, korkudan afallamış olmama ve duyduğum tiksintiye karşın, hastalıklı merakım baskın çıktı ve bu canavarlardan sonuncusu

yerin derinlerindeki bilinmeyen karabasan dünyalarından dışarı sızarken, otomatik tabancamı çektim ve gök gürleme sesine sığınarak onu vurdum.

Çakan şimşeklerle erguvana kesmiş gökyüzünün sonsuz, kanlı koridorlarında birbirini avlayan kızıl, yapışkan deliliğin, haykıran, kayar gibi ilerleyen, sel gibi akan gölgeleri... biçimsiz hayaletler, anımsanan şeytani bir manzaranın hızla değişen görüntüleri; milyonlarca yamyam şeytanla kaynayan bir topraktan isimsiz özsuları yılan gibi kıvrılan kökleriyle emen anormal derecede büyümüş meşe ormanları; ahtapota benzer sapıklığın yeraltındaki çekirdeğinden el yordamıyla ilerleyen tümsek kollar... menfur sarmaşıkların bürüdüğü duvarlar ve mantarlı bitkilere boğulmuş ürkünç yeraltı geçitleri üzerinde çakan akla ziyan şimşekler... insanların oturduğu yerlere, açık bir gökyüzündeki sakin yıldızların altında huzur içerisinde uyuyan köye, bilinçsizce ulaşmamı sağlayan içgüdü için Tanrı'ya şükürler olsun.

Bir hafta içerisinde, Martense konağını ve Fırtına Dağı'nın bütün zirvesini dinamitle havaya uçurmak, bulabildikleri tüm geçit girişlerini tıkamak ve mevcudiyetleri bile akıl sağlığına hakaret olan bazı aşırı büyümüş ağaçları yok etmek üzere bir ekip oluşturmaları için Albany'ye haber gönderecek kadar kendime geldim. Onlar bunu yaptıktan sonra biraz uyuyabilecektim, ama pusudaki dehşetin adsız sırrını anımsadığım sürece gerçek huzura asla kavuşamam. Bu şey hiç aklımdan çıkmayacak, çünkü tamamen yok edildiğini ve dünya yüzünde benzer bir olgunun bulunmadığını kim söyleyebilir? Benim bildiğim şeyleri bilen kim, dünyanın bilinmeyen mağaralarını gelecekte ne korkunç olaylara yol açacağını göz önüne almaksızın düşünebilir? Hiçbir kuyu ya da metro girişine ürpermeden bakamıyorum... gök gürlediğinde niçin doktorlar beni uyutacak ya da zihnimi gerçekten yatıştıracak bir şey vermiyorlar?

Sona kalmış olan o adı ağza alınmaz yaratığı vurduktan sonra el fenerinin ışığında gördüğüm şey öylesine yalındı ki ne olduğunu anlayıp da hezeyana kapılmam için neredeyse bir dakika geçti. Tiksinç bir yaratıktı; sararmış sivri dişleri, keçeleşmiş kürküyle kirli beyaz goril gibi bir şeydi. Memeli dejeneras-

yonunun son ürünüydü; tecrit edilmiş döllenmenin, üremenin ve yeraltında ve üstünde yamyamca beslenmenin korkunç sonucuydu; yaşamın ötesinde pusuya yatmış sıntan ve hırlayan dehşetin ve karmaşanın beden bulmuş haliydi. Yaratık ölürken bana baktı; gözleri, yeraltında bana bakmış olan gözlerle aynı tuhaf özellikleri taşıyordu ve zihnimde karanlık anıların uyanmasına yol açtılar. Gözlerden birisi mavi, diğeri kahverengiydi. Bu gözler eski söylencelerde sözü edilen, birbirinden farklı Martense gözleriydi; üzerime çöküp beni boğan dilsiz bir dehşet duygusu içerisinde, ortadan kaybolan aileye, gök gürültüsünün çıldırttığı korkunç Martense soyuna ne olduğunu anladım.

EVDEKİ RESİM

Dehşetin peşindeki araştırmacılar tuhaf, uzak yerleri ziyaret ederler sık sık. Ptolemais katakomblarıyla[147] karabasan ülkelerin oyma mozeleleri onlar içindir. Ayışığının aydınlattığı Ren şatolarının[148] harap kulelerine tırmanır ve Asya'nın unutulmuş kentlerinin etrafa saçılmış taşlarının altındaki kapkara örümcek ağlarıyla kaplı merdivenlerden aşağı tereddütler içerisinde inerler. Perili korular ve ıssız dağ başları onların türbesidir ve ıssız adalardaki yekpare taştan meşum anıtların[149] etrafında dolanır dururlar. Tarifsiz ölçüde ürpertici olandan duyulan yeni heyecanı kendisi için başlıca amaç ve varoluşun doğrulanması kabul eden dehşetin epikuroscusu,[150] New England'ın yerleşim yerlerinden uzak bölgelerindeki bütün eski, yapayalnız çiftlik evleri önünde saygıyla eğilir, çünkü orada gücün, yalnızlığın, tuhaflığın ve cehaletin karanlık unsurları en mükemmel dehşeti oluşturmak üzere bir araya gelir.

147) Ptolemais katakombları: İlk Hıristiyanların birçok Orta Doğu ve Kuzey Afrika kentinde bulunan mezarları. Bu ad, eski bir Mısır Kralları soyuna, Ptolemais I (öl. İÖ 284) – Ptolemais XIV (İÖ 47-30) atfen verilmiştir. (ç.n.)

148) Ren şatoları: Ren Nehri, manzarası ve arka planındaki çok sayıda efsaneyle erken Gotik romanların ortak sahnesini oluşturur. (ç.n.)

149) Issız adalardaki yekpare taş anıtlar: Muhtemelen, Güney Pasifikte bulunan ve Şili'ye ait küçük bir ada olan Paskalya Adası'ndaki volkanik kayalardan yontulmuş gizemli taş kafalara yapılan dolaylı bir gönderme. (ç.n.)

150) Epikuroscu: Sözlük anlamıyla yaşamın inceliklerinden zevk alan kişi. Sözcük, yaşamın temel ereğini haz peşinde koşmaktan çok mutluluğun gerçek evi olarak düşündüğü *ataraksia*'ya ('ruh dinginliği'ne) ulaşmak olarak gösteren Yunanlı filozof Epikuros'un (İÖ 341-270) adından türetilmiştir. Sonradan, çoğunlukla hazza yönelik bir yaşamı kendilerine erek edinmiş kişilerin yaşamı felsefelerine gönderme yapmak için kullanılmaya başlanan Epikurosculuk terimi bu haliyle adını aldığı filozofun öğretisini yansıtmaktan uzaktır. Metinde de bu son anlamda kullanılmıştır. (ç.n.)

Bütün görüntüler içerisinde en dehşet verici olanlarıysa, yollardan uzakta, genellikle ıslak, otlu bir yamacın üzerine kurulmuş ya da dev bir kaya çıkıntısına sırtını yaslamış küçük, boyasız tahta evlerdi. Asmalar tırmanır, ağaçlar büyüyüp serpilirken iki yüz yıl, belki de daha uzun bir süre onlar orada öylece durmuşlardı. Bu evler şimdi, yeşilliğin yasa tanımaz bolluğu ve gölgelerin koruyucu örtüsü altında neredeyse gözlerden saklanmış durumdalar, ama küçük camlı pencereler, ağza alınmaz şeylerle ilgili anıları silikleştirerek deliliği savuşturan öldürücü bir uyuşuklukla göz kırpar gibi, şok edercesine bakıyor hâlâ.

Bu evlerde, kuşaklar boyunca, dünyada benzeri görülmemiş tuhaf insanlar oturdular. Ataları, kendilerini başka insanlardan uzak yaşamaya iten karamsar ve fanatik inançlarıyla, özgürlüğü ayak değmemiş yörelerde aradılar. Buralarda, fatih bir soyun evladı hemcinslerinin kısıtlamalarından uzak gelişip serpildi, ancak bu defa da kendi zihninin kasvetli kuruntularının tutsağı oldu. Uygarlığın aydınlatıcılığıyla ilişkiyi kesince bu Püritenlerin[151] gücü çok tuhaf kanallara yöneldi ve Doğa ile giriştikleri amansız savaşta kendilerini hastalık derecesinde baskı altına alan soyutlanmış yaşamlarında, soğuk Kuzeyli miraslarının tarihöncesi derinliklerinden karanlık, sinsi özellikler kazandılar. Yaşamın gereği olarak pratik, felsefeleri bakımından haşin olan bu insanlar günahkârlıkları içinde hiç de güzel değildiler. Bütün faniler gibi hataya düşerek her şeyden çok gizliliği düstur edindiler ve gizledikleri şeyden giderek daha az tat alır oldular. Sadece, geri kalmış bölgelerdeki sessiz, uykulu, sert bakışlı evler anlatabilirdi ta ilk günlerden beri ne gizlediklerini, ancak onlar da unutmalarına yardımcı olan uyuşukluktan sıyrılmaktan nefret ettiklerinden pek konuşkan değillerdi. İnsan, bazen bu evleri yerle bir etmenin onlara iyilik etmek olacağını hissederdi, zira sık sık düş görüyor olmalıydılar.

1896 yılının bir Kasım günü öğleden sonraydı, insanın her türlü sığınağı açıkta kalmaya yeğleyeceği, bardaktan boşanırca-

151) Püritenler: İlk olarak 1620'de Plymouth'a ulaşan, Massachusetts'in ilk Avrupalı sakinleri. İnsanın doğuştan günahkâr olduğuna ve ancak sıkı çalışmayla erdeme ulaşabileceğine inanan dinsel reform taraftarları. (ç.n.)

sına bir yağmur yüzünden yukarıdaki tanıma uyan eski mi eski bir eve sığınmak zorunda kaldım. Bir süreden beri birtakım soy ağacı bilgilerinin peşinde Miskatonic Vadisi'nin insanları arasında dolaşmaktaydım; yolumun ırak, dolambaçlı ve sorunlu bölgelerden geçiyor olması nedeniyle, mevsimin geç olmasına karşın bisiklet kullanmanın uygun olacağına hükmetmiştim. Şu anda Arkham'a en kestirme yol diye seçmiş olduğum, belli ki tek edilmiş bir yol üzerinde bulunuyordum; tüm kentlerden uzak bir noktada fırtınaya yakalanmıştım ve kayalık bir tepenin eteklerine yakın, yapraksız, iki devasa karaağacın arasından, mahmur pencereleriyle göz kırpan Nuh nebiden kalma, itici görünüşlü tahta evden başka bir sığınağa rastlamamıştım. Ev, bir yol kalıntısından uzakta olmasına karşın, daha gördüğüm anda üzerimde kötü bir etki bıraktı. Doğrusu bu ya, sağlıklı yapılar, yolculara bu denli kurnazca ve taciz ederek bakmaz; soyağacı peşinde koştururken bu tür yerlere karşı önyargılar duymama sebep olan asırlık efsanelerle karşılaşmıştım. Ama hava bu tür tereddütlere mahal bırakmayacak kadar kötüydü; hiç duraksamadan, davetkâr ve sır saklayan bir görünüşü olan kapalı kapıya çıkan, yabani ot bürümüş yokuşa doğru pedal çevirdim.

Nedense evin terk edilmiş olduğunu peşinen kabul etmiştim, ancak eve yaklaşırken bundan pek o kadar emin değildim, çünkü patikayı aşırı boy atmış yabani otlar bürümüş olsa da, tamamen terk edilmiş olduğunu gösterecek özellikler sergilemiyordu. Bu yüzden itip içeri girmek yerine, kapıyı tıklattım; bunu yaparken de açıklayamadığım bir ürperti hissettim. Eşik görevi gören yosunlu, kaba saba kaya parçası üzerinde beklerken yakındaki pencerelerle başımın üzerindeki vasistasa göz attım ve eskiliklerine, tıkırdayıp durmalarına ve kirlilikten neredeyse matlaşmış olmalarına karşın kırık olmadıklarını fark ettim. Demek ki her yerden, herkesten uzak olmasına ve bakımsızlığına karşın içinde oturan birileri olmalıydı. Ama kapı vuruşuma bir yanıt gelmedi, bu yüzden kapıyı yeniden vurduktan sonra paslı mandalı yokladım ve kapının kilitli olmadığını gördüm. Sıvası dökülen küçük bir antreye girdim, içeriye açılan kapı aralığından zayıf ama son derece iğrenç bir

koku geliyordu. Bisikletimi de beraberimde taşıyarak içeri girip kapıyı kapattım. İleride, dar basamaklar yükseliyordu, hemen yanı başında muhtemelen mahzene açılan küçük bir kapıyla sağda ve solda zemin kattaki odalara açılıyor olması gereken kapalı iki kapı vardı.

Bisikletimi duvara yasladım ve soldaki kapıyı açıp iki tozlu penceresinden giren ışıkla zayıf bir şekilde aydınlanan, olabilecek en ilkel tarzda döşenmiş, neredeyse çıplak, alçak tavanlı küçük bir odaya girdim. Burası bir tür yemek odası olmalıydı, zira bir masa, beş altı sandalye ve kocaman bir şömine vardı; şömine rafı üzerinde duran antik bir saatin tik takları duyuluyordu. Kitaplar ve kâğıtlar az sayıdaydı, ama odaya hâkim olan o loş ışıkta kitap adlarını rahatça seçemiyordum. En çok ilgimi çekense görülebilir bütün ayrıntılarda aynı arkaik havanın bulunmasıydı. Bu yöredeki evlerin çoğunluğunun geçmişin kalıntıları bakımından zengin olduğunu görmüştüm, ama burada antikite havası ilginç derecede tamdı; çünkü odada bir tek eşya yoktu ki Bağımsızlık Savaşı sonrasına ait olsun. Eşyalar daha az mütevazı olsaydı burası bir koleksiyoncunun cenneti olabilirdi.

Bu tuhaf odayı incelerken, evin kasvetli dış cephesinin ilk olarak uyandırdığı tiksintinin artmakta olduğunu hissettim. Tam olarak neden korktuğumu ya da iğrendiğimi bilemiyorum, ama evin atmosferindeki bir şey kutsallıktan uzak bir çağı, nahoş kabalığı, unutulması gereken sırları hatırlatıyor gibiydi. Canım hiç oturmayı çekmiyordu, dikkatimi çeken eşyaları inceleyerek ortalıkta dolaştım. Merakımı ilk çeken şey masanın üzerinde duran ve bir müze ya da kütüphane dışında bir yerde görmekten hayrete düştüğüm, Nuh nebiden kalmışa benzeyen orta boy bir kitap oldu. Köşeleri metal takviyeli deri ciltli bir kitaptı ve son derece iyi korunmuştu; böylesine mütevazı bir yerde karşılaşılması pek alışıldık değildi. Kitabın adının yazılı olduğu ilk sayfayı açtığımda hayretim daha da artı, çünkü bu, nadir kitaplardan biri, denizci Lopez'in notlarından Pigafetta'nın Latince olarak yazdığı ve 1598'de Frankfort'ta[152] yayımla-

152) Frankfort: Kentucky'nin başkenti. (ç.n.)

nan Kongo bölgesi üzerine anlatısından[153] başkası değildi. De Bry kardeşlerin[154] resimlediği bu yapıttan söz edildiğini sık sık duymuştum; bu yüzden önümdeki sayfaları çevirme arzusuyla bir an için huzursuzluğumu unuttum. Tamamen muhayyileden ve fazla özenilmeden çizilmiş olan ve Kafkaslı özelliklere sahip, beyaz derili zencileri betimleyen gravürler aslında ilginçti; son derece önemsiz bir durum yorgun sinirlerimi ayağa kaldırıp içimdeki huzursuzluk duygusunu yeniden depreştirmeseydi, kısa bir süre sonra kitabı kapatmazdım. Beni rahatsız eden şey sadece şuydu: Karıştırırken kitap, her seferinde kendiliğinden, yamyam Anziklerin[155] bir kasap dükkânının dehşet verici ayrıntılarını betimleyen XII. Resim görünecek şekilde açılıyordu. Bu kadar küçük bir şeye karşı gösterdiğim alınganlıktan utanç duyduysam da, resim ve hemen sonrasındaki Anzik gastronomisini betimleyen sayfalar beni rahatsız etti.

Yandaki bir rafa dönerek üzerinde bulunan as sayıda yazınsal ürünü –bir on sekizinci yüzyıl İncil'i, aynı dönemden, tuhaf ağaç baskılarla süslenmiş ve matbaacı Isaiah Thomas[156] tarafından yayımlanmış bir *Pilgrim's Progress*,[157] Cotton Mather'ın *Magnalia Christi Americana*'sı[158] ve aynı çağdan olduğu belli bir-

153) Pigafetta'nın Kongo bölgesi üzerine anlatısı: Filippo Pigafetta (1533-1604) tarafından yazılmış gerçek bir kitap. Ancak 1598'de yayımlandığını söylerken Lovecraft yanılmaktadır. Kitap ilk olarak 1591'de İtalyanca, sonra 1597'de İngilizce ve Almanca, daha sonra da 1598'de Latince yayımlanmıştır. (ç.n.)

154) Johann Thedor De Bry (1561-1623) ve Johann Israel De Bry (1570-1611) on altıncı yüzyıl sonlarında ve on yedinci yüzyıl başlarında çok sayıda kitaba resimler çizmişlerdir. (ç.n.)

155) Anzikler: Kongo Nehri yakınlarındaki tarihi bir Afrika devleti olan Anziktı Krallığı'nın halkı. (ç.n.)

156) Isaiah Thomas (1749-1831): İngiliz yönetimine karşı verdiği mücadeleyle tanınan Amerikalı matbaacı ve gazeteci; *Massachusetts Spy*'ın kurucusu. (ç.n.)

157) Pilgrim's Progress: Püriten bakış açısının en tipik örneği, ünlü İngiliz papaz ve şairi John Bunyan'ın (1628-1688) yapıtı. Zamanında evlerde İncil'den sonra en çok bulunan bu kitap (1678) Türkçe'ye 1932'de *'Hac Yolculuğu'*, 1961'de de *'Mümin'in Yolculuğu'* adıyla çevrilmiştir. (ç.n.)

158) Cotton Mather (1663-1728): Sömürge dönemi Massachusetts'inin önde gelenlerinden. *Magnalia Christi Americana* (1702) adlı yapıtı New England'ın dinsel tarihidir. Cotton Mather hakkında daha fazla bilgi için *Toplu Eserleri I*'deki *'Cadı Evindeki Düşler'* adlı öykünün 1. dipnotuna bakılabilir. (ç.n.)

kaç kitap daha– inceledim, tam o sırada dikkatimi üstümdeki odada yürüyen birinin yanılgıya yer bırakmayan gürültüsü çekti. Kapıyı vurduğumda bir yanıt alamamış olduğumu göz önünde bulundurarak ilkin şaşırıp ürktüysem de, çok geçmeden, yukarıda yürüyen kişinin derin bir uykudan yeni uyanmış olduğu sonucuna vardım ve gıcırdayan basamaklardan inen adımların sesini daha az şaşkınlıkla dinledim. Adımlar ağır, ama sanki garip bir şekilde sakınımlıydı; bu özelliklerinden sırf ağır oldukları için daha çok nefret ettim. Odaya girdiğimde kapıyı ardımdan kapatmıştım. Merdivenlerden inen adamın muhtemelen holdeki bisikletimi incelediği bir sessizlik anından sonra kapı mandalının oynadığını işittim ve göbekli kapının ardına kadar açıldığını gördüm.

Kapı aralığında duran adamın öylesine tuhaf bir görünüşü vardı ki terbiyeli yetiştirilmiş olmasaydım yüksek sesle çığlığı basardım kesinlikle. Yaşlı, ak sakallı ve paçavralar içerisindeki ev sahibimin aynı derecede hayret ve saygı uyandıran bir surat ifadesi ve fiziksel görüntüsü vardı. Boyu bir seksen beşten az değildi, genel olarak çok yaşlı ve yoksul görünmesine karşın gücü kuvveti yerinde gibiydi. Yanaklarının yukarısına kadar çıkan uzun bir sakalın gizlediği yüzü anormal derecede kırmızı ve beklenebileceğinden az kırışıktı, öte yandan yüksek alnına yılların çok az seyrelttiği bir tutam taranmamış beyaz saç düşüyordu. Biraz kanlanmış da olsa, mavi gözleri açıklanamaz bir şekilde delici bakışlarla alev alev yanıyordu. Bu saçı başı müthiş darmadağınık adamın çok etkileyici ve seçkin bir görünüşü vardı. Ama bu pejmürdelik, yüzüne ve endamına karşın ona saldırgan bir hava veriyordu. Kılığının neye benzediğini anlatmam mümkün değil, çünkü bana iki uzun ve ağır botun üzerinde yükselen bir paçavra yığınından başka bir şey gibi görünmüyordu, pisliği ise tarif edilir gibi değildi.

Bu adamın görüntüsü ve esinlediği içgüdüsel korku beni düşmanca bir davranış beklemeye hazırladı; bu yüzden bana bir sandalyeyi işaret edip, yaltaklanmaya benzer bir saygı ve yağcılık kokan bir konukseverlik dolu zayıf, ince bir sesle konuşmaya başladığında, şaşkınlık ve tekin olmayan bir uyumsuzluk duygusuyla titredim. Konuşması çoktan yok olduğu-

nu sandığım Yanki ağzının garip ve çok uç bir biçimiydi; sohbet için karşıma otururken onu dikkatle inceledim.

"Yağmura mı yakalandınız?" diye sordu selam verirken, "Evin yakınlarında olmanıza ve doğruca buraya gelmeyi akıl etmiş olmanıza memnun oldum. Sanırım ben uykudaydım, yoksa sizi duyardım – eskisi kadar gençdeğilim, son zamanlarda şöyle iyi bir uykuya çok ihtiyaç duyuyorum. Yolculuk uzağa mı? Arkham yolu kullanılmaya başlayalı uzun zamandır bu yoldan geçen çok fazla insan görmedim."

Arkham'a gitmekte olduğum yanıtını verdim ve konutuna kabaca girdiğim için özür diledim; bunun üzerine o sözlerine devam etti.

"Sizi gördüğüme sevindim, genç beyefendi – burada yeni bir yüz nadiren görülür; bu günlerde de gönlümü şeneltecek pek fazla insan geçmedi buralardan. Sanırım Boston'dan geliyorsunuz, değil mi? Ömrümde hiç gitmedim oraya, ama bir şehirli görmeyeyim ossaat anlarım – seksen dörtte bizim burada bir öğretmenimiz vardı, ama sonra ansızın çekip gitti, bir daha da ondan bir haber çıkmadı." Burada yaşlı adam bir süre kıkırdadı, soru sorduğumda ise bir açıklamada bulunmadı. Keyfi son derece yerinde görünüyordu, ama kılığına bakarak insanın tahmin edebileceği tuhaflıklardan da geri kalmıyordu. Yaşlı adam bir süre, neredeyse tam bir cana yakınlıkla konudan konuya atlayıp durdu, sonra birden aklıma Pigafetta'nın *Regnum Congo*'su gibi nadir bulunur bir kitabın nasıl olup da burada bulunduğunu sormak geldi. Bu kitabın etkisinden kurtulamamıştım ve hakkında konuşurken belli bir çekingenlik hissediyordum, ama merak duygusu, evi gördüğüm andan beri sürekli artan, sebebini kavrayamadığım korkuya baskın çıktı. Büyük bir rahatlama duygusuyla, sorumun yersiz karşılanmadığını gördüm, zira yaşlı adam rahat tavırlarla âdeta şakır gibi yanıt verdi.

"Şu Afrika kitabı mı? Kaptan Ebenezer Holt –savaşta öldü– onu bana altmış sekizde sattı." Ebenezer Holt adı sertçe bakmama neden oldu. Soyağacı araştırmam sırasında bu ada rastlamıştım, ama Bağımsızlık Savaşı'ndan bu yana hiçbir kayıtta adı geçmiyordu. Ev sahibimin, uğraştığım konuda bana yardım

edip etmeyeceğini merak ettim ve daha sonra bunu ona sormaya karar verdim. O anlatmaya devam etti.

"Ebenezer, yıllarca Salem'de tüccarlık yaptı ve her limandan garip görünüşlü şeyler topladı. Bunu, öyle sanıyorum ki Londra'dan almıştı – dükkânlardan bir şeyler satın almayı severdi. Bir defasında onun tepedeki evinde alış veriş yaparken bu kitabı gördüm. İçindeki resimlerden hoşlandım; bu yüzden o da kitabı trampa etti. Tuhaf bir kitap bu –dur, gözlüklerimi takayım–" Yaşlı adam paçavraları arasında arandı ve küçük sekizgen camları, çelik köprüsüyle şaşırtıcı derecede eski görünüşlü pis bir gözlük çıkardı. Bunları gözüne taktıktan sonra, masanın üzerindeki kitaba uzandı ve sayfalarını sevgiyle çevirmeye başladı.

"Ebenezer bunu biraz okuyabiliyordu –Latince'dir– ama ben okuyamam. İki üç öğretmene ve havuzda boğulduğu söylenen Rahip Clark'a biraz okuttum – siz bundan bir şey anlıyor musunuz?" Anladığımı söyledim ve kitabın başlarından bir paragrafı ona tercüme ettim. Eğer hata yaptıysam da, beni düzeltmeye yetecek kadar allame değildi, İngilizce çevirimden çocukça bir zevk alıyor gibiydi. Burnumun dibine sokulması, midemi ağzıma getirdi, ama onu gücendirmeden bir kaçış yolu göremiyordum. Bu cahil yaşlı adamın, okuyamadığı bir kitaptaki resimlere gösterdiği düşkünlük beni eğlendiriyordu ve odasını süsleyen az sayıda İngilizce kitabı okuyabilmesinin ne kadar iyi olacağını merak ettim. İhtiyarın basit bir insan olduğunun ortaya çıkması, hissettiğim o pek iyi tanımlayamadığım kaygıyı büyük ölçüde giderdi ve ev sahibim konudan konuya atlarken ona gülümsedim.

"Resimlerin insanı düşüncelere sevk etmesi ne kadar garip! Kapağa yakın olan şu resim mesela. Şu koca yaprakları aşağı sarkan ağaçlar gibisini hiç gördünüz mü? Ya şu adamlar –onlar zenci olamazlar– onların hepsini dövüyorlar. Afrika'da olsalar bile, sanırım bu mahlûkların bir kısmı maymuna ya da yarı maymun yarı insana benziyor, ama şunun gibi bir şeyi ömrümde duymadım." Burada, sanatçının hayali bir yaratısına, timsah başlı bir tür ejder olarak tanımlanabilecek bir yaratığa işaret etti.

"Ama şimdi size en iyisini göstereceğim –şurada, kitabın ortasına yakın–"Yaşlı adamın sesi kalınlaşıp, gözleri parıldamaya başladı, ama beceriksiz elleri, öncekinden daha beceriksiz görünse bile, görevini hakkıyla yapıyordu. Kitap sanki aynı yere sık sık başvurulması nedeniyle âdeta kendi istemiyle, Anzik yamyamları arasında bir kasap dükkânını gösteren o itici on ikinci resmi göstererek açıldı. Açığa vurmasam da, huzursuzluğum nüksetti. Özellikle garip olan şey de, sanatçının, Afrikalılarını beyaz adam gibi çizmiş olmasıydı –duvarlarda asılı kollar, bacaklar ve yarım gövdeler korkunç; elinde baltasıyla kasap ise son derece aykırıydı. Ben ne kadar resimden tiksinmişsem, ev sahibim de o kadar hoşlanmış görünüyordu.

"Buna ne dersin – buralarda hiç böyle bir şey gördün mü, ha? Bunu gördüğümde Eb Holt'a 'Bunda insanı heyecanlandıran, kanını kaynatan bir şey var!' dedim. Kutsal Kitap'taki – Midyanitler'in[159] katledilmesi gibi– cinayetleri okuduğumda bu türden şeyler düşünmüş ama gözümde canlandıramamıştım. Burada insan böyle bir şeyi tümüyle görüyor – sanırım günahkârca bir şey, ama hepimiz günahla doğup, günahla yaşamaz mıyız? – şu kesilen adama her baktığımda kanım kaynıyor –gözümü ondan alamıyorum– kasabın bacağı nerede kestiğini görüyor musun? Adamın kellesi, bir koluyla birlikte peykenin üzerinde, diğer kolu büyük et parçasının yanında."

İhtiyar, insanı şoke edecek denli kendinden geçercesine mırıl mırıl anlatmayı sürdürürken, kıllı ve gözlüklü suratı tarif edilemez bir hal aldı, ama sesi yükseleceğine iyice derine battı. Benim kendi duygularımsa tarif edilebilir gibi değildi. Daha önce belli belirsiz hissettiğim dehşet olanca gücüyle üzerime çullanmıştı; bu yaşlı, iğrenç yaratığın bu denli yakınıma sokulmuş olmasından dehşetli iğrendiğimi biliyordum. Deliliğinden ya da en azından sapkınlığından kuşkuya mahal yoktu. Şimdi sesi neredeyse bir fısıltı gibi çıkıyordu, ama bir çığlık-

159) Midyanitler: İsrailoğullarına hasım, göçebe bir Arap kavmi. Midyan, Hz. İbrahim'in oğludur. Kutsal Kitap'ın, Oreb ile Zeeb adlı iki Midyan prensinin öldürülerek, başlarının Gideon'a götürüldüğünü anlatan 7:25 Yargıçlar bölümüne atıf yapılmaktadır. (ç.n.)

tan daha etkileyiciydi ve ben onu dinlerken dehşet içerisinde ürpertiler geçiriyordum.

"Dediğim gibi, resimlerin insanı düşüncelere sevketmesi ne kadar garip! Bildiğiniz gibi, genç beyefendi, tam olarak aradığım şuradakiydi. Eb'den kitabı aldıktan sonra ona epeyce baktım, özellikle de Rahip Clark'ın koca peruğuyla verdiği Pazar tıraşlarını dinledikten sonra. Bir defasında çok komik bir şey denedim –korkmayın beyzadem– bütün yaptığım, pazara götürmek üzere bir koyun boğazlamadan önce resme bakmaktı –resme baktıktan sonra koyun boğazlamak daha eğlenceli bir şeydi–" Yaşlı adamın ses tonu şimdi iyice alçalmıştı; bazen o kadar zayıflıyordu ki güçbela işitiliyordu. Yağmuru ve küçük camlı mahmur pencerelerden gelen takırtıyı dinledim; mevsim için oldukça alışılmamış şiddetli bir fırtınanın yaklaşmakta olduğunu fark ettim. Bir defasında müthiş bir şimşeği takiben bir gök gümbürtüsü tarakası derme çatma evi ta temellerine kadar sarstı, ama fısıltıyla konuşan adam bunu fark etmiş gibi görünmüyordu.

"Koyun boğazlamak daha eğlenceliydi – ama biliyor musunuz, pek *tatmin edici* değildi. İnsanın yakıcı bir *arzunun* pençesine yakalanması öyle garip ki – Yüce Yaradan'a inanıyorsanız, delikanlı, kimseye söylemeyin, ama Tanrı adına yemin ederim ki *bu resim* bende *kendi yetiştiremediğim ya da satın alamadığım yiyeceklere* karşı bir açlık yarattı – sakin olun, neyiniz var? – Bir şey yapmadım, sadece *yapsam* nasıl olurdu diye merak ettim – Et yemenin et ve kan yaptığını, insana yeni bir hayat verdiğini söylüyorlar; *eğer böyleyse* bunun bir insanın ömrünü uzatıp uzatmayacağını merak ettim–" Fısıltıyla konuşan adam sözlerine devam edemedi. Onun sözünü kesen ne benim korkum oldu, ne de bir an sonra kararmış yıkıntıların dumanı tüten yalnızlığına gözlerimi açtığım, şiddetini hızla artıran fırtınanın kudurganlığı. Bunun nedeni son derece basit ama hiç beklenmedik bir şeydi.

Kitap, o iğrenç resim yukarı doğru bakacak şekilde aramızda açık duruyordu. Yaşlı adamın ağzında "merak ettim" sözleri çıkarken, sıçrayan küçük bir damlanın sesi işitildi ve sararmış sayfanın üzerinde bir şey belirdi. Çatıdan sızan yağmur oldu-

ğunu düşündüm, ama yağmur kırmızı değildir. Anzik yamyamların kasap dükkânının üzerinde küçük kırmızı bir leke yayıldı ve gravürün dehşetine canlılık katarak garip bir şekilde parıldadı. Yaşlı adam bunu gördü ve daha yüzümdeki dehşet ifâdesi gerekli kılmadan önce fısıldamaya son verdi; bunu gördü ve bir saat önce terk ettiği odanın tabanına doğru çevirdi bakışlarını çabucak. Bakışlarını takip ettim ve tam başımızın üstünde, eski tavanın kabarmış sıvasının üzerinde, ben seyrederken bile genişlemeye devam eden koyu kırmızı renkte kocaman, düzensiz ıslak bir leke bulunduğunu gördüm. Ne çığlık atabiliyor ne de kıpırdayabiliyordum; bütün yapabildiğim gözlerimi kapamak oldu. Bir an sonra, bu ağza alınmaz sırların lanetli evini havaya uçuran ve aklımı kurtaran biricik şey olan unutuşu getiren yıldırım büyük bir gümbürtüyle düştü.

INNSMOUTH ÜZERİNDEKİ GÖLGE

I

1927-28 kışı boyunca, Federal hükümet görevlileri eski Massachusetts limanı Innsmouth'ta bazı durumlar hakkında tuhaf ve gizli bir araştırma yaptılar. Halk bundan ilk defa Şubat'ta, çok sayıda baskın ve tutuklama yapıldığı, ardından da terk edilmiş liman bölgesindeki boş olduğu varsayılan çok fazla sayıda eski, yıkıldı yıkılacak bina –gerekli önlemler alınarak– yakıldığı ve dinamitle yerle bir edildiği zaman haberdar oldu. Soru sormayı sevmeyen kişiler bu olayı içki kaçakçılarıyla zaman zaman girilen büyük çatışmalardan biri sayıp geçtiler.

Buna karşılık, haberlerin peşine ısrarla düşen daha açıkgöz kişiler tutuklanan kişilerin çokluğuna, bu işte kullanılan görevli sayısının anormal büyüklüğüne ve tutuklularla ilgili işlemlerin gizliliğine şaştılar. Tutuklama, hatta belirgin bir suçlama yapıldığına dair bir haber alınmadığı gibi daha sonra da tutuklulara ülkenin hiçbir nizami cezaevinde rastlanmadı. Hastalıklarla ve toplama kamplarıyla ilgili, sonra da deniz kuvvetlerine ve kara kuvvetlerine ait cezaevlerine yapılan dağıtımlarla ilgili belirsiz söylentiler çıktıysa da, hiçbir zaman kesin bir şey öğrenilemedi. Innsmouth'a gelince, neredeyse tümüyle boşalmış olan kent, ancak şimdilerde ağır ağır canlanma belirtileri göstermektedir.

Birçok liberal örgütten gelen şikâyetler, uzun ve gizli tartışmalara yol açtı; bu örgütlerin temsilcileri bazı kamplara ve cezaevlerine götürülüp gezdirildi. Sonuç olarak, bu topluluklar şaşırtıcı bir edilgenliğe ve suskunluğa gömüldü. Gazetecilerle başa çıkmak daha zordu, ama sonunda öyle anlaşılıyor ki onlar da büyük ölçüde hükümetle işbirliğine yanaştılar. Sadece bir gazete –zapturapt altına alınmazlığı yüzünden her za-

man hafife alınan resimli küçük bir gazete– Şeytan Kayalığı'nın ötesindeki derin deniz çukurunu torpilleyen denizaltından söz etti. Denizcilerin sık sık uğradığı bir yerden tesadüfen edinilen bu haber aslında oldukça zorlama görünüyordu, çünkü alçak, kara resif Innsmouth Limanı'ndan tam bir buçuk mil ötedeydi.

Çevre köylerde ve yakın kasabalarda yaşayan insanlar kendi aralarında bu konuda ileri geri epeyce konuştularsa da dış dünyaya çok az şey söylediler. Onlar ölmekte olan, yarı yarıya terk edilmiş Innsmouth'tan neredeyse yüzyıldır söz ediyorlardı; yıllar önce fısıltıyla söyledikleri ya da ima ettikleri şeylerden daha çılgın, daha korkunç yeni ne olabilirdi? Birçok şey onlara sıkı ağızlı olmayı öğretmişti, üzerlerinde baskı uygulamanın gereği yoktu. Üstelik, gerçekte çok az şey biliyorlardı, çünkü ıpıssız, geniş tuzlu bataklıklar komşuların kara tarafından Innsmouth'a yaklaşmasını engelliyordu.

Ama sonunda ben bu konudaki konuşma yasağına karşı geleceğim. Sonuçlar ortaya çıktığında, dehşet içerisinde Innsmouth'a baskın düzenleyen görevlilerin keşfettiği şeylere yapılan imadan duyulan sarsıcı bir iğrenme duygusu dışında halkın hiçbir zarara uğramayacağından emindim. Bundan başka, keşfedilen şeyin muhtemelen birden faza açıklaması olabilir. Hikâyenin bana bile ne kadarının anlatıldığını bilmiyorum ve araştırmayı daha fazla derinleştirmemek için bir yığın neden gösterebilirim. Çünkü benim bu işle ilişkim, meslekten olmayanlarınkinden çok daha fazla oldu ve beni birtakım zorunlu önlemlere başvurmak zorunda bırakan izlenimler edindim.

16 Temmuz 1927 günü sabahın erinde Innsmouth'tan deliler gibi kaçan; resmi soruşturma başlatılması ve harekete geçilmesi için yaptığı korku dolu çağrılarla bütün o anlatılan olayları başlatan kişi benim. Mesele henüz taze ve bilgiler kesinlikten uzakken suskun kalmaya razı olmuştum, ama olayın küllendiği, halkın ilgi ve merakının kaybolduğu bugün, kötücül gölgelerin karaltısı düşen, adı kötüye çıkmış, o küfür derecesinde anormal ölüm limanında geçirdiğim korku dolu birkaç saat hakkında konuşmak için karşı konulamaz bir arzu duyuyorum. Sırf anlatmak bile kendi yeteneklerime duyduğum güveni geri kazanmama, bulaşıcı, karabasan bir sanrıya yenik düşen ilk

insan olmadığım konusunda kendimi ikna etmeme yardımcı oluyor. Ayrıca, atmam gereken bazı korkunç adımlar hakkında bir fikre varmama da yardım ediyor.

Innsmouth'u ilk ve –şimdiye dek– son defa gördüğüm güne kadar adını hiç duymamıştım. İlginç, tarihsel ve soyağacımla ilgili bilgiler toplayabileceğim yerleri gezeceğim bir New England turuyla on sekizime basmış olmamı kutluyor ve eski Newburyport'tan ailemin memleketi olan Arkham'a gitmeyi planlıyordum. Arabam yoktu; her zaman en ucuz olanını yeğleyerek tren, tramvay ve otobüsle yolculuk ediyordum. Newburyport'ta, Arkham'a kalkan vasıtanın buharlı tren olduğunu söylediler ve Innsmouth'un varlığını ilk defa istasyonun gişesinde bilet fiyatının yüksekliğine itiraz ederken öğrendim. Şivesinden yöre halkından olmadığı anlaşılan güçlü kuvvetli ve zeki görünüşlü memur, tasarruf çabalarıma sempati duymuş olmalı ki daha önce bana bilgi verenlerden farklı olarak bir öneri de bulundu.

"Şu eski otobüse binebilirdiniz, sanırım" dedi belirli bir tereddütle, "ama buralılar onu pek düşünmezler. Bu otobüs –belki adını duymuşsunuzdur– Innsmouth'tan geçer, bu yüzden insanlar ondan hoşlanmazlar. Innsmouth'lu birisi –Joe Sargent– tarafından kullanılan bu otobüse buradan da, sanırım Arkham'dan da hiç yolcu binmez. Hâlâ çalışıyor olmasına şaşıyorum. Sanırım, yeterince ucuz olmalı, hiçbir zaman içinde iki üç kişiden fazla yolcu görmedim, onlar da Innsmouth'lu zaten. Son zamanlarda saati değişmediyse sabah onda, akşam yedide Meydan'dan –Hammond'un eczanesinin önünden– kalkıyor. Epeyce hurdaya benziyor – ben hiç binmedim."

Gölgeler içindeki Innsmouth'un adını ilk defa işitiyordum. Sıradan haritalarda gösterilmeyen veya yakın tarihli rehber kitaplarında yer almayan bir kasabadan söz edilmesi ilgimi çekmiş, memurun tuhaf tavırları merakımı kamçılamıştı. Çevresinde böylesine nefret uyandıran bir kasaba, diye düşündüm, en azından oldukça sıradışı olmalıydı ve bir turistin dikkatine fazlasıyla layıktı. Innsmouth madem Arkham'dan önceydi, orada mola verebilirdim – bu yüzden, memurdan orası hakkında bana bir şeyler anlatmasını istedim. Memur çok sakınımlı biri-

siydi ve sözünü ettiği şeylerden, hafif üstün havalar takınarak konuşuyordu.

"Innsmouth mu? Şey, Manuxet'in ağzında tuhaf bir kasabadır. Eskiden neredeyse bir şehirdi –1812 Savaşı'ndan önce tam bir liman– ama bütün bunlar, son yüzyılda bütünüyle değişti. Artık demiryolu yok – Boston ve Massachusetts hatları orada zaten hiç geçmemişti, Rowley'den gelen tali hattan ise yıllar önce vazgeçildi.

Sanırım, insandan çok terk edilmiş ev var, balık ve ıstakoz avcılığı dışında sözünü etmeye değecek bir iş yok. Herkes ya burada, ya Arkham'da ya da Ipswich'te çoğunlukla ticaretle uğraşıyor. Eskiden birkaç fabrika vardı, ama şimdi günde üç beş saat çalıştırılan bir altın arıtımevi dışında bir şey kalmadı.

Ama bu arıtımevi eskiden büyük bir işletmeydi, sahibi ihtiyar Marsh ise Karun kadar zengin olmalı. Lakin acayip bir ihtiyar, evinden dışarı adım atmıyor. Ömrünün son yıllarında gözlerden ırak kalmasına yol açan bir cilt hastalığına yakalandığı ya da sakatlık geçirdiği varsayılıyor. İşin kurucusu Kaptan Obed Marsh'ın torunu. Annesinin bir yabancı olduğu anlaşılıyor –Güney Denizi adalılarından diyorlar– bu yüzden, elli yıl kadar önce Ipswich'li bir kızla evlendiğinde kızılca kıyamet koptu. Bunu hep Innsmouth'luların başına kakarlar, bu yüzden burada ve bu civarda insanlar kendilerindeki Innsmouth kanını gizlemeye çalışırlar. Ama Marsh'ın çocukları ve torunları görebildiğim kadarıyla herkese benziyor. Onları bana göstermelerini istedim – ama, şimdi düşününce fark ettim, büyük çocuk son zamanlarda ortalıkta görünmüyor. İhtiyarıysa hiç görmedim.

Innsmouth hakkında insanlar neden mi kötü düşünüyor? Şey, genç adam, buralıların sözlerine pek itibar etmemelisiniz. Beş kuruş verseniz konuşturamazsınız, ama bir de başladılar mı on kuruşa susturamazsınız. Sanırım son yüzyılı Innsmouth hakkında ileri geri konuşarak –çoğunu fısıltılarla– geçirdiler ve anladığım kadarıyla, Innsmouth'tan hiçbir şeyden korkmadıkları kadar korkuyorlar. Bazı hikâyeleri var ki –ihtiyar kaptan Marsh'ın şeytanla pazarlık yaptığı ve Innsmouth'da yaşaması için cehennemden küçük şeytanlar getirttiği hakkında, şeytana

tapınmalar ve 1845 civarında rıhtımlara yakın bazı yerlerde tesadüf edilen korkunç kurban törenleri hakkında anlatılan hikâyeler– gülersiniz, ama ben Vermont, Panton'luyum, bu tür hikâyeleri yutmam ben.

Ama yine de ihtiyarlardan bazılarının sahilin açıklarındaki kara resif –Şeytan Kayalığı diyorlar oraya– hakkında söylediği şeyleri dinlemelisiniz. Çoğu zaman suyun epey dışına kadar yükseldiği görülen bu resif hiçbir zaman su seviyesinin çok altında kalmaz, buna bakarak ona bir ada diyemezsiniz. Hikâye şöyle: Bu resif üzerinde bazen sere serpe uzanmış veya resifin tepesine yakın birtakım mağaralara alelacele girip çıkan bir şeytan ordusu görülüyormuş. Denizcilik yapıldığı günlerin sonuna doğru, gemiciler sırf, iki kilometre boyundaki bu engebeli, düzensiz kayalıktan kaçınmak için epeyce dolambaçlı yollardan giderlerdi.

Yani, Innsmouth limanından kalkmayan gemiler. İhtiyar Kaptan Marsh'ın aleyhinde söylenen şeylerden biri de, gelgitin uygun zamanlarında geceleyin buraya çıktığıydı. Belki çıkmıştır, kaya oluşumunun çok ilginç olduğunu söyleyebilirim; pekâlâ bir korsan hazinesini aramış, hatta bulmuş da olabilir, ama söylentiler onun orada şeytanla iş yaptığı yolundaydı. Öyle tahmin ediyorum ki resifle ilgili bu söylentileri çıkaran aslında Kaptan'ın kendisiydi.

Bu, 1846'da çıkan ve Innsmouth halkının yarısından fazlasını öldüren büyük salgından önceydi. Sorunun ne olduğu hiçbir zaman tam olarak anlaşılamadı, ama muhtemelen Çin'den veya başka bir yerden gemilerin getirdiği yabancı türde bir hastalıktı. Çok korkunç bir salgın olduğu kesindi –ayaklanmalar çıktı, kasaba dışında kimsenin haberdar olmadığına inandığım çok dehşet verici şeyler oldu– ardında tam bir yıkım bıraktı. Salgın bir daha tekrarlanmadı – şimdi orada yaşayan taş çatlasın 300-400 kişi vardır.

Ama halkın hissiyatının temelinde ırkçı önyargılar yatıyor – böylesi önyargılara sahip olanları suçladığımı söylemeyeceğim. Ben de bu Innsmouth'lulardan nefret ediyorum, kasabalarına gitmeyi dünyada istemem. Ne kadar çok sayıda New England gemisinin eskiden Afrika, Asya, Güney Denizleri ve

daha başka yerlerde ne garip limanlarla ilişkileri olduğunu ve bazen oralardan ne garip insanlar getirdiğini sanırım –gerçi şivenizden Batılı olduğunuzu anlıyorum ama– biliyorsunuzdur. Çinli bir eşle evine dönen Salemli adamı herhalde duymuşsunuzdur ve Cod Burnu civarında bir yerlerde Fiji Adaları'nın yerlilerinden bir grup insanın hâlâ yaşamakta olduğunu belki biliyorsunuzdur.

Innsmouth'luların geçmişinde de böyle bir şey olmalı diyorum. Burası ülkenin geri kalanından bataklık ve derelerle yalıtılmıştı her zaman, bu yüzden meselenin girdisinden çıktısından emin olamayız, ama ihtiyar Kaptan Marsh'ın, gemilerinin üçünün de sefere çıktığı yirmilerde ve otuzlarda, dönüşte bazı garip insanlar getirmiş olduğu çok açık. Bugünkü Innsmouth halkında kesinlikle tuhaf bir damar var – nasıl açıklayacağımı bilmiyorum ama insanı yerde süründüren cinsten bir şey. Otobüsüne binerseniz Sargent'te de biraz olduğunu fark edersiniz. Bazılarının yassı burunları, sanki hiç kapanmıyora benzeyen ışıltılı, pörtlek gözleriyle acayip dar, uzun kafaları var; ciltleriyse olması gerektiği gibi değil, pürüzlü ve pul pul; boyunları buruşup pörsümüş. Çok erken yaşta da dazlak kalıyorlar. En berbat görünenlerse daha yaşlı olanlar – gerçekte hiç böyle yaşlı birini görmüş olduğumu sanmıyorum. Herhalde aynaya bakınca ölüyor olmalılar! Hayvanlar onlardan nefret ediyor – otomobilin icadından önce, başları atlarla beladaydı.

Buralardan ya da Arkham veya Ipswich'ten kimsenin onlarla bir alışverişi olmaz; onlar da kasabaya geldiklerinde ya da birisi onların arazisinde balık tutmaya kalkıştığında pek cana yakın davranmazlar. Buralarda başka hiçbir yerde balık bulunmazken Innsmouth Limanı açıklarının her zaman balık kaynaması çok garip bir şey – ama hele bir orada balık tutmaya kalkışın da görün oralılar sizi nasıl kovalıyor! Bu insanlar buraya –tali hattın iptalinden sonra yürüyüp Rowley'den trene binerek– demiryoluyla gelirlerdi, ama şimdi bu otobüsü kullanıyorlar.

Evet, Innsmouth'ta –Gilman Evi adında– bir otel var, ama pek bir şeye benzeyeceğini sanmam. Orada kalmanızı tavsiye etmem. En iyisi bu gece burada kalın, yarın sabah on otobüsüyle oraya gider, sonra da akşam sekizde Arkham'a kalkan otobüse

yetişirsiniz. Birkaç yıl önce Gilman Evi'nde konaklayan bir fabrika müfettişi vardı, orası hakkında pek de hoş olmayan bir yığın şey anlattıydı. Anlaşıldığı kadarıyla otelde garip insanlar kalıyormuş, çünkü bizim adam diğer odalardan –çoğunun boş olmasına karşın– yüreğini ağzına getiren birtakım sesler duymuş. Bunların yabancı bir dilde konuşmalar olduğunu sanmış, en kötüsü de zaman zaman duyulan sesin niteliğiymiş. Dediğine göre, doğallıktan o kadar uzak –şam şum şorolop türünden– bir sesmiş ki soyunup yatağa girmeye cesaret edememiş. Sabahı beklemiş ve sabah olunca da aceleyle yola koyulmuş. Konuşmalar gecenin büyük bir bölümünde devam etmiş.

Bu adam–adı Casey'di– Innsmouth'luların kapısında nasıl nöbet tuttuklarını, kendisini nasıl gözetlediklerini uzun uzun anlattı. Casey, Marsh Arıtımevi'nin acayip bir yer olduğunu düşünüyordu – arıtımevi Manuxet'in aşağı tarafındaki çağlayanların üstünde bulunan eski bir değirmendeydi. Anlattıkları, daha önce duymuş olduğum şeylerle uyuşuyordu. Defterler fena durumdaydı ve hiçbir muamelenin doğru dürüst kaydı tutulmamıştı. Arıttıkları altını Marsh'ların nereden bulduğu, bilindiği üzere, her zaman bir sır olarak kalmıştı. Hiçbir zaman çok miktarda arıtılacak altın satın almamış olmalarına karşın, yıllar önce çok büyük bir parti altın sevkettiler.

Gemicilerin ya da arıtımevinde çalışan işçilerin el altından sattıkları ya da Marsh ailesinin bazı kadınları üzerinde bir iki defa görülen yabancı türde garip bir mücevher hakkında söylentiler çıkmıştı. Denizcilerin yerlilerle ticarette kullandıkları incik boncuktan, ihtiyar Kaptan Obed'in her zaman bol miktarda sipariş ettiğini göz önünde bulunduran halk, kaptanın onu putperest bir limandan trampa etmiş olabileceğini düşündü. Daha başkaları da kaptanın Şeytan Kayalığı'nda eski bir korsan zulası bulmuş olduğunu düşündüler ve hâlâ da öyle düşünüyorlar. Ama, alın size komik bir şey. İhtiyar kaptan öleli altmış yıl oluyor ve İç Savaş'tan bu yana limandan çıkan bir gemi de olmadı, ama Marsh'lar yerlilerle ticarette kullanılan eşyalardan –bana söylendiğine göre, çoğunluğu cam ve plastik ıvır zıvır– satınalmaya devam ediyorlar. Tanrı biliyor ya, Güney Denizi yamyamları ve Gineli vahşiler kadar kötü oldular.

Şu 46 yılında çıkan salgın kasabadaki en iyi aileleri götürmüş olmalı. Neyse, onlar artık kuşkulu bir topluluk ve Marsh'lar olsun, diğer zenginler olsun, herhangi bir başkası kadar kötüler. Size söylediğim gibi, orada bulunduğu söylenen onca sokağa karşın bütün kasabada en fazla olsun olsun 400 kişi vardı. Sanırım onlar da Güney'de "beyaz süprüntü" denilen –gizli kapaklı işlerle uğraşan, kanunsuz– insanlar. Bir yığın balık ve ıstakoz tutuyorlar, sonra da kamyonlarla ihraç ediyorlar. Balıkların başka bir yerde değil de sadece orada kaynaması çok garip.

Kimse bu insanların izini süremiyor; okul ve sayım görevlileri zor anlar yaşıyorlar. Meraklı yabancıların Innsmouth'ta hoş karşılanmadığına bahse girebilirsiniz. Ben şahsen birden fazla iş adamının ya da hükümet görevlisinin orada kaybolduğunu işittim; aklını kaçıran ve şimdi Danvers'te[160] yatan biriyle ilgili kuşkulu söylentiler dolaşıyor ortada. Adamı fena korkutmuş olmalılar.

Bu yüzden, yerinizde olsam geceleyin oraya gitmezdim. Ben oraya hiç gitmedim, gitmeyi de düşünmüyorum, ama gündüz ziyaret etmekten sanırım bir zarar görmezsiniz – gerçi buralılar size bunu bile tavsiye etmezler ya. Sadece ilginç yerleri gezip, eski zamanlardan kalma zımbırtılar arıyorsanız, Innsmouth tam size göre bir yer."

O akşamın bir bölümünü Newburyport Halk Kütüphanesi'nde Innsmouth hakkında bilgi arayarak geçirdim. Dükkânlardaki, aşevindeki, garajdaki ve itfaiyedeki insanlara soru sormaya kalkıştığımda, onları konuşturmanın biletçinin tahmininden de zor olduğunu görüp, içgüdüsel suskunluklarının üstesinden gelmek için yeterince zamanım olmadığını anladım. Innsmouth'la bu kadar çok ilgilenen birisinde yanlış bir şeyler olması gerekiyormuş gibi anlaşılmaz bir kuşkuculukları vardı. Kalmakta olduğum Y.M.C.A.'daki[161] memur sadece böylesine kasvetli, berbat bir yere gitmekten beni caydırmaya

160) Danvers: Eski adı Salem Village olan ve 1692'deki ünlü Salem Cadılık Davası'nın görüldüğü yer. 1752'de ilçe olarak Salem'den ayrıldı. (ç.n.)

161) Y.M.C.A.: Young Men's Christian Association – Genç Hıristiyan Erkekler Birliği. Gençlerin ruhsal, zihinsel, toplumsal ve fiziksel gelişimesine yardımcı olmak amacıyla kurulmuş uluslararası bir kuruluş. (ç.n.)

çalıştı; kütüphanedeki insanlar da farklı bir davranış göstermediler. Eğitimli insanların gözünde, Innsmouth'un, kent yozlaşmasının aşırı bir örneğinden başka bir şey olmadığı açıktı.

Kütüphane raflarındaki Essex İli'yle ilgili tarih kitaplarında, kasabanın 1643'te kurulduğundan, Bağımsızlık Savaşı'ndan önce gemi yapımcılığıyla ünlenmiş olduğundan, on dokuzuncu yüzyıl başlarında müreffeh bir denizcilik merkezi, daha sonraki yıllarda da Manuxet nehrini güç kaynağı olarak kullanan küçük bir fabrikanın merkezi olduğundan başka pek bir şey yoktu. 1846'da çıkan salgın ve ayaklanmalar, sanki ilin saygınlığına gölge düşürecekmişçesine geçiştirilmişti.

Çöküşten söz eden kayıtlar çokazdı, ama son kaydın önemi su götürmezdi. İç Savaş'tan sonra bütün sanayi yaşamı Marsh Arıtım Şirketi ile sınırlı kalmış ve altın külçelerin pazarlanması, o her daim mevcut balıkçılık dışında geriye kalan tek ticari faaliyeti oluşturmuştu. Balıkçılık, balığın fiyatının düşmesi ve büyük şirketlerin rekabeti yüzünden giderek daha az gelir getirir olmuştu, ama Innsmouth Limanı civarında hiçbir zaman balık kıtlığı olmamıştı. Yabancılar nadiren oraya yerleşmişlerdi; bunu denemiş olan çok sayıda Polonyalı ve Portekizlinin son derece sert bir şekilde dağıtılmış olduğuna dair ihtiyatla maskelenmiş kanıtlar vardı.

En ilginci de Innsmouth'la belli belirsiz ilişkilendirilen o garip mücevherle ilgili kayıttı. Bütün bölgeyi hiç de azımsanmayacak denli etkilemiş olduğu belliydi, çünkü Arkham'daki Miskatonic Üniversitesi Müzesi'nde ve Newburyport Tarih Cemiyeti'nin sergi salonundaki numunelerden söz ediliyordu. Bu şeylerin parça parça tanımları yavan ve sıkıcıydı, ama alttan alta devamlı bir tuhaflığın mevcudiyetini hissettiriyordu. Bunlarda öylesine tuhaf ve kışkırtıcı bir yan vardı ki bir türlü aklımdan çıkaramıyordum; vaktin epeyce ilerlemiş olmasına karşın, bir yolunu bulabilirsem kasabadaki –bir taç için yapılmış, tuhaf orantılı, kocaman bir şey olduğu söylenen– numuneyi görmeye karar verdim.

Kütüphane memuru, Cemiyet'in müze müdürü Bayan Arına Tilton'a göstereceğim tanıtıcı bir not verdi; yakınlarda oturan bu yaşlı nazik bayan kısa bir açıklamadan sonra beni

kapalı binaya almak nezaketini gösterdi, ne de olsa vakit aman aman geç değildi. Koleksiyon aslında çok dikkate değerdi, ama o anda içinde bulunduğum ruh haliyle, bir köşedeki rafında elektrik ışıkları altında parıldayan garip nesne dışında, gözüm bir şey görmüyordu.

Orada, mor bir kadife yastık üzerinde duran o yabancı, zengin fantezinin tuhaf, dünyadışı ihtişamı karşısında kelimenin tam anlamıyla nefesimin kesilmesi için güzelliğe aşırı duyarlı olmam gerekmiyordu. Bu parçanın, betimlemelerde söylendiği gibi, bir tür taç olduğu yeterince açık olmakla birlikte, görmüş olduğum şeyi tarif etmekten şimdi bile acizim. Ön tarafı yüksek, çevresi geniş ve sanki kavun gibi bir baş için yapılmışçasına tuhaf bir şekilde düzensizdi. Yapıldığı malzeme ağırlıklı olarak altına benzemekle birlikte, acayip parlaklığı, çok güzel, ama bir o kadar da tanımlanamaz bir metal alaşımını akla getiriyordu. Neredeyse mükemmel durumdaydı; üzerindeki inanılmaz ustalık ve zarafette bir işçilikle oyulmuş ya da kabartılmış, alışılmadık ölçüde çarpıcı ve şaşırtıcı –bazıları salt geometrik bazıları açıkça denizle ilgili– desenleri inceleyerek insan saatler geçirebilirdi.

Bu şeye ne kadar bakarsam, o kadar büyüleniyordum; bu büyülenmişlikte pek sınıflandırılamayacak ya da açıklanamayacak tuhaf bir şekilde rahatsız edici bir yan vardı. Beni rahatsız eden şeyin, sanatının garip dünyadışı niteliği olduğuna hükmettim ilkin. Bugüne kadar gördüğüm bütün sanat nesneleri ya bilinen bir ırksal veya ulusal akıma aitti ya da kabul edilmiş tüm akımlara bilinçle bir meydan okumaydı. Bu taç, her ikisi de değildi. Sonsuz bir olgunluk ve mükemmelliğe erişmiş, kurumlaşmış bir tekniğin ürünü olduğu açıktı, ama işitmiş ya da örneklerini görmüş olduğum –Doğu ya da Batı, eski ya da modern– bütün tekniklerden son derece farklıydı. Sanki başka bir gezegende imal edilmişti.

Bununla birlikte, çok geçmeden rahatsızlığımın, tuhaf desenlerin resmediliş şekillerinde ve matematiksel anıştırmalarında yatan ilki kadar güçlü ikinci bir kaynağı bulunduğunu gördüm. Tüm desenler uzak sırları, zaman ve uzayda tasavvur edilemez uçurumları çağrıştırıyordu, rölyeflerin tamamının

denizle ilgili olmasında uğursuz bir yan vardı. Bu rölyefler arasında, insanoğlunun bilinçaltından hiç silinmeyen ve sürekli rahatsızlık veren bazı duygulardan ayırt edilemeyen son derece iğrenç –yarı balık yarı kurbağayı anımsatan– hayali canavarlar vardı; bunlar sanki devam edegelen işlevleri korkunç, eski bazı derin hücre ve dokulardan anımsanan imgelerdi. Zaman zaman bu iğrenç balık-kurbağaların her hattının bilinmeyen ve insanlıkdışı kötülüğün en derin özüyle dolup taştığını hayal ettim.

Tacın görünüşü, Bayan Tilton tarafından anlatılan kısa ve yavan geçmişiyle tuhaf bir çelişki oluşturuyordu. Sarhoş bir Innsmouth'lu 1873 yılında tacı gülünç bir tutar karşılığında State Street'teki bir dükkâna rehin bırakmış, kısa bir süre sonra da bir kavgada öldürülmüştü. Cemiyettacı doğrudan tefeciden satın almış ve derhal değerine uygun bir şekilde sergilemişti. Etiketine muhtemelen Doğu-Hint ya da Hindiçini kökenli olduğu yazıldı, ama belli ki bu bir varsayımdı.

Tacın kökenine ve New England'da bulunuşuna ilişkin bütün olası varsayımları karşılaştıran Bayan Tilton, onun İhtiyar Kaptan Obed Marsh tarafından keşfedilen egzotik bir korsan definesinin parçası olduğuna inanma eğilimindeydi. Tacın Cemiyet'in eline geçtiğini öğrendikleri andan itibaren Marsh'ların yüksek fiyatlar önererek ısrarla onu geri almaya çalışmış olmaları ve Cemiyet'in sarsılmaz bir kararlılıkla satmayı reddetmesine karşın bu taleplerini bugün de tekrarlıyor olmaları bu görüşü kesinlikle zayıflatmamıştı.

Nazik kadın beni uğurlarken, Marsh'ların servetine ilişkin korsan teorisinin bölgenin zeki insanlarınca çok tutulmuş olduğunu açıkladı. Bayan Tilton'un –hiç görmediği– kuşkulu Innsmouth'a karşı tavrı, kültürel yozlaşmaya uğramış bir topluluğa karşı takınılan tavırdı ve Innsmouth'ta şeytana tapınıldığına dair söylentilerin, orada giderek güç kazanan ve bütün ortodoks kiliseleri yutan garip bir gizli mezhebin varlığıyla kısmen doğrulanmış olduğunu belirtti.

Bayan Tilton'un dediğine göre adı "Batıni Dagon Tarikatı" idi ve yüzyıl kadar önce Innsmouth dalyanı kurumaya yüz tuttuğunda, Doğu'dan ithal edilmiş yarı-putperest, yoz bir

mezhepti. Mezhebin basit insanlar arasında çabucak kök budak salması, dalyanın ansızın ve sürekli olarak balık kaynamaya başlaması göz önüne alındığında gayet tabiiydi; mezhep çok geçmeden karargâhını New Church Green'deki Mason Binası'na kurup, masonluğun yerini almış ve kasabadaki en etkin güç haline gelmişti.

Bütün bunlar, dini bütün bayan Tilton'a göre, kokuşmuşluğun ve viraneliğin o eski kentinden uzak durmak için mükemmel bir sebep oluşturuyor, benim içinse, yeni bir teşvik anlamına geliyordu. Mimari ve tarihsel beklentilerime şimdi de antropolojik bir heves eklenmişti ve gece geçip giderken "Y"deki küçük odamda uyumakta zorlanıyordum.

II

Ertesi sabah, saat ona doğru elimde küçük bir valiz, eski Pazar Meydanı'ndaki Hammond Eczanesinin önünde durmuş Innsmouth otobüsünü bekliyordum. Otobüsün geliş saati yaklaşırken, sokakta avare avare dolaşanların sokak yukarı yürüyüp uzaklaştıklarını ya da meydanın öte tarafındaki İdeal Yemek lokantasına girdiklerini fark ettim. Biletçi belli ki yöre halkının Innsmouth'a ve sakinlerine karşı besledikleri tiksintiyi abartmamıştı. Birkaç dakika sonra hurda mı hurda, kirli kurşuni renkte küçük bir otobüs tıngırdayarak State Street'in köşesini döndü ve kaldırıma yaklaşarak yanı başımda durdu. Bunun o otobüs olduğunu anında hissetmiştim, biraz sonra da ön camındaki yarı yarıya silinmiş *Arkham-Innsmouth-Newb'port* levhası bunu doğruladı.

Sadece üç yolcusu vardı –genç denebilecek, esmer, asık suratlı, kılıksız adamlar– otobüs durduğunda, beceriksizce ayaklarını sürüyerek inip, State Street yukarı sessizce, neredeyse sinsice yürümeye koyuldular. Sürücü de indi; alışveriş yapmak için eczaneye girerken onu izledim. Bu, biletçinin sözünü ettiği Joe Sargent olmalı, diye düşündüm ve daha ayrıntıları fark etmeye kalmadan, içimi denetlenemez ve açıklanamaz bir iğrenme dalgası kapladı kendiliğinden. Yöre halkının, bu ada-

mın sahibi olduğu ve kullandığı bir araca binmek istememesinin ya da böyle bir adamın ve hısımlarının yaşadığı bir kasabayı olabildiğince az ziyaret etmesinin çok normal olduğunu kavradım birden.

Şoför eczaneden çıktığında ona dikkatle bakarak kötü izlenimimin kaynağını belirlemeye çalıştım. En az bir seksen beş boyunda, omuzları çökük, zayıf bir adamdı; partal mavi giysiler giymiş, yıpranmış bir golf şapkası takmıştı. Yaşı otuz beş kadar olmalıydı, ama insan donuk, ifadesiz yüzünü incelemediğinde, boynunun yanlarındaki tuhaf, derin kırışıklar onu daha yaşlı gösteriyordu. Dar bir kafası, neredeyse hiç kırpıştırmadığı açık mavi, pörtlek gözleri, yassı bir burnu, geriye yatık bir alnı ve çenesi, gelişmemiş, çokgarip kulakları vardı. Dudakları kalındı; kara sarı, çiçek bozuğu yanakları uzun, kıvrık tek tük sarı kıllar dışında sakaldan yoksun ve sanki bir cilt hastalığı sonucu soyulmuş gibi yer yer garip bir şekilde düzensizdi. İri, damarlı elleri görülmedik gri-mavi bir renkteydi. Parmakları cüssesine oranla dikkati çekecek kadar küçüktü ve kocaman avucuna doğru kıvrılmaya meyyaldi. Şoför otobüse doğru yürürken, çok garip bir şekilde ayaklarını sürüdüğünü ve ayaklarının haddinden fazla iri olduğunu gördüm. Ayaklarını inceledikçe, onlara uygun ayakkabıları nasıl bulabildiğine daha çok şaşıyordum.

Bu adamdaki yağlıymış hissini veren görünüş, ondan duyduğum tiksintiyi daha da artırdı. Balıkçı rıhtımları civarında çalışmaya ya da dolaşmaya meraklı olmalıydı ve oralara has kokuyu da gittiği yerlere götürüyordu. Hangi yabancı kanı taşıdığını tahmin bile edemiyordum. Garip özellikleri Asyalı, Polinezyalı, Levanten ya da zencilere has özelliklere benzemiyordu, yine de halkın onu neden bir yabancı gibi gördüğünü anlayabiliyordum. Ben şahsen bunun yabancılıktan çok biyolojik bozulma olduğunu düşünürdüm.

Otobüste başka yolcu olmayacağını anladığımda, üzüldüm. Bu şoförle tek başına yolculuk yapmak fikrinden nedense hoşlanmadım. Ama kalkış vakti yaklaşırken, kuşkularımı bastırdım ve adamın peşi sıra otobüse bindim, bir dolar uzatarak o tek kelimeyi mırıldandım: "Innsmouth." Kırk sentlik bozuk

parayı konuşmadan geri uzatırken, beni bir an merakla süzdü. Yolculuk sırasında sahili seyretmek istediğim için şoförle aynı tarafta, ama epeyce gerilerde bir koltuk seçtim.

Sonunda külüstür otobüs sarsıntıyla hareket etti ve egzoz dumanları içerisinde State Street'in eski tuğla binalarını tangır tungur seslerle ardında bıraktı. Kaldırımlardaki insanlara baktığımda, bakışlarını otobüsten kaçırmak –ya da en azından bakar görünmemek– için garip bir istek duyuyorlar gibi geldi bana. Sonra otobüsün daha az sarsılarakilerlediği High Street'e döndük, cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilmiş görkemli konakların ve daha da eski koloni dönemi çiftlik evlerinin yanından uçar gibi geçip, Lower Green'i ve Parker River'i aşarak sonunda dümdüz uzanan sahil yoluna çıktık.

Ilık ve güneşli bir gündü; ilerledikçe kum, ayakotu ve bodur çalılıklardan ibaret manzara gitgide ıssızlaşıyordu. Pencereden mavi suyu ve Plum Island'ın kumluk sahil şeridini görebiliyordum; tuttuğumuz dar yol, Rowley ve Ipswich'e giden ana şoseden uzaklaştıktan sonra sahile iyice yaklaştık. Görünürde hiç ev yoktu; yolun durumundan buralarda pek trafik olmadığını söyleyebilirdim. Eskiyip, yıpranmış alçak telefon direkleri sadece iki tel taşıyordu. Karanın içlerine kadar sokulan ve bölgenin genel soyutlanmışlığına katkıda bulunan gelgit dereleri üzerindeki kaba saba ahşap köprülerden geçtik zaman zaman.

Arada bir, rüzgârın savurduğu kumların üstünde ölü çotuklar ve yıkık temel duvarları fark ettim ve okumuş olduğum bir tarih kitabındaki, buraların bir zamanlar bitek ve kalabalık bir yerleşim bölgesi olduğunu söyleyen o eski söylenceyi anımsadım. Buna göre, değişim, 1846 Innsmouth salgınıyla aynı anda gelmiş ve basit insanlar bunun gizli kötülük güçleriyle karanlık bir bağlantısı olduğunu düşünmüşlerdi. Aslında bunun nedeni, sahile yakın ağaçlık alanların bilinçsizce kesilmesiydi; bu, toprağı en iyi koruyucusundan yoksun bırakarak, rüzgârla savrulan kum dalgalarına yolu açmıştı.

Sonunda Plum Island'ı gözden yitirdik ve solumuzda göz alabildiğine uzanan, engin Atlantik Denizi'ni gördük. Dar yolumuz şimdi yokuş yukarı tırmanıyordu; tekerlek izleriyle oyulmuş yolun ileride gökyüzüyle buluştuğu ıssız doruğa baktı-

ğımda içimi tarifsiz bir kaygının kapladığını hissettim. Sanki, otobüs tırmanışına devamla sağlıklı toprakları ardında bırakacak ve gizemli gökyüzünün esrarıyla kaynaşacaktı. Denizin kokusu uğursuz çağrışımlarla dolmuştu ve sessiz şoförün iki büklüm, kıpırtısız sırtıyla daracık kafası gitgide daha tiksinç bir hal alıyordu. Ona baktığımda, pul pul kabuk bağlamış yüzeyinin şurasında burasında birkaç seyreksarı tüy öbeği bulunan başının arka kısmının, neredeyse yüzü kadar kılsız olduğunu gördüm.

Sonra zirveye ulaştık ve öte yanında uzanan vadiyi gördük; Manuxet Nehri, Kingsport Burnu'na ulaştıktan sonra Ann Burnu'na doğru sapan uzun uçurum hattının hemen kuzeyinde denizle buluşuyordu. Sisler içerisindeki uzak ufukta, Kingsport Burnu'nun başdöndürücü profilini seçebiliyordum; burnun tepesinde, hakkında birçok efsane anlatılan tuhaf, eski ev bulunuyordu, ama şimdilik bütün dikkatimi hemen aşağımda uzanan manzaraya vermiştim. Söylenlerle gölgelenmiş Innsmouth'la karşı karşıya olduğumu anlamıştım.

Burası birbirine yakın inşa edilmiş yapılarla dolu, geniş bir alana yayılmış bir kasabaydı, ama hayret edilecek kadar hayat belirtisinden yoksundu. Baca külâhları denizinden nadiren bir duman yükseldiği görülüyordu; üç uzun çan kulesi deniz yönündeki ufukta süssüz, boyasız birer hayal gibi yükseliyordu. Kulelerden birinin tepesi dökülmeye başlamıştı, bu kuleyle bir diğerinde saat kadranlarının bulunması gereken yerlerde birer kara delik vardı. Birbirine sokulmuş bel vermiş balıksırtı damların ve sivri üçgen çatıların çokluğu, çürümenin boyutları hakkında çok net bir fikir veriyordu ve şimdi iniş aşağı kasabaya yaklaşırken çok sayıda çatının tümden göçmüş olduğunu görebiliyordum. Bazı kabarık çatılı, kubbeli, parmaklıklı balkonlu George tarzı kare biçimi kocaman evler de vardı. Bunların çoğu sudan epeyce uzaktaydı ve bir ikisi oldukça iyi durumda görünüyordu. Üzerinde tel bulunmayan yana yatmış telgraf direkleriyle artık terk edilmiş olan paslanmış, ot bürümüş demiryolu hattının ve Rowley ile Ipswich'e giden yarı yarıya silinmiş araba yolunun bu evlerin arasından içerilere doğru uzandığını gördüm.

Çürüme en çok rıhtıma yakın yerlerde kendini gösteriyordu, ama tam ortada küçük bir fabrikaya benzeyen oldukça iyi korunmuş tuğla bir yapının beyaz çan kulesini fark ettim. Çoktandır kumla dolmuş limanı, üzerinde oturmakta olan birkaç balıkçının minnacık siluetlerini ve uç kısmındaki çoktan yıkılmış bir deniz fenerinin temellerine benzeyen kalıntıları seçmeye başladığım eski, taş bir dalgakıran çevreliyordu. Bu bariyerin iç tarafında kumlu bir dil oluşmuştu; üzerinde birkaç derme çatma kulübe, palamarla bağlanmış yassı sandallar ve şuraya buraya saçılmış ıstakoz kavanozları gördüm. Suyun derin olduğu tek yeröyle görünüyor ki, nehrin çan kuleli binanın ötesinde denize döküldükten sonra, güneye doğru yönelerek dalgakıranın ucundan okyanusla buluştuğu yerdi.

Şurada burada iskele yıkıntıları sahilden karaya doğru fırlayıp belirsiz bir çürümüşlük içinde son buluyordu; en güneydekiler en fazla çürümüşe benziyordu. Ve açık denizde uzaklarda, suyun hafifçe üzerine yükselen, kötücül çağrışımlarla dolu uzun, kara bir hat, denizin kabarmış olmasına karşın göze çarpıyordu. Burası Şeytan Kayalığı olmalıydı. Kayalığa baktıkça, o iç karartıcı iticiliğine, sanki beni çağırıyormuş gibi acayip bir duygu eklendi ve nedense bu fikir bana ilk izlenimden bile daha rahatsız edici geldi.

Yolda kimseye rastlamadık, ama şimdi kimi az kimi çok yıkık, terk edilmiş çiftliklerden geçiyorduk. Sonra, içerisinde oturulan birkaç ev fark ettim; kırık camlarına paçavralar tıkıştırılmış, döküntü dolu arka avlularına deniz hayvanı kabukları ve ölü balıklar saçılmıştı. Bir iki defa kıraç bahçelerde çalışan veya aşağıdaki balık kokulu sahilde deniz tarağı çıkaran keyifsiz bakışlı insanlar ve ot bürümüş kapı önlerinde oynayan maymun suratlı, pis çocuklar gördüm. Bu insanlar kasvetli binalardan daha rahatsız ediciydi, çünkü hemen her birinin yüzünde ve hareketlerinde, tarif etmekten ya da anlamaktan aciz olmama karşın, içgüdüsel olarak içimi tiksintiyle dolduran bir acayiplik vardı. Bir an için, bu tipik fiziksel görünüşün belirli bir korku anında ya da kasvet bastığında bir kitapta görmüş olabileceğim bazı resimleri akla getirdiğini düşündüysem de, bu bulanık anı gözümün önünden çabucak gelip geçti.

Otobüs aşağı yaklaştıkça, doğal olmaktan uzak sessizliğin ortasında kulağıma bir çağlayanın düzenli sesi çalınmaya başladı. Yolun her iki yanına sıralanmış yana yatık, boyasız evler daha sıklaşmış, ardımızda bıraktığımız yerlere göre daha kentsel bir görüntü sergilemeye başlamıştı. Önümüz sıra uzanan manzara şimdi daralıp salt bir sokak görüntüsüne indirgenmişti; yer yer parke taşı döşenmiş yolu ve bir zamanlar var olan tuğla kaldırımın kalıntılarını seçebiliyordum. Tüm evler görünüşte terk edilmişti; binalar arasında görülen boşluklardaki yarı yıkık bacalarla mahzen duvarları, yıkılmış bir binaya tanıklık ediyordu. Tasavvur edilebilecek en mide bulandırıcı balık kokusu her tarafı istila etmişti.

Çok geçmeden ara sokaklar ve kavşaklar görünmeye başladı; soldakiler asfaltsızlığın, bakımsızlığın ve çürümüşlüğün sahildeki dünyasına uzanırken, sağdakiler mazide kalmış bir ihtişamın görüntülerini sergiliyordu. Şimdiye kadar kasabada kimseyi görmemiştim, ama artık tek tük de olsa bazı binalarda oturulduğunu gösteren işaretler belirmeye başlamıştı: Şurada burada perdeli bir pencere ve kaldırıma park edilmiş külüstür bir araba. Asfalt ve kaldırımlar nispeten iyi durumdaydı; evlerin çoğu –19. yüzyıl başlarının ahşap ve tuğla yapıları– çok eski de olsa, belli ki oturulmaya uygundu. Değişmeden varlığını sürdüren geçmişin zenginliği karşısında amatör bir antikite meraklısı olarak, kokulardan duyduğum iğrenme ve tehdit ediliyor olma hissim yok oldu.

Son derece tatsız ve etkili bir izlenim edinmeden hedefime ulaşamayacaktım. Otobüs bir tür açık alana ya da her iki yanında kiliseler, merkezinde de daire şeklinde bir yeşilliğin çamurlu kalıntıları bulunan yuvarlak bir alana gelmişti ve ben sağda, ileride yer alan kavşaktaki kocaman sütunlu bir binaya bakıyordum. Bir zamanlar beyaza boyalı yapının rengi şimdi griye dönmüş ve boyası kavlamıştı; alınlıktaki siyah ve altın rengi işaretler öylesine solmuştu ki "Batıni Dagon Tarikatı" yazısını güçlükle okuyabildim. Demek ki burası yozlaşmış bir tarikata devredilmiş olan eski Mason Binası'ydı. Bu yazıyı sökmeye çalışırken, caddenin karşısından gelen boğuk ve çatlak bir çan sesi dikkatimi çekti, otobüsün benden yana pencerelerinden bakmak için hemen döndüm.

Ses, pencereleri panjurlu, zemin katı orantısızca yüksek ve diğer evlerden bariz bir şekilde eski olduğu görülen, bodur kuleli, gotik tarzı biçimsiz bir taş kiliseden geliyordu. Saatin gördüğüm tarafındaki ibreleri olmasa da, bu boğuk darbelerin on biri vurduğunu anlıyordum. Sonra birden, gerçekte ne olduğunu anlamaya kalmadan beni pençeleri arasına alan müthiş yoğun ve açıklanamaz bir dehşete kapılmama yol açan bir görüntü, zamanla ilgili tüm bu düşünceleri aklımdan sildi. Kilisenin karanlığını bir dikdörtgen şeklinde sergileyen zemin kat kapısı açıktı. Bakarken, bir şeyin, bir tek karabasan özelliğe indirgenemeyecek olması yüzünden daha da çıldırtıcı bir imgeyi beynime kazıyarak bu karanlık dikdörtgenden geçer gibi olduğunu gördüm.

Bu şey bir canlıydı –kasabanın yoğun kesimine girdiğimden bu yana şoförün dışında gördüğüm ilk canlı– ve daha düzgün bir ruh durumunda olsaydım, bunda dehşet verici hiçbir şey bulmazdım. Bir an sonra farkına vardım ki bu şey papazdı; Dagon Tarikatı'nın yerel kiliselerin ayin törenlerinde yaptığı değişikliklerden sonra papazların giymeye başlamış olmaları gereken acayip giysiler içerisindeydi. Bilincine tam olarak varmaksızın da olsa, dikkatimi ilk çeken ve içimi garip bir dehşetle dolduran şey, papazın başındaki uzun taç oldu, Bayan Tilton'un önceki akşam bana gösterdiği tacın tıpkısı bir taç. Bu, hayal gücüm üzerinde etkide bulunarak, meçhul yüze ve altındaki beceriksizce ayaklarını sürüyen cüppeli siluete meşum nitelikler atfetmeme neden oldu. Çok geçmeden, o hayal meyal anımsanan anının etkisiyle böyle korkudan titremem için bir neden bulunmadığına hükmettim. Gizemli bir yerel mezhebin, garip bir yoldan –belki bulunmuş bir defne olarak– topluluğa tanıtılmış tek tip bir başlığı, üniformasının bir parçası olarak benimsemesi doğal değil miydi?

Şimdi kaldırımlarda tek tük de olsa –yalnız başına ve iki üç kişilik sessiz gruplar halinde dolaşan– itici görünüşlü genç insanlar görünmeye başlamıştı. Eskilikten dökülen bazı evlerin alt katlarını kirli tabelalı dükkânlar işgal ediyordu; otobüs tangırtılarla ilerlerken park etmiş birkaç kamyon fark ettim. Çağlayanın sesi daha net duyulur olmuştu, tam o sırada, ileride,

üzerinde demir parmaklıklı bir karayolu köprüsü, karşı yakasında da geniş bir meydan uzanan, oldukça derin bir nehir yatağı gördüm. Tangırdayarak köprüyü geçerken iki tarafıma da bakındım ve otlu yarın kıyısında veya biraz aşağısında bazı fabrika binaları bulunduğunu gördüm. Ta aşağılarda çok bol miktarda su akmaktaydı; sağımda, nehrin üst yanında en az iki; solumda, nehrin alt yanında bir adet etkileyici çağlayan bulunduğunu görebiliyordum. Bu noktada gürültü âdeta sağır ediciydi. Sonra nehrin karşı tarafında yer alan yarım daire şeklindeki büyük meydana varıp sağa yaklaşarak, yarı yarıya silinmiş levhasından Gilman Evi olduğu anlaşılan sarı boya kalıntılı, kubbeli bir binanın önünde durduk.

Bu otobüsten inmiş olmaktan memnundum ve hemen, valizimi emanete teslim etmek üzere berbat görünüşlü otel lobisine girdim. Görünürde yalnızca bir kişi –"Innsmouth görünüşü" demeye başladığım görünüşten uzak yaşlı biri– vardı; bu otelde tuhaf şeyler görülmüş olduğunu anımsayarak, aklımı kurcalayan sorulardan hiçbirini sormamaya karar verdim. Bunun yerine, otobüsün terk etmiş olduğu meydanda ağır adımlarla gezinerek manzarayı inceden inceye ve değer biçerek inceledim.

Parke taşı döşeli meydanın bir yanı nehrin düz çizgisi, diğer yanı 1800'ler civarında inşa edilmiş eğik çatılı tuğla binaların oluşturduğu yarım çemberdi; bu çemberden güneydoğuya, güneye ve güneybatıya doğru birbirinden uzaklaşarak uzanan yollar bulunuyordu. Hepsi düşük voltajlı elektrik ampulü olan lambalar can sıkacak kadar az sayıda ve küçüktü; bu gecenin mehtaplı olacağını biliyor olmakla birlikte, planlarımın karanlık basmadan buradan ayrılmamı gerektiriyor olmasından hoşnuttum. Binaların hepsiiyi durumdaydı ve halen çalıştırılan en az on iki dükkân vardı; bunlardan biri First National zincirinden bir bakkal dükkânıydı, diğerlerine gelince, iç karartıcı bir aşevi, bir eczane, bir balık toptancısının bürosu ve meydanın en doğusunda nehre yakın bir yerde kasabanın tek endüstrisinin –Marsh Arıtım Şirketi'nin– bürosu. Ortalıkta on kadar insanla sağda solda dört beş otomobil ve kamyon görülüyordu. Buranın şehir merkezi olduğunun söylenmesi ge-

rekmiyordu. Doğuya doğru, bir zamanlar güzel olduğu anlaşılan George tarzı üç çan kulesinin yıkıntılarının arkasındaki limanın mavi parıltılarını görüyordum. Ve nehrin öte yakasında, sahile doğru, Marsh Arıtımevi olduğunu sandığım yapının üst tarafında yükselen beyaz çan kulesini gördüm.

Şu ya da bu nedenle araştırmalarıma, personeli Innsmouth'luya benzemeyen bakkal dükkânından başladım. Dükkânda on yedi yaşlarında bir çocuk vardı sadece; seve seve bilgi vereceğini düşündüren cıvıl cıvıl ve cana yakın bir çocuk olduğunu görmekten memnun oldum. Konuşmaya fazlasıyla hevesli görünüyordu, kısa sürede onun balık kokan bu yeri ve onun sinsi insanlarını sevmediğini anladım. Yabancı biriyle iki çift laf etmek onu rahatlatıyordu. Arkham'lıydı, Ipswich'li bir ailenin yanında pansiyoner kalıyor ve ne zaman fırsatını bulsa evine dönüyordu. Ailesi, Innsmouth'ta çalışmasından hoşlanmıyordu, ama onu buraya mağazalar zinciri yollamıştı; işini yitirmek istemiyordu.

Innsmouth'ta halk kütüphanesi ya da ticaret odası bulunmadığını söyledi, ama herhalde kaybolmazdım. Geldiğim yolun adı Federal idi. Bu yolun batısında eski, eli yüzü düzgün, meskûn sokaklar –Broad, Washington, Lafayette ve Adams– vardı; doğusunda ise sahile doğru uzanan yoksul semtler. Eski George tarzı kiliseleri Main Street boyunca yer alan bu semtlerde bulabilirdim, ama bunların hepsi çoktan terk edilmişti. Halkın asık suratlı ve düşmanca tavırları yüzünden en iyisi buralarda –özellikle de nehrin kuzeyinde– pek göze çarpmamaktı. Bazı yabancıların kaybolduğu bile oluyordu.

Bazı yerler, delikanlının kendisine pahalıya patlayan deneyimler sonunda öğrendiği gibi, neredeyse yasak bölgelerdi. Sözgelimi Marsh Arıtımevi civarında, hâlâ kullanılmakta olan kiliselerden herhangi biri civarında ya da New Church Green'deki sütunlu Dagon Tarikatı Binası civarında dolaşmaya gelmezdi. Bu kiliseler çok tuhaftı – hepsi de, başka yerlerdeki aynı adı taşıyan mezheplerce şiddetle reddedilmişti ve dünyanın en garip giysilerini giyinip en garip ayinlerini yapıyordu. Bu dünyada –bir tür– bedensel ölümsüzlüğe yol açan bazı hayret verici dönüşümleri de ima eden inançları, kabul edilmiş dini esaslara

aykırı ve gizemliydi. Delikanlının bağlı olduğu kilisenin papazı –Arkham'daki Asbury M. E. Church'ten Dr. Wallace– Innsmouth'ta kesinlikle hiçbir kiliseye devam etmemesini sıkı sıkıya tembihlemişti.

Innsmouth'lulara gelince – delikanlı onları nasıl değerlendireceğini pek bilemiyordu. İnlerinde yaşayan hayvanlar kadar sinsiydiler ve ortalıkta nadiren görünüyorlardı ve kafalarına estikçe çıktıkları balık avı dışında nasıl vakit geçirdiklerini insan tasavvur bile edemiyordu. Belki de –tükettikleri kaçak içki miktarına bakılırsa– bütün günü alkolün verdiği uyuşukluk içinde geçiriyorlardı. Bir tür arkadaşlık ve anlayış içerisinde – sanki daha tercih edilebilir başka bir evrene girebiliyorlarmış gibi bu dünyayı küçümseyerek– somurtuk suratlarla bir araya toplanıyorlardı. Dış görünüşleri –hele bir defa olsun kırptıklarını kimsenin görmediği o dik dik bakan gözleri– kesinlikle şok ediciydi; sesleriyse iğrençti. Geceleri –özellikle de 30 Nisan ve 31 Ekim'e[162] denk gelen ana ya da diriliş festivallerinde– kiliselerde söyledikleri ilahileri işitmek çok korkunçtu.

Suya çok düşkündüler; nehirde ve limanda bol bol yüzüyorlardı. Şeytan Kayalıkları'na sık sık yüzme yarışı yapılıyordu ve ortalıktaki herkes bu çetin spora katılacak kadar sağlıklı görünüyordu. İnsan bu hususu düşündüğünde, ortalıkta görülenlerin genellikle oldukça genç insanlar olduğunu ve bunlardan daha yaşlıca olanların daha kötü göründüğünü fark ediyordu. İstisnalar da yok değildi; bunlar genellikle, oteldeki yaşlı kâtip gibi hiçbir anormallik izi taşımayan insanlardı. İnsan doğrusu, Innsmouth'un çoğunluğunu oluşturan yaşlı insanlara ne olduğunu ve "Innsmouth görünüşü"nün geçen yıllarla güçlenen tuhaf ve sinsi bir hastalık olup olmadığını merak ediyordu.

Olgunluğa ermesinden sonra bir tek bireyde böylesine büyük ve köklü –kafatasının şekli gibi çok temel kemik değişiklik-

162) 30 Nisan: Mayıs Arefesi; 31 Ekim akşamı: Halloween (bazen '*All Hallow's Eve*' olarak da geçer). Bütün Azizler Yortusu'ndan önceki akşam. Cadılar Sabbatının dört önemli kutlamasından ikisi olan *Halloween ve Mayıs Arefesi*, (diğer ikisi Candlemas ve Lammas'tır) Kelt kabilelerinin iki büyük festivalidir. Daha fazla bilgi için James George Frazer'ın *Altın Dal*'ına bakılabilir. (ç.n.)

lerini de içeren– anatomik değişiklikleri, elbette ancak çok ender görülen bir hastalık doğurabilirdi; ama, bu durum bile, hastalığın bir bütün olarak görünür özelliklerinden daha şaşırtıcı ve duyulmamış değildi. Böyle bir konuda kesin sonuca ulaşmanın zorluğuna işaret etti delikanlı, çünkü insan Innsmouth'ta ne kadar uzun süre yaşarsa yaşasın yerli halktan kimseyi hiçbir zaman şahsen tanıyamıyordu.

Delikanlı, ayrıca, ortalıkta görülen en kötü durumdaki hastalardan daha kötü durumdaki insanların bir yerlerde kilit altında tutulduğuna inanıyordu. İnsanlar bazen en acayip türden çığlıklar işitiyordu. Nehrin kuzeyinde, sahildeki yıkıldı yıkılacak kulübeler, rivayete göre, gizli tünellerle birbirlerine bağlıydı; böyle olunca da gözlerden uzak tutulan anormal kişiler için gerçek bir ağıl oluşturuyordu. Bu yaratıkların hangi yabancı kana –varsa tabii– sahip olduklarını söylemek olanaksızdı. Bazen dışarıdan biri veya bir resmi görevli geldiğinde, bazı çok itici görünüşlü kişileri gözden uzak tutuyorlardı.

Yerli halka burayla ilgili sorular sormak, dedi bana bilgi veren çocuk, bir işe yaramazdı. Konuşacak tek kişi, kasabanın kuzey kıyısındaki yoksullarevinde yaşayan ve bütün zamanını yürüyüşler yaparak ya da itfaiye istasyonu civarında aylaklık ederek geçiren çok yaşlı, ama normal görünüşlü bir adamdı. Zadok Allen adındaki bu ak saçlı adam 96 yaşındaydı ve kasabanın ayyaşı olmanın yanı sıra biraz da kafadan çatlaktı. Zadok, bir şeyden korkuyormuş gibi sürekli olarak omzunun üzerinden geriye bakan ve ayık olduğu zamanlar yabancılarla konuşmaya asla ikna edilemeyen tuhaf, sinsi bir yaratıktı. Bununla birlikte en gözde zehiri ikram edildiğinde direnemiyordu ve bir kez sarhoş oldu mu en şaşırtıcı anı parçalarını anlatmaktan geri durmuyordu.

Bununla birlikte, ondan, öyle dişe dokunur bir bilgi elde etmenin olanağı yoktu, çünkü hikâyelerinin tümü çılgınca şeylerdi ve kendi altüst olmuş imgeleminden başka bir kaynağı olamayacak, olanaksız mucizelerle dehşet verici şeylere yapılan eksik imalarla doluydu. Bugüne kadar ona inanan çıkmadı, ama yerli halk onun içip içip yabancılarla konuşmasından hiç hoşlanmıyordu ve ona sorular sorarken görülmek her zaman em-

niyetli değildi. En çılgın söylenti ve hayallerin bir bölümü muhtemelen ondan kaynaklanıyordu.

Kasaba halkından olmayıp burada oturan çok sayıda insan, zaman zaman çok korkunç şeyler görmüş olduklarını bildirmiştir, ama ihtiyar Zadok'un öyküleri ve ecüş bücüş kasaba sakinleri arasında böylesi hayaller görmelerinde şaşacak bir yan olmasa gerek. Bu yabancılardan hiç biri geç saatlere kadar dışarıda kalmazdı, çünkü hepsi de böyle yapmanın pek akıllıca olmayacağını hissederdi. Ayrıca, sokaklar mide bulandıracak denli karanlıktı.

İş hayatına gelince – balığın bolluğu neredeyse tekinsizdi elbette, ama kasabalılar bundan giderek daha az yararlanır olmuşlardı. Üstüne üstlük fiyatlar düşüyor, rekabet artıyordu. Hiç kuşkusuz kasabanın asıl işi, ticari bürosu, bulunduğumuz yerin birkaç blok doğusundaki meydanda bulunan arıtımeviydi. İhtiyar Marsh hiç ortalıkta görünmüyordu, ama bazen perdeleri çekilmiş, kapalı bir arabayla işyerine gidiyordu.

Marsh'ın dış görünüşünün ne kadar değiştiği hususunda her türden rivayet almış başını yürümüştü. Bir zamanlar şık giyinmeye düşkün birisi olan Marsh, çarpık çurpuk bedenine tuhaf bir şekilde uydurulmuş Edward tarzı frak giyiniyordu hâlâ. Oğulları eskiden meydandaki büroyu yönetiyorlardı, ama şu son zamanlarda işlerin yükünü daha genç kuşağa devrederek gözden ırak durmaya başlamışlardı. Oğulları ve kızkardeşleri, özellikle de daha yaşlı olanları çok tuhaf görünmeye başlamıştı; sağlık durumlarının her geçen gün daha da kötüye gittiği söyleniyordu.

Marsh'ın kızlarından birisi, o garip taçla aynı egzotik gelenekten çok sayıda mücevher takıp takıştıran son derece itici, sürüngen görünüşlü bir kadındı. Bana bilgi veren çocuk, mücevherleri birçok defa görmüş ve onların korsanlara ya da şeytanlara ait aynı gizli defineden geldiğini işitmişti. Din adamları da –veya rahipler ya da bugünlerde ne deniyorsa– bu tür süsleri başlık olarak giyiniyorlardı, ama insan onları çok ender görüyordu. Innsmouth'ta daha birçok mücevher olduğu söylentilerine karşın, delikanlı başka mücevher görmemişti.

Marsh'lar kasabanın yüksek tabakasından diğer üç aileyle –Waite'ler, Gilman'lar ve Eliot'lar– birlikte tam anlamıyla in-

zivaya çekilmişlerdi. Bu aileler Washington Caddesi üzerindeki kocaman evlerde yaşıyorlardı; bu evlerden birçoğunun, fiziksel görünüşleri insan içine çıkmaya elvermediğinden, resmi makamlara öldükleri bildirilen bazı akrabalarını gizlice barındırdıklarına dair söylentiler vardı.

Sokak tabelalarının çoğunun yerinde yeller estiğini söyleyen delikanlı, yararlanmam için kasabanın önemli yerlerini gösteren kabataslak ama yeterince ayrıntılı bir haritasını çizdi. Haritaya kısa bir an göz attıktan sonra, çok işime yarayacağına emin oldum ve binlerce teşekkürle cebime koydum. Gördüğüm tek lokantanın pisliğinden tiksinmiş olduğumdan, daha sonra öğle yemeği olarak yemek üzere bol miktarda peynirli kraker ve zencefilli gofret satın aldım. Programımı, belli başlı sokakları arşınlamak, karşılaşacağım buralı olmayan insanlarla konuşmak ve akşam sekizde Arkham'a kalkan otobüse yetişmek şeklinde çizdim. Kasabanın, toplumsal çürümenin önemli ve aşırı bir örneğini oluşturduğunu görebiliyordum, ama sosyolog olmadığımdan gözlemlerimi daha çok mimari alanla sınırlı tutacaktım.

Böylece Innsmouth'un gölgelerle kararmış, dar sokaklarında sistemli ama şaşkın turuma başladım. Köprüyü aşıp, nehrin alt yanındaki çağlayanın gümbürtüsüne doğru yönelerek, tuhaf bir şekilde bir sanayi tesisinin gürültüsünden yoksun olduğu görülen Marsh Arıtımevi'nin yakınından geçtim. Bu bina, birçok yolun buluştuğu bir kavşağın –bu kavşağın eski şehir merkezi olup, Bağımsızlık Savaşı'ndan sonra yerini bugünkü Şehir Merkezine bıraktığını sanıyorum– ve bir köprünün yakınındaki sarp bir eğimle nehre doğru inen yarın kıyısında bulunuyordu.

Derin nehir yatağını, Ana Cadde üzerindeki köprüden yeniden aştım ve korkudan tüylerimi diken diken eden son derece ıssız bir bölgede buldum kendimi. Birbirine sokulmuş, bel vermiş balıksırtı damlar gökyüzüne karşı zikzaklar çizen fantastik bir siluet oluşturuyor; bu siluetin üzerinde eski bir kilisenin tepesi yıkılmış çan kulesi korkunç bir hayal gibi yükseliyordu. Ana Cadde üzerindeki bazı evlerde oturuluyordu, ama evlerin çoğunluğu tahtalar çakılarak sıkı sıkıya kapatılmıştı. Asfaltsız

yan sokaklardan aşağı, terk edilmiş kulübelerin esner gibi ardına kadar açık karanlık pencerelerini görüyordum; kulübelerin birçoğu temellerinin yer yer yıkılmış olması yüzünden tehlikeli ve tanımlanamaz açılar yapacak şekilde yan yatmıştı. Bu pencereler öylesine hayalet gibi bakıyorlardı ki doğuya dönüp sahile doğru yürümek yürek istiyordu. Evlerin sayısı tam anlamıyla viran bir kent oluşturacak kadar arttığında, terk edilmiş bir evin yarattığı dehşet duygusunun aritmetik olmaktan çok geometrik bir şekilde arttığı kesindi. Böylesine ölümü çağrıştıran ve kuşkuyla insanı süzen sonsuz sokakların görüntüsü ve örümcek ağlarına, anılara ve fatih solucana teslim olmuş birbiriyle ilintili sonsuz sayıda karanlık kompartmanlar düşüncesi, en sağlam felsefenin bile dağıtamayacağı çok derin izler bırakan korku ve iğrenmeye yol açar.

Fish Caddesi, üzerinde hâlâ mükemmel durumda birçok tuğla ve taş ambar binası bulunması bakımından farklılık gösterse bile Ana Cadde kadar terk edilmiş durumdaydı. Water Caddesi'ne gelince, bir zamanlar rıhtımların bulunduğu yerlerdeki büyük boşluklar dışında Fish Caddesi'nin âdeta kopyasıydı. Ne uzak dalgakıranın üzerindeki birkaç balıkçı dışında bir allahın kulunu gördüm, ne de sahilde çatlayan dalgaların sesinden ve Manuxet üzerindeki çağlayanların gümbürtüsünden başka ses duydum. Kasaba gitgide daha fazla sinirlerime dokunuyordu; dönüşte sallantılı Water Caddesi köprüsünden geçerken omzumun üzerinden kaçamak bakışlar attım geriye. Fish Caddesi köprüsü, haritaya göre yıkıktı.

Nehrin kuzeyinde sefil bir hayatın izleri –Water Caddesi'nde faal halde balık paketleyen işlikler, şurada burada tüten bir baca, onarılmış bir dam, belirsiz bir kaynaktan ara sıra işitilen sesler ve kasvetli sokaklarda, asfaltsız patikalarda ayaklarını sürükleyen birkaç kişi– vardı, ama bu bana güneyin ıssızlığından daha bunaltıcı geliyordu. Her şeyden önce, insanlar kasabanın merkezine yakın yerlerde yaşayanlardan daha iğrenç ve anormal görünüşlüydü ve birçok defa tam olarak nereye koyacağımı bilemediğim son derece fantastik bir şeyleri fena halde anımsattılar bana. Hiç kuşku yok ki Innsmouth'lulardaki yabancı kan burada, iç bölgelere göre daha kuvvetliydi –tabii

eğer "Innsmouth görünüşü" bir kan meselesinden çok bir hastalık değilse; bu durumda da bu yörede daha ağır vakalar var demekti.

Beni rahatsız eden bir ayrıntı, duyduğum birkaç zayıf sesin dağılımıydı. Bu seslerin doğal olarak içerisinde oturulduğu anlaşılan evlerden gelmesi gerekiyordu, ama cephesi tahtalar çakılarak sıkı sıkıya kapatılmış evlerden en güçlü şekilde duyuluyordu. Gıcırtılar, koşuşturma sesleri ve kuşku uyandırıcı boğuk sesler geliyordu; bir rahatsızlık duygusuyla bakkal dükkânındaki çocuğun varlığını ileri sürdüğü gizli tünelleri düşündüm. Ansızın kendimi, kasabalıların seslerinin neye benzediğini merak eder durumda buldum. Bu mahallede şimdiye kadar hiç konuşma işitmemiştim ve bundan tarifsiz kaygı duyuyordum.

Sadece Ana Cadde'deki ve Church Caddesi'ndeki güzel ama harap durumda iki kiliseye şöyle bir göz atacak kadar durduktan sonra bu sefil sahil semtinden çıkmak için acele ettim. Bir sonraki hedefim doğal olarak New Church Green idi, lakin başındaki o tuhaf taç bulunan anlatılmaz derecede korkutucu rahip ya da papazı zemin katında gördüğüm kilisenin önünden bir daha geçme düşüncesine nedense dayanamıyordum. Bundan başka, bakkal dükkânındaki çocuk, kiliselerin ve Dagon Tarikatı binası civarlarının yabancılar için tavsiye edilmediğini söylemişti.

Bu kararım uyarınca Ana Cadde'den kuzeye doğru yürüyerek Martin Caddesi'ne ulaştım, sonra içeriye dönerek Federal Cadde'yi New Church Green'in kuzeyinden emniyetle aştım ve kuzeydeki Broad, Washington, Lafayette ve Adams caddelerinin oluşturduğu kokuşmuş soylular semtine girdim. Bu gösterişli eski caddeler bakımsız ve çok kötü görünüyor olsa da karaağaçların gölgelediği ağırbaşlılıklarını büsbütün yitirmemişti. Bir o konağa, bir ötekine bakıyordum; konakların çoğunluğu ihmal edilmiş avlular içerisinde harap durumdaydı ve tahtalar çakılarak kapatılmıştı, ama her caddede bir iki tanesinde oturulduğunu gösteren işaretlere rastlanıyordu. Washington Caddesi'nde çok bakımlı çim ve bahçeleriyle mükemmel durumda yanyana dört beş ev vardı. Bunlardan en gösterişlisinin

–Lafayette Caddesi'ne kadar uzanan geniş taraçalı tarhları bulunan evin–arıtımevinin dertli sahibi İhtiyar Marsh'ın evi olduğuna hükmettim.

Bütün bu caddelerde bir tek canlı görünmüyordu ve Innsmouth'ta niçin hiç kedi ve köpek bulunmadığı kafama takıldı. Beni şaşırtan ve rahatsız eden başka bir şey de, bazı çok iyi durumdaki evlerde bile, birçok üçüncü kat ve tavanarası penceresinin pancurlarının sıkı sıkıya kapalı olmasıydı. Gizlilik ve sır saklayıcılık, yabancılaşmanın ve ölümün bu suskun kentinde genel kabul görmüşe benziyordu ve o hiç kapanmayan gözler tarafından gizliden gizliye gözetlenmekte olduğum duygusundan bir türlü kurtulamıyordum.

Sol tarafımdaki bir çan kulesi çatlak bir sesle üçü vururken korkuyla titredim. Bu seslerin geldiği bodur kiliseyi gayet iyi anımsıyordum. Washington Caddesi'ni nehre doğru takip ederek eski sanayi ve ticaret merkezinin yeni bir bölgesine çıktım; ilerideki fabrika kalıntılarını ve daha başka yıkıntıları gördüm; eski bir demiryolu istasyonuyla daha ötede, sağ tarafıma düşen derin nehir yatağının üzerindeki üstü kapalı köprünün izleri dikkat çekiyordu.

Önümde duran güvenilmez köprünün üstünde bir uyarı tabelası vardı, ama tehlikeyi göze alarak, bir kez daha, hayat izlerinin yeniden belirdiği güney yakasına geçtim. Ayaklarını sürüyen sinsi yaratıklar esrarlı tavırlarla gözlerini bana dikerken, daha normal yüzler soğuk ve meraklı bakışlarla süzdüler beni. Innsmouth hızla çekilmez bir yer haline geliyordu; o meşum otobüsün hâlâ çok uzaktaki kalkış saati gelmeden Arkham'a kalkacak bir araç bulma umuduyla Paine Caddesi'nden Meydan'a yöneldim.

Solumda kalan yıkık itfaiye istasyonunu işte o zaman gördüm ve binanın önündeki bir banka oturmuş, kılıksız ama normal görünüşlü iki itfaiye eriyle konuşan kırmızı suratlı, darmadağınık sakallı, sulu gözlü ve paçavralar içindeki yaşlı adamı fark ettim. Bu yarı kaçık, içkici, doksanlık adam, hiç kuşkusuz, Innsmouth hakkında ve Innsmouth'taki kuşku verici olaylar hakkında inanılmaz, korkunç hikâyeler anlatan Zadok Allen'di.

III

Planlarımdan caymama sebep olan şey, şeytanın ta kendisi – ya da karanlık, gizli güçlerin alaycı çekim kuvveti– olmalıydı. Gözlemlerimi sırf mimariyle sınırlandırmaya çoktan kararvermiş ve o sırada bu cerahatli ölüm ve çürümüşlük kentinden bir an önce uzaklaşmak için aceleyle Meydan'a koşturuyordum, ama ihtiyar Zadok Allen'i görmek zihnimde yeni eğilimler oluşturdu ve adımlarımı kararsızlıkla yavaşlattım.

Yaşlı adamın çılgın, birbirini tutmaz ve inanılmaz efsaneler anlatmaktan başka bir şey yapmadığı söylenerek, onunla konuşurken görülmenin güvenli olmadığı konusunda uyarılmıştım, ama gemilerin ve fabrikaların ilk günlerine kadar uzanan anılarıyla bu yaşlı adamın kasabanın çürümesinin tanığı olduğu düşüncesi, hiçbir mantığın karşı koyamayacağı kadar beni çekiyordu. Ne de olsa, en tuhaf ve en çılgın efsaneler, hakikatlere dayanan semboller ya da alegorilerdir – ve ihtiyar Zadok, Innsmouth civarında doksan yıldır olup biten her şeyi görmüş olmalıydı. İçimde alevlenen merak, sağduyuma baskın çıktı ve gençliğin verdiği kendini beğenmişlikle, muhtemelen viski yardımıyla yaşlı adamın ağzından alabileceğim karmakarışık, abuk sabuk hikâyelerden, gerçek bir tarihin özünü çıkarabileceğim hayaline kapıldım.

Zadok'a o sırada ve orada yaklaşamayacağımı biliyordum, çünkü itfaiye erleri mutlaka fark edip karşı çıkarlardı. Bunun yerine, bakkal dükkânındaki çocuğun, bol bulunduğunu söylediği bir yerden biraz kaçak içki bulabilirim diye düşündüm. Sonra itfaiye istasyonu civarında aşikâr bir kayıtsızlıkla aylak aylak dolaşır, ihtiyar Zadok sık sık yaptığı gibi dolaşmaya çıktığında önüne çıkardım. Delikanlı, Zadok'un pek yerinde duramadığını, itfaiye istasyonu civarında nadiren bir iki saatten fazla oturduğunu söylemişti.

Meydanın hemen ötesinde Eliot Caddesi'ndeki pis bir tuhafiye dükkânının arka odasından bir litrelik bir şişe viskiyi, ucuza olmasa da, kolayca elde ettim. Hizmet veren pis görünüşlü adam "Innsmouth görünüşü"ne sahip olmakla birlikte davranışları oldukça uygarcaydı; belki zaman zaman kasabaya

gelen cümbüşe meraklı yabancı –kamyoncular, altın alıcıları, vb.– müşterilere alışkındı.

Tekrar Meydan'a döndüğümde, şansın benden yana olduğunu gördüm, çünkü ayaklarını sürüyerek Gilman Evi'nin köşesinden Paine Caddesi'ne döndüğünü gördüğüm uzun, zayıf, kılıksız adam ihtiyar Zadok Allen'den başkası değildi. Planım uyarınca, yeni satın aldığım şişeyi sallayarak dikkatini çektim ve biraz sonra, düşünebileceğim en ıssız bölgeye doğru gitmek üzere Waite Caddesi'ne dönerken, onun da ayaklarını sürüyerek ve istekle peşim sıra geldiğini fark ettim.

Yolumu, bakkal çocuğun hazırladığı haritaya göre tayin ediyor ve daha önce ziyaret etmiş olduğum tamamen terk edilmiş güney sahil bölgesine gitmeyi hedefliyordum. Görünürde sadece uzak dalgakıran üzerindeki balıkçılar vardı; birkaç ada güneye doğru gitmek suretiyle bunların görüş alanından çıkar ve terk edilmiş bir rıhtımda oturacak iki kişilik bir yer bulup kimse tarafından görülmeden ihtiyar Zadok'u istediğim kadar sorguya çekebilirdim. Daha Ana Cadde'ye çıkmaya kalmadan, arkamdan "Hey, Bayım!" diye seslenen zayıf ve hırıltılı sesi duydum ve yaşlı adamın bana yetişip litrelik şişeden kocaman yudumlar almasına izin verdim.

Her yere egemen olan ıssızlığın ve çılgınca yan yatmış yıkıntıların arasında yürürken yaşlı adamın ağzını aradım, ancak dilinin beklediğim kadar çabuk çözülmediğini fark ettim. En sonunda, ufalanmakta olan tuğla duvarların arasında denize doğru uzanan ot bürümüş bir açıklık gördüm; ötesinde yabani ot bürümüş toprak ve taştan bir iskele bulunuyordu. Denize yakın, yosun kaplı taş yığınları oturulmaya elverişli görünüyor ve kuzeydeki yıkık bir antrepo, bulunduğumuz yeri olası tüm bakışlardan koruyordu. Buranın uzun sürecek gizli bir sohbet için ideal bir yer olduğunu düşünerek yol arkadaşımın önüne düştüm ve dar sokaktan aşağı inip yosunlu taşlar arasında oturulacak bir yer seçtim. Ölüm ve terk edilmişlik havası korkunç, balık kokusu dayanılmazdı, ama hiçbir şeyin beni caydırmasına izin vermemeye kesin kararlıydım.

Arkham'a saat sekizde kalkacak otobüse yetişeceksem, önümde yaklaşık dört saat vardı; yaşlı akşamcıya ufak ufak içki

verirken, ben de kendi gösterişsiz öğle yemeğimi atıştırdım. İçki ikram ederken ölçüyü kaçırmamaya özen gösteriyordum, çünkü alkolle dili çözülen Zadok'un sızmasını istemiyordum. Bir saat sonra, dilinin çözüleceğinin işaretlerini vermeye başladı ama hâlâ Innsmouth'a ve gölgeli geçmişine ilişkin sorularıma kaçamak yanıtlar verdiğini görmek bende hayal kırıklığı yaratıyordu. Güncel konular üzerinde saçma sapan sözler ediyor, gazeteleri iyi takip ettiğini ve kasaba tarzı tumturaklı sözlerle felsefe yapmaya olan eğilimini açığa vuruyordu.

İkinci saatin sonuna doğru, bir litrelik viskimin elde etmek istediğim sonuç için yeterli olmayacağını düşünmeye başladım ve Zadok'u orada bırakarak gidip biraz daha içki bulmamın yerinde olup olmayacağını merakeder oldum. Ama tam o sırada şans, benim sorularımın başlatamadığı konuşmayı başlattı; hırıltılı ihtiyarın daldan dala atlayan konuşması, öne doğru eğilmeme ve kulak kesilmeme yol açan bir mecraya girdi. Benim sırtım balık kokulu denize dönüktü, ama onun yüzü denize bakıyordu ve etrafta gezinen bakışları, o sırada bütün haşmetiyle suyun üzerinde belirmiş olan uzaklardaki Şeytan Kayalığı'nın alçak hattına takıldı bir nedenle. Gördüğü şey hoşuna gitmemiş olmalıydı, çünkü epey bir sövüp saydıktan sonra, çok bilmiş bir edayla benden yana bakıp sırlarını fısıldamaya başladı. Bana doğru eğildi, ceketimin yakasını tuttu ve yılan gibi ıslık çalan bir sesle aşağıdaki yanlış anlaşılması olanaksız şeyleri anlattı.

"Her şey burada başladı – derin denizin başladığı yerdeki bu melanet yuvasında. Cehennem kapısı – hiçbir sesin ulaşamadığı derinliklere baş aşağı iniş. İhtiyar Kaptan Obed yaptı bunu – Güney Denizi Adaları'nda kendisi için hiç de iyi sonuçlar doğurmayacak şeyler bulan Kaptan Obed.

O sıralarda herkesin işi kötüye gidiyordu. Ticaret azalıyor, fabrikalar –hatta yenileri bile– müşteri yitiriyordu; erkeknüfusumuzun en iyileri hükümet izniyle savaşan bir korsan gemisinde 1812 Savaşı'nda[163] öldürülmüş ya da *Elizy* briki ve *Ranger* uskunasıyla –her ikisi de Gilman'a ait gemiler– kaybolmuştu.

163) 18 Haziran 1812'de İngiltere'ye karşı ilan edilen savaş. (ç.n.)

Obed Marsh'ın denizde üç gemisi vardı: *Columby* perkendesi, *Hetty* briki ve *Sumatry Queen* barkası. Her ne kadar Esdras Martin'in *Malay Bride* adlı barkentini[164] ta yirmisekize kadar iş yapmaya devam etmişse de Doğu-Hint Adaları ve Pasifik'le ticareti sürdüren sadece Obed'di.

Kaptan Obed gibisi hiç görülmemiştir – Şeytanın arka bacağı! Heh, heh! Onun yabancı memleketler hakkında anlattıklarını hatırlıyorum, sonra Hıristiyan toplantılarına gidip uysallıkla ve alçakgönüllükle onca yüke katlanan insanlara aptal dediğini de. İnsanların Hint Adaları'ndaki gibi –yaptıkları fedakârlıklara karşılık onlara iyi balık getiren ve dualarına gerçekten yanıt veren– başka Tanrılar edinmesinin daha yerinde olacağını söylüyordu.

Obed'in ikinci kaptanı Matt Eliot da çok şey anlatıyordu, ancak o insanların kâfirce işler yapmasına karşıydı. Othaheite'nin doğusundaki bir adadan söz ettiydi; burada insanların bildiği tüm yıkıntılardan daha eski ve Carolines adalarından Ponape'de[165] bulunanlara benzeyen ama Paskalya Adası'ndaki[166] büyük heykeller gibi suratlar oyulmuş birçok taş yıkıntının bulunduğunu söyledi. Bu adanın yakınlarında, üzerine farklı figürler oyulmuş daha başka yıkıntıların bulunduğu bir başka volkanik ada daha varmış; yıkıntılar bir zamanlar su altında kalmış gibi aşınmışlarmış ve bütün yüzeyleri çok korkunç canavar resimleriyle kaplıymış.

Matt'ın dediğine göre, bayım, adalılar istemedikleri kadar balığa sahipmiş ve tuhaf bir çeşit altından yapılmış ve küçük adadaki yıkıntıların üzerindeki canavar resimlerine benzer resimlerle –sanki insanmış gibi her türlü konumda çizilmiş bir tür balık benzeri kurbağa ya da kurbağa benzeri balık resimleriyle– süslü bilezikler, pazubentler ve başlıklar takıyorlarmış. Bütün bu zımbırtıları nereden bulduklarını onlardan kimse öğrenememiş ve tüm diğer yerliler, en yakındaki adalarda bile balık

164) Barkentin: Brigantin'in bir başka söyleniş şekli. Üç veya daha fazla direkli yelkenli gemi. (ç.n.)

165) Ponape ya da Polnipei: Mikronezya Federal Devletleri'nin bir parçasını oluşturan Carolines adasının doğusunda küçük bir ada. (ç.n.)

166) Paskalya Adası: Güney Pasifik'te Şili'ye ait küçük bir ada. Volkanik kayalardan oyulmuş gizemli heykel başlarıyla ünlü. (ç.n.)

namına bir şey bulunmazken onların nasıl olup da bu kadar bol balık yakalayabildiklerine şaşıyorlarmış. Matt'ın kendisi de bunu merak ediyormuş, Kaptan Obed de. Obed, bundan başka, eli yüzü düzgün yerlilerden birçoğunun her geçen yıl ortalıktan temelli kaybolduğunu ve ortalıkta pek fazla yaşlı insan bulunmadığını da fark eder; ayrıca, bu insanlardan bazılarının bir Kanaka[167] için bile fazlasıyla tuhaf göründüğünü düşünür.

Hakikati bu kâfirlerin ağzından almak Obed'in epey zamanını aldı. Bilmiyorum nasıl becerdi, ama taktıkları o altına benzer şeylerin alışverişiyle başladı işe. Bu şeylerin nereden geldiğini ve daha fazla temin edip edemeyeceklerini sordu onlara ve sonunda hikâyeyi yaşlı şeften –Walakea'ydı adı– öğrendi. O yaygaracı iblise Kaptan Obed'den başka kimse inanmazdı, ama kaptan insanları bir kitap gibi okurdu. Heh, heh! Şimdi anlattığımda da kimse bana inanmıyor –senin de Obed gibi, insanın içine nüfuz eden keskin gözlerin olduğunu görüyorum ama– senin de inanacağını sanmıyorum, genç adam."

Yaşlı adamın fısıltısı neredeyse duyulmaz olmuştu; hikâyesinin bir sarhoşun sayıklamalarından başka bir şey olmadığını biliyor olmakla birlikte, ses tonundaki iniş çıkışlarda varlığını hissettiğim korkunç ve uğursuz bir şeyler, korkuyla titrememe yol açtı.

"Obed, dünyada insanların çoğunun hiç duymadığı, duysa bile inanmayacağı şeyler olduğunu öğrendi. Öyle görünüyordu ki bu Kanakalar, delikanlılarından ve genç kızlarından bir yığınını denizaltında yaşayan bir tür Tanrıya kurban ediyor ve karşılığında da her türlü lütfa kavuşuyorlardı. Onlarla, üzerinde acayip kalıntılar bulunan küçük adada karşılaşmışlardı; öyle anlaşılıyor ki kurbağa-balık canavarlara ait o korkunç resimler bu yaratıkların resimleriydi. Bunlar belki de bütün denizkızı hikâyelerinde geçen ve böylesi hikâyeleri başlatan mahlûklardandı. Onların deniz dibinde çeşit çeşit kentleri vardı ve bu ada da oradan yükselmişti su yüzeyine. Görünüşe göre, ada ansızın su yüzeyine çıktığında, o yaratıklardan bazıları taş binalarda sağ idi. Kanakalar onların orada dipte olduğundan böy-

167) Kanaka: Hawaii Adalarının yerlisi; Büyük Okyanus adalısı. (ç.n.)

lece haberdar oldular. Korkularını bastırır bastırmaz işaretlerle konuşmaya başladılar ve çok geçmeden bir pazarlıkta uyuştular.

Bu yaratıklar insan kurbanlardan hoşlandılar. Çağlar önce insan kurbanları olmuştu, ama bir zaman sonra yukarı dünyayla bağları kopmuştu. Kurbanlara ne yaptıkları benim söyleyebileceğim bir şey değil; sanmam ki Obed de bunu kafasına takmış olsun. Ama putperestler için fark etmiyordu, çünkü zor zamanlardan geçiyorlardı ve tam anlamıyla umutsuz bir durumdaydılar. Deniz yaratıklarına olabildiğince düzenli olarak yılda iki defa –Mayıs Arefesi'nde ve Halloween'de– belli sayıda genç insan veriyorlardı, bir de kendi yaptıkları oymalı ıvır zıvırlardan veriyorlardı. Buna karşılık yaratıklar da bolca balık –denizin her tarafından sürükleyip getiriyorlardı– ve ara sıra birkaç tane o altına benzer şeylerden vermeyi vaat ettiler.

Dediğim gibi, yerliler yaratıklarla küçük volkanik adada karşılaştılar – kurbanları ve ıvır zıvırlarını kanolarla oraya götürüyor, geri dönerken altına benzer mücevherler getiriyorlardı. Başlangıçta yaratıklar asla ana adaya gitmediler, ama bir zaman sonra bunu ister oldular. Halkın içine girmeyi ve büyük günlerde –Mayıs Arefesi ve Halloween– yapılan ayinlere katılmayı özlemiş oldukları anlaşılıyor. Gördüğün gibi suyun hem içinde hem dışında yaşayabiliyorlardı –yani senin anlayacağın, ikiyaşayışlıydılar. Kanakalar onlara, varlıklarından haberdar olacak olurlarsa diğer adalıların onları yok etmek isteyeceklerini anlattılar, ama onlar buna aldırış etmediklerini, zahmeti göze alırlarsa bütün insan soyunun kökünü kurutabileceklerini –daha doğrusu kayıp Eskiler'in (her kimlerse) bir zamanlar kullandıkları bazı işaretleri taşımayan herkesi öldürebileceklerini– söylediler. Ama bu zahmete katlanmak istemediklerinden, birileri adayı ziyaret ettiğinde gizleniyorlardı.

İş, kurbağa görünüşlü balıklarla eşleşmeye gelince, Kanakalar durakladılar, ama sonunda meseleye yeni bir yön veren bir şey öğrendiler. Anlaşıldığı kadarıyla insanların bu deniz canavarlarıyla bir tür ilişkileri olmuştu – bütün canlılar bir zamanlar sudan çıkmıştı ve tekrar oraya dönmeleri için gereken sadece küçük bir değişiklikti. Bu yaratıklar Kanakalara, kanlarının birbirine karışması durumunda, doğacak çocukların başlangıçta

insana benzeyeceğini, ama giderek yaratıklara dönüşeceğini ve sonunda suya girip yaratıkların aşağıdaki ana toplumuna katılacağını anlattılar. Ve işin önemli yanı şu ki genç adam, balık yaratıklara dönüşerek suya dönenler asla ölmeyecekti. Yaratıklar, şiddete başvurarak öldürülmedikçe asla ölmüyorlardı.

Öyle görünüyor ki, bayım, Obed onları tanıdığında, adalıların hepsi de denizin derinliklerinde yaşayan yaratıkların kanıyla doluydu. Adalılar yaşlanıp, bunu göstermeye başladıklarında, karayı terk ederek suya girmeye kendilerini hazır hissedinceye kadar gözlerden uzak tutuluyorlardı. Bazıları diğerlerinden daha fazla etkileniyor, bazılarıysa asla suya girecek kadar değişmiyordu, ama çoğunlukla yaratıkların dediği gibi dönüşüyorlardı. Doğuştan yaratıklara benzeyenler erken değişim geçiriyor, neredeyse insan olanlarsa bazen yetmişini geçinceye kadar adada kalıyorlar, ama bundan önce deneme amacıyla birçok defa aşağı gidip geliyorlardı. Suya girmiş olanlar genellikle sık sık karayı ziyaret ediyorlardı, öyle ki bir adalı birkaç yüzyıl, hatta daha da önce kuru toprağı terk etmiş olan beşinci kuşaktan atasıyla konuşabiliyordu.

Herkes –diğer adalılarla yapılan kano savaşlarının, aşağıdaki deniz tanrılarına kurban verilmesinin, denize girmelerine kalmadan yılan ısırması, bir salgın veya dörtnala üzerlerine çullanan bir hastalık ya da başka bir şeyin neden olduğu ölümler dışında– ölüm düşüncesini kafasından attı, bir süre sonra pek de o kadar korkunç olmayan bir tür değişimi bekler oldu. Aldıkları şeylerin vermek zorunda kaldıkları şeylere değdiğini düşünüyorlardı –ve sanırım Obed de ihtiyar Walakea'nın hikâyesini kafasında biraz evirip çevirdikten sonra aynı şeyi düşünmeye başladı. Öte yandan, kral soyundan gelen ve sadece diğer adalardaki kral soyundan insanlarla evlenen Walakea hiç balık kanı taşımayan birkaç kişiden biriydi.

Walakea, Obed'e denizdeki yaratıklarla ilgili birçok ayin ve büyü öğretti ve köydeki, insan biçiminden epeyce uzaklaşmış bazı insanları görmesine izin verdi. Ama nedense denizden gelen yaratıklardan hiçbirini göstermedi. Sonunda Obed'e kurşundan ya da başka bir şeyden yapılmış acayip bir zımbırtı verdi, bu şeyin balık-yaratıkları yuvalarının bulunabileceği her

yerden çağıracağını söyledi. Bütün yapılacak şey, gerekli sözlerle bu zımbırtıyı suya daldırmaktı. Walakea, bu yaratıkların bütün dünyaya yayılmış olduğunu, bu yüzden onları arayanların bir yuva bulabileceklerini ve isterlerse onları çağırabileceklerini söylüyordu.

Matt bu işten hiç hoşlanmadı ve Obed'den adadan uzak durmasını istedi, ama kaptanın gözünü hırs bürümüştü, bu altın benzeri şeyleri çok ucuza alıp epey kâr sağlayabileceğini görüyordu. İşler, senelerce bu minval üzere devam etti ve Obed, Waite'in eski, yıkık değirmeninde bir arıtımevi açacak kadar altına benzer o maddeden edindi. Bu parçaları olduğu gibi satmadı, yoksa insanlar her zaman sorular sorarlardı. Bununla birlikte, çenelerini tutmaya yemin etmiş olmalarına karşın, tayfası bazen bir parçayı ele geçirip satıyordu ve kaptan da parçalardan en fazla insan işine benzeyenleri ailesindeki kadınların kullanmasına izin veriyordu.

Otuz sekize gelindiğinde –ben o zamanlar yedisindeydim– Obed, yolculukları arasında bütün ada halkının silinip süpürülmüş olduğunu gördü. Anlaşıldığı kadarıyla diğer adalılar ne olup bittiğinin farkına varmış ve işi ele almışlardı. Sanırım ellerinde, deniz yaratıklarının korktuklarını itiraf ettikleri tek şey olan eski büyülü işaretler vardı. Deniz dibi, üzerinde eski mi eski yıkıntılar bulunan bir adayı yukarı fırlattığında Kanakalar kendilerini neyle karşı karşıya bulacaklar, bilinmez. Bunlar dindar insanlardı – ana adada olsun, küçük volkanik adada olsun, kalıntılardan parçalayamayacakları kadar büyük olan parçalar dışında taş taş üstünde bırakmadılar. Bazı yerlerde, üzerlerinde son zamanların gamalı haçına benzer işaretler bulunan –muska gibi– küçük küçük taşlar saçılıydı ortalığa. Bunlar Eskiler'in işaretleri olmalıydı. İnsanların kökü kazınmış, altına benzer o nesneden en ufak bir iz kalmamıştı; civarda yaşayan Kanakalar öldürsen bu meseleyle ilgili tek laf etmezler. Hatta bu adada bir zamanlar insanların yaşamış olduğunu bile kabul etmezler.

Normal ticaretinin çok cılız olduğu da göz önünde bulundurulursa, bunun Obed için ağır bir darbe olduğu anlaşılır. Innsmouth için de ağır bir darbe oldu, çünkü denizcilik yapıldığı günlerde bir geminin sahibine kazanç getiren bir iş, ge-

nellikle tayfasına da belli oranlarda kazanç sağlıyordu. Kasabalıların çoğunluğu durumu uysallıkla kabullenip kaderine boyun eğdi, ama balıkçılığın tavsaması, fabrikaların da iyi iş yapmaması yüzünden kötü durumdaydılar.

İşte o zaman Obed, koyun gibi kafasız oldukları ve kendilerine hiçbir faydası dokunmayan Hıristiyan Tanrısı'na yakardıkları için halka lanet okumaya başladı. Onlara, insanın gerçekten ihtiyaç duyduğu şeyleri veren bir Tanrı'ya yakaran insanlar tanıdığını, kendisini destekleyecek bir grup adam olsa bol bol balık ve epeyce altın getirecek bazı güçlere hükmedebileceğini söyledi. Pek tabii ki *Sumatry Queen*'de hizmet etmiş ve adayı görmüş olanlar onun ne demek istediğini şıp diye anladılar ve hakkında epeyce şey duydukları deniz-yaratıklarına yakın olmaya hiç de hevesli değillerdi, ama her şeyden habersiz olanlar Obed'in sözlerinden heyecana kapıldılar ve sonuca ulaşmalarını sağlayacak inancın yoluna girmek için ne yapmaları gerektiğini sormaya başladılar."

Bu noktada yaşlı adam omzunun üzerinden sinirli sinirli geriye bakıp, sonra yeniden büyülenmiş gibi uzaklardaki kara resife gözlerini dikerek duraksadı, anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı ve kaygı dolu bir sessizliğe gömüldü. Kendisiyle konuştuğumda, bana yanıt vermedi; anladım ki şişeyi bitirmesini beklemem gerekiyor. Dinlediğim çılgın hikâye fazlasıyla ilgimi çekmişti, çünkü bu hikâyenin Innsmouth'un acayipliğine dayanan ve egzotik efsanelerle dolu, yaratıcı hayal gücünün inceden inceye işlediği bir tür kaba saba alegori barındırdığını hayal ediyordum. Hikâyenin maddi bir dayanağı olduğuna bir an olsun inanmadım, ama yine de sırf Newburyport'ta gördüğüm o iğrenç taç ile benzerlikleri çok açık olan acayip mücevherlere yaptığı gödermeler yüzünden bile olsa anlatılanlar gerçek bir dehşet yaratıyordu. Belki süslemeler tuhaf bir adadan geliyor olabilirdi, ama çılgın hikâyeler muhtemelen bu yaşlı ayyaştan çok geçip gitmiş Obed'in kendisinin yalanlarıydı.

Şişeyi Zadok'a uzattım, o da son damlasına kadar boşalttı. Bu kadar viskiye dayanabilmesi çok şaşırtıcıydı, yüksek perdeden çıkan hırıltılı sesinde hiçbir kalınlaşma belirtisi yoktu. Dudaklarını yalayıp şişeyi cebine attı, sonra başını yukarı aşağı

sallayarak yumuşak bir sesle fısır fısır keridi kendine konuşmaya başladı. Ağzından çıkabilecek anlaşılır her sözcüğü yakalayabilmek için öne eğildim ve rengi ağarmış, çalı gibi sakalların ardında alaycı bir gülümseme görür gibi oldum. Evet – gerçekte sözcükler oluşturuyordu ve ben bunların büyük bir kısmını anlayabiliyordum.

"Zavallı Matt – Matt buna her zaman karşıydı – halkı kendi tarafına kazanmaya çalıştı ve vaizlerle uzun uzun konuştu – boşuna – Congregational kilisesinin papazını kasabadan kovdular, Methodist olanı çekip gitti – Baptist papaz Azimli Babcock'u bir daha hiç görmedim– Yehova'nın gazabı – mini minnacık bir mahlûktum, ama göreceğimi gördüm, duyacağımı duydum – Dagon ve Ashtoreth[168] – Belial ve Beelzebub[169] – Altın Buzağı[170] ile Kenan Eli'nin ve Filistin'in ilahları – Babil'e ait iğrençlikler – *Mene, mene, tekel, upharsin* –."

Zadok yeniden sustu, sulu mavi gözlerindeki bakışlardan sızmak üzere olduğunu düşünerek korkuya kapıldım. Ama yavaşça omzunu sarstığımda, şaşırtıcı bir çeviklikle benden yana döndü ve anlamı yeterince açık olmayan bir yığın laf sıraladı yeniden.

"Bana inanmıyorsun, değil mi? Heh, heh, heh – o zaman söyler misin bana, genç adam, Kaptan Obed'le yirmi tuhaf adamı gecenin kör karanlığında neden Şeytan Kayalığı'na kürek çekiyorlar ve rüzgâr uygun olduğunda ta kasabadan duyulacak kadar yüksek sesle şarkılar terennüm ediyorlardı? Hadi, söylesene bana. Söyle bakalım, neden Obed, denizin bir uçurum gibi derinleştiği resifin öte tarafında iskandil eder gibi her zaman ağır bir şeyleri denize sarkıtıyordu? Söyle bakalım Walakea'nın kendisine verdiği o komik şekilli kurşun zımbır-

168) Ashtoreth: Fenikelilerin bereket ve aşk Tanrıçası Astarte'nin İbranice'deki söylenişi. (ç.n.)

169) Belial ve Beelzebub için "Dunwich Dehşeti" adlı öykünün 54. Dipnotuna bakılabilir. (ç.n.)

170) Altın Buzağı: İbranilerin İÖ 13. Yüzyılda Mısır'dan çıkış (*Exodus*) döneminde ve İÖ 10. yüzyılda İsrail kralı Yeroboam zamanında tapındıkları put. Figür büyük bir olasılıkla Mısır'ın boğa biçimli tanrısı Apis ve Kenan'ın bereket tanrısı Baal'den esinlenmiştir. (ç.n.)

tıyla ne yapıyordu? Ha, evlat? Mayıs Arefesi'nde, sonra bir de Halloween'de hepsi ne uluyorlardı? Ve eskiden gemici olan yeni kilise papazları niçin acayip cüppeler giyinip, Obed'in getirdiği o altın benzeri şeylerle örtünüyorlar? Ha?"

Sulu, mavi gözleri şimdi yırtıcı ve delice bir görünüş almış ve kirli beyaz sakalı elektrikle'nmiş gibi dimdik olmuştu. İhtiyar Zadok ürküp geri çekildiğimi görmüş olmalıydı, çünkü pis pis kıkırdamaya başladı.

"Heh, heh, heh, heh! Anlamaya başladın değil mi? Belki, geceleri denizden çıkan o şeyleri evimin kubbesinin üzerinden gözlemlediğim o günlerdeki benim yerimde olmak isterdin ha. Çocuk kısmının kulakları delik olur, ben de Kaptan Obed'le resife giden diğer adamlar hakkındaki dedikodulardan hiçbirini kaçırmıyordum. Heh, heh, heh! Gece olur olmaz, babamın deniz dürbününü kapıp evin kubbesinin üzerine çıkıyor, resifin üzerinde kaynaşan ve ay yükselir yükselmez suya dalan suretleri seyrediyordum. Obed'le adamları yassı bir kayıktaydılar, suretlerse öte tarafta derin sulara dalıyor ve bir daha gözükmüyorlardı... bir kubbenin üzerinde tek başına oturmuş *insan olmayan suretleri* seyreden bir bacaksız olmaya ne derdin, ha? ...Ha?... Heh, heh, heh..."

Yaşlı adamın tavırları giderek isterik bir hal almaya başlamıştı; adını koyamadığım bir korkuyla titremeye başladım. Omzuma yamru yumru olmuş bir pençe dayadı ve bana öyle geldi ki titremesi sırf neşeden değildi.

"Tut ki bir gece Obed'in resifin ötesindeki kayığından ağır bir şeyin denize atıldığını görüyor ve ertesi gün bir delikanlının evinden sırra kadem basmış olduğunu öğreniyorsun. Hiram Gilman'ın bir daha izine rastlayan oldu mu, ha? Rastladılar mı? Ya Nick Pierce'ün, Luelly Waite'in, Adoniram Southwick'in ve Henry Garrison'un, ha? Heh, heh, heh, heh... İşaret diliyle konuşan suretler... suretlerin gerçek elleri vardı...

O günler Obed'in yeniden ayakları üzerinde durmaya başladığı günlerdi. Obed'in üç kızının, üzerlerinde daha önce kimsenin görmediği altın benzeri şeyler taktığı görülüyordu ve arıtımevinin dumanı yeniden tütmeye başladı. Diğer adamların da refahı artmaya başladı – liman, avlanmaya uygun balık

kaynamaya başladı, bir Tanrı bilir Newburyport'a, Arkham'a ve Boston'a hangi büyüklükte kargolar göndermeye başladık. İşte o zaman Obed tali demiryolu hattını döşettirdi. Bazı Kingsportlu balıkçılar tutulan bol balığı duyunca şalupalarla geldiler, ama hepsi hepsi kayboldular. Bir daha onları gören olmadı. Bundan hemen sonra bizim buralılar Batıni Dagon Tarikatı'nı kurdular ve Calvary[171] Loncası'ndan Mason Binası'nı satın aldılar... Heh, heh, heh! Matt Eliot bir Mason'du ve bu satışa karşıydı, ama tam o sırada ortadan kayboldu.

Bak unutma, Obed'in işleri tıpkı Kanaka adasındaki gibi yürütmeye kalkıştığını söylüyor değilim. Başlangıçta, kanları karıştırmayı ve suya girip ebediyen yaşayacak balıklara dönüşecek delikanlılar yetiştirmeyi amaçladığını da düşünmüyorum. O altın benzeri şeyleri istiyordu ve bedeli ne olursa olsun ödemeye hazırdı; sanırım diğerleri de bir süre için durumdan memnundular...

Kırk altıya gelindiğinde, kasaba durup kendine bakmaya ve ne olup bittiğini sorgulamaya başladı. Çok sayıda insan kayıptı – Pazar ayinlerinde çok acayip vaazlar veriliyordu – resif hakkında çok şey anlatılıyordu. Sanırım Encümen Üyesi Mowry'ye kubbenin üzerinden gördüklerimi anlatarak çorbada benim de tuzum oldu. Bir gece bir ekip kurarak Obed'le adamlarını resife kadar takip ettiler ve kayıklardan birbirlerine ateş edildiğini duydum. Ertesi gün Obed ve otuz iki kişi daha kodesi boylamıştı; herkes ne olup bittiğini ve onların neyle suçlandığını merak ediyordu. Tanrım, keşke birisi ileriyi görebilseydi... birkaç hafta sonra, bu kadar uzun süre denize bir şey atılmayınca..."

Zadok korku ve yorgunluk belirtileri gösteriyordu, endişe içerisinde saatime göz atıyor olsam da, bir süre sessiz kalmasına izin verdim. Deniz kabarmaya başlamıştı; Zadok dalgaların sesiyle sanki canlandı. Denizin kabarmasına sevindim, çünkü deniz yükselince balık kokusu eskisi kadar kötü olmayabilirdi. Sonra yeniden fısıltısına kulak kabarttım.

171) Calvary: Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği yer; İbranice'deki karşılığı Golgotha. Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesini canlandıran heykel. (ç.n.)

"O korkunç gece... onları gördüm. Kubbenin üzerindeydiler... sürüyleydiler... karınca gibi kaynıyorlardı... bütün resifi kaplamışlardı ve limandan Manuxet'in içerisine doğru yüzüyorlardı... Tanrım, o gece Innsmouth sokaklarında neler oldu neler... kapımızı çaldılar, ama babam açmadı... sonra elinde bir çakaralmazla mutfaktan dışarı süzülüp, yapabilecek bir şey var mı diye Encümen Üyesi Mowry'yi görmeye gitti... Can çekişenlerin iniltileri... silah sesleri ve çığlıklar... Eski Meydan'dan, Kasaba Meydanı'ndan ve New Church Green'den gelen haykırışlar –zindan basılıp kapıları açıldı...– bildiri... ihanet... insanlar gelip de halkın yarısının kayıp olduğunu görünce salgın dediler... Obed'e ve yaratıklara katılacak ya da çenesini tutacaklar dışında kimse kalmamıştı... babamdan bir daha haber alamadım..."

Yaşlı adam nefes nefese kalmıştı ve boncuk boncuk terliyordu. Omzumu kavrayan parmakları iyice etime gömüldü.

"Sabahleyin her şey temizlendi – ama *izler* kalmıştı... Obed idareyi ele aldı ve her şeyin değişeceğini söyledi... *diğerleri* de toplantı zamanı bizimle birlikte dua edecekler ve bazı evler *konuk* ağırlamak zorunda kalacaklar... Yaratıklar Kanakalarla olduğu gibi buradaki insanlarla karışmak istiyorlardı ve Obed kendini, onları durdurmak zorunda hissetmiyordu. Obed çok ileri gitmişti... konusu için deli olan herhangi biri gibi. Yaratıkların bize balık ve servet getirdiklerini ve özlemini duydukları şeyi almaları gerektiğini söylüyordu...

Dışarıdan hiçbir şey farklı olmayacaktı, ancak, kendi iyiliğimizi istiyorsak, yabancılardan uzak duracaktık. Hepimiz Dagon yemini etmeliydik; daha sonra bazılarımız ikinci ve üçüncü yeminleri de ettik. Özel bir hizmeti dokunanlar özel –altın ve benzeri– armağanlar alacaktı. Direnmek fayda etmezdi, çünkü aşağıda onlardan milyonlarcası vardı. Dışarı çıkıp insanlığı yeryüzünden silmeye niyetleri yoktu, ama mecbur bırakılırlarsa, bu yönde çok şey yapabilirlerdi. Güney Denizleri'nin halkları gibi onları durduracak muskalarımız yoktu; Kanakalar ise asla sır vermezlerdi.

Yeterince kurban ve önemsiz öte beri verilmesi ve istedikleri zaman kasabada barındırılmaları halinde bizi rahat bıraka-

caklardı. Dışarıya laf taşıyabilecek yabancılara –fazla meraklı olmadıkları sürece– ilişmeyeceklerdi. İnançlılar –Dagon Tarikatı üyeleri–ve çocuklar asla ölmeyecek, hepimizin bir zamanlar kendilerinden geldiği Hydra[172] Ana ile Dagon Baba'ya geri döneceklerdi... *Iä! Iä! Cthulhu fhtagn! Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah, nagl fhtaga*–"[173]

İhtiyar Zadok tam anlamıyla zırvalamaya başlamıştı; soluğumu tuttum. Zavallı ihtiyar – çevresindeki çürüme, yabancılaşma ve hastalıklardan duyduğu nefret ve içki bu üretken, yaratıcı beyni ne acınası yanılsamalara sürüklemişti! Şimdi inlemeye başlamıştı, gözyaşları derin izler açılmış yanaklarından aşağı, sakallarına süzülüyordu.

"Tanrım, on beş yaşımdan bu yana neler gördüm – *Mene, mene tekel, upharsin*! Kaybolanlar, kendilerini öldürenler – olup bitenleri Arkham'da, Ipswich'de ya da benzeri bir yerde anlatanlara, tıpkı şimdi senin bana dediğin gibi deli diyorlardı – Ama Tanrım, neler gördüm – Bildiklerim yüzünden beni çoktan öldürürlerdi, ama Dagon'un birinci ve ikinci yeminini etmiştim, bu yüzden onlardan oluşan bir jürinin önünde olup bitenleri bilerek ve isteyerek anlattığım kanıtlanmadıkça koruma altındaydım...ama üçüncü yemini etmedim –o yemini etmektense ölmeyi yeğlerdim–

İç Savaş zamanı, *kırk altı'dan sonra doğan çocuklar* –bazıları yani– *büyümeye başladığında* işler iyice kötüleşti. Korkmuştum – o korkunç geceden sonra bir daha hiç gözetlemeye çıkmadım ve *onlardan* –yani safkan olanlarından– hiçbirini ömrümce yakından görmedim. Savaşa gittim; eğer azıcık cesaretim ya da aklım olsaydı asla geri dönmez, buralardan uzak bir yere yerleşirdim. Ama bana durumun pek o kadar kötü olmadığını yazdılar. Sanırım, bunun nedeni hükümetin askere alma memurlarının altmış üçten sonra kasabada olmasıydı. Savaştan sonra durum yeniden kötüleşti. Nüfus azalmaya başladı – fabrikalar

172) Hydra: Yunan mitolojisinde, Ekhidna'nın Typhon'dan gebe kalarak doğurduğu dokuz başlı yılan. Kesilen her başının yerine iki yeni başın çıktığı dövüşte Herakles tarafından öldürülür. (ç.n.)

173) "Cthulhu'nun Çağrısı" adlı öyküde bu sözlerin aşağı yukarı "*R'lyeh'deki evinde ölü Cthulhu düş görerek bekliyor.*" anlamına geldiği belirtilir. (ç.n.)

ve dükkânlar kapandı – demiryolu kullanılmaz oldu – ama *onlar*... onlar o meşum Şeytan Kayalığı'ndan nehire, nehirden Şeytan Kayalığı'na yüzmeye hiç son vermediler – giderek daha çok sayıda tavanarası penceresi tahtalarla kapatıldı ve içerisinde kimse olmaması gereken evlerden gitgide daha çok gürültüler işitildi...

Dışarıdaki insanlar hakkımızda hikâyeler anlatıyorlar – sorduğun sorulara bakılırsa, sanırım bunlardan bir haylisini işitmişsin – zaman zaman gördükleri şeylerle ve bir yerlerden gelmeye devam eden ve hâlâ eritilmemiş olan o acayip mücevherler hakkında hikâyeler – ama hiçbir şey asla kesinlik kazanmaz. Kimse hiçbir şeye inanmaz. O altın benzeri şeylere korsan defineşi diyorlar ve Innsmouth'luların yabancı kan taşıdığını ya da aksi insanlar falan olduklarını ileri sürüyorlar. Bundan başka, burada yaşayanlar ellerinden geldiğince çok yabancıyı kaçırmaya, geriye kalanları da fazla meraklı olmamaya, özellikle geceleri etrafta dolaşmamaya zorluyorlar. Hayvanlar bu mahlûkları görünce yürümemekte ısrar ediyor –atlar ne de olsa katır değil ki– ama otomobil sahibi olduklarında işler yoluna girdi.

Kırk altıda, Kaptan Obed *kasabada daha önce hiç kimsenin görmemiş olduğu* ikinci bir eş aldı – bazıları kaptanın istemediğini, ama onların mecbur bıraktığını söylüyor – kadından üç çocuğu oldu – ikisi daha gençken kayboldu, ama herkese benzeyen kız çocuğu Avrupa'da eğitim gördü. Obed sonunda onu, bir numara çevirerek, hiçbir şeyden kuşkulanmayan Arkham'lı bir herifle evlendirdi. Ama şimdi dışarıdan hiç kimsenin Innsmouth'la bir ilişkisi kalmadı. Arıtımevini şimdi yönetmekte olan Barnabas Marslı, Obed'in ilk karısından torunudur – en büyük oğlu Onesiphorus'un oğlu, ama *anası diğerlerinden biriydi ve hiç kapı dışarı çıktığı görülmedi.*

Şimdi Barnabas değişimini nerereyse tamamlamış durumda. Artık gözlerini kapatamıyor ve şekli şemaili iyice değişti. Hâlâ elbiseler giydiği söyleniyor, ama suya girme zamanı yaklaştı. Belki de bunu denemiştir bile – temelli olarak suya girmeden önce bazen kısa süreler için bunu yaparlar. On yıldır ortalarda görünmüyor. Zavallı karısının neler hissettiğini bilmiyorum – kadın Ipswich'li; elli küsur yıl önce onunla flört

ettiğinde Barnabas'ı neredeyse linç ediyorlardı. Obed yetmiş sekizde öldü ve sonraki nesilden hiç kimse kalmadı – ilk eşinden olan çocukları öldü, geri kalanlar da... Tanrı bilir..."

Yükselmeye başlayan dalgaların sesi şimdi çok ısrarlı bir hal almıştı ve yavaş yavaş yaşlı adamın ruh hali sulugözlü bir sarhoşluktan diken üstünde bir korkuya dönüşüyor gibiydi. Arada bir durup omzunun üzerinden geriye veya resife doğru endişeli bakışlar atıyordu; hikâyesinin son derece saçma olmasına karşın, ne olduğu açıkça anlaşılmayan kaygılarına katılmaktan kendimi alamıyordum. Zadok'un sesi şimdi iyice tizleşmişti, sesini yükselterek cesaret toplamak ister gibiydi.

"Sen de bir şey söylesene. Her şeyin çürüyüp öldüğü, hapsedilmiş canavarların sürünüp, meler gibi sesler çıkardığı, karanlık mahzenlerin, tavanaralarının yakınlarında, her yerde havlayıp, hopladığı böyle bir kasabada yaşamak ister miydin? Ha? Her gece kiliselerde ve Dagon Tarikatı Binası'nda nasıl uluduklarını işitmek ve *ulumanın bir kısmını neyin oluşturduğunu bilmek ister miydin*? O korkunç resiften her Mayıs Arefesi'nde ve Hallowmas'ta neyin geldiğini duymak ister misin? Ha? Yaşlı adamın deli olduğunu düşünüyorsun değil mi? Sana söylemeliyim ki, bayım, *en kötüsü bu değil*!"

Zadok şimdi gerçekten haykırıyordu; âdeta cinnet geçiriyormuş gibi çıkan sesi beni fazlasıyla huzursuz etti.

"Lanet olsun sana, bana o gözlerle öyle dik dik bakmasana – Obed Marsh'ın cehennemi boyladığını ve orada kalması gerektiğini söylüyorum. Heh, heh...cehennemde diyorum. Beni ele geçiremezler –ne bir şey yaptım, ne de kimseye bir şey anlattım–

Dinle genç adam, bugüne kadar kimseye bir şey anlatmadım, ama bunu şimdi yapacağım. Kulağını aç da dinle, evlat – bunu daha önce hiç kimseye anlatmadım... O geceden sonra hiçbir şeyi gözetlemediğimi söyledim – *ama yine de ne olup bittiğini anladım*!

Asıl dehşet verici şeyin ne olduğunu biliyor musun? Mesele, balık-şeytanların *ne yapmış olduğu değil ne yapacağı*! Geldikleri yerden kasabaya yaratıklar getiriyorlar – son zamanlarda biraz gevşetmiş olsalar da, bunu yıllardır yapıyorlar. Nehrin kuze-

yinde, Water Caddesi ile Ana Cadde arasındaki evler onlarla dolu –o iblislerle ve *getirdikleri yaratıklarla*– ve hazır olduklarında... diyorum ki hazır olduklarında... *shoggoth*[174] diye bir şeyden söz edildiğini duydun mu hiç?

Beni duyuyor musun? Sana, *o yaratıkların ne olduğunu bildiğimi söylüyorum – Bir gece onları gördüm, tam...* eh-ahhh-ah! e'yahhh..."

Yaşlı adamın ansızın ve insanlıkdışı bir korkuyla haykırışı neredeyse bayılmama yol açıyordu. Ardımdaki pis kokulu denize diktiği gözleri dışarı uğramıştı, yüzüyse Yunan trajedilerine layık bir korku maskesiydi. Kemikli pençeleri omzuma gömüldü ve neye baktığını görmek için geri döndüğümde hiç kıpırdamadı.

Görebileceğim bir şey yoktu. Sadece kabaran deniz ve uzun bir hat halinde sahile çarpıp kırılan dalgaların kıyıya ulaşan daha küçük dalgacıkları. Ama şimdi Zadok beni sarsmaktaydı; geri döndüm ve korkudan donmuş suratın eriyerek seyiren gözkapakları ve dişetleri karmaşasına dönüşümünü izledim. Tam o sırada –titrek bir fısıltı halinde de olsa– sesini yeniden buldu.

"*Git burdan*! Git burdan! *Bizi gördüler* – canını kurtarmak istiyorsan kaç! Hiçbir şeyi bekleme –*Artık biliyorlar*– bu yüzden kaç – çabuk – *uzaklaş kasabadan*"

Ağır bir dalga, çoktan yerinde yeller esen rıhtımın gevşemiş taşlarına çarptı ve kaçık ihtiyarın fısıltısını insanlıkdışı, kan dondurucu bir çığlığa dönüştürdü. "*E-yaahhh!...yhaaaaaaa!...*"

Dağılan zihnimi toparlamaya kalmadan, yaşlı adam omzumu sıkı sıkıya kavrayan parmaklarını gevşetti ve harap deponun duvarından kuzeye dönerek sokak yukarı çılgın bir koşu tutturdu.

Dönüp denize baktım, ama orada hiçbir şey yoktu. Water Caddesi'ne varıp kuzeye doğru baktığımda Zadok Allen'dan en ufak bir iz kalmamıştı.

174) Shoggothlar: ipnotik etki altında dokularını bir tür geçici organa dönüştüren çok-hücreli protoplazmik kütleler. Bkz. "Delilik Dağlarında", *Toplu Eserleri I*. (ç.n.)

IV

Bu asap bozucu –aynı anda hem çılgınca, hem acınası, hem acayip, hem de dehşet verici– olaydan sonra içinde bulunduğum ruh halini anlatmakta zorlanıyorum. Bakkal dükkânındaki çocuk beni buna hazırlamıştı, ama gerçekleşmesinden yine de şaşırmış ve rahatsız olmuştum. Hikâyenin çocukça olmasına karşın, ihtiyar Zadok'un delilere mahsus ciddiyeti ve bana bulaştırdığı dehşet duygusu, kasabadan ve kavranamaz gölgelerinin neden olduğu hastalıklı duygudan daha önce duyduğum iğrenmeyle birleşince huzursuzluğumu daha da artırmıştı.

Daha sonra hikâyeyi akıl süzgecinden geçirerek, ondaki tarihsel özü yakalayabilirdim, ama o anda onu aklımdan çıkarmak istiyordum. Vakit, korkulacak surette ilerlemişti; saatim 7.15'i gösteriyordu ve Arkham otobüsü Kasaba Meydanı'ndan sekizde kalkıyordu –bu yüzden düşüncelerime mümkün olduğunca çeki düzen vererek, valizimi emanet bıraktığım ve otobüsü bulacağım otele doğru, her iki yanında çatıları delinmiş, yan yatmış evlerin sıralı olduğu ıssız sokaklardan hızlı hızlı yürüdüm.

Batmakta olan güneşin altın sarısı ışığı eski çatılara ve harap bacalara gizemli bir letafet ve huzur havası veriyor olsa da, arada bir omzumun üzerinden geriye bakışlar atmaktan kendimi alamıyordum. Korkunun gölgeleriyle dolu ve pis kokulu Innsmouth'tan çekip gitmekten elbette büyük bir hoşnutluk duyacaktım; ayrıca o uğursuz görünüşlü Sargent itinden başka birinin kullandığı bir araç bulabilmeyi çok isterdim. Yine de tam anlamıyla koşmuyordum, çünkü her sessiz köşede seyre değer mimari ayrıntılar vardı ve gideceğim yere yarım saatte rahat rahat ulaşabileceğimi hesaplıyordum.

Bakkal çocuğun haritasını inceleyip, daha önce geçmediğim bir yol arayarak Kasaba Meydanı'na yaklaşmak amacıyla State Caddesi yerine Marsh Caddesi'ni seçtim. Fall Caddesi'nin köşesine yakın sinsi sinsi fısıldaşan gruplar gördüm şurada burada ve nihayet Meydan'a vardığımda aylakların neredeyse tümünün Gilman Evi'nin kapısı civarında toplaşmış olduğunu gördüm. Lobiden valizimi isterken, bana öyle geldi ki birçok pörtlek, sulu ve kırpılmayan göz, tuhaf bir şekilde beni süzmektey-

di; bu nahoş yaratıklardan hiçbirinin otobüste bana yol arkadaşlığı yapmamasını yürekten diledim.

Otobüs sekizden önce vakitlice ve üç yolcusuyla tangırdıyarak girdi Meydan'a ve kaldırımdaki kötü görünüşlü bir adam şoföre anlaşılmaz birtakım laflar söyledi. Sargent dışarı bir posta torbası ve bir tomar gazete fırlatıp otele girdi; bu arada yolcular –bu sabah Newburyport'a geldiklerini gördüğüm aynı üç adam– ayaklarını sürüyerek kaldırıma indiler ve oradaki aylaklardan biriyle gırtlaktan gelen zor duyulur sözlerle İngilizce olmadığına yemin edeceğim bir dilde konuştular. Boş otobüse binip daha önce oturduğum koltuğa oturdum, ama daha yerime yeni yerleşmiştim ki Sargent yeniden belirdi ve gırtlaktan gelen iğrenç bir sesle bir şeyler mırıldanmaya başladı.

Çok şanssız bir günümde olduğum anlaşılıyordu. Otobüs, Newburyport'tan tam zamanında gelmiş olmasına karşın motorunda bir arıza vardı; Arkham'a kadar gidebilecek durumda değildi. Yo, bu gece onarılamazdı ve Innsmouth'tan Arkham'a ya da herhangi bir yere gitmenin başka bir yolu yoktu. Sargent üzgündü, ama bu gece Gilman Evi'nde kalmak zorundaydım. Resepsiyon görevlisi herhalde fiyat konusunda bana bir iyilik yapardı, ama yapacak başka bir şey yoktu. Ansızın ortaya çıkan bu engel karşısında şaşırmış ve çürümekte olan yarı aydınlatılmış bu kentte gecenin çökmesinden dehşetli korkmuş bir halde, otobüsten inip yeniden otel lobisine girdim; asık suratlı, acayip görünüşlü gece memuru bir dolar karşılığında sondan bir önceki kattaki –geniş ama suyu akmayan– 428 numaralı odada kalabileceğimi söyledi.

Bu otel hakkında Newburyport'ta duymuş olduğum şeylere karşın, kayıt defterini imzaladım, bir dolarımı ödedim, valizimi alan bu ekşi suratlı ve biricik görevlinin peşi sıra gıcırdayan üç kat merdiveni çıkıp, hiçbir yaşam belirtisi göstermeyen tozlu koridorları geçtim. Odam ucuz eşyalarla basit bir şekilde döşenmiş iki pencereli, kasvetli bir arka odaydı; terk edilmiş alçak tuğla blokların çevrelediği pis bir avluya bakıyordu, pencerelerden batı yönünde uzanan perişan durumdaki çatılar ve daha ötesindeki bataklık bir kır manzarası görünüyordu. Koridorun sonunda bir banyo bulunuyordu – eski mermer lavabo-

su, teneke küveti, zayıf aydınlatması ve boru tesisatı etrafındaki küflü tahta kaplamalarıyla moral bozucu bir eski zaman kalıntısı.

Henüz gün ışığı yok olmadığından, Meydan'a inip, akşam yemeği yiyebileceğim bir yer aradım; bu arada görünüşleri hiç de emniyet telkin etmeyen aylakların tuhaf tuhaf bana bakmakta olduklarını fark ettim. Bakkal dükkânı kapanmış olduğundan, daha önce girmeye çekindiğim lokantanın müşterisi olmak zorunda kaldım; kırpılmayan gözleriyle dik dik bakan kamburu çıkmış, dar kafalı bir adamla inanılmayacak kadar kalın, beceriksiz elleri olan bir hizmetçi kız hizmet vermekteydi. Büfe tarzı servis yapılıyordu; konserve ve paketlenmiş yiyecek servisi yapıldığını görmek beni fazlasıyla rahatlattı. Krakerlerle bir kâse sebze çorbası bana yeterliydi; biraz sonra yıkıldı yıkılacak bir büfedeki suratsız bir adamdan bir akşam gazetesi ve sinek pislikleriyle dolu bir dergi satın alarak sevimsiz odamın yolunu tutmuştum.

Alacakaranlık koyulurken, ucuz, demir karyolanın üzerinde bulunan ve cılız bir ışık veren elektrik ampulünü yakarak başladığım okumayı sürdürmeye çalıştım elimden geldiğince. Zihnimi bir şeylerle meşgul etmenin yerinde olacağını hissediyordum, zira hâlâ sınırları içindeyken, bu köhne, bu felaketin gölgesi düşmüş kasabanın anormallikleri üzerinde kukumav kuşu gibi düşüncelere dalmak pek hayır getirmeyecekti. İhtiyar ayyaştan dinlediğim çılgın hikâye pek hoş düşler vaat etmiyordu ve onun çılgın, sulu gözlerini elimden geldiğince hayalimden uzak tutmam gerektiğini hissediyordum.

Bundan başka, o fabrika müfettişinin Newburyport'taki biletçiye Gilman Evi hakkında ve sakinlerinin geceleyin çıkardığı sesler hakkında anlattıkları üzerinde de durmamalıydım –ne bunun üzerinde, ne de kilisenin karanlık kapı aralığında gördüğüm tacın altındaki çehre (yarattığı dehşeti bilincimle açıklayamadığım o çehre) üzerinde. Oda insanın içini kararta cak kadar köhne olmasaydı, düşüncelerimi rahatsız edici konulardan uzak tutmak belki daha kolay olacaktı. Ama bu köhnelik kasabanın her tarafında kendini hissetiren iğrenç balık kokusuyla birleşince, insanın düşünceleri ısrarla ölüm ve çürümeye odaklanıyordu.

Beni huzursuz eden başka bir şey de odamın kapısında bir sürgü bulunmamasıydı. İzlerin açıkça gösterdiği gibi yakın bir zamanda sökülmüşe benzeyen bir sürgüsü olmalıydı önceden. Bu harap yapıdaki birçok şey gibi şüphesiz o da kullanılmaz hale gelmişti. Sinirle etrafı karıştırdım ve elbise dolabında aynı boyda gözüken bir kapı sürgüsü buldum, üzerindeki izlerden kapıdan sökülen sürgü olduğuna hükmettim. Biraz rahatlamak için, anahtar halkamda taşıdığım kullanışlı bir üçlü alet seti içerisindeki tornavida yardımıyla bu parçayı kapıdaki eski yerine vidalamaya giriştim. Sürgü kapıya mükemmelen uydu; yatacağım zaman kapıyı sağlamca sürgüleyebileceğimi anladığımda biraz olsun rahatladım. Endişelenmemin nedeni ona gerçekten iş düşeceğini düşünmem değildi, ama böylesi bir çevrede emniyet telkin eden her şey makbule geçerdi. Bitişik iki yan odaya açılan kapıların üzerinde uygun sürgüler vardı, yürüyüp bunları sürgüledim.

Soyunmadım; uykum gelinceye kadar okumaya, sonra da sadece ceketimi, gömleğimin yakalığını ve ayakkabılarımı çıkararak yatağa uzanmaya karar verdim. Valizimden bir el feneri çıkararakdaha sonra karanlıkta uyanacakolursam saatime bakabileyim diye pantolon cebime koydum. Ancak bir türlü uykum gelmedi; okumaya ara verip düşüncelerimi çözümlediğimde, aslında bilincine varmadan bir şeyi –korktuğum ama adını koyamadığım bir şeyi –dinlemekte olduğumu fark ettim huzursuzlukla. Şu fabrika müfettişinin hikâyesi hayal gücümü sandığımdan daha fazla etkilemiş olmalıydı. Yeniden okumayı denedim, ama olmuyordu.

Bir süre sonra, belirli aralıklarlamerdivenleri ve koridorları gıcırdatan ayak sesleri duyar gibi oldum ve diğer odaların dolmaya başlayıp başlamadığını merak ettim. Ama hiç insan sesi yoktu; birden aklıma bu gıcırtılarda çok sinsice bir yan olduğu fikri düştü. Bundan hiç hoşlanmadım ve hiç uyumamanın daha yerinde bir davranış olup olmayacağını ciddi olarak kafamda tarttım. Bu kasabada birtakım acayip insanlar vardı ve bazı insanların kaybolmuş olduğuna ise hiç şüphe yoktu. Acaba burası yolcuların paraları uğruna boğazlandığı o hanlardan mıydı? Pek öyle zengin görünmediğim kesindi. Yoksa kasaba-

lılar meraklı yabancılara çok mu fazla kızıyorlardı? Sık sık elimdeki haritaya göz atarak göstere göstere etrafta dolaşmam birilerinin hoşuna mı gitmemişti? Birkaç rastgele gıcırtının beni bu tarz düşünceler yürütmeye yöneltmiş olması için sinirlerimin hayli gergin olması gerektiği aklıma geldi – ama yine de silahsız oluşuma üzüldüm.

Sonunda uykuyla hiçbir ilişkisi olmayan bir yorgunluk duyarak, salona açılan kapıdaki yeni monte ettiğim sürgüyü sürdüm, ışığı söndürdüm ve kendimi sert, çakır çukur yatağın üzerine attım – ceketim, gömlek yakalığım, ayakkabılarım ve her şeyimle. Karanlıkta, gecenin en hafif sesi sanki büyüyordu; öncekinin iki misli nahoş düşünceler bir sel gibi üzerime çullandı. Işığı söndürdüğüme pişman olmuştum, ama yeniden kalkıp yakamayacak kadar yorgundum. Sonra korku verici, uzunca bir aradan sonra, merdivenlerden ve koridordan gelen yeni gıcırtıları takiben, bütün kaygılarımın gerçekleşmekte olduğunu gösteren o yumuşak, o yanlış anlaşılmaya meydan vermeyen ses geldi. Kapımın kilidinin bir anahtarla –dikkatle, sinsice, yoklayarak– zorlanmakta olduğuna en ufak bir kuşku yoktu.

Gerçek tehlikenin bu işaretini tanıdığımdaki hislerim, daha önceki nedeni belirsiz korkuların doğurduğu hislere kıyasla daha az fırtınalıydı. Daha önce belirli bir nedeni olmaksızın, içgüdüsel olarak tetikteydim – ve şimdi karşı karşıya olduğum gerçek kriz her neye dönüşecek olursa olsun, bu benim lehimeydi. Bununla birlikte, tehlikenin belirsiz bir önseziden yakın bir gerçekliğe dönüşmesi büyük bir şoktu ve üzerimde sahici bir darbe etkisi yarattı. Kapının yoklanmasının bir yanlışlık olabileceğini bir an olsun düşünmedim. Bunu sadece ve sadece kötü niyete yordum ve davetsiz misafirimin bir sonraki hareketini ölümcül bir sessizlik içerisinde bekledim.

Bir süre sonra sakınımlı tıkırtılar kesildi ve kuzeydeki odanın kapısının anahtarla açıldığını duydum. Sonra o odayı benimkine bağlayan kapının kilidi yavaşça yoklandı. Bereketversin sürgülüydü; gizli gizli gezinen kişi odadan çıkarken döşemenin gıcırdadığını işitttim. Biraz sonra bir başka yumuşak tıkırtı işitildi, anladım ki güneyimdeki odaya girilmişti. Yine aradaki kapının kilidi sakınımla yoklandı, yine döşemeyi gıcır-

datan ayak seslerinin uzaklaştığı işitildi. Bu defa gıcırtı koridor boyunca ilerleyip, merdivenden aşağı indi; böylece kapıların sürgülü olduğunu gören meçhul ziyaretçimin çabasından uzun ya da kısa bir süre –bunu ilerde görecektik– için vazgeçmiş olduğunu anladım.

Bir eylem planına bu denli hazırlıklı oluşum, bilincine varmadan böyle bir tehditten korktuğumu ve saatlerdir olası kaçış yollarını düşündüğümü kanıtlıyordu. Kapımı yoklayan, görmediğim şeyin, insanın karşısına alacağı ya da uğraşacağı değil, olabildiğince hızla kaçması gereken bir tehlike olduğunu daha başından hissetmiştim. Yapılacak tek şey, ön merdivenlerden ve lobiden geçmeden mümkün olduğunca çabuk ve sağ olarak bu otelden çıkmaktı.

Valizimi almadan hızla kaçmak üzere bazı eşyalar seçmek amacıyla yavaşça yerimden kalkıp cep fenerimin ışığıyla yatağımın baş ucundaki lambanın düğmesini arandım. Lakin hiçbir şey olmadı; elektriğin kesilmiş olduğunu gördüm. Ne olduğunu bilmediğim, gizemli, kötücül ve büyük çaplı bir hareketin tezgâhlandığı aşikârdı. Elim, artık hiçbir işe yaramayan elektrik düğmesi üzerinde, derin düşünceler içerisinde dururken alt kattan boğuk gıcırtılar duydum ve bu seslere güçbela ayırt edilebilen konuşma sesleri eşlik ediyor gibi geldi bana. Bir an sonra, derinlerden gelen bu seslerin insan sesi olduğundan pek o kadar emin değildim, zira bu kısık havlamaların ve heceli oldukları su götürür kurbağa seslerinin insan sesiyle uzaktan yakından bir ilişkisi yoktu. O zaman, fabrika müfettişinin bu köhne ve tehlikeli binada geceleyin işitmiş olduğu şeyleri daha bir kuvvetle anımsadım.

El fenerinin ışığında ceplerimi doldurduktan sonra, şapkamı başıma geçirip, iniş şansının olup olmadığını görmek üzere ayak uçlarımda pencereye yanaştım. Eyaletin emniyet yönetmeliğine karşın otelin bu tarafında yangın merdiveni yoktu ve penceremle taş döşeli avlu arasında dimdik aşağı inen tam üç kat bulunuyordu. Bununla birlikte, eğimli çatıları dördüncü kat penceresinden atlayabileceğim bir yüksekliğe ulaşan tuğladan bazı eski dükkân dizileri sağdan ve soldan otele bitişiyordu. Bu dükkân dizilerinden birinin üzerine atlayabilmek için bu-

lunduğum odanın iki güneyindeki ya da iki kuzeyindeki odalardan birinde olmam gerekiyordu; hemen bu odalara geçebilme şansımın ne olduğunu hesaplamaya giriştim.

Ayak seslerimin mutlaka duyulacağı koridora çıkma riskini göze alamayacağıma karar verdim; istediğim odaya girmek isterken karşılaşacağım güçlüklerin üstesinden gelemezdim. Eğer bu odalardan birine doğru ilerleyeceksem, odaları birbirine bağlayan, gerektiğinde kilit ve sürgülerini omuzlayarak kırabileceğim daha az sağlam ara kapılardan geçmeye çalışmalıydım. Binanın ve metal aksamının eskiliği yüzünden bunun mümkün olabileceğini düşündüm, ama gürültüsüzce yapılamayacağının farkındaydım. Tamamen hızıma ve düşman bir gücün harekete geçip doğru kapıyı anahtarla açmasından önce bir pencereye ulaşma şansıma güvenecektim ister istemez. Yazı masasını –mümkün olduğunca az gürültü çıkarmak için azar azar– önüne iterek, kendi odamın dış kapısını takviye ettim.

Şansımın çok zayıf olduğunun farkındaydım ve bir felakete tamamen hazırdım. Başka bir çatıya ulaşmak bile meseleyi çözmeyecekti, çünkü oradan yere inmek ve kasabadan kaçmak işi kalıyordu geriye. Lehime olan bir şey varsa, o da otele bitişik dükkânlar dizisinin terk edilmiş, harap halleriyle, kara birer delik gibi görünen dam pencerelerinin sayıca çokluğuydu.

Bakkal çocuğun haritasından, tutulacak en doğru yolun güney yönü olduğunu çıkardığımdan, ilkin güneydeki odayla benim odamın arasındaki kapıya göz attım. Bu kapı benim odama açılacak şekilde tasarlanmıştı, bu yüzden –sürgüyü çekip, diğer kilitlerin yerli yerinde olduğunu gördükten sonra– zorlamayaelverişli olmadığına hükmettim. Böyle olunca, bu yönden vazgeçtim ve bitişik odadan daha sonra yapılabilecek bir saldırıya karşı karyolayı dikkatle kapıya yanaştırdım. Kuzey tarafındaki kapı diğer odaya açılıyordu –ve şöyle bir yoklayınca diğer taraftan sürgülenmiş ya da kilitlenmiş olduğu anlaşılsa da– tutmam gereken yolun bu olduğunu anladım. Eğer Paine Caddesi üzerindeki evlerin çatısına varabilir de oradan yere inersem, avluyu aşıp, bitişik ya da karşı binayı geçerek Washington Caddesi'ne veya Bates Caddesi'ne çıkabilirdim, ya da Paine Caddesi'ne çıkıp güneye doğru dikkatle ilerleyerek Washington Cad-

desi'ne ulaşabilirdim. Her halükârda amacım bir yolunu bulup Washington Caddesi'ne ulaşarak Kasaba Meydanı bölgesinden uzaklaşmaktı. Paine Caddesi'nden uzak durmayı yeğliyordum, çünkü oradaki itfaiye istasyonu bütün gece açık olabilirdi.

Bu şeyleri düşünürken, aşağıda uzanan ve on dördünü ancak aşmış ayın parlak ışınlarıyla aydınlanan çürümüş çatıların pis denizini seyretmekteydim. Sağ tarafta uzun bir yarayı andıran karanlık nehir yatağı manzarayı boydan boya ikiye bölüyordu; terk edilmiş fabrikalar ve demiryolu istasyonu midye gibi nehir yatağının her iki yanına yapışmıştı. Daha ötede, paslı demiryolu ve Rowley Yolu yer yer, çalılarla kaplı daha yüksek ve kuru adacıklarla dolu düz ve bataklık bir araziye doğru uzanıyordu. Soldaki, çay ve derelerle bölük bölük bölünmüş kır daha yakındı ve Ipswich'e giden dar yol, mehtapta bembeyaz parlıyordu. Otelin bulunduğum tarafından, takip etmeye karar verdiğim Arkham'a giden güney yolunu göremiyordum.

Kuzeydeki kapıya yüklenmenin iyi olup olmayacağı ve bunu pek gürültü çıkarmadan nasıl başaracağım üzerine kararsızlık içerisinde kafa yorarken, alt kattaki belirsiz gürültülerin yerini merdivenlerdeki daha kuvvetli gıcırtıların aldığını fark ettim. Kapının üzerindeki pencereden bir ışığın titreştiği görülüyordu ve koridorun döşeme tahtaları ağır bir yükün altında inlemeye başlamıştı. Muhtemelen insan sesi kökenli boğuk sesler yaklaştı ve sonunda dış kapım kararlı bir şekilde çalındı.

Bir an için sadece nefesimi tutup bekledim. Sonsuzluk kadar uzun bir süre geçti ve iç bulandırıcı balıksı koku ansızın ve hayret verici ölçüde arttı sanki. Sonra kapım –sürekli ve daha ısrarlı bir şekilde– yeniden vuruldu. Harekete geçme zamanının geldiğini anladım ve kuzeydeki ara kapının sürgüsünü çekip kapıyı omuzlamaya hazırlandım. Kapıma şimdi daha kuvvetle vuruluyordu; bu gürültünün benimkini bastıracağını umuyordum. Sonunda, işe girişerekduyduğum acıya aldırmadan ince tahta kapıya sol omzumla tekrar tekrar vurdum. Kapı umduğumdan daha dayanıklı çıktı, ama pes etmedim. Bu arada dış kapıdaki şamata iyice ayyuka çıkmıştı.

En sonunda ara kapı çöktü, ama öyle bir çatırtı koptu ki dışardakilerin işitmiş olmaları gerektiğini biliyordum. Kapıdaki

vuruşlar, anında şiddetli darbelere dönüşürken her iki yandaki odaların koridor kapılarında denenen anahtarların uğursuz seslerini işittim. Yeni açılan geçitten bir hamlede kuzeydeki odaya geçip, koridor kapısı anahtarla açılmadan önce sürgüsünü sürmeyi başardım; ama ben bunu yaparken –aşağıdaki çatıya penceresinden ulaşmayı umduğum– üçüncü odanın koridor kapısının anahtarla açılmaya çalışıldığını işittim.

Bir an için tam bir umutsuzluğa kapıldım, çünkü hiçbir çıkış penceresi bulunmayan bir odada kapana sıkışmış gibiydim. Neredeyse anormal bir dehşet dalgası bütün benliğimi kapladı; el fenerinin ışığı biraz önce bu odaya girerek odanın kapısını bu taraftan zorlayan kişinin dehşetverici ve garip ayak izlerini aydınlatıyordu. Sonra, ötedeki koridor kapısının kilidi dışarıdan açılmadan önce yetişip sürgüsünü sürmek için, umutsuzluğuma karşın hâlâ varlığını sürdürenyarı şuursuz, istemdışı bir hareketle bir sonraki ara kapıya doğru atıldım ve –sürgülü olmamasını Tanrıdan niyaz ederek– şuursuzca ittim.

Geçici kurtuluşum sırf şans eseriydi – çünkü ara kapı kilitli olmak bir yana, yarı aralıktı. Saniyede odaya dalmış, sağ dizimle omzumu açılmakta olan koridor kapısına dayamıştım. Ansızın abanışım kapıyı açmakta olan kişiyi hazırlıksız yakalamış olmalıydı; çünkü itmemle kapı kapandı ve iyi durumdaki sürgüyü diğer kapıdaki gibi hemen yerine ittim. Çok şükür demeye kalmadan, diğer iki kapıya inen darbelerin azaldığını ve karyolayla takviye ettiğim ara kapıdan karmakarışık seslerin geldiğini fark ettim. Belli ki saldırganların büyük çoğunluğu güneydeki odaya girmişti ve yandan saldırıya hazırlanıyordu. Ama aynı anda kuzeye doğru ikinci odanın kapısında dönen bir anahtarın sesini işittim ve tehlikenin çok yakın olduğunu anladım.

Kuzey yönündeki ara kapı ardına kadar açıktı ama koridordaki açılmak üzere olan kilidi kontrol etmeye zaman yoktu. Bütün yapabileceğim ikinci odanın açık olan her iki ara kapısını da kapatıp sürgülerini sürmekti – kapılardan birine bir karyola, diğerine bir masa dayadım; koridor kapısının önüne de bir lavabo çektim. Pencereden çıkıp, Paine Caddesi üzerindeki bloklar dizisinin çatısına ulaşıncaya kadar böylesi geçici engellerin dayanmasına güvenmek zorunda olduğumu görü-

yordum. Bu kritik anda bile asıl korkum, savunmamın o anki güçsüzlüğüyle ilişkili değildi. Garip aralıklarla işitilen birtakım iğrenç solumalar, homurdanmalar ve bastırılmış havlamalar dışında peşimdekilerden bir tekinin bile açıkça anlaşılır bir insan sesi çıkarmamış olması yüzünden dehşet içerisinde titriyordum.

Eşyaları kapıların arkasına itip pencerelere doğru atılırken, kuzeyimdeki odaya doğru koridor boyunca telaşla koşuşturduklarını işitim ve güneydeki hamleye son vermiş olduklarını anladım. Hasımlarımın çoğunluğunun, doğrudan bana açılması gerektiğini bildikleri zayıf ara kapının arkasında toplanmak üzere olduğu açıktı. Dışarıda, mehtap aşağımda uzanan çatıların sırtında oyunlar oynuyordu; üzerine düşeceğim yüzeyin sarplığı yüzünden atlayışın umutsuz denilecek kadar tehlikeli olduğunu gördüm.

Şartları inceledikten sonra kaçış yolu olarak iki pencereden daha güneyde olanını seçtim; çatının avluya bakan yüzeyine atlamayı ve oradan en yakın dam penceresine koşmayı planlıyordum. Harap durumdaki tuğla binalardan birinin içine girince, takipçilerimi hesaba katmak zorunda kalacaktım, ama yere inip gölgeli avluya açılan kapı aralıklarında peşimdekileri atlatarak en sonunda Washington Caddesi'ne ulaşacağımı ve böylece güney yönünde kasabanın dışına çıkacağımı umuyordum.

Kuzeydeki ara kapıdan gelen çatırtılar şimdi müthiş bir hal almıştı; zayıf tahtaların yarılmaya başladığını gördüm. Besbelli, kuşatmacılar koçbaşı olarak esaslı bir şey getirmişlerdi. Ama karyola hâlâ dayanıyordu, demek ki zayıf da olsa henüz kurtulma şansım vardı. Pencereyi açarken, pirinç halkalarla bir sopaya tutturulmuş ağır kadife perdeler ve pencerenin dış tarafında pancurlar için çıkıntılı kocaman bir kilit dili bulunduğunu fark ettim. Atlayışın tehlikelerinden kaçınmanın bir yolunu bulduğumu düşünerek perdelere asıldım ve kornişiyle birlikte alaşağı ettim; sonra alelacele halkalardan ikisini kilit diline geçirip perdeyi dışarı sarkıttım. Perde, otele bitişik çatının üzerine rahat rahat ulaştı ve halkalarla kilit dilinin ağırlığını çekeceğini gördüm. Böylece pencereden dışarı çıkıp perdeden uydur-

duğum merdivenden aşağı kayarak Gilman Evi'nin hastalıklı ve dehşet dolu kumaşını sonsuza dek ardımda bıraktım.

Dik eğimli çatının gevşek arduvazları üzerine emniyetle indim ve ayağım kaymadan karanlık dam penceresine ulaşmayı başardım. İçerisinden çıktığım pencereye göz attığımda hâlâ karanlık olduğunu gördüm, oysa harap bacaların çok uzağında kuzey yönünde Dagon Tarikatı Binası'nda, Baptist kilisesinde ve her aklıma geldiğinde tüylerimi diken diken eden Congregational kilisesinde ışıkların uğursuzca parıldadığını görüyordum. Aşağıda avluda kimse yoktu ve genel alarm verilmeden sıvışma şansını bulmayı umuyordum. Fenerimin ışığını dam penceresine tuttuğumda, aşağı inen merdivenler bulunmadığını gördüm. Ama atlayacağım yer pek yüksek değildi, bu yüzden pencerenin kenarına gelip kendimi aşağı bıraktım; kırk dökük kutularla ve varillerle dolu tozlu bir zemine düştüm.

Şimdi bulunduğum yerin görüntüsü insanın tüylerini diken diken edecektürdendi, ama böylesi düşüncelerle oyalanacak durumda değildim – sabahın 2'si olduğunu gösteren saatime aceleyle göz attıktan sonra– el fenerimin ışığının aydınlattığı merdivenlere atıldım derhal. Basamaklar gıcırdamakla birlikte, yeterince sağlam görünüyordu; samanlığa benzer bir ikinci katı hızla aşarak zemin kata indim. Tam bir terk edilmişlik hüküm sürüyordu etrafta, adımlarımın yankısından başka ses işitilmiyordu. Sonunda, diğer ucunda Paine Caddesi'ne açılan harap kapı aralığını işaret eden, hafifçe aydınlık bir dikdörtgenin bulunduğunu gördüğüm alt koridora ulaştım. Diğer tarafa yönelerek, arka kapının da açık olduğunu gördüm ve beş taş basamağı ok gibi aşarak yabani ot bürümüş, taş döşeli arka avluya çıktım.

Ay ışınları buraya ulaşamıyordu, ama el fenerimi kullanmaksızın yolumu bulabiliyordum. Gilman Evi tarafındaki bazı pencereler zayıf bir ışıkla parıldıyor ve içlerinden sanki karmakarışık sesler geliyordu. Washington Caddesi'ne doğru sakınımlı adımlarla yürürken birçok açık kapı aralığının bulunduğunu fark ettim ve kaçış yolu olarak en yakınımdakini seçtim. Binanın içi zifiri karanlıktı koridorun diğer ucuna vardığımda sokağa açılan kapının ağaç kamalarla kıpırdamayacak şekilde

kapatılmış olduğunu gördüm. Bir başka binayı denemeye karar vererek, el yordamıyla gerisingeri avluya yöneldim, ama kapı aralığına yaklaşırken ansızın durdum.

Çünkü Gilman Evi'nin açılan bir kapısından acayip bir güruh sokağa akıyordu – fenerler karanlıkta yukarı aşağı inip çıkıyor ve kurbağa sesini andıran dehşet verici sesler İngilizce'yle hiçbir ilgisi olmayan bir dilde alçak perdeden haykırıyordu. Kararsızlık içerisinde ilerliyorlardı; bundan nereye gittiğimi bilmedikleri sonucunu çıkararak rahatladım, ama yine de bütün bunlar içimi ürpertiyle dolduruyordu. Yüzleri seçilmiyordu, ancak çömelmeleri, ayaklarını sürüyerek yürümeleri son derece iticiydi. Ve en kötüsü, adamlardan birisinin çok garip bir kaftan giyinmiş ve hiçbir yanılgıya yer vermeyecek tarzda, şekli bana aşina gelen uzun bir taç takmış olduğunu fark ettim. Adamlar avluya yayılırken korkularımın arttığını hissettim. Bu binadan sokak tarafına bir çıkış bulamazsam ne yapardım? Balıksı koku çok iğrençti; bayılmadan dayanabilmiş olmama şaştım. Yeniden sokağa doğru el yordamıyla ilerledim ve koridordaki kapılardan birini açarak, pencereleri çerçevesiz, ancak kepenkleri sıkıca kapalı olan boş bir odaya girdim. El fenerimin ışınlarını sağında solunda gezindirdikten sonra kepenkleri açabileceğimi gördüm; bir an sonra pencereden dışarı çıkmış, kepenkleri dikkatle eski haline getiriyordum.

Şimdi Washington Caddesi'ndeydim ve o an için ortalıkta ne bir canlı varlık ne de ay ışığı dışında bir ışık görüyordum. Ama çeşitli yönlerden boğuk bağırtılar, ayak sesleri ve ayak sesine pek benzemeyen acayip patırtılar duyuluyordu uzaktan uzağa. Kaybedecek zamanımın olmadığı açıktı. Pusulanın taksimatını rahatça görebiliyordum ve mehtaplı gecelerde yoksul kırsal bölgelerde âdet olduğu üzere bütün sokak lambalarının sönük olmasından hoşnuttum. Seslerin bazıları güneyden geliyordu, yine de bu yönde kaçma niyetimden caymadım. Peşime düşmüş olanlara benzeyen bir kişiyi veya bir grubu görecek olursam beni gizleyebilecek çok sayıda terk edilmiş kapı aralığı bulabileceğimi biliyordum.

Harap evlere yakın durarak ayak uçlarımda hızlı hızlı yürüyordum. Çetin tırmanışımdan sonra şapkam yitmiş ve saçım

başım darmadağınık da olsa pek dikkat çekici bir görünüşüm yoktu; tesadüfen yoldan geçen birisiyle karşılacak olsam bile bana aldırış etmeden geçip gitmesi ihtimali çok yüksekti. Bates Caddesi'nde, ayaklarını sürüyen iki kişi önümden geçerken açık bir bina girişine sığındım, ama kısa bir süre sonra oradan çıkıp yeniden yola koyuldum ve Eliot Caddesi'nin, Washington Caddesi'ni güney kavşağında açı yaparak kestiği açık alana yaklaştım. Burayı daha önce görmemiş olmakla birlikte, bakkal çocuğun haritasında tehlikeli görünmüştü bana, çünkü ay ışığı burada tam bir hareket serbestliğine kavuşuyordu. Buradan kaçınmaya çalışmak da bir işe yaramazdı, çünkü başka bir yolu denemek büyük bir olasılıkla görülmem gibi bir felaketle sonuçlanacak ve gecikmeme yol açacak dolambaçlı yolları içerecekti. Yapılacak tek şey Innsmouth'luların tipik ayak sürüyüşlerini elimden geldiğince taklit ederek kavşağı cesaretle ve açıkça geçmek ve orada –hiç değilse peşimdekilerden– kimsenin olmayacağına güvenmekti.

Takibin ne derecede örgütlenmiş olduğu –ve elbette amacı hakkında– hiçbir fikrim yoktu. Kasabada alışılmadık bir hareketlilik var gibiydi, ama Gilman Evi'nden kaçmış olduğum haberinin henüz yayılmamış olduğuna hükmettim. Oteldeki grup izimi sürüyor olacağından, çok geçmeden Washington Caddesi'den güneydeki bir başka caddeye geçmek zorunda kalacaktım herhalde. Son girdiğim eski binada, caddeye nasıl çıktığımı belli eden ayak izleri bırakmış olmalıydım tozlarda.

Açık alan, tahmin ettiğim gibi, ay ışığına boğulmuştu; ortasındaki parkı andırır, demir parmaklıklı bir yeşilliğin kalıntısını gördüm. Bereket versin etrafta kimse yoktu, ama Kasaba Meydanı yönünden gelen tuhaf bir vızıltı ya da gümbürtü giderek güçlenmekteydi. Hafif bir eğimle doğrudan liman mahallesine doğru inen ve deniz yönünde engin bir manzarayı gözler önüne seren South Caddesi çok genişti. Ayın parlak ışıkları altında orayı geçerken uzaktan kimsenin seyretmiyor olması için dua ettim.

Kimse yolumu kesmedi ve görülmüş olduğumu belli eden hiçbir yeni ses yükselmedi. Etrafıma bakındığımda, ayın parlak ışınları altında muhteşem bir görüntüsü olan, sokağın

ucundaki denize bir an bakmak için elimde olmadan adımlarımı yavaşlattım. Dalgakıranın açığında Şeytan Kayalığı'nın kasvetli karanlık silueti görünüyordu; ona bakarken son otuz dört saat içerisinde burası hakkında duyduğum bütün o iğrenç efsaneleri –bu engebeli kayalığın anlaşılmaz dehşetler ve kavranamaz anormallikler diyarının hakiki kapısı oduğunu iddia eden efsaneleri– anımsamadan edemedim.

Sonra, birdenbire uzaktaki kayalık üzerinde belirli aralıkla çakıp sönen ışıklar gördüm. Aldanmış olmama imkân yoktu; zihnimde hiçbir mantığın kabul edemeyeceği kör bir dehşet uyandı. Panik içerisinde kaçmak için gerilen kaslarımı harekete geçmekten sadece bilinççsiz bir sakınımlılık ve yarı ipnotik bir büyülenmişlik alıkoyuyordu. Ve durumu daha da kötüleştirmek üzere, kuzeydoğumda gerilerde bir yerlerde, olduğundan daha büyük ve korkunç görünen Gilman Evi'nin yüksek kubbesi üzerinden de farklı aralıklarla bir dizi benzer parıltı yanıp sönmeye başladı; bunların yanıt olarak verilen sinyaller oldukları apaçık ortadaydı.

Ne kadar kolay görülebileceğimin bilinciyle, kaslarıma egemen olmaya çalışarak, yenilenen bir güçle yalandan ayaklarımı sürüyerek yürümeye başladım yeniden, ancak denize doğru uzanan caddenin izin verdiği sürece gözlerimi o korkunç, o uğursuz kayalıktan alamıyordum. Şeytan Kayalığı ile ilgili tuhaf bir ayin ya da bir gemiden bir grup adamın bu uğursuz kayalığa inmiş olması dışında bütün bunlara bir anlam veremiyordum. Şimdi harap çimenlikten sola sapmıştım; yaz gecesinin o harikulade mehtabında pırıl pırıl ışıldayan okyanustan ve adını koyamadığım o açıklanamaz işaret ateşlerinin gizemli parıltısından bir türlü gözümü alamıyordum.

İşte tam o sırada çok korkunç bir şeyçarptı gözüme – özdenetimimle ilgili son kırıntıları da yok eden ve terk edilmiş bu karabasan sokak üzerindeki ardına kadar açık karanlık kapı aralıklarının ve kuşkulu görünüşlü pencerelerin önünden güneye doğru çılgınca koşturmama yol açan bir şey. Çünkü daha dikkatle baktığımda, kayalıkla sahil arasındaki, ay ışığıyla aydınlanmış suların hiç de boş olmadığını görmüştüm. Deniz, kasabaya doğru yüzen bir yaratık ordusuyla kıpır kıpırdı; mesafe-

nin bunca uzaklığına ve kısacık bir an bakmış olmama karşın, suda inip çıkan kafaların ve hızla savrulan kolların tarif edilemeyecek kadar yabancı ve anormal olduğunu görmüştüm.

Çılgınca koşuşuma daha bir blok gitmeden son vermek zorunda kaldım, zira sol taraftan özel olarak oluşturulmuş bir takip kolunun bağırış çağırışlarını duyar gibi olmuştum. Ayak sesleri, gırtlaksı sesler ve Federal Caddesi boyunca güneye doğru takırdayarak ilerleyen bir aracın motor homurtuları duyuluyordu. Bir saniyede tüm planlarım değişti –çünkü güney yönünde yolum ileride kesilmişse, Innsmouth'tan başka bir çıkış yolu bulmak zorunda olduğum açıktı. Bir an durup paralel caddeden gelmekte olanlar beni görmeden ay ışığının aydınlattığı açık alandan ayrılmış olduğum için ne kadar şanslı olduğumu düşünerek açık bir kapı aralığına sığındım.

İkinci defa düşününce hiç de rahatlamadım. Çünkü takip başka bir caddede sürdürülüyordu, grubun doğrudan beni takip etmediği açıktı. Grup beni görmemişti, ama kaçış yolumu kesme genel planını uyguluyordu. Bu da demekti ki Innsmouth'tan çıkan bütün yollar üzerinde devriyeler bulunuyordu; çünkü hangi yoldan kaçmaya niyetlendiğimi bilemezlerdi. Durum böyleyse, yollardan uzak durup kırlara doğru kaçmak zorundaydım, ama bölgenin bataklıklarla dolu ve derelerle bölük bölük yarılmış olduğu göz önüne alınacak olursa, bunu nasıl yapacaktım? Bir an için tam bir bozgun duygusu yaşadım– hem salt umutsuzluktan hem de her yerde mevcut balıksı kokudaki hızlı artıştan.

O zaman, çakıl taşı döşeli, ot bürümüş sert toprak hattı harap istasyondan başlayarak nehir yatağı boyunca kuzeybatıya doğru uzanan terk edilmiş Rowley demiryolu geldi aklıma. Kasabalıların bunu düşünmemiş olmaları ihtimali vardı, çünkü yabani çalılara boğulmuş olması bu yolu neredeyse geçilmez ve bir kaçağın seçeceği yolların en az düşünülecek olanı kılıyordu. Bu hattı oteldeki penceremden net bir şekilde görmüştüm ve nasıl uzandığını biliyordum. İlk kısımlarının büyük bir bölümü Rowley yolundan ve kasabanın yüksek yerlerinden nahoş bir şekilde görülüyordu, ama insan belki çalıların arasından dikkati çekmeden sürünerek geçebilirdi. Her halükârda tek

kurtuluş şansım burasıydı ve denemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Terk edilmiş sığınağımın holüne çekilerek bakkal çocuğun haritasını el fenerinin ışığında bir kez daha inceledim. Acil mesele demiryoluna nasıl ulaşacağımdı; şimdi görüyordum ki en emin yol Babson Caddesi'ne gidip, oradan sola Lafayette Caddesi'ne –orada daha önce geçmiş olduğum meydana benzer bir meydanı ortasından geçmek yerine kenarından dolanacaktım– geçmek ve daha sonra da Lafayette, Bates, Adams ve Bank Caddeleri –bu sonuncu cadde nehir yatağının kenarı boyunca uzanıyordu– arasında yeniden kuzeye ve batıya doğru zikzaklar çizerek penceremden gördüğüm terk edilmiş, harap istasyona ulaşmaktı. Babson Caddesi'ne kadar gitme nedenim, önceki meydanı yeniden geçmek ya da batı yönünde çıkacağım yolculuğa South Caddesi kadar geniş bir caddeden başlamak istemeyişimdi.

Bir kez daha harekete geçerek Babson Caddesi'ne mümkün olduğunca dikkati çekmeden dönmek üzere sağdaki sokağı geçtim. Federal Caddesi'ndeki gürültüler hâlâ devam ediyordu; ardıma göz attığımda, içinden kaçtığım binanın yakınlarında bir parıltı gördüğümü sandım. Washington Caddesi'nden uzaklaşma arzusuyla ve beni gözetleyen bir gözün bulunma ihtimaline karşı şansıma güvenerek yavaş ve sessiz bir koşu tutturdum. Babson Caddesi'nin köşesindeki evin bitişiğindeki evde oturulmakta olduğunu gösteren perdeleri fark edince büyük bir korkuya kapıldım, ama evde hiç ışık yoktu ve bir aksilikle karşılaşmadan orayı geçtim.

Federal Caddesi'ni kesen ve böylece peşimdekilerin beni görmesine yol açabilecek Babson Caddesi'nde, yan yatmış, çarpık çurpuk binalara elimden geldiğince yapıştım ve seslerin yükselir gibi olduğu anlarda iki defa durup kapı aralıklarına sindim. İlerideki ıssız meydan mehtapta pırıl pırıldı, ama kendime çizdiğim yol oradan geçmemi gerektirmiyordu. İkinci duruşum sırasında seslerin niteliğinde bir değişiklik olduğunu fark ettim ve görülmemeye çalışarak ihtiyatla baktığımda, meydanı geçerek hem Babson hem de Lafayette caddelerini kesen Eliot Caddesi'ne doğru hızla atılan bir otomobil gördüm.

Balıksı kokunun kısa bir süre azaldıktan sonra aniden artması yüzünden soluğu kesilmiş bir halde etrafa bakınırken çömelmişe benzeyen bir grup garip şeklin ayaklarını sürüyerek kocaman adımlarla aynı yönde ilerlediğini gördüm ve bunların Ipswich yolunda nöbet bekleyen grup olması gerektiğini anladım, zira bu yol Eliot Caddesi'nin bir uzantısını oluşturuyordu. Şekillerden ikisinin çok bol cüppeler giymiş olduğu gözüme çarptı; birisinin başında da ay ışığında bembeyaz parıldayan sivri bir taç bulunuyordu. Bu figürün yürüyüşü –yaratık sanki hopluyormuş gibi görünmüştü bana– o kadar tuhaftı ki iliklerime kadar ürperdim.

Gruptakilerin sonuncusu da gözden kaybolunca yürüyüşüme yeniden başladım; köşeyi dönüp hızla Lafayette Caddesi'ne atıldım, gruptan geriye kalmış olabilecekler de caddeden geçer korkusuyla hızla Eliot Caddesi'ni geçtim. Uzaklardan, Kasaba Meydanı civarından birtakım çatlak sesler ve tıkırtılar işittiysem de caddeyi kazasız belasız geçmeyi başardım. En büyük korkum, ay ışığına boğulmuş, geniş –ve denize nazır– South Caddesi'ni yeniden geçmekti; bu çetin sınav için sinirlerimi yatıştırmaya çalıştım. Pekâlâ birisi bakıyor olabilirdi ve Eliot Caddesi'nden tam o sırada geçmekte olanların her iki noktadan da beni görmemeleri imkânsızdı. Son anda tırıs koşmaktan vazgeçip önceki gibi, sıradan bir Innsmouth'lunun ayak sürüyüşüyle caddeyi aşmanın daha iyi olacağına karar verdim.

Deniz –bu defa sağımda– yeniden göründüğünde, dönüp o tarafa bakmamaya niyetlendim. Ama dikkatle ayak sürüme taklidi yaparak ilerimdeki gölgenin koruyuculuğuna sığınmaya çalışırken dayanamayıp göz ucuyla bakmaktan kendimi alamadım. Görünürde hiçbir gemi yoktu; oysa olacağını sanıyordum. Bunun yerine, gözüme ilk çarpan şey terk edilmiş rıhtıma doğru kürek çeken ve katranlı muşambayla örtülmüş kocaman bir nesne yüklü bir sandal oldu. Kürekçiler uzaktan zar zor seçiliyor olmalarına karşın son derece itici bir görünüşe sahiptiler. Hâlâ çok sayıda yüzücü seçilirken uzaktaki kara kayalıkta daha önceki işaret ateşlerine benzemeyen ve garip rengini tam olarak belirleyemediğim zayıf bir ışığın sürekli parıldadığını

fark ettim. Sağda, ilerideki meyilli çatıların üzerinden Gilman Evi'nin yüksek kubbesi bir hayalet gibi yükseliyordu, ama tamamen karanlıklar içerisindeydi. Merhametli bir esintinin kısa bir süre için dağıtmış olduğu balıksı koku çıldırtıcı bir yoğunlukla yeniden üzerime çullanmıştı.

Caddeyi tam olarak geçmeme kalmadan, Washington Caddesi boyunca ilerleyen bir grubun mırıltılarını işittim kuzeyden. Ay ışığının aydınlattığı suları ilk defa görerek huzursuzluğa kapıldığım açıklığa ulaştıklarında, sadece bir blok öteden onları seyretmekteydim – ve yüzlerindeki hayvani anormallikle çömelerek yürüyüşlerindeki köpeği andıran insan-dışılık karşısında dehşete kapıldım. Adamlardan birisi, uzun kollarıyla sık sık yere dokunarak kesinlikle bir maymun gibi hareket ediyordu; Cüppeli ve taçlı olan bir başkasıysa sanki hoplayarak ilerliyordu. Bunların Gilman'ın avlusunda görmüş olduğum –yani, izimi en yakından takip eden– grup olduğuna hükmettim. Bazıları durup benden yana baktığında korkudan kanım çekildi, yine de ayaklarımı sürüyerek aldırış etmiyormuş havalarında yürümeyi başardım. Bugüne kadar, beni görüp görmediklerini anlayamadım. Eğer görmüşlerse, başvurduğum hileyle onları aldatmış olmalıydım, çünkü yön değiştirmeden, mehtabın aydınlattığı meydanı geçip gitmişlerdi –bu arada gırtlaktan gelen iğrenç seslerle, nerenin olduğunu çıkaramadığım bir şiveyle vıraklar gibi çabuk çabuk konuşuyorlardı.

Bir kez daha gölgeye kavuşunca, geceye boş gözlerle bakan yan yatmış, harap evler boyunca daha önceki gibi yavaşve sessiz bir koşu tutturdum. Batı yönündeki kaldırıma geçmiş bulunduğumdan, en yakın köşeden Bates Caddesi'ne dönüp güney yönündeki binalara yakın durarak koşturmaya devam ettim. İçerisinde oturulmakta olduğuna dair işaretler gösteren iki evin yanından geçtim; birinin üst kat pencerelerinde zayıf bir ışık vardı, ama herhangi bir engelle karşılaşmadım. Adams Caddesi'ne ulaştığımda kendimi adamakıllı ferahlamış hissettim, ama karanlık bir kapı aralığından adamın biri önüme fırladığımda aklımı kaçırayazdım. Bereket versin adam burnunun ucunu göremeyecek kadar sarhoştu; böylece Bank Caddesi'ndeki iç kararatıcı antrepo yıkıntılarına sağ salim varabildim.

Nehir yatağının yanındaki bu ölü sokakta in cin top oynuyordu ve çağlayanların gümbürtüsü ayak seslerimi bastırıyordu. Harap istasyon bu koşuyla epey çekecekti; etrafımdaki yüksek tuğla antrepo duvarlarıysa, nedense, özel evlerin cephelerinden daha korkunç görünüyordu bana. Sonunda üstü kapalı eski istasyona –ya da ondan arta kalan şeye– ulaştım ve rayların başladığı uzak uca doğru koştum hemen.

Raylar paslı olmakla birlikte sağlamdı; traverslerin ise ancak yarısı çürümüştü. Böyle bir yüzeyde yürümek veya koşmak çok güçtü, ama elimden geleni yaptım ve pek zaman yitirmedim. Demiryolu belli bir mesafe nehir yatağının kıyısını takip ediyordu, ama sonunda baş döndürücü bir yükseklikten kanyonu geçen, üstü kapalı, uzun köprüye ulaştım. Bu köprünün durumu bundan sonraki adımımı belirleyecekti. Buradan geçmek insan yetenekleri dahilindeyse geçecektim, yok değilse daha başka sokaklarda dolaştıktan sonra en yakındaki sağlam karayolu köprüsünü seçecektim.

Çiftlik ambarına benzeyen uzun, eski köprü mehtapta bir hayal gibi parıldıyordu; içeriye doğru hiç değilse ilk birkaç metrelik bölümde kayıtların sağlam olduğunu gördüm. İçeri girince el fenerimi yaktım, kanat çırpan bir yarasa bulutu altında neredeyse yere kapaklanıyordum. Yolun neredeyse yarısına geldiğimde, kayıtlar arasında ilerlememi engelleyeceğinden bir an için korkuya kapıldığım tehlikeli bir açıklık gördüm, ama sonunda umutsuz bir atlayış riskini göze aldım ve neyse ki başardım da.

Bu meşum tünelden çıktığımda yeniden ay ışığını görmekten memnuniyet duydum. Eski raylar River Caddesi'nin zemininden geçiyor ve hemen kıvrılıp gitgide daha kırsal bir görüntüye bürünen ve Innsmouth'un balıksı kokusunun daha az duyulduğu bir bölgeye yöneliyordu. Burada sık büyümüş otlar ve çalılar beni engelledi ve üstümü başımı yırttı, ama bir tehlike anında beni gizleyebilecekleri için onlardan pek şikâyetçi olduğum söylenemezdi. Yolumun büyük bölümünün Rowley yolundan görülür olması gerektiğini biliyordum.

Çok gitmeden bataklık bölge başladı; rayların teki ot örtüsünün nispeten seyrek olduğu düşük bir toprak set üzerinde

uzanıyordu. Sonra, hattın çalı ve dikenlere boğulmuş sığ bir oyuktan geçtiği daha yüksekçe bir zeminden oluşan bir tür adaya geldim. Yolun bir kısmını gözlerden saklayabilecek bu sığınaktan son derece memnun olmuştum, zira penceremden göründüğü kadarıyla bu noktada demiryolu Rowley yoluna rahatsızlık verecek denli yakındı. Rowley yolu bu oyuğun sonunda demiryolunu kestikten sonra daha emniyetli bir uzaklığa çekiliyordu, ama bu arada son derece dikkatli olmak zorundaydım. Bu vakte kadar, demiryolunda devriye gezmediklerinden emindim ve buna şükrediyordum.

Oyuk geçide girmeden hemen önce dönüp arkama baktım, ama peşim sıra gelen kimse görmedim. Çürümekte olan Innsmouth'un eski çan kuleleri ve çatıları, sarı ayın büyülü ışıkları altında son derece tatlı ve göksel varlıklar gibi parıldıyordu ve kasabanın felakete uğramasından önce nasıl görünüyor olduklarını düşündüm. Sonra bakışlarımı kasabadan iç bölgelere doğru çevirdiğimde hareket halinde bir şey dikkatimi çekti ve bir an için beni olduğum yere çiviledi.

Gördüğüm –ya da gördüğümü sandığım– şey, güney yönünde, uzaklarda son derece rahatsız edici şeyleri akla getiren bir dalgalanma hareketiydi; çok kalabalık bir sürünün kasabadan Ipswich yoluna dökülmekte olduğu sonucuna vardım. Aradaki uzaklık çok fazlaydı, hiçbir ayrıntıyı seçemiyordum, ama bu hareketli kolun görünüşünden hiç hoşlanmamıştım. Çok fazla dalgalanıyor ve artık batmak üzere olan ayın ışınları altında çok fazla parıldıyordu. Ayrıca rüzgârın tersyönden esiyor olmasına karşın sesler de –bütün o devriyelerin kulağına çalınan mırıltılarından daha hayvanca böğürtüler ve kazıma sesleri– duyuluyordu.

Aklımdan bin türlü kötü ihtimal geçti. Rıhtım civarındaki asırlık harap evlerde yaşadıkları söylenen o şekli şemaili aşırı bozulmuş Innsmouth'luları düşündüm. Görmüş olduğum o ne idüğü belirsiz yüzücüleri düşündüm. Şimdiye kadar gözüme çarpan devriye gruplarını ve muhtemelen diğer yolları tutmuş olan grupları da sayacak olursak, peşimdekilerin sayısı Innsmouth gibi boşalmış bir kasaba için tuhaf sayılacak kadar fazla olmalıydı.

Şu anda görmekte olduğum böyle bir kolu oluşturacak kadar çok insan nereden gelmiş olabilirdi? Tesisatı bulunmayan o eski evler sapkın, tanımlanmamış ve akıllardan hiç geçmeyen bir yaşamla mı dolup taşıyordu? Yoksa, bir gemi görülmeden bu korkunç kayalığa meçhul bir yabancılar ordusu mu çıkarmıştı? Kimdi bunlar? Niçin buradaydılar? Ve Ipswich yolunu böyle bir kol tarıyorsa, diğer yollardaki devriyeler de aynı şekilde artırılmış mıydı?

Çalı bürümüş oyukgeçide girmiş ağır aksak ilerlemeye çalışırken o lanet balıksı koku yeniden kuvvetle hissedildi. Ansızın rüzgârdoğuya dönüp denizden aldığı kokuları kasabanın üzerinden bu yana mı taşıyordu? Böyle olması gerektiğine hükmettim, zira şimdiye kadar sessiz olan bu yönden insanın kanını donduran gırtlaksı sesler işitmeye başlamıştım. Bir başka ses daha vardı – insanın aklına nedense en iğrenç türden şeyler getiren devasa bir çırpınma ya da patırtı sesi. Mantıksız da olsa, bu bana uzak Ipswich yolundaki devriye kolunun nahoş dalgalanışını düşündürdü.

Sonra pis koku da, sesler de arttı, öyle ki korkudan tir tir titreyerek durdum ve sağladığı koruma için oyukgeçide minnet duydum. Rowley yolunun, batıya yönelip uzaklaşmadan önce eski demiryoluna en fazla burada yaklaştığını anımsadım. Bu yoldan bir şeyler geliyordu, onlar geçip gidene kadar saklanmalıydım. Bütün bölgeyi kaplayan koku nedeniyle köpeklerin belki de işe yaramayacak olmasına karşın, yine de bu yaratıklar takipte köpek kullanmadıkları için talihime şükrettim. Araştırmacıların en fazla yüz metre ilerimdeki yoldan geçeceklerini bilmeme karşın, bu kumlu yarın içinde çömelmiş beklerken kendimi oldukça emniyette hissediyordum. Ben onları görebilecektim, ama onların beni görmesi büyük bir aksilik olmadıkça imkânsızdı.

Geçerlerken onlara bakmaktan korkmaya başladım ansızın. Yaratıkların akın akın geçecekleri, ay ışığının aydınlattığı yakınlardaki arazi parçasını gördüm ve buranın bir daha temizlenmesi mümkün olmayacak şekilde kirleneceği üzerine acayip düşüncelere kaptırdım kendimi. Onlar belki de Innsmouth'luların en fazla –insanın anımsamaktan hoşlanmayacağı kadar– bozulmuş olanlarıydı.

Pis koku dayanılmaz bir hal aldı; gürültülerse insan konuşmasıyla uzaktan yakından bir ilgisi olmayan vıraklama, uluma ve havlama karışımı bir şamataya dönüştü. Bu sesler beni takip edenlerin sesleri miydi gerçekten? Köpekleri var mıydı acaba? Innsmouth'ta şimdiye kadar kedi, köpek türü hiçbir hayvan görmüş değildim. Şu çırpınma sesleri ve patırtılar müthiş sinir bozucuydu – bu sesleri çıkaran yoz yaratıklara bakamayacaktım. Sesler batı yönünde yitip gidene kadar gözlerimi sıkı sıkıya yumacaktım. Sürü şimdi çok yakınımdaydı – hava hırıltı ve homurtularıyla doluydu, yer ise yabancı-ritmli adımlarıyla neredeyse sarsılıyordu. Soluğum kesilir gibi oldu, gözlerimi kapalı tutmak için bütün irademi kullandım.

Bundan sonra cereyan eden olayların iğrenç bir gerçek mi, yoksa karabasan bir varsanı mı olduğunu bugün bile söyleyebilecek durumda değilim. Çılgın başvurum üzerine hükümetin harekete geçmiş olması bütün bunların gerçek olduğunu doğruluyor gibi, ama o eski, tekinsiz ve kuşkulu kasabanın yarı-ipnotik büyüsünün etkisiyle aynı varsanı tekrarlanmış olamaz mı? Böylesi yerlerin çok tuhaf özelllikleri vardır; nesilden nesile aktarılan o çılgınca efsaneler, o pis kokulu, ölü sokaklar ve birbirine sokulmuş çürük çatılar ve çan kuleleleri arasında yaşayan birçok insanın hayal gücünü etkilemiş olabilir pekâlâ. Innsmouth üzerindeki gölgenin derinliklerinde hakiki bir deliliğin tohumlarının pusuda yatıyor olması mümkün değil mi? İhtiyar Zadok Allen'in anlattığı hikâyelere benzer şeyler duyduktan sonra, kim gerçeklikten emin olabilir? Hükümetin memurları zavallı Zadok'u hiçbir yerde bulamadılar ve başına ne gelmiş olabileceğini tahmine bile yanaşmadılar. Delilik nerede biter, nerede başlar hakikat? En son kapıldığım korkunun sırf yanılsama olması mümkün mü?

Ama o gece ıssız demiryolu geçidini bürümüş yabani çalıların arasında alaycı, sarı ayın ışığında çömelmiş beklerken, hoplaya zıplaya, akın akın Rowley yolundan geçtiğini gördüğümü sandığım şeyleri anlatmaya çalışmalıyım. Gözlerimi kapalı tutma kararımı elbette uygulayamamıştım. Zaten başarısızlığa mahkûm bir karardı – çünkü yüz metreden daha yakın bir mesafeden bir sürü meçhul yaratık vıraklayarak, hav-

layarak geçerken kim çömeldiği yerde gözleri kapalı bekleyebilir ki?

En kötüsüne hazır olduğumu sanıyordum; daha önce görmüş olduğum şeyler dikkate alınacak olursa gerçekten de hazır olmalıydım. Diğer takipçilerim felaket derecede anormaldi – bu yüzden anormalliğin daha da artmasına ve normalle hiçbir ilintisi olmayan yaratıklar görmeye kendimi hazırlamış olmam gerekmez miydi? Boğuksesler ilerimde bir noktadan yükselinceye kadar gözlerimi açmadım. Biliyordum ki oyuk geçidin kenarlarının düzleştiği ve karayolunun demiryolunu kestiği yerde, onların uzun bir kesiti tam o sırada açıkça görünmekteydi – tehditkâr, sarı ayın ışınlarının gösterdiği dehşet her ne olursa olsun onu görmekten kendimi daha fazla alıkoyamadım.

Bu dünyada bana hayat namına, iç huzuru namına, doğanın bütünlüğü ve insan aklına güven namına kalan her şeyin sonuydu bu. Daha önce tasavvur etmiş olabileceğim hiçbir şey –hatta İhtiyar Zadok'un anlattığı hikâyelerin her kelimesine inanmış olsaydım bile tasavvur edebileceğim hiçbir şey– görmüş olduğum –ya da gördüğüme inandığım– şeyin şeytani, küfür niteliğindeki gerçekliğiyle hiçbir şekilde karşılaştırılamazdı. Onu cesaretle yazmanın dehşetini ertelemek için ne olduğu hakkında imalarda bulunmaya çalıştım. Bu gezegenin, insan gözlerinin etiyle kanıyla karşısında gördüğü, insanoğlunun bugüne kadar ancak ateşli fantezilerde ve çok nadiren efsanelerde tanıdığı böylesi yaratıklara hayat vermiş olması gerçekten mümkün mü?

Yine de onları hayale benzeyen bir mehtapta fantastik karabasanları andıran grotesk, kötücül bir dans yaparak –çırpınarak, zıplayarak, vıraklayarak, meleyerekakan– hudutsuz bir akıntı halinde, gördüm. Bazıları, o ne olduğu bilinmeyen beyazımsı-altına benzer metaldan uzun taçlar giyinmişlerdi... bazılarının çok tuhaf cüppeleri vardı... ve başı çeken bir tanesi korkunç derecede kambur duran siyah bir ceketle çizgili bir pantolon giyinmiş, kafa yerine geçen o biçimsiz şeyin tepesine de bir fötr şapka kondurmuştu.

Karınlarının beyaz olmasına karşın renkleri daha çok griye çalan yeşildi. Çoğunlukla parlak ve kaygandılar, ama sırtları

pul puldu. Gövdeleri az çok insanı andırırken, asla kapanmayan aşırı patlak gözlerle kafaları balık kafasıydı. Boyunlarının yanlarında bir nabız gibi atan solungaçlar vardı ve uzun pençeleri perdeliydi. Bazen iki, bazen dört ayak üzerinde düzensizce zıplıyorlardı. Dörtten fazla eklemli uzuvlarının olmayışından nedense memnuniyet duydum. Heceli bir dil yerine kullandıkları açıkça belli olan vıraklama, havlama sesleri, anlamsız suratlarının aksine karanlığın tüm tonlarını ifade ediyordu.

Ama bütün acayipliklerine karşın bana hiç de yabancı değillerdi. Ne olduklarını gayet iyi biliyordum – Ne de olsa Newburyport'taki o kötü tacın anısı hâlâ dipdiri değil miydi? Bunlar, o adını koyamadığım desenlerde yer alan küfür niteliğindeki balık-kurbağalardı –canlıydılar ve çok korkunçtular– onlara bakarken, karanlık kilisenin zemin katındaki o taçlı, kambur papazın bana hangi korkunç şeyi anımsattığını da anladım. Tahmin edilemeyecek denli çoktular. Bana sayıları sonsuzmuş gibi geldi – onlara baktığım o kısacık bir an içerisinde onların çok küçük bir bölümünü görmüş olmalıydım. Bir an sonra neyse ki gözlerimin önünden her şey silindi: Bayıldım. Hayatımda ilk defa bayılıyordum.

V

O çalı bürümüş demiryolu geçidindeki baygınlığımdan beni uyandıran şey, gün ışığında hafif hafif çiseleyen bir yağmur oldu ve sendeleye sendeleye biraz ötedeki şoseye yürüdüğümde taze çamurların üzerinde herhangi bir ayak izi görmedim. Balıksı koku da yok olmuştu; Innsmouth'un harap çatıları ve yıkık çan kuleleri güneydoğu yönünde kasvetli bir hayal gibi yükseliyordu, ama çevremdeki tüm o ıssız, tuzlu bataklıklarda bir tek canlı göze çarpmıyordu. Saatim hâlâ çalışıyor ve vaktin öğleyi geçmiş olduğunu gösteriyordu.

Başımdan geçen olayların gerçekliğinden pek emin değildim, ama gerisinde çok korkunç bir şeylerin yattığını hissediyordum. Kötülüğün gölgesinin düştüğü Innsmouth'tan kaçmalıydım; kasılıp kalmış, mecalsiz kol ve bacaklarımı oynat-

mayı denedim. Bir süre sonra zayıflığıma, açlığıma, korkuyor olmama ve kafamın karışıklığına karşın yürüyebileceğimi gördüm; böylece çamurlu yolda yavaş yavaş Rowley'e doğru yürümeye koyuldum. Akşamdan önce köye vardım, bir şeyler yedim ve eli yüzü düzgün bir kıyafet edindim. Arkham'a giden gece trenine yetiştim; ertesi gün oradaki resmi görevlilerle uzun uzadıya konuşup her şeyi bütün çıplaklığıyla anlattım; bütün bunları Boston'da da tekrarladım. Bütün bu konuşmaların doğurduğu sonucu kamuoyu bugün ana hatlarıyla biliyor – keşke normallik adına, anlatacak başka şeyler olmasaydı. Beni ele geçiren şey belki de deliliğin ta kendisi –ama belki de daha büyük bir dehşet– ya da daha hayret uyandırıcı bir şeyler beni etkisi altına alıyor.

Tahmin edilebileceği gibi turumun geri kalan kısmında yer alan önceden planlanmış birçok geziden –çok önemsediğim güzel manzaralı yerleri, mimari ve tarihi yerleri dolaşmaktan– vazgeçtim. Miskatonic Üniversitesi Müzesi'nde olduğu söylenen o tuhaf mücevheri gidip görmeye de cesaret edemedim. Ama çoktandır edinmeye can attığım bazı soyağacı bilgilerini derlemek için Arkham'daki ikametimi uzattım. Bunlar gerçi çok aceleyle toplanmış, kesinlikten uzak bilgilerdi, ama ileride karşılaştırmalı okumaya ve sistemleştirmeye vakit bulduğumda işe yarayabilirlerdi. Oradaki tarih cemiyetinin müdürü –Bay E. Lapham Peabody– benden yardımını esirgemedi ve 1867'de doğup, on yedisine geldiğinde Ohio'lu James Williamson ile evlenmiş olan Arkhamlı Eliza Orne'un torunu olduğumu öğrendiğinde alışılmadık bir ilgi gösterdi.

Göründüğü kadarıyla dayılarımdan birisi de yıllarca önce benimkine benzer bir araştırma yapmak amacıyla orada bulunmuştu ve ninemin ailesi yerel bir merakın konusuydu. Bay Peabody'nin dediğine göre, ninemin babası Benjamin Orne'un İç Savaş'tan hemen sonra evlenmesi, zamanında epey tartışma yaratmıştı, çünkü gelinin ataları oldukça şaşırtıcı insanlardı. Gelinin, –Essex'li Marsh'ın kuzeni olan– New Hampshire'lı Marsh'ın yetim kalmış bir yeğenleri olduğu anlaşılıyordu; ama genç kız Fransa'da eğitim görmüştü ve ailesini çok az tanıyordu. Vasisi, kendisinin ve mürebbiyesinin geçimi için Boston'da bir

bankada hesap açtırmıştı; ama vasinin adı Arkham'lılarca pek bilinmiyordu ve bir zaman sonra da zaten gözden yitmişti ve mahkeme o role mürebbiyeyi atamıştı. Bu Fransız kadın –öleli çok oluyor– son derece ağzı sıkı biriydi; bazılarına göre, anlattığından çok daha fazlasını anlatması gerekirdi.

Ama en şaşırtıcı olanıysa, genç kadının, resmi ana babasını –Enoch ve Lydia (Meserve) Marsh– kimsenin New Hampshire'ın bilinen aileleri arasında bir yere yerleştirememesiydi. Birçoklarına göreyse, muhtemelen Marsh'ların önde gelenlerinden birinin gayrı meşru kızıydı – kızın hakiki Marsh gözlerine sahip olduğu kesindi. En şaşırtıcı olaysa, tek kızı olan ninemi doğururken vakitsiz ölümünden sonra meydana gelmişti. Marsh ismiyle ilgili birtakım nahoş kanaatler oluşturmuş olduğumdan, ne soyağacımda bu ismin bulunduğu haberini hoş karşıladım, ne de Bay Peabody'nin, benim kendimin de tam bir Marsh gözüne sahip olduğum yolundaki sözlerinden hoşnut kaldım. Bununla birlikte işe yarayacağından emin olduğum bilgiler için minnettardım; bol bol not tuttum ve hakkında yeterince belge bulunan Orne ailesiyle ilgili başvuru kitaplarının listesini çıkardım.

Boston'dan doğrudan evime, Toledo'ya gittim, sonra da yaşadığım sıkıntıların etkisinden kurtulmak için Maumee'de[175] bir ay geçirdim. Eylülde son yılım için Oberlin'e girdim ve o vakitten bir sonraki Hazirana kadar derslerle ve genel faaliyetlerle meşgul oldum – geçmişte kalan dehşeti bana yalnızca, başvurumun ve ortaya çıkan kanıtların başlattığı operasyonla ilgili olarak ara sıra ziyaretime gelen resmi görevliler anımsatıyordu. Temmuzun ortalarına doğru –Innsmouth'da başıma gelenlerden tam bir yıl sonra– merhum annemin Cleveland'daki ailesinin yanında bir hafta geçirdim; soyağacımla ilgili olarak yeni edindiğim bigileri çeşitli notlarla, söylentilerle ve nesilden nesile aktarılan malzemeyle karşılaştırarak tutarlı bir çizelge çıkarıp çıkaramayacağıma baktım.

Bu işten o kadar da hoşlanmıyordum, çünkü Williamson'ların evindeki hava beni hep bunaltmıştır. Burada sağlıksız bir

175) Maumee: Toledo'dan Erie Gölü'ne dökülen nehir. (ç.n.)

şeyler vardı; çocukluğumda annem akrabalarını ziyarete hiç yüreklendirmezdi beni, oysa babası ne zaman Toledo'ya gelecek olsa, onu hoş karşılardı. Arkham doğumlu ninem bana hep tuhaf ve dehşet verici görünmüştür; ortadan kaybolduğunda hüzünlendiğimi sanmıyorum. O zaman sekiz yaşındaydım; en büyük oğlu Douglas dayımın intiharından duyduğu hüzünle ninemin kendini yollara vurduğu söylenmişti. Dayım New England'a yaptığı bir yolculuktan –bu yolculuğun Arkham Tarih Cemiyeti'nde anımsanmasına neden olan yolculuk olduğu su götürmezdi– sonra kendini vurmuştu.

Bu dayım nineme benziyordu; onu da hiç sevmemiştim. Her ikisinin de kıpırtısız gözleri, küstah bakışları bana açıklayamadığım bir huzursuzluk veriyordu. Anneme Walter dayım onlara benzemiyordu. Babalarına benziyorlardı, ama zavallı küçük kuzenim Lawrence –Walter'ın oğlu– durumu onu sürekli olarak Canton'da bir sanatoryuma kalmak zorunda bırakmadan önce, babaannesinin mükemmel bir kopyasıydı. Onu dört yıldır görmüyordum, ama dayım bir seferinde hem ruhsal hem de bedensel bakımdan çok kötü durumda olduğunu çıtlatmıştı. Bu üzüntü muhtemelen, annesinin iki yıl önce ölmesinin en büyük nedeniydi.

Cleveland'daki evin biricik sakinlerini şimdi dedemle dul oğlu Walter oluşturuyordu, ama eski zamanların anıları karabulutlar gibi evin üzerinde asılı durmaya devam ediyordu. Buradan hâlâ hoşlanmıyor ve araştırmalarımı elimden geldiğince çabuk tamamlamaya bakıyordum. Williamson kayıtlarını ve söylenegelen bilgileri dedem bol bol temin etti, öte yandan Orne'lerle ilgili malzeme için notlar, mektuplar, gazete kesikleri, nesilden nesile aktarılan malzemeler, fotoğraflar ve minyatürler dahil dosyalarının tamamını kullanımıma sunan dayım Walter'ın eline bakıyordum.

Orne'lerle ilgili mektupları ve resimleri incelerken kendi atalarımdan bir tür dehşet duymaya başladım. Dediğim gibi ninem ve Douglas dayım beni hep rahatsız etmiştir. Şimdi, ölümlerinin üzerinden bunca yıl geçtikten sonra, resimlerdeki yüzlerine ölçüsüz bir iğrenme ve yabancılaşma duygusuyla bakıyordum. Başlangıçta değişikliği anlayamadım, ama dehşet

verici türden bir karşılaştırma, varlığını akla getiren her şeyi bilincimin şiddetle reddetmesine karşın, yavaş yavaş bilinçaltına sızmaya başladı. Bu yüzlerin genel ifadesi daha önce akla getirmediği bir şeyi –düşünüldüğünde tam bir paniğe yol açacak bir şeyi– şimdi akla getiriyordu.

Ama şokların en büyüğünü, dayım şehirdeki kiralık bir kasada bulunan Orne mücevherlerini gösterdiğinde yaşadım. Mücevherlerden bazıları yeterince zarif ve etkileyiciydi, ama ninemin annesinden kalma birtakım garip eski mücevherlerle dolu bir kutu vardı ki dayım çıkarmakta neredeyse gönülsüz davrandı. Dediğine göre, tasarımları son derece grotesk ve iticiydi ve bildiği kadarıyla ninem bunları takıp hiç insan içine çıkmamıştı, ama onları seyretmekten hoşlanıyordu. Uğursuzluk getirdikleri hakkında söylentiler yayılmıştı ve ninemin annesinin Fransız mürebbiyesi, Avrupa'da oldukça emniyetle kullanılabilecek olmalarına karşın, New England'da takılmamaları gerektiğini söylemişti.

Dayım ağır ağır ve isteksizce mücevherlerin örtüsünü kaldırırken, tasarımlarındaki acayiplik ve iğrençlikten irkilmemem için beni uyardı. Bunları görmüş olan sanatçılar ve arkeologlar, egzotik zarafete sahip, fevkalade işçilikleri olduğunu ileri sürmüşler, ancak hiç kimse ne tam olarak nasıl bir malzemeden yapılmış olduklarını belirleyebilmiş, ne de belirli bir sanat akımına mal edebilmişti onları. İki pazıbent, bir taç ve bir de göğüs üzerinde taşınan türde bir süs vardı; bu sonuncusunun üzerinde bakmaya insanın içinin elvermediği son derece iğrenç rölyefler bulunuyordu.

Bu ana kadar duygularıma gem vurmayı becermiştim, ancak yüzüm giderek artan korkularımı ele vermiş olmalıydı. Dayım endişelenmişe benziyordu, yüz ifademi incelemek için yeni mücevherler çıkarmaya ara verdi. Devam etmesini işaret ettim, dayım daha belirgin bir isteksizlikle arzumu yerine getirdi. İlk parça –taç– ortaya çıktığında dayım bir tepki vermemi bekliyor gibiydi, ama beklediğinin tam da bu olanlar olduğundan kuşkuluyum. Ben kendim de bunu beklemiyordum, çünkü karşıma çıkacak mücevherlerin neye benzediği konusunda yeterince uyarılmış olduğumu düşünüyordum. Bir yıl

önce çalılarla dolu o demiryolu geçidindeki gibi sessizce bayılıp olduğum yere yığıldım.

Bu andan itibaren hayatım, ne kadarının iğrenç gerçeklik, ne kadarının delilik olduğunu bilmiyorum ama, derin düşüncelerle ve kaygılarla dolu bir karabasana dönüştü. Ninemin annesi, kocası Arkham'da yaşayan, kimden olduğu bilinmeyen bir Marsh idi –ve ihtiyar Zadok, kaptan Obed Marsh'ın bir canavardan olma kızını hileyle Arkhamlı biriyle evlendirdiğini söylememiş miydi? Yaşlı ayyaş, gözlerimin Obed'inkileri andırdığı yolunda bir şeyler gevelememiş miydi ağzında? Arkham'da da müze müdürü gerçek Marslı gözlerine sahip olduğumu söylemişti. Obed Marslı dedemin dedesi mi oluyordu? O halde ninemin ninesi kimdi – ya da neydi? Ama belki de bütün bunlar delilikten başka bir şey değildi. O beyazımsı altın süsler pekâlâ Innsmouth'lu bir denizciden ninemin annesinin babası tarafından (artıkher kim ise) satın alınmış olabilirdi. Ve ninemle, kendini öldürmüş olan dayımın yüzlerindeki ifadeler sırf benim hayalgücümün –Innsmouth'daki gölgenin karanlığa boğup, kışkırttığı hayalgücümün– ürünleri olabilirdi. Ama soyağacıyla ilgili bir araştırma yapmak üzere New England'a gittikten sonra dayım kendini niçin öldürmüştü?

İki yıldan fazla bir süre boyunca bu düşüncelerle savaştım ve kısmen başarılı da oldum. Babam bir sigorta şirketinde bana iş buldu ve kendimi mümkün olduğunca günlük işlere verdim. Ama 1930-31 kışında düşler görmeye başladım. Başlangıçta çok seyrek görülen ve usul usul sokulan düşler, haftalar geçtikçe sıklaşıp canlı bir hal aldı. Engin su manzaraları açıldı önümde; batık devasa revaklar arasında ve ot bürümüş dev duvarların labirentinde grotesk balıklar eşliğinde dolaşıyordum sanki. Sonra, uyandığım anda içimi adlandıramadığım bir dehşetle dolduran başka şekiller görünmeye başladı. Ama düş boyunca onlardan hiç korkmuyordum –onlardan biriydim; onların insanlık-dışı süslerini takıyor, onların su yollarında dolaşıyor ve deniz dibindeki kötülük dolu tapınaklarında canavarca dualar ediyordum.

Anımsayabildiğimden çok daha fazlası vardı, ama yazmaya cüret edebilseydim, her sabah anımsadığım şeyler bile, beni

ebediyen deli ya da dahi olarak damgalamaya yeterdi. Korkunç bir gücün beni sürekli olarak sağlıklı yaşamın aklı başında dünyasından karanlığın ve yabancılaşmanın isimsiz uçurumlarına çekmeye çalıştığını hissediyordum ve bu süreç üzerimde etkili olmaya başlamıştı bile. Sağlığım ve görünüşüm hızla bozuldu, öyle ki sonunda, işimden ayrılıp yatalak birinin insanlardan uzak, durağan yaşamını benimsemek zorunda kaldım. Tuhaf bir sinir hastalığına yakalandım; zaman zaman kendimi gözlerimi kapatamaz durumda buluyordum.

İşte o zaman aynaya giderek artan bir endişeyle bakar oldum. Hastalığın yavaş ilerleyen tahribatını izlemek hoş bir şey değildir, ama benim durumumda geri planda yatan daha gizli ve şaşırtıcı bir şeyler vardı. Babam da durumu fark etmişe benziyordu, çünkü bana garip bir şekilde ve korkuyla bakmaya başlamıştı. Neler oluyordu bana? Nineme ve Douglas dayıma mı benzemeye başlamıştım?

Bir gece korkunç bir düş gördüm; ninemle denizin altında buluşuyorduk. Ninem, tuhaf cüzamlı mercanlarla ve grotesk çiçekli dallarla dolu bahçeleri, çok sayıda taraçası bulunan ve fosforluymuş gibi parıldayan bir sarayda oturuyordu; beni alaycı olabilecek bir samimiyetle karşıladı. Su altı yaşamına katılanların değiştiği gibi değişmişti ve bana hiç ölmemiş olduğunu söyledi. Aslında ölü oğlunun öğrenmiş olduğu bir noktaya gitmiş ve dumanlar tüten bir tabancayla oğlunun harikalarını bir kenara ittiği –kendisine de nasip olabilecek– bir dünyaya atlayıp girmişti. Bu benim de dünyam olacaktı – bundan kaçamazdım. Asla ölmeyecek, daha insanoğlu yeryüzünde ortaya çıkmadan önce yaşıyor olan varlıklarla birlikte yaşayacaktım.

Ninemin ninesi olan yaratıkla da karşılaştım. Pth'thya-l'yi seksen bin yıl Y'ha-nthlei'de yaşamış ve Obed Marsh'ın ölümünden sonra oraya geri dönmüştü. Yukarı dünyanın insanları denize ölüm yağdırdığında Y'ha-nthlei tahrip olmamıştı. Zarar görmüş ama yok olmamıştı. Unutulmuş Eskiler'in tarihöncesi büyüleri bazen Derinliklerin Sakinleri'ni engellese de, onlar asla yok edilemezdi. Onlar şimdilik dinleneceklerdi, ama bir gün anımsarlarsa, Büyük Cthulhu'nun hasretini çektiği saygıyı göstermek için yeniden ayağa kalkacaklardı.

Innsmouth'tan daha büyük bir şehir olacaktı gelecek seferki. Onlar yayılmayı planlamışlar ve kendilerine yardım edecekleri yetiştirmişlerdi, ama şimdi bir kere daha beklemeleri gerekiyordu. Yukarı dünya insanlarına ölüm getirdiğim için bunun kefaretini ödemem gerekiyordu, ama bu çok ağır olmayacaktı. Bir *shoggoth*'u ilk defa bu düşte gördüm ve görüntüsü çığlık çığlığa uyanmama yol açtı. O sabah ayna, kesinlikle *Innsmouth görünüşü*'ne büründüğümü gösterdi.

Şu ana kadar henüz Douglas dayım gibi kendimi vurmuş değilim. Otomatik bir tabanca satın aldım ve az daha o adımı atıyordum, ancak bazı düşler beni caydırdı. Dehşetin aşırılığı törpüleniyor ve denizlerin meçhul derinliklerinden korkmak yerine garip bir şekilde oraya çekildiğimi hissediyordum. Uykuda tuhaf şeyler işitiyor, tuhaf şeyler yapıyor ve dehşet yerine bir tür heyecanla uyanıyorum. Çoğunun beklemiş olduğu gibi değişimimin tamamlanmasını beklemem gerektiğine inanmıyorum. Bekleyecek olsaydım, babam zavallı küçük kuzenim gibi beni de bir sanatoryuma kapatırdı herhalde. Harikulade ve işitilmemiş bir ihtişam bekliyor beni aşağıda; tez zamanda onların peşine düşmeliyim. *Iä-R'lyeh! Cthulhu fhtagn! Iä Iä*! Hayır kendimi vurmamalıyım – Kendimi vurayım diye yaratılmış olamam!

Kuzenimi Canton delilerevinden kaçırmayı planlamalı ve birlikte harika-gölgeli Innsmouth'a gitmeliyiz. Denizdeki o kasvetli kayalığa yüzüp dipsiz karanlık uçurumlara dalarak çok sütunlu dev Y'ha-nthlei'ye ulaşmalı ve Derinlik Sakinleri'nin bu ininde harikalar ve ihtişam içerisinde sonsuza dek yaşamalıyız.

ZAMANDAN DÜŞEN GÖLGE

Sadece bazı izlenimlerin mitsel kaynaklarına duyduğum aşırı inanç sayesinde kurtulduğum yirmi iki yıllık karabasan ve dehşetten sonra, sanırım 17-18 Haziran gecesi Batı Avustralya'da keşfettiğim şeyin gerçekliğini doğrulamak pek öyle içimden gelmiyor. Başımdan geçenlerin bütünüyle veya kısmen varsanı olduğunu ummak için bir yığın sebep var. Yine de öylesine gerçekti ki bu konuda umut beslemeyi bazen olanaksız buluyorum.

Eğer bu şey olduysa, o zaman insanoğlu, salt sözü bile insanı felç eden bir kozmos fikrini kabul etmeye ve zamanın kaynaşan burgacındaki kendi yerini belirlemeye hazır olmalıdır. Ayrıca, hiçbir zaman bütün insan ırkını yutmayacak olsa bile, bazı maceraperest üyelerini aklın almayacağı, canavarca dehşetlere salacak olan pusudaki bir tehlikeye karşı da tetik durmalıdır.

İşte bu sonuncu sebepledir ki, tarihin en eski zamanlarından kalma o meçhul duvar parçalarının açığa çıkarılması için benim keşif seferimin yol açtığı tüm araştırma girişimlerine kesinlikle son verilmesinde bütün gücümle ısrar ediyorum.

Aklımın başımda ve uyanık olduğumu varsayarsak, o gece başıma gelenler daha önce hiç kimsenin başına gelmemiştir. Dahası, efsane ve düş diye defetmeye çalıştığım her şeyin korkunç bir şekilde onaylanması oldu bu. Bereket versin ki ortada hiçbir kanıt yok, zira o sırada duyduğum korkuyla –gerçek idiyse ve o ölümcül uçurumdan çıkarıldıysa– çürütülmesi olanaksız bir kanıt oluşturabilecek o dehşet verici nesneyi yitirdim.

Dehşetle karşı karşıya kaldığımda tek başımaydım –ve bugüne kadar kimseye ondan bahsetmedim. Diğerlerinin o yönde kazı yapmalarını engelleyemezdim, ama şans ve kumların yer değiştirmesi bugüne kadar onu bulmalarını engelledi. Şimdi bazı şeyleri kesin ve açık olarak belirtmeliyim – sadece kendi aklımın selameti için değil, onu ciddiye alıp okuyacak olanları da uyarmak için.

Başlangıç bölümleri esas itibariyle genel olarak basını ve özellikle de bilimsel basını iyi takip edenlere tanıdık gelecek olan bu sayfalar, beni eve getiren geminin bir kamarasında yazıldı. Bunları, uzun zaman önce garip bir hafıza kaybına yakalanmamdan sonra ailemden bana bağlı kalan tek kişi olan ve durumumu eni iyi bilen insana, yani oğluma, Miskatonic Üniversitesi'nde profesör Wingate Peaslee'ye vereceğim. Şu dünyada, o meşum geceyle ilgili olarak anlatacaklarımı alaya alacak en son insan herhalde odur.

Denize açılmadan önce ona bir şey anlatmadım, çünkü bu açıklamayı yazılı olarak vermenin daha uygun olacağını düşündüm. Canı istediğince tekrar tekrar okuması, meseleyi daha iyi kavramasını sağlayacaktır; konuşurken dolaşan dilimle benim bunu sağlamamsa olanaksız.

Bu açıklamayla canı ne istiyorsa yapabilir – uygun bir yorum da katarak, bir şeyler başarabileceğini düşündüğü herhangi bir merciye, gösterebilir. Durumumla ilgili başlangıç aşamalarını bilmeyen okuyucuların hatırına, açıklamanın kendisiyle birlikte, arka planının da oldukça geniş bir özetini veriyorum.

Benim adım Nathaniel Wingate Peaslee; bir nesil öncesinin gazetelerinde çıkan hikâyeleri –ya da altı yedi yıl önceki psikoloji dergilerinde çıkan mektup ve makaleleri– anımsayanlar, kim olduğumu ve ne iş yaptığımı bileceklerdir. Basında, 1908-13 yıllarında yakalandığım tuhaf hafıza kaybıyla ilgili haberlerden geçilmiyordu; şimdiki gibi o zamanlar da ikamet yerim olan kadim Massachusetts kasabasının geçmişinde pusuya yatmış olan dehşet, delilik ve cadılık söylentilerinden dem vuruyorlardı. Bununla birlikte, bilinmesini isterim ki kalıtsal olarak ya da hayatımın daha önceki evrelerinde, delilik ya da herhangi bir uğursuzluk bulunmamaktadır. *Dış* mihrakların ansızın üzerime düşürdüğü kuşku bulutları göz önüne alınacak olursa, bu, son derece önemli bir gerçektir.

Kulaktan kulağa sık sık gizli söylentilerin yayıldığı, harap Arkham'ın üzerinde kolaylıkla böylesi kuşku bulutlarının dolaşabilmesi belki de yüzyıllardır kapkara düşüncelere gömülü olmasındandır –gerçi daha sonra irdeleyeceğim diğer vakalar da göz önüne alındığında bu da kuşkulu görülüyor ya. Ama

asıl önemli nokta, atalarımın da kendi geçmişimin de tamamen normal olmasıdır. Ne geldiyse, –şimdi bile açıkça ifade etmekten çekindiğim– *başka bir yerden* geldi.

Her ikisi de sağlıklı birer Haverhill'li olan Jonathan ve Hannah (Wingate) Peaslee'lerin oğluyum. Haverhill'de –Golden Hill yakınlarında, Boardman Caddesi üzerindeki eski malikânede– doğup büyüdüm ve 1895'te Miskatonic Üniversitesi'ne politik ekonomi okutmanı olarak girinceye kadar da Arkham'a adımımı atmış değilim.

On üç yıldan daha uzun bir süre hayatım sükûnet ve huzur içinde geçti. 1896'da Haverhill'li Alice Keezar ile evlendim ve üç çocuğum, Robert, Wingate ve Hannah 1898, 1900 ve 1903 yıllarında doğdu. 1898'de yardımcı profesör, 1902'de de profesör oldum. Hiçbir zaman ne okültizme ne de parapsikolojiye ilgi duydum.

O acayip hafıza kaybına bir perşembeye denk gelen 14 Mayıs 1908 tarihinde yakalandım. Bu çok ani oldu, ama daha sonra, birkaç saat önceki bazı anlık görüntülerin –benzersizlikleri yüzünden beni fazlasıyla rahatsız eden karmaşık görüntülerin– önsezi kabilinden belirtiler olduğunu anladım. Başım ağrıyordu ve bir başkasının düşüncelerimi ele geçirmeye çalıştığı gibi çok tuhaf –ve benim için bütünüyle yeni– bir duygu içerisindeydim.

Çöküş sabah saat 10.30 sularında, üçüncü sınıf öğrencileriyle birkaç ikinci sınıf öğrencisine Politik Ekonomi VI adlı dersi –ekonomi tarihi ve ekonomideki bugünkü eğilimler– verirken meydana geldi. Gözlerimin önünde tuhaf şekiller belirdi ve kendimi sınıfımın dışında, garip bir yerde hissettim.

Düşüncelerim ve konuşmam konuyla ilgisiz yerlere saptı ve öğrenciler bir şeylerin fena halde yanlış gittiğini gördüler. Sonra bilincimi yitirerek koltuğuma yığılıp kaldım, öyle ki kimse beni uyandırmayı başaramadı. Tam beş yıl, dört ay, on üç gün boyunca da normal yeteneklerimi kazanamadım.

Bundan sonra olanları elbette başkalarından öğrendim. Crane Caddesi 27 numaradaki evime götürülüp en iyisinden tıbbi müdahale görmüş olmama karşın, on altı buçuk saat boyunca hiçbir bilinç belirtisi göstermemişim.

15 Mayıs günü saat sabahın üçünde gözlerim açıldı, konuşmaya başladım, ama çok geçmeden doktor da ailem de ifademin ve dilimin aldığı yeni şekilden büyük bir korku duymaya başladılar. Kim olduğumu ve geçmişimi anımsamadığım besbelliydi, ama bir nedenle bu bilgi eksikliğini gizlemeye can atıyordum. Çevremdeki insanlara yabancı gözlerle dik dik bakıyordum ve yüz kaslarımdaki kasılmalar büsübütün yabancıydı.

Konuşmam bile sakar ve yabancıydı. Ses organlarımı beceriksizce ve el yordamıyla kullanıyordum; İngiliz dilini sanki binbir zahmetle kitaplardan öğrenmişim gibi, diksiyonum ilginç derecede tumturaklıydı. Ecnebilere has bir telaffuzum vardı, kullandığım deyimlerse artık kimsenin kullanmadığı, neredeyse anlaşılmaz türden ifadeleri içeriyordu.

Bu ifadelerden bir tanesi, bundan yirmi yıl sonra hekimlerden en genci tarafından gayet net bir şekilde –daha doğrusu dehşet verici şekilde– anımsanmaktaydı. Çünkü böyle bir tümce ancak şu son zamanlarda –önce İngiltere'de, ardından Birleşik Devletler'de– kulanılmaya başlandı; karmaşıklığına ve su götürmez yeniliğine karşın, 1908 yılında Arkham'lı tuhaf bir hastanın ağzından çıkan gizemli sözlerin tıpkısıydı.

Fiziksel gücüm derhal geri geldi, ama ellerimi, ayaklarımı ve genel olarak bedenimi kullanabilmem için acayip sayılacak kadar yeniden eğitim görmem gerekti. Bu sebeple ve hafıza kaybının kendine has engelleri yüzünden bir süre sıkı bir tıbbi bakım gördüm.

Hafıza kaybını gizleme çabalarımın başarısızlığını görünce, açıkça kabullendim ve canla başla her türden bilgiyi öğrenmeye çalıştım. Doktorlara öyle geliyordu ki, hafıza kaybı vakalarının normal bir şey olduğunu öğrenmemden sonra kim olduğuma aldırış etmez olmuştum.

Doktorlar, daha çok tarih, bilim, sanat, dil ve folklorde – kimi son derece çetin, kimi çocukça basit– belli noktalarda uzmanlaşmaya çalıştığımı fark ettiler; gariptir ki bunların büyük bir bölümü, benim ilgi alanlarımın dışında kalıyordu.

Ayrıca, neredeyse kimselerin bilmediği birçok konuda son derece bilgili olduğumu da fark ettiler; bunu belli etmeyi sanki pek istemiyor, gizlemeye çalışıyordum. Kabul edilen tarihin

erimi dışında kalan karanlık çağlardaki bazı olaylar konusunda kendime duyduğum güvenle, farkına varmadan ağzımdan laf kaçırıyor, bunların yaratttığı şaşkınlığı görünce de şakaya vuruyordum. Sonra gelecekten öyle bir söz edişim vardı ki iki üç defa gerçek bir korkuya yol açtılar.

Bu tekinsiz bilgi gösterileri çok geçmeden sona erdi, ama bazı gözlemciler bunu o konulardaki bilgimin gitgide yok olmasına değil de benim sinsice ihtiyatlılığıma verdiler. Aslında, uzak ve yabancı bir diyardan gelen hevesli bir gezginmişim gibi, içinde bulunduğum çağın konuşmasını, geleneklerini ve görüş açılarını öğrenmeye can atıyordum.

İzin verilir verilmez üniversite kütüphanesini her saat ziyaret eder oldum ve sonraki birkaç yıl boyunca üzerinde çok konuşulan o tuhaf yolculuklarla, Amerikan ve Avrupa üniversitelerindeki özel dersleri ayarlamam fazla zaman almadı.

Eğitimli insanlarla temas kurmada hemen hiç sıkıntı yaşamadım, zira başıma gelenler nedeniyle devrin psikologları arasında şöyle böyle bir üne sahiptim. Okutmanları zaman zaman bazı tuhaf emareler ya da dikkatle maskelenmiş bir alaycılıkla şaşırtıyor gibi görünsem de, ikinci kişilik vakalarının tipik bir örneği olarak sunuluyordum.

Gerçek bir dostluk görmedim. Görünüşümdeki ve konuşmamdaki bir şeyler, karşılaştığım herkeste, sanki sağlıklı ve normal olan her şeyden sonsuz uzak bir varlıkmışım gibi, anlaşılmaz korkulara yol açıyordu. *Uzak* ve hesaba gelmez derinlikte uçurumlarla bağlantılı karanlık, gizli bir dehşetin varlığı düşüncesi tuhaf bir şekilde yaygındı.

Kendi ailem de bir istisna oluşturmuyordu. Tuhaf bir şekilde uyandığım andan itibaren karım, kocasının bedenini ele geçirmiş yabancı bir yaratık olduğuna yeminler ederek son derece büyük bir dehşet ve tiksintiyle bakmıştı bana. 1910 yılında benden resmen boşandı ve 1913'te normale dönmemden sonra bile beni görmeye razı olmadı. Bu duyguları büyük oğlumla küçük kızım da paylaşıyorlardı; ikisini de bir daha görmedim.

Sadece ikinci oğlum Wingate, geçirdiğim değişikliğin yol açtığı dehşet ve tiksintiyi alt edebilmeyi başarmış gibiydi. Bir yabancı olduğumu elbette o da hissediyordu, ama sadece sekiz

yaşında olmasına karşın, öz benliğimin geri döneceğine dair bir inanç besliyordu. Kendime döndüğümde Wingate gelip beni buldu ve mahkeme onun velayetini bana verdi. Sonraki yıllarda, sürdürdüğüm çalışmalarda bana yardımcı oldu; o bugün otuz beş yaşında ve Miskatonic Üniversitesi'nde psikoloji profesörü.

Ama sebep olduğum korkuya şaşmıyorum – çünkü 15 Mayıs 1908'de uyanan varlığın zihni, sesi ve yüz ifadesi kesinlikle Nathanial Wingate Peaslee'nin zihni, sesi ve yüz ifadesi değildi.

1908-1913 yılları arasındaki hayatım hakkında pek fazla bir şey anlatmaya kalkışacak değilim çünkü okuyucu ana hatları itibariyle bunları –benim de yapmak zorunda kaldığım gibi– eski gazetelerin ve bilimsel dergilerin arşivlerinden derleyebilir.

Paramı yönetme hakkım geri verilmişti; paramı yavaş ama genel olarak akıllıca harcadım; seyahatler yaptım, çeşitli eğitim merkezlerinde incelemelerde bulundum. Ama gezilerim çok uzak ve ıssız yerlere yapılan uzun süreli ziyaretleri de kapsayan son derece benzersiz gezilerdi.

1909'da Himalayalar'da bir ay geçirdim; 1911'de Arabistan'ın bilinmeyen çöllerinde deve sırtında yaptığım yolculuk hayli dikkat çekti. Bu yolculuklarda neler olduğunu hiçbir zaman öğrenemedim.

1912 yazı sırasında bir gemi tutup Kuzey Kutup Denizi'ne, Spitzbergen'in[176] kuzeyine yelken açtım ve sonrasında da hayal kırıklığına uğradığımı gösteren belirtiler sergiledim.

Aynı yılın sonlarına doğru, batı Virginia'nın engin kireçtaşı mağara sisteminde, daha önceki ya da daha sonraki keşiflerin sınırları dışında kalan kısımlarda –gittiğim yoldan gerisingeri dönüp gelmemin düşünülemeyeceği son derece karmaşık, karanlık labirentlerde– tek başıma haftalar geçirdim

Üniversitelerde geçirdiğim günlerin en dikkat çekici özelliği bilgiyi anormal derecede hızlı özümsüyor olmamdı; bu ikinci kişiliğimin zekâsı sanki benimkini fersah fersah aşıyordu. Ayrıca okuma ve tek başıma araştırma hızımın da hayret verici olduğunu gördüm. Bir kitabın sayfalarını hızla çevirirken sa-

176) Spitzbergen: Norveç'in kuzeyinde, Kuzey Kutup Denizi'nde Norveç'e ait bir grup ada. (ç.n.)

dece bir göz atmakla her ayrıntıyı iyice öğreniyordum; karmaşık şekilleri yorumlama hızımsa gerçekten korku vericiydi.

Zamanla, başkalarının düşünce ve hareketlerini etkileme gücüm hakkında neredeyse çirkin denilecek söylentiler çıktı, oysa ki elimden geldiğince bu yeteneğimi gizlemeye özen gösteriyordum.

Diğer çirkin söylentiler, karabüyüyle uğraşan grupların elebaşlarıyla içli dışlı olduğum yolundaydı ve bilimadamları, eski dünyanın isimsiz iğrenç kâhinleriyle bağlantılarımdan kuşkulanıyorlardı. Bu söylentilerin hiçbiri o zamanlar kanıtlanamamış olsa da, bunlara, okuduğum kitaplardan bazılarının niteliğinin yolaçtığına şüphe yok – zira kütüphanelerdeki nadir kitapların gizlice alınıp okunması mümkün değildir.

Erlette Kontu'nun *Gulyabaniler Mezhebi*'ni, Ludwig Prinn'in *De Vermis Mysteriis*'ini, von Juntz'un *Unaussprechlichen Kulten*'ini, şaşırtıcı *Eibon Kitabı*'ndan bugüne kalmış parçaları ve deli Arap Abdul Alhazred'in korkunç *Necronomicon*'unu büyük bir dikkatle okuduğuma dair –sayfa kenarlarına düşülmüş notlar gibi– somut kanıtlar vardı. O zaman, geçirdiğim tuhaf değişim sırasında, yeni ve kötü bir yeraltı mezhepleri hareketinin başlamış olduğu su götürmezdi.

1913 yazında, can sıkıntısı ve ilgilerimdeki azalmanın işaretlerini vermeye, birlikte çalıştığım insanlara yakında bende değişiklikler beklenebileceğini ima etmeye başladım. Daha önceki hayatımı anımsamaya başladığımdan söz ediyordum –ama beni dinleyenlerin çoğunluğu samimiyetsizliğime hükmediyordu, çünkü onlara anlattığım anıların çoğunluğu çok sıradan şeylerdi ve pekâlâ eski kişisel belgelerimden öğrenilmiş olabilirdi.

Ağustosun ortalarına doğru Arkham'a dönüp uzun zamandır kapalı olan Crane Caddesi'ndeki evimi yeniden açtım. Burada, Amerika ve Avrupa'daki bilimsel cihaz üreticilerinin parça parça ürettikleri son derece tuhaf görünüşlü bir mekanizma kurdum ve ne olduğunu analiz edebilecek kadar zeki olan insanların gözünden dikkatle sakladım onu.

Bu mekanizmayı görmüş olanlar –bir işçi, bir hizmetçi ve yeni kâhya– onun çubukların, çarkların ve aynaların garip bir karışımı olduğunu; yüksekliğinin altmış santimi, genişliğinin

ve kalınlığınınsa otuzar santimi geçmediğini söylüyorlar. En ortadaki ayna yuvarlak olup dışbükey bir aynaydı. Tüm bunlar, parçaların saptanabilen üreticilerince doğrulandı.

26 Eylül Cuma akşamı kâhya ile hizmetçiye ertesi gün öğlene kadar izin verdim. Evde ışıklar geç saatlere kadar yandı ve her tarafından ecnebilik akan, karaderili, sıska bir adam otomobille uğradı.

Işıklar en son sabahın birinde yanar durumda görüldü. İkiyi çeyrek geçe ışıkların sönük olduğu, ama yabancının arabasının hâlâ kaldırımın kenarında durduğu bir polis memurunun gözünden kaçmadı. Saat dörtte arabanın gitmiş olduğu kesindi.

Yabancı bir ses telefonda duraksayarak Dr. Wilson'dan evime uğramasını ve beni tuhaf bir baygınlıktan çıkarmasını istediğinde saat altıydı. Bu aramanın, Boston'dan, Kuzey İstasyonu'ndaki halka açık bir telefon kulübesinden yapıldığı tespit edildi daha sonra. Ama sıska yabancının izi bulunamadı.

Doktor evime geldiğinde, oturma odasında, önüne bir masa çekilmiş bir koltukta bilinçsiz olarak oturur durumda buldu beni. Masanın cilalı yüzeyinde, daha önce ağır bir nesnenin durduğunu gösteren çizikler vardı. Acayip makine kaybolmuştu, bir daha da makineden söz eden çıkmadı. Besbelli karaderili, sıska yabancı beraberinde götürmüştü.

Kütüphanedeki ocak ızgarasında bol miktarda kül vardı; hafıza kaybına uğramamdan sonra üzerine yazdığım bütün kâğıtların, en küçük parçasına kadar, yakılmasının sonucunda ortaya çıkan küller olduğu açıktı. Dr. Wilson soluk alıp verişimi çok garip bulmuştu, ama iğne yapılınca solumam daha düzenli bir hal aldı.

27 Eylül günü saat 11.15'te şiddetle kıpırdandım ve o zamana kadar bir maskeyi andıran yüzüm belirgin bir ifade kazanmaya başladı. Dr. Wilson bu yüz ifadesinin ikinci kişiliğime ait olmaktan çok normal benliğime ait yüz ifadesi olduğunu fark etti. Saat 11.30 civarında, bazı çok acayip heceler –herhangi bir insan konuşmasıyla bağlantısı olmayan heceler– mırıldandım. Sanki bir şeye karşı mücadele ediyordum. Sonra, öğleden hemen sonra –bu arada kâhya ile hizmetçi kız da dönmüşlerdi– İngilizce mırıldanmaya başladım.

'Devrin doktriner ekonomistlerinden Jevons, bilimsel korelasyon yönündeki başat yönelimin tipik bir örneğini oluşturur. Jevons'un refah ve ekonomik durgunluk çevrimini, güneşteki lekelerin çevrimine bağlaması belki de...'

Nathaniel Wingate Peaslee –kendi zaman ölçeğinde hâlâ 1908 yılının o perşembe sabahında, ekonomi sınıfının platform üzerindeki eskimiş kürsüye avalaval baktığı günde kalmış olan bir can– geri dönmüştü.

II

Yeniden normal hayata dönüşüm ıstıraplı ve güç bir süreç oldu. Beş yıldan daha uzun bir sürenin yitirilmesi, düşünülemeyecek kadar karışıklığa yol açar; benim durumumda ise yoluna konulması gereken sayısız mesele vardı.

1908'den beri yaptığım şeyler hakkında anlatılanlar beni şaşırtıp rahatsız etti, ama olayı elimden geldiğince felsefi açıdan ele almaya çalıştım. Sonunda ikinci oğlum Wingate'in velayetini kazanıp onunla birlikte Crane Caddesi'ndeki eve yerleştim ve –üniversite büyük bir nezaket göstererek eski profesörlüğümü yeniden teklif etmiş olduğundan– öğretim üyeliği görevimi kaldığım yerden sürdürmeye çalıştım.

1914 şubatdöneminde işe başladım ve tam bir yıl bu görevi sürdürdüm. Bu zaman zarfında, başımdan geçen şeylerin beni ne kadar sarsmış olduğunu anladım. Akıl sağlığım tamamen yerinde –doğrusu bunun böyle olduğunu umuyorum– ve asıl kişiliğime bir halel gelmemiş olmakla birlikte eski günlerin enerjisinden eser yoktu bende. Muğlak rüyaların ve garip fikirlerin tacizi altındaydım sürekli; Dünya Savaşı'nın patlak vermesi zihnimi tarihe çevirdiğinde, dönemleri ve olayları mümkün olan en tuhaf şekilde düşünürken buldum kendimi.

Zaman kavramım –ardışıklığı ve eşzamanlılığı birbirinden ayırt etme yeteneğim– sanki ustaca altüst edilmiş gibiydi; insanın belirli bir çağda yaşayıp geçmiş ve gelecek çağların bilgisine erişmek için zihnini sonsuzluk içerisinde dolaştırması gibi hayali düşünceler ürettim.

Savaş, bazı çok uzak sonuçlarını anımsıyormuşum gibi tuhaf hislere kapılmama yol açtı – sanki olacakları biliyor ve geleceğe ilişkin bilgilerin ışığında *geriye* bakıyor gibiydim. Tüm böylesi sözde anılara, ıstırap ve onlara karşı bazı yapay psikolojik engellerin çıkarılmakta olduğu duygusu eşlik ediyordu.

Bu izlenimlerimi çekine çekine başkalarına çıtlattığımda, değişik tepkilerle karşılaştım. Bazıları rahatsızlık duydu, matematik bölümündekilerse –o zamanlar sadece okumuş çevrelerde tartışılan– sonradan çok ünlenecek olan görelilik kuramındaki yeni gelişmelerden söz ettiler. Albert Einstein'ın zamanı hızla salt bir boyut statüsüne indirdiğini söylediler.

Amadüşler ve altüst olmuş duygularım yavaş yavaş bana baskın çıktı ve 1915'te işimi bırakmak zorunda kaldım. İzlenimlerden bazıları –geçirdiğim hafıza kaybının bazı kötü değişikliklere yol açmış olduğu; şu ikinci kişiliğin aslında bilinmeyen bölgelerden gelen davetsiz bir güç olup benim kendi benliğimin yerini aldığı yönünde kalıcı bir fikir oluşturarak– rahatsız edici bir hal aldı.

Böylece bir başka gücün bedenimi ele geçirdiği bütün o yıllar boyunca asıl benliğimin nereye gitmiş olabileceği konusunda tereddütler ve korkular içerisinde kafa yormaya başladım. İnsanlardan, gazete ve dergilerden ayrıntıları öğrendikçe, bedenimin son kiracısının acayip bilgisi ve tuhaf davranışları beni gitgide daha fazla rahatsız eder oldu.

Başkalarını şaşırtmış olan acayiplikler, bilinçaltının derinliklerinde iltihap bağlayan kara bilginin arka planıyla müthiş bir ahenk içindeydi sanki. Öteki'nin karanlık yıllar boyunca yapmış olduğu bütün araştırma ve seyahatlerle ilgili her bilgi kırıntısının peşine düştüm hararetle.

Tüm dertlerim bu denli soyut değildi. Bir de düşler vardı –ve bunlar gitgide daha canlı, daha somut bir hal alıyor gibiydi. İnsanların çoğunun nasıl karşılayacağını bildiğimden, oğlum ve bazı güvenilir psikologlar dışında kimseye bunlardan söz etmedim, ama sonunda böylesi düşlerin daha başka hafıza kaybı kurbanlarında tipik bir durum olup olmadığını görmek için diğer vakaları bilimsel olarak incelemeye başladım.

Psikologlar, tarihçiler, antropologlar ve engin tecrübe sahibi akıl hastalığı uzmanlarının yardımıyla ve insanların bedenle-

rine cin girdiğine inanılan günlerden tıbbi gerçekçilik günlerine kadarki tüm kişilik bölünmesi vakalarını inceleyerek elde ettiğim sonuçlar, başlangıçta beni rahatlatmaktan çok rahatsız etti.

Çok geçmeden, diğer hafıza kaybı vakalarının ezici bir çoğunluğunda, düşlerimin karşılığının bulunmadığını gördüm. Ama, benim kendi tecrübeme paralelliğiyle yıllardır beni şaşırtan ve şoke eden küçük bir vaka grubu kalıyordu geriye. Bunların bir kısmı eski folklor kırıntıları, bir kısmı tıp yıllıklarında yer alan vaka özetleri, bir ikisi de herkesçe kabul görmüş tarihe anlaşılmaz bir şekilde eklemlenmiş anekdotlardı.

Öyle anlaşılıyordu ki başıma gelen bela çok nadir olmakla birlikte, insanlık tarihinin başlangıcından bu yana uzun zaman aralıklarıyla tekrarlanagelmişti. Bazı yüzyıllar bir, iki ya da üç vaka içerirken, bazı yüzyıllar hiç içermiyordu – ya da en azından kayıtları bugüne kalmamıştı.

Öz hepsinde aynıydı – saygılı, nazik bir şahıs tipik özelliği başlarda bedenini kullanmada ve konuşmada gösterdiği beceriksizlikler, daha sonra bilimsel, tarihsel, sanatsal ve antropolojik alanlarda her türlü bilginin edinilmesinde gösterdiği şevk ve olağanüstü hız olan kısa ya da uzun süreli bir varoluşu sergilediği tuhaf bir ikinci hayat sürmeye başlıyor. Sonra şahıs ansızın normal benliğine geri dönüyor ve o günden sonra zaman zaman, özenle silinmiş korkunç anılardan parçaları akla getiren sahnelerle dolu netlikten uzak, ne anlam vereceğini bilemediği düşler görmeye başlıyor.

Ve bu karabasanların en küçük ayrıntılarına kadar benimkilerle olan benzerliği, bunların son derece tipik vakalar olduğu konusunda zihnimde en ufak bir kuşkuya yer bırakmıyordu. Vakaların birkaçı müthiş tanıdık geldi; sanki düşünülemeyecek kadar marazi ve korkunç bir kozmik kanaldan, haklarında daha önce bir şeyler duymuş gibiydim. Vakalardan üçünde, ikinci değişimden önce benim evimde bulunana benzer meçhul bir makinenin varlığından özel olarak söz ediliyordu.

Araştırmalarım sırasında beni rahatsız eden bir başka şey de, kısa süreli tipik karabasanların tam olarak hafıza kaybına yakalanmamış kişilerde de oldukça sık görülmüş olmasıydı.

Bu kişiler çoğunlukla vasat ya da düşük bir zekâya sahiptiler – bazıları o denli ilkeldiler ki acayip bir bilgeliğin ve olağanüstü zihinsel kazanımların aracı olarak pek düşünülemezlerdi. Yabancı bir kuvvet tarafından bir anlığına ateşleniyorlar, sonra her şey eskiye avdet ediyor; insanlıkdışı dehşetlerin anısı hızla silikleşiyordu.

Son yarım yüzyılda –biri sadece on beş yıl önce olmak üzere– böylesi en az üç vaka görüldü. Doğanın bilinmeyen dipsiz bir uçurumundan bir şey, zamanın içerisinden körlemesine uzanıp yoklamakta mıydı? Bu belirsiz vakalar makul inancın ötesinde bir türün ve yaratıcının korkunç ve tekinsiz deneyleri miydi?

Kendimi zayıf hissettiğim saatlerdeki şekillenmemiş düşüncelerim böyleydi – bunlar araştırmalarımın gün ışığına çıkardığı efsanelerin kışkırttığı hayallerdi. Çünkü son zamanlardaki hafıza kaybı vakalarıyla bağlantılı olan ve kurbanların da hekimlerin de bilmediği anlaşılan çok çok eski zamanlardan kalma bazı efsanelerin benimkisi gibi vakaların çarpıcı ve korkutucu bir açımlaması olduğundan kuşku duyamazdım.

Giderek etkinliği artan düş ve izlenimlerin niteliğine gelince, bunlardan söz etmeye hâlâ korkuyorum desem yeridir. Sanki delilikten izler taşıyorgibiydiler ve haddi zatında zaman zaman sahiden delirmekte olduğuma inanıyordum. Hafıza kaybına uğrayanları başına musallat olan özel bir sanrı tipi mi vardı? Belki de bilinçaltının akıl karıştırıcı anlamsızlığı sahte anılarla doldurma çabası, tuhaf, uyduruk sapıklıklara yol açıyordu.

Bu, aslında, benzer vakaları araştırırken bana yardım eden ve keşfedilen bire bir benzerlikler karşısında şaşkınlığımı paylaşan akıl hastalıkları uzmanlarının çoğunun da inancıydı – ama alternatif bir folklor kuramı, sonunda daha akla yatkın geldi bana.

Akıl hastalığı uzmanları durumumu tam olarak delilik diye nitelemiyor, daha çok sinir hastalıkları arasında sayıyorlardı. Hastalığımı boş yere görmezden gelmeye veya unutmaya çalışmak yerine, araştırıp, çözümleme yolunu tutmuş olmamı psikoloji ilkelerine göre yürekten onaylıyorlardı bu uzmanlar.

Diğer kişiliğin beni ele geçirmiş olduğu süre zarfında üzerimde inceleme yapmış olan hekimlerin tavsiyelerine ise özel bir değer veriyordum.

İlk tedirginliklerim görsel olmayıp, bahsetmiş olduğum daha soyut meselelerle ilgiliydi. Kendimle ilgili derin ve açıklanamaz bir dehşet duygusu da söz konusuydu. Sanki gözlerim son derece yabancı ve akıl almaz derecede iğrenç bir şey görecekmiş gibi, kendi suretimi görmekten garip bir şekilde korkar olmuştum.

Bakışlarımı bedenime çevirip de gri ya da mavi giysiler içerisinde o bildik insan suretini gördüğüm her seferinde tuhaf bir şekilde rahatlıyordum; ama bu rahatlamayı kazanmak için sonsuz bir korkuyu fethetmem gerekiyordu. Aynalardan mümkün olduğunca uzakduruyor ve her zaman berberde traş oluyordum.

Düş kırıklığı dolu bu duygularla, yeni yeni ortaya çıkmaya başlayan kısa ömürlü görsel izlenimler arasında bağlantılar kuruncaya kadar epey bir zaman geçti. İlk kurduğum bağlantı, belleğim üzerinde harici ve yapay bir kısıtlama bulunduğu yolundaki tuhaf bir duyguyla ilgiliydi.

Gördüğüm kısa süreli görüntülerin derin, korkunç bir anlamı olup kendimle ilgili korkunç bir bağlantısı bulunduğunu, ama maksatlı bir gücün beni bu anlam ve bağlantıyı kavramaktan alıkoyduğunu hissediyordum. Sonra, zaman unsuruyla ilgili o acayiplik ve onunla birlikte, düş parçalarını zamandizinsel ve mekânsal desene yerleştirme yolundaki umutsuz çabalar ortaya çıktı.

Bir anlığına şöyle bir görünüveren bu düş parçaları ilk başlarda korkunç olmaktan çok tuhaftı o kadar. Yüksek taş kemerlerinin birbiriyle birleştiği hat gölgeler içerisinde kaybolan, tonozlu, çok büyük bir odada gibiydim. Bu sahnenin zamanı ve yeri ne olursa olsun, kemer ilkesini çok iyi biliyorlardı ve Romalılar kadar yaygın bir şekilde kullanmışlardı.

Devasa, yuvarlak pencereler, kemerli, yüksekkapılar ve her biri sıradan bir oda yüksekliğinde sütun ya da heykel kaideleriyle yazılı taşlar vardı. Koyu renkli ahşaptan geniş raflar duvarları kaplıyordu ve sırtlarında anlaşılmaz yazılar bulunan koca koca ciltler dolduruyordu bu rafları.

Sıvası dökülmüş taşlarda hepsi de eğrilerden oluşan matematiksel motifli garip oymalar bulunuyordu ve devasa kitapların sırtlarındaki harflerin aynısından yazılar kazınmıştı. Duvarlar koyu renkli devasa granitlerden örülmüştü; taşların çukur üst yüzeylerinin oluşturduğu hat, üzerindeki sıranın tümsek alt yüzeylerinin oluşturduğu hata mükemmelen uyuyordu.

Hiç sandalye yoktu, ama devasa kaidelerin üzerleri kitap, kâğıt ve yazı malzemesine benzeyen nesnelerle –erguvani renkte bir metalden kavanozlar ve uçları lekeli çubuklar– doluydu. Kaideler yüksekolmasına yüksekti; bununla birlikte zaman zaman onlara yukarıdan bakıyor gibiydim. Bazılarının üzerinde lamba görevi gören büyük, parlak kristal kürelerle cam borular ve metal çubuklardan oluşmuş anlaşılmaz makineler bulunuyordu.

Pencereler camlıydı ve sağlam görünüşlü demir çubuklardan kafesleri vardı. Yaklaşıp dışarı göz atmaya cesaret edemediysem de, bulunduğum yerden eğreltiotunu andıran çok garip bitkilerin iki yana salınan tepelerini görebiliyordum. Zemin, devasasekizgen taşlarla döşenmişti; halı ya da duvara asılan kumaş namına bir şey yoktu.

Daha sonraları, çok geniş taş koridorlarda, aynı korkunç taş işçiliğiyle inşa edilmiş eğimli devasa yüzeyler üzerinde yukarı ve aşağı süzüldüğümü gördüm düşümde. Görünürde ne bir merdiven vardı ne de genişliği on metreden az olan herhangi bir geçit. İçerisinden yüzer gibi geçtiğim yapılardan bazıları gökyüzüne doğru binlerce metre yükseliyor olmalıydı.

Aşağıda kat kat, karanlık mahzenler ve zeminlerde kapı görevi gören kapaklar vardı; metal şeritlerle sıkı sıkıya kapatılmış olan bu kapılar hiç açılmamıştı ve artlarında belirli bir tehlikenin var olduğunu düşündürüyordu.

Burada hapis olmalıydım ve gördüğüm her şey bir dehşeti barındırıyor gibiydi. Bilgisizliğin koruyucu kolları arasında olmasaydım, duvarların üzerine çizilmiş eğrilerden meydana gelen anlaşılmaz şekillerde gizli mesajın ruhumu yakıp yıkacağını hissediyordum.

Daha da sonraları düşlerime, büyük yuvarlak pencerelerden ve devasa düz çatıdan görülen manzaralar –ilginç bahçeler, geniş, çorak topraklar ve eğimli yüzeylerden en üstteki-

nin götürdüğü tarak kabuğu şeklinde kesilmiş yüksek taş korkuluk duvarı– girdi.

Tam iki yüz ayak genişliğinde, taş döşeli yollar boyunca dizilmiş, her biri bahçeler içindeki dev binalar göz alabildiğine uzanıyordu. Binaların görünüşleri birbirinden çok büyük değişiklikler gösteriyordu ama çok azının kenar uzunluğu beş yüz, yüksekliği ise bin ayaktan azdı. Çoğu öylesine hudutsuz görünüyordu ki cepheleri rahat rahat birkaç bin ayak gelirdi; bazıları kül rengi, puslu göğe bir dağ gibi yükseliyordu.

Binalar daha çok taş ya da betondan gibiydi ve çoğunluğu, içinde bulunduğum binada göze çarpan eğrilerden oluşan aynı tuhaf taş işçiliğiyle inşa edilmişti. Damlar düz olup bahçelerle kaplıydı ve genellikle tarak kabuğu şeklinde korkuluk duvarları vardı. Bazen bahçelerin arasında taraçalar, yüksek düzlükler ve geniş, açık alanlar bulunuyordu. Büyük yollar sanki hareket halinde gibiydi, ama daha önceki düşlerimde bu ayrıntıyı seçememiştim.

Bazı yerlerde, tüm diğer yapılardan çok daha yükseklere tırmanan silindir şeklinde kara kuleler görüyordum. Bunlar fevkalade benzersiz yapılardı ve çok eski, çok harap oldukları görülüyordu. Kare şeklinde kesilmiş garip bir tip bazalttan yapılmış bu kuleler yuvarlak tepe noktalarına doğru hafifçe inceliyordu. Bunlardan hiçbirinde kocaman kapılar dışında bir pencere ya da başka bir delik göze çarpmıyordu. Mimarileri esas olarak bu kara, silindirik kulelere benzeyen ve milyarlarca yılın aşındırıcı etkisiyle harap olmuş bazı daha alçak binalar da gördüm. Kare şeklinde kesilmiş taşlardan inşa edilmiş bütün bu anormal yığınların çevresinde, o sıkı sıkıya kapalı kapıların akla getirdiği türden bir tehdit ve yoğun bir korku havası egemendi.

Her tarafta bulunan bahçeler, garip oymalı yekpare taş anıtların iki yanına dizili olduğu geniş yollara sarkan acayip, alışılmadık şekillerdeki bitki örtüsüyle neredeyse dehşet duygusu uyandırıyordu. Her tarafta en çok eğreltiotunu andıran –bazıları yeşil, bazıları mantarımsı, iğrenç, kirli sarı renkteki–anormal derecede büyük bitkiler göze çarpıyordu.

Bu bitkilerin arasından, bambu-benzeri gövdeleri inanılmaz yüksekliklere ulaşan dev atkuyruklarını andırır bitkiler

bir hayal gibi yükseliyordu. Sonra hayal mahsulü palmiyeleri andırır püsküllü bitkiler, acayip görünüşlü koyu yeşil fundalar ve kozalaklı görünümde ağaçlar vardı.

Geometrik düzene sahip tarhlarda ve yeşillikler arasında orada burada açmış çiçekler küçük, renksiz ve bilinmeyen türlerdeydi.

Taraçaların ve çatı-bahçelerinin birkaçında neredeyse çirkin denecek hatlara sahip, yapay olarak yetiştirildiğini düşündüren daha büyük ve daha canlı çiçekler vardı. İnanılmaz büyüklük, şekil ve renklerde mantarlar, bilinmeyen ama kurumlaşmış bir bahçecilik geleneğine işaret eden desenler oluşturuyordu manzarada. Yerdeki daha büyük bahçelerde doğanın düzensizliğini koruma yönünde bir çaba sarfedilmiş gibiydi, çatılardaki bahçelerde ise daha seçici davranılmıştı ve süslü şekilde budama sanatının kanıtları göze çarpıyordu.

Gök neredeyse hep nemli ve bulutluydu ve zaman zaman müthiş sağanaklara tanıkolmuş gibiydim. Ama arada bir –anormal büyük gözüken– güneş ve üzerindeki işaretlerin normale göre farkını hiçbir zaman tam olarak anlayamadığım ay şöyle bir yüzünü gösteriyordu. Çok nadiren de olsa geceleyin hava az çok açık olduğunda, tanınması neredeyse imkânsız takımyıldızlar görüyordum. Takımyıldızların hatları bildiğim hatlara bazen benzese de tam olarak aynısını nadiren görüyordum; tanıyabildiğim birkaç takımyıldızının konumundan dünyanın güney yarımküresinde, Oğlak Dönencesi civarında bulunduğumu hissettim.

Uzak ufuklar her zaman puslu ve belirsizdi, ama bilinmeyen eğreltiotu ağaçları, dev atkuyrukları, Lepidodendro ve Sigillaria'dan oluşan balta girmemiş bir ormanın, kentin dışında uzandığını görebiliyordum; ağaçların inanılmaz büyüklükteki yaprakları yer değiştiren buharın etkisiyle bir o yana bir bu yana alay edercesine salınmaktaydı. Arada sırada gökte bir hareketin başladığını düşündüren şeyler oluyordu, ama ilk başlarda gördüğüm düşlerde bunu asla seçememiştim.

1914 güzüne kadar, seyrek de olsa ara sıra kentin ve civarındaki bölgelerin üzerinde uçtuğum düşler görmeye başladım. Benekli, acayiplikte, oluklu ve yer yer çizgili gövdeleriyle

korkutucu bitkilerin boy attığı ormanlardan geçen bitmez tükenmezyollarve sürekli olarak düşlerime giren kentten geri kalmayacak daha başka kentler gördüm.

Ormandaki sürekli karanlığın hüküm sürdüğü açıklıklarda kara ya da yanardöner taşlardan anormal büyük yapılar gördüm ve bataklıkları aşan uzun patikalardan geçtim; öylesine karanlıktılar ki başı bulutlara eren, rutubetli bitki örtüsü hakkında pek fazla bir şey söyleyemeyeceğim.

Bir seferinde yüzyılların harabeye çevirdiği, mimarisi sürekli düşlerime giren kentteki penceresiz, yuvarlak tepeli birkaç kuleyi andıran bazalt kalıntıların saçılı olduğu kilometrelerce uzayan bir alan gördüm.

Ve bir defasında da denizi gördüm – kubbeli, kemerli çok büyük bir kentin dev taş rıhtımlarının ötesinde uzanan puslu, engin bir saha. Üzerinde büyük, şekilsiz gölgeler dolaşıyor, yüzeyinde şurada burada anormal püskürmeler görülüyordu.

III

Dediğim gibi, bu çılgın düşler, dehşet verici bir niteliğe öyle çabucak bürünmedi. Elbette birçok insan çok daha tuhaf şeyler –gündelik hayatın, resimlerin ve okumaların birbirinden kopuk parçalarının bileşimi olan ve uykunun denetlenemez kaprislerince inanılmaz derecede alışılmışın dışında düzenlenmiş şeyler– görmüştür düşlerinde.

Eskiden çok fazla düş gören birisi olmasam da, bu düşleri bir süre doğal kabul ettim. Ne oldukları tam olarak anlaşılamayan anormalliklerin çoğunun izlenemeyecek kadar çok sayıdaki önemsiz kaynaktan geldiğini, diğerlerininse yüz elli milyon yıl önceki –Permiyen ya da Triasik[177] çağlardaki– ilkel dünyanın bitkileriyle ve diğer koşullarıyla ilgili sıradan bir ders kitabındaki bilgileri yansıttığını düşündüm.

177) Permiyen devir: 280 milyon yıl önceden 225 milyon yıl önceye kadar uzanan devir; Triasik devir: 225 milyon yıl önceden 190 milyon yıl önceye kadar uzanan devir. (ç.n.)

Ama aylar geçtikçe, dehşet unsuru giderek artan bir kuvvetle kendini hissettirdi. Bu dediğim, düşlerim yanılgıya yer bırakmayacak tarzda anı görüntüsü aldığı ve zihnim bu düşlerle günbegün artan soyut rahatsızlıklarım –anımsamamın engellendiği duygusu, zamanla ilgili tuhaf düşünceler, 1908-1913 arasında ikinci kişiliğim olan kişilikle iğrenç bir şekilde yer değiştirmiş olduğum duygusu ve çok daha sonraları kendi kişiliğime karşı duyduğum açıklaması zor iğrenme– arasında bağlar kurmaya başladığı zaman oldu.

Bazı kesin ayrıntılar düşlerime girdikçe, sebep oldukları dehşet binlerce kat arttı – 1915 Ekimi geldiğinde, birşeyler yapmam gerektiğini hissettim. İşte o zaman, diğer hafıza kaybı ve düş görme vakalarını derinlemesine incelemeye başladım; sorunumu böylelikle nesnelleştirebileceğimi ve duygusal etkisinden sıyrılabileceğimi hissediyordum.

Ama, daha önce söylediğim gibi, sonuç başlangıçta tam tersi oldu. Düşlerimin aynısının daha önce görülmüş olduğunu öğrenmek beni çok sarstı; bunun asıl nedeni, bazı tariflerin, hafıza kaybına uğrayan kişinin herhangi bir jeolojik bilgiye – dolayısıyla dünyanın ilk dönemlerine ilişkin manzaralar hakkında bilgiye– sahip olmasının kabul edilemeyeceği kadar erken dönemlere ait olmasıydı.

Dahası, bu hikâyelerin büyük çoğunluğu, büyük binalar ve el değmemiş bahçelerle ilgili çok korkunç ayrıntılar, açıklamalar –ve daha neler neler– sağlıyordu. Gerçek görüntülerle belirsiz izlenimler yeterince kötüydü, ama bu tür düşler gören diğer insanların ima ettiği ya da açıkça söylediği şeyler delilik ve küfür kokuyordu. En kötüsü de, kendi sahte anılarım, çılgınca düşlere ve yakında yapılacak olan ifşaatların işaretine dönüşmüştü. Yine de doktorların çoğunluğu, tuttuğum yolu genelde doğru buluyordu.

Sistemli bir şekilde psikoloji okudum; benzer dürtülerin etkisiyle oğlum da aynısını yaptı – çalışmaları, sonunda onu bugünkü görevine, profesörlüğe getirdi. 1917'de ve 1918'de Miskatonic Üniversitesi'nde özel dersler aldım. Bu arada, ikinci kişiliğimin rahatsızlık verecek tarzda ilgilendiği yasak bilimlerle ilgili korkunç kitapları okumak üzere uzak kütüphanelere

yaptığım ziyaretleri de kapsayan tıbbi, tarihi, ve antropolojik kayıtlar üzerinde yaptığım araştırmalarım dörtnala sürüyordu.

Bu yasak kitapların bazıları, kişiliğimin değişmiş olduğu sırada okuduğum nüshalardı ve sayfa kenarlarına düşülmüş notlarla iğrenç metin üzerinde oldukça tuhaf görünen insanlıkdışı bir yazıyla yapılmış bariz *düzeltmeler* hayli rahatsız etti beni.

Bu not ve düzeltmelerde çoğunlukla kitapların yazıldığı dilin aynısı kullanılmıştı; belli ki yazarı bu dillerin tümünü de aynı derecede ve akademik düzeyde biliyordu. Bununla birlikte von Junzt'un *Unaussprechlichen Kulten*'ine[178] eklenen bir not korku verecek surette farklıydı. Bu not Almanca düzeltmelerde kullanılan aynı cins mürekkeple yapılmış, eğrilerden meydana gelen, ama insanların kullandığı bilinen hiçbir motife uymayan bazı anlaşılmaz yazılardan ibaretti. Ve bu anlaşılmaz yazılar, düşlerimde hep gördüğüm –zaman zaman anlamlarını bildiğimi hayal ettiğim ya da anımsamak üzere olduğum– yazılara yanılgıya yer bırakmayacak kadar benzemekteydi.

Karanlıklar içerisindeki aklımı daha da karıştırmak üzere, sözkonusu kitaplar üzerinde yapılan daha önceki incelemeleri ve tutulan kayıtları göz önünde bulunduran birçok kütüphaneci, bütün bu notların ikinci kişiliğimle benim yapmış olmam gerektiğini kendilerinden emin bir dille ifade ettiler. Gerçek böyle de olsa, söz konusu dillerden üçünü ne o gün biliyordum ne de bugün biliyorum. Şurada burada dağınık bir şekilde bulunan eski ve yeni tıbbi ve antropolojik kayıtları bir araya getirmek suretiyle, kapsamı ve çılgınlığıyla beni hayretler içerisinde bırakan efsane ve sanrıların birbiriyle oldukça tutarlı bir karışımına ulaştım. Sadece bir şey yüreğime su serpiyordu: Efsaneler çok eski zamanlara aitti. Paleozoik ve Mezozoik görüntülerin bu ilkel efsanelere hangi kayıp bilgileri sağlayacağını tahmin bile edemiyordum, ama görüntüler oradaydı. Demek ki belirli bir tür sanrının oluşması için temel mevcuttu.

Hafıza kaybı vakalarının genel efsane modelini yarattığına kuşku yoktu, ama daha sonra efsanelerin hayalperest katkıları

178) "Karanlığın Hayaleti" adlı öyküde 118 numaralı dipnota bakılabilir. (ç.n.)

hafıza kaybına uğrayan kişileri etkileyip onların sahte anılarına renk katmış olmalıydı. Ben şahsen, hafızamı yitirmiş olduğum süre içerisinde bütün o eski efsaneleri duymuş ve okumuştum – araştırmalarım bunu fazlasıyla kanıtlıyordu. O halde, daha sonra gördüğüm düşleri, ve duygusal izlenimleri bu ikinci kişiliğimin anılarının renklendirmiş ve biçimlendirmiş olması doğal değil miydi?

Efsanelerden birkaçının insanlık öncesi dünyanın karanlık menkıbeleriyle, özellikle de şaşırtıcı zaman uçurumları içeren ve çağdaş teosofistlerin eski zaman bilgilerinin bir kısmını oluşturan Hindu söylenceleriyle çok yakın bağlantıları vardı.

İlkel efsaneyle çağdaş hayal, bu gezegenin büyük bir bölümü bilinmeyen uzun geçmişinde insanoğlunun ileri düzeyde gelişmiş ve egemen olmuş ırklardan sadece birisi –belki de sonuncusu– olduğu varsayımında buluşuyor. Bu efsaneler, insanoğlunun iki yaşayışlı ilk ataları üç yüz milyon yıl önce sıcak denizlerden çıkmadan önce akıl almaz biçimlere sahip varlıkların başları göğe değen kuleler diktiklerini ve doğanın tüm sırlarına vakıf olduklarını üstü kapalı olarak anlatmaktaydı.

Bu varlıkların bir kısmı yıldızlardan gelmişti; kimileri kozmosun kendisi kadar eskiydi; kimileriyse bizim yaşam çevrimimizin ilk tohumlarının atıldığı zamandan bu tohumların bizim gerimizde kaldığı kadar eski zamanlarda, dünyaya bırakılan tohumlardan süratle ortaya çıkmışlardı. Milyarlarca yıllık sürelerden ve başka galaksi ve evrenlerle bağlantılardan söz edilmekteydi. İnsanların kabul ettiği anlamda böyle bir şey elbette yoktu.

Ama hikâye ve izlenimlerin çoğunluğu, nispeten geç bir dönemde ortaya çıkan ve insanoğlunun dünyaya gelişinden elli milyon yıl öncesine kadar yaşayan, bilimin bildiği hiçbir biçime benzemeyen, son derece garip ve karmaşık biçimli bir ırkla ilgiliydi. Irkların en büyüğü oldukları söyleniyordu, çünkü sadece onlar zamanın sırrına ermişlerdi.

Bu ırk, kendisini milyonlarca yıllık uçurumları aşarak geçmişe ve geleceğe gönderen keskin zekâsı ve bütün çağların bilimlerini incelemesi sayesinde bu dünyada bugüne kadar bilinen ve bilinebilecek her şeyi öğrenmişti. İnsan mitolojisin-

dekiler dahil tüm peygamber efsanileri bu ırkın başarılarından doğmuştur.

Engin kütüphanelerinde bütün Dünya'nın tarihi kayıtlarını oluşturan ciltler dolusu metinler ve resimler –sanatları, başarıları, dilleri ve psikolojileriyle bugüne kadar var olmuş ve gelecekte var olacak tüm ırkların tarihleri ve tarifleri– vardı.

Milyarlarca yılı kapsayan bilgileriyle Yüce Irk, her çağ ve yaşam biçiminden kendi tabiatına ve konumuna en uygun düşünce, sanat ve yöntemleri seçip aldı. Bilinen duyuların ötesinde bir tür tefekkür yoluyla geçmiş hakkında bilgi derlemek, gelecekle ilgili bilgi edinmekten daha zordu.

İkinci durumda izlenecek yol daha kolay ve daha somuttu. Bir zihin kendisini, uygun bir mekanizma aracılığıyla –arzuladığı döneme yaklaşıp yaklaşmadığını duyuötesi yöntemlere belirlediği– bir geleceğe fırlatıyordu. Sonra bazı ön yoklamaların ardından, bulabildiği, sözkonusu dönemin yaşam biçimini en ileri düzeyde temsil eden organizmayı ele geçiriyordu. Bu zihin ele geçirdiği organizmanın beynine girip yerleşirken, diğer zihin kendi yerini alan zihnin dönemine gidip onun bedenine girerek geri dönüş işlemi başlayıncaya kadar o bedende kalıyordu.

Zamanda ileriye yollanan zihin, gelecekteki organizmanın bedenine yerleştikten sonra, biçimine büründüğü ırkın bir üyesiymiş gibi davranıyor, seçilen çağın bilgi ve tekniklerinden öğrenilecek ne varsa olabildiğince süratle öğreniyordu.

Bu arada, bedeni ele geçirilen organizmanın geçmişe –bedenini ele geçiren zihnin bedenine– gönderilen zihni dikkatle muhafaza ediliyordu. Girdiği bedene zarar vermesi engelleniyor ve eğitimli sorgulayıcılarca sorgulanarak bildiği ne varsa öğreniliyordu. Gelecekle iligili daha önce yapılan araştırmaların sonucunda o çağın diline ait kayıtlar geçmişe götürüldüğünde, sorgulama çoğunlukla o organizmanın kendi dilinde yapılıyordu.

Eğer zihin, dilini Yüce Irk'ın fiziksel olarak çıkaramadığı bir bedenden geliyorsa, yabancı dilin bir müzik aleti gibi çalınabildiği akıllı makineler yapılıyordu.

Yüce Irk'ın üyeleri üçer metre boyunda buruşuk konilerdi, baş ve diğer organları tepe noktasından çıkan otuz santimetre kalınlığında, uzayabilen uzuvların ucunda bulunuyordu. Dört

uzuvlarından ikisinin ucundaki kocaman pençelerle kazıma sesleri ya da tıkırtılar çıkararak konuşuyorve üç metrelik tabanlarına bağlı yapış yapış bir tabakanın açılıp kasılmasıyla yürüyorlardı.

Tutsak zihnin şaşkınlık ve kırgınlığı geçtiğinde ve –Yüce Irk'ınkinden tamamen farklı bir bedenden geldiği varsayılırsa– kendisine büsbütün yabancı, geçici biçiminden duyduğu korku kaybolduğunda, yeni çevresini incelemesine ve kendisiyle yer değiştiren zihninkine yakın bir hayranlık ve bilgeliği tatmasına izin veriliyordu.

Uygun önlemler alınarak ve uygun hizmetler karşılığında tutsak zihnin, dev hava gemileriyle veya geniş yolları kateden, kocaman gemileri andıran atomik motorlu taşıtlarla dünyanın ikamet edilen her tarafında dolaşmasına, gezegenin geçmişiyle ve geleceğiyle ilgili tüm kayıtları barındıran kütüphanelerde serbestçe araştırma yapmasına izin veriliyordu.

Tutsak zihinlerin çoğunluğu bahtlarına razı oluyordu, çünkü ne de olsa bunların hepsi zeki varlıklardı ve böylesi zihinler için Dünya'nın üzerindeki esrar perdesini –akıl sır ermez geçmişin çoktan kapanmış bölümlerini, kendi yaşadığı çağın ötesindeki yılları kapsayan geleceğin baş döndürücü girdaplarını– aralamak, çoğu kez olağanüstü dehşetlere de yol açsa, her zaman yaşamın en üstün deneylerini oluşturur.

Zaman zaman bazı tutsak zihinlerin gelecekten yakalanmış başka tutsak zihinlerle karşılaşmasına, kendi çağından yüz yıl, bin yıl, hatta milyon yıl önce veya sonra yaşamış olan bilinçli canlılarla fikir alışverişinde bulunmalarına izin verilirdi. Bu tutsakların hepsi kendileri hakkında ve çağları hakkında kendi dillerinde bol bol yazmaya zorlanırdı; böylesi belgeler büyük merkezi arşivlerde dosyalanırdı.

Şu da ayrıca belirtilmelidir ki ayrıcalıkları çoğunluğun ayrıcalıklarını fersah fersah aşan özel bir tutsak tipi vardı. Bunlar, gelecekteki bedenleri Yüce Irk'ın ölümle karşı karşıya kalıp da zihinsel yok oluştan kaçınmanın yollarını arayan zeki üyeleri tarafından ele geçirilen ölmekte olan *ebedi* sürgünlerdi.

Böylesi hüzünlü sürgünler beklenebileceği kadar çok değildi, zira Yüce Irk'ın ömrünün uzunluğu, üyelerinin –özellikle de zaman içinde ileriye yolculuk yapabilecek kapasitedeki

üstün zihinlerin– yaşama olan bağlılıklarını azaltmıştı. Daha yaşlı zihinlerin sürekli olarak gelecekte kaldığı vakalardan, insanlığın tarihi de dahil yakın tarihte görülen kalıcı kişilik değişiklikleri doğuyordu.

Sıradan keşif vakalarına gelince, gelecekte yaşayan zihinle yer değiştiren zihin, gelecekte istediği şeyleri öğrendikten sonra onu geleceğe götüren aygıta benzeyen ve geleceğe yolculuğu tersine çeviren bir aygıt yapıyordu. Zihin bir kez daha kendi bedenine ve kendi çağına dönerken, tutsak zihin de gelecekteki kendi bedenine dönüyordu.

Ancak bu değiş tokuş müddetinde bedenlerden birisinin ölmesi halinde bu geri dönüş olanaksız hale geliyordu. Böyle durumlarda, ya keşfe çıkmış olan zihin –tıpkı ölümden kaçmaya çalışanlar gibi– gelecekteki bir yabancı bedende yaşamak zorunda kalıyordu ya da tutsak zihin –ölmekte olan ebedi sürgünler gibi– ömrünü Yüce Irk'ın biçiminde ve döneminde tamamlamak zorunda kalıyordu.

Bu yazgı, tutsak zihin de Yüce Irk'tansa –bütün tarihi boyunca bu ırkın kendi geleceğiyle çok yoğun bir biçimde ilgilenmiş olması nedeniyle hiç de az rastlanılır bir durum değildi bu– daha az korkunç oluyordu. Yüce Irk'tan ölmekte olan ebedi sürgünlerin sayısı çok azdı –bunun nedeni daha çok, ölmek üzere olan Yüce Irk üyelerinin kendi ırklarının geleceğinden bir zihinle yer değiştirmesine uygulanan çok şiddetli cezalardı.

Geleceğe gidilerek, gelecekteki yeni bedeninde yaşayan, yasaları çiğnemiş zihni cezalandırmak amacıyla düzenlemeler yapılıyor – ve bazen değişim zorla tersine çevriliyordu.

Keşfe çıkmış ya da zaten tutsak durumdaki zihinlerin, geçmişin çeşitli dönemlerindeki zihinlerle yer değiştirmesi gibi karmaşık vakalar bilinmekte ve dikkatle düzeltilmekteydi. Zihin yolculuğunun keşfinden itibaren, Yüce Irk'ın az sayıda ama çok iyi tanınan bir bölümü uzun ya da kısa bir süre her çağda konuk olmuştur.

Yabancı kökenli bir tutsak zihin, gelecekteki kendi bedenine geri döndüğünde, Yüce Irk Çağı'nda öğrenmiş olduğu her şey karmaşık bir mekanik uyutma yöntemiyle siliniyordu – bunun nedeni, fazla miktarda bilginin geleceğe taşınmasının neden olduğu bazı baş ağrıtıcı sonuçlardı.

Bellek silinmeden gerçekleştirilen birkaç geri dönüş vakası çok büyük felaketlere yol açmıştı ve bilinen gelecek zamanlarda da felakete yol açacaktı. Eski efsanelere göre, insanoğlunun Yüce Irk'la ilgili olarak öğrendiği şeyler büyük ölçüde bu türden iki vakanın sonuçlarıydı.

Milyarlarca yıl uzaklıktaki o dünyadan bugüne sadece uzak yerlerde ve denizlerin altında bazı büyük taş yıkıntılarla korku verici Pnakotic Elyazmaları'nın bir bölümü kalmıştır.

Böylece bedenine geri dönen zihin, ele geçirilişinden sonra başına gelenler hakkında çok silik ve fevkalade bölük pörçük izlenimlerle ulaşıyordu kendi çağına. Silinebilecek tüm anılar silinmiş oluyordu, öyle ki çoğu durumda, ilk değiş tokuş anına kadar uzanan rüyaların gölgelediği bir boşluk uzanıyordu şahsın belleğinde. Bazı zihinler diğerlerinden daha fazla şey anımsıyordu ve çok nadiren anıların tesadüfen bir araya gelmesiyle yasak geçmiş zamanlar hakkında bazı bilgi kırıntıları gelecek zamanlara taşınmış oldu.

Bazı grup ya da mezheplerin bu bilgileri gizlice aziz tutmadıkları bir zaman herhalde olmamıştır. *Necronomicon*'da –milyarlarca yılı aşarak Yüce Irk zamanından bugüne seyahat eden zihinlere yardım eden– böyle bir mezhebin insanlar arasında bulunduğundan söz edilmektedir.

Ve bu arada, Yüce Irk'ın kendisi neredeyse her şeyi bilir hale geldi; diğer gezegenlerdeki zihinlerle zihin değiş tokuşuna; onların geçmişlerini ve geleceklerini araştırmaya girişti. Ayrıca, kendi zihinsel mirasının gelmiş olduğu uzayın derinliklerindeki milyarlarca yıldır ölü, o kara kürenin geçmiş yıllarını ve kökenini de araştırdılar – zira Yüce Irk'ın zihni, bedensel biçiminden daha yaşlıydı.

Ölmekte olan eski bir dünyanın, nihai sırlara vâkıf yaratıkları, yeni bir dünya ve içlerinde uzun bir yaşam sürecekleri türler aramış ve zihinlerini *toptan*, kendilerini barındırmaya en uygun ırk olarak gelecekte yaşayan konilere –bir milyar yıl önce dünyamızda yaşamakta olan koni biçimli varlıklara– yollamışlardı.

Böylece, geriye gönderilmiş sayısız zihin garip şekiller içerisinde dehşet verici bir sonla yok olmaya terk edilirken Yüce Irk ortaya çıktı. Daha sonra ırk yeniden ölümle yüz yüze kala-

cak, ama en iyi zihinlerin yeniden geleceğe, önlerinde daha uzun bir ömür bulunan başkalarının bedenlerine göç etmesi sayesinde yaşamaya devam edecekti.

Birbirine dolaşmış efsane ve sanrıların arka planı böyleydi. 1920'ler civarında araştırmalarım tutarlı bir biçim aldığında, daha önceki araştırma aşamalarının yaratmış olduğu gerilimde hafif bir azalma olduğunu hissettim. Ne de olsa, anlaşılması güç heyecanların kışkırttığı hayallere karşın, başıma gelen bu olağanüstü olayın büyük bir kısmı kolaylıkla açıklanabilir türden değil miydi? Hafıza kaybı sırasında tesadüfen zihnim karanlık araştırmalara yönelmiş olabilirdi – ve sonra yasak efsaneleri okumuş, kötü gözle bakılan kadim mezheplerin üyeleriyle karşılaşmış olabilirdim. Bu durum, belli ki belleğimi geri kazandıktan sonra gördüğüm düşler ve altüst olan duygularım için gereken malzemeyi sağlamıştı.

Sayfa kenarlarına, düşlerimde gördüğüm anlaşılmaz yazılarla, yabancısı olduğum dillerde düşülen, ama kütüphanecilerin üzerime yıktığı notlara gelince, ikinci kişiliğim sırasında pekâlâ bazı dilleri şöyle böyle kapmış olabilirim; anlaşılmaz yazılarınsa, eski efsanelerdeki tariflerinden hayal gücümün uydurmuş olduğuna ve sonra da düşlerime girdiklerine kuşku yoktu. Bilinen mezhep liderleriyle konuşarak bazı noktaları doğrulamaya çalıştım, ama doğru bağlantıları kurmayı asla başaramadım.

Bu kadar uzak çağlardaki bu kadar çok sayıda vakanın birbirine bu denli benzemesi beni ilk başlardaki gibi rahatsız etmeye devam ediyordu, ama öte yandan, heyecan verici folklorün geçmişte günümüzdekinden kuşkusuz daha evrensel olduğunu düşündüm.

Belki de durumları benimkine benzeyen tümdiğer kurbanların, benim ancak ikinci kişiliğimdeyken öğrendiğim efsaneler hakkında çok esaslı bilgileri vardı. Bu kurbanlar belleklerini yitirdiklerinde, kendilerini evlerinde dinledikleri efsanelerdeki yaratıklarla –zihinlerini insanın zihniyle değiştirdikleri varsayılan hayali istilacılarla– özdeşleştirmiş ve insani olmayan, hayali bir geçmişe götürmek istedikleri bilgilerin peşine düşmüşlerdi.

Sonra, bellekleri geri döndüğünde, özdeşleştirme sürecini tersine çevirmiş ve kendilerini, yer değiştiren varlıklar olmak

yerine eski tutsak zihinler olarak düşünmüşlerdi. Bu yüzden düşler ve sahte anılar geleneksel efsane modelini takip ediyorlardı.

Görünüşteki hantallıklarına karşın bu açıklamalar –daha çok diğer bütün açıklamaların çok daha zayıf olmaları yüzünden– sonunda aklımdaki tüm diğer açıklamaların yerini aldı. Ve bayağı çok sayıda, ünlü psikolog ve antropolog yavaş yavaş benim fikrime geldi.

Düşündükçe, akıl yürütmem daha makul görünüyordu gözüme; öyle ki sonunda bana musallat olan düşler ve hayallere karşı etkili bir siper oluşturdum. Diyelim ki geceleri tuhaf şeyler mi görüyorum? Bunlar, hakkında bir şeyler duyduğum ya da okuduğum şeylerdi yalnızca. Diyelim ki içim tuhaf bir tiksintiyle mi doluyor, tuhaf düşüncelere mi kapılıyorum ya da sahte anılara mı sahibim? Bunlar da, ikinci kişiliğimdeyken zihnimi meşgul eden mitlerin yansımalarından başka bir şey değildi. Gördüğüm hiçbir düşün, hissettiğim hiçbir şeyin gerçek bir anlamı olamazdı.

Bu felsefenin verdiği güçle ruh dengem oldukça düzelmekle birlikte –soyut izlenimlerden ziyade– daha rahatsız edici ayrıntılar içeren düşleri giderek daha sık görmeye başladım. 1922'de düzenli çalışmanın üstesinden gelebileceğimi hissettim ve üniversitede psikoloji dalında okutmanlık görevini kabul ederek yeni edindiğim bu bilgileri uygulamaya koydum.

Politik ekonomi kürsüsündeki yerim uzun zamandan beri layıkıyla doldurulmuş durumdaydı – bundan başka, ekonomi öğretme yöntemleri benim en parlak dönemimden bu yana oldukça değişmişti. Bu sırada oğlum, kendisini bugünkü profesörlüğüne götüren lisansüstü çalışmalarına yeni başlıyordu; birlikte epey çalıştık.

IV

Olanca canlılığıyla uykularıma musallat olan acayip garaip düşlerin özenle kaydını tutmayı sürdürdüm. Böyle bir kaydın psikolojik bir belge olarak gerçekten değerli olduğunu ileri sürüyordum. Bir anlığına görünüp kaybolan görüntüler hâlâ fena

halde anıları andırıyordu, ama bu izlenime karşı oldukça başarılı bir mücadele verdim.

Yazarken, hayalleri, görülen şeyler olarak ele aldım, ama tüm diğer zamanlarda onları gecenin sebep olduğu önemsiz yanılsamalar olarak bir kenara ittim. Bu konulardan uluorta hiç söz açmadım, ama böylesi durumlarda hep olduğu gibi bunların bir yolunu bulup dışarı sızması akıl sağlığımla ilgili söylentilerin yayılmasına yol açtı. Bu söylentileri yayanların sıradan insanlar olduğunu, aralarında bir tek hekim ya da psikolog olmadığını düşünmek oldukça avutucuydu.

Anlatı ve kayıtların tamamı ciddi araştırmacıların hizmetine sunulmuş olduğundan, burada, 1914'ten sonra gördüğüm düşlerin sadece birkaçından söz edeceğim. Düşlerim üzerindeki engelleyici tuhaf etkinin zamanla azalmış olduğu besbelliydi, çünkü düşlerimin kapsamı fevkalade genişlemişti. Ama düşlerim belirli bir güdüden yoksun, birbirinden kopuk kopuk parçalardan başka bir şey olmadılar hiçbir zaman.

Düşlerimde her geçen gün, sanki daha büyük bir dolaşma özgürlüğü kazanıyordum. Birçokgarip taş bina arasında süzülüyor, ulaşımın normal yolu gibi gözüken devasa yeraltı geçitlerini kullanarak birinden diğerine gidiyordum. Zaman zaman, etrafında korku ve yasak havasının asılı durduğu o sıkı sıkıya kapalı kocaman kapaklarla karşılaşıyordum en alt seviyelerde.

Renkli taşlarla donatılmış çok büyük havuzlar ve binlerce garip, anlaşılmaz aygıtla dolu odalar gördüm. Sonra, içerisinde görünüş ve amaçları bana tamamen yabancı olan, sesi ise ancak yıllarcasonraki düşlerimde kendini belli eden karmaşık makineler bulunan kocaman mağaralarla karşılaştım. Burada belirtmeliyim ki görüntüyle ses, düş dünyasındaki biricik duyularımdı.

Asıl dehşeti, 1915 mayısında ilk defa canlı varlıklar gördüğümde hissetmeye başladım. Bu, efsanelerin ve hafıza kaybı vakalarıyla ilgili belgelerin ışığında, araştırmalarımın bana ne beklemem gerektiğini öğretmesinden önceydi. Zihnimin önündeki engeller kalktıkça, binanın çeşitli kısımlarında ve aşağıdaki caddelerde ince bulut kütleleri görür oldum.

Bu görüntüler düzenli bir şekilde daha somut ve belirgin biçimler aldılar, öyle ki korkunç dış hatlarını rahatsızlık verici

bir kolaylıkla seçebiliyordum. Bunlar, kabartma çizgileri olan, yarı elastik, pul pul bir maddeden yapılmış yüksekliği ve taban genişliği onar ayak gelen çok iri, yanardöner konilere benziyorlardı. Tepelerinden bir ayak genişliğinde ve konilerinin kendileriyle aynı kabartma çizgili maddeden dörder esnek, silindirik uzuv çıkıyordu.

Bu uzuvlar bazen kısalıp âdeta yok oluyor, bazen de on ayak uzaklığa kadar uzanıyordu. Uzuvlardan ikisi kocaman birer pençe ya da kıskaçla bitiyordu. Üçüncünün ucunda boruyu andırır dört adet uzantı vardı. Dördüncüsü, çapı iki ayağa yakın, sarımtırak bir küreyle sona eriyordu; kürenin merkezi çevresine sıralanmış üç adet kapkara göz vardı.

Bu başın üzerinde, çiçeğe benzer uzantıları olan dört adet gri sap bulunurken, alt kısmından yeşilimsi sekiz adet anten ya da dokunaç sallanıyordu. Ortadaki koninin kocaman tabanının çevresinde, kasılıp uzama yoluyla koniyi hareket ettiren lastiksi, gri bir maddeden saçaklar vardı.

Hareketleri, zararsız olmakla birlikte, görünüşlerinden daha fazla dehşete düşürdü beni – çünkü çok büyük nesnelerin sadece insana has olduğu bilinen hareketler yaptıklarını görmek pek tekin değildir. Bu nesneler kocaman odalarda bilinçle hareket ediyor, raflardan kitaplar alıp kocaman masalara götürüyor –ya da *tersini* yapıyor– ve bazen de başlarından çıkan yeşilimsi uzuvlarla kavradıkları garip çubukları kullanarak gayretle yazı yazıyorlardı. Kitapları taşımada ve konuşmada o kocaman kıskaçlarını kullanıyorlardı – konuşmaları bir tür tıkırtıydı.

Nesnelerin üzerinde giysi yoktu, ama konik bedenlerinin tepesine asılmış el ya da sırt çantaları taşıyorlardı. Sık sık yükseltip alçaltmakla birlikte başlarını ve başın destek uzuvlarını genellikle koninin tepesi hizasında tutuyorlardı.

Diğer üç kocaman uzuv, kullanılmadıkları zamanlarda her biri beş ayak boyuna çekilmiş halde genelde yanlarından aşağı sarkıyordu. Okuma, yazma ve makinelerini çalıştırma hızlarından –masaların üzerindeki makineler bir şekilde düşünceyle ilişkili gibiydi– zekâ seviyelerinin insanınkinin çok üzerinde olduğu sonucuna vardım.

Daha sonra onları her yerde gördüm; tüm büyük oda ve koridorlarda karınca gibi kaynıyor, tonozlu mahzenlerde acayip makineler kullanıyor, devasa birer gemiye benzer arabalarıyla geniş yollarda hızla gidip geliyorlardı. İçinde bulundukları çevrenin son derece doğal bir parçasını oluşturduklarından onlardan korkmayı bir yana bıraktım.

Aralarındaki kişisel farklar belirginleşmeye başladı; birkaçı sanki bir tür kısıtlama altında gibiydi. Bu sonuncular, fiziksel bir farklılık göstermemekle birlikte, onları sadece çoğunluktan değil, birbirlerinden de ayırt eden hareket ve davranışlar sergiliyorlardı.

Pek net göremiyordum ama bu koniler, çoğunluğun kullandığı eğrilerden meydana gelen anlaşılmaz yazılara hiç benzemeyen çok çeşitli karakterlerle bol bol yazıyorlardı. Bana öyle geldi ki birkaçı bizim kullandığımız alfabeyi kullanıyordu. Bunların çoğunluğu, varlıkların geneline kıyasla oldukça yavaş çalışıyorlardı.

Bütün bu süre zarfında, düşlerimde alelade cadde ve hızlarla sınırlı olmakla birlikte serbestçe etrafta uçan, görüş alanı normalden daha geniş, bedensiz bir bilinçtim. 1915'e kadar, bedensel bir varlığım da olduğu düşüncesi beni rahatsız etmedi. Rahatsızlık diyorum, çünkü daha önce fark etmiş olduğum bedenlerden duyduğum tiksinti, düşlerimdeki görüntülerle birleştiğinde son derece korkunç bir hal alsa da, ilk aşama tamamen soyuttu.

Bir süre için düşlerimde en büyük endişem başımı eğip kendi bedenimi görmekti; tuhaf odaların büyük aynalardan tamamen yoksun olmasından dolayı nasıl minnet duyduğumu anımsıyorum. Yüksekliği on ayaktan az olmayan masaların yüzeylerini her zaman yukarıdan görüyor olmaktan fena halde tedirginlik duyuyordum.

Sonra kendi bedenime bakmak için duyduğum hastalıklı arzu giderek arttı ve bir gece daha fazla dayanamadım. Bakışlarımı aşağı çevirdiğimde ilkin bir şey göremedim. Bir an sonra, başımın çok uzun ve esnek bir boynun ucunda olmasının buna sebep olduğunu anladım. Boynumu kısarak dimdik aşağı baktığımda on ayak yükseklik ve on ayak taban genişliğine sahip

kocaman bir koninin pul pul, buruşuk ve yanardöner gövdesini gördüm. Uykunun dipsiz uçurumlarından deliler gibi sıyrılıp çıkarken attığım çığlıklarla Arkham'ın yarısını işte o zaman uyandırdım.

Ancak haftalar süren tekrarlardan sonra düşlerimdeki bu korkunç biçimimle bir nebze uzlaşabildim. Şimdi düşlerimde diğer meçhul varlıkların arasında maddi bir varlık olarak hareket ediyor, sonsuz raflardan aldığım dehşet verici kitapları okuyor ve başımdan aşağı sarkan yeşil dokunaçlarla tuttuğum sivri uçlu bir yazma gereciyle büyük masalarda saatler boyu yazı yazıyordum.

Okuduğum ve yazdığım metinlerden parçalar belleğimden uzun süre silinmiyordu. Başka dünyaların, başka evrenlerin ve bütün evrenlerin dışında kaynaşan şekilsiz yaşam biçimlerinin korkunç tarihçeleri vardı. Unutulmuş geçmişte dünyada yaşamış yaratıkların tuhaf düzenlerine ilişkin kayıtlar, son insanın ölümünden milyonlarca yıl sonra dünyada yaşayacak olan acayip gövdeli yaratıkların korkunç günceleri vardı.

İnsanlık tarihinin, varlığından günümüz bilim adamlarının haberdar olmadığı bölümlerini öğrendim. Bu yazıların büyük çoğunluğu, vızıldayan makinelerin yardımıyla öğrendiğim ve temel sistemi hiçbir insan diline benzemeyen, bitişken bir dilde anlaşılmayan harflerle yazılmıştı.

Diğer bilinmeyen dillerde yazılmış diğer kitaplar da aynı acayip yöntemle öğreniliyordu. Kitapların çok azı bildiğim dillerdeydi. Gerek kayıtların arasına sokulmuş gerek ayrı koleksiyonlar şeklinde bir araya toplanmış olan son derece akıllıca hazırlanmış resimlerin bana büyük yardımı dokundu. Bütün bu süre boyunca, kendi çağımın tarihini İngilizce olarak kayda geçirmekte olduğum anlaşılıyordu. Uyandığımda, düşte büründüğüm kişiliğin ustalaştığı dilden yalnızca çok küçük ve önemsiz kırıntılar anımsıyordum, oysa tarihsel metnin kendisi bütünüyle belleğimde kalmış oluyordu.

Uyanıkken büründüğüm kişiliğin benzer vakaları ve düşlere kaynaklık ettikleri aşikâr olan efsaneleri incelemesinden önce bile, etrafımdaki varlıkların zamanı fetheden ve kâşif beyinleri bütün çağlara yollayan dünyanın en büyük ırkı olduğu-

nu biliyordum. Ayrıca kendi çağımdan koparılıp alındığımı ve bir başkası benim o çağdaki bedenimi kullanırken, diğer acayip biçimlerden çok azının aynı şekilde tutsak edilmiş beyinleri barındırdığını biliyordum. Pençelerimi tıkırdatarak acayip bir dille Güneş sisteminin dört bir tarafından sürgün edilmiş beyinlerle konuşuyordum.

Venüs diye bildiğimiz gezegenden sayısız çağlar sonra yaşayacak olan bir zihin ile Jüpiter'in en dış uydularından birinden altı milyon yıl önce yaşamış bir zihin vardı. Dünyalı zihinlerden, Paleojen dönem güney kutbunun kanatlı, yıldız-başlı, yarı bitkisel ırkından bazı zihinler; efsanevi Valusia'nın[179] sürüngen halkından bir; Tsathoggua'ya[180] tapınan insan-öncesi kürklü Hiperborea'lı[181] üç; son derece iğrenç Tcho-Tcholardan bir; dünyanın son evresinin Örümcek ve Akrep sınıfı sakinlerinden iki; insanlıktan hemen sonra gelecek olan ve Yüce Irk'ın korkunç yok oluşla karşılaştığında en iyi zihinlerini *toptan* aktaracağı dayanıklı Kınkanatlılardan beş ve insanlığın çeşitli kollarından beş on zihin vardı.

İS 5000'de kurulacak olan zalim Tsan-Chan imparatorluğundan bir filozof olan Yiang-Li'nin zihniyle konuştum; İÖ 50000'de Güney Afrika'yı zaptetmiş olan koca kafalı ırkın bir generalinin zihniyle; Bartolomeo Corsi adında on ikinci yüzyılda yaşamış Floransalı bir keşişin zihniyle; yüz bin yıl önce bodur, sarımtırak Inuto'lar batıdan gelip yutmadan önce o müthiş kuzey ülkesi Lomar'a[182] hükmetmiş olan bir kralın zihniyle de.

179) Valusia: Lovecraft'ın arkadaşı Robert E. Howard (1906-1936) tarafından uydurulmuş tarihöncesi Avrupa'da bir kent. (ç.n)

180) Tsathoggua: Lovecraft'ın arkadaşı Clark Ashton Smith tarafından uydurulmuş ve ilk olarak, 1929'da yazılan ve ancak 1931'de *Weird Tales* adlı dergide yayımlanan "*The Tale of Satampra Zeiros*" adlı öyküde sözü edilmiştir. Daha sonra birçok öyküde "N'kai'den gelen, şekilsiz, kurbağa benzeri tanrı-yaratık" olarak sözü edilmiştir. (ç.n.)

181) Hiperborea: Clark Ashton Smith tarafından yazılan öykülerde adı geçen Kuzey Kutbundaki efsanevi kıta. (ç.n.)

182) Inuto'lar ve Lomar ülkesi ilk defa "Kutup Yıldızı" adlı öyküde geçer. *Toplu Eserleri II*'de yer alan bu öyküye bakılabilir. (ç.n.)

İS 16000'in kara fatihlerinin bir büyücüsü olan Nug-Soth'un zihniyle; Sulla[183] devrinde *quaestor*'luk[184] yapan Titus Sempronius Blaesus adlı bir Romalı'nın zihniyle; Mısır'ın on dördüncü Hanedanından olup bana Nyarlathotep'in iğrençsırrını anlatan Khephnes'in zihniyle; Atlantis'in orta krallığından bir rahibin zihniyle; Cromwell devrinden Suffolk'lu bir beyefendi olan James Woodwill'in zihniyle; Inka-öncesi Peru'lu bir saray gökbilimcisinin zihniyle; İS 2518'de ölecek olan Avusturya'lı fizikçi olan Nevel Kingston-Brown'un zihniyle; Pasifik'te batmış olan Yhe'nin en önemli şahsiyetinin zihniyle; İÖ 200 yıllarının Greko-Baktria'lı[185] bir görevlisi olan Theodotides'in zihniyle; XIII. Louis zamanından Pierre-Louis Montagny adlı yaşlı bir Fransız'ın zihniyle; İÖ 15000'lerin Kimerya'lı bir kabile reisi olan Crom-Ya'nın zihniyle ve kendilerinden öğrendiğim şaşırtıcı sırlarını, baş döndürücü acayipliklerini aklımda tutamadığım daha bir sürü zihinle konuştum.

Her sabah ateşler içinde uyanıyor ve bazen çılgınlar gibi çağdaş insanın bilgisinin sınırları içerisinde kalan bilgileri doğrulamaya ya da çürütmeye çalışıyordum. Öteden beri bilinegelen gerçekler yeni ve kuşkulu bir görünüme bürünmüştü, tarihe ve bilime böyle şaşırtıcı ilavelerde bulunabilen düş gücüne hayret ediyordum.

Geçmişin gizleyebileceği gizemler karşısında tüylerim ürperiyor, geleceğin getirebileceği tehditler karşısında tir tir titriyordum. İnsanlık-sonrası varlıkların konuşmalarında insanlığın yazgısıyla ilgili imaları, üzerimde öyle etki yarattı ki onları burada yazamayacağım.

Yaşlı dünya korkunç sonla karşılaştığında, insandan sonra güçlü bir böcek uygarlığı kurulacak ve üyelerinin bedenlerini Yüce Irk'ın seçkin tabakası ele geçirecekti. Daha sonra dünyanın zamanı dolduğunda, böceklere aktarılmış zihinler –Mer-

183) Lucius Cornelius Sulla Felix: (İS 138-78): Romalı general ve politikacı. (ç.n.)

184) Quaestor: Esas olarak mali işlerle uğraşan Romalı görevli; idam cezası verme yetkisi olan yargıç. (ç.n.)

185) Bactria: Batı Asya'da Amu Derya nehri ile Hindukuş dağları arasında bulunan eski bir ülke. (ç.n.)

kür'ün soğana benzeyen bitki varlıklarının bedeninde konaklamak üzere– zaman ve mekân içerisinde yeniden göç edecekti. Ama onlardan sonra da soğuk gezegene sıkı sıkıya yapışan ve kesin son gelmeden önce dehşet verici merkezine doğru tüneller kazan soylar olacaktı.

Bu arada düşlerimde, Yüce Irk'ın merkez arşivi için hazırlamakta olduğum kendi çağımın tarihini –biraz gönüllü olarak biraz da kütüphaneden daha fazla yaralanmama ve seyahat fırsatları yaratılacağına söz verilmiş olması yüzünden– dur durak bilmeden yazıyordum. Arşiv, kentin merkezindeki, sık sık çalışmaya ve başvurmaya gittiğim için yerini çok iyi bildiğim devasa bir yeraltı binasındaydı. Irkın var olduğu sürece var olması ve yeryüzünün en şiddetli sarsıntılarına dayanması amaçlanan bu devasa ambar, büyüklüğü ve yapısının sağlamlığıyla bütün diğer binaları gölgede bırakıyordu.

Şaşılacak kadar sağlam selülozik sayfalara yazılmış ya da basılmış olan kayıtlar, üstten açılan kitaplar halinde ciltlenmişti ve her kitap gri renkte, hafif ve paslanmaz bir metalden yapılmış ve üzerinde Yüce Irk'ın eğrilerden oluşan anlaşılmaz yazısıyla adı yazılıp matematiksel desenlerle süslenmiş kutularda ayrı ayrı muhafaza edilmekteydi.

Bu kutular, aynı paslanmaz metalden imal edilmiş ve karmaşık bir dönüş mekanizmasına sahip topuzları bulunan, sıra sıra dizilmiş dikdörtgen mahfazalar içerisinde –kapalı, kilitli raflar gibi– tutuluyordu. Benim tarih kitabıma mahfazaların en alt ya da omurgalılar seviyesinde –insanlığa ve yeryüzüne egemenlikte insandan hemen önce gelen kürklü ve sürüngen ırklara ayrılmış bölümde– bir yer ayrılmıştı.

Ama düşlerin hiçbiri bana günlük yaşamın eksiksiz bir görüntüsünü vermedi. Düşlerin tamamı puslar içinde, birbirinden kopuk parçalardı ve bu parçaların doğru sırayla görünmedikleri de açıktı. Örneğin, kendime ait büyük bir taş odaya sahip görünsem de, düş dünyasındaki yaşam düzenim hakkında pek fazla fikrim yoktu. Bir tutsak olarak üzerimdeki kısıtlamalar yavaş yavaş yok oldu, öyle ki bazı düşlerde balta girmemiş ormanlardan geçen geniş yollarda heyecanlı yolculuklar yaptım, tuhaf kentlerde konuk oldum, Yüce Irk'ın garip bir kor-

kuyla çekindiği karanlık, penceresiz devasa yıkıntılarda keşifler yaptım. Ayrıca, inanılmayacak kadar hızlı giden çok güverteli, çok büyük gemilerle uzun deniz yolculukları yaptım ve elektrik gücüyle havalanıp hareket eden mermiye benzer hava gemileriyle vahşi bölgelerde dolaştım.

Engin, ılık okyanusun ötesinde Yüce Irk'ın diğer kentleri vardı ve uzak kıtalardan birinin üzerinde, yavaş yavaş yaklaşmakta olan felaket karşısında Yüce Irk'ın başta gelen zihinlerini geleceğe göndermesinden sonra egemen bir ırk olarak evrimleşecek olan kara burunlu, kanatlı yaratıkların kaba saba köylerini gördüm. Düzlük ve gür yeşillik manzaranın hemen hemen hiç değişmeyen özelliğiydi. Tepeler çok alçaktı ve nadiren rastlanılıyordu ve bunlar da genellikle volkanik güçlerin işaretlerini taşıyorlardı.

Gördüğüm hayvanlar hakkında ciltler dolusu yazabilirdim. Hepsi de vahşi hayvanlardı, çünkü Yüce Irk'ın makineleşmiş kültürü evcil hayvanları yok edeli çok oluyordu; yiyeceklerse tümüyle bitkisel ya da yapaydı. Cüsseli hantal sürüngenler üzerlerinde buharlartüten bataklıklarda bata çıka yürüyor, ağır havada kanat çırpıyor ya da göl ve denizlerde su fışkırtıyordu; bunların arasında paleontoloji sayesinde tanıdığım birçok arkaik ve küçük hayvan türünün –dinozorlar, pterodaktiller, labirentodontlar, pleziozorlar ve benzerlerinin– ilk örneklerini seçer gibi oldum. Kuş ve memelilerden hiçbirini tanıyamadım.

Toprak ve bataklıklar yılan, kertenkele ve timsah kaynıyor; böcekler gür bitki örtüsü arasında hiç durmadan vızıldıyordu. Denizlerin açıklarında görülmedik ve bilinmeyen canavarlar puslu gökyüzüne dağ gibi köpük sütunları fışkırtıyordu. Bir defasında projektörü olan devasa bir denizaltı gemisiyle okyanusun altına götürüldüm ve korku verici, müthiş büyük yaratıklar gördüm orada. Ayrıca inanılmaz batık kentlerin yıkıntılarını ve her tarafta bol bol denizlalesi, kolsu-ayaklılar, mercanlar ve çok çeşitli türde balıklar gördüm.

Yüce Irk'ın fizyolojisi, psikolojisi, kendine has âdetleri ve ayrıntılı tarihi hakkında düşlerim çok az bilgi içeriyordu ve burada zikrettiğim dağınık bilgilerin çoğunluğu incelediğim eski efsanelerden ve benimkilerden çok başkalarına ait düşlerden derlenmişti.

Çünkü zaman içerisinde okumalarım ve araştırmalarım birçok aşamada düşlerime yetişip onları geçti, öyle ki bazı düş parçaları peşinen açıklanmış oldu ve öğrenmiş olduğum şeyleri doğruladı. Bu, ikinci kişiliğimin yapmış olduğu benzeri okuma ve araştırmaların tüm o dehşet verici sahte anılar dokusunun kaynağını oluşturmuş olduğu yolunda teselli edici bir inanca ulaşmama yol açtı.

Düşlerimin geçtiği dönem, yaklaşık 150 milyon yıl önceye gidiyordu, Paleozoik dönemin yerini Mezozoik döneme bıraktığı sıralara yani. Yüce Irk'ın işgal ettiği bedenler yeryüzünde evrimleşmiş soylardan bugüne kadar hayatta kalmayı başarmış –ya da hatta bilimin tanıdığı– hiçbir soyu temsil etmiyordu; bitki olduğu kadar hayvan da olan son derece acayip, fevkalade yeknesak görünüşlü ve kendine has özellikler kazanmış organik bir tür idiler.

Yorgunluğu neredeyse olanaksız kılan ve uyku gereksinimini bütünüyle yok eden eşsiz bir hücre faaliyetine sahiptiler. Büyük, esnek uzuvlarından birinin ucunda bulunan kırmızı borulara benzer uzantılarla özümlenen besinler daima yarısıvıydı ve birçok bakımdan, mevcut hayvanların besinlerine benzemiyordu.

Varlıkların bizim tanıdığımız sadece iki duyuları vardı: Görme ve –başlarının üzerindeki kül rengi sapların üzerindeki çiçeği andıran uzantılarla gerçekleştirilen– işitme. Diğer anlaşılmaz –ve bedenlerinde ikamet eden yabancı, tutsak zihinlerin pek yararlanamadığı– duyulara gelince, böylesi sürüyle duyuları vardı. Sahip oldukları üç adet göz, onlara normalden daha geniş bir görüş açısı sağlayacak tarzda konumlanmıştı. Kanları son derece kıvamlı, koyu yeşil renkte bir sıvıydı.

Eşeyli olmayıp tabanlarında kümelenmiş olan ve yalnızca su altında gelişebilen tohumlar ya da sporlarla ürüyorlardı. Ömürlerinin uzun olması yüzünden çok az sayıda yetiştirilen yavrularının büyütülmesi için büyük, sığ tanklar kullanılıyordu; ortalama ömür dört beş bin yıldı.

Belirgin bir kusuru bulunan bireyler, bu kusurları fark edilir edilmez ortadan kaldırılıyordu. Dokunma ya da fiziksel acı duyuları bulunmadığından hastalıklar ve ölümün yaklaştığı salt görsel belirtilerden tanınıyordu.

Ölüler, ağırbaşlı törenlerle yakılıyordu. Daha önce söylendiği gibi, arada bir keskin bir zekâ zamanda ileriye gitmek suretiyle ölümden kaçabiliyordu, ama böyle vakalar sayıca pek fazla değildi. Böyle bir şey olduğunda, gelecekten geçmişe sürgün edilen zihne, içinde konuk bulunduğu alışılmadık bedeni ölünceye kadar son derece anlayışlı davranılıyordu.

Yüce Irk, temel kurumları ortak olan gevşek dokulu bir ulus ya da topluluk görünümünde olmakla birlikte dört kesin bölümlenme bulunmaktaydı. Her birimin politik ve ekonomik sistemi, temel kaynakların akılcı bir şekilde dağıtıldığı ve iktidarın belirli eğitimsel ve psikolojik sınavları geçebilen herkesin oyuyla seçilen küçük bir idare heyetinin elinde bulunduğu bir tür faşist sosyalizmdi. Ortak atalardan gelen kişiler arasındaki bağlar tanınıyor ve çocuklar genellikle ana-babalarınca yetiştiriliyor olsa da, aile kurumu pek öne çıkmıyordu.

İnsan tavırlarına ve kurumlarına benzerlikler elbette ya hayli soyut unsurların söz konusu olduğu alanlarda, ya da tüm organik yaşamlarda ortak olan temel, ayrımlaşmamış dürtülerin ağır bastığı alanlarda belirgindi. Bunlara ilaveten birkaç benzerlik de Yüce Irk'ın geleceği araştırması sonucunda beğendiği şeyleri bilinçle uyarlamış olmasından kaynaklanıyordu.

İleri derecede makineleşmiş olan sanayi, yurttaşların çok çalışmasını gerektirmiyordu ve bol bol sahip olunan boş zaman, çeşitli türden entelektüel ve estetik faaliyetlerle doldurulyordu.

Bilim inanılmaz derecede geliştirilmiş, sanat düşlerimdeki dönemde doruk noktasını geride bırakmış olmakla birlikte, hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştu. Hayatta kalmak için verilen bitmez tükenmez mücadele ve eski zamanların müthiş yerkabuğu hareketlerine karşı büyük kentlerin fiziksel dokusunu koruma uğraşı, teknoloji için uyarıcı bir işlev görmüştü.

Suç şaşılacak derecede azdı; hayli etken bir polis gücüyle düzen ve asayiş sağlanıyordu. Cezalar, hak mahrumiyetinden, ömür boyu hapse ve duyguların çoğunun sökülüp alınmasına kadar değişiyordu ve suçluyu suç işlemeye iten güdüler dikkatle incelenmeden cezalar infaz edilmiyordu.

Son birkaç bin yıldır büyük ölçüde uygarlaşmış olsalar da, güney kutbu civarında toplanmış olan kanatlı, yıldız-başlı Eski-

ler'le zaman zaman savaşa girişiyorlardı; bu savaşlar son derece yıkıcı olmakla birlikte pek sık yapılmıyordu. Müthiş bir elektriksel etki yaratan kamera benzeri silahlar kullanan çok büyük bir ordu, sözü edilen amaçtan ziyade karanlık, penceresiz yıkıntılardan ve yeraltında en aşağı seviyelerdeki zeminlerde bulunan sıkı sıkıya kapalı kapaklardan duyulan sürekli korku yüzünden daima hazır bulunduruluyordu.

Bazalt yıkıntılardan ve kapak-kapılardan duyulan bu korku genellikle açığa vurulmayan imalara –ya da en fazlasından gizliden gizliye yapılan fısıldaşmalara– konu oluyordu. Bu konuyla ilgili bilgilerin herkesin kullanımına açık raflardaki kitaplarda bulunmamasının bir anlamı olsa gerekti. Bu konu Yüce Irk için bir tabu olup geçmişte kalmış dehşet verici mücadelelerle ve ileride ırkı en keskin zekâlarını *toplu*ca geleceğe göndermek zorunda bırakacak olan bir tehlikeyle ilgili gibiydi.

Düşlerde ve efsanelerde ortaya çıkan diğer şeyler eksik ve bölük pörçüktü ama, bu konu şaşırtıcı bir şekilde daha da karanlıktaydı. Muğlak eski efsaneler bu konudan uzak duruyordu –ya da belki de bu konuya dokunan her şey bir nedenle kazınıp çıkarılmıştı. Kendi düşlerimde de başkalarının düşlerinde de ipuçları fevkalade azdı. Yüce Irk'ın üyeleri hiçbir zaman bilerek meselenin sözünü etmediler; derlenen bilgiler sadece iyi gözlemci olan tutsak zihinlerden elde edildi.

Bu bilgi kırıntılarına göre, bu korkunun temeli, hudutsuz uzaklıklardaki evrenlerden uzayı aşarak altı yüz milyon yıl önce gelip yeryüzüyle diğer üç güneş gezegenine egemen olan ahtapotumsu, son derece yabancı ve korkunç, eski bir ırk idi. Bunlar –bizim madde anlayışımıza göre– kısmen maddeseldiler ve bilinçlerinin tipiyle algılama vasıtaları yeryüzündeki organizmalarınkilerden çok farklıydı. Sözgelimi duyuları arasında görme duyusu yoktu; zihinsel dünyaları görsel olmayan, tuhaf izlenim örüntülerinden ibaretti.

Bununla birlikte, kozmik alanlar normal maddeyi içerdiğinde, bu maddelerden yapılmış alet edevatı kullanabilecek kadar maddeseldiler ve –çok acayip türden de olsa– barınağa gereksinimleri vardı. Duyuları her türlü maddi engeli aşabilirken, cisimleri bu engelleri aşamıyordu ve bazı elektriksel enerji bi-

çimleri onları tamamıyla yok edebiliyordu. Kanatlara ve başka herhangi bir görünür havalanma aracına sahip olmamalarına karşın havada hareket etme gücüne sahiptiler. Zihinlerinin dokusu öyleydi ki Yüce Irk onlarla herhangi bir iletişim kuramıyordu.

Bu şeyler yeryüzüne geldiğinde penceresiz kulelerden, kudretli bazalt kentler inşa etmiş ve buldukları varlıkları acımasızca avlamışlardı. Yüce Irk'ın zihinleri rahatsız edici ve tartışmalı Eltdown Çömlek Parçaları'nda Yith olarak anılan galaksilerötesi o karanlık dünyadan boşluğu aşarak geldiğinde durum tam olarak böyleydi.

Yeni gelenler, yarattıkları aygıtlarla yırtıcı varlıklara boyun eğdirmede, onları meskenleriyle birleşmiş ve içinde yaşamaya başlamış oldukları yeraltı mağaralarına sürmekte zorlanmamışlardı.

Sonra girişleri sıkı sıkıya kapatıp onları yazgılarıyla başbaşa bırakmışlardı; bundan sonra büyük kentlerin çoğunu işgal etmiş, bu arada aldırmazlık, cesaret, bilimsel ve tarihsel konulara hevesten ziyade batıl inançlarla ilgili sebepler yüzünden bazı önemli binalara dokunmamışlardı.

Ama çağlar geçtikçe iç dünyaya hapsedilmiş varlıkların çoğalıp güçlenmiş olduğunun belirsiz ve hiç de hayra alamet olmayan işaretleri görülmeye başlandı. Yüce Irk'ın bazı küçük ve uzak kentlerinde ve iskân etmedikleri bazı terk edilmiş eski kentlerde –aşağıdaki uçurumlara inen yolların yeterince iyi kapatılmadığı veya korunmadığı yerlerde– ara sıra son derece iğrenç nitelikte baskınlar meydana geldi.

Bundan sonra daha ciddi önlemler alındı ve aşağı inen yolların çoğunluğu ebediyen kapatıldı –ama eski varlıkların umulmadık yerlerden dışarı çıkmaları durumunda onlara karşı savaşta kullanmak amacıyla bazıları sıkı sıkıya kapatılarak bırakıldı.

Eski varlıkların verdikleri baskınların ırkın psikolojisi üzerindeki etkisinin hiç silinmediğine bakılırsa, bu baskınlar Yüce Irk'ı tarifsiz derecede şoke etmiş olmalıydı. Süreklilik kazanmış korku havası öyleydi ki eski varlıkların görüntüleri hakkında tek kelime bile edilmiyordu. Ve neye benzedikleri hususunda hiçbir zaman net bir fikir edinemedim.

Bu varlıkların son derece plastik özelliklere sahip oldukları ve geçici olarak görünmezliğe geçtikleri üstü kapalı bir şekilde

ileri sürülürken, daha başka bölük pörçük dedikodular onların güçlü rüzgârlarıdenetleyip askeri amaçlarla kullandığından söz etmekteydi. Çok acayip ıslık sesleriyle beş adet dev ayak parmağının bıraktığı ayak izleri de onlarla ilgili gibi görünüyordu.

Yüce Irk'ın umarsızca korktuğu yaklaşan sonun –milyonlarca keskin zekâyı günün birinde zaman uçurumlarının ötesine, gelecekte yaşayan daha güvenli bedenlere yollayacak olan sonun– eski varlıkların en son başarılı saldırılarıyla ilgili olduğu açıktı.

Asırlarca ileriye yollanmış zihinler böylesine dehşet verici bir geleceği daha önce açıkça dile getirmiş ve Yüce Irk bu yazgıdan kaçabilecek hiç kimsenin onunla yüzleşmemesine karar vermişti. Saldırının dış dünyayı yeniden ele geçirmekten ziyade bir intikam meselesi olduğunu gezegenin daha sonraki tarihinden biliyorlardı, çünkü zaman içerisinde yaptıkları yolculuklar, daha sonraki ırkların canavar varlıklarca rahatsız edilmeden ortaya çıkıp yok olduklarını gösteriyordu.

Bu varlıklar belki de Yeryüzü'nün derinliklerini fırtınaların kasıp kavurduğu, değişken yeryüzüne tercih eder olmuşlardı, ne de olsa ışık onlar için bir şey ifade etmiyordu. Belki de aradan geçen milyarlarca yıl içerisinde onlar da zayıf düşmüşlerdi. Aslında, geleceğe kaçan zihinlerinmesken tutacağı insanlık-sonrası böcek ırkı zamanında onların çoktan ölmüş oldukları biliniyordu.

Bu arada Yüce Irk, konunun konuşmalardan ve görülebilir kayıtlardan uzak tutulmasına karşın ihtiyatı elden bırakmıyor, güçlü silahlarla hazır bekliyordu. Ve adsız bir korkunun gölgesi sıkı sıkıya kapalı kapakların ve karanlık, penceresiz eski kulelerin etrafında asılı duruyordu.

V

Düşlerimin bulanık, dağınık yansımalarını her gece bana getirdiği dünya işte böyleydi. Bu yansımaların içerdiği dehşet ve ürkünün tam bir resmini çizebileceğimi hiç sanmıyorum, çünkü bu duyguların temel dayanağı –sahte anıların yakıcı duyusu– tümüyle anlaşılmaz nitelikteydi.

Dediğim gibi, araştırmalarım bana yavaş yavaş bu duygulara karşı makul psikolojik açıklamalar şeklinde bir koruma sağladı ve bu koruma etkisi geçen zamanın getirdiği alışkanlıkla güçlendi. Yine de her şeye karşın, sinsice sokulan belli belirsiz bir dehşet zaman zaman geçici olarak da olsa geri geliyordu. Ama, eskisi gibi beni içine çekip yutmuyordu; 1922'den sonra çok normal bir çalışma ve eğlence hayatım oldu.

Yıllar geçtikçe, başımdan geçenlerin –benzeri vakalar ve ilişkili folklorle birlikte– ciddi araştırmacıların yararlanması için kesinlikle özetlenmesi ve yayınlanması gerektiğini hissetmeye başladım; böylece konuyu kısaca özetleyen bir dizi makale hazırladım ve düşlerimden anımsadığım birtakım şekil, manzara, dekoratif desen ve anlaşılmaz yazıyı kabaca çizdim.

Bunlar 1928 ve 1929 yıllarında çeşitli zamanlarda *Amerikan Psikoloji Derneği Dergisi*'nde yayımlandı, ama pek dikkat çekmedi. Bu arada, büyüyen kayıt yığını sorun yaratacak düzeylere ulaşmış olsa da, düşlerimin kaydını büyük bir titizlikle tutmaya devam ediyordum.

10 Temmuz 1934'te Psikoloji Derneği, bütün çılgınca sürecin doruğunu oluşturan, en dehşet verici aşamayı başlatan mektubu bana ulaştırdı. Mektup Pilbarra, Batı Avustralya damgasının taşıyordu ve soruşturduğumda hayli meşhur olduğunu öğrendiğim bir maden mühendisi tarafından imzalanmıştı. Zarfın içinde çok ilginç bazı fotoğraflar vardı. Mektupta yazılı olanları olduğu gibi aktaracağım ve tüm okuyucular mektupla fotoğrafların üzerimde ne denli etkili olduğunu anlayacaktır.

Bir süre afallamış vaziyette inançsızlık içerisinde kalakaldım, çünkü her ne kadar düşlerimi renklendiren efsanelerin belli evrelerinin gerçek bir temeli olması gerektiğini sık sık düşünmüş olsam da, düşünülemeyecek kadar uzak, kayıp bir dünyadan bugüne ulaşan somut bir şeyle karşılaşmaya hiç de hazır değildim. Ruhumu en fazla altüst eden de fotoğraflardı – çünkü bu fotoğraflarda kumluk bir alanda soğuk, yadsınamaz bir gerçeklikle zamanın, suyun ve havanın aşındırdığı, hafif dışbükey tepeleriyle hafif içbükey tabanları ne olduklarını gayet iyi anlatan bazı taş bloklar görünüyordu.

Fotoğrafları bir büyüteçle incelediğimde, aşınmış yüzeyinde girintiler çıkıntılar arasında kocaman eğrilerden oluşan desenleri ve benim için son derece iğrenç anlamlar ifade eden o anlaşılmaz yazıları seçebildim. Ama işte mektup burada; şimdi sözü ona bırakalım.

Dampier Sokağı No:49
Pilbarra, Avustralya
18 Mayıs, 1934

Prof. N. W. Peasle
Am. Psikoloji Derneği eliyle
30 Doğu 41. Cadde
New York, ABD

Saygıdeğer Beyefendi,

Perth'li Dr. E. M. Boyle ile son zamanlarda yaptığımız bir konuşma ve bana sizin makalelerinizle birlikte gönderdiği bazı belgeler nedeniyle, buradaki altın sahamızın doğusunda uzanan Büyük Kumluk Çöl'de görmüş olduğum bazı şeylerden söz etmenin yerinde olacağına hükmettim. Devasa taşlardan inşa edilmiş eski kentlerle ilgili tuhaf efsaneler ve sizin betimlemiş olduğunuz acayip desenler ve anlaşılmaz yazılar dikkate alındığında, çok önemli bir şeyle karşılaşmış olduğum anlaşılıyor.

Karaderili insanlar, öteden beri "üzerinde işaretler bulunan kocaman taşlar" hakkında söz edegelmiş ve öyle anlaşılıyor ki bunlardan da müthiş bir korku duymuşlardır. Bu taşlarla, yeraltında başını koluna yaslamış asırlardır uyuyan ve bir gün uyanıp bütün dünyayı yiyecek olan yaşlı dev adam Buddai hakkındaki kendi efsaneleri arasında bir şekilde bağlantı kuruyorlar.

İri taşlardan yapılmış muazzam yeraltı kulübeleri hakkında çok eski, nereyse unutulmuş hikâyeler var; buralardaki geçitler yerin bağrına doğru çok aşağılara iniyormuş, buralarda çok korkunç şeyler olmuş. Karaderili insanlar savaştan kaçan bazı savaşçıların bu geçitlerden birinden aşağı inip bir daha çıkmadıklarını, ama onların aşağı inmesin-

den sonra oradan o korkunç rüzgârların esmeye başladığını iddia ediyorlar. Ancak, bu yerlilerin sözlerinden genellikle pek anlam çıkmaz.

Ama size anlatmam gereken şeyler bundan daha fazla. İki yıl önce, çölün beş yüz mil doğusunda maden ararken aşınmış, oyuk oyuk olmuş 3 x 2 x 2 ayak boyutlarında şekil verilmiş, garip görünüşlü bir yığın taşa rastladım.

Başta karaderili adamların anlattıkları işaretlerden hiçbirini bulamadım, ama daha yakından inceleyince taşların aşınmışlığına rağmen derince oyulmuş hatları seçebildim. Karaderililerin tarif etmeye çalıştıkları gibi tuhaf eğriler vardı. Bazıları tamamen kuma gömülmüş ve hepsi de çeyrek mil çapında bir çember içerisinde bulunan, sanırım otuz kırk kadar taş vardı.

Birkaç taş görünce, daha başka var mı diye dikkatle etrafı araştırdım ve aygıtlarımla yerin konumunu belirledim. Ayrıca en tipik taş bloklardan on, on ikisinin fotoğraflarını çektim ve görmeniz için onları size yolluyorum.

Elde ettiğim bilgiyi ve çektiğim resimleri Perth'te resmi makamlara ilettim, ama bu konuda hiçbir şey yapmadılar.

Sonra, *Amerikan Sosyoloji Derneği Dergisi*'nde sizin makalelerinizi okumuş olan Dr. Boyle ile tanıştım ve zamanla ona taşlardan söz ettim. Fazlasıyla ilgilendi ve çektiğim resimleri gösterdiğimde epey heyecanlanarak, taşların ve işaretlerin tıpkı sizin düşlerinizde görmüş olduğunuz ve efsanelerde tarif edilen taşlar ve işaretler gibi olduğunu söyledi.

Dr. Boyle size yazmak niyetindeydi, ama bunu sonraya bıraktı. Bu arada, sizin makalelerinizin yayınlandığı dergilerden çoğunu bana gönderdi ve sizin çizim ve tariflerinizden bulduğum taşların tıpkı sizin anlattıklarınız gibi olduğunu hemen anladım. İlişikteki resimlerden bunu siz de görebilirsiniz. Dr. Boyle daha sonra sizinle yüz yüze görüşecek.

Bütün bunların şimdi sizin için ne kadar önem kazanacağını biliyorum. Daha önce hayal edilebilmiş bütün uygarlıklardan daha eski olan ve efsanelerinizin temelini oluşturan bilinmeyen bir uygarlığın izleriyle karşı karşıya olduğumuza hiç kuşku yok.

Bir maden mühendisi olarak biraz jeolojiden anlarım ve bu taş blokların beni korkutacak denli eski olduğunu söyleyebilirim. Bir tanesi kesinlikle tuhaf bir tür çimento ya da betondan yapılmış olmakla birlikte, çoğunluğu kumtaşı ya da granit idi.

Dünyanın bu kısmı, bütün bu blokların yapılmasından ve kullanılmasından sonra sanki suya batmış ve asırlar sonra yeniden yüzeye çıkmış gibi taşların üzerlerinde suyun neden olduğu izler vardı. Bu, yüz binlerce yıllık – ya da Tanrı bilir, daha uzun bir zaman dilimini ilgilendiren bir mesele. Bu konuda düşünmekten hoşlanmıyorum.

Efsanelerin ve efsanelerle ilgili her şeyin izini sürmek için daha önce girişmiş olduğunuz gayretli çabalara bakarak, çöle düzenlenecek bir keşif seferinin başına geçmek ve bazı arkeolojik kazılar yapmak isteyeceğinizden zerrece kuşku duymuyorum. Masrafları, siz ya da bildiğiniz bir kurum karşılayacak olursa böyle bir çalışmada işbirliği yapmaya Dr. Boyle da ben de hazırız.

Kazılar için bir düzine madenci toplayabilirim – karaderili insanlardan hayır gelmez, zira tam bu noktadan neredeyse hastalık derecesinde korktuklarını keşfettim. Boyle ve ben başkalarına bir şey söylemiyoruz, çünkü herhangi bir keşifte bulunma ya da itibar kazanmada önceliğin sizde olması gerektiği açık bir şey.

Sözkonusu yere Pilbarra'dan –aygıtlarımızı taşımada ihtiyaç duyacağımız– traktörlerle yaklaşık dört günde ulaşılabilir. Burası 1873 yılında Warburton'un izlediği yolun güneybatısında ve Joanna Spring'in yüz mil güney doğusunda bulunmaktadır. Öteberiyi Pilbarra'dan karayoluyla götürmek yerine De Grey River'dan yüzdürerek götürebiliriz – ama bütün bunları daha sonra konuşuruz.

Taşlar kabaca 22°3′ 14″ Güney Enleminde ve 125°0′ 39″ Doğu Boylamında bulunuyor. İklim tropikal bir iklim olup, çöl koşulları çok çetin.

Bu konuda daha fazla yazışmaktan büyük bir memnuniyet duyacağım; her düzeyde size yardımcı olmaya can atıyorum. Makalelerinizi okuduğumda meselenin öneminden

fevkalade etkilendim. Dr. Boyle size daha sonra yazacak. Çabuk haberleşmeye gerek duyarsanız, Perth'e telsiz mesajı iletebilirsiniz.

Yanıtınızı dört gözle bekliyorum.

Bana inanın

En derin saygılarımla,

ROBERT B. F. MACKENZIE

Bu mektubun hemen sonrasındaki gelişmeler hakkında basında çok şey çıktı. Miskatonic Üniversitesi'nin desteğini sağlamakta şansım yaver gitti ve Bay Mackenzie ile Dr. Boyle'un her ikisinin de Avustralya'daki işleri ayarlamada üstlerine olmadığı ortaya çıktı. Amaçlarımızı pek açık etmedik, zira konu sansasyona ve ucuz gazetelerin istismarına çok açıktı. Sonuç olarak, basında çok az haber çıktı, ama yine de sözkonusu Avustralya harabelerine yaptığımız geziden ve hazırlıkların çeşitli aşamalarından yeterince haber sızdı basına.

Oğlum Wingate'in yanı sıra, üniversitenin jeoloji bölümünden –Miskatonic Üniversitesi'nin 1930-31 Güney Kutbu seferinin başkanı– Profesör William Dyer, eski çağlar tarihi bölümünden Ferdinand C. Ashley ve antropoloji bölümünden Tyler M. Freeborn bana eşlik ettiler.

Benimle yazışan Mackenzie 1935 başında Arkham'a gelerek son hazırlıkları tamamlamada bana yardımcı oldu. Elli yaşlarında, son derece işinin ehli ve nazik biriydi; takdir edilecek kadar iyi eğitim görmüştü ve Avustralya'da yapılacak seyahatler konusunda derin bir bilgiye sahipti.

Traktörleri Pilbarra'da bekletmişti; bizi o noktaya kadar nehirde götürebilecek denli küçük buharlı bir yük gemisi kiraladık. Her kum tanesini elekten geçirirken, başlangıçtaki konumunda bulunan ya da buna yakın durumda olan hiçbir şeyi kıpırdatmadan dikkatle ve bilimsel bir şekilde kazı yapmaya hazırlıklıydık.

28 Mart 1935'te *Lexington* adlı hırıltılı bir gemiyle Boston'dan yelken açtık, yavaş ve sakin bir yolculukla Atlantik Okyanusu'nu ve Akdeniz'i katettik, Süveyş Kanalı'ndan Kızıldeniz'e inip Hint Okyanusu'nu aşarak hedefimize ulaştık. Kum-

luk Batı Avustralya sahil görüntülerinin içimi nasıl daralttığını, kaba saba madenci kasabasıyla traktörlerin son yüklerini aldığı kasvetli altın madeni sahalarından nasıl nefret ettiğimi anlatmama gerek yok.

Bizi karşılamaya gelen Dr. Boyle yaşlıca, gayet hoş ve zeki biriydi – ve derin psikoloji bilgisi onu benimle ve oğlumla uzun tartışmalara girmeye sevk etti.

Sonunda on sekiz kişilik kafilemiz, sıcaktan kavrulmuş kum ve kayalıklar üzerinde tıngırtılarla ilerlerken çoğumuzun yüreğinde huzursuzluk ve beklenti tuhaf bir şekilde iç içe girmişti. 31 Mayıs Cuma günü De Gray'in kollarından birini sığ bir yerinden geçtik ve kelimenin tam anlamıyla ıpıssız bir bölgeye girdik. Efsanelerin ardındaki eski dünyanın bu gerçek mahalline girerken –hiç azalmayan bir güçle beni kuşatmaya devam eden rahatsız edici düşlerimin ve sahte anılarımın da kışkırttığı– müthiş bir korkuya kapıldım.

Yarı yarıya kuma gömülmüş bloklardan ilkine rastladığımızda 3 Haziran Pazartesiydi. Düşlerimde gördüğüm binaların duvarlarındaki taş blokların tıpkısı olan bu devasa taş parçalarına gerçekten dokunduğum an duyduğum heyecanı dünyada tarif edemem. Oymalar çok belirgindi – yıllar boyunca karabasanları andıran düşler ve şaşırtıcı araştırmalar yoluyla hayatımı cehenneme çeviren desenlerin bir kısmını tanıdığımda ellerim titredi.

Kazıyla geçen bir ay, çeşitli derecelerde aşınmış ve parçalanmış 1250 civarında taş bloku ortaya çıkardı. Bunların çoğu oymalarla süslenmiş, üst yüzeyleri ve tabanları kavisli yekpare bloklardı. Küçük bir bölümü –tıpkı düşlerimde gördüğüm zemin ve kaldırımlara döşenmiş taşlar gibi– düz yüzeyli, daha küçük, daha yassı, kare ya da sekiz köşeli kesilmiş taşlardı; birkaçı da son derece büyük olup akla, tonozlarda, iki kemerin birleşim yerinde ya da kemer veya yuvarlak pencere çerçevelerinde kullanılmış olduklarını getiren kavisli ya da eğik taşlardı.

Daha derinleri –daha kuzeyi ve daha doğuyu– kazdıkça daha çok blok bulduk, ancak taşların arasındaki düzene dair bir ipucu elde etmeyi başaramadık. Profesör Dyer, parçaların hadsiz hudutsuz eskiliğinden dehşete kapıldı ve Freeborn sonsuz

eskilikte bazı Papua ve Polinezya efsanelerine esrarengiz bir şekilde uyan sembollerin izlerini buldu. Blokların durumu ve dağılışı, baş döndürücü zaman dilimlerinin ve kozmik düzeyde jeolojik altüst oluşların sessiz tanıklarıydı.

Yanımızda bir uçağımız vardı; oğlum Wingate sık sık çeşitli yüksekliklere çıkar, çevreye dağılmış taşların belirsiz, büyük ölçekli hatlarını –veya farklı yükseklik seviyelerini ya da izlerini– görmek için kumluk, taşlık çorak araziyi tarardı. Ancak tüm çabaları boşa çıkıyordu, çünkü ne zaman önemli bir iz görür gibi olsa, bir sonraki seferde izin yerinde yeller estiğini görüyordu – rüzgârın önüne kattığı kumların yer değiştirmesinin bir sonucu olmalıydı bu.

Bununla birlikte bu kısa ömürlü belirtilerden birkaçı beni çok tuhaf ve olumsuz bir şekilde etkiledi. Düşlemiş ya da okumuş olduğum, ancak artık pek anımsamadığım bir şeyle korkunç benzerlik gösteriyordu. Aralarında korkunç bir benzerlik vardı – bu da verimsiz, iğrenç topraklara kaçamak, kaygılı bakışlar atmama yol açıyordu.

Temmuzun ilk haftalarında, genel olarak kuzeydoğu bölgesine karşı anlaşılmaz derecede karışık duygular besliyordum. Hem dehşet duyuyordum, hem de merak – ama bundan da önemlisi sürekli ve şaşırtıcı bir bellek yanılsaması içerisindeydim.

Bu düşünceleri kafamdan atmak için her türlü psikolojik çareye başvurdum, ama başarı sağlayamadım. Üstüne üstlük bir de uykusuzluğa yakalandım, ama düş gördüğüm sürelerin kısalmış olması nedeniyle bu durumu memnuniyetle karşıladım. Gecenin geç saatlerinde çölde tek başıma uzun yürüyüşlere çıkma alışkanlığını edindim – genellikle kuzeye veya kuzeydoğuya doğru, tuhaf yeni dürtülerimin toplamı beni maharetle hangi yöne çekerse, o yöne.

Bu yürüyüşlerde bazen, bu antik taşların kuma neredeyse gömülmüş parçalarına rastlıyordum. Kazıya başladığımız yere göre burada daha az sayıda blok görünmesine karşın, kumların altında çok miktarda bulunması gerektiğini hissediyordum. Arazi burada bizim kamp yerimizden daha az düzdü ve yörede görülen sert rüzgârlar zaman zaman kumları geçici tepeler halinde yığıyor, eski taşları açığa çıkarırken diğer izleri de örtüyordu.

Kazıların bu bölgeye kadar uzatılmasını garip bir şekilde arzuluyor, aynı zamanda da ortaya çıkabilecek şeylerden korkuyordum. Durumumun hızla kötüleştiği besbelliydi – en kötüsü de bunu açıklayamıyordum.

Sinirlerimin ne denli perişan olduğu, geceleyin yaptığım yürüyüşlerden birinde yaptığım tuhaf bir keşfe verdiğim tepkiden çıkarılabilir. 11 Temmuz gecesiydi, ay ışığı o gizemli tepeleri son derece garip, solgun bir ışığa boğmuştu.

Her zaman uzandığım sınırların dışında dolaşırken daha önce karşılaştığımız bütün taşlardan epeyce farklı büyük bir taşa rastladım. Neredeyse tümüyle kuma gömülüydü, eğilip ellerimle üzerindeki kumu temizledim, daha sonra ay ışığına fenerimin ışığını da ekleyerek taşı dikkatle inceledim.

Diğer çok büyük taşların aksine, bu taş dik açılı kesilmişti, hiçbir dışbükey ya da içbükey yüzeyi yoktu. Ayrıca, artık yeterince tanıdığımız granit, kireçtaşı ve bazıları da betondan diğer parçalardan tamamen farklı olarak koyu renkli bir bazalta benziyordu.

Birden ayağa fırladım ve dönüp var gücümle kampa doğru koştum. Bilinçsiz ve çılgınca bir koşu tutturmuştum ve ancak çadırıma yaklaştığımda niçin kaçmış olduğumu anlayabildim. Ancak o zaman kafama dank etti. Acayip kara taş, düşlerime giren ve hakkında çok şey okumuş olduğum bir şeydi ve milyarlarca yıllık efsanelerde sözü edilen dehşetlerle bağlantılıydı.

Efsanevi Yüce Irk'ın yüreğine onca korku salan bazaltik yapıları oluşturan bloklardan biriydi – rüzgârı andıran, görünmez güçlerine karşı zeminlerdeki kapaklar sıkı sıkıya kapatılan ve başına uykusuz nöbetçiler dikilen, pusuya yattıkları dünyanın derinlerinde azan, yarı maddi, yabancı varlıklardan geriye kalan uzun, penceresiz yıkıntılardan geriye kalmış bir blok.

Bütün gece gözüme uyku girmedi, ama şafaktan önce bir efsanenin gölgesinin beni bu denli altüstetmesine izin vermekle ne kadar aptallık ettiğim kafama dank etti. Korkmak yerine bir kâşifin heyecanının duymalıydım.

Ertesi gün öğleden evvel diğerlerine keşfimden söz ettim ve Dyer, Freeborn, Boyle ve oğlumla birlikte anormal bloku görmek üzere yola koyulduk. Ama başarısızlık bekliyordu bizi.

Taşın yerini tam olarak bellemiş değildim ve sonradan çıkan bir rüzgâr da kum tepeciklerinin yerini tamamen değiştirmişti.

VI

Şimdi hikâyemin en can alıcı ve en zor kısmına geliyorum – çok zor çünkü gerçekliğinden pek emin olamıyorum. Bazen düş ya da sanrı görmediğime kesin kanaat getiriyor ve bundan rahatsız oluyorum; işte bu duygu –yaşadığım somut tecrübenin ortaya koyduğu şaşırtıcı anlamlar dikkate alındığında– beni bu kaydı tutmaya itiyor.

Durumumu en iyi bilen ve çok iyi bir eğitim görmüş bir psikolog olan oğlum, anlatmak zorunda olduğum şeyin en önde gelen yargıcı olacak.

İzninizle ilkin, kamptakilerin bildiği şekliyle, meselenin dışarıdan görünüşünü ana hatlarıyla anlatmak istiyorum. Rüzgârlı bir günün ardından, Temmuzun 17'sini 18'ine bağlayan gece erkenden yattım, ama uyku tutturamadım. Saat on bire doğru kalkıp her zamanki gibi kuzeydoğu yönündeki topraklara karşı tuhaf duygular içerisinde tipik gece yürüyüşlerimden birine çıktım; kamptan ayrılırken sadece bir kişiyi –Tupper adında Avustralyalı bir madenciyi– görüp selamladım.

On dördünü henüz geçmiş olan ay pırıl pırıl bir gökyüzünde ışıldıyor ve eski kumları bana nedense son derece kötü görünen beyaz, cüzamlı bir parıltıya boğuyordu. Rüzgâr artık dinmişti ve gizemler barındıran solgun tepecikler arasından hızla kuzeydoğuya doğru yürüdüğümü gören Tupper ile diğerlerinin de tanıklık edecekleri gibi daha beş saat boyunca da esmeyecekti.

Sabah 03.30 sularında, şiddetli bir rüzgâr çıkarak kamptaki herkesi uyandırıp çadırlardan üçünü yıktı. Gökyüzü bulutsuzdu ve çöl o cüzamlı ayışığı altında ışıl ışıl parlıyordu. Çadırlara bakanlar yokluğumu fark etmiş, ancak daha önceki yürüyüşlerim dikkate alındığında bu durum telaşa yol açmamıştı. Bununla birlikte, hepsi de Avustralyalı olan en az üç kişi havada bir uğursuzluğun dolaştığını hissetmişlerdi.

Mackenzie, Profesör Freeborn'a bunun karaderililerin folklöründen derlenmiş bir korku olduğunu açıkladı – yerliler, uzun aralıklarla ortaya çıkan ve açık bir gökyüzü altında kumları silip süpüren şiddetli rüzgârlarla ilgili kötücül bir efsane oluşturmuşlardı. Bu rüzgârların, dehşet verici şeylerin cereyan ettiği yeraltındaki büyük taş kulübelerden estiği söyleniyordu – ve üzerinde işaretler bulunan büyük taşların saçılmış olduğu bölge dışında estikleri hiç görülmemişti. Saat dörde doğru, fırtına kum tepelerini yeni ve alışılmadık şekillere sokmuş olarak başladığı gibi ansızın dindi.

Kocaman bir mantarı andıran ay, batı yönünde batarken elektrik fenerimi yitirmiş olarak şapkasız, üstü başı lime lime, eli yüzü çizik ve kan içerisinde kampa döndüğümde saat beşi geçiyordu. Adamların çoğu yatağına dönmüştü, ama Profesör Dyer çadırının önünde pipo içiyordu. Dyer, çılgına dönmüş vaziyette soluk soluğa geldiğimi görünce Dr. Boyle'u çağırdı; ikisi birlikte beni portatif karyolama taşıyıp rahatımı sağladılar. Gürültü patırtıya uyanan oğlum da biraz sonra onlara katıldı ve hep birlikte beni hareketsiz yatıp uyumaya zorladılar.

Ama bana uyku yüzü yoktu. Psikolojim, daha önce hiç olmadığı kadar bozuktu. Bir süre sonra, içinde bulunduğum durumu en ince ayrıntılarıyla ve sinirli bir tarzda açıklayarak konuşmakta ısrar ettim.

Onlara yorulduğumu ve biraz kestirmek için kumlara uzanmış olduğumu anlattım. Her zamankinden daha korkutucu düşler gördüğümü ve ansızın çıkan şiddetli rüzgârla uyandığımda fazlasıyla yıpranmış sinirlerimin boşanmış olduğunu söyledim. Ürkü içerisinde kaçmış, yarı yarıya kumlara gömülü taşlara takılarak sık sık düşmüş ve bu perişan görünüşe bürünmüştüm. Uzun süre –kampta bulunmadığım saatler boyunca– uyumuş olmalıydım.

Tuhaf herhangi bir şey görmüş ya da yaşamış olduğum hakkında kesinlikle bir şey çıtlatmadım –bu konuda doğrusu kendimi iyi tuttum. Ama tüm keşif gezisi hakkında fikrimi değiştirdiğimi söyledim ve kuzeydoğu yönündeki kazıların durdurulmasında ısrar ettim.

İleri sürdüğüm nedenlerin zayıflığı ortadaydı – blokların olmadığından, batıl inançlı madencileri gücendirmek istemediğimden, üniversitenin sağladığı fonun muhtemelen yetmeyeceğinden ve daha bir yığın doğru olmayan ya da ilgisiz şeyden söz ettim. Doğal olarak, yeni isteklerime kimse –sağlığımdan endişe duyduğu açıkça belli olan oğlum bile– zerrece önem vermedi.

Ertesi gün ayağa kalkmış kampta dolaşıyordum, ama kazılara katılmadım. Sinirlerimin daha fazla yıpranmaması için olabildiğince erken eve dönmeye karar verdim ve oğlum kimsenin ayak basmasını istemediğim bölgeye bir göz attıktan sonra beni uçakla –bin mil güneybatıdaki– Perth'e götürmeye söz verdi.

Görmüş olduğum şey hâlâ görünür durumdaysa, diye düşündüm, gülünç karşılanmayı göze alarak uyarıda bulunmalıydım. Belki, yöre folklorünü bilen madenciler beni destekleyebilirlerdi. Gönül alıcı sözlerle beni yatıştıran oğlum, aynı gün öğleden sonra incelemeye çıktı, yürümüş olabileceğim topraklara havadan bir göz attı. Ama keşfetmiş olduğum şeyin yerinde yeller esiyordu.

Durum yine o anormal bazalt bloklardaki gibiydi: yerdeğiştiren kumlar bütün izleri örtmüştü. Duyduğum büyük korku yüzünden dehşet verici bir nesneyi kaybetmiş olduğuma için bir an üzülür gibi oldum –ama şimdi biliyorum ki bu kayıp hayrıma olmuştu. Bütün o deneyimin bir yanılsamadan başka bir şey olmadığına hâlâ inanabilirim – hele de o korkunç uçurum, yürekten umduğum gibi, hiçbir zaman bulunamayacak olursa.

Wingate 20 Temmuz günü beni Perth'e götürdüyse de, keşif gezisinden ayrılıp eve dönmeye yanaşmadı. Oğlum, Liverpool'a gidecek vapurun kalktığı güne, ayın 25'ine kadar yanımda kaldı. Şimdi *Empress*'in kamarasında bütün meseleyi deliler gibi kafamda evirip çeviriyor ve en azından oğlumu haberdar etmem gerektiğine karar vermiş bulunuyorum. Meseleyi başkalarına açıp açmamak artık ona kalmış bir şey.

Her ihtimale karşı –başkalarınca zaten bölük pörçük bilinen– geçmişimle ilgili bu özeti hazırladım ve o korkunç gece kampta bulunmadığım sırada cereyan etmiş olabilecek olayları mümkün olduğunca kısaca anlatacağım.

Kuzeydoğuya doğru ilerlemeye beni zorlayan, belleğimden kaynaklanan o açıklanamaz, korkuyla karışık itkinin kışkırtmasıyla âdeta sapkınlık diye nitelenebilecek bir tür arzuyla ve sinirlerim ayakta düşe kalka yol alıyordum, etrafı kötücül bir ışığa boğan ayın altında. Şurada burada kumun neredeyse tamamen örtmüş olduğu, o adsız, unutulmuş çağlardan kalma dev blokları görüyordum.

Bu fevkalade ıssız yerin hesaba gelmez yaşı ve barındırdığı dehşet beni daha önce hiç olmadığı kadar bunaltmaya başlamıştı; çıldırtıcı düşlerimi, onların ardında yatan korkunç söylenceleri ve yerlilerle madencilerin çölden ve üzeri oymalarla bezeli taşlardan duydukları korkuyu düşünmekten kendimi alamadım.

Ama yine de tekinsiz bir randevuya gider gibi düşe kalka ilerlemeye devam ettim – şaşırtıcı hayaller, kuşkular, sahte anılar gitgide daha çok çullanıyordu üzerime. Oğlumun havadan görmüş olabileceği taşların muhtemel bazı hatlarını düşündüm ve neden hem bu kadar uğursuz hem bu kadar tanıdık geldiklerini merak ettim. Bir şeyler anılarımın kapısını yoklar, kurcalarken, bilinmeyen başka bir güç de kapıyı kapalı tutmaya çalışıyordu.

Gece rüzgârsızdı ve solgun kum, donmuş deniz dalgaları gibi yukarı aşağı kıvrılıyordu. Belli bir hedefim yoktu, ama kaderime doğru gidiyormuşum gibi özgüvenle ilerliyordum. Düşlerim uyanıklık dünyasına yükselmişti, öyle ki kumlara gömülmüş yekpare taştan her blok, zihnimin Yüce Irk'a tutsak olduğu yıllardan çok iyi bildiğim anlaşılmaz semboller kazınmış, insanlık öncesi taş duvarların uçsuz bucaksız koridor ve odaların birer parçası gibiydi.

Zaman zaman, her şeyi bilen o dehşet verici konik varlıkların alışageldikleri görevlerin peşinde etrafta dolaştıklarını gördüğümü sanıyor, onlarınkine benzer bir görünüşüm olduğunu keşfetmek korkusuyla bedenimin aşağısına bakmaya korkuyordum. Yine de bu süre içerisinde üzeri kumla kaplanmış blokları da odaları ve koridorları da, kötücül bir aydınlıkla yanan ayı da parlak kristal lambaları da, hudutsuz çölü de pencerelerin ötesinde dalgalanan eğreltiotlarını da gördüm. Aynı anda hem uyanıktım, hem de düş görüyordum.

Gündüz rüzgârının açığa çıkardığı taş blokları yığınını ilk defa gördüğümde, ne kadar zamandır yürümekte olduğumu, ne kadar uzağa gitmiş olduğumu –hatta hangi yönde ilerlemiş olduğumu– bilmiyordum. Bu, o âna kadar bir yerde görmüş olduğum en büyük gruptu ve öyle şiddetle etkiledi ki beni, efsanevi çağlara ilişkin görüntüler anında soldu.

Bir kez daha çöl, kötücül ay ve kestirilemez geçmişin kalıntıları ile baş başaydım. Yaklaşıp durdum ve el fenerimin ışığını yıkılmış taşların üzerine tuttum. Bir kum tepeciği rüzgârla öteye süprülmüş, kırk ayak genişliğinde, iki ayaktan sekiz ayağa kadar yükseklikte yekpare taşlardan ve küçük parçalardan ibaret düzensiz değirmi, alçak bir taş yığını ortaya çıkmıştı.

Daha en başından bu taşların son derece benzersiz bir niteliğe sahip olduğunu anladım. Görülmedik sayıda olmalarından başka, fenerimin ve ayın ışığında bu taşları incelerken kumların aşındırdığı desenlerde bir şey fena halde dikkatimi çekti.

Herhangi birinin daha önce bulduğumuz örneklerden çok farklı olması değildi bunun nedeni. Bundan daha karmaşık bir şeydi. Bu izlenimi bir tek taşa bakınarak değil, gözlerimi aynı anda birçoğu üzerinde gezdirirken edindim.

Derken, sonunda hakikat kafama dank etti. Bu blokların çoğunun üzerindeki eğrilerden oluşan desenler engin bir dekoratif tasarımla yakından ilişkiliydi. İlk defa, milyarlarca yılı görmüş geçirmiş bu ıssız topraklarda rastlamıştım orijinal konumundaki taşlara – yıkılmış ve parçalanmış oldukları doğruydu bu taşların, ama kesinlikle vardılar. Yüksekçe bir yere çıkarak binbir zahmetle yığının üzerine tırmandım, kumu yer yer parmaklarımla temizleyerek desenlerin büyüklük, biçim ve tarzlarındaki değişiklikleri ve aralarındaki ilişkileri tartmaya çalıştım.

Bir süre sonra yıkık yapının niteliği ve bu çok eski taşların devasa yüzeylerine kazınmış desenler hakkında belirsiz de olsa bir tahmin yürütebiliyordum. Bütün bunların düşlerimde kısa bir an için gözüme çarpan görüntülerin tıpkısı olması beni korkutup sinirlendirdi.

Burası bir zamanlar sekizgen bloklarla döşenip üzeri sağlam bir kemerle örtülmüş, otuz ayak genişliğinde ve otuz ayak yüksekliğinde devasa bir koridordu. Sağ tarafta birtakım odalar ve

daha ileride döne döne derinlere inen o tuhaf eğimli düzlemlerden biri bulunuyor olmalıydı.

Bu düşünceler aklıma düşünce şiddetle irkildim, zira bunlarda blokların kendilerinin akla getirdiğinden daha fazlası vardı. Bu düzlemin yerin çok derinlerinde olması gerektiğini nasıl biliyordum? Nasıl biliyordum yukarı çıkması gereken düzlemin ardında olduğunu? Nasıl biliyordum Sütunlu Meydan'a çıkan uzun yeraltı geçidinin bir kat yukarımda sol tarafta olduğunu?

Makine odasının ve sağa, merkezi arşive giden tünelin iki kat aşağıda bulunduğunu nereden biliyordum? Nasıl biliyordum metal şeritlerle kapatılmış o korkunç kapaklardan birinin dört kat aşağıdaki zeminde yer aldığını? Düşlerin bu davetsiz konukluğundan şaşkın, kendimi korkudan titrerken ve soğuk tere batmış bir vaziyette buldum.

Sonra son ve dayanılmaz bir etki olarak koca taş yığının ortasına yakın çökük bir yerden gelen o hafif, sinsi soğuk hava akımını hissettim. Daha önce olduğu gibi, görüntüler anında yok oldu ve yeniden kötücül ay ışığını, yalnızlığına gömülmüş çölü ve tarihöncesi zamanlardan kalma taşların orada burada oluşturduğu tepecikleri görmeye başladım sadece. Şimdi karşımda gerçek, elle tutulur, ancak karanlık mı karanlık gizemlerle dolu bir şey vardı. Çünkü bu hava akımı ancak bir tek şeye delalet edebilirdi: yüzeydeki düzensiz blokların altında uzanan gizli ve muazzam derin bir uçurumun varlığına.

Aklıma gelen ilk şey karaderililerin korkunç olayların cereyan ettiği ve güçlü rüzgârların doğduğu yerdeki yekpare taşların arasında bulunan engin yeraltı kulübeleri hakkındaki tekinsiz efsaneleri oldu. Sonra kendi düşlerim aklıma düştü ve solgun sahte anıların zihnime üşüştüğünü hissettim. Ne tür bir yer uzanıyordu altımda? Çağlarca eski, hangi efsanelerin ve karabasanların tarihöncesi kaynaklarını ortaya çıkarmak üzereydim?

Sadece bir an için tereddüt geçirdim, çünkü merak ve bilim heyecanının ötesinde bir şeyler gittikçe büyüyen korkuma karşın beni ilerlemeye zorluyordu.

Sanki beni bunu yapmaya mecbur bırakan bir yazgının pençeleri arasında neredeyse kendiliğimden yürümekteydim. El fenerimi cebime sokup, sonunda nemi çölün kuru havasıyla

garip bir şekilde çelişen güçlü bir hava akımı ortaya çıkıncaya kadar, sahip olduğumu hiç düşünmediğim bir kuvvetle uğraşarak dev bir taş parçasını, sonra bir başkasını söküp kenara attım. Karanlık bir yarık ortaya çıkmaya başlamıştı ve en sonunda –yerinden kıpırdatabileceğim kadar küçük her taş parçasını kaldırdığımda– cüzamlı ay ışığı içerisine girebileceğim kadar geniş bir deliği aydınlattı.

El fenerimi çıkarıp parlak ışığını deliğe doğrulttum. Aşağıda, yaklaşık kırk beş derecelik bir açıyla kuzeye doğru uzanan ve belli ki üzerindeki yapının çökmesinin sonucu oluşmuş bir karmaşa vardı.

Yüzeyiyle zemin düzeyi arasında, üst kenarında basıncın yükselttiği devasa bir tonozun izleri bulunan göz gözü görmez karanlık bir uçurum uzanıyordu. Bu noktada, öyle anlaşılıyordu ki, çöl kumları dünyanın gençlik döneminden kalma dev bir yapının zemini üzerinde yatmaktaydı – bu yapının milyarlarca yıl boyunca onca sarsıntıya nasıl dayanabilmiş olduğunu ne o zaman anlayabildim ne de şimdi böyle bir tahminde bulunmaya kalkışacak cesaretim var.

Şimdi geriye dönüp bakınca, tek başıma böylesine şüpheli bir uçuruma –hem de nerede olduğunu bilen bir allahın kulu yokken– inmeyi düşünmenin bile zır delilikten başka bir şey olmadığını görüyorum. Belki de gerçekten böyleydi – yine de o akşam hiç tereddüt etmeden uçuruma atıldım.

Belli ki bir kez daha bütün hareketlerime yön veren şey yazgının çekiciliği ve emrediciliğiydi. Pili tasarruflu kullanmak için el fenerini aralıklarla yakarak deliğin gerisindeki tekinsiz, derin inişte sürünerek deliler gibi ilerlemeye başladım – el ve ayaklarımı koyacak sağlam yerler bulduğumda başım aşağıda ilerliyor, bulamadığımdaysa yüzümü yukarıdaki yekpare taşlara dönerek bir yerlere tutunup el yordamıyla ve daha istikrarsızca ilerlemeyi sürdürüyordum.

Her iki yanımda uzanan oymalarla süslü, ufalanmakta olan taş duvarları, el fenerimin ışığı loş bir şekilde aydınlatıyordu. Ama ilerisi karanlıktı.

Aşağı doğru sürünürken zaman kavramını unuttum. Zihnim şaşırtıcı çağrışım ve imgelerle öylesine kaynıyordu ki tüm

nesnel meseleler hesaplanamaz uzaklıklara çekilmiş gibiydi. Fiziksel duyularım ölmüştü; korku bile, yerinden kıpırdayamadan sert bakışlarla insanı süzen hayaletimsi taş canavarlar gibi kalmıştı.

Sonunda, düşmüş bloklar, şekilsiz taş parçaları, kum ve her türden birikintiyle kaplı bir düzlüğe ulaştım. Düzlüğün her iki yanında birbirinden belki otuz ayak uzaklıkta yükselen iki muazzam duvar çok yukarıda bir yerde birleşerek kocaman bir kemer oluşturuyordu. Duvarların oymalarla süslü olduğunu seçebiliyordum, ama oymaların niteliğini kavramaktan çok uzaktım.

Zihnimi en fazla meşgul eden başımın üzerindeki kemerdi. Fenerimin ışığı tepeye kadar ulaşamıyor, ama muazzam kemerin alt bölümleri açıkça görünüyordu. Eski dünyayla ilgili sayısız düşümde gördüğüm şeylere o kadar çok benziyorlardı ki kelimenin tam anlamıyla titredim ilk defa.

Geride, yukarılarda bir yerdeki hafif aydınlık, ay ışığının aydınlattığı uzaklarda kalan dış dünyayı imliyordu. İçimden belirsiz bir ses, dönüş yolunu bulabilmek için onu gözden yitirmememi söylüyordu.

Şimdi, oyma izlerinin en belirgin olduğu solumdaki duvara doğru gidiyordum; dökün tülerle dolu zeminde ilerlemek eğimli galerideki kadar zor olmakla birlikte, bu çetin yürüyüşü sürdürebiliyordum.

Bir yerde bazı blokları kaldırıp, dökün tüleri ayağımla iteleyerek döşemenin neye benzediğine baktım ve hâlâ birbirine kenetli, sekizgen kocaman taşların müthiş tanıdık gelmesi üzerine korkuyla ürperdim.

Duvara uygun bir uzaklığa ulaştığımda el fenerinin ışınlarını yavaş yavaş ve dikkatle duvarın üzerindeki aşınmış oyma kalıntıları üzerinde dolaştırdım. Su baskınlarının kireçtaşı yüzeyler üzerinde etkili olduğu görülüyordu, öte yandan duvarın üzeri açıklayamadığım bir kabuk bağlamıştı.

Duvardaki taşlar yer yer gevşemiş, duvarın şekli bozulmuştu; bu tarihöncesi gizli yapıdan kalanların yeryüzü kabuğunun hareketlerine karşı daha kaç asır şeklini koruyabileceğini merak ettim.

Ama beni en çok heyecanlandıran bizzat oymaların kendileriydi. Zamanın yıpratıcı etkilerine maruz kalmış olmakla birlikte, yakından nispeten kolaylıkla izlenebiliyordu; oymaların neredeyse her ayrıntısını biliyor olmam aklımı dimağımı durdurdu. Bu eski duvarların temel niteliklerinin tanıdık olması, hiç de inanılmayacak bir şey değildi.

Bazı efsanelerin yaratıcılarını güçlü bir tarzda etkileyerek gizemli bir irfanın parçası olmuş, hafızamı yitirdiğim süre içerisinde nasılsa dikkatimi çekerek bilinçaltımda güçlü etkiler bırakmışlardı.

Bu tuhaf desenlerdeki her çizginin ve kıvrımın seneler boyu düşünü gördüğüm şeylerle böyle en ince ayrıntısına kadar örtüşmesini nasıl açıklayabilirdim? Hangi gizemli, unutulmuş ikonografi, her gece, her gece ısrarla düşlerimi dolduran o görüntülerin tıpkısını hiçbir *nüansı* atlamadan yeniden üretmiş olabilirdi?

Çünkü bu ne bir tesadüf, ne de öyle uzaktan bir benzerlikti. İçinde durduğum asırlarca gizli kalmış, bu binlerce yıllık koridor, uykularımda tanıdığım ve Arkham'daki Crane Caddesi'nde bulunan kendi evim kadar iyi bildiğim şeyin ta kendisiydi. Düşlerimde burayı yıkılmamış haliyle görmüş olduğum doğruydu, ama bundan dolayı hiç de daha az gerçek değildi. Müthiş tanıdık bir yerdi burası.

Özellikle içinde bulunduğum bina benim için tanıdık bir binaydı. O müthiş, eski düş kentindeki yeri de bir o kadar tanıdıktı. Asırların getirdiği değişikliklerden ve yıkımdan kurtulmuş bu yapıda ya da kentte hiç şaşırmadan her yere gidebildiğimi içgüdüsel bir kesinlikle anladım. Ne demek oluyordu bütün bunlar Tanrı aşkına? Ve bu tarihöncesi taş labirentte yaşayan varlıklarla ilgili o antik masalların gerisinde hangi korkunç gerçekler yatıyordu?

Kelimeler, ruhumu kemiren korku ve şaşkınlığın yarattığı karmaşanın ancak çok küçük bir bölümünü ifade edebilir. Bu yeri biliyordum. Aşağımda neyin yattığını biliyordum; bir kule gibi yükselen binlerce kat toza, dökünütüye ve çöle dönüşmeden önce başımın üzerinde neyin yattığını da biliyordum. Artık o zayıf ay ışığını gözden kaçırmamaya çalışmanın gereği kalmadı diye düşündüm korkuyla titreyerek.

Yakıcı bir merakla kaçma arzusu arasında ikiye bölünmüştüm. Düşlerimin zamanından bu yana geçen milyonlarca yılda eskinin bu devasa megapolüne ne olmuştu? Kentin altında uzanan ve bütün dev kuleleleri birbirine bağlayan labirentlerden acaba kaçı yerkabuğunun hareketlerinden sağ çıkabilmişti?

Geçmişin kumlara gömülü, kutsallıktan uzak dünyasıyla mı karşı karşıya idim? Yazı ustasının evini ve Antarktika'nın yıldız başlı etobur bitkilerinden tutsak edilmiş zihin S'gg'ha'nın, duvarlardaki boşluklara bazı resimler kazıdığı yerdeki kuleyi hâlâ bulabilir miydim?

Yabancı zihinler salonuna inen ikinci kattaki geçit hâlâ açık mıydı? O salonda, inanılmaz bir varlığın –on sekiz milyon yıl sonranın Plüton ötesi bilinmeyen bir gezegenin içindeki boşlukta yaşıyan yarı plastik bir varlığın– tutsak zihni kilden şekillendirdiği bir şeyi saklıyordu.

Gözlerimi yumdum ve bu çılgın düş parçalarını bilincimden kovmak için acınası ve beyhude bir çabayla ellerimi başıma götürdüm. Sonra, beni saran havanın serinliğini, hareketini ve rutubetini ilk defa olanca şiddetiyle hissettim. Milyarlarca yıldır ölü karanlık uçurumlar zincirinin ileride ve aşağıda bir yerlerde ağzını açmış beklemekte olduğunu ürpertiler içerisinde kavradım.

Düşlerimden anımsadığım korku verici odaları, dehlizleri ve eğik düzlemleri düşündüm. Merkezi arşive çıkan yol hâlâ açık olabilir miydi? Bir zamanlar paslanmaz metalden dikdörtgen mahfazalar içinde saklanmakta olan o korkunç kayıtları anımsadığımda, haşin yazgının zihnimdeki ısrarlı tasallutunu hissettim yeniden.

Orada, diyordu düşler ve efsaneler, güneş sistemindeki bütün gezegenlerden ve bütün çağlardan tutsak zihinlerin yazdığı kozmik zaman ve uzam bütünlüğünün geçmiş ve gelecek tarihinin tamamı yatıyordu. Delilikti, elbette – ama delilikte benden geri kalmayan karanlık bir dünya ile karşı karşıya değil miydim şu anda?

Kilitli metal rafları ve her birinin açılması için çevrilmesi gereken acayip kulplarını düşündüm. Kendi rafım bütün canlılığıyla gözlerimin önünde belirdi. En alt kattaki dünyalı omur-

galılar bölümünde çok sayıda döndürme ve bastırmadan ibaret bu karmaşık işlemi kimbilir kaç kez yinelemiştim? Her ayrıntısı dün gibi aklımdaydı.

Düşlerimde gördüğüm gibi bir mahfaza var idiyse, bunu anında açabilirdim. İşte deliliğin pençesine tam olarak o anda düştüm. Bir an sonra aşağılardaki derinliklere götüren, çok iyi anımsadığım eğimli yüzeye doğru döküntülerin üzerinden atlayarak, onlara çarpıp tökezleyerek koşturuyordum.

VII

Bu noktadan sonraki izlenimlerim pek öyle güvenilir gibi değil – elbette, bunların hepsinin çılgın düşlerin veya hezeyandan doğan yanılsamaların parçası olduğu yolunda umarsız bir umudu hâlâ taşımaktayım. Beynim ateşler içinde yanıyor ve her şey –bazen kesik kesik– sisler arasından görünüyordu gözüme.

El fenerimin ışınları zifiri karanlığı zayıf bir şekilde aydınlatıyor, hepsi de asırlarca süren çürüme sonucu malı volmuş o korkunç tanıdık duvar ve oymaları âdeta bir hayal gibi gözler önüne seriyordu. Bir yerde kemerden çok büyük kütleler kopup düşmüştü, bu yüzden, neredeyse tuhaf sarkıtlarla dolu düzensiz tavana kadar ulaşan kocaman bir taş yığınının tepesine tırmanmak zorunda kaldım.

Sahte anıların o dehşet verici rahatsız ediciliğiyle daha da beter bir hal alan karabasanın doruğuna ulaşmıştım. Yalnızca bir tek şey farklıydı; bu da, taşların büyüklüğüne oranla benim kendi boyumdu. Bu yüksek duvarlara normal bir insan bedeninden bakmak tamamen yeni ve anormal bir şeymiş gibi, alışık olmadığım bu küçüklük duygusu altında eziliyordum. Kaygıyla kendi bedenime tekrar tekrar bakıyor, sahip olduğum insan biçiminden belirsiz bir sıkıntı duyuyordum.

Dipsiz uçurumun karanlığına doğru atıldım, hoplayıp zıplayarak, taşlara takılıp sendeleyerek, düşüp kendimi yaralayarak –bir defasında neredeyse el fenerimi kırıyordum– yol aldım. Bu şeytani uçurumun her taşı ve köşesi benim için tanıdıktı;

birçok noktada durup fenerimin ışığını yıkılmış, tıkanmış yine de tanıdık gelen dehlizlere tuttum.

Bazı odalar tümden çökmüş, bazıları bomboş ya da döküntülerle doluydu. Birkaçında ise düşlerimde gördüğüm dev kaideler veya masalar olduğunu derhal tanıdığım –kimi neredeyse el değmemiş, kimi kırık, kimi parçalanmış veya ezilmiş– metal kütleler gördüm. Onların gerçekte ne oldukları hakkında akıl yürütmeye cesaret edemedim.

Aşağı doğru eğimli galeriyi buldum ve inmeye başladım – ama bir süre sonra, derin bir uçurumun en dar noktası dört ayaktan az olmayan düzensiz ağzı yolumu kesti. Burada taşlar çökerek aşağısında uzanan hesapsız derinlikteki zifiri karanlık uçurumu açığa çıkarmıştı.

Bu devasa yapıda iki ayrı mahzen katı daha bulunduğunu biliyordum ve en alt mahzenin zeminindeki metallerle sağlamca kapatılmış kapağı anımsadığımda, yeni bir panik duygusuyla titredim. Artık muhafızlar olamazdı – zira aşağıda pusuda bekleyen şey çoktan iğrenç işini görüp uzun sürecek çöküşüne gömülmüş olmalıydı. İnsanlık sonrası böcek ırkı zamanına kadar bu şey ölmüş olacaktı. Yine de yerlilerin efsanelerini düşününce korkuyla ürperdim.

Döküntülerle dolu zeminde koşup atlamak olanağı olmadığından, ağzı açık bu boşluğu aşmak bana müthiş bir çabaya mal oldu, ama beni yeden delilikti. Yarığın en dar ve karşı kıyıda ayak basacağım noktadaki tehlikeli döküntülerin nispeten az olduğu, sol duvara yakın bir yer seçtim ve çılgınca bir anın ardından sağ salim karşı tarafa ulaştım.

En sonunda alt kata ulaştım ve makine dairesine giden kemerli yolu sendeleye sendeleye geçtim; makine dairesi yukarıdan düşen taşların altında neredeyse inanılmaz bir metal kalıntısı halindeydi. Her şey yerli yerindeydi; bulunduğum dehlizi diklemesine kesen büyük bir dehlizin girişini tıkayan yığının üzerine güvenle tırmandım. Anladım ki bu yol beni, kentin altındaki merkez arşive götürecekti.

Döküntülerle dolu o dehliz boyunca tökezleyerek, sıçrayıp, sürünerek ilerlerken sanki sonsuz çağlar geçti. Çağların kirlettiği duvarlarda ara sıra –bazıları tanıdık, bazıları düşlerimin

zamanından sonra ilave edildiği anlaşılan– oymalar gözüme çarpıyordu. Burası yeraltı evlerini birleştiren bir anayol olduğundan, çeşitli evlerin daha alt katlarına yöneldikleri yerler dışında yolun kemerli bölümleri yoktu.

Bu kavşakların bazılarında, çok iyi anımsadığım bazı odalara bakmak için yoldan hayli saptım. Sadece iki defa, düşlerimde gördüğüm şeylerden köklü değişikliklere rastladım – ve bunlardan birinde anımsadığım kemerli yolun yarıkları dolmuş hatlarını seçebildim.

Alışılmadık, bazalt taşları dehşet verici kökenine işaret eden o büyük, penceresiz harap kulelerden birinin temelleri altındaki kemerler arasında gönülsüzce ve hızla ilerlerken şiddetle titreyerek hareketlerimi yavaşlatan tuhaf bir zayıflığı dalgadalga hissediyordum.

Tamı tamına iki yüz ayak çapındaki bu çok eski tonoz yuvarlak olup koyu renkli taşları üzerinde oyulmuş hiçbir şey bulunmamaktaydı. Zemininde tozla kumdan başka bir şey yoktu; aşağı doğru ve yukarı doğru yönelen delikleri görebiliyordum. Ne merdiven ne de eğik zeminli dehlizler vardı – bu eskikuleler düşlerime elbette ki efsanevi Yüce Irk zamanındaki el sürülmemiş halleriyle girmişlerdi.

Düşlerimde, aşağı doğru yönelen delik sıkı sıkıya kapatılmıştı ve önünde korku içerisinde nöbet bekleniyordu. Serin ve rutubetli bir hava akımının çıktığı bu karanlık, dipsiz delik şimdiyse ağzı ardına kadar açık duruyordu. Ebedi gecenin hüküm sürdüğü aşağılarda hangi hudutsuz mağaraların yattığını düşünmekten kendimi özenle uzak tuttum.

Daha sonra, dehlizin döküntü yığınlarıyla fena halde tıkanmış olan bölümünde âdeta tırnaklarımla kendime yol açarak çatının tamamen göçmüş olduğu bir yere ulaştım. Döküntüler bir dağ gibi yükseliyordu, üzerine tırmandım ve el fenerimin ışığının ne bir duvarı ne bir tavanı aydınlattığı geniş bir boşluğu geçtim. Bu, metal tedarikçilerinin, merkezi arşivden pek uzak olmayan üçüncü meydana bakan evlerinin mahzeni olmalı diye düşündüm. Buraya neler olduğunu kestiremiyordum.

Birikinti ve taş dağlarının ötesinde dehlizi yeniden buldum, ama kısa bir mesafe sonra yıkılan kemerlerin tehlikeli bir

şekilde bel veren tavana neredeyse değdiği, tamamen tıkanmış bir yerle karşılaştım. Blokları yolumdan çekip geçebileceğim bir geçit açmayı nasıl başardığımı, dengesinin bozulması halinde üzerime yıkılarak beni ezecek, un ufak edecek tonlarca taşın oluşturduğu o yığından taşlar çekmeye nasıl cesaret ettiğimi bilmiyorum.

Yeraltındaki serüvenim –umduğum gibi– korkunç bir yanılsama ya da düş değilse, hareketlerime yön veren salt delilik olmalıydı. Ama sürünerek içinden geçebileceğim bir yol açmayı başardım – ya da başardığını düşledim. Döküntü yığınının üzerinde sürünerek ilerlerken yanar durumdaki feneri derinlemesine ağzıma sokmuştum ve düzensiz tavanın fantastik sarkıtlarının vücudumu yırttığını hissediyordum.

Şimdi, hedefim olduğu anlaşılan büyük yeraltı arşiv binasına yakındım. Engelin öte tarafına kayarak, sürünerek indim, elimde tuttuğun fenerin ışığını zaman zaman açarak dehlizin geri kalan kısmını aştım ve sonunda –şaşılacak denli sağlam kalmış– dairevi, alçak bir yeraltı mahzenine ulaştım; mahzene her yönden kemerli yollar açılıyordu.

Fenerimin ışığının aydınlatabildiği duvarlar ya da duvar parçaları, üzerlerine kazılmış anlaşılmaz yazılarla ve –bazıları düşlerimin zamanından sonra ilave edilmiş– eğrilerden oluşan sembollerle doluydu.

Burasının alnıma yazılmış hedefim olduğunu kavradım ve derhal solumdaki tanıdık kemerli yola saptım. Aşağıda ya da yukarıda ayakta kalmış bütün katlara giden eğimli dehlizler bulacağımdan, tuhaftır ki pek kuşkum yoktu. Bütün güneş sisteminin tarihini barındıran, toprağın korumuş olduğu bu devasa yığın, olağanüstü bir ustalıkla, sistemin kendisi kadar uzun süre dayanacak kadar dayanıklı inşa edilmişti.

Muazzam boyutlarda bloklar matematiksel bir dehayla üst üste konmuş ve gezegenin kayalık merkezi kadar sağlam bir kütle oluşturacak şekilde inanılmaz dayanıklıkta bir harçla birbirine bağlanmıştı. Aklımın havsalamın alamayacağı kadar çok sayıda çağdan sonra yeraltındaki bu heybetli yapı dimdik ayaktaydı, tozların uçuştuğu zemininde o her yeri dolduran döküntülerden eser yoktu.

Yürümenin bu noktadan sonra nispeten kolaylaşması tuhaf bir şekilde başımı döndürdü. Şimdiye kadar karşıma çıkan engellerin yarattığı hayal kırıklığıyla dizginlenen çılgınca heyesim bir tür hummaya dönüşmüştü; kemerli yolun ötesindeki müthiş iyi anımsadığım alçak tavanlı geçitler boyunca kelimenin tam manasıyla koşturuyordum.

Gördüğüm şeylerin son derece tanıdık olması beni her şeyin ötesinde şaşırtmıştı. Her tarafta, üzeri anlaşılmaz yazılarla dolu, kimi kapalı, kimi ardına kadar açık, kimi de bu dev binayı yerle bir etmeye gücü yetmeyen geçmişin yer hareketlerinin yarattığı baskıyla eğilip bükülmüş kocaman raf kapıları, korkunç bir hayal gibi görünüyordu.

Şurada burada, kapağı ardına kadar açık boş bir rafın altındaki tozla örtülmüş bir yığın, yer sarsıntıların sonucu mahfazaların düşmüş olduğu yerleri işaret ediyor olmalıydı. Yer yer rastlanan sütunlarda, raflardaki ciltlerin kapsadığı sınıfları ve alt sınıfları gösteren kocaman sembol ve harfler göze çarpıyordu.

Bir defasında, tanıdık metal kutuların yerli yerinde, iri taneli tozlar içerisinde yattığı açık bir mahfazanın önünde durdum. Nispeten ince numunelerden birine uzanıp biraz zorlanarak yerinden aldım ve incelemek için yere koydum. Adı, yaygın olarak kullanılan eğrilerden oluşan o anlaşılmaz yazılarla yazılmış olmakla birlikte harflerin sıralanışında pek alışıldık olmayan bir yan vardı.

Çengelli bağlama elemanının tuhaf mekanizmasını gayet iyi biliyordum; henüz paslanmamış ve çalışır durumdaki kapağı kaldırıp içindeki kitabı çıkardım. Kitap, beklediğim gibi, on beş parmağa yirmi parmak boyutlarında olup iki parmak kalınlığındaydı; ince bir metal üstteki açıklığı kapatıyordu.

Kitabın dayanıklı selüloz sayfaları aradan geçen milyarlarca yıldan etkilenmişe benzemiyordu; metnin rahatsız edici anıları canlandıran, fırçalarla çizilmiş acayip renklerdeki –alışılageldik eğrilerden oluşan anlaşılmaz yazılardan da, insanoğlunun bugüne kadar bildiği tüm alfabelerden de farklı– harflerini inceledim.

Bunun, düşlerimden birazcık tanıdığım –parçası olduğu çok yaşlı bir gezegenin eski yaşam tarzını ve irfanını yaşatan büyük bir asteroitten gelen– tutsak bir zihnin kullandığı dil olduğu

aklıma geldi. Aynı zamanda, arşivlerin bu katının dünyadışı gezegenlerle ilgili ciltlere ayrılmış olduğunu anımsadım.

Kendimi kaptırmış bu inanılmaz belgeyi incelerken fenerin ışığının azalmaya başladığını fark ettim ve her zaman yanımda bulundurduğum yedek pilleri fenere yerleştirdim hemen. Sonra, daha güçlü bir ışıkla donanmış olarak dehliz ve geçitlerin bitip tükenmez karmaşası içinde –zaman zaman bazı rafları tanıyarak ve bu yeraltı mezarında ayak seslerimin münasebetsiz kaçan yankılarından belli belirsiz bir rahatsızlık duyarak– hummalı koşturmacama kaldığım yerden devam ettim.

Binlerce yıldır insan ayağı değmemiş tozlar üzerindeki kendi ayak izlerim korkudan ürpermeme neden oluyordu. Çılgınca düşlerimin hakikatle bir ilgisi varsa, daha önce hiçbir insan ayağı bu eski mi eski döşemelere değmemişti.

Niçin deliler gibi koşturmakta olduğum hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Bununla birlikte, şaşkınlığa düşmüş irademe hükmeden, karanlığa gömülmüş anılarımı gün ışığına çıkaran kötülüğe muktedir bir güç vardı; bu yüzden rastgele koşmadığımı belli belirsiz hissediyordum.

Aşağıya doğru eğimli bir dehlize geldim ve dehlizi izleyerek daha derinlere indim. Yıldırım gibi koşarak birçok katı geçtim; durup hiçbirini incelemedim. Fırıl fırıl dönen beynim, nabız gibi ritmle atmaya ve sağ elim ahenkle seğirmeye başlamıştı. Bir şeyin kilidini açmak istiyor ve onu açmak için gerekli bütün o karmaşık döndürme ve bastırma hareketlerini bildiğimi hissediyordum. Günümüzün şifreli kasaları gibi bir şeydi bu.

İster bir düş olsun, isterse olmasın, bir zamanlar nasıl biliyor idiysem şimdi de biliyordum. Nasıl olup da bir düşün –ya da farkına varmadan benimsediğim bir efsane kırıntısının– bu kadar ince, anlaşılması bu kadar güç ve bu kadar karışık bir ayrıntıyı bana öğretmiş olabileceğini kendi kendime sormaya kalkışmadım. Her türlü tutarlı düşüncenin ötesine geçmiş olmalıydım. Zira, bütün bu başıma gelenler –bu meçhul yıkıntıları en ince ayrıntısına kadar bilmek ve önümde duran her şeyin ancak düşlerin veya efsane parçalarının akla getirebileceği şeylerle tam olarak örtüşmesi– aklın ve mantığın ötesinde dehşet verici bir şey değil miydi?

Tıpkı aklımın başımda olduğu şu anda olduğu gibi, muhtemelen o zaman da, hiç uyanmamış olduğuma ve yeraltındaki bütün bu kentin hummalı bir varsanıdan başka bir şey olmadığına inanıyordum.

Sonunda en alt kata ulaştım ve eğimli dehlizin sağına saptım. Tam olarak bilmediğim nedenlerden dolayı, hızımı azaltmak pahasına daha sessiz adımlar atmaya çalışıyordum. En derindeki bu son katta geçmeye korktuğum bir yer vardı.

Yaklaşınca, oradaki korktuğum şeyin ne olduğunu anımsadım. Bu, koldemiri ile kapatılmış ve sıkı sıkıya gözetlenmekte olan zemin kapaklarından biriydi sadece. Artık muhafızlar yoktu, bu yüzden tıpkı benzer bir kapağın ardına kadar açık durduğu siyah bazalt mahzenden geçerken olduğu gibi korkuyla tir tir titredim ve ayak uçlarıma bastım.

Oradaki gibi burada da soğuk, nemli bir hava akımı hissettim ve keşkeyolum başka bir yerden geçseydi diye düşündüm. Niçin tam olarak bu yolu tutmuş olduğumu bilmiyordum.

Meydana geldiğimde kapağın ardına kadar açık olduğunu gördüm. İleride yeniden raflar başlıyordu; çok sayıda malıfazanın son zamanlarda düşmüş olduğu yerde çok ince bir toz tabakasıyla kaplı bir yığın gözüme çarptı. Aynı anda da yeni bir korku dalgasına yakalandım, ama nedenini bir süre keşfedemedim.

Adım başı düşmüş kutu yığınları göze çarpıyordu, çünkü bu ışıksız labirent milyarlarca yıl boyunca sayısız depremle sarsılmış, devrilen nesnelerin sağır edici gürültüleriyle çın çın ötmüştü. Ancak meydanı geçtiğim sırada anladım niçin bu kadar şiddetle sarsılmış olduğumu.

Beni huzursuz eden yığınlar değil, zemini kaplayan tozun niteliğiydi. El fenerimin ışığında, tozun her yerde olması gerektiği gibi aynı kalınlıkta olmadığı görülüyordu – sanki üç beş ayönce bozulmuşçasına daha ince göründüğü yerler vardı. Toz tabakasının daha ince göründüğü yerlerin bile yeterince tozlu olması nedeniyle, bundan tam emin olamıyordum, yine de toz kalınlığının her yerde aynı olmaması olasılığını aklımdan geçirmek bile hayli rahatsızlık veriyordu.

Fenerimin ışığını bu tuhaf yerlerden birine yaklaştırdığımda, gördüğüm şeyden hoşnut kalmadım – zira, toz kalınlığındaki

farklılık yanılsaması iyice güçlendi. Sanki bileşik izlerin oluşturduğu düzenli hatlar vardı – her birinin eni ve boyu birer ayağın üzerinde olan bu üçerli izler, biri önde dördü arkada olmak üzere üçer parmaklık nerdeyse dairesel beş kısımdan oluşuyordu.

Bir ayak-kare boyutundaki izlerin oluşturduğu hatlar, sanki bir şey bir yere gidip dönmüşçesine iki yönde uzanıyordu. Elbette ki çok zayıftı bu izler; pekâlâ bir yanılsama olabilirlerdi, ama gittiklerini sandığım yönde, belli belirsiz bir dehşetin varlığını sezinliyordum. Çünkü bu hattın bir ucunda bu yakınlarda gümbürtüyle yuvarlanmış olması gereken mahfaza yığını, diğer ucunda içerisinden soğuk, rutubetli bir rüzgârın estiği havsalanın almayacağı uçurumlara açılan, artık muhafızsız ve ardına kadar açık meşum kapak bulunuyordu.

VIII

Hissettiğim tuhaf mecburiyet duygusunun derinliğini ve gücünü, bu duygunun korkuma baskın çıkması açıkça göstermektedir. Bu izlerin ve çağrıştırdığı düş anılarının yol açtığı dehşet verici kuşkuların peşinde beni buralara hiçbir makul güdü sürüklemiş olamazdı. Korkudan tir tir titrememe karşın, sağ elim bulmayı umduğum bir kilidi açmanın hevesiyle ahenkle seğiriyordu. Farkına varmadan, son zamanlarda devrilmiş mahfazaların yığınını aşmış, tozlarına insan ayağı değmemiş geçitler boyunca müthiş iyi bildiğim bir hedefe doğru parmaklarının ucunda koşuyordum.

Zihnim, kökenini ve alakasını daha yeni tahmin etmeye başladığım sorular soruyordu kendi kendine. Raf, insan boyunun ulaşabileceği yükseklikte miydi? Benim insan elim, kilidi açmak için gereken, milyarlarca yıldır unutulmayan hareketleri yapacak yetkinlikte miydi? Kilit hâlâ çalışır durumda mıydı? Peki, yeni yeni kavramaya başladığım gibi hem bulmayı umduğum hem de bulmaktan korktuğum şeyi ne yapacak – ne yapmaya cesaret edecektim? Bulacağım şey normal algının sınırları ötesinde, akıl almaz, korkunç bir gerçeği mi, yoksa düş görmekte olduğumu mu ortaya çıkaracaktı?

Bilincine vardığım bir sonraki şey, parmak uçlarımda koşturmaya son vermiş, üzerinde o son derece tanıdık anlaşılmaz yazıların bulunduğu bir sıra rafa gözlerimi dikmiş hareketsiz durmakta olduğumdu. Raflar son derece mükemmel durumdaydılar, civardaki rafların sadece üçün kapısı ardına kadar açıktı.

Bu raflar karşısında hissettiklerim anlatılır gibi değildi – onları eskiden beri bildiğim duygusu çok güçlü ve ısrarlıydı. Erişemeyeceğim yükseklikteki bir raf sırasına bakıyor ve oraya en kolay nasıl tırmanabileceğimi düşünüyordum. Zeminden dört sıra yukarıdaki açık bir kapaktan yararlanabilir, kapalı kapakların kilitlerine tutunup ayak basabilirdim. İki elime birden ihtiyaç duyduğum başka yerlerde yaptığım gibi el fenerimi dişlerimin arasında tutabilirdim. En önemlisi hiç gürültü yapmamalıydım.

Raftan almayı istediğim şeyi aşağı indirmek zor olacaktı, ama hareketli tokasını ceketimin yakasına asarak bir sırt çantası gibi taşıyabilirdim. Kilidin tahrip olup olmadığını yeniden merak ettim. Kilidi açmak için gereken hareketleri yapabileceğimden en ufak kuşkum yoktu. Ama almaya çalışırken raftaki şeyin gıcırdamamasını – ve ellerimin iyi iş çıkarmasını umuyordum.

Bunları düşünürken el fenerini ağzıma alıp tırmanmaya başlamıştım bile. Çıkıntı yapan kilitler tutunmaya pek elverişli değildi, ama beklediğim gibi açık kapağın hayli yardımı dokundu. Tırmanırken hem sallanan kapağı hem de açıklığın kenarını kullandım ve yüksek sesli gıcırtı çıkarmamayı başardım.

Kapağın üst kenarında dengede durup sağa doğru uzanarak aradığım kilide güçbela uzanabildim. Tırmanışın uyuşturduğu parmaklarım başlangıçta çok beceriksizdi, ama çok geçmeden anatomik bakımdan yeterli olduklarını gördüm. Parmakların belleği kuvvetliydi.

Zamanın meçhul uçurumlarından karmaşık, gizli hareketler her nasılsa en ince ayrıntısına dek doğru olarak ulaşmıştı beynime – çünkü beş dakika bile sürmeyen bir denemenin ardından bir çıt sesi duyuldu; bilinçli bir şekilde beklemiş olmadığımdan olsa gerek bu sesi tanımak beni ziyadesiyle irkiltti. Bir an sonra metal kapak hafif bir gıcırtıyla ağır ağır açılıyordu.

Kapağın açılmasıyla gözler önüne serilen mahfazaların külrengi üçlarının oluşturduğu sıraya şaşkınlıkla baktım ve içimde tamamen açıklanamaz nitelikte bir heyecan dalgasının kabardığını hissettim. Sağ elimin ulaşabileceği bir uzaklıkta, üzerinde salt korkuya hamledilemeyecek denli şiddetli spazmlar geçirmeme yol açan anlaşılmaz yazılar bulunan bir mahfaza vardı. Hâlâ tir tir titremeye devam ederken, şiddetli bir gürültüye yol açmadan pul pul dökülen bir pas sağanağı altında mahfazayı yerinden oynatıp kendime doğru çekmeyi başardım.

Daha önce elime aldığım diğer mahfaza gibi boyutları on beş parmağa yirmi parmağı azıcık aşıyordu ve üzerinde yarım kabartma kavisli matematiksel desenler vardı. Kalınlığı üç parmağın biraz üzerindeydi.

Mahfazayı kendimle tırmandığım yüzey arasına kabaca kıstırarak tokasını kurcalamaya giriştim ve sonunda çengelini serbest bırakmayı başardım. Kapağını kaldırarak ağır nesneyi sırtıma kaydırdım ve çengelini yakama astım. Artık serbest kalan ellerimle beceriksizce tozlu zemine indim ve ödülümü incelemeye hazırlandım.

Kumlu toza diz çöktüm, kapağını kaldırarak mahfazayı önüme koydum. Ellerim titriyordu, kitabı çekip çıkarmayı arzuladığım –ve mecbur hissettiğim– kadar bunu yapmaya korkuyordum da. Bulacağım şey yavaş yavaş zihnimde netleşti, öyle ki nerdeyse inme geçiriyordum.

Eğer o şey oradaysa –ve düş görmüyorsam– bu, insan ruhunun tahammül sınırlarının ötesinde bir anlam ifade edecekti. Bana en fazla eziyet eden şey, bir düş ortamında bulunduğumu hissetmedeki geçici yetersizliğimdi. Gerçeklik duyusu korkunçtu – manzarayı gözümün önüne getirince şimdi de aynı niteliğe bürünüyor.

Sonunda korkudan titreyerek kitabı mahfazasından çıkardım ve kapağındaki o çok iyi bildiğim anlaşılmaz yazılara büyülenmiş gibi gözlerimi diktim. Kitap son derece iyi durumda görünüyordu ve başlığındaki eğrilerden oluşan harfler sanki okuyabilmişim gibi beni ipnotize ediyordu. Aslında, belleğin geçici ve müthiş bir nöbeti esnasında gerçekten okumamış olduğuma yemin edemem.

Bu ince metal kapağı kaldırma cüretini gösterinceye dek ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum. Zaman geçirmeye çalışıyor, kendi kendime bahaneler uyduruyordum. El fenerini ağzımdan çıkarıp pilden tasarruf etmek için söndürdüm. Sonra karanlıkta bütün cesaretimi toplayarak fenerin ışığını yakmadan kapağı kaldırdım. Son olarak da, ne bulursam bulayım bağırmamak için kendimi peşinen koşullandırarak açılan sayfanın üzerine fenerimin ışığını doğrulttum.

Bir an için baktım ve olduğum yere yığıldım. Bununla birlikte dişimi sıkıp sessizliğimi bozmadım. Yere serilip beni sarıp sarmalayan karanlığın içerisinde elimi alnıma götürdüm. Korktuğum ve beklediğim şey oradaydı. Ya düş görüyordum, ya da zaman da uzam da anlamını yitirmişti.

Düş görüyor olmalıydım – ama bu şeyi götürüp oğluma göstererek dehşetin gerçekliğini sınayabilirdim, tabii eğer gerçekse. Zifiri karanlıkta etrafımda dönen nesneler görüyor olmasam da başım fırıl fırıl dönüyordu. Bir an için gözümün önüne serilen görüntülerin kışkırttığı en dehşetverici düşünce ve imgeler aklıma üşüşmeye ve duyularımı bulandırmaya başlamıştı.

Tozdaki ayak izi olması muhtemel o izleri düşündüm ve kendi soluğumun gürültüsünden korkarak ürperdim. Bir kez daha feneri yakıp sayfaya tıpkı bir yılanın kurbanının, kendisini yutacak olan hayvanın gözlerine ve dişlerine baktığı gibi baktım.

Sonra beceriksiz parmaklarla, karanlıkta, kitabı kapatıp mahfazasına geri koydum, kapağını ve garip çengelli tokasını çat diye kapattım. Eğer bu şey gerçekten mevcutsa –eğer bütün bu dipsiz uçurum gerçekten mevcutsa– eğer ben ve dünyanın kendisi gerçekten mevcutsak dış dünyaya götürmem gereken şey buydu.

Ne zaman sendeleyerek ayağa kalkıp dönüş yolunu tuttuğumu tam olarak bilmiyorum. Yeraltında geçirdiğim o korkunç saatler boyunca saatime bir kez olsun bakmamış olmam –duyularımın normal dünyadan kopuşunun bir ölçüsü olarak– bana çok tuhaf geliyor.

Sonunda bir de baktım ki el feneri elimde, o uğursuz mahfaza koltuğumun altında, hava akımının dışarı çıktığı dipsiz

uçurumun ve insanın aklına korkunç olasılıklar getiren izlerin ötesinde bir tür sessiz panik içerisinde parmak uçlarıma basarak ilerliyorum. O bitmek tükenmek bilmeyen eğimli dehlizden yukarı tırmanırken sakınımı biraz elden bıraktımsa da, aşağı doğru inerken hissetmediğim bir endişeyi bir türlü üzerimden atamıyordum.

Önünde muhafızlar bulunmayan derinliklerinden soğuk hava akımlarının yükseldiği, kentin kendisinden daha eski o kara bazalt mahzenden yeniden geçmekten korkuyordum. Yüce Irk'ın korktuğu o şeyi, zayıf ve ölmek üzere bile olsa hâlâ derinlerde pusuda bekliyor olabilecek o şeyi düşündüm. Beşer daireli o izleri, düşlerimin bu tür izlerle ilgili bana anlattıklarını –ve onlarla ilgili tuhaf rüzgârları ve ıslık seslerini düşündüm. Sonra günümüz karaderililerinin şiddetli rüzgârların ve adsız harabelerin dehşetinden söz eden efsanelerini düşündüm.

Duvara kazınmış bir sembolden girilmesi gereken katı biliyordum; daha önce incelediğim kitabı geçerek birçok kemerli yolun açıldığı daire şeklindeki meydana ulaştım. Gelirken kullandığım ve görür görmez tanıdığım kemer sağımdaydı. Arşiv binasının ötesinde duvarların yıkılmış olması nedeniyle bundan sonraki yolumun daha çetin olacağını düşünerek bu yola girdim. Metal mahfazası içerisindeki yeni yüküm ağırlığını hissettiriyordu, her türden döküntü ve taş parçaları arasında düşe kalka ilerlemeye çalışırken sessizliğimi korumak giderek zorlaşıyordu.

Sonra, kendime ancak geçebileceğim bir geçiti güçbela açmış olduğum, döküntülerin bir dağ gibi tavana kadar yükseldiği yere geldim. Yeniden sürünerek oradan geçmekten duyduğum korku son derece büyüktü, çünkü ilk geçişimde biraz gürültü yapmıştım ve şimdi o izleri gördükten sonra en çok, gürültü yapmaktan korkuyordum. Metal mahfaza da daracık yarıktan geçme sorununu iki kat zora sokuyordu.

Ama elimden geldiğince gayret göstererek yığının üzerine tırmandım ve metal mahfazayı önümdeki aralıktan ileri ittim. Sonra fener ağzımda, ben de aceleyle öte tarafa geçtim– sarkıtlar önceki gibi yine sırtımı çizdi.

Yeniden elime almaya çalışırken, mahfaza yığının üzerinden kayarak tangır tungur seslerle ve ortalığı ayağa kaldıran yankılarla biraz ileriye düşüp soğuk terler dökmeme neden oldu. Derhal ileri atılıp daha fazla gürültü çıkarmadan onu yakaladım – ama bundan hemen sonra ayağımın altından kayan bloklar ani ve görülmemiş bir patırtıya yol açtı.

Bu gürültü benim mahvolmam demekti. Çünkü, yanlış ya da doğru, bu gürültüye çok gerilerden bir yerden dehşet verici bir yanıt verildiğini işitir gibi oldum. Bu Dünya'da hiçbir şeye benzemeyen, kelimelerle tarifi imkânsız tiz bir ıslık sesi duyduğumu sandım. Eğer böyleyse, bundan sonra olanlar acı bir ironiydi – bu şeyden paniğe kapılmasaydım, ikinci şey hiç olmayabilirdi.

Ama oldu, tarifsiz bir korkuya kapılmıştım. Feneri elime alıp mahfazayı kaptığım gibi hoplayıp zıplayarak delicesine bir koşu tutturdum, bu karabasan harabelerden hızla uzaklaşarak çölün ve mehtabın çok yukarılardaki uyanıklık dünyasına ulaşmak için duyduğum delice istekten başka hiçbir düşünce yoktu kafamda.

Çökmüş tavanın ötesindeki engin karanlığa doğru bir dağ gibi yükselen yıkıntı yığınına ulaşıp çıkıntılı, düzensiz dik yamacına tırmanmaya başladığımda kendimi yara bere içerisinde bıraktığımın ayırdına bile varmadım.

Derken başıma büyük bir felaket geldi. Tam yığının doruğunu, ötesindeki ani inişi hesaba katmadan körlemesine aşarken ayağım kaydı, top sesini andıran gümbürtüsü mağaranın karanlık havasını yırtan ve sağır edici yankıları toprağı sarsan bir heyelanın ortasında buldum kendimi.

Bu karmaşadan nasıl çıktığını hiç anımsamıyorum, ancak kısa bir an için bilincime kavuştuğum anlardan dehlizi çın çın öttüren gürültülerle sekerek, panik içinde koşturduğum geliyor gözlerimin önüne – metal mahfazayla el feneri hâlâ bendeydi.

Sonra, o kadar çok korktuğum eski bazalt mahzene yaklaşırken, kelimenin tam anlamıyla tozuttum. Çünkü heyelanın yankıları dinerken, daha önce duyduğumu sandığım o yabancı ıslık sesini duydum yeniden. Bu defa hiç kuşkum yoktu – ve

daha da kötüsü, bu sesin geride bir yerlerden değil *ileriden* gelmesiydi.

Herhalde o zaman yüksek sesle haykırdım. Kadim varlıkların o korkunç bazalt mahzeninde uçarcasına koştuğumu ve aşağı dünyanın sınırsız karanlığına açılan muhafızsız ve ardına kadar açık kapıdan çıkan o kahrolası sesi duyduğumu hayal meyal anımsıyorum. Rüzgâr da vardı – soğuk, rutubetli bir hava akımı değil, o iğrenç ıslık sesinin geldiği mide bulandırıcı uçurumdan âdeta belli bir kasıtla, püskürürcesine, vahşetle yükselen, dondurucu, şiddetli bir fırtına.

Geriden ve aşağılardan kopup gelen, sanki kasıtla etrafımda dönenen ve her geçen saniye gücünü artıran zorlu rüzgârlar ve çığlık çığlığa sesler arasında her türden engelin üzerinden düşe kalka, sendeleye sendeleye ilerlediğimi bölük pörçük anımsıyorum.

Bu rüzgâr arkamdan esiyor olmakla birlikte, ilerleyişimi kolaylaştıracağına tuhaf bir şekilde bana engel oluyordu, sanki üzerime atılmış bir ilmek ya da kement gibi etkide bulunuyordu. Gürültüsüne aldırış etmeden takırtılarla büyük bir taş bariyeri aştım ve yeryüzüne açılan yapıya ulaştım yeniden.

Makine dairesine giden kemerli yolun şöyle bir an gözüme çarptığını ve iki kat aşağıda o küfür niteliğindeki kapaklardan birinin ağzını açmış beklediği yere doğru giden eğimli dehlizi görünce haykırayazmış olduğumu anımsıyorum. Ama haykırmak yerine, bütün bunların birazdan uyanacağım bir düşten başka bir şey olmadığını mırıldandım ha bire. Belki kamptaydım – belki Arkham'daki evimdeydim. Bu umutlarla biraz kendimi toparlayınca daha yukarı seviyelere tırmanmaya başladım.

Dört ayak genişliğindeki bir uçurumu yeniden aşmak zorunda olduğumu elbette biliyordum, ama onunla yüz yüze gelinceye kadar dehşetini tam olarak kavrayamayacak denli başka korkuların esiriydim. Aşağı inerken uçurumun üzerinden atlamak kolay olmuştu – ama şimdi yokuş yukarı, üstelik korkudan dizlerimin bağı çözülmüş, bitkin, metal malıfazanın yüküyle ve o anormal şeytani rüzgâr beni geriye doğru çekerken aralığı aşabilecek miydim? Bütün bunları son anda dü-

şündüm; sonra karanlık uçurumun dibinde pusuya yatmış adsız varlıkların olabileceği de aklıma geldi.

Fenerimin titrek ışığı giderek zayıflıyordu, ama karanlık bir bellek sayesinde uçuruma ne zaman yaklaştığımı söyleyebilirdim. Ardımdaki ürpertici esintiler ve çığlık çığlığa iğrenç ıslık sesleri, yolumun üzerindeki ağzı açık uçurumdan duyduğum dehşeti yatıştıran merhametli bir uyuşturucu işlevi görüyordu o an için. Derken önden esen rüzgâr ve ıslık seslerinin –tahayyül edilmemiş ve tahayyül edilemez derinlikteki uçurumlardan dalga dalga taşan iğrenç esintilerin– artmış olduğunun ayırdına vardım.

Şimdi karabasanların en koyusuydu üzerime çullanan. Aklım başımdan uçmuştu – ve hayvanlara has kaçıp uzaklaşmak dürtüsü dışında her şeyi bir yana bırakıp, sanki hiç uçurum yokmuş gibi eğimli dehliz yukarı atılıp koşmaya çalıştım. Sonra uçurumun kenarını gördüm, kalan bütün gücümü kullanarak çılgınca sıçradım ve anında cehennemin iğrenç seslerle dolu, elle tutulacak denli karanlık burgacına yuvarlandım.

Başıma gelenler, anımsayabildiğim kadarıyla, bu kadar. Bundan sonraki izlenimler hezeyandan öte bir şey değil. Düş, delilik ve anı, gerçek olan hiçbir şeyle ilintisi olamayacak bir dizi fantastik, bölük pörçük yanılsamada birleşmişti.

Koyu kıvamlı, sezgili, bitmez tükenmez bir karanlıkta korkunç bir düşüşteydim; Yeryüzü'nde ve Yeryüzü'ndeki organik yaşamda bildiğimiz her şeye bütünüyle yabancı anlaşılmaz seslerle âdeta bir ana baba günüydü karanlık. Uykuya dalmış, gelişmemiş duygular içimde sanki canlanmıştı da yüzen dehşet verici varlıklarla dolu, güneşsiz uçurum ve okyanuslara açılan kuyu ve boşluklardan, üzerine hiç ışık düşmemiş penceresiz, bazalt kulelerin karınca gibi kaynaştığı kentlerden söz ediyordu.

Zamanın başlangıcında var olmuş gezegenin ve sonsuz uzunlukta çağlarının gizleri, görüntü ve sesin yardımı olmaksızın beynimde şimşek gibi çaktı ve daha önceki düşlerimin en çılgınının bile asla aklıma getirmediği şeyleri bildim. Ve tüm bu süre zarfında rutubetli buhar beni soğuk pençeleriyle kavradı ve sırasıyla birbirini izleyen şamata ve sessizlik anlarında

etrafımı çepeçevre saran karanlığın burgaçlarında o tekinsiz, lanet olası, şeytani ıslık sesi çın çın çınladı.

Daha sonra, düşlerimdeki devasa kentlerin görüntüleri çıktı ortaya – harabe halinde değil, düşlerimdeki gibi. Yine insan-olmayan, konik bedenimdeydim ve yüksek koridorlarda, geniş eğik dehlizlerde kitaplar taşıyarak dolaşan tutsak zihinlerin ve Yüce Irk'ın kalabalığına karışmıştım.

Sonra bu resimlerin üzerine, ıslık çalan rüzgârın insanı sıkı sıkıya sarıp sarmalayan kucaklamasından kurtulmak için kıvrana kıvrana verilen umutsuz bir mücadeleyi; yarı katı havada yarasavari, çılgın bir uçuşu; kasırgaların kırbaç gibi dövdüğü karanlıklar içerisinde hummalı bir şekilde yol almayı; düşmüş taşların arasında düşe kalka çılgınca koşuşturmayı içeren ve görsel olmayan kısa süreli bilinç anları bindi.

Bir ara garip bir ışıksızar gibi oldu – yukarılarda bir yerlerden gelen yaygın mavimtırak bir parıltı. Sonra, rüzgârın önü sıra sürüne sürüne yapılan bir tırmanışla –ölümcül bir gümbürtüyle ardım sıra kayıp çöken döküntüler arasından sürünerek alaycı ay ışığına çıkışla– ilgili bir düş gördüm. Bir zamanlar nesnel, uyanıklık düyası olarak bildiğim şeyin geri dönmüş olduğunu bana anlatan delirtici ayın kötücül, yeknesak ışınları oldu.

Yüzükoyun kapanmış Avustralya çölünün kumlarını tırmalıyordum ve rüzgâr daha önce gezegenimizin yüzeyinde hiç tanık olmadığım denli şiddetli gürültülerle esiyordu etrafımda. Giysilerim paramparça olmuştu ve bütün bedenim yara bere içerisindeydi.

Yavaş yavaş aklım başıma geldi; hezeyanlarla dolu düşün ne zaman sona erip hakiki anıların ne zaman başladığını hiçbir zaman anlayamadım. Devasa taşlardan bir yığın, altında dipsiz bir uçurum, geçmişle ilgili korkunç bir keşif ve sonunda kara-basanları andıran bir dehşet var gibi görünüyordu – ama bunun ne kadarı hakikatti?

Fenerimin yerinde yeller esiyordu, keşfetmiş olabileceğim metal mahfazanın da. Böyle bir mahfaza –veya uçurum– hiç olmuş muydu, ya da herhangi bir yığın? Başımı kaldırıp ardıma baktım ve çölün dalga dalga uzanan otsuz çöpsüz kumlarını gördüm sadece.

Şeytan rüzgâr dindi, kocaman bir mantarı andıran ay kıpkırmızı kesilerek batıda battı. Sallanarak ayağa kalktım ve sendeleye sendeleye güneybatı yönünde, kampa doğru ilerledim. Yoksa sadece çölde yere yığılmış ve düşlerin perişan ettiği bedenimi gömülü taş bloklar arasında miller boyunca kumların üzerinde sürüklemiş miydim? Yok, değilse, yaşamaya bundan böyle nasıl katlanacaktım?

Çünkü, bu yeni kuşkuyla, düşlerimin efsanelerden doğmuş gerçekdışılığına olan bütün inancım yerini bir kez daha o eski cehennemi kuşkulara bıraktı. Eğer bu dipsiz uçurum gerçekse, o zaman Yüce Irk da gerçek demekti – ve Yüce Irk'ın zamanın kozmos ölçeğinde burgaçlarında dolaşıp tutsaklar alması, bir efsane ya da karabasan olmayıp ruhu paramparça eden müthiş bir gerçeklikti.

Belleğimi yitirdiğim o karanlık ve şaşırtıcı günlerde yüz elli milyon yıl öncesinin insanlık-öncesi dünyasına götürülmüş olduğum yadsınamaz, iğrenç bir gerçek miydi? Şu anki bedenim zamanın paleojen uçurumlarından gelen korku verici, yabancı bir bilincin aracı mı olmuştu?

Ayaklarını sürüyerek yürüyen o korkunç varlıkların tutsak aldığı bir zihin olarak, o lanet olası taş kenti çok eskilerde kalmış altın çağında tanımış, yakından tanıdığım koridorlarında beni tutsak edenlerin iğrenç biçimiyle kıvrılarak dolaşmış mıydım gerçekten de? Yirmi yılı aşkın bir süreden beri gördüğüm azap verici düşler düpedüz korkunç anıların bir ürünü müydü?

Bir zamanlar gerçekten de, zaman ve uzamın erişilmez köşelerinden gelen zihinlerle konuşmuş, evrenin geçmiş ve gelecek sırlarını öğrenmiş ve bu devasa arşivdeki metal mahfazalarda saklanmak üzere kendi zamanımın tarihini kaleme almış mıydım? Ya şu diğerleri –hani o çılgın rüzgârların ve şeytani ışlıkların dehşet verici kadim varlıkları– çeşitli yaşam biçimleri gezegenin binlerce yıldır kasılıp kavrulan yüzeyinde sefil bir hayat sürerlerken, onlar sahiden de karanlık uçurumlarda bekleyen, yavaş yavaş zayıf düşen, pusuya yatmış, ısrarlı bir tehdit miydi?

Bilmiyorum. Bu dipsiz uçurum ve içindekiler gerçek idiyse, umut kalmamış demektir. Öyleyse, sahiden de, insanoğlu-

nun dünyası üzerine alaycı, inanılmaz bir gölge düşmüştür zamandan. Ama bereket versin, bütün bu şeylerin benim efsanelerden doğan düşlerimin yeni evrelerinden başka bir şey olduğunun kanıtı yok. Kanıt oluşturabilecek o metal mahfazayı getiremedim ve o yeraltı dehlizleri de şimdiye kadar bulunamadı.

Eğer acıması varsa evrenin yasalarının, hiçbir zaman bulunmazlar. Ama gördüğüm ya da gördüğümü sandığım şeyleri oğluma anlatmalı ve başımdan geçen olayların gerçekliğini değerlendirmeyi, bunları başkalarına anlatmanın gerekip gerekmediğinin yargısını bir psikolog olarak onun yargısına bırakmalıyım.

Azap verici düşlerle geçen yıllarının ardında yatan müthiş hakikatin, toprağa gömülü o devasa harabelerde gördüğümü sandığım şeyin gerçekliğine dayanıyor olması gerektiğini söylemiştim. Okuyucuların tahmin edebileceği gibi, bu açıklamayı kâğıda dökmekte doğrusu çok zorlandım. Hakikat elbette, metal mahfaza içindeki –milyonlarca yüzyılın tozları arasındaki ininden çekip çıkardığım– o kitapta yatıyordu.

İnsanoğlunun bu gezegende ortaya çıkışından bu yana hiçbir el bu kitaba dokunmadı, hiçbir göz onu görmedi. Bununla birlikte, el fenerimin ışığını o korkunç uçurumda üzerine doğrulttuğumda milyarlarca yılın sarartıp gevrekleştirdiği selüloz sayfalar üzerindeki garip renkli harflerin gezegenin genç zamanlarından kalma ne olduğu anlaşılmaz harfler olmadığını gördüm. Bunlar bildiğimiz bir alfabenin harfleriydi ve benim kendi elyazımla İngiliz dilinde sözcükler oluşturmaktaydı.